VOLUM 2

DONA, VIDA, LLIBERTAT

EN EL FOC DE LA REVOLUCIÓ

DE LES DONES DE ROJAVA

Institut Andrea Wolf

DONA,
VIDA,
LLIBERTAT

Títol: *Dona, Vida i Llibertat*
Subtítol: *En el foc de la Revolució de les dones de Rojava*

Autoria: Institut Andrea Wolf

1a edició: febrer 2024, Barcelona
Col·lecció *Sol de Revolta*

Descontrol Editorial
c/Constitució 19, Can Batlló, nau 85-90, 08014 Barcelona
www.descontrol.cat Tel. 93 4223787

ISBN: 978-84-18283-71-0
Dipòsit legal: B 2803-2024

Edició: Descontrol Editorial // editorial@descontrol.cat
Correcció: Descontrol Editorial // editorial@descontrol.cat
Maquetació i disseny: Descontrol Editorial
Disseny de portada: Descontrol Editorial // editorial@descontrol.cat
Imprès a: Descontrol Impremta // impremta@descontrol.cat
Distribució: Descontrol Distribució // distribucio@descontrol.cat

----

Reconeixement – NoComercial (by–nc): Es permet la generació d'obres derivades sempre que no se'n faci un ús comercial i es citi la font.
Tampoc es pot utilitzar l'obra original amb finalitats comercials.

DONA, VIDA, LLIBERTAT

En el foc de la Revolució de les dones de Rojava

Institut Andrea Wolf

Diu la llegenda que tres papallones es van reunir amb la intenció de conèixer el foc. Una d'elles es va apropar a una finestra i des d'allà va observar el foc d'una espelma i va tornar a explicar a la resta les seves impressions. Però, sens dubte, això no va ser suficient. La

segona papallona va volar creuant la finestra i va arribar a tocar l'espelma, però es va mantenir lluny de la flama. Va tornar amb la resta explicant alguns dels misteris del foc. Però tampoc era suficient per poder conèixer el foc. La tercera de les papallones va volar fins a posar-se sobre la flama, movent les ales, i la va abraçar, fonent-se amb el foc per sempre. Va ser aquesta papallona la que veritablement va conèixer el foc, la seva energia, la seva força, llum i esperança.

Aquest llibre està dedicat als milers de companyes que s'han fos amb el foc de la revolució. De manera especial, volem recordar a la nostra companya Nagihan Akarsel, membre de l'Acadèmia de Jineolojî, que va deixar l'empremta del seu esforç, camaraderia, bellesa i humilitat a la revolució de Rojava, i que va convertir-se en màrtir el 4 d'octubre de 2022 en ser assassinada per les bales d'un agent de Turquia a la ciutat kurda de Sulaimaniya.

Nota informativa: Aquest llibre està escrit majoritàriament en femení genèric amb l'objectiu de no reproduir un llenguatge sexista i també perquè les protagonistes principals d'aquesta història són les dones.

Pròleg

En els darrers anys, ens estem enfrontant a un nou nivell d'aprofundiment de les crisis arreu del món, de les crisi econòmica, ecològica i social, que s'expressen en totes les dimensions de la vida, des de les lluites pel poder geopolític fins a les nostres relacions més íntimes. Mentre els estats i els actors hegemònics intenten superar la crisi i aprofitar-se'n redibuixant el poder al seu favor, les veus que s'aixequen contra la destrucció provocada per la modernitat capitalista són cada cop més fortes i més diverses. Des del crit del poble maputxe "les terres robades seran recuperades", als cants de les dones afganeses "Treball, pa i llibertat", a les dones iranianes cridant "*Merd merd diktator*" (mort al dictador) i "*Beraberî, azadî*" (igualtat i llibertat), fins a la gent que amb resistència fèrria proclama "l'aigua és vida" i "defensem el que és sagrat" o fins a "*JIN JIYAN AZADÎ*", que va esdevenir a l'est del Kurdistan, l'Iran i el món sencer la veu de moltes protestes després de l'assassinat de la jove kurda Jîna Emînî. La paraula "*Jin*" vol dir dona en kurd i és l'arrel de la paraula *jîn o jiyan*, que vol dir "*vida*". *Jin Jiyan Azadî* expressa el desig d'una vida lliure. Alhora, és també una declaració d'intencions, una filosofia, un paradigma i un estil de vida. *Jin Jiyan Azadî* també es troba al cor de la revolució de les dones a Rojava i al nord i l'est de Síria, tal com explica aquest llibre.

Recordem les paraules de la nostra estimada companya Nagîhan Akarsel, membre de l'Acadèmia de Jineolojî, que va ser assassinada pel servei d'intel·ligència turc el 4 d'octubre de 2022 a Sulaimaniya: "I, després d'aquesta introducció, ens recolzem suaument en la paraula *Jin*, amb una mica de timidesa i amb una mica d'ànsia. Reivindiquem que aquesta paraula, que descriu la vida sense caure

en interpretacions idealistes ni materialistes, porta el coneixement del temps i l'espai. Perquè toca la causa fonamental de l'harmonia trencada a la terra. Ens diu que l'explotació de les dones i de la vida estan en una relació dialèctica. I aquesta explotació no és independent ni del temps ni de l'espai. Basant-nos en això, busquem la veritat en la totalitat del nostre món espiritual i intel·lectual. D'aquesta paraula n'estem fent una ciència. Jineolojî és la paraula màgica que ens dóna la força. Es nodreix de *Jin*. És una paraula que ens diu qui som. Ens explica les paraules que desconeixem, així com les paraules que coneixem però que hem perdut, les paraules que busquem. Com que Jineolojî està basada en *Jin*, una veu que prové del cor, cerca el coneixement i el mètode en el teixit del sòl, als porus de la societat, en l'harmonia de la vida. I així, pas a pas, adquireix la seva definició com a ciència del sentit, a través de les dones aixecant les seves veus, abraçant la vida, confiant en la societat, explorant la natura i comprenent l'univers. Des de Mèxic a Tunísia, de Xile al Kurdistan, dels Estats Units a l'Argentina, les dones aixecant les seves veus en cada esfera de la vida estan en aquest camí."

Donar veu a la nostra existència i transformar la dissidència i la ràbia en resistència organitzada, en accions creatives i en un canvi social revolucionari sostenible, ha estat un repte per les dones i el pobles oprimits des de la història antiga fins l'actualitat. Com a moviment d'alliberament de les dones del Kurdistan coneixem, des de la nostra experiència vital, la importància d'escriure la nostra pròpia història, contrarestant els discursos colonials i patriarcals que ens mantenen invisibilitzades i dividides. Sabem de la necessitat de desfer els patrons de pensament i la mentalitat que la colonització, el patriarcat i els estats han establert, desxifrar-los i convertir-los en obsolets a través del pensament col·lectiu, desenvolupant el pensament i el coneixement lliure, que estan arrelats a la nostra història i la nostra realitat. Aquest llibre també és una contribució a aquest camí.

Al nord i l'est de Síria les dones han donat resposta a preguntes sobre *com fer-ho*, amb el coratge d'aixecar-se contra l'estat, el feixisme religiós, l'opressió colonial i patriarcal, defensant l'existèn-

cia alhora que lluitant per crear vida lliure, és a dir, una societat ecològica i democràtica basada en l'alliberament de les dones. Al llarg dels anys, les dones del nord i l'est de Síria han construït comunes, consells, acadèmies, cooperatives, i han lluitat en tots els fronts per defensar una societat lliure. En aquest llibre, moltes dones diferents, mares, estudiants, treballadores, militars, artistes, intel·lectuals, dones de totes les edats i ètnies diverses comparteixen les seves experiències, explicant com les dones s'han organitzat, educat i construït institucions autònomes, per fer la revolució de les dones. Lluny d'explicar una utopia distant, aquest llibre ens aporta experiències concretes des del cor de la vida. És un llibre sobre la vida en aquest procés revolucionari, amb tota la seva bellesa i el seu esperit revolucionari, amb totes les seves dificultats, contradiccions i pèrdues doloroses, amb totes les victòries i les esperances. Històries de vida i lluita que s'estan vivint cada dia. D'aquí que aquest llibre sigui una peça escrita d'història i de present.

La lluita per l'alliberament del Kurdistan i la revolució al nord i l'est de Síria es manté gràcies a l'esforç de milers de persones que van donar les seves vides. Fins a la publicació d'aquest llibre, diverses dones que han format part de les entrevistes i converses que llegireu i amb qui hem compartit la vida col·lectivament han perdut la vida per atacs de l'Estat Islàmic, de l'estat turc i dels seus aliats i han esdevingut *şehîd*. Dones com la Nagîhan Akarsel, la Malda Kusa, l'Armanc Cemre, la Rojna Egîd (Rojna Amed), la Lîman Şiwêş (Reyhan Amude), la Yusra Derwêş, la Jiyan Tolhildan, la Roj Xabûr, la Nûjiyan Ocalan, la Viyan Kobanê i moltes altres. Recordem a cada companya i amiga que va donar la seva vida per la lluita d'alliberament aquí i arreu del món i ens esforcem per mantenir la seva memòria viva en els nostres cors, en la nostra feina i en la nostra manera de viure. Les nostres companyes viuran mentre nosaltres transformem els seus desitjos i somnis en realitat. Com a Acadèmia de Jineolojî ens dediquem a recuperar el coneixement i el pensament lliure com a base per a l'alliberament. Per

contrarestar la modernitat capitalista necessitem anàlisis conjuntes i perspectives holístiques, repensar l'ètica, la comunalitat, la justícia social, l'autodefensa, la política, l'ecologia, l'economia i els sistemes d'organització. També necessitem redefinir l'amor i la camaraderia. És necessari que ens unim com a dones i persones que estimem la llibertat, per seguir teixint xarxes de resistència i fer-les cada vegada més fortes i fiables. Necessitem una nova estratègia d'aliances basades en el paradigma de l'esperança.

Posem aquest llibre a les mans de totes les dones i persones que, com nosaltres, lluiten per una vida lliure. Esperem que obri una via a noves formes d'intercanvi d'experiències, aprenent de les altres i creant noves aliances, per defensar la revolució de les dones i construir una vida lliure totes juntes, teixint futur.

Institut Andrea Wolf, Acadèmia de Jineolojî
Nord i est de Síria
Octubre 2023

Introducció

El llibre que tens a les mans és el resultat d'una feina col·lectiva que es va iniciar l'any 2018 i que ha continuat fins el 2023. Més enllà, és el resultat de 50 anys de lluita del Moviment d'Alliberament del Kurdistan, d'organització, d'ideologia, de somnis, d'esforços, de sacrificis i de convicció. És part de la història oral -que es transforma en paper-, de l'experiència de les dones; des de les altes muntanyes de les serralades Zagros i Tauros fins als camps i les planures entre els rius Tigris i Eufrates; des de la resistència contra la colonització del Kurdistan fins a la guerra contra l'Estat Islàmic. Aquest llibre és, alhora, conseqüència de la revolució que va començar a Rojava ara ja fa més de 10 anys.

Els últims anys el Moviment d'Alliberament del Kurdistan s'ha conegut internacionalment gràcies a la Revolució de Rojava -també coneguda com la Revolució de les dones-, convertint-se en avantguarda de la lluita internacionalista del segle XXI. Persones d'arreu del món han viatjat a Rojava per aprendre i formar part del procés revolucionari, i a diferents llocs s'han creat comitès i col·lectius, no només des de la perspectiva d'una solidaritat "externa", sinó també desenvolupats dins del marc de la proposta de vida lliure i del sistema del Confederalisme Democràtic que expliquem en aquest llibre.

Aquest llibre es centra en transmetre les experiències de les dones que construeixen, consoliden i defensen el sistema democràtic de Rojava i dels territoris del nord i l'est de Síria. Des de fa anys es fan xerrades i seminaris, es fan documentals i s'escriuen llibres perquè es conegui la realitat d'aquesta revolució; les comunes, cooperatives, acadèmies i unitats d'autodefensa criden l'atenció de persones de tot el món que somien en una vida lliure i treballen per fer-la possible. Amb el llibre volem explicar, de primera mà, com s'ha organitzat el poble i, especialment, les dones, per construir un sistema que inclou totes les necessitats de la vida i la convivència: educació, salut, economia, justícia, autodefensa, etc.

L'estiu del 2020, quan el món estava enfosquit per la pandèmia, vam viure l'alegria de publicar el primer volum de *Dona, Vida, Llibertat*, amb el subtítol *Des del cor del moviment de dones lliures del Kurdistan*, on s'explicava el recorregut històric, organitzatiu i ideològic del Moviment de Dones del Kurdistan. Ara completem aquesta feina amb aquest segon volum que, tot i poder-se llegir independentment del primer, està directament connectat a tot el que ens ensenyen les seves pàgines. Ambdós llibres han estat escrits per l'Institut Andrea Wolf, que forma part de l'Acadèmia de Jineolojî a Rojava.

El nom d'Andrea Wolf va ser escollit en honor a la revolucionària alemanya, coneguda amb el nom de Şehîd[1] Ronahî (nom de guerra) que va ser torturada i executada per l'exèrcit turc a les muntanyes del Kurdistan el 23 d'octubre de 1998.

La Jineolojî, la ciència de la dona, és un pilar essencial de la revolució basada en aconseguir la llibertat de les dones arreu del món. Les seves arrels, que van començar al Kurdistan, ara s'estenen per diferents racons del planeta.

La metodologia principal del llibre ha estat la realització d'entrevistes. Volíem que fossin les pròpies protagonistes les que expliquessin en primera persona la seva història, la seva lluita, les seves dificultats i les seves victòries. Hem fet entrevistes a desenes de dones del Kurdistan, implicades en moltes àrees de la vida: defensa, economia, educació, salut, política, joventut, etc. Dones guerrilleres, mares, àvies, joves, companyes internacionalistes, companyes que han lluitat a tots els fronts possibles, companyes que han sobreviscut a d'altres que van caure màrtirs, companyes que cada dia entreguen la seva vida amb amor i perseverança, que ens inspiren per enfrontar-nos a tot. Elles omplen d'intensitat cada un d'aquests capítols que narren les seves històries i emocions. Volem portar les seves veus el més lluny possible. La informació s'ha recollit des d'aquesta voluntat de compartir, principalment a través d'entrevistes, però també de gravacions de formacions, diaris de companyes, debats, esdeveniments i accions polítiques.

---

1 **Şehîd:** Vol dir màrtir. És una paraula emprada per referir-se a les companyes i companys que han caigutla lluita.

Aquestes pàgines pretenen arribar als cors per poder sincronitzar un batec comú. La sang vessada de les combatents a la línia del front contra l'Estat Islàmic i tots els enemics que representen la mentalitat estatal i patriarcal, és la sang de totes nosaltres. La mateixa que corre per les venes de la revolució de les dones a cada racó del món.

Les últimes correccions del llibre s'han fet en un moment en què Turquia està amenaçant una altra vegada amb l'ocupació de Rojava, en un moment en el qual els atacs amb drons i artilleria són diaris. Alhora, a les muntanyes del sud del Kurdistan, la guerrilla resisteix als milers d'atacs amb armes químiques de l'exèrcit turc. I no volem acabar la introducció sense esmentar la situació d'Abdullah Öcalan, fundador i líder del Moviment d'Alliberament del Kurdistan, que des de la foscor de l'illa-presó d'Imrali, a Turquia, on es troba en cadena perpètua des del 15 de febrer de 1999, va portar la llum sobre la qual s'ha construït la Revolució de Rojava.

Volem recordar totes les màrtirs i, amb elles, les companyes internacionalistes caigudes en la lluita, com la Hêlîn Qereçox, l'Ivanna Hoffman, la Ceren Guneş i la Lêgêrîn Çiya, entre d'altres moltes. També volem mostrar la nostra solidaritat amb tots els pobles en lluita, amb el poble maputxe, català, basc, zapatista, xilè, sahrauí i palestí, entre d'altres. Són temps de revolta, temps foscos, però arreu del món, les nostres veus són cada cop més fortes.

"Pot ser que la revolució del Kurdistan sigui per primer cop, en l'esfera internacional, la revolució de la Dona"[2]

JIN JIYAN AZADÎ
BIJÎ ŞOREŞA ROJAVA
ŞEHÎD NAMIRIN

---

2 Abdullah Öcalan a l'acadèmia del PKK (Partit dels Treballadors del Kurdistan) l'octubre de 1995. Recollit a *Diyalogên Bi Jiyana Azad Re* (2019), Wesanên Akademiya Şehîd Rêvan.

Glossari

AANES: Administració Autònoma del Nord i l'Est de Síria.

Apocî: Militants o seguidors de la filosofia de Rêber Apo. L'agrupació 'Revolucionaris del Kurdistan' era informalment coneguda com els '*Apocî*' (es pronuncia "apogí").

Heval: Paraula en kurd que es fa servir en referència al terme "camarada" o "company/a". Va ser el primer valor desenvolupat als inicis de la lluita del PKK. Quan pensem en les relacions entre militants i simpatitzants del partit, el primer que se'ns acut és indiscutiblement aquest principi de camaraderia que caracteritza tan especialment a les anomenades *"apocî"*. És tant un principi ètic com una pràctica diària.

FDS: *Hêzên Sûriya Demokratîk* - Forces Democràtiques de Síria. Aliança militar, fundada el 10 d'octubre de 2015, composta per kurds, àrabs, siríacs i altres pobles, amb l'objectiu d'alliberar Síria de Daesh, de defensar les poblacions del nord i l'est de Síria dels atacs i agressions per part d'estats o grups armats, amb la finalitat de defensar els assoliments de la revolució i l'administració autònoma. Són forces que promouen l'establiment d'una Síria democràtica i autogovernada.

Jin: vol dir "dona" en kurd i comparteix la seva arrel lèxica amb *jiyan*, "vida". El Moviment de Dones del Kurdistan té un famós eslògan que és Jin, *Jiyan, Azadî* que significa "Dona, Vida, Llibertat".

KCK: *Koma Civakên Kurdistan* – Unió de Comunitats del Kurdistan. Sistema confederal de les comunitats, organitzacions i institucions que s'organitzen al Kurdistan i la diàspora en base al Confederalisme Democràtic.

KJK: *Koma Jinên Kurdistan* – Unió de Dones del Kurdistan. Sistema confederal de les organitzacions de dones que s'organitzen al Kurdistan i la diàspora en base al Confederalisme Democràtic.

KNK: *Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê* – Congrés Nacional del Kurdistan. Fundat el 1999 agrupa diferents partits polítics kurds al Kurdistan i la diàspora.

PAJK: *Partiya Azadiyê Jinên Kurdistan* – Partit de l'Alliberament de les Dones del Kurdistan. Partit ideològic revolucionari del Moviment de Dones del Kurdistan. Es va fundar el 1999 amb el nom de PJKK i el 2004 se li va donar el nom actual.

PDK: *Partiya Demokratiya Kurdistanê* – Partit Democràtic del Kurdistan. Partit governant al Govern Regional del Kurdistan (al nord de l'Iraq/sud del Kurdistan). Fundat l'abril de 1946, ha estat dirigit per Massoud Barzani des de 1979. Té les seves pròpies forces policials i militars. Controla la regió de Hewlêr (Erbil) i opera a través de filials a les altres parts del Kurdistan.

PKK: *Partiya Karkerên Kurdistan* – Partit dels Treballadors del Kurdistan. Fundat el 27 de novembre de 1978. És el partit ideològic i revolucionari que fonamenta el Moviment d'Alliberament del Kurdistan. Des del 15 d'agost de 1984 es troba en lluita armada contra l'estat turc. Des de començament del 1990 s'esforça de manera intensa per tal de trobar una solució política. Va desenvolupar al 1990 i les primeres dècades del segle XXI els conceptes d'Autonomia Democràtica i de Confederalisme Democràtic, conceptes bàsics per a la Revolució a Rojava.

PYD: *Partiya Yekîtiya Demokrat* – Partit de la Unió Democràtica. Fundat al 2003. El PYD és el partit polític majoritari entre la població kurda a Rojava/Síria, però també troba simpatitzants entre persones de diferents pobles i religions. Aposta pel desenvolupament de l'Autonomia Democràtica basada en el paradigma d'Abdullah Öcalan.

***Rêber Apo*:** Terme que es fa servir per referir-se a Abdullah Öcalan. *Rêber* significa guia; etimològicament és un mot compost de les paraules "rê", que vol dir camí, i "ber", que vol dir al davant. Apo és el diminutiu d'Abdullah.

***Rêveberî*:** No hi ha traducció literal d'aquesta paraula kurda però es podria assimilar a "direcció" o "administració". En kurd kurmancî, *rêveberî* significa "guiar pel camí". És un concepte molt emprat per a aquelles companyes o grup de companyes que tenen tasques i responsabilitats de direcció a les diferents àrees del moviment.

***Şehîd*:** Vol dir màrtir. Es fa servir per les companyes i companys que han entregat la seva vida a la lluita. Una de les consignes cantades pels simpatitzants del PKK és *Şehîd Namirin* "Les màrtirs mai moren". Això està lligat a la filosofia del PKK, segons la qual les màrtirs es tornen immortals quan el seu record i els seus somnis es converteixen en motor per a la lluita.

Tev-Dem: *Tevgera Civaka Demokratik* - Moviment per una Societat Democràtica. Uneix als diferents partits polítics, organitzacions no governamentals, moviments socials, unions i sindicats de Rojava.

***Welatparêz*:** Persones que defensen el seu país, la seva cultura i la seva terra. La paraula *Welat* pot ser traduïda com "país" o "terra" i *-parêz* pot traduir-se amb el verb "defensar" o "protegir". Es denomina *welatparêz* a les famílies o persones compromeses amb la lluita per la seva terra.

YPG: *Yekîneyên Parastina Gel* – Unitats de Defensa del Poble. Força de defensa popular a Rojava.

YPJ: *Yekîneyên Parastina Jinê* – Unitats de Defensa de Dones. Força de defensa de les dones a Rojava.

CAPÍTOL 1

Fonaments històrics i ideològics del Moviment de Dones del Kurdistan

Fa uns 10.000 anys va començar el període de vida humana que es coneix com a Neolític. Ens referim a aquest període com a *la primera revolució de les dones* ja que va ser el moment àlgid d'una societat creada al voltant de les dones i dels seus valors, especialment dels valors de la Dona-mare. Les dones tenien un rol important, creant vida i cultura, coneixent les necessitats de la seva societat i treballant per satisfer-les. Per aquest motiu, l'harmonia que hi havia entre les dones, la societat i la naturalesa es representava a través de les figures de les deesses, com una forma de reconeixement del lideratge que desenvolupaven les dones. Definim aquestes societats com a Societat Natural, ja que l'origen social de la humanitat es troba en aquesta, abans de l'inici del sistema de poder patriarcal. Tal i com assenyala Abdullah Öcalan, "hem de buscar allà on ho vam perdre".

L'aparició de la cultura dels déus masculins, fa uns 5.000 anys, coincideix amb l'aparició de les primeres jerarquies. Dones i infants van deixar de ser membres de la societat i van passar a ser propietat dels homes. La dona es va convertir en la primera esclava de la història i la primera nació oprimida del món. Analitzem aquest procés d'opressió i colonització de les dones estudiant la mitologia, la religió, la filosofia i la ciència. Conèixer aquests fils de la història que porten a la construcció d'un sistema patriarcal i opressor, així com la història de les resistències que les dones i els pobles sempre han dut a terme, és una part irrenunciable del desenvolupament d'un moviment revolucionari.

Durant tota la seva història, el Kurdistan ha estat ocupat per molts i diversos imperis: l'assiri, el babiloni, el macedoni,

el mongol, el persa, l'àrab i l'otomà. Després de la caiguda de l'imperi persa, amb l'arribada d'Alexandre el Gran, la població kurda, amb un fort caràcter nòmada, va aconseguir mantenir la seva pròpia independència interna. Els següents segles es van caracteritzar per guerres i disputes per controlar la zona del Kurdistan. Fins el 1890 es pot afirmar que aquest territori mantenia una relativa independència i autonomia alhora que conservava les seves arrels culturals i lingüístiques. Però al final del segle XIX, quan l'Imperi Otomà va començar a esquerdar-se, es va iniciar una nova política d'assimilació. Finalment, amb el Tractat de Lausana de l'any 1923, les fronteres van quedar definides tal i com les coneixem a dia d'avui. Així, el Kurdistan va quedar dividit en quatre estats nació: Turquia, Síria, l'Iraq i l'Iran. Ens referirem a les parts del Kurdistan que ocupen cada un d'aquests estats com a *Bakur* (la part del nord, dins l'estat de Turquia), *Başûr* (la part del sud, dins l'estat de l'Iraq), *Rojava* (oest, dins l'estat de Síria) i *Rojhilat* (est, dins l'estat de l'Iran).

Com en tants altres llocs del món, al Kurdistan van ser principalment les mares i les àvies les que van mantenir la llengua i la cultura kurdes dins les famílies. Històricament, la relació dels homes amb l'Estat ha sigut molt més gran i per això van ser assimilats més fàcilment i, al contrari, han sigut les dones les que més s'han mantingut connectades amb la seva societat i les seves arrels. Per això, especialment a l'últim segle, trobem dones que han tingut un rol de lideratge important en les revoltes i aixecaments del poble kurd contra els diferents poders colonials i imperials, siguin regionals o internacionals.

Moviment d'Alliberament del Kurdistan

A partir de l'aprovació del Tractat de Lausana, cadascun dels estats que van ocupar el Kurdistan van dur a terme diferents polítiques d'assimilació i massacre contra el poble kurd, les seves llengües, tradicions i creences. A Turquia, particularment, la política nacionalista contra el poble kurd va arribar fins al punt que la paraula Kurdistan fos prohibida, portant a que generacions de kurds i kurdes ignoressin la seva identitat.

Els orígens del Moviment d'Alliberament del Kurdistan se situen a la dècada dels 70, una època de despertars revolucionaris arreu del món, inspirats pels moviments juvenils i socialistes, les lluites d'alliberament nacional i els seus fonaments teòrics. Després de la fundació del PKK[3], el Partit dels Treballadors del Kurdistan, a Bakur, els anys 80 i 90, milers de dones de tot el Kurdistan es van unir al partit i, després de l'inici de la lluita armada l'any 1984, també a la guerrilla a les muntanyes. Per entendre el moviment kurd és imprescindible entendre la figura d'Abdullah Öcalan, al qual hi fem referència com a Rêber Apo. Des dels anys 70 fins a l'actualitat, Rêber Apo ha estat considerat el líder del Moviment d'Alliberament del Kurdistan. Tot i això, no és només una persona, sinó que s'ha convertit en la referència per la revolució, representa una idea i la força per dur-la a terme. Apo és el diminutiu del nom Abdullah en kurd. D'aquest nom, també en surt la denominació dels membres del moviment com a Apocî, és a dir, aquelles persones vinculades i seguidores de la filosofia de Rêber Apo. *Rêber* vol dir, literalment, "davant del camí" i fa referència a una força iniciadora i impulsora que mostra el camí de la vida en llibertat, com una forma de guia. Com a líder del PKK, Rêber Apo va mantenir converses amb milers de militants a les acadèmies del partit, donant una especial importància a l'organització i alliberament de les dones.

---

3 **PKK:** Partiya Karkerên Kurdistan – Partit dels Treballadors del Kurdistan. Fundat el 27 de novembre de 1978.

Heval[4] Rûken

es, com a kurdes, hem estat oprimides durant segles. Fins s feia por dir que érem kurdes. Estàvem separades de la istòria i vivíem sota la repressió; estàvem enterrades sota i no podíem sortir a la superfície. Rêber Apo va ser el que ar a totes nosaltres. Era la flor que travessava l'asfalt. Ens va donar esperança, sobretot a les dones. Mai abans ningú havia dit que les dones podien assumir responsabilitats però Rêber Apo ens va mostrar com podem aconseguir la llibertat com a dones. Ens va donar l'esperança que necessitàvem per aixecar-nos. Va donar veu a les dones. Em feia parlar, em regalava llibres i sempre em preguntava què en pensava. Em va donar la confiança per pensar i parlar per mi mateixa. Solia dir: "quan lluitis, fes-ho amb la teva pròpia voluntat, per la teva pròpia llibertat". Abans les dones kurdes no podien sortir de casa, però ara som revolucionàries a les muntanyes. Per això el seu paper és tan important. Rêber Apo va fer que la gent s'aixequés i cregués en la llibertat. Crec que un dels motius del complot internacional que va portar a la seva detenció l'any 1999 va ser precisament que va mobilitzar la força de les dones. El sistema prescriu una imatge determinada per les dones, però ell a aquesta imatge va oposar-n'hi una de nova. I el sistema estatal té por d'aquesta nova imatge de la dona i del futur que representa.

Heval Şîlan Şoreş

po per nosaltres significa una ideologia, una filosofia, una que més valorem de Rêber Apo és la confiança que dipoes dones. El nostre vincle amb ell és de caràcter ideològic i . I ha desenvolupat una filosofia no només per a les dones distan, sinó per a les dones en general. El fet que persones o kurdes participin en la revolució ens dóna molta força i valor. Això ens connecta encara més amb Rêber Apo, perquè el que ens uneix és la seva filosofia. Les seves idees ens han unit i això és una gran fortuna. El que ens ha donat, nosaltres mateixes hem d'omplir-ho de contingut i desenvolupar-ho més.

---

4 *Heval* es pot traduir per "company/a". Els membres del moviment d'Alliberament del Kurdistan s'anomenen entre elles precedint el seu nom amb l'apel·latiu *heval.*

Els orígens de la insistència de Rêber Apo en la lluita per l'alliberament de la dona es troben en les seves primeres experiències vitals. Es va enfrontar a la violència contra les dones a la societat i a la seva família i va veure com les relacions de poder i el sexisme resultant afectaven a les dones del seu entorn. Un dels temes que el va preocupar molt des que era jove va ser el dels matrimonis forçosos, que va viure de prop amb el matrimoni de la seva amiga íntima de la infantesa i de la seva germana quan encara eren molt joves. Aquestes experiències van deixar empremtes que es van convertir en el detonant per buscar una solució a més gran escala. En aquest sentit, Rêber Apo va analitzar com la societat sexista i el sistema de dominació patriarcal afecten el desenvolupament de la personalitat. Va animar les dones a fer també els seus propis anàlisis, a reapropiar-se de la seva història i a desenvolupar una voluntat pròpia forta.

Heval Çiğdem Doğu

assat, moltes de nosaltres no teníem el valor de parlar ic o davant d'un home, en absolut. Ens avergonyíem stres cossos, no ens miràvem als ulls, només miràvem a ontrastant amb la vida dins la família, a l'acadèmia[5] vam e a aixecar el cap i a recuperar el respecte i el reconeixement cap a nosaltres mateixes. Ens vam adonar que existia la identitat d'una dona lliure. A l'acadèmia, Rêber Apo es va dirigir a Heval Nûjîn de Botan: "escriu un llibre sobre el que has viscut. Que les dones s'uneixin a la lluita com a guerrilleres és una història que s'hauria d'escriure". Això va ser una motivació tan gran per la companya, que no sabia llegir ni escriure, que va aprendre a llegir i escriure per poder escriure el seu llibre. Heval Nûjîn realment va escriure la seva història. Va caure màrtir a Botan l'octubre del 1998, però el seu llibre ha perdurat. Aquests mètodes de Rêber Apo feien aparèixer una nova confiança en la dona, per fer tasques que al principi pensaves que mai podries fer.

També demanava anàlisis i valoracions de l'actualitat política a les companyes i els feia preguntes al respecte. D'aquesta manera, ens va motivar a comprometre'ns activament amb la situació

5 Es refereix a l'acadèmia del PKK al Líban i posteriorment a Damasc.

política, a formar les nostres pròpies opinions i a desenvolupar un poder d'anàlisi. Així també la seva pròpia visió s'ampliava i incorporava els anàlisis compartits a la política del moviment. Era una forma d'incloure els coneixements de totes, de col·lectivitzar i no suposar que només ell ho sabia tot. Va construir una relació amb nosaltres en la que era alhora professor i aprenent.

Cap a un nou paradigma revolucionari

A partir de la creació de l'exèrcit de dones a les muntanyes, l'any 1993, i de la creació de les acadèmies, les assemblees autònomes i les estructures que engloben les organitzacions polítiques i socials de dones a les quatre parts del Kurdistan i a la diàspora, el moviment de dones va construir el seu propi sistema. La força ideològica de la lluita revolucionària són les dones. Així, els avenços organitzatius, ideològics, socials, polítics i militars del PKK van anar sempre acompanyats de l'aprofundiment, insistència i determinació de les dones en la lluita d'alliberament. Per aquest motiu, per entendre els passos que van portar al canvi del paradigma marxista-leninista estatal a un paradigma democràtic, és fonamental conèixer i entendre els passos teòrics i ideològics de les dones al PKK. Això va ser especialment visible amb la creació, l'any 1999, del partit de les dones, el PAJK[6] (Partit per l'Alliberament de les Dones del Kurdistan), com a organització d'avantguarda ideològica i força organitzativa de les dones per l'alliberament de la societat. Els principis de la Ideologia de l'Alliberament de la Dona i la construcció d'un partit revolucionari de dones van representar una perspectiva central de la lluita per l'alliberament de les dones des del 1998 i es van convertir en la base estratègica de tot el moviment.

6 **PAJK**: *Partiya Azadiyê Jinên Kurdistan* – Partit de l'Alliberament de les Dones del Kurdistan. Es va fundar al 1999 amb el nom de PJKK i al 2004 se li va donar el nom actual.

Autodefensa o Teoria de la Rosa: aquesta teoria afirma que tots els éssers vius tenen mecanismes d'autodefensa que serveixen per protegir la seva pròpia existència i bellesa, com ara les espines d'una rosa. L'autodefensa està directament relacionada amb la vida i el seu objectiu és protegir l'existència, i no atacar ni colonitzar a la resta d'espècies. En el cas dels éssers humans hi ha mecanismes biològics (instints) i col·lectius (autodefensa social). L'autodefensa és també una postura ideològica davant dels atacs del sistema de dominació, tant físics com mentals. Per tant, protegir la cultura del teu poble, la teva llengua materna i les tradicions és una forma d'autodefensa, així com ho és també protegir els drets a una vida digna, a la salut, a l'educació i les formes d'organització política de base. D'altra banda, l'autodefensa també pot voler dir agafar una arma i enfrontar-te a aquells que posen en risc la teva vida i la de la teva comunitat i protegir la naturalesa i el territori on vius.

Teoria de la Separació: la Teoria de la Separació parteix de la idea que totes hem crescut oprimides per les imposicions mentals, físiques i emocionals del sistema patriarcal, capitalista i estatal. Especialment les dones, arreu del món, s'enfronten a diferents formes de violència i dominació de les estructures patriarcals, que les alienen i les separen d'elles mateixes i d'altres dones. La Teoria de la Separació assumeix que és necessària una separació física però sobretot mental de les dones per tal que aquestes puguin reconèixer les seves opressions i fortaleses, fora de la influència de l'home. "Desafiar, superar i rebutjar les formes de relació jeràrquiques i patriarcals que han impregnat tots els àmbits de la vida i de la política, ens permet unir-nos com a dones i desenvolupar formes col·lectives de vida en comú."[7]

Ideologia de l'Alliberament de la Dona: el 8 de març de 1998, Rêber Apo va proposar la Ideologia de l'Alliberament de la Dona, basada en cinc principis. Aquests principis constitueixen la pedra angular del Moviment d'Alliberament del Kurdistan i són principis

7 Nûdem, Şervîn (2018). Entrevista sobre la Teoria de la Separació.

rectors per totes les persones que en formen part, tant dones com homes. Tots els principis estan interconnectats i cal entendre'ls de manera conjunta per poder unir-los en una postura clara. Si els principis no s'apliquen amb coherència a la lluita per l'alliberament, no podrà haver-hi un canvi de mentalitat. Els cinc principis de la Ideologia de l'Alliberament de la Dona són:

1) ***Welatparêzî*** (defensa de la terra): Les dones han de defensar i cuidar els territoris d'on provenen, ja que elles són el vincle entre la terra i la comunitat. L'amor al territori és amor a la naturalesa i a la societat. Defensar la terra vol dir també defensar la pròpia llengua i la diversitat que existeix en un mateix territori.

2) **Pensament i voluntat lliures:** El pensament hegemònic és el de la mentalitat de l'home dominant, és el pensament de la jerarquia de l'amo i l'esclau, del patriarcat, de l'Estat i el capitalisme. Per assolir un pensament i una voluntat lliures és indispensable conèixer-se a una mateixa. El primer pas és ser conscients de qui som i de quin és l'impacte del sistema en nosaltres. Després, cal tenir la valentia i la voluntat per viure en base als teus pensaments. Una dona lliure és aquella que pot prendre decisions i iniciatives parant atenció sempre a la llibertat individual i col·lectiva.

3) **Organització***:* L'organització és el que connecta als individus amb el col·lectiu, les idees i els objectius. Quan una persona no comparteix els seus pensaments, les seves emocions i les seves habilitats, no pot arribar a la dimensió col·lectiva, de manera que segueix prevalent l'egoisme desenvolupat pel sistema. L'organització autònoma de dones dóna confiança i força entre companyes; qualsevol dona del moviment, en qualsevol àmbit de la lluita, pot veure's a ella mateixa com una representant del moviment de dones. Organitzar-se vol dir assumir la responsabilitat de la teva vida, però també de la vida del col·lectiu.

4) **Lluita**: Fer que la vida i la lluita siguin una. La lluita és en cada moment i a cada espai de vida, és infinita, i la llibertat s'aconsegueix amb esforç i sacrifici. Tal i com diu Rêber Apo: "la vida que desitgem no s'aconsegueix amb miracles, sinó amb la revolució".

5) **Ètica i Estètica:** L'ètica i l'estètica existeixen en una relació de coherència. Entenent l'estètica com la cerca de la bellesa, l'ètica és la cerca dels valors que fan més bonica l'existència. Al moviment hi ha una dita que diu: "la que lluita s'allibera, la que és lliure s'embelleix i la que és bonica és estimada"; que vol dir arribar a l'harmonia entre el pensament, la paraula i l'acció.

Matar i transformar l'home: Definim la masculinitat com una ideologia de poder que ha creat el sistema dominant. Lluitar contra aquesta i construir l'home lliure és un principi bàsic per la revolució i la vida en llibertat. Tal i com diu Rêber Apo: "és, de fet, el principi bàsic del socialisme. Es tracta de matar el poder, de matar la dominació unilateral i la desigualtat, de matar la intolerància. Es tracta, fins i tot, de matar el feixisme, la dictadura i el despotisme."

Convivència Lliure: Els debats i reflexions sobre la Convivència Lliure fan referència a la qüestió de com Volem viure juntes com a persones que busquen la llibertat. El terme en kurd, *Hevjiyana Azad*, està format per vàries paraules. *Hev* vol dir "juntes, iguals, comunes"; *jiyan* vol dir "vida" i *azad* significa "lliure". La Convivència Lliure no inclou només les relacions entre les persones i els pobles, sinó també com les persones es relacionen amb el seu entorn, amb la naturalesa i amb tots els éssers vius. L'origen dels problemes socials es troba en la relació arquetípica d'home dominant – dona oprimida. Per tant, a través de la Convivència Lliure es busca crear relacions lliures en una societat lliure.

Canvi de Paradigma

Un complot internacional va portar al fet que, el dia 15 de febrer de 1999, Rêber Apo fos segrestat i empresonat. Tot i que això va generar una gran commoció a tot el moviment i a la societat, l'impacte en el moviment de dones va ser incomparablement més dur perquè Rêber Apo sempre havia animat les dones a lluitar contra les estructures patriarcals, tant al moviment com a la societat. També els havia donat suport amb les seves perspectives en moltes situacions difícils, enfortint i animant-les a nivell ideològic i qüestionant i rebutjant públicament a l'home dominant. Fins i tot en les condicions d'aïllament a l'illa penitenciària d'Imrali, Rêber Apo va seguir donant suport al moviment de dones. En particular, el canvi de paradigma del PKK iniciat per ell, que preveia la construcció d'una societat democràtica-ecològica basada en l'alliberament de la dona, enlloc d'un Estat kurd independent, va donar claredat, força i convicció sobre com calia continuar la lluita per l'alliberament.

El PKK, com tants altres moviments d'alliberament nacional, havia nascut amb una ideologia influenciada pel marxisme-leninisme-maoisme i el seu objectiu era la creació d'un Estat kurd socialista. Les experiències del Socialisme Real i de diferents lluites d'alliberament nacional van mostrar que canviant un poder per un altre no es pot construir una societat lliure. Quin és el sistema que volem si no volem un Estat? Com pot la societat construir una ètica compartida? Com prendrà les decisions? Com dirigirà les feines? Qui les farà i com es faran? Per donar resposta a totes aquestes preguntes, el 2005 es va anunciar el Confederalisme Democràtic.

Aquest paradigma està basat en tres pilars: la democràcia, l'ecologia i l'alliberament de la dona. Els sistemes confederals tenen una llarga tradició històrica, que es remunta a diversos milers d'anys. Les confederacions estan basades en l'autonomia dels pobles, tribus o grups socials que les formen, sense interferències d'un poder central, però que cooperen i creen aliances lliures en diferents aspectes (militars, econòmics i socials) per tal de protegir les seves comunitats. El paradigma és democràtic perquè es basa en l'afirmació de la capaci-

tat de la societat per autoorganitzar-se i assegurar la seva existència sense la necessitat d'un Estat o un poder centralitzat. El 5è volum de les defenses escrites per Rêber Apo des de la presó, *Manifest per una Civilització Democràtica*, descriu la proposta de la Nació Democràtica i l'Autonomia Democràtica, com la base teòrica i pràctica per a un sistema democràtic fora dels mecanismes de l'estat nació i el capitalisme. La Nació Democràtica seria l'ànima d'aquest nou sistema, alhora que l'Autonomia Democràtica seria el cos que el sosté. La Nació Democràtica forma, per tant, una mentalitat i una cultura de convivència comunes, basades en els valors de llibertat i solidaritat. L'Autonomia Democràtica és essencialment el principi bàsic i les estructures d'autogovern d'individus i comunitats que comparteixen una mentalitat similar. D'altra banda, el Confederalisme Democràtic expressa la forma política i la manera d'organitzar-se; és a dir, cada població, grup religiós o qualsevol altre grup social pot organitzar-se de manera independent segons les seves necessitats i, alhora, participa amb la seva pròpia identitat a les estructures confederals comunes. Aquest principi s'aplica tant a nivell local com en el context regional i mundial i es posa en pràctica a través de l'establiment de municipis, consells i congressos, així com mitjançant estructures de federacions temàtiques i geogràfiques. El concepte de Nació Democràtica es basa en el fet que la societat i, per tant, també les dones, s'organitzen en tots els àmbits de la vida. Aquests àmbits es reflecteixen en les nou dimensions de la Nació Democràtica, que són: l'individu lliure i la vida democràtica-comunitària, la vida política i l'autonomia democràtica, la societat i la vida social, la Convivència Lliure, l'autonomia econòmica, la justícia social, la cultura, l'autodefensa i la diplomàcia. A partir d'aquestes dimensions, s'han desenvolupat i se segueixen desenvolupant propostes organitzatives com ara comissions, consells o grups de treball, que tenen debats i fan feina educativa sobre les esmentades dimensions mentre posen a la pràctica aquests principis.

Aquest autogovern es construeix fora de l'estat nació i suposa una alternativa a l'administració estatal. Alhora, conté l'opció d'una confederació mundial de totes les societats del món autoadministrades

lliurament. A més, l'alliberament de les dones i l'organització confederal i autònoma de les dones són la base estratègica de la lluita.

Heval Hacer Zagros

...ió Democràtica és un sistema que s'organitza des de la so... ...ots els grups i sectors socials formen part d'aquest procés. ...ió Democràtica és un model de societat al marge de la in... de la mentalitat i les estructures estatals, basat en comunes ...ls. Aquest sistema es pot construir arreu del món i es va aplicar per primera vegada a gran escala durant la Revolució de Rojava. Als municipis i consells s'hi reuneixen totes les persones i grups socials amb les seves diferents opinions, ideologies i creences. Hi participen tots els grups religiosos, socials i poblacionals, que preserven alhora les seves especificitats.

Heval Evîndar Amarat

...eguntem quin és l'objectiu, quins són els principis de ...omia Democràtica i quines estructures i institucions són ...ries per aquest sistema d'autogovern del poble kurd i de ...pobles de l'Orient Mitjà. Al principi, hi havia mancances ...tentàvem respondre a aquestes preguntes. Rêber Apo havia identificat el moviment de dones com la força principal per la ...ucció de la Nació Democràtica i, per descomptat, volíem tenir aquest paper en la construcció d'aquest sistema a l'Orient Mitjà. Les dones han tingut un lideratge important en aquest procés i han construït les seves comunes i consells autònoms de dones que són també elements del sistema d'autogovern. En els àmbits de l'educació, l'economia, la cultura, la societat i la justícia, les dones han construït les seves pròpies institucions. Alhora, òbviament, van participar també en la construcció de l'autogovern central. Les dones van contribuir d'una manera especial a afermar la comprensió de l'Autonomia Democràtica com a alternativa a l'Estat i al domini patriarcal a la societat.

Amb l'anunci i la posada en pràctica del Confederalisme Democràtic, l'interès i la participació de les internacionalistes als projectes i estructures del Moviment de Dones del Kurdistan va créixer cada vegada més. Sota el paraigües del KJK[8] (Unió de Dones

---

8 **KJK:** Koma Jinên Kurdistan – Unió de Dones del Kurdistan. Sistema confederal de les organitzacions de dones que s'organitzen al Kurdistan i la diàspora en base

del Kurdistan), a partir de 2005 es va establir un sistema autònom i confederal de dones, a través del qual es coordinen els diferents àmbits de treball del moviment de dones a les quatre parts del Kurdistan i a la diàspora. Les dones van crear les seves estructures i consells autònoms a tot arreu: als pobles, districtes i regions, a les organitzacions i associacions de la societat civil, a l'educació, els mitjans de comunicació i a les tasques culturals, als partits polítics i la diplomàcia, a l'organització de les joves, les alumnes i estudiants, i també en l'àmbit de l'autodefensa.

Finalment, el 2010 es va proclamar la fase estratègica amb l'objectiu de construir l'Autonomia Democràtica sobre la base de la legítima defensa. La feina i les lluites a cada part del Kurdistan es van orientar segons aquesta estratègia i, per desenvolupar aquest sistema d'autogestió democràtica, es van plantejar, en principi, dos enfocaments tàctics. La primera opció seria que la voluntat de la societat i la possibilitat d'autogestió de les bases fossin reconegudes per l'Estat o, com a mínim, que no fossin obstaculitzades per aquest. Això requereix d'una democratització fonamental de Turquia, Síria, l'Iraq i l'Iran i de les seves constitucions, que podria aconseguir-se a través de negociacions polítiques i del diàleg. La segona opció, si l'Estat frena o ataca aquest dret i projecte legítim de la societat, seria la Guerra Popular Revolucionària[9].

al Confederalisme Democràtic.

9 La Guerra Popular Revolucionària és una estratègia que es basa en la complementarietat entre la guerrilla, les forces de defensa populars i el poble. Aquest, s'autoorganitza i es prepara per resistir i defensar-se i, quan és necessari, també fent ús de les armes.

CAPÍTOL 2

Del règim sirià a l'Autonomia Democràtica

A Síria, abans que esclatés la guerra civil, la població kurda representava uns dos milions de persones que es concentraven al nord, a les regions d'Afrin, Kobanê i Cizirê[10] i a les ciutats d'Alep, Damasc, Raqqa i Deir ez-Zor. Després de la població àrab, és l'ètnia amb una població més gran a la regió. La seva llengua és el *kurmancî*, la llengua kurda majoritària a Bakur i a Rojava.

El territori del nord i l'est de Síria inclou una gran diversitat de grups ètnics. Algunes de les comunitats han viscut a la regió durant mil·lennis, mentre que moltes altres s'hi han establert més recentment. La composició ètnica varia d'una ciutat a una altra; per exemple, hi ha diverses ciutats en les que conviuen població armènia i turcmana, i també ho fan amb població siríaca-assíria, circassiana, txetxena i d'altres pobles nòmades, la presència dels quals varia en funció de la regió.

Els territoris originals dels tres cantons que inicialment van declarar l'autonomia, Afrin, Kobanê i Cizirê, tenen població majoritàriament kurda. Avui el territori autònom s'ha ampliat, sota el nom d'Administració Autònoma del Nord i l'Est de Síria, i engloba també les regions de majoria àrab de Manbij, Tabqa, Raqqa i Deir ez-Zor. A Cizirê, Kobanê i Afrin, part de la població àrab prové de tribus que hi han viscut durant segles, però altres s'hi van establir durant la segona meitat del segle XX a causa de les polítiques d'enginyeria demogràfica del règim Baas. És difícil saber la

10 L'establiment d'una Administració Autònoma es va iniciar amb la Revolució de Rojava a les tres zones de població predominantment kurda d'Afrin, Kobanê i Cizirê. A principis de gener de 2014, el "Consell de Transició per la Formació de l'Autoadministració al Kurdistan Occidental" va declarar aquestes zones com a cantons i va encomanar a la població que hi vivia la tasca de construir les seves Administracions Autònomes Democràtiques.

població total del nord i l'est de Síria, tot i que les estimacions la situen entre quatre i cinc milions. Les autoritats locals no tenen capacitat d'elaborar un cens exhaustiu i des de l'inici de l'autonomia s'han produït onades de desplaçaments causats per la violència i la guerra.

La geografia del nord i l'est de Síria està formada per grans planures situades entre els rius Tigris i Eufrates. Les úniques elevacions del terreny són la serralada de les Muntanyes de Şengal, que s'estenen des de l'Iraq fins a Síria, i les muntanyes o turons del cantó d'Afrin. El clima és sec i amb poques precipitacions, amb grans canvis de temperatura entre els mesos d'estiu i hivern. La seva economia està basada en el sector primari: agricultura extensiva de blat, cotó i llenties i ramaderia d'ovelles.

De la caiguda de l'Imperi Otomà al Baasisme

> "A partir dels anys 60, les kurdes de Síria van ser oprimides i silenciades. No creien que l'opció de lluitar contra el Règim sirià fos a les seves mans. La seva única esperança era que les kurdes d'altres parts del Kurdistan s'alliberessin i que elles també se'n beneficiessin".
>
> Heval Zelal Cîger, copresidenta del TEV-DEM[11]

Després de la caiguda de l'Imperi Otomà, les grans potències vencedores a la Primera Guerra Mundial van dividir el territori i van crear l'estat de Síria, que va estar sota el control de l'estat colonial francès des de 1920 fins a 1946. La demarcació de les fronteres en base a interessos geopolítics i econòmics no va tenir en compte les estructures regionals i demogràfiques existents. Famílies i pobles van ser separades de les seves familiars i relacions territorials històriques es van trencar a causa de les fronteres dels

11 TEV-DEM: Tevgera Demokratik (Moviment Democràtica). primera organització general creada a Rojava en el marc del confederalisme Denmocràtic.

nous estats de Turquia, Síria i l'Iraq. Així es va dividir el Kurdistan en quatre parts[12], incloent-hi la part que ja es trobava a l'actual estat iranià.

L'ocupació francesa va tenir una gran influència en la formació del posterior estat nació sirià i en el desenvolupament d'un discurs nacionalista àrab, conegut com a panarabisme[13]. Aquells anys van estar marcats per la política de *divide et impera* (divideix i venceràs). Les aspiracions d'independència per part de Síria van créixer influenciades per la idea de l'estat nació europeu. Per això, el suport popular a la idea d'un estat nació àrab, que anava en contra de les pretensions colonials del règim francès a la regió, va ser molt gran, tot i que excloïa a tots els sectors no àrabs de la societat.

Quan es va proclamar la República Siriana independent després del final de la Segona Guerra Mundial, l'any 1946, el Partit Baas va començar a ser especialment influent en el pla polític. Sota el lema "Unitat, Llibertat i Socialisme" proposava un programa laic, panarabista i contra l'imperialisme occidental, que durant la dècada del 1950 ràpidament va trobar partidaris entre els intel·lectuals, però també entre els militars i camperols. Tot i així, una part relativament gran de la població –inclosa la població kurda– no s'identificava amb aquesta ideologia pel seu èmfasi en una identitat nacionalista àrab.

Els primers anys de la independència es van caracteritzar pel desenvolupament econòmic i la modernització del país, però només una petita part de la població tenia garantida la seva participació en la creixent prosperitat, motiu pel qual els antagonismes socials es van intensificar. La fusió d'Egipte i Síria per formar la "República Àrab Unida", amb el lideratge del president egipci

---

12 L'any 1639 el territori ja estava dividit entre els imperis otomà i persa.

13 El panarabisme és la corrent que impulsa la unitat de tota la nació àrab. Es tracta d'un moviment i d'una ideologia que va néixer durant la dècada del 1930 i va tenir un gran creixement durant els anys 60 amb el líder egipci Gamal Abdel Nasser.

Gamal Abdel Nasser[14], va fer que, a partir de 1958, el panarabisme s'establís com una ideologia de l'Estat.

Hevàl Şervîn Nûdem

e de l'Acadèmia de Jineolojî: La ideologia de l'estat el panarabisme promulgava la unitat del poble àrab, ia estat dividit per les demarcacions colonials. Alhora, tablir un nou ordre jeràrquic i divisori al seu interior, l'Estat volia assegurar la seva supremacia alimentant la desconfiança i la por entre els diferents grups de població. Els ameus i armenis, per exemple, van ser reconeguts com a minoria religiosa sota el nom de sirians o "cristians àrabs". Això els va permetre construir les seves pròpies escoles, centres comunitaris i esglésies. Tanmateix, a la població kurda se li va prohibir ensenyar en la seva llengua materna i mostrar la seva cultura i la seva llengua en públic, i es va negar l'existència de la fe yazidita. Les institucions de l'estat sirià van registrar a la població yazidita simplement com a "musulmans". L'exemple de l'incendi que es va declarar al cinema d'Amûde el 13 de novembre de 1960, on 283 nenes kurdes van ser cremades vives, mostra signes clars de l'existència d'un pogrom organitzat per l'Estat contra el poble kurd.

El malestar contra l'aliança dominada per Egipte es va anar estenent entre els cercles militars sirians, fins que un grup d'oficials va fer un cop d'estat el 28 de setembre de 1961; van trencar l'aliança amb Egipte i van anomenar al nou Estat "República Àrab Siriana". Amb aquesta designació estatal es va instar a tots els grups ètnics a assimilar-se lingüísticament i culturalment i a professar el nacionalisme àrab. Els que no ho feien eren classificats per l'Estat com a "perill per a la unitat de Síria" i s'enfrontaven a la repressió i a la discriminació. Això incloïa en particular al poble kurd. Molta gent kurda simpatitzava amb el partit independentista kurd, el PDK[15],

14 **Gamal Abdel Nasser:** Va ser un militar i estadista egipci i el principal líder polític àrab de la seva època, conegut impulsor del panarabisme i del socialisme àrab. Va ser president d'Egipte des de 1954 fins la seva mort, l'any 1970.

15 **PDK:** *Partiya Demokratiya Kurdistanê* – Partit Democràtic del Kurdistan. Partit governant al Govern Regional del Kurdistan (al nord de l'Iraq/sud del Kurdis-

que va guanyar molta força durant la dècada del 1950. El 5 d'octubre de 1962, a través d'un decret, es va fer un cens especial a la regió de Cizirê i les persones que no podien demostrar amb documents que s'havien assentat al territori abans de la fundació de l'Estat van ser privades de la seva ciutadania. Es calcula que entre 120.000 i 150.000 persones kurdes que vivien a la seva terra natal van ser declarades "estrangeres" o "indocumentades"; és a dir, van passar a ser considerades inexistents. Elles i les seves descendents van ser excloses de tots els drets civils, i es calcula que un quart de milió de la població kurda de Síria no té dret a votar ni a tenir propietats. Se'ls va negar el dret a l'educació després de l'escola primària, no se'ls va donar feina a l'administració pública ni a les empreses estatals, se'ls va negar el menjar subvencionat i, en alguns casos, el tractament a hospitals estatals. El seu moviment dins de Síria estava severament restringit i, com que no tenien passaport, no podien viatjar a l'estranger.

Heval Walida

e de Kongra Star[16]: La relació del Règim amb el poble mpre ha sigut una relació d'enemic. Mai ha volgut rer la seva existència, els seus drets; l'ha volgut esborrar. ler donar-nos una història equivocada perquè la cre- i no sabéssim d'on venim. L'exemple més famós és l de Saladí, que era kurd, però que fins que no va haver-hi la revolució no vam saber-ho. A les escoles ens explicaven que era àrab i que va liderar les revoltes àrabs musulmanes contra les creuades i, per confondre més, deien que la seva mare era kurda però que ell era àrab. Quan es va crear l'Estat de Síria i van fer el primer cens de la població, van començar a repartir les targetes d'identitat de nacionalitat siriana i a milers de persones kurdes no se'ls va donar aquell document. Ho van fer consci-

tan). Fundat l'abril de 1946, ha estat dirigit per Massoud Barzani des de 1979. Té les seves pròpies forces policials i militars. Controla la regió de Hewlêr (Erbil) i opera a través de filials a les altres parts del Kurdistan.

16 **Kongra Star:** Organització paraigua del moviment de dones al nord i l'est de Síria. Kongra Star es tradueix com a "Congrés Star" o "Congrés Estrella". La paraula '*Star*' en kurd fa referència a l'antiga deessa mesopotàmica Ishtar que tenia com a símbol l'estrella de venus.

> entment, per no haver de donar-los cap tipus de dret. A aquelles persones no se'ls permetia acabar els seus estudis superiors, no podien anar a la universitat. Això servia per mantenir les kurdes en la ignorància, perquè no coneguessin els seus drets i lluitessin per ells. Milers de persones vivien sense documents d'identitat i sense drets. Per posar un exemple, un dels meus tiets i la seva família eren "estrangers"; en canvi, jo i la meva família vam obtenir el document de nacionalitat siriana. Les filles del meu tiet només van poder estudiar fins al 7è o 8è grau. Eren unes noies molt intel·ligents i tenien moltes ganes d'estudiar, però no els ho van permetre. Va passar el mateix amb el desenvolupament de les infraestructures públiques a les regions de majoria kurda. No s'hi invertia res, les carreteres estaven malmeses o no s'havien arribat a fer, no arribava l'electricitat als pobles, no hi havia sistema de clavegueram i mantenien aquestes regions en la pobresa.

La política antikurda va continuar també durant el govern del partit Baas, després del cop d'estat que el va portar al poder el 8 de març de 1963. El partit Baas es va institucionalitzar com a únic centre de poder de l'Estat. Tot i les lluites de poder internes entre les diferents branques del partit amb diferents programes econòmics i socials, totes les corrents estaven unides en la seva postura antikurda i nacionalista àrab. Hafiz al-Assad[17] va continuar amb aquesta política, tal i com més tard va fer el seu fill, Bashar al-Assad[18]. Hafiz al-Assad va prendre el poder en un altre cop d'estat l'any 1970 i va ser president de Síria durant 29 anys, fins que va morir. Va establir un sistema extremadament repressiu que no permetia cap tipus d'oposició. L'estat d'emergència que hi havia des del cop de 1963 es va convertir en norma. Els serveis secrets, considerats totpoderosos, estaven directament subordinats al president; controlava totes les esferes de la vida i feia que la gent tingués "por de la seva pròpia ombra", tal i com ho van descriure algunes de les dones amb les quals vam parlar. El règim de Hafiz al-Assad va

---

17 **Hafiz al-Assad:** militar i president de la República Àrab Siriana des del 1971 fins a la seva mort, l'any 2000, deixant el control governamental de Síria al seu fill Bashar al-Assad. De confessió alauita i ideologia panarabista.

18 **Bashar al-Assad:** actual president de la República Àrab Síria; governa des de l'any 2000, després de succeir al seu pare, Hafiz al-Assad.

ser un dels aliats més importants de l'URSS a la regió, amb qui va signar acords de cooperació militar des de 1980. Això, però, no va impedir-li alhora liberalitzar la seva economia i permetre el finançament i els acords comercials amb l'Aràbia Saudita, aliada dels Estats Units a l'Orient Mitjà.

A la constitució siriana de 1973 el partit Baas va ser declarat el "partit líder de la societat i de l'Estat" i el nacionalisme àrab el seu principi bàsic. En base a això, es va prohibir la llengua kurda als espais públics i institucionals i es van substituir els noms de llocs kurds i arameus per noms àrabs. Aquell mateix any el govern va iniciar la construcció d'un "cinturó àrab" de 15 km d'amplada i 350 km de llarg, resseguint la frontera amb Turquia; 25.000 famílies àrabs, moltes de les quals havien estat desplaçades dels seus pobles d'origen pel projecte de la presa d'Assad[19], van ser assentades entre la població kurda i assíria-siríaca en més de 40 pobles. Tanmateix, la deportació de famílies kurdes que estava prevista va fracassar per la seva negativa a abandonar les seves llars.

19 Durant la dècada del 1970, la construcció de la presa de Tabqa va inundar grans zones de terra, on hi vivien camperols i hi havia un seguit de jaciments arqueològics importants. El llac on hi ha la presa va ser rebatejat com a llac Assad per Hafiz al-Assad. Actualment, la presa està controlada per l'Administració Autònoma i proporciona una part gran del subministrament elèctric.

Reunió de dones amb Abdullah Öcalan a Damasc, anys 80.

La Heval Necbir va participar activament en el moviment autònom de dones durant molt de temps, i va ser detinguda pel règim Baas els anys abans de la revolució pel seu compromís polític. Després del seu alliberament va continuar la seva tasca política, va ser testimoni de la revolució i va ajudar a construir l'Autonomia Democràtica.

Heval Necbîr

anys l'Estat ha dut a terme una investigació i una sistemàtica per allunyar les persones kurdes d'elles es. Van portar gent àrab i van construir pobles àrabs ls nostres. El sistema també va pressionar a aquestes es. Però com que la nostra llengua estava prohibida estàvem envoltades ens vam veure obligades a parlar en àrab. Ens van prendre la nostra terra i els la van donar a elles. Ens van deixar escollir entre quedar-nos i passar gana o emigrar a les ciutats sirianes, a Damasc o a Alep, per buscar feina.

El nord i l'est de Síria van ser utilitzats com una espècie de colònia interior per a la seva explotació econòmica, com a font de petroli i matèries primeres. Segons l'economia estatal de planificació centralitzada, el sòl s'explotava principalment amb el cultiu industrial del blat.

Alhora que, per una banda, es generava por cap a l'Estat, per l'altra aquest es presentava com a "cuidador" amb eslògans socialistes i feia dependents a moltes persones a través d'una xarxa d'economia de camarilla i corrupció. Els pobles i les regions kurdes van ser econòmicament descuidades i, en termes d'infraestructura, les zones i les viles àrabs van ser afavorides; per tant, majoritàriament eren lleials al Règim. També cal destacar, però, que aquesta política era desigual entre les pròpies zones de majoria àrab. L'Estat sirià va afavorir el sud i oest del país, on hi havia les grans ciutats com Damasc i Homs, i on va establir la major part de la indústria. Les regions de l'est i del centre, principalment agrícoles i ramaderes, no van ser mimades de la mateixa manera. D'altra banda, per assegurar el seu poder, la política de l'Estat va aconseguir enfrontar als grups polítics kurds i a les tribus de les diferents regions. Així, volia evitar que els sindicats poguessin exigir drets col·lectius. La política "del pal i la pastanaga" d'Assad va fer que molta gent intentés evitar les contradiccions i arribés a un acord amb el Règim.

Copresidenta del TEV-DEM: Tot i que l'Estat va expropiar les terres de la gent kurda, els va prendre la seva identitat i va pressionar la societat amb la política del "Cinturó Àrab" i l'espionatge, durant molts anys no hi va haver una resistència significativa. Amb la política de la fam, l'Estat va desarrelar el poble kurd de la seva terra i la seva cultura, i la població no n'era gaire conscient. Molts pensaven que Assad volia quelcom bo per al poble. Si algú treballava com a funcionària, es considerava que era important, perquè l'Estat només contractava persones kurdes en casos excepcionals. D'aquesta manera la població s'enfrontava constantment entre si mateixa. I aquesta política va paralitzar una gran part de la població de Rojava.

L'arribada del Moviment d'Alliberament del Kurdistan a Rojava i a Síria

"Cada país té una història i els nostres pares i avis ens van explicar la història del poble kurd, l'opressió de l'Estat, les revoltes i les revolucions. Però no hi havia relats sobre la llibertat de les dones."

Heval Minawir Xalid

El 1979, Rêber Apo i altres quadres del PKK van sortir de Turquia i es van dirigir al Líban a través de Rojava i Síria per organitzar la resistència davant del cop d'estat que ja es perfilava i que, finalment, es va produir el 12 de setembre de 1980. El PKK va establir relacions amb el moviment d'alliberament palestí i a la vall de Bekaa[20] es va establir un lloc de formació i organització de la lluita per l'alliberament del Kurdistan. A la primera acadèmia del PKK, que posteriorment va ser batejada com a Acadèmia Mah-

20 La Vall de Bekaa es troba a uns 30 km a l'est de Beirut. En aquestes planures s'organitzava la resistència palestina contra l'ocupació israeliana, així com altres grups armats, durant els anys 70, 80 i 90.

sum Korkmaz,[21] milers de quadres del PKK van rebre formació ideològica i militar fins a principis de la dècada del 1990. Moltes persones de Rojava van anar al Líban per fer reunions amb Rêber Apo i els quadres del PKK i discutir amb ells les seves preocupacions, així com per participar en els actes organitzats per ocasions especials, com ara les celebracions de l'aniversari de l'inici de la lluita armada el 15 d'agost. Després de la formació a l'acadèmia del partit, molts quadres van anar a diferents regions de Rojava per organitzar i formar a la gent. D'aquesta manera es va desenvolupar una relació política i ideològica estreta entre la població de Rojava i el PKK. Molta gent de Rojava es va identificar amb els valors i objectius del Moviment d'Alliberament del Kurdistan i aquesta relació encara es va intensificar més quan l'acadèmia del partit es va haver de traslladar del Líban a les rodalies de Damasc, a causa de la situació política. Milers de dones i homes de Rojava es van unir a la guerrilla que lluitava a les muntanyes del Kurdistan contra el domini colonial de Turquia i per un Kurdistan unit i socialista. També es van formar comitès entre la població que van col·laborar estretament amb el moviment i que, per tant, van estar exposats també a la repressió de les autoritats sirianes.

Amb motiu dels enfrontaments polítics amb l'estat turc, membre de l'OTAN, el règim sirià va tolerar la tasca política i ideològica del PKK dins d'un determinat marc. Però això va canviar a partir de l'octubre de 1998, quan Turquia va amenaçar amb envair Síria i va exigir l'extradició de Rêber Apo. El 20 d'octubre de 1998, amb l'"Acord d'Adana", Síria es va comprometre amb Turquia a classificar el PKK com a organització terrorista i a prohibir-li qualsevol activitat en territori sirià. Avui en dia l'acord segueix vigent i permet a Turquia entrar fins a 15 km dins el territori sirià "en cas d'amenaça terrorista". És així com Turquia ha justificat les

---

21 **Mahsum Korkmaz (Heval Agît):** va ser comandant del primer exèrcit guerriller ARGK (*Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan* – Front d'Alliberament del Poble Kurd) que va realitzar la primera acció el 15 d'agost de 1984. Va caure en combat contra els militars turcs el 28 de març de 1986.

seves ofensives militars al nord i l'est de Síria dels últims anys, que segueixen fins l'actualitat, com ara l'ocupació de la zona fronterera entre les localitats de Girê Spî i Serêkaniyê l'octubre de 2019.

Rêber Apo va sortir de Síria amb destí Europa el 9 d'octubre de 1998 per no ser utilitzat com a pretext per una guerra entre Síria i Turquia, entre d'altres motius. Posteriorment, va ser segrestat a Kènia en el que es coneix com el Complot Internacional, organitzat en cooperació amb els serveis secrets occidentals, fet que suposava una violació del dret internacional, i traslladat a Turquia, on segueix incomunicat a l'illa-presó d'Imrali.

Des de la presó, Rêber Apo, a través dels seus escrits de defensa, va publicar les seves reflexions sobre la història i l'estratègia de la lluita d'alliberament, així com les noves perspectives per construir una societat lliure i ecològica. Més tard es van publicar en forma de llibre i van constituir la base de debats profunds, que van portar a un canvi de paradigma democràtic dins del PKK a partir dels anys 2000, i a una reestructuració del Moviment d'Alliberament del Kurdistan. En particular, Rêber Apo va analitzar de manera crítica la relació entre els conceptes d'estat nació, poder i violència; al ser aquests la causa de l'opressió i el patiment, els moviments revolucionaris han d'alliberar-se de la fal·làcia que poden ser útils com a mètodes per arribar a una solució. En el seu lloc, va elaborar el concepte de Confederalisme Democràtic, basat en el nou paradigma de la democràcia radical, l'alliberament de la dona i l'ecologia. El canvi de paradigma no es va produir de la nit al dia, sinó que va ser el resultat de molts anys de preparació.

En base a aquest paradigma, l'any 2003 es va fundar el partit PYD a Síria, amb l'objectiu d'aconseguir reformes democràtiques fonamentals, incloent-hi el reconeixement dels drets polítics, socials i culturals col·lectius i l'autoorganització de la població kurda. L'organització autònoma de dones va anunciar la seva fundació dos anys després, el 2005, amb el nom de Yekîtiya Star. L'any 2015 va ser reestructurada i rebatejada com a Kongra Star,

nom que manté actualment. Durant els primers anys el PYD[22] i Yekîtiya Star es van organitzar en la clandestinitat i en circumstàncies difícils. Tot i la forta repressió, es van establir les primeres estructures de consells, comitès i grups d'autodefensa. El gener de 2011, el PYD va començar la fundació del moviment social democràtic de base, el TEV-DEM, amb l'objectiu de reunir cercles socials i polítics més amplis per dur a terme una reconstrucció democràtica i el desenvolupament conjunt d'estructures d'autogovern.

Amb l'anunci d'una regió autònoma kurda al nord de l'Iraq l'any 2003, va augmentar el temor del règim sirià del fet que es produïssin intents similars d'independència de la regió kurda a Síria. En aquest context, s'explica la provocació del Règim que va generar l'any 2004 la revolta kurda més gran fins aquell moment contra el règim Baas a Síria. El desencadenant d'aquest aixecament van ser els atacs dels seguidors de futbol nacionalistes àrabs, incitats pels serveis secrets sirians, contra els seguidors de l'equip kurd durant un partit de futbol a Qamişlo, en el que nou persones van ser assassinades per la violència policial. El dia següent, la policia també va disparar durant la marxa fúnebre que travessava la ciutat, fet que va agreujar encara més la situació. La població kurda es va manifestar contra el poder estatal a totes les ciutats de Rojava i va exigir el reconeixement dels seus drets culturals i polítics. Les protestes es van estendre també als barris kurds de Damasc i Alep. Durant aquells dies, les forces estatals sirianes van matar més de 30 persones i, les setmanes següents, el Règim va detenir més de 2.000 kurds, molts dels quals van ser greument torturats.

…e de Kongra Star de Qamişlo: El règim Baas va voler … un conflicte entre kurds i àrabs per poder imposar-se. …e març hi va haver un partit de futbol entre un equip

22 PYD: Partiya Yekîtiya Demokrat – Partit de la Unió Democràtica. Fundat al 2003. El PYD és el partit polític majoritari entre la població kurda a Rojava/Síria, però també troba simpatitzants entre persones de diferents pobles i religions. Aposta pel desenvolupament de l'Autonomia Democràtica

kurd i un equip àrab. L'equip kurd era de la regió de Cizirê i l'equip àrab de la regió de Deir ez-Zor, a prop de la frontera amb l'Iraq. Moltes tribus d'aquesta regió tenen familiars a l'altra banda de la frontera, a l'Iraq, i el govern Baas va permetre que persones de nacionalitat siriana creuessin la frontera per anar a lluitar contra els Estats Units. Els va dir: "teniu permís per anar i combatre, per recuperar la vostra terra, per alliberar Iraq dels americans". El règim de Síria va fer això de sotamà. I quan es va organitzar aquell partit de futbol, el Règim va veure-hi una oportunitat per confrontar als àrabs i als kurds. Entre els seguidors de l'equip àrab s'hi van introduir alguns infiltrats que estaven preparats per assetjar la gent kurda i per animar la resta de seguidors de l'equip àrab a entrar en conflicte. Se'ls va preparar amb pals, pedres i altres armes, aquestes persones van començar el conflicte i van esclatar els disturbis. El Règim ho va posar com a excusa dient que els kurds havien començat perquè volien la independència, tal i com havia passat a Başûr. Aquells dies l'exèrcit va matar 32 persones; la repressió va ser terrible.

Hevál Suad Hesen

...identa del TEV-DEM a Sheikh Maqsoud: A Sheikh ...ud[23] també ens vam rebel·lar. Aquell dia van caure sis ... del nostre barri. Va morir una dona que tenia quatre ... home que no estava casat, un nen de 16 anys, etc. El ... va incendiar i l'Estat ens va reprimir brutalment. L'Estat ens deia: "voleu fer un estat kurd? Doncs aneu a l'Iraq a fer-lo". Van portar soldats àrabs i ens van atacar. La vida amb el Règim era dura. Vam arribar a un punt en què ningú s'atrevia a sortir al carrer, ningú volia fer res. Però algunes dones van resistir i van seguir fent propaganda. Les dones agafaven els pamflets i se'ls col·locaven als pits (per amagar-los), agafaven els seus fills petits de la mà i així els transportaven d'un lloc a un altre. La feina de les companyes es va aturar a tot Rojava i només va continuar a Sheikh Maqsoud. Les formacions de les dones van seguir i vam fer manifestacions. Ensenyàvem la nostra bandera, cantàvem els nostres eslògans al carrer i sortíem corrents. Sentíem que havíem de seguir fent accions, encara que ens ataquessin.

Heval Limah Abdullah

...identa del PYD a Dêrîk: Vaig començar a treballar fent ... l'any 1987. Vaig participar en la feina local, que volia ...r a visitar les famílies i discutir amb elles les idees de ...Apo. En aquell moment aquestes idees encara no eren ...des i les difoníem amb les nostres visites. La nostra feina s'havia de fer en secret perquè l'Estat ens perseguia. També organitzàvem reunions autònomes de dones i a través de les nostres converses amb elles arribàvem a les seves llars i famílies. Al principi no podíem anar a gaires cases, però a poc a poc algunes dones es van anar unint a la nostra feina, mentre que d'altres ens donaven suport des de casa. Potser no van participar immediatament però s'associaven amb nosaltres. Intentàvem organitzar la gent, difondre i explicar les idees del PKK. Al principi, quan el moviment es va activar a Rojava les companyes no deien obertament que estaven a la clandestinitat; simplement venien a casa nostra i ens deien que eren de Turquia. Després de

23 **Şeikh Maqsoud:** Barri de majoria kurda a la ciutat d'Alep.

conèixer-les començàvem a treballar. Encara no estàvem llestes per fundar un partit nosaltres mateixes, això va passar més tard.

En aquella època els recursos del PKK eren molt reduïts i recollíem donatius pel moviment entre la població. Algunes en donaven menys, d'altres més. Intentàvem ajudar les companyes econòmicament i materialment, cadascuna donava el que podia. A l'hivern donàvem roba d'abric per les guerrilleres a les muntanyes. Recollíem menjar a les cases. Per exemple, una família donava un quilo d'arròs, una altra un quilo de sucre, una altra fideus, una altra un quilo de *bulgur*[24]. Ho posàvem en sacs i ho enviàvem a les nostres companyes a les muntanyes. En aquell moment, treballàvem com a jornaleres a l'agricultura. A principis d'hivern era el moment de collir el cotó i a l'estiu collíem llenties i cigrons treballant col·lectivament, amb els infants a l'esquena. Tots els diners que recollíem venent la collita els donàvem al partit.

L'Estat ens buscava. A vegades anàvem primer a dues o tres cases fins que arribàvem a la casa on fèiem la reunió; ens movíem així perquè no ens reconeguessin. En aquella època, el poble tenia moltes dificultats per la repressió estatal. No hi havia manera d'arxivar els informes de la nostra feina i els havíem d'amagar. Enterràvem l'arxiu a la parcel·la darrere d'una casa. Al final de cada mes escrivíem informes, els recollíem a diferents cases, els posàvem dins d'una bossa i els enterràvem. No hi havia telèfons ni internet, així que no podíem enviar els documents. Els recollíem tots personalment, els amagàvem sota la nostra roba i els portàvem a Qamişlo fingint que les nenes necessitaven anar al metge. Entregàvem tots els documents a les responsables d'allà i portàvem els seus informes. Vam treballar en aquestes condicions fins que va començar la revolució.

24 ***Bulgur:*** Aliment elaborat a base de blat molt popular a les regions del Líban, Síria i Palestina.

Heval Minawir Xalid

…e de la *rêveberî*[25] de Kongra Star: Durant la dècada …0 les militants del PKK van arribar a Rojava, van fer …s amb el poble i assemblees de dones, van visitar les … dia rere dia i van fer feina social de base. També van … casa nostra. Jo em sentia còmoda amb la seva presència. Vaig compartir casa meva amb elles i vaig discutir-hi el que pensava. Llegíem i discutíem juntes llibres i material educatiu. Em van fer sentir que s'obria un nou camí per mi; ho vaig veure com un camí de llibertat, especialment com a dona. Per mi aquest moviment sempre ha estat vinculat a l'alliberament d'un país, d'un poble oprimit i a l'alliberament de la dona. Personalment sempre dic que si no hagués vist la llibertat de les dones en el PKK no m'hi hauria involucrat. Especialment nosaltres, com a dones, experimentàvem tot tipus de violència a través de l'Estat i no teníem drets. Amb les converses que tenia amb les meves companyes em vaig adonar que les dones tenen un valor i poden desenvolupar la seva pròpia voluntat. Les dones vam construir les nostres estructures autònomes. Així és com el moviment es va guanyar el meu cor i vaig participar-hi amb una gran motivació, tot i la repressió. Perquè si no ens defensem nosaltres, qui ho farà?

Des de 1992 m'he organitzat en aquest moviment cada dia i cada hora. Com a dona he vist en ell el meu propi alliberament i el de totes les dones. He après més i més sobre el moviment i m'he desenvolupat personalment. I he fet tot el que he pogut a través seu per contribuir a l'alliberament de les dones.

Quan les primeres companyes de la guerrilla a les muntanyes van començar a lluitar en igualtat de condicions amb els homes, també va ser possible que nosaltres, com a dones, treballéssim obertament a la societat. Perquè això va fer evident

---

25 **Rêveberî**: No hi ha traducció literal d'aquesta paraula kurda però es podria assimilar a "direcció" o "administració". En kurd kurmancî, rêveberî significa "guiar pel camí". És un concepte molt emprat per aquelles companyes o grup de companyes que tenen tasques i responsabilitats de direcció a les diferents àrees del moviment.

per a tothom la necessitat de la igualtat de gènere. Així que les estructures feudals de la societat ja no podien aturar-nos. Si no hagués estat per la lluita per la igualtat a les muntanyes, tampoc haguéssim pogut participar a la feina organitzativa aquí [a Rojava] en igualtat de condicions. Haurien dit que les dones no érem valentes, que no teníem veu i que no podíem fer política. Però teníem models que ho demostraven i ho posaven en pràctica. I com més dones construïen la seva autoorganització en altres àmbits, més ens enfortia a nosaltres també i més motivades estàvem.

A l'inici de la Revolució de Rojava va caldre que tothom conegués i s'identifiqués amb les idees del moviment d'alliberament. Moltes de les persones a qui parlàvem dels nostres objectius van conèixer el nostre moviment d'una manera nova. Fèiem seminaris on participaven milers de dones. Jo mateixa vaig visitar innumerables famílies, vaig fer reunions de dones i els vaig explicar quina és la nostra història i quins drets tenim. I els vaig fer veure que hem de lluitar per ells. Això va fer possible que moltes es formessin. Sèiem espatlla contra espatlla a cada ciutat i cada poble i discutíem sobre tots aquests temes, fins i tot abans de la revolució. He visitat milers de llars i milers de famílies que ens han donat suport gràcies a aquestes visites. I avui veig com moltes dones volen conèixer el pensament del moviment i reconèixer-se en ell. Això és bonic i em fa molt feliç. L'emoció que vaig sentir quan vaig conèixer les idees del moviment s'ha mantingut viva al meu cor i vull dur-la al cor de tota la resta de dones.

Jo no sabia llegir ni escriure, però el 1995 vaig aprendre l'alfabet llatí. Així vaig poder anotar els números de telèfon i donar a les companyes la informació necessària. Si era necessari podia comunicar-ho per escrit. Avui en dia encara em beneficia haver après les lletres en aquell moment, nit rere nit, amb un company. Mai em vaig sentir inferior per no saber llegir i escriure. Moltes persones del moviment no sabien llegir ni escriure però teníem una gran voluntat i grans objectius.

Per les dones no va ser gens fàcil començar a participar al moviment d'alliberament. Moltes van tenir veritables dificultats per

afegir-se a les feines que es feien, perquè no només s'havien d'enfrontar a la repressió de l'Estat sirià, sinó també a l'oposició de les seves famílies i veïnes.

Heval Minawir Xalid

cipi va ser molt difícil. A més dels problemes econò- uotidians, hi havia molta pressió sobre nosaltres des de s bandes. La pressió de l'Estat, per una banda, i la de ia, el marit, les veïnes i la societat, per l'altra. Tothom interposar en el meu camí, però jo lluitava en contra d'això i aquesta lluita va ser especialment estressant des d'un punt de vista psicològic. El meu marit també va rebre molta pressió pel fet que la seva dona estigués molt temps de viatge i em transmetia aquesta pressió acusant-me de descuidar la casa i les nenes i dient-me que les dones no havien de fer res en aquestes feines. Però li vaig dir que això era part de la meva tasca i de la meva voluntat, ho volgués o no. Sí, sovint deixava les meves filles soles i a vegades no arribava a ocupar-me de la casa durant dies. Però estava convençuda del que feia. No és una tasca fàcil i exigeix sacrificis. La revolució de les dones no va sorgir del no res. Té una història a darrere i la lluita de cada dona que hi va participar, tot i que no sigui tan coneguda, és molt important.

També vaig patir molta repressió per part de l'Estat. Una vegada un representant del Règim va venir a casa i em va dir que em volia preguntar una cosa. Li vaig contestar que no hi havia ningú a casa perquè la norma aquí és que si l'home no és a casa no es deixa entrar els convidats homes. Però, de totes maneres, ell va entrar i va veure el quadre de Rêber Apo a la paret. Això va ser l'any 1997. Llavors va dir que no el volia deixar entrar a casa pel quadre de la paret i li vaig contestar que la foto de Rêber Apo està penjada a les parets de totes les cases. Se'm van endur amb ells. A comissaria em van dir que ho arreglarien amb el meu marit, no amb mi, així que jo vaig tornar a casa i se'l van emportar. Primer el van detenir durant un mes, després va tornar a casa però al dia següent se'l van tornar a emportar durant 20 dies. I això va passar diverses vegades.

Quan van arrestar Rêber Apo l'any 1999 tota la nostra feina va ser severament reprimida. El Règim va detenir els marits de

les dones actives per fer que s'oposessin a nosaltres. Van tornar a detenir el meu marit i fins i tot es van emportar els meus fills. Van intentar posar-los de la seva banda parlant malament de mi i fent acusacions en contra meva. A les dones també ens van detenir i interrogar. Ens van acusar de difondre el pensament de Rêber Apo. A mi, personalment, em van acusar de difondre els seus escrits, celebrar reunions i donar suport al moviment en general. Una vegada es van endur els meus fills de l'escola i em van acusar d'involucrar-los en tasques culturals per preparar el festival del Newroz. L'Estat volia perjudicar-nos de moltes maneres i constantment ens investigava.

Quan Rêber Apo encara era a Síria no passava això. Treballàvem amb por i pressió, però no tant com després. Amb la seva detenció, a partir del 1999, la situació es va fer molt més difícil. Ja no se'ns permetia parlar de política; qualsevol que parlés de política era arrestada. Però el que portem a l'ànima no podem deixar-ho marxar. Encara que volguéssim, no podríem. I així vam continuar amb la feina, però ens vam tornar més cauteloses. La por va créixer i es va estendre una gran sensació d'abatiment. En aquell moment vaig desenvolupar una voluntat molt forta en la meva recerca per la llibertat per no retrocedir ni un pas. Vaig compartir el que tenia amb altres companyes del moviment. El menjar que donava a les meves filles, també el donava a les meves companyes; casa meva era una casa del moviment. Li he dedicat les 24 hores del dia. I tota la meva família també s'hi va involucrar, el que vam començar ho volem aplicar de veritat.

L'Estat va generar molt dolor a la meva família, fins que vam haver de fugir de la seva repressió. Moltes persones van ser detingudes en aquell moment. L'objectiu del Règim era enfrontar la gent. Les detencions es feien d'una en una i el Règim utilitzava interrogatoris i d'altres mètodes per intentar posar-nos les unes en contra de les altres i dividir-nos.

La revolució va ser possible gràcies a la feina de centenars de dones valentes que, enfrontant-se a la repressió i violència de l'Estat sirià, per una banda, i de la societat feudal kurda, per l'altra, van aconseguir fer arribar el pensament de Rêber Apo a milers de dones

del territori, sembrant la llavor del que més tard seria la Revolució de Rojava.

Membre de Kongra Star de Qamişlo

es, com a kurdes, hem tingut 28 revoltes i aixecaments al la història que han fracassat. En alguns casos va ser per s externes i en altres per traïcions internes. Com a nació avíem perdut la nostra cultura, la nostra ètica, la nostra *rêzî* i el nostre país, perquè el sistema d'opressió, el sistema capitalista, va esborrar totes aquestes nocions del nostre cap. Vam sacrificar la nostra cultura, vam sacrificar la nostra llengua i identitat. Però amb la feina del Moviment d'Alliberament a poc a poc vam anar reconeixent que som kurdes, que tenim un país i que està oprimit. Que nosaltres, com qualsevol altre poble al món, existim i vivim en aquest planeta, tenim una llengua, una cultura, un territori i una història de resistència que ha tingut moltes revoltes i aixecaments. A poc a poc, les persones van recobrar tot això amb el Moviment d'Alliberament.

I de tota aquesta feina que es va fer podem afirmar que el 80% va ser feta pel Moviment de les Dones Lliures del Kurdistan. Per què van ser les dones? Perquè si no era a través de les dones no podies entrar a les cases. Potser els homes eren els que anaven a treballar, però una persona no podia entrar a una casa sense tenir el permís de les dones; és per això que la Revolució de Rojava neix de la feina de les dones. Centenars de dones, dones grans, estudiants, mares, treballaven 24 hores al dia amb i entre la població. Explicaven a les kurdes que són kurdes, que tenen drets, que havien de descobrir què desitjaven i què necessitaven. La revolució és així de dura, li has d'explicar a algú qui és, que és kurda. I vam entendre que la feina que va començar a Bakur no era només per aquella regió, sinó que era per a tot el Kurdistan. I no només per a les quatre parts del Kurdistan, sinó per a tots els pobles oprimits a l'Orient Mitjà.

És per aquest motiu que centenars de joves es van unir al Moviment i per això també centenars d'elles van caure màrtirs. També centenars de persones van participar organitzant la societat, perquè es convertís en una força, i per convertir-nos en aquesta força les dones van fer la feina principal. Aquelles dones

van fer sacrificis molt grans. Fins i tot una dona pobre, amb cinc o sis fills, treballava de sol a sol i la poca quantitat que podia estalviar de la seva feina al final de mes la donava a la revolució. Si no hagués sigut d'aquesta manera la revolució no seguiria viva a dia d'avui. El Moviment d'Alliberament era pobre, igual que la població; quan Rêber Apo va arribar a Rojava i després al Líban no tenien ni una sola arma. Fregaven els plats per al Moviment d'Alliberament Palestí per poder obtenir alguns recursos.

Milers de nosaltres, com a poble, anàvem als camps a recollir llenties i cotó, i no ho fèiem per casa nostra, ho fèiem pel Moviment. Aquí a Qamişlo potser érem 20.000 dones, infants, persones grans i joves. Les dones anaven als camps a treballar amb les seves filles de pocs mesos per l'organització. Fèiem totes les feines alhora, ja que en aquell moment no hi havia comitès o comunes; fèiem totes les tasques, la logística, l'autodefensa, l'economia i la feina amb la societat, tot alhora. Les dones recollien els diners o els materials necessaris, agafaven als seus infants petits i se n'anaven fins al Líban a portar-ho al Moviment. Als anys 90, fins i tot quan les seves filles queien màrtirs, i tot i que no hi ha res més dur per a una mare que perdre els seus fills i filles, quan arribava la notícia i no hi havia cos o el cos estava destrossat les dones anaven a l'enterrament i allà mateix feien la promesa de seguir treballant i de deixar que les altres filles també s'unissin al Moviment.

Tot això va fer possible la Revolució de Rojava, no perquè el poble de Rojava fos molt llest o molt ric, o tingués moltes institucions. La Revolució de Rojava va passar perquè hi havia una base, perquè el poble estava preparat. I tota aquesta preparació no va arribar del no res o sense dolor. El govern sirià ens empresonava, ens torturava, ens assassinava o ens feia desaparèixer. Per exemple, una cosina de la Heval Walida, als anys 90, treballava amb nosaltres als pobles de la regió. El Règim la va capturar, la va torturar violentament, va utilitzar electroxocs amb ella i li va llençar aigua gelada, a més d'utilitzar també una forta tortura psicològica. Després d'allò aquella companya, la Zekire, va perdre el cap. Va passar deu anys tancada a casa fins que va morir. El règim sirià també va venir a casa meva, em va amenaçar amb fer-li mal

a la meva família i cremar casa meva. Els vaig dir que l'haurien de cremar amb mi a dins, que jo no havia fet res dolent.

Heval Minawir Xalid

ot abans de la revolució les dones eren una força im- a Síria. Malgrat tota la repressió, vam continuar. L'any ig viatjar d'Afrin a Alep i de Serêkaniyê a Dirbesiyê. n fer grans assemblees autònomes on van participar-hi de totes les ciutats. Com a moviment de dones fèiem la ostra pròpia planificació i discutíem juntes en quina direcció n d'aprofundir i desenvolupar-nos.

No formàvem part de les forces d'autodefensa, però la nostra feina d'organització de la societat també s'havia de fer de forma encoberta. La nostra força provenia del nostre pensament. No compartíem totes les activitats i pensaments amb tothom, tal i com ho fem avui. Quan marxava cap a Afrin, Dêrîk o altres ciutats mai deia on anava. Era secret i això era molt important perquè la lluita que tant estimàvem no pogués ser atacada. Rêber Apo parlava molt amb nosaltres sobre com moure'ns en secret. Ens havíem de comportar atenent a les circumstàncies. Quan transmetíem les nostres idees també transmetíem el secret que ens acompanyava. Dèiem: "igual que protegim les nostres filles com a mares, protegim el nostre moviment com a dones". Quan parlàvem ho fèiem molt conscients d'on, de quan i de què estàvem parlant. Sempre érem molt curoses amb tot el que fèiem. Si alguna de les nostres activitats clandestines es filtrava, investigàvem com havia passat i qui podia haver filtrat la informació secreta. Era una qüestió molt seriosa. Vam aprendre a parar molta atenció per saber a qui podíem confiar-li què. Rêber Apo ens parlava sovint sobre les precaucions. A vegades les nostres reunions tenien la força d'un volcà que creixia des de dins de nosaltres mateixes. Així, lentament, el moviment es va anar construint i aquesta construcció va estar plena de dificultats. No sempre ha sigut fàcil, ni l'enfortiment de les pròpies conviccions ni poder aguantar la repressió del Règim. La política és com el foc, si no saps com fer-la anar et crema.

Distribuíem els escrits de Rêber Apo impresos en fulletons. Per la persecució que hi havia, els amagàvem sota la nostra roba perquè ningú els veiés. Sovint teníem por de fer la nostra fei-

na. Intentàvem distribuir els fulletons principalment entre les dones i per això necessitàvem dones que sabessin llegir, per estudiar els textos juntes. Un dia vaig anar a veure una professora que estava interessada en la nostra feina. Quan vaig arribar el seu marit estava a la porta i em va preguntar per què era allà. Hagués sigut difícil per mi amagar-li el motiu així que li vaig dir. Em va prendre els fulletons, els va trencar, es va riure de mi i, quan vaig marxar, va escopir darrere meu.

A vegades també arribàvem a cases on l'home sabia llegir i escriure i la dona era analfabeta. Entràvem i l'home no volia que la seva dona ens escoltés. Els homes generalment no estaven oberts al canvi, era pràcticament impossible amb ells. Sovint ens deien que no era adequat que les dones sortissin tant i ens preguntaven què pensava el nostre marit, la nostra família i la nostra tribu. Però, tot i que era difícil, allò no era un obstacle per nosaltres.

L'expulsió del Règim i la construcció de l'Autonomia Democràtica al nord i l'est de Síria

> "Quan el Règim es va retirar de Rojava, la població no tenia clar qui ho estava liderant. Moltes no creien en un canvi polític. La filosofia de Rêber Apo era coneguda, però la majoria de gent amb prou feines podia imaginar una realització pràctica de les seves idees."
>
> Heval Yekda

En el transcurs de l'anomenada "Primavera Àrab" o "Primavera dels pobles", l'any 2011 també van començar les revoltes a Síria. Tot i això, en comparació amb Tunísia, Líbia i Egipte, el moviment de protesta inicial va trigar en agafar impuls.

Aquest moviment va començar amb la detenció i posterior tortura de 15 infants i joves que havien pintat eslògans crítics contra el Règim en un mur de la ciutat provincial de Daraa, al sud-oest del país. Igual que al nord de l'Àfrica, les protestes a Síria estaven motivades per un ressentiment considerable davant la creixent injustícia social, la corrupció i la falta de perspectives per a la població jove. També hi van participar moltes joves kurdes de les ciutats, cada vegada més polititzades per la repressió després de les protestes del 2004.

Tot i que amb Bashar al-Assad hi havia hagut una certa liberalització, seguia sense haver-hi eleccions, sense haver-hi llibertat de reunió i hi havia moltes activistes de l'oposició empresonades. Particularment, la repressió contra el moviment kurd es va intensificar i moltes activistes van ser empresonades durant anys i torturades. Altres van ser extraditades i entregades a la justícia turca, incloent-hi activistes kurdes que havien nascut en territori sirià i que mai havien viscut a Turquia. A més, la població kurda i altres grups van ser discriminats i les regions on habitaven van ser descuidades pel que fa a les infraestructures. Durant les protestes, el Règim va intentar calmar la situació mitjançant reformes polítiques. El president Assad va anunciar que les kurdes apàtrides recuperarien

la ciutadania siriana, però aquestes promeses no van poder evitar les revoltes.

El Règim no buscava un conflicte obert a Rojava i, el juliol de 2012, va retirar la majoria de les seves forces i les va enviar a altres zones del país molt disputades. Va deixar tota la regió, exceptuant alguns punts d'importància estratègica a les ciutats de Qamişlo i Hesekê, sense oferir gaire resistència a les Unitats d'Autodefensa Popular, les YXG[26]. El 19 de juliol de 2012, les YXG van prendre el control primer a Kobanê i després a la resta de ciutats de Rojava. La retirada *de facto* de l'estat sirià no només va afectar els militars sinó també les funcionàries, que van abandonar les institucions. En aquell moment, la població es va enfrontar a la tasca de reorganitzar la vida quotidiana i les estructures del PYD, que ja estaven establertes en la clandestinitat, van poder assumir aquesta funció. L'arrelament del moviment kurd al nord de Síria, que creixia cada vegada més gràcies al seu treball de base intens i a les idees polítiques que havia desenvolupat, oferia una alternativa que es podia aplicar ràpidament. Sobre la base dels consells i comitès que ja existien es va desenvolupar el sistema de consells.

Heval Yekda

llera de les YJA-Star abans de la Revolució de Ro- estava a Qandîl[27] quan va començar la revolució a . Era important que algunes companyes anessin a per protegir la gent i un petit grup de nosaltres va -hi immediatament. Més tard altres també hi van anar per participar en la defensa i construcció de la revolució. En moltes ciutats sirianes, com ara Damasc i Alep, hi va haver manifestacions i accions del poble contra el Règim. Especialment les persones kurdes, però també les àrabs, estaven exposades a la repressió estatal. Nosaltres vam participar en les accions i en l'organització de base al territori.

---

26 YKG: *Yekîneyên Xweparastina Gel* – Unitats d'Autodefensa Popular, organització predecessora de les YPG i les YPJ.

27 Qandîl és el nom d'una cadena de muntanyes a Başûr, al sud del Kurdistan, adjacent a la frontera entre l'Iran i l'Iraq. Pertany a la serralada dels Zagros. És una de les bases històriques de la guerrilla del PKK.

Quan el Règim es va retirar de Rojava, la població no tenia clar qui ho estava liderant. Moltes no creien en un canvi polític. La filosofia de Rêber Apo era coneguda, però la majoria de gent amb prou feines podia imaginar una realització pràctica de les seves idees. Com a part de la nostra feina a nivell de societat, vam intentar organitzar la vida quotidiana en interès de totes. A poc a poc la confiança de la gent en la nostra feina va anar creixent; tot i que vinc de Bakur i no m'he criat a la regió, m'han acceptat. La nostra experiència va ser que ens van acceptar perquè treballàvem per elles. Però si intentes imposar alguna cosa a la població, no t'acceptaran.

A mesura que creixia la confiança de la gent en el moviment, cada vegada més persones participaven a les reunions. A vegades es trobaven 1.000 o 2.000 persones. En aquell moment vam suggerir que triessin les seves pròpies representants, es van celebrar eleccions i van escollir les seves pròpies líders. A poc a poc es va construir el TEV-DEM, que va decidir que es creessin comunes i consells, i això es va posar en pràctica. A Rojava ja hi havia una societat comunal i per això la gent va acceptar tan ràpid aquest tipus d'estructura política. Tot i això, al principi la població àrab no ho va fer. Vam fer formacions perquè la seva actitud canviés pas a pas. Molts homes àrabs ens van dir llavors que no acceptarien dones a la direcció, que la corepresentació havia de ser només d'homes. Tanmateix, quan les dones àrabs van veure que les dones kurdes assumien aquestes funcions de lideratge, moltes d'elles van decidir unir-se també al sistema nou. Va ser molt difícil per nosaltres organitzar les dones; moltes no tenien cap confiança en si mateixes i no confiaven tampoc en la feina política.

Jo mateixa vaig treballar a Hesekê amb diferents grups de població amb els quals fèiem reunions. A mesura que les Forces d'Autodefensa alliberaven de mans de l'Estat Islàmic regions cada vegada més grans, la comunitat cristiana mostrava el seu recel davant d'un nou sistema polític. Deien: "som la comunitat més minoritària, què voleu fer els kurds amb nosaltres? Què serà de nosaltres llavors? Hem sobreviscut a tants genocidis, voleu fer-nos musulmans?". Després

vam anar a moltes cases i vam assegurar a la població cristiana que podien ocupar el seu lloc a les comunitats i consells mantenint la seva pròpia identitat. Mentrestant, moltes persones àrabs políticament properes al partit Baas van abandonar la regió. Més tard, però, quan van veure que les noves estructures polítiques funcionaven, algunes van tornar.

Membre de Kongra Star de Qamişlo

diferències polítiques entre kurds, nosaltres vam de- tar per la "Tercera Via". Durant els primers mesos de ució, les forces de Turquia i Başûr pagaven 50 dòlars a perquè sortís a manifestar-se en protesta per les noves institucions que estàvem creant. Durant dos anys vam tenir baralles amb aquestes persones; si nosaltres érem mil persones que sortíem al carrer a manifestar-nos, elles convocaven i eren quatre mil. Deien que érem amigues del Règim. Però nosaltres teníem clar què volia dir aquella "Tercera Via". Estem en contra de la filosofia d'"una llengua, una bandera, una nació" i, per tant, el que volem és conviure en pau amb tots els pobles de la regió. No estem en contra de Síria, però volem que el sistema canviï. Però la revolució és llarga, no és quelcom que passi en un moment, vam necessitar 20 anys per fer la revolució. Però quan van començar els atacs del Front al-Nusra[28] i de l'Estat Islàmic[29], en el moment en què les nostres vides estaven en perill, en què podien ocupar les nostres terres i destruir les nostres cases, totes aquelles persones que sortien a manifestar-se contra nosaltres van desaparèixer. Sabíem perfectament qui eren: kurds que comptaven amb el suport i finançament del PDK. Ara ja no veiem aquestes persones perquè han marxat; són a França, als Estats Units, a Turquia... Totes van fugir, no en queda ni una.

28 **Front al-Nusra o *Jabhat* al-Nusra:** organització terrorista associada a Al-Qaeda que opera a Síria i al Líban. El grup va anunciar la seva creació el 23 de gener de 2012 durant la Guerra Civil Siriana. El 28 de gener de 2017 es van unir a altres faccions rebels creant el grup Tahrir Al-Sham.

29 **Estat Islàmic:** fa referència a l'Estat Islàmic de l'Iraq i el Llevant, també conegut com a *Daesh* per les seves sigles en àrab. És un grup terrorista paramilitar insurgent, de naturalesa fonamentalista gihadista wahhabita, format per persones radicals fidels a Abu Bakr al-Baghdadi, que el juny de 2014 va autoproclamar el califat des de la ciutat iraquiana de Mossul.

> Aquí quedem les que creiem en el projecte de la Nació Democràtica, les que abans treballàvem amb el Moviment d'Alliberament. Aquestes som les que seguim endavant amb la revolució.
>
> Aquí, la resistència ha sigut molt gran. Quan diem que la revolució i la resistència de Rojava l'han fet les dones no és una fal·làcia; realment és així. Perquè no és poc que una dona animi a la seva filla a sortir, a agafar una arma, a anar al front, a lluitar i finalment, caure màrtir. Quan una dona s'aixeca sobre el taüt de la seva filla màrtir i crida un *tililili*[30] i una vegada més promet seguir lluitant i no girar l'esquena a la revolució... aquesta és la gran força d'aquesta revolució.

"Era com si comencés la primavera."

Heval Limah Abdullah

A partir del setembre de 2013, va començar un procés polític de debat que va incloure la proclamació de l'autonomia democràtica pels tres cantons d'Afrin, Kobanê i Cizirê, l'adopció d'un contracte social i l'establiment d'una administració popular. Per aquest procés, el TEV-DEM va fer una crida a tots els partits polítics, organitzacions i grups de població perquè participessin en l'establiment d'un autogovern ampli i democràtic. Aquest havia d'incloure a tots els grups de població i estructures polítiques sense excepció. Finalment, es van reunir unes 50 organitzacions kurdes, àrabs, assíries i d'altres grups socials. El contracte social que es va adoptar a finals de gener de 2014 va ser, doncs, un compromís de desenes d'organitzacions. Els seus objectius principals eren l'establiment d'estructures d'autogovern, la participació de tots els grups de població en un procés de solució democràtica per posar fi a la guerra i a la crisi a Síria, i el reconeixement de l'autonomia democràtica com a sistema d'autogovern alternatiu.

30 Crit comú de les dones a l'Orient Mitjà.

A finals de gener de 2014, es va celebrar la "Conferència de Ginebra"[31] per la resolució de la guerra a Síria. I, mentre les potències internacionals i regionals s'oposaven sense excepció a la participació del TEV-DEM en aquesta conferència, a Rojava es proclamava l'Autonomia Democràtica[32] i, per tant, l'acceptació del contracte social.

Tot i això, el desenvolupament de les estructures polítiques va ser i està encara molt influenciat pel transcurs de la guerra. El 2013, forces gihadistes, com ara el Front al-Nusra, van atacar els voltants de la ciutat de Serêkaniyê sota la bandera de l'Exèrcit Sirià Lliure, l'FSA[33]. Les YPG[34] i les YPJ[35] eren les úniques forces que duien a terme una lluita militar i política decidida contra l'Estat Islàmic, que es considerava "invencible". Gràcies a l'heroica lluita duta a terme per les combatents i a la pressió feta per les protestes de la diàspora kurda es van establir relacions militars amb la "Coalició Internacional contra l'Estat Islàmic"[36] a partir de finals de l'any 2014. L'alliberament del poble yazidita a Şengal l'agost de 2014 i l'alliberament de la ciutat de Kobanê el gener de 2015, van atraure l'atenció de l'opinió pública mundial, sobretot cap a les YPJ.

La resistència i les operacions fetes per les combatents, amb el suport aeri de la coalició, van permetre no només l'alliberament de Kobanê de les mans de l'Estat Islàmic, sinó també de grans zones amb majoria de població àrab, com les ciutats de Manbij (agost

31 La conferència de Ginebra, realitzada el gener del 2014, va ser la segona ronda de converses internacionals per la resolució del conflicte a Síria.

32 El 21 de gener del 2014 es va proclamar l'Autonomia Democràtica a Cizirê, el 27 de gener a Kobanê i el 29 de gener a Afrin.

33 **FSA:** *Free Syrian Army* - Exèrcit Sirià Lliure. Està format per desertors de les Forces Armades sirianes i mercenaris i va ser anunciat el 29 de juliol de 2011. Segons un comunicat oficial, l'objectiu polític era l'alliberament de Síria de les mans del govern de Bashar al-Assad. A dia d'avui aquest exèrcit d'alliberament està format principalment per mercenaris que reben suport de diferents forces internacionals i regionals per donar suport als seus interessos a la zona.

34 **YPG:** *Yekîneyên Parastina Gel* - Unitats de Defensa del Poble.

35 **YPJ:** *Yekîneyên Parastina* Jin - Unitats de Defensa de les Dones.

36 **Coalició Internacional contra l'Estat Islàmic:** és la coalició establerta en el marc de la Guerra contra l'Estat Islàmic, dirigida pel Comandament Central dels Estats Units i formada per militars de més de 30 països de tot el món.

de 2016), Tabqa (maig de 2017), Raqqa (octubre de 2017) i els voltants de Baghouz (març de 2019). Paral·lelament a l'alliberament militar, el Consell Democràtic Sirià, l'MSD[37] va començar a establir estructures d'autogovern local conjuntament amb la població dels respectius territoris i els recent creats Consells Civils d'aquestes zones es van incorporar al sistema confederal. Això va passar per primera vegada el març de 2016, amb el canvi de nom oficial de tota l'entitat política que va passar a anomenar-se "Federació Democràtica del Nord de Síria" (FDNS)[38]. Des de 2018 i fins l'actualitat, el nom d'aquesta regió i sistema d'autogovern és "Administració Autònoma del Nord i l'Est de Síria" (AANES). Pel que fa a la branca militar, durant el 2015 un nombre significatiu de persones àrabs es van unir per primera vegada a les forces de les YPG i les YPJ. Per respondre a aquesta nova situació, l'octubre de 2015 es van fundar les Forces Democràtiques de Síria (FDS)[39].

Des del principi, l'estat turc va assegurar l'entrenament dels grups gihadistes, l'obertura de fronteres per a l'Estat Islàmic i el suport financer i material a aquests. L'any 2016, l'exèrcit turc va ocupar la ciutat de Jarabulus per posicionar-se militarment entre

37 MSD*:* *Meclisa Surya Demokratîk* - Consell Democràtic Sirià. És una assemblea política que representa partits i organitzacions polítiques del nord i l'est de Síria. L'MSD dissenya un marc polític per la governança de Síria segons un model descentralitzat i federal. És l'òrgan polític del que depenen les FDS i és la contrapart política de l'Administració Autònoma, que assumeix més funcions administratives i executives. Les negociacions amb el govern sirià, així com les relacions diplomàtiques amb les potències internacionals, generalment es duen a terme a través de l'MSD.

38 Contracte Social de la Federació Democràtica del Nord i l'Est de Síria. 29 de desembre de 2016. Disponible a: https://rojavaazadimadrid.org/contrato-social-de-la-federacion-democratica-del-norte-de-siria/

39 FDS*:* Forces democràtiques sirianes. El nom en àrab és *Quwwāt Sūriyā al-Dīmuqrāṭīya* (QSD). Són una aliança militar de milícies kurdes, àrabs, assíries, armènies, turcmanes i circassianes que participen a la guerra civil siriana en col·laboració amb l'AANES. Fundades l'octubre de 2015, les FDS lluiten per formar una Síria secular, democràtica i federal. Entre els seus membres més destacats s'hi troben les YPG i les YPJ.

els cantons d'Afrin i Kobanê i impedir la unió geogràfica de les regions administrades autònomament. El gener de 2018, Afrin va ser atacada per l'exèrcit turc i per grups gihadistes aliats, i fins a dia d'avui es troba ocupat sota l'administració turca. Des del mes d'octubre de 2019, s'està duent a terme una altra ofensiva militar que va començar amb l'ocupació de la zona que es troba entre les ciutats de Serêkaniyê i Girê Spî. Després de l'ocupació d'aquestes dues ciutats, l'exèrcit turc i els grups islamistes han continuat amb les seves agressions militars a tots els territoris, tant els ocupats com els alliberats.

Per a moltes persones que portaven anys participant de les estructures clandestines del Moviment d'Alliberament del Kurdistan, l'inici de la revolució va ser com una entrada d'aire fresc que els permetia respirar.

Heval Limah Abdullah

n si comencés la primavera. Moltes persones van partici- revolució. També n'hi havia algunes que tenien por, però í s'encarregaven de tasques menors, i altres van marxar va perquè tenien por de la guerra. La meva família va ser s del principi, ens vam bolcar en la feina. Hi havia tantes coses a fer que mai érem a casa. Ningú va dir: "no, aquesta no és la meva feina, no la faré". Tot el que calia ho fèiem. La nit anterior del dia que tot va començar vam crear un pla durant la reunió del consell municipal. A l'ajuntament érem unes 200 dones i homes. I aquestes 200 persones vam participar realment de les accions. La idea era expulsar el Règim de totes les institucions després d'envoltar-les.

Quan estava a punt de sortir de casa, aviat al matí, un amic em va preguntar què feia. Jo li vaig dir: "ha arribat el moment, avui farem fora al Règim de Dêrîk". Vaig agafar el meu rifle i vaig anar als jutjats amb el meu fill Azad. Allà ja hi havia altres homes del poble armats. Jo era l'única dona en aquell grup. Juntes, les companyes de les YXG i la resta de la població, ens vam dirigir en diferents grups a cada institució per comunicar als funcionaris que havien de marxar. Vam dividir els grups i hi havia algunes dones i homes a cada grup. Algunes institucions ens van cedir immediatament els edificis, com ara els jutjats. Altres llocs, com

l'edifici on ara hi ha Kongra Star i Mala Jin[40], no els van voler abandonar voluntàriament. Els enfrontaments contra la policia van esclatar i hi va haver persones ferides d'ambdós bàndols. Per desgràcia, també va morir un home, el Şehîd Bawer. A la ciutat hi regnava el caos i no vam poder aconseguir un taxi per portar-lo a l'hospital. Al cap de tres dies, teníem el control de les institucions administratives i militars.

La majoria de la població es va amagar, però també hi va haver algunes persones que ens van donar suport. Les famílies que no van participar tenien por i temien que l'Estat anés a prendre'ls tot el que tenien. Però al cap d'uns dies era evident que els soldats havien marxat. Quan les coses es van calmar una mica vam anar a veure les famílies, que es van sentir alleujades en veure que tot havia anat bé i algunes van començar a participar en les tasques de reconstrucció.

Vam pujar els funcionaris i militars del Règim en cotxes i els vam expulsar. Algunes de nosaltres vam assumir la seva defensa i els vam acompanyar. Primer els vam portar a Qamişlo i d'allà a Damasc. En aquella època, les administracions del Règim, tant de la regió de Cizirê com de la ciutat de Qamişlo, eren a Dêrîk. A la casa on ara hi ha el Centre d'Investigació de Jineolojî hi vivia el governador i als actuals jutjats hi havia la policia. A l'edifici on ara hi ha Kongra Star hi tenien la seu els serveis d'intel·ligència de l'Estat i l'edifici on va caure el Heval Bawer, que avui en dia és Mala Jin, era dels militars.

Quan vam anar a entrar als jutjats vam disparar a l'aire com a advertència, però ningú ens va tornar els trets; totes vam entrar a l'edifici i els guàrdies es van retirar. Els vam dir que havien de marxar i van respondre que se n'anirien amb les seves famílies. Després els vam portar a casa d'una família kurda que havia treballat amb el Règim. Vam estar allà tres dies esperant fins que els funcionaris del govern i les forces de seguretat van haver abandonat del tot la regió de Dêrîk. Ens van entregar la clau de l'ajuntament. Poc després també vam fer fora el Règim de Qamişlo,

40 **Mala Jin:** Casa de les dones. Institució creada pel moviment de dones a Rojava on es gestionen els conflictes dins la societat.

tot i que hi ha alguns llocs de la ciutat que el Règim ha seguit controlant fins a dia d'avui.

Quan l'Estat va abandonar la regió, el poble es va encarregar de les institucions. En alguns pobles la gent es va unir a nosaltres molt aviat. Però no va ser com el 12 de març de 2004. Aquella vegada moltes persones van participar en la revolta, molts edificis van ser incendiats i la gent va ser atrapada per la policia. Aquesta vegada seria diferent. El nostre consell de seguretat havia decidit en una reunió que tothom havia d'anar amb cura perquè no hi hagués una escalada com la del 12 de març. Volíem evitar que es cremessin i es destruïssin els edificis i les instal·lacions, per poder seguir utilitzant-los. Per tant, també ens vam assegurar que no hi hagués saquejos. El dia que vam prendre el control del tribunal, vam confiscar set cotxes plens d'armes i medicaments. Vam distribuir les armes entre les institucions que les necessitaven i la resta va ser per les forces de defensa. No vam cremar ni destruir res, sinó que ho vam confiscar i després ho vam distribuir. No vam fer mal a ningú i, per això, molta gent va participar. Cap membre del Règim va morir durant els enfrontaments; no volíem que hi hagués cap mort.

Manifestació després de l'alliberament

Van ser dies durs, en els quals la població va haver de demostrar el seu compromís amb la revolució i el somni d'autonomia. Tot i buscar una revolta pacífica sense cap mort, la presa de les institucions va tenir com a conseqüència el martiri de diverses companyes. La població a Rojava sap que la revolució no és un somni que només es va construir amb alegries, sinó també amb moltes penes.

Heval Limah Abdullah

eral, la gent estava contenta i va sortir al carrer. Però a ocs fora de Dêrîk, la gent va morir durant els enfron- s amb el Règim, com ara a Tell Koçer. Van ser dies en vam perdre moltes companyes. Enterràvem juntes a tirs. Hi va haver dies en què van morir deu persones, n d'altres vint. Els rentàvem abans del funeral i visitàvem les seves famílies. Durant aquells dies vam passar molt temps a la carretera. També vam estar als punts de control i vam assumir les tasques de defensa perquè hi havia la possibilitat que el Règim tornés i hi hagués enfrontaments.

Després d'assegurar les ciutats, camins i institucions ens vam encarregar de les feines quotidianes. Cada dia ens dividíem les tasques, com ara les feines que hi havia als punts de control. Una vegada a la setmana fèiem la nostra assemblea. Ens repartíem les àrees de responsabilitat i participàvem en les formacions. Ho fèiem tot juntes. El primer que vam fer va ser començar a construir les estructures del consell local. I això és un procés que no acaba mai. Vam establir el consell de la ciutat i vam crear els consells dels pobles. Al consell municipal, jo vaig assumir una part del lideratge amb dues altres dones i set homes. Vaig treballar a l'ajuntament durant tres anys. En aquella època, les dones fèiem la feina social en general i visitàvem a totes les famílies. D'altra banda, també reforçàvem les forces de defensa locals. Abans no hi havia *Asayiş*[41]. També vaig participar activament en el consell local d'autodefensa.

Vam començar a fer classes de kurd a infants i joves a les escoles perquè aprenguessin la nostra llengua. Aquesta generació ara forma part del Moviment i del nostre futur. Tot i això, en

41 ***Asayiş***: forces de seguretat internes de l'AANES.

aquell moment moltes persones van pensar que no era el moment d'ensenyar kurd ni de crear certs consells. Però vam dir: "tot pertany a la revolució i tothom hi pot contribuir, encara que sigui aprenent l'idioma".

Des de llavors, treballo a l'organització autònoma de dones Kongra Star. Tal i com he dit, en aquella època totes estàvem actives en tres o quatre àrees de feina alhora. Vaig treballar a Dêrîk i als voltants amb famílies àrabs. Fins i tot vaig visitar dones àrabs i cristianes a Tell Koçer i a Rimêlan. Vam començar a fer reunions per presentar la feina de Kongra Star. Què és Kongra Star? Quines són les nostres tasques? Quantes dones en formen part?... També els explicàvem el pensament de Rêber Apo i els presentàvem les nostres organitzacions. Aquesta ha sigut la feina que he estat fent els últims quatre anys.

Alhora, també vaig prendre la iniciativa en l'àmbit de l'art i la cultura, i vaig ajudar a crear un grup musical de *Dengbêj*[42]. Ho vaig fer fins l'any 2014. Molta gent deia que les dones no poden ser artistes, perquè està mal vist. En aquell moment, vam cantar una cançó el dia del Newroz[43]. Abans havíem de fer tota la feina artística i cultural clandestinament; anàvem als pobles en secret per assajar per poder cantar pel Newroz. Vam haver de superar moltes dificultats per poder cantar i ballar.

Quan vam començar els combats prop de Dêrîk -en aquell moment encara era el Front al-Nusra i no l'Estat Islàmic qui lluitava contra les nostres forces d'autodefensa- cuinàvem menjar per les YPG i les YPJ. Ens trobàvem totes les dones en un lloc i preparàvem set o vuit olles de menjar. Preparàvem tot el que agradava a les que estaven combatent i els ho portàvem. A vegades érem 50 dones cuinant, altres vegades érem 25. Així de diversa era la nostra feina.

---

42 ***Dengbêj***: cants tradicionals kurds.

43 **Newroz:** el 21 de març se celebra el canvi d'any per al poble kurd i altres cultures del Pròxim Orient i l'Orient Mitjà, coincidint amb el solstici de primavera a l'hemisferi nord. Però és també un dia en honor a la resistència. Històricament, el 21 de març es commemora el final del sotmetiment del poble kurd a l'Imperi assiri, enderrocat l'any 612 a.C.

Després hi va haver l'atac a Şengal l'any 2014. Quan les famílies yazidites van arribar des d'allà vam construir el campament Newroz[44] en 15 dies. Els vam preparar menjar i els vam donar suport en tot el que necessitaven. Vam recollir donacions, matalassos i mantes per elles. No tenien prou roba i tenien gana, així que els vam cosir roba i donar menjar. Durant 15 dies amb prou feines vam dormir. Vam treballar dia i nit fins que vam acabar de construir el camp Newroz i així vam poder oferir un lloc a les famílies. Vam fer tot el que era necessari, també estar als punts de control de la carretera per controlar les entrades i sortides del poble. A vegades m'hi quedava a la nit per vigilar.

44 Camp per les refugiades yazidites que van fugir del genocidi a Şengal el 2014, situat a prop de Dêrîk.

La Tercera Guerra Mundial

"A la Tercera Guerra Mundial, el problema (la Modernitat Capitalista) i l'alternativa (la Modernitat Democràtica) s'enfronten."

Heval Nilüfer Koç, portaveu del KNK[45]

La guerra a Síria ja fa deu anys que dura. Després de les revoltes que van començar el 2011, Síria es va convertir ràpidament en un escenari per actors estatals i no estatals que intentaven ampliar la seva influència en un context de caos. Des del principi, l'autogovern democràtic ha sigut com una espina clavada per a les potències hegemòniques, els estat nació de la regió i els grups gihadistes, motiu pel qual ha sigut objecte d'atacs constants.

El moviment d'alliberament kurd es refereix a la guerra a l'Orient Mitjà, en la qual participen totes les grans potències i nombroses forces regionals, com a "Tercera Guerra Mundial". Vam parlar amb la Heval Nilûfer Koç sobre l'anàlisi del moviment de dones kurdes en relació a la Tercera Guerra Mundial i el Confederalisme Democràtic com a alternativa. La Heval Nilüfer Koç va néixer a Ardahan, al nord del Kurdistan, i va créixer a Alemanya. Va ser copresidenta del Congrés Nacional Kurd (KNK) a Europa entre els anys 2013 i 2019.

Heval Nilüfer Koç

...iment d'Alliberament del Kurdistan va proposar el ter- ...rcera Guerra Mundial" el 2012, quan es va publicar el ...volum de la defensa de Rêber Apo, "La qüestió kurda i ...ió de la nació democràtica". N'hi ha prou amb fer un cop ...s esdeveniments d'avui per adonar-se que el món està ...e cap per avall. A tot arreu hi ha conflictes, guerres, augment

45 **KNK:** *Kongreya Neteweyî ya Kurdistanê* - Congrés Nacional Kurd. És una coalició d'organitzacions kurdes que reuneix a representants del Kurdistan i de la diàspora per fer pressió sobre els governs nacionals, la UE, l'ONU i altres organitzacions internacionals, amb l'objectiu de sensibilitzar sobre la situació al Kurdistan a través dels mitjans de comunicació i en fòrums públics, i treballar al costat de polítics, grups de drets humans i ONGS.

de la pobresa, atur, privatització i monopolització dels recursos naturals, competència entre estats, canvi climàtic, desplaçaments forçosos, pèrdua de credibilitat i de les funcions de les organitzacions internacionals com l'ONU, l'OTAN, la UE, etc. Avui en dia, hi ha més de 25 guerres i 400 conflictes arreu del món, i la regió del món més afectada en termes de xifres és l'Orient Mitjà, seguit per l'Àfrica i Àsia.

La Tercera Guerra Mundial va començar amb la Guerra del Golf a l'Orient Mitjà. Després del col·lapse del socialisme real, els Estats Units, com a única potència hegemònica de la Modernitat Capitalista, van declarar la seva victòria amb aquesta guerra. En el marc del "Nou Ordre Mundial", es va elaborar el "Projecte del Gran Orient Mitjà" i, en aquest projecte, la qüestió kurda seguia sent un instrument per controlar la regió.

Per al moviment kurd era obvi que Estats Units, com a nova potència hegemònica, canviaria el sistema del segle XX per poder escriure la història com a potència del segle XXI. Concretament, això volia dir que tots els estatuts, equilibris i estratègies polítiques havien de canviar radicalment per poder portar a la pràctica el "Nou Ordre Mundial". Per aquest motiu, les intervencions militars, polítiques i diplomàtiques van intensificar les crisis, els conflictes i les guerres a l'Orient Mitjà. Tanmateix, Estats Units, que va prendre el poder hegemònic del sistema capitalista de les mans de Gran Bretanya després de la Segona Guerra Mundial, no va aconseguir implementar sense problemes ni el "Nou Ordre Mundial" ni el "Projecte del Gran Orient Mitjà". Avui en dia això s'ha fet molt més evident. Els Estats Units s'enfronten a la disjuntiva de mantenir la seva posició com a potència hegemònica mitjançant canvis radicals de la seva política o de veure's obligats a llençar noves ofensives constantment, ja que la creixent influència tant de Rússia com de la Xina complica la seva pretensió de ser l'única potència mundial. Però la Xina i Rússia tampoc ofereixen alternatives emancipadores respecte als Estats Units perquè, de la mateixa manera que aquests, representen la Modernitat Capitalista.

Ideològicament tots pertanyen al mateix bloc i lluiten entre si per aconseguir el poder. Xina s'està convertint en una potència

mundial que competeix amb els Estats Units i la UE. D'altra banda, Rússia té grans problemes amb la seva política expansionista, tant a nivell intern com extern. En resum, tots els actors tenen interessos contraposats i competeixen entre si. Les seves lluites i conflictes, alhora, també els debiliten. Aquesta guerra competitiva se sol anomenar "guerra comercial" però no és una guerra que busqui principalment el poder econòmic, sinó el poder ideològic. Més concretament, és una guerra per veure cap a on es desplaçarà el centre de la Modernitat Capitalista durant el segle XXI.

A la Tercera Guerra Mundial, el problema (la Modernitat Capitalista) i l'alternativa (la Modernitat Democràtica) s'enfronten. A diferència del "Projecte del Gran Orient Mitjà", el moviment kurd ha desenvolupat el projecte del Confederalisme Democràtic de l'Orient Mitjà basant-se en les anàlisis teòriques de Rêber Apo. I ja hi ha hagut reestructuracions cap a una Turquia democràtica a través de l'Autonomia Democràtica de Bakur, l'inici de la democratització de l'Iran a través de l'Autonomia Democràtica de Rojhilat i del camí per construir una Síria democràtica a través de l'Autonomia Democràtica del Nord i l'Est de Síria.

Els estats de la Modernitat Capitalista combaten militarment, políticament i jurídicament el moviment kurd perquè té una proposta de solució. Aquest moviment ha desenvolupat l'estratègia de l'anomenada Tercera Via, que és bàsicament una proposta de coexistència entre les dues línies en aquest moment. Això vol dir que, al posar en pràctica la seva alternativa, s'esforça per evitar la violència i reclama als Estats que tinguin en compte les necessitats i l'autoorganització dins dels límits existents de la societat.

Breu ressenya de la defensa i la resistència des de l'any 2012

> "A l'inici de la revolució la feina era frenètica, estàvem construint les institucions alhora que ens encarregàvem de l'autodefensa, interna i externa, i intentàvem canviar la mentalitat de la societat, sobretot la de les dones."

Heval Walida

Ja el 8 de novembre de 2012, mesos després de l'alliberament dels tres cantons de Rojava, Jabhat al-Nusra, amb 3.000 combatents agrupats sota el nom d'Exèrcit Lliure Sirià, va atacar la ciutat de Serêkaniyê, on vivien diferents comunitats. Va haver-hi combats amb el Règim i les YPG/YPJ que van durar fins al mes de desembre i el FSA i altres grups gihadistes van capturar pràcticament la ciutat completa. Representants de l'autogovern i nombrosos civils van ser assassinats durant aquest període. Aquests atacs van comptar amb l'ajuda de Turquia. Tot i això, el juny de 2013 la ciutat estava alliberada del tot. Mentrestant, a la part interior occidental, entre Tell Halaf i Kobanê, l'Estat Islàmic va seguir estenent-se i el 2014 va intentar capturar, sense èxit, la ciutat de Tell Temir.

Van ser anys en els quals les onades d'atemptats a moltes regions semblaven no tenir final. Constantment hi havia batalles en les quals es van alliberar ciutats i pobles. El maig de 2013, mercenaris gihadistes del FSA van atacar el cantó d'Afrin i durant els combats van caure les dues primeres màrtirs de les YPJ, la Şehîd Bêrîvan i la Şehîd Silava, els dies 28 i 29 de maig.

El 16 de juliol de 2013, Jabhat al-Nusra va atacar la ciutat de majoria àrab de Tell Koçer (en àrab, Al Jarubiah), el pas fronterer més important cap a l'Iraq. Els seus habitants van fugir a Dêrîk, Rimêlan i Qamişlo. Uns mesos més tard, el 25 d'octubre, Tell Koçer va ser alliberat per les YPG/YPJ. Aquest alliberament és la base de l'estreta relació de la tribu àrab Şammar[46] amb l'Administració Autònoma fins a dia d'avui. La ciutat de Raqqa també va caure en mans de Jabhat al-Nusra el 2013 i, més tard, l'Estat Islàmic se'n va apoderar i la va declarar la seva "capital".

Tell Hemîs i Tell Barak, al cantó de Cizirê, van ser alliberades dels grups gihadistes amb grans sacrificis entre el 22 de desembre

46 Els Şammar són la major tribu àrab de la regió, amb prop d'un milió de membres. Viuen a ambdós bandes de la frontera entre Iraq i Síria i tenen la seva pròpia milícia, els Al-Sanadid.

de 2013 i el 4 de gener de 2014. L'alliberament dels 390 pobles i viles circumdants va començar poc més d'un any després i va durar fins el 9 de març de 2015.

A partir del maig de 2014, l'Estat Islàmic va aconseguir la seva extensió en termes territorials. Després de la captura de Mossul[47] i d'apoderar-se d'enormes quantitats d'armes i diners a l'Iraq, grans zones del territori iraquià i sirià van caure sota el seu control. El 3 d'agost de 2014, l'Estat Islàmic va atacar la regió de Şengal, a Başûr, des d'on va intentar ampliar els seus territoris al nord de Síria. El 14 de setembre d'aquell mateix any va començar el seu atac contra el cantó de Kobanê. Després d'una acarnissada batalla, les YPJ i les YPG, amb el suport dels atacs aeris de la Coalició Internacional contra l'Estat Islàmic, van aconseguir canviar el rumb de la lluita. El 27 de gener de 2015, després de 133 dies d'ocupació, Kobanê va ser alliberada.

Del 31 de maig al 15 de juny de 2015, les YPG/YPJ van llençar la seva segona gran ofensiva al costat de l'aliança *Burkān al Furāt*[48] i van aconseguir expulsar els gihadistes de Mebruka, Girê Spî i Hesekê. En total, es van alliberar 11.000 km^2 de terra i 230 pobles, ciutats i aldees. Girê Spî, en concret, havia estat ocupada per una gran varietat de grups islamistes des de 2012 i era una ciutat important de connexió amb Turquia. Entre el 31 d'octubre i el 14 de novembre de 2015 es van alliberar 240 pobles i pous petrolífers, amb un total de 1.400 km^2 de terreny a la regió d'al-Hol. El novembre del 2015 va començar l'alliberament de Şengal. Al nord de Síria van seguir-hi la zona al voltant de la presa de Tişrîn, al riu Eufrates, amb un centenar de pobles (del 23 al 30 de desembre de 2015); la ciutat de Şeddadî, amb 315 pobles (del 16 al 27 de febrer de 2016) i la regió de Manbij (del 2 de juny al 14 d'agost de 2016).

47 La ciutat de Mossul està situada al nord de l'Iraq. Va ser l'autoproclamada "capital" de l'Estat Islàmic a l'Iraq fins la seva caiguda el juny del 2017.

48 ***Burkān al Furāt* (Volcà de l'Eufrates):** era una aliança formada el 2014 per unitats de les YPG i el FSA. El seu objectiu era alliberar la regió de l'Eufrates de les milícies islamistes de l'Estat Islàmic i garantir la unitat i la solidaritat entre elles. La primera prova d'aquesta aliança va ser la batalla per Kobanê.

Immediatament després va començar l'operació d'alliberament de Şehba, amb l'objectiu de reconstruir finalment la connexió amb Afrin i Alep. Els gihadistes van ser expulsats de molts llocs estratègics, com ara l'aeroport militar de Menaga i la presa de Şehba. Tot i això, Turquia segueix ocupant una gran part de la zona, incloent-hi les ciutats de Jarabulus i al-Bab. L'operació "Ira de l'Eufrates" va aconseguir alliberar la ciutat de Raqqa entre el 5 de novembre de 2016 i el 17 d'octubre de 2017. L'Estat Islàmic també va perdre territori a l'Iraq durant aquell període i el seu últim bastió, Mossul, el juny de 2017.

Però a la recuperació d'aquestes grans zones va seguir-li una nova onada d'atacs. El 25 d'abril de 2017, Turquia va bombardejar sense previ avís el centre de premsa de les YPG/YPJ a la muntanya Qereçox, matant 20 combatents. Entre el 20 de gener de 2018 i el 18 de març de 2018 l'exèrcit turc, juntament amb mercenaris gihadistes, va començar una guerra d'ocupació contra el cantó d'Afrin que, després d'una gran resistència de la població i de les unitats d'autodefensa, va caure pràcticament del tot sota el control de Turquia.

El 23 de març de 2019, les FDS van declarar oficialment la victòria territorial sobre l'Estat Islàmic després de la derrota d'aquest en què va perdre el seu últim bastió a Baghouz.

Des de l'inici de la guerra contra el Daesh i la resta de grups gihadistes, la inseguretat als pobles, carreteres i ciutats és una realitat a la qual s'enfronta la població i les membres de l'AANES. Aquests grups gihadistes utilitzen cotxes bomba i altres explosius per sembrar la por i la mort entre la població. Un exemple és l'atemptat amb un camió bomba el desembre de 2015, en el qual 18 persones van perdre la vida i 30 més van ser ferides. Aquests atacs són una constant per a moltes regions del nord i l'est de Síria.

A l'inici de la revolució la feina era frenètica, estàvem construint les institucions alhora que ens encarregàvem de l'autodefensa, interna i externa, i intentàvem canviar la mentalitat de la societat, sobretot la de les dones. En aquell moment, la nostra autodefensa encara no estava del tot desenvolupada i un camió ple d'explosius va esclatar al centre de la ciutat de Qamişlo el 2015. Tal i com deia, hi havia aspectes que fallaven pel que fa a l'autodefensa i ens faltaven recursos; no hi havia prou controls de seguretat a les carreteres ni teníem el personal suficient. Hi havia molt poques persones responsables dels controls, pràcticament sense experiència ni formació; eren a les carreteres i, segons la seva intuïció i el que podien observar, deixaven passar els cotxes. Aquest camió va poder passar un control, els companys que estaven vigilant no ho van fer a propòsit, va ser per la manca d'experiència. L'objectiu d'aquell camió carregat d'explosius era una reunió militar, però com que hi havia molt tràfic i el lloc de la reunió estava ben vigilat no van poder arribar-hi. Llavors van decidir escollir un altre objectiu a la carretera d'Amûde. El cotxe no va parar als controls finals, va arribar al centre de la ciutat i va explotar. Van morir moltes persones, sobretot civils; persones que eren a casa seva dormint, perquè era molt aviat al matí. Es va esfondrar un edifici sencer i molts dels edificis del voltant van patir danys. Van morir moltes nenes, algunes que estaven dormint i altres que estaven esmorzant. La majoria de les persones mortes van ser nenes i dones, que eren les que estaven a casa.

La resistència de Sheikh Maqsoud

"Ens van atacar brutalment i vam respondre, però la pressió va augmentar. Ens vam quedar sense res. Envoltades, sense menjar, sense absolutament res. Vam trencar les portes de casa nostra, fins i tot vam cremar les sabates perquè les forces de defensa poguessin escalfar-se. Va ser molt difícil, però alhora també va ser bonic, perquè sentíem que allò era la revolució. Sentíem que la revolució ens estava transformant."

Heval Suad Hesen

Després de les primeres protestes a les ciutats del sud de Síria, la ciutat d'Alep també va començar a alçar-se en protesta contra el règim de Bashar al-Assad. Milers de persones van sortir als carrers demanant democràcia i la fi de la corrupció del govern baasista.

Alep és una ciutat amb una història centenària; una ciutat que ha viscut sota diferents imperis i que tenia una arquitectura riquíssima que ha estat, en gran part, destruïda per la guerra. Durant les darreres dècades del segle XX, Alep es va convertir en una ciutat de migració. Les kurdes dels pobles de les regions d'Afrin i Kobanê hi migraven per assentar-s'hi buscant feina i una millora en les seves condicions de vida. El barri de Sheikh Maqsoud, al nord de la ciutat, va ser fundat fa 70 anys. Tot i que de majoria kurda, al barri conviuen també àrabs, siríaques i turcmanes. Com en altres ciutats, el Moviment d'Alliberament del Kurdistan va intentar influir en la població kurda d'Alep, per tal d'estendre la seva lluita per l'alliberament. Una de les figures claus per a l'expansió del PKK a Alep va ser la Heval Şîlan Kobanê, que va treballar diversos anys organitzant el poble kurd a la ciutat i, especialment, les dones. Uns anys més tard, la Heval Şîlan va caure màrtir en una emboscada de les forces del PDK prop de la ciutat de Mossul, però la seva memòria segueix més viva que mai en les ments i els cors de totes aquelles que la van conèixer i a les quals va iniciar en la lluita.

Şilan Kobane

Vam trobar-nos amb la mare de la Heval Şîlan Kobanê a casa seva, a Kobanê. Assegudes amb una tassa de te, la *Yade*[49] Şîlan, com és coneguda, ens relata la història de la seva filla.

***Yade* Şîlan**

nèixer les companyes[50] l'any 1982, a través de l'oncle eval Şîlan. En aquell moment les companyes no eren gaire conegudes. L'oncle de la Heval Şîlan ens va de- que portéssim el grup a casa nostra, però com que no espai algunes familiars es van traslladar a casa nostra i van deixar casa seva a les convidades. No sabíem què feien, i cada poques hores els portàvem una mica de menjar i beguda, i elles mateixes es feien el te. A les nits venien a casa nostra a veure la televisió i a parlar amb nosaltres. No les entenia i em sentia avergonyida per això, així que moltes vegades no m'hi vaig asseure, però el seu comportament em cridava l'atenció. De mica en mica vaig començar a asseure'm amb elles. Em van ex-

49 ***Yade:*** literalment vol dir "mare", i és una forma afectuosa i respectuosa de dirigir-se a una dona adulta o anciana, tingui o no descendència. De vegades, les mares són conegudes fent referència a les filles. En aquest cas, Şîlan és el nom de la filla.

50 Es refereix al PKK.

plicar que eren revolucionàries. Després que es quedessin amb nosaltres durant set dies, els vam trobar una casa i els vam pagar el lloguer per tres mesos.

Cuinàvem per a elles i la Heval Şîlan els portava el menjar a casa seva. Tot el que necessitaven ho fèiem arribar a través d'ella. Un dels companys ens va preguntar si enteníem el que explicava i si hi estàvem d'acord. Es va adonar que no ho enteníem gaire i, de fet, li vaig contestar: "parles tan ràpid que no podem entendre què dius". En aquell moment la Şîlan tenia 12 anys i ella i la seva amiga Peyman van començar a estudiar la llengua kurda. La Şîlan reunia les nenes i els ensenyava la llengua. Cada setmana els demanava una lira. Recollia aquesta ajuda i la lliurava a les companyes. Més tard la Heval Şîlan va voler incorporar-se al grup. Durant algun temps s'hi va quedar, tot i que al seu pare no li agradava gaire, perquè no volia que s'involucrés més en política i que reforcés aquesta faceta seva.

La Heval Şîlan era molt estimada pel nostre poble, i ella també estimava molt el seu poble. Estimava tant les infants com les persones grans, estimava a tothom. Qualsevol feina que començava la feia amb èxit. Era molt intel·ligent i hàbil. De fet, en totes les tasques, hi destacaven aquestes característiques seves. També es feia visible en les feines de la casa. Cuinava fins i tot millor que jo, però no em podia ajudar a causa dels seus estudis i de les feines que feia per a les companyes. A més a més, el seu pare no volia que s'ocupés de les tasques domèstiques.

Més tard la germana del Şehîd Mehmed Xeyrî Durmuş, la Heval Jiyan, va començar a realitzar tasques a la zona d'Alep on vivíem. Venia sovint a casa nostra, i la Heval Şîlan també anava sovint amb ella. Després la Heval Şîlan va voler anar a l'Acadèmia Mahsum Korkmaz i quedar-s'hi durant un curs formatiu. Volia rebre educació per ser més activa i millorar en la seva feina. Quan va creuar al Líban era molt jove però molt intel·ligent i tenia molt de talent. Participava en tasques de la ràdio, ella retransmetia en àrab i un dels seus companys en kurd. Més tard, quan va tornar del Líban va començar a treballar amb la gent i a organitzar reunions per a dones i nenes. La seva feina va tenir fins i tot més èxit que abans, i moltes dones segueixen parlant de

les reunions que va fer. Una d'elles va explicar: "érem 40 dones. Estàvem esperant que vingués una companya per fer la reunió. Durant alguns minuts vam estar esperant. Aleshores vaig dir, 'ja estem totes, tothom ha vingut, així que per què no ve la companya per poder començar la reunió?' No m'havia adonat que la companya que havia de dinamitzar la reunió estava asseguda davant meu. La sala era molt petita i estàvem assegudes una davant de l'altra. Després les altres em van dir que la companya ja hi era, asseguda davant meu. Com que era tan jove no pensava que pogués liderar la reunió, però com més parlava, més em sorprenia. Parlava de forma molt bonica i el que deia m'impactava molt. En aquell moment em vaig prometre a mi mateixa que mai no em quedaria inactiva i que sempre m'involucraria en la feina". Aquesta dona ja fa 27 anys que treballa i mai s'ha rendit.

L'últim cop que la Heval Şîlan va voler creuar cap al Líban va ser detinguda a la frontera i va romandre empresonada durant dos mesos. Després de ser alliberada se les va empescar per arribar al camp Mahsum Korkmaz. Jo també la vaig anar a veure i em vaig quedar amb ella durant tres dies. Després, quan va marxar a les muntanyes va venir a casa nostra i es va quedar una nit. Ens vam ocupar de tot allò que necessitava. Jo li vaig dir: "si te'n vas, haurem de sentir orgull cada vegada que escoltem el teu nom. Sempre de cara a l'enemic. No li mostris mai l'esquena, perquè no et puguin disparar per l'esquena".

Quan la Heval Şîlan es va unir a la lluita l'any 1982 tenia 12 anys, i el 1991 va creuar cap a les muntanyes. Durant 18 anys va estar lluitant a les files del PKK. Quan va caure màrtir, el Heval Cemal[51] ens va dir: "en aquests 18 anys no hem vist mai cap error per part de la Heval Şîlan. Era la nostra mà dreta". Totes les companyes de la Heval Şîlan ho van dir. El seu caràcter fort va ser sempre un suport i protecció per a les companyes. La nit que va caure màrtir la vaig veure en somnis, ella va venir cap a mi. Em vaig sentir incòmoda que vingués perquè em va dir: "ves-te'n i no ens segueixis". Em vaig despertar espantada, vaig

---

51 **Heval Cemal:** és el nom de guerra de Murat Karayilan, membre del PKK des dels inicis del partit fins a finals dels 80 i membre del consell executiu del sistema confederal del Kurdistan, el KCK.

> resar la meva pregària del matí i quan s'acostava el migdia em vaig sentir sense cap energia. No vaig menjar res aquell dia, em vaig asseure on era i no em vaig moure. Havia estat assassinada a les onze de la nit per part de traïdors. Quan es va fer de nit, em vaig assabentar de la seva mort. L'Estat sirià no ens va permetre endur-nos ni veure el cos.

Una d'aquelles joves que va ser influenciada per la Heval Şîlan és la Heval Suad Hesen, avui copresidenta del TEV-DEM al barri Sheikh Maqsoud. La Heval Suad fa més de 30 anys que milita al Moviment d'Alliberament del Kurdistan i, a través de la seva història de vida, també podem veure com ha estat la resistència d'aquest barri. Original de la regió kurda d'Afrin, la Heval Suad fa 40 anys que viu a Sheikh Maqsoud. Als 24 anys, casada i amb quatre fills, va conèixer el PKK a través de la Heval Şîlan. De fet, la Heval Şîlan va fer descobrir a la Heval Suad que tenia un país, Kurdistan, i que el seu poble, encara que oprimit, podia aixecar-se i ressorgir de les seves cendres. La Heval Suad es va sentir fortament influenciada per la personalitat militant de la Heval Şîlan i per les seves idees revolucionàries. Va començar una vida de militància, que corre en paral·lel a la resistència del seu poble, al barri de Sheikh Maqsoud.

Heval Suad Hesen

> identa del TEV-DEM a Sheikh Maqsoud: Abans de r les heval, seguia el model capitalista, en els meus ents o la meva roba. Tots volien que fos com el prototona submisa, que em dediqués als meus fills i al marit, , però després del que la Heval Şîlan em va dir i em va ensenyar, vaig experimentar un canvi del 100%. Alguna cosa dins meu es va transformar. Vaig investigar com era l'essència de les heval, com era la meva pròpia essència i quines contradiccions tenia, i vaig descobrir quina era la seva manera de fer, la seva ètica. Em vaig involucrar en l'activitat, vaig començar a treballar molt, sobretot a l'àrea de dones. M'hi vaig implicar, però això em va generar moltíssimes dificultats a casa. El meu marit em posava totes les traves possibles, em maltractava, m'insultava, deia que anàvem demanant almoines, que si me n'anava amb la gent, que si feia coses incorrectes, em va dir de tot. Però com que ens esforçàvem molt arribàvem a la gent i aviat la meva feina va tenir una gran influència. Després d'un mes, ja era responsable de molts grups.

Els meus fills em van donar molt suport, en vaig aprendre molt, no deien res sobre mi. Estava tot el dia fora de casa però ells deien (al seu pare): "no, la mare no ha sortit". No deien: "la mare ha estat fora des del matí fins a la nit". Els meus fills eren molt intel·ligents. Van créixer dins la revolució; van poder sentir el que jo sento. Sentien com estava lluitant, com estava lluitant també contra el seu pare i com ell ho estava fent malament. Per això no deien res al pare; eren molt conscients, també tenien aquests sentiments revolucionaris.

Els alçaments i revoltes que van començar a les ciutats del sud de Síria aviat es van estendre a altres ciutats i pobles. A Alep les companyes i companys kurds que portaven dècades organitzant-se de manera clandestina també van participar en l'organització i expansió de les revoltes a la ciutat.

Heval Suad Hesen

012 érem a Sheikh Maqsoud quan la gent va dir que omençat la revolució a Síria. Estàvem nervioses i exci- o sabíem si la revolució començaria o no. Finalment ució va començar a Daraa, i quan va esclatar la Revo- Síria nosaltres també vam començar a preparar-nos. Vam decidir que, com a dones, també havíem de fer alguna Sabíem que l'organització estava treballant molt i que havíem de participar-hi. Per tant, vam fer assemblees al barri d'al-Shara, vam aconseguir un altaveu i vam parlar. Per nosaltres era una gran victòria tenir veu, parlar obertament al barri. Parlàvem de l'autonomia democràtica, que viuríem amb el nostre propi autogovern, que alliberaríem les preses... però, en aquell moment, l'Estat ens tenia completament cercades.

L'espurna de la Revolució de Sheikh Maqsoud va començar amb l'assassinat de la nostra companya de l'organització de dones, la Heval Gulê Selmo. Era una dona molt senzilla, no havia anat a l'escola i no tenia filles, però estava casada. Ella sempre deia: "totes les heval són filles meves, tot aquest poble són filles meves, el dia que em mori que Déu sigui amb vosaltres." La Gulê Selmo va ser atacada el 9 de març de 2012 pel Règim i va caure màrtir el dia 12 del mateix mes. Milers de nosaltres vam anar a honrar la Heval Gulê Selmo i a recollir el seu cos, que simbolitzava la lluita per la

dignitat. Sentíem molta ràbia pel seu assassinat i Sheikh Maqsoud va esclatar en flames. Ens vam venjar per la mort de la companya. Les nenes, les dones, les ancianes, totes van participar de la presa dels punts de control i es va alliberar el barri. Després d'això ens van atacar els àrabs i l'Estat també va estar implicat en aquests atacs. Les nostres màrtirs van lluitar per la Gulê Selmo. Quan recollíem els seus cossos totes cridàvem: "no marxarem del nostre barri!"

Aleshores les dones ens vam organitzar encara més, vam obrir les Mala Jin. També vam organitzar les comunes i consells. De mica en mica es van anar fent formacions per a joves. Treballàvem moltíssim, fins i tot a les nits continuàvem fent la nostra feina. Ens vam alliberar com a dones; en aquesta revolució ens vam alliberar també de les nostres relacions familiars. Els homes se'n van adonar, però ja era tard i no van poder fer-hi res.

Heval Gulê Selmo

Heval Suad Hesen

013 van arribar els gihadistes. Van caure com un núvol La majoria de la gent de Sheikh Maqsoud procedia i moltes van tornar-hi, però la meva filla i jo vam de- ıedar-nos: "mentre hi hagi dones de les YPJ, nosaltres

també ens quedarem aquí”. Ens van atacar brutalment i vam respondre, però la pressió va augmentar. Aviat ens vam quedar sense res. Envoltades, sense menjar, sense absolutament res. Vam trencar les portes de casa nostra, fins i tot vam cremar les sabates perquè les forces de defensa poguessin escalfar-se. Va ser molt difícil, però alhora també va ser bonic, perquè sentíem que allò era la revolució. Sentíem el significat de la revolució, sentíem que la revolució ens estava transformant i fent-nos créixer com a persones. No hi havia menjar, faltava de tot, tampoc hi havia diners. Aleshores dèiem: “ho farem tot perquè les nostres forces d’autodefensa tinguin suficient menjar, encara que les nostres filles hagin de passar gana.” Vaig veure moltes màrtirs, vam recollir molts cossos de l’hospital. Lamentablement, com a dona kurda, com totes les dones, així vam passar la revolució, recollint i sepultant les nostres filles i companyes.

Els metges ens van abandonar. S’havien tret el títol per curar el seu poble, però en els moments de dificultat van trair-ne la causa. Arribaven persones ferides però, sense medicines i sense poder operar-les, morien. Entre totes les cuidàvem, però no sabíem què fer. Va ser molt dolorós: veure una persona que ha lluitat tan valentament, que t’ha protegit, i que hagi de morir per falta de metges... Les cuidàvem, però no podíem fer res per elles. De debò que si hi hagués hagut doctors la meitat de les nostres màrtirs no haurien caigut. Com a dona que vaig viure aquesta revolució maleeixo els doctors. Els maleeixo, els maleeixo cent vegades.

La població no tenia res, ni coixins, ni matalassos on estirar-se, ni mantes; ho havien portat tot a l’hospital. Amb aquests matalassos i mantes recollíem els cadàvers, però no hi havia mortalles per enterrar les nostres màrtirs. Tampoc hi havia un camí per enviar les màrtirs a Afrin, de manera que al mig de Sheikh Maqsoud hi ha moltes tombes. Les que no tenien poble o família fora d’Alep hi van enterrar les filles. Ho fèiem de matinada. Les companyes cavaven a la nit, sota els bombardejos; les bombes queien com si fos pluja. Esperàvem amb les nostres màrtirs embolicades amb plàstics per enterrar-les al matí.

El 16 de març de 2016 va ser un dia terrible. Els enemics van venir amb totes les forces, es van aliar amb l'Estat sirià i van envoltar el barri. Els nostres fills i filles es van unir a les forces de defensa. Els civils també van agafar les armes. Totes ens sentíem responsables de la defensa. La primera força civil de dones es va anomenar "Batalló Gulê Selmo". Eren 64 dones en total.

Era una guerra cruenta. Sentíem els seus "*Allahu Akbar*"[52], els seus crits: "anirem a buscar les vostres dones. Les vostres dones i filles són *halal*[53] per a nosaltres." Un cop més, les dones vam prendre una decisió: anar al front i lluitar. Una es deia Leyla. Tenia marit, un fill i una filla al front. Va dir: "no sé què serà de mi, però jo també hi vaig." Se'n va anar a parlar amb les companyes: "si no em porteu al front per la ruta oficial, trobaré jo mateixa un camí. No em fa res morir". Un franctirador la va ferir al front. El seu fill també va lluitar a Sheikh Maqsoud i, més tard, va caure a Afrin.

La Heval Rengîn Mezraa també va anar al front. Tenia un nen i una nena petites. Li va dir al seu marit: "no em quedaré aquí asseguda ni un minut més. Són les teves filles, hauràs de cuidar-les. Jo me'n vaig." Va anar al front i allà les companyes li deien: "companya et besem les mans, però si us plau torna a casa. Quan us veiem, a dones amb filles lluitant, sentim molt de dolor." Ella els va contestar: "deixeu que prenguem les nostres pròpies decisions! Pot ser que no sobrevisquem cap de nosaltres, però no els deixarem prendre Sheikh Maqsoud."

També se n'hi va anar la meva filla Ranya. Havia perdut el marit i tenia dos fills petits. Em va dir: "mare, et deixo els meus nens, me'n vaig al front". Li vaig dir: "Ranya, no puc fer-me càrrec dels teus fills, tinc feina", i em va respondre: "si no hi vaig, saps què ens pot passar. L'enemic entrarà, ens violarà i tallarà els caps dels meus fills. He pres la meva decisió".

Cada dia 150 dones feien el menjar per al front. Deien: "que no passin gana les nostres filles al front, que tinguin menjar net". Elles no menjaven, afirmaven: "no importa si passem gana, però

52 "Al·là és el més gran".
53 *Halal* és el que està "permès" per la llei de Déu.

que a les nostres filles no els falti menjar." Moltes s'hi quedaven a dormir, ja no importava tornar a casa.

Quan en una família queia una màrtir, no la deixàvem sola amb el dolor. Encara que caiguessin bombes, anàvem juntes a visitar-la. No podíem permetre que aquella mare sentís soledat. Havia de saber que estàvem juntes en el dolor. Si vas a Sheikh Maqsoud veuràs que totes les famílies tenen almenys una màrtir.

Tenim molt de respecte pel poble àrab; hem caminat juntes. Les dones àrabs participen, són copresidentes de comunes, consells i institucions. També lluiten per la llibertat; també tenen màrtirs. Vam protegir el barri juntes. Al front van lluitar colze a colze amb nosaltres. La solidaritat entre els pobles és molt forta. Ens diuen: "som totes una", "la nostra causa és una", "alliberarem Síria juntes". Hi ha una Síria lliure a Sheikh Maqsoud. Vivim juntes com una única veu i un únic dolor també.

Com a dona kurda que fa 30 anys que participa d'aquesta lluita, sempre em pregunto si el que faig i aprenc és suficient per al nostre líder i les nostres màrtirs. Aquesta revolució ens ha donat una oportunitat a les dones; potser no representa el mateix per als homes. Es tracta d'una oportunitat per a les dones, per millorar la situació de les dones kurdes, de les dones de l'Orient Mitjà. Les dones de l'Orient Mitjà estan asfixiades, i hem estat les kurdes les que hem fet el primer pas. Les dificultats i els obstacles ja no ens poden frenar. Si confies en tu mateixa, pots fer qualsevol cosa. Si les dones tenen voluntat, no hi ha problemes irresolubles.

La vida sota l'Estat Islàmic

"Hem de tenir una cosa clara: l'Estat Islàmic és el resultat d'una mentalitat. El règim Baas, l'Exèrcit Sirià Lliure, l'Estat Islàmic... tenen noms diferents, però la mentalitat és la mateixa. Per governar esborren la societat. Les màscares poden canviar, però provenen de la mateixa font."

Heval Besê, comandanta de les YPJ

Els orígens de l'Estat Islàmic es troben en les ramificacions regionals d'al-Qaeda a l'Iraq. Aquests grups es van fundar l'any 2004 com a reacció a la invasió nord-americana de l'Iraq el 2003, que va tenir un enorme efecte mobilitzador de les forces gihadistes de tot el món.

Quan l'any 2011 va començar a Síria l'alçament contra el règim del Baas, l'Estat Islàmic de l'Iraq va veure una oportunitat per ampliar la seva influència. Els membres sirians de l'Estat Islàmic de l'Iraq van tornar a Síria i van fundar el Front de Suport al Poble Llevantí o Front al-Nusra, que es va convertir ràpidament en un dels grups gihadistes més forts de Síria.

El 9 d'abril de 2013 Baghdadi, líder de l'Estat Islàmic des de 2010, va anunciar la fusió del Front al-Nusra i l'Estat Islàmic de l'Iraq per formar el *Daesh*, l'anomenat Estat Islàmic de l'Iraq i la Gran Síria.

Durant els mesos següents el Daesh va aconseguir el control d'àmplies zones de l'est i el nord-est de Síria i, el juny de 2014, de la segona ciutat més gran de l'Iraq, Mossul. En aquell moment, el Daesh controlava una àrea de la grandària del Regne Unit, amb una població d'entre sis i vuit milions d'habitants. A causa d'aquests èxits territorials, el 29 de juny de 2014 es va proclamar el califat i es va nomenar califa Abu Bakr al Baghdadi.

En la ideologia de l'Estat Islàmic el califat representa la realització de l'"ordre estatal diví" i "l'Estat dels veritables creients". Alhora, proporciona legitimitat en la lluita contra els membres d'altres creences, els anomenats "infidels". Declara que el suport al "califat" és tasca de tots els creients del món i crida a unir-s'hi. Per-

sones de tot el món van seguir aquesta crida. A diferència d'altres moviments islamistes com els talibans, el Front al-Nusra o al-Qaeda, no només es van unir a l'Estat Islàmic combatents de tot el món, sinó que també les seves famílies van migrar per viure a Síria.

A les zones controlades per l'Estat Islàmic, es van crear les seves pròpies estructures administratives, es van recaptar impostos i drets de duana, es van implementar mecanismes de "jurisdicció", la seva pròpia policia i servei d'intel·ligència, i la seva pròpia moneda, i es van presentar amb una bandera i un himne, sempre amb l'objectiu d'expandir territorialment el califat. Durant el regnat dels grups gihadistes i de l'Estat Islàmic la realitat va canviar enormement per a tota la societat, però especialment per a les dones. Les empremtes d'aquesta època encara són visibles. Ha passat encara poc temps des que l'Estat Islàmic va haver d'abandonar el nord i l'est de Síria, especialment a les zones de l'est de l'Eufrates. Després de l'alliberament de la ciutat i abans de la seva ocupació per part de l'exèrcit turc, a la plaça del mercat de Girê Spî hi havia una gàbia com a memòria de totes les que van ser torturades públicament allà.

A més d'aquests signes visibles, existeixen petjades més profundes en la societat. Els efectes del domini de l'Estat Islàmic van ser especialment terribles per a les dones. El seu paper es reduïa a la reproducció de la família. La seva existència es limitava principalment a la llar, i qualsevol acció estava subjecta a suposats conceptes morals de "vergonya i honor". Una de les tasques assignades a les dones era donar a llum potencials nous gihadistes. Les dones només podien "mostrar-se" en públic amb vels negres que també els cobrien les mans i la cara. Se les considerava propietat del pare, dels germans o del marit. Només se'ls permetia treballar com a professores o doctores en "assumptes de dones". Es fomentava activament la poligínia[54] per part dels homes i era habitual el matrimoni molt precoç de les nenes. La situació de les dones classificades com a "infidels" era especialment dramàtica. Les dones cristianes i yazidites, en particular, van ser segrestades, venudes, violades i assassinades en massa.

54 La poligínia és el règim familiar en què l'home té diverses esposes alhora.

Es van prohibir les antenes parabòliques, els televisors, els telèfons mòbils i els ordinadors. Això va tallar la informació de l'exterior del califat i va dificultar la comunicació. Els nens segrestats van haver d'aprendre de memòria les sures islàmiques; alguns segueixen parlant només la llengua àrab, han oblidat els seus veritables noms i se'ls ha entrenat com a soldats. Alguns d'aquests nens no poden créixer amb les mares perquè les seves famílies no reconeixen les nenes i els nens fruit de les violacions. A moltes dones els uneix el dolor del que han viscut, la violència i la humiliació.

Heval Xewla al-Issa

u del Consell de Dones de Raqqa: L'Estat Islàmic ha les famílies com a escuts humans. Van ferir una de les germanes, una altra va perdre el cap; va quedar greument itzada i va trigar molt de temps a recuperar-se. La pole Raqqa ha patit molt amb l'ocupació. A ciutats com Raqqa, Tabqa, Manbij i Deir ez-Zor, que van estar sota el control de l'Estat Islàmic durant molt de temps, no hi va haver organitzacions de dones durant tot aquest període i hi havia llocs on es venia les dones i se n'abusava.

Heval Jumana Al Ali

e del Consell de Dones de Síria: Quan l'Estat Islàmic ar a la ciutat es va presentar com a brigades islàmiques. musulmans creiem en la pau i la modèstia, però l'Esnic volia destruir aquest significat de l'Islam. En realitat no té res a veure amb allò que ells feien i, de fet, al cap de poc temps, van mostrar la seva veritable cara. La seva opressió era terrible. Els càstigs tenien lloc en públic. Es tallava les mans als lladres en grans places com la d'*al-Na'im* (Plaça del Cel) i molts joves també van ser decapitats allà. A les mares no se'ls permetia tocar-los. Els deixaven allà durant dies sota la calor de l'estiu perquè la gent els veiés i "aprengués". Aleshores anomenàvem a aquesta plaça "el lloc de l'infern".

Heval Maryam Ibrahim

e del Consell de Dones de Raqqa: Mai no havia tingut er en la societat. Com moltes altres dones, des de la a vaig patir les tradicions que estableixen que les nenes en sortir al carrer ni educar-se. L'Estat Islàmic va re-

forçar molt més aquestes restriccions. Un fet que em va afectar profundament i que no puc oblidar és quan el Daesh va envair Şengal; van segrestar les dones yazidites per portar-les a Raqqa i vendre-les. Un dia vaig anar amb la meva família a la riba de l'Eufrates per fer un pícnic. La meva família volia que sortís de casa i que em relaxés perquè la casa havia esdevingut com una presó per a mi. Aquell dia portava la roba islàmica, anava vestida de negre i vaig portar les meves filles a la riba de l'Eufrates. Al costat de casa nostra vaig veure un cotxe de l'Estat Islàmic. Aleshores, els membres del Daesh van sortir del cotxe per saludar els seus amics al punt de control del pont de l'Eufrates. En aquell moment vaig veure com una dona sortia ràpidament del cotxe i es llançava al riu. Em va xocar molt veure això. Les meves filles van començar a cridar. Les vaig intentar silenciar perquè no s'adonessin que érem allà, però volia conèixer la història de la dona que s'havia llençat a l'aigua i per això no ens en vam anar. Volia entendre'n els motius; al cap de pocs segons em va sorprendre veure una altra dona sortir del cotxe i intentar saltar al riu, però els de l'Estat Islàmic van aconseguir atrapar-la i tornar-la a tancar al cotxe. Quan la gent s'hi va amuntegar per saber què passava van dir: "no ha passat res", "aquestes són dones yazidites i estan preses, una acaba de tirar-se a l'aigua i hem aconseguit detenir l'altra quan intentava fer el mateix". Vam tornar a casa deprimides i tristes per tota la injustícia que vivíem. Quan vaig ser a casa vaig plorar. En aquell moment aquesta escena em va impactar profundament i em continua afectant a dia d'avui. Les meves veïnes també van veure com es venien dones yazidites per 200 dòlars.

Heval Yasmin

e del Consell de Justícia per a les zones de Raqqa, Tabir ez-Zor: Deien que les dones signifiquen nuesa i que, , han de vestir de negre de dalt a baix. Tradicionalment colors diferents, però volien que sembléssim corbs. Si n aquesta norma, érem assotades públicament i això comportava violència addicional per part de la nostra pròpia família perquè en danyava la reputació.

Fins als vint anys podies negar-te a casar-te. Després el teu pare o el teu germà estaven obligats a casar-te i ningú no tenia dret a dir "no". Mahoma diu que t'has de casar amb la persona de la qual acceptis la moral i els valors religiosos. Així que l'Estat Islàmic argumentava que, com que eren gihadistes, eren bons musulmans.

Els musulmans tenim dues festes: el Ramadà i la Festa del Sacrifici. A la Festa del Sacrifici sacrifiquem animals i els oferim a Al·là. A vegades l'Estat Islàmic sacrificava persones en lloc d'animals. Anaven de poble en poble i capturaven els homes que infringien les seves lleis o que intentaven fugir de la zona. Els reunien a tots en un lloc i els decapitaven. En lloc d'enterrar-los els penjaven davant de casa seva.

Si algú de l'Estat Islàmic moria i deixava una vídua, altres membres del Daesh podien casar-s'hi. Deien que l'home la deixava en herència i que ella no el podia rebutjar. Les dones yazidites i alauites[55] eren considerades botí de guerra i eren esclavitzades.

Molts homes seguien l'Estat Islàmic perquè no veien cap altre sortida. Alguns van poder pagar contrabandistes i fugir de la ciutat, però els que no tenien diners per fugir s'hi van quedar. Havien de participar de la "gihad" a partir dels divuit anys. Les multes van portar la població a un empobriment selectiu. Amb aquests diners l'Estat Islàmic podia, alhora, reclutar combatents.

55 Els alauites són una minoria xiïta a Síria. Cal evitar confondre'ls amb els alevites.

Heval Jamila Al Hussein davant de l'Acadèmia de Dones Jamila Tabqa

Heval Jamila Al Hussein Um Aboud

sable de l'Acadèmia de Dones de Tabqa: Quan l'Es- mic es va instal·lar, va començar a oprimir les dones i es. La roba normal, com els texans o els cabells curts, rohibida. Les perruqueries estaven prohibides. El càs- ser assotat o empresonat. Els homes havien de portar barba llarga, cabells llargs i un abric curt prescrit per les seves lleis islamistes.

Una dona fins i tot tenia prohibit sortir a passejar per la ciutat. També era un delicte que una dona agafés un taxi sense companyia d'un home de la família o sense un permís oficial. Aleshores era assotada, o fins i tot pitjor: tant l'home com la dona eren portats a un gran forat on eren apedregats fins a la mort. Altres infraccions eren castigades llençant la gent des de l'edifici més alt de la ciutat. Les dones acusades d'ateisme o prostitució eren torturades fins a la mort o cremades. Moltes persones desapareixien en ser detingudes. Els homes eren castigats davant dels ulls de la població. També estava prohibit fumar. El càstig consistia a menjar-se la cigarreta i donar

informació sobre com i qui els l'havia proporcionada. Es van desallotjar les cases que no tenien papers de propietat i es va fer fora la gent o se la va reubicar. Tenir una porta a través de la qual no es pogués veure l'interior de la casa es castigava amb una multa de 7.000 lliures sirianes. A vegades la gent havia de pagar diners per evitar ser assassinada o, si infringia la llei, intentava parlar amb els àrbitres islamistes.

Els nens de set o vuit anys van ser separats de les seves famílies i portats a un camp especial on se'ls entrenava per a la gihad. No s'hi permetien convidades, ni televisió, ni reunir-se amb un familiar a casa. Tot això podia portar-te a la presó. Alhora, tota comunicació amb el món exterior estava prohibida. Les antenes parabòliques de televisió es van destruir i es van treure les fotos de la paret dels éssers estimats. Si maleïes podies ser assotada o alguna cosa pitjor. Tant les vives com les mortes van patir quan hi havia l'Estat Islàmic. El cementiri va ser destruït amb una gran excavadora perquè la gent no pogués trobar les seves mortes.

Milers de persones tenen històries traumàtiques que els recordaran per sempre com va ser la seva vida sota el califat islàmic. Les tasques quotidianes més bàsiques podien suposar un perill greu per a la població, especialment per a les dones.

Heval Jamila Al Hussein Um Aboud

a de resar els carrers estaven completament buits. Un ieu fill de deu anys se'n va anar a comprar i no tornaava preocupada. Després de mitjanit el vaig trobar a ı, els homes de l'Estat Islàmic l'havien portat. El meu va dir: "m'han arrestat després de l'hora de la pregària. Estava al carrer, m'han arrestat i m'han portat a la presó. Tinc deu anys. No sé com pregar". Va ser assotat, la seva pell estava plena de blaus. El mateix li va passar al seu germà petit.

Sóc vídua. Durant aquell temps venia coses al carrer amb el meu fill petit. L'Estat Islàmic seguia intentant convèncer-me que em casés malgrat la meva edat i els donés els meus fills, que després serien entrenats en camps especials i lluitarien amb ells. La meva resposta va ser clara: "no al matrimoni. No deixaré

> els meus fills i no els abandonaré per ningú". Després de dir això, vaig recollir les meves coses de la venda i vaig desaparèixer durant quatre dies. Sempre evitava els gihadistes i m'amagava quan venien amb les furgonetes. També vaig tenir una vegada una llarga discussió amb dues dones de la *Hisba*[56] perquè van intentar convèncer-me que em casés. En una ocasió, quan la situació entre un jove de l'Estat Islàmic i jo es va agreujar, em van voler arrestar, però la gent va intervenir i va intermediar. Això va ser en el moment que les kurdes començaven a alliberar la ciutat. L'Estat Islàmic tenia por i menys interès per la gent.
>
> L'Estat Islàmic tenia de tot, des de menjar fins a diners, a diferència de la gent corrent que realment passava gana i lluitava per sobreviure, especialment quan la ciutat estava assetjada i els preus es disparaven. Era impossible comprar un quilo de sucre, patates o, fins i tot, mig quilo de pa. La gent feia llargues cues per aconseguir alguna cosa, i la majoria de vegades tornava amb les mans buides. La ciutat es va convertir en un poble fantasma. Els gihadistes es van apoderar de tot: els hospitals, el mercat i les fleques. L'Estat Islàmic tenia prioritat i després venia la resta, i per a les que no hi estaven d'acord o intentaven fugir i abandonar la zona, significava la fi. Van bullir un nen en oli i van posar-ne un altre en una recol·lectora. La medicina tradicional va ser declarada màgia i bruixeria, i les persones que la practicaven eren decapitades a la plaça del poble, on els nens de l'Estat Islàmic podien jugar a futbol amb els seus caps.

La violència física i política contra les dones augmenta en paral·lel a l'agreujament de la crisi de la modernitat capitalista. L'objectiu del sexisme és privar les dones de qualsevol esperança de canvi i, sobre aquesta base, el nombre de feminicidis creix.

Heval Nilüfer Koç

…a institució religiosa sota l'autoritat d'un estat islàmic per a la …ordre de la Xaria. La *Hisba*, com a oficina, fa referència al control de l'espai públic i a la supervisió dels mercats.

Podem veure aquesta evolució en les pràctiques d'organitzacions gihadistes com l'Estat Islàmic. Amb la seva guerra van mostrar els preceptes d'una societat patriarcal on les dones representen principalment el codi d'honor sexista. El segrest, l'esclavització i la violació de dones yazidites a Şengal mostren molt clarament el caràcter d'aquesta guerra. Tot i això, la reducció de les dones a aquest paper de víctimes també va tenir un doble tall. Arreu del món les imatges de les dones yazidites com a víctimes van circular pels mitjans de comunicació occidentals; aleshores els estats van encobrir la seva part de responsabilitat en la desoladora situació de l'Orient Mitjà i en l'enfortiment de l'Estat Islàmic, i es van mostrar exclusivament com els salvadors d'aquestes dones, atorgant-los, per exemple, premis internacionals. En el procés han estat els autors de les guerres i ara es mostren als mitjans de comunicació com a salvadors de les pobres dones, segons el lema "matem, però també salvem!"

El genocidi a Şengal

> "No només hi participo per mi mateixa, sinó també pels milers de dones i nenes yazidites que van ser torturades i venudes i que segueixen en mans de l'Estat Islàmic. Les YKŞ[57] serveixen de resposta, especialment davant el genocidi i el tràfic de dones i nenes yazidites del 2014."
>
> Heval Saoud Êzîdî, lluitadora de les YKŞ

Per a la comunitat yazidita, el genocidi de 2014 és el 74è genocidi i forma part d'una llarga història de persecució. En el passat, sovint es difamava al poble yazidita dient que eren "adoradors del diable". L'objectiu de l'Estat Islàmic era també erradicar aquesta comunitat religiosa, i l'atac es va dirigir, especialment de forma cruel, contra les dones.

Abans de l'atac a Şengal el PKK havia adoptat diverses mesures per protegir l'autonomia de la comunitat yazidita. Per això es van fundar associacions yazidites i organitzacions pròpies. L'any 2003, després de la caiguda de Saddam Hussein, la comunitat internacional va lliurar l'administració de Şengal al PDK, el qual va reaccionar amb recel davant l'establiment de les estructures d'autogovern de les yazidites. No obstant això, quan l'Estat Islàmic va estendre l'ocupació gihadista, el Moviment d'Alliberament del Kurdistan va intervenir a Şengal aplicant el principi d'autodefensa. En primer lloc, el PKK va iniciar converses amb la representació federal del KRG[58], i els va assenyalar el perill que s'apropava. No obstant això, els representants del PDK i de l'YNK[59] es van negar a cooperar, i es

57 **YKŞ:** *Yekitiyên* Jin*ên Şengal* - Unitats de Dones de Şengal.

58 **KRG:** *Kurdish Regional Government* - Govern Regional de Kurdistan. Regió autònoma de Başûr, protegida pels Estats Units sota el govern del PDK i la YNK, que va aconseguir la seva autonomia l'any 1992. La regió autònoma forma part del territori de l'Estat iraquià, però té àmplies competències: la seva pròpia bandera, llengua oficial, parlament i forces de seguretat internes i externes, etc.

59 **YNK:** *Yekitiya Niştimanî Kurdistan* - Unió Patriòtica del Kurdistan. És un partit de Başûr que participa al govern al costat del PDK.

van remetre als seus 12.000 *pêşmerga*[60] establerts allà. Després que a finals de juny de 2014 Mossul caigués en mans de l'Estat Islàmic, les guerrilles de les HPG[61] i YJA-Star[62] van decidir enviar de forma encoberta un grup de 12 membres a la zona de Şengal. Poc després Tel Afar va ser capturada per l'Estat Islàmic. En aquell moment, entre 40.000 i 50.000 persones van fugir de Tel Afar cap a Şengal. Tot i això, el PDK no va armar la població yazidita ni els va informar sobre què podien fer en cas d'atac. Quan l'Estat Islàmic va començar a atacar Şengal el 3 d'agost de 2014, els 12.000 *pêşmerga* van fugir sense lluitar dels pobles i ciutats de Şengal habitades per yazidites, abandonant la població i emportant-se fins i tot les armes. Moltes persones afirmen fins i tot que, pocs dies abans dels atacs, els *pêşmerga* els van treure les armes i, per tant, qualsevol possibilitat de defensar-se.

Heval Egîd Civyan[63] transmet aquest relat sobre aquella època: "el PDK només va esperar, així que nosaltres vam omplir el buit i ens vam preparar. Ells només es van adonar cap al final que hi havia un grup de guerrillers. Vam arribar a Şengal uns 45 dies abans del genocidi i vam intentar preparar la població per al perill, organitzar-la. Quan el PDK se'n va adonar, uns tres dies abans del genocidi, van detenir tres dels nostres companys. Tres més estaven en aquell moment impartint una formació a un grup de la població i, per tant, no eren als pobles. En conseqüència, durant el primer atac només

60 ***Pêşmerga:*** s'anomena d'aquesta manera a les forces militars del KRG. En kurd la paraula vol dir "guerrer".

61 **HPG:** *Hêzên Parastina Gel* - Forces de Defensa del Poble. Creades l'any 2000, s'entenen com a continuadores de l'ARGK (*Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan* – Exèrcit d'Alliberament del Poble de Kurdistan). Constitueixen la guerrilla del PKK i es defineixen com a força legítima de defensa.

62 **YJA-Star:** *Yekîtîya* Jin*ên Azad* - Unitats de Dones Lliures Star. És l'exèrcit de guerrilla de dones del Kurdistan del Nord. Va ser fundat l'any 1993.

63 **Şehîd Egîd Civyan (Vahdettin Karay):** pertanyia al grup de dotze membres de les HPG que es va desplaçar a Şengal l'estiu de 2014 per protegir la població yazidita d'un altre genocidi. En els darrers anys va ser comandant de les HPG de la regió de Botan. L'11 de setembre de 2020 va caure màrtir en una batalla a Çatak, a la regió de Wan (Bakur).

hi havia sis membres de la guerrilla sobre el terreny. No hi va haver ni una sola batalla per part dels *pêşmerga*. En un dia els *pêşmerga* dirigits pel PDK van abandonar tot el territori, des de Kirkûk fins a Şengal. Simplement van abandonar al voltant del 40% del territori sud. En retrospectiva s'ha escrit molt sobre el genocidi, però poc sobre el fet que no hi va haver cap defensa de la població yazidita".

El 3 d'agost de 2014 l'Estat Islàmic va envair la regió de Şengal amb l'objectiu d'aniquilar la minoria religiosa yazidita. Persones de totes les edats i gèneres van ser assassinades, segrestades i obligades a convertir-se a l'Islam. Les dones yazidites, en particular, van ser violades i venudes com a esclaves als mercats. El genocidi i el feminicidi van anar de la mà en aquest extermini sistemàtic. Centenars de dones van optar pel suïcidi per escapar d'aquest destí i evitar caure en mans de l'Estat Islàmic. No se sap el nombre de dones que romanen en captivitat a dia d'avui.

Més de 50.000 yazidites van fugir de l'Estat Islàmic a les muntanyes properes de Şengal. A causa de la calor intensa moltes van morir per esgotament, manca d'aigua i aliments.

Fugida de yazidites de Şengal a Rojava, 2014.

La petita unitat de guerrilleres i guerrillers de les HPG i les YJA-Star van defensar la població a les muntanyes fins que les forces de les YPG/YPJ van aconseguir obrir un corredor humanitari des de la frontera cap a Rojava. A través d'aquest corredor, unes 35.000 de les aproximadament 50.000 civils atrapades a la muntanya van poder fugir. Mentrestant, prop de Dêrîk, a Rojava, es va establir en pocs dies el campament de Newroz per acollir-les.

Heval Saoud Êzîdî

l anys i vinc del poble de Digire, a Şengal, on estàvem l'atac de l'Estat Islàmic. Així com nosaltres, moltes s del poble yazidita van ser segrestades de casa seva. El va assassinar milers de persones, altres van fugir i van ulsades dels seus pobles, i d'altres, com nosaltres, ens van segrestar, ens van ficar per força en cotxes i ens van transportar a les presons. A la presó on estàvem només hi havia una habitació. Si hi havia una noia bonica l'agafaven, la violaven i després la venien. A mi també em van vendre, em van colpejar i em van torturar. Qualsevol tortura que han experimentat les dones yazidites, també l'he experimentada jo.

Es van emportar 25 persones de la meva família: germanes, nebodes, tietes; dones i nenes totes. A dia d'avui part de la meva família segueix en les seves mans. Jo mateixa vaig estar en captivitat de l'Estat Islàmic durant un any. Havia de viure entre les seves famílies i tenir sexe amb els homes.

Sovint ens venien i no ens quedàvem en un lloc fix. A l'Iraq vam estar a la presó i, en el primer moment quan vam arribar a Síria, també ens hi van tancar una altra vegada. Després les nenes i dones yazidites s'exhibien en un lloc central, com un mercat. Allà ens compraven i venien. Vaig viure amb moltes dones estrangeres de l'Estat Islàmic. Aquestes dones es comportaven exactament com els seus marits. No hi havia cap diferència.

Mentre vaig estar en mans de l'Estat Islàmic em van vendre diverses vegades. Al principi vaig estar en una casa amb una altra noia yazidita. Ens vam donar força mútuament i vaig decidir que escaparia del control del Daesh. Ens van torturar molt, vam experimentar molta violència, tenien milers de dones yazidites sota el seu control. Moltes dones es van treure la vida per

> no continuar patint aquesta tortura. Jo podria haver estat una d'elles ja que també volia fer-ho, però no va passar, vaig intentar escapar. Vaig escapar amb una família kurda i vaig arribar a les companyes a través de les YPG/YPJ i les FDS.
>
> Després d'experimentar tanta opressió vaig decidir quedar-m'hi. Vaig decidir que quan tornés a Şengal, no abaixaria el cap. Aleshores em vaig incorporar a les unitats d'autodefensa de les dones yazidites de Şengal per venjar-me, no només per mi, sinó també pels milers de dones i nenes yazidites que van ser torturades i venudes i que segueixen en mans del Daesh. Les YKŞ són la nostra resposta al genocidi del 2014 i al tràfic de dones i nenes yazidites.
>
> Com moltes dones yazidites, jo m'hi vaig unir quan va començar l'operació d'alliberament de Raqqa. D'aquesta manera, vaig participar en l'operació que es va dur a terme al lloc on havíem patit tant. Cada pas que donàvem en el marc de l'operació al voltant de Raqqa era un acte de venjança.
>
> Ara defenso el futur del poble yazidita. Si es produeix un altre genocidi, les YBŞ[64] i les YKŞ protegiran el poble. La nostra lluita per la defensa de les dones i el poble yazidita continua perquè no hagin de patir cap altre genocidi.

Avui dia la regió encara és molt insegura. La reconstrucció també està sent difícil i llarga. La majoria de les persones yazidites que van fugir el 2014 encara no han pogut tornar a Şengal. Uns quants milers segueixen vivint a la muntanya on van fugir, molts altres en camps de refugiades a Bakur, Başûr i Rojava, i altres a Europa, on van emigrar després del genocidi. No obstant això, l'estiu de 2020 diversos centenars de famílies van tornar a Şengal.

El gener de 2015 es va fundar la Unió de Dones Yazidites de Şengal (YJÊ[65]), així com el Moviment d'Alliberament de les Dones Yazidites

64 **YBŞ**: *Yekîneyên Berxwedana Şengalê* - Unitats de Resistència de Şengal. La milícia yazidita es va formar a Şengal l'any 2014 per protegir la comunitat després dels atacs de l'Estat Islàmic.

65 **YJÊ:** *Yêkîtiya* Jin*ên Êzîdî* - Unió de Dones Yazidites de Şengal.

(TAJÊ[66]) i les Unitats de Dones de Şengal (YKŞ). Totes elles exigeixen el reconeixement del genocidi i l'autonomia de Şengal.

Unitats de les Forces d'Autodefensa de Şengal YBŞ/YKŞ.

La *Dayika*[67] Xamlîna va créixer a Şengal i va viure els grans canvis de la seva regió. Amb la seva experiència i la seva visió de la necessitat d'organitzar les dones a Şengal participa en l'organització de la societat, juntament amb la seva filla, la Heval Ferrida Şengalî. Durant la nostra conversa ens va descriure els canvis a Şengal i les persones que, com el Heval Zekî Şengalî (Ismail Özden), l'han marcada profundament. Şehîd Mam Zekî Şengalî va néixer a Batman (Bakur) el 1952. El 1969 va haver de fugir a Alemanya amb la seva família. Des de la dècada del 1980 Heval Zekî es va comprometre amb la lluita per l'existència i l'alliberament de la comunitat yazidita i del conjunt del poble kurd. Després de 2002 va tornar a l'Orient Mitjà, a Şengal, per organitzar la població i mediar entre la població yazidita, el KRG i l'Estat iraquià. L'any 2006 va ser escollit com a representant yazidita al KCK. Quan tornava d'una commemoració del genocidi a Şengal el 15 d'agost de
n Zekî Şengalî va caure màrtir al ser atacat delibe-
dron turc, a prop del poble de Koço.

66 TAJÊ: *Tevgera Azadiya* Jinên *Êzîdî* - Moviment d'Alliberament de les Dones Yazidites.

67 *Dayik*: és un sinònim de *Yade*, que vol dir "mare".

Mam Zekî ens va ensenyar molt clarament quin tipus de poder hi ha a Şengal i ens va mostrar com podem construir-lo dins de nosaltres mateixes. Totes hem patit molt amb la mort, però amb tot el nostre dolor ens venjarem. Farem tot el possible per suplir la pèrdua, ens organitzarem i ens esforçarem. Resistirem i seguirem els passos de Şehîd Mam Zekî. A través de les nostres filles i netes, Mam Zekî seguirà a Şengal, mai no l'oblidarem.

Abans del genocidi, com a dones i mares, estàvem tancades a casa. No teníem cap oportunitat d'aprendre i participar de la vida política i social. Tampoc no coneixíem el Moviment ni les seves idees, no com ara. Ara entenem millor moltes coses, ens hem organitzat i els pensaments de Qandîl estan ara amb nosaltres. Avui ens podem defensar i lluitar contra l'enemic. Crec que si aquesta estructura organitzativa hagués existit llavors, el genocidi no hauria succeït.

Avui dia transmetem la nostra experiència i coneixements a les nostres filles. Els ensenyem a ser resistents. Això no només significa fer ús de les armes, sinó que té molt a veure amb la mentalitat. Les persones grans també participen de l'autogovern. Aprenem molt i progressem cada dia.

Tinc deu fills. Vaig créixer al mateix lloc d'on venen les meves avantpassades, el meu pare i el meu avi. Totes vam créixer a la terra de Şengal. Som part d'aquesta terra, morirem en aquesta terra i la nostra vida transcorre aquí. Per això resistirem.

La terra de Şengal és molt fèrtil. Conreem les nostres pròpies verdures, les nostres pròpies cebes. Ens aferrem profundament a la nostra terra i estimem molt la nostra vida. La terra no té res a veure amb l'Estat, no és propietat de ningú i els diners no hi tenen valor. Volem defensar la nostra terra, el nostre terri- … nostra cultura. No abandonarem la nostra fe per una … yazidites volem quedar-nos amb la nostra fe.

Heval Ferrida Şengalî

… la *Dayika* Xamlîna: Les dones de Şengal han adquirit … n força. Fins i tot si els homes fugissin de Şengal, les … ones no marxaríem. Estem decidides a defensar-nos. Tenim … rt de les estructures del consell social, i la força de la

> importància de Şengal no ens pot ser arrabassada. L'autoadministració de Şengal ha estat construïda per tota la societat yazidita, però el PDK no ho permet. No obstant això, continuarem desenvolupant la nostra autonomia. Quan es va produir el genocidi, 12.000 *pêşmerga* van abandonar Şengal. Ens van lliurar a nosaltres i a Şengal al Daesh. Des de llavors no confiem en ningú més que en les nostres pròpies forces. Confiem en les YBŞ i les YKŞ. Moltes joves yazidites han pres les armes i han lluitat contra l'enemic, i encara avui, les YBŞ i les YKŞ assumeixen la defensa civil de les yazidites. Aturaran a qualsevol que vulgui atacar Şengal. Abans les dones que vivien aquí no es reconeixien, però ara les dones han pres consciència de la pròpia força. Per aquesta mateixa raó, s'ha d'acceptar la nostra voluntat i autogovern a Şengal.

El 9 d'octubre de 2020, després d'una reunió conjunta entre la intel·ligència turca (MIT), els Estats Units, el PDK i el govern central iraquià, es va concloure un acord per eliminar la presència d'estructures d'autogovern a Şengal i annexionar la regió al govern central. Això comportava que les forces d'autodefensa yazidites havien de ser substituïdes per unitats de l'exèrcit iraquià i unitats especials *pêşmerga*. Des de llavors hi ha hagut diversos intents per part de l'exèrcit iraquià d'ocupar Şengal, acabar amb les unitats d'autodefensa locals, i fer que aquestes lliurin les armes. Aquests intents han acabat, diverses vegades, en enfrontaments armats. Tot i això, la resistència del poble yazidita de Şengal i de les forces d'autodefensa ha impedit que l'acord del 9 d'octubre assoleixi els seus objectius.

Şehîd Bêrîvan Şengal

La Şehîd Bêrîvan Şengal (Dunya Sat Saîd) va ser una de les primeres dones yazidites que es van unir a la guerrilla de les dones YJA-Star després de les matances de l'Estat Islàmic l'any 2014. El 20 de novembre de 2015 la Şehîd Bêrîvan va caure en els atacs turcs contra les zones de defensa de Medya. La seva família i les seves companyes la descriuen amb una personalitat resistent, militant i rebel des de la infància. Aquest caràcter també la va portar a armar-se de valor per unir-se a les guerrilleres que van lluitar per obrir el corredor per a la població que fugia de l'Estat Islàmic. Aquest pas va ser una conseqüència natural per a ella. Per a la Heval Bêrîvan la lluita per l'alliberament de la dona i la defensa del poble yazidita contra el genocidi eren inseparables.

Heval Amargî Şengal

panya de la Heval Bêrîvan: En la història del partit el de Bêrîvan té un gran significat per la Şehîd Binevş Agal, ove yazidita que va liderar l'alçament popular a Cizirê a Bakur l'any 1991. Com a yazidita havia organitzat el en una ciutat de majoria musulmana. Fins avui milers de dones joves porten el seu nom i les habitants de Cizirê Botan estan molt influenciades per ella. Moltes persones visiten la seva tomba i n'agafen terra perquè creuen en el seu poder curatiu. La Heval Bêrîvan Şengal també portava el seu nom. La seva família va conèixer el moviment d'alliberament el 2003,

després de la invasió de l'Iraq i la Şehîd Bêrîvan va descobrir en els seus anys de joventut que la venjança i la llibertat de les dones yazidites només podien assolir-se mitjançant la lluita. Era una persona que, amb el seu somriure i amb el seu aspecte, era una font de moral per a les companyes.

Com a guerrillera era curiosa i ho aprenia tot en poc temps. Per a ella era molt important apreciar i protegir els valors. A l'acadèmia es va encarregar de la logística i era molt disciplinada. Un dia, en veure que un company de l'acadèmia havia tirat mitja taronja a les escombraries, es va enfadar molt i el va criticar durament. Encara que mai havia anat a l'escola, va aprendre a llegir i escriure en kurd en poc temps. Ho qüestionava tot molt i alhora era molt impulsiva.

I com que ella significa molt per a mi, m'agradaria dirigir-li les paraules següents: "El llegat que has deixat a totes les joves yazidites és una gran tasca. Nosaltres, com a companyes, prendrem la teva velocitat, la teva determinació i la teva moral com a exemples i mirarem de fer possibles els teus desitjos, les teves esperances d'una societat lliure i el teu somni d'un Kurdistan alliberat. He après molt de tu, la teva generositat a la vida m'ha impressionat molt. Sempre pensaves en totes les teves companyes. També pensem en tu i en les teves paraules que diuen que 'no hi ha d'haver cap jove yazidita que no estigui organitzada'. Aquestes paraules són un llegat per a mi, les prenc com una responsabilitat. Com a jove yazidita vas obrir nous camins per a Şengal. Mira, avui dia, a Şengal fins i tot hi ha les YKŞ. S'ha dut a terme la venjança de totes aquestes dones yazidites que van haver d'experimentar la brutalitat de l'Estat Islàmic a Raqqa. Avui el teu somni es fa realitat, Heval Bêrîvan.

Recordem aquí a la Şehîd Bêrîvan Şengal, a la Şehîd Dorşîn, a la Şehîd Adar, a la Şehîd Newroz i a la Şehîd Stêrvan, que es van convertir en màrtirs la mateixa nit a causa d'un bombardeig de l'estat feixista turc a Qandîl. Els seus cors ara bateguen en els nostres. El teu riure encara ressona a les nostres orelles."

La resistència de Kobanê

> "La crida de Rêber Apo no és només per a la dona kurda; és per a totes les dones. Això també es va evidenciar a Kobanê."
>
> Heval Ayşe Efenfi, copresidenta del PYD

El 14 de setembre de 2014 l'Estat Islàmic va atacar el cantó de Kobanê. Després de prendre primer Mossul i més tard Şengal el juny de 2014, i posteriorment passar a controlar àmplies zones de Síria, confiava que la invasió de Kobanê tindria un èxit ràpid. El govern turc continuava assumint que hi hauria un canvi ràpid de poder a Síria a través del suport que donava a diversos grups de l'oposició. No obstant això, quan la revolució a Rojava es va estabilitzar, Turquia va veure que l'Autonomia Democràtica del poble kurd era un perill més gran i el seu suport a l'Estat Islàmic i a altres forces gihadistes es va fer més explícit.

El cantó de Kobanê portava ja dos anys aïllat i la regió entre els cantons de Cizirê i Kobanê estava parcialment ocupada per grups gihadistes. Els atacs pretenien tallar la connexió una vegada per totes. Com a resultat Kobanê va quedar completament cercada. Turquia equipava els grups gihadistes amb armes, els permetia creuar la frontera i els atenia en els hospitals estatals turcs. Durant el setge complet de Kobanê, Turquia no va obrir la frontera per a les combatents de les YPG/YPJ ferides i les civils que necessitaven atenció mèdica als hospitals. Moltes van caure màrtirs a causa d'això. Tampoc es va permetre el pas a les persones que estaven a Bakur i que volien anar a defensar Kobanê o se'ls va fer retrocedir violentament. Tot i així centenars de joves de Bakur van aconseguir creuar la frontera per unir-se a la resistència.

Casa en què un grup de combatents d'Alep va resistir a l'Estat Islàmic fins a l'alliberament de Kobanê.

Després de quatre setmanes de combats, l'Estat Islàmic havia ocupat gairebé tot el cantó, a excepció d'una petita àrea de la ciutat. Només un petit grup de combatents de les YPJ/YPG seguia resistint amb determinació. Kobanê va demostrar la incapacitat de la comunitat internacional per posar fi a la campanya de conquesta dels grups gihadistes. Alhora, moltes persones de tot el món van sortir al carrer sent conscients del fet que una victòria de l'Estat Islàmic sobre Kobanê podria significar la fi de la Revolució de Rojava. Les habitants de la resta del Kurdistan també es van esforçar per donar suport a la resistència de diverses maneres i especialment des de Bakur van ajudar a fugir gran part de la població de Kobanê. Sota aquesta pressió, la Coalició Internacional contra l'Estat Islàmic no podia continuar permetent-se el luxe de romandre inactiva. Per això, va començar a portar armes i municions a Kobanê a través de diverses rutes i va donar suport a les combatents locals de les YPG/YPJ amb atacs aeris. Kobanê es va convertir en un símbol de resistència i en la primera gran derrota de l'Estat Islàmic.

El 27 de gener de 2015 la comandància de les YPJ/YPG va anunciar que el Daesh havia estat derrotat a la ciutat de Kobanê. Uns dies més tard els 365 pobles dels voltants també van ser alliberats. Tot i això, el preu va ser alt: uns 500 combatents havien caigut, 500.000 persones havien fugit i el 80% dels edificis havien estat destruïts.

Al cap de pocs anys després de l'alliberament, la ciutat no només havia estat netejada de mines i reconstruïda gairebé del tot, sinó que també es van reactivar les estructures d'autogovern. Al voltant del 10% de Kobanê es va mantenir en el seu estat destruït com a museu commemoratiu de la guerra i de la lluita compartida per a l'alliberament.

Les dones van resistir a l'Estat Islàmic a Kobanê de diverses maneres i van ser fonamentals en l'alliberament. A més de la defensa militar, també van ajudar a satisfer les necessitats primàries de cura de les persones ferides, logística i neteja.

Heval Adle Kobanê

e de Kongra Star: Aquell any va nevar i ploure molt; dicions meteorològiques van ser molt dures. Rentàvem de les nostres companyes màrtirs, intentàvem eixudesprés la tornàvem. Treballàvem durant moltes hores arar. Preparàvem el sopar des de les quatre del matí fins la tarda i després el portàvem a les combatents. Intentàvem buir el menjar de manera equitativa entre totes. Després de donar menjar a les combatents era el torn de les persones ferides, després de les metges i finalment de les altres ajudants. No recordo que ningú es queixés de cansament o d'altres dificultats. Érem quatre o cinc persones treballant juntes.

Enterràvem les nostres màrtirs i intentàvem ajudar les nostres companyes ferides. No podíem fer servir torxes. Estava molt fosc i de vegades ni tan sols podíem veure on érem nosaltres i on era l'enemic. De vegades ni tan sols podíem moure'ns de les nostres posicions perquè Turquia recopilava informació sobre nosaltres amb drons i la traspassava a l'Estat Islàmic. No sempre teníem prou temps per enterrar les companyes, o haví-

em d'afanyar-nos. Recordo que al principi teníem molta por, però al cap d'un mes la vam perdre.

Abocàvem bosses de sang a les arrels dels arbres. Quan t'enfrontes a aquesta misèria, has de fer alguna cosa per millorar la situació. Mai diria que vaig exercir un paper important en la resistència, però per descomptat era molt necessari que hi hagués gent que rentés, cuinés i netegés.

L'Estat Islàmic va tallar l'aigua i l'electricitat i algunes companyes van perdre la vida intentant restablir les connexions d'aigua. Al final només van quedar tres dones per donar suport a les combatents al front. Els avions de combat bombardejaven la ciutat sense parar. Els gihadistes s'acostaven sota la pluja de bombes. Cavaven túnels per arribar a les nostres posicions. Dins la ciutat havíem de canviar de lloc una vegada i una altra. Per exemple, trobàvem una casa i la fèiem servir durant un temps. Després era destruïda i havíem de buscar un lloc nou. De vegades canviàvem de lloc de la nit al dia.

Les nostres companyes de Bakur ens van ajudar molt. Van dur a terme una operació d'escuts humans a la frontera. Fins i tot durant l'hivern tan dur ens venien a proporcionar aliments, medicines o suport militar.

Vam veure coses terribles, indescriptibles. Els membres de l'Estat Islàmic tallaven caps humans amb una picadora de carn. També lligaven una corda al coll de les companyes i després les arrossegaven amb cotxes per la ciutat. Si podíem rescatar algunes persones amb vida, estaven en tan mal estat que ni tan sols sabíem qui eren.

Un cop unes combatents van veure una companya que estava retinguda per l'Estat Islàmic. Els seus crits eren tan aguts que podien sentir-la. Ella cridava: "si us plau, mateu-me!", però les companyes no van aconseguir disparar-li a distància.

Els gihadistes havien establert la norma que si algú decapitava cinquanta de les nostres companyes tenia dret a convertir-se en comandant. El que vam viure va ser indescriptiblement cruel i difícil.

Membre del PYD: La nostra revolució, la revolució de les dones, va néixer a Kobanê. Les característiques de la dona kurda, el sacrifici de la dona kurda, l'existència de la dona kurda, van sorgir de la Revolució de Kobanê. Això també va ser política; la política que va desenvolupar Rêber Apo, una política que dona vida a la meitat de la societat. Al món no hi ha cap altre company de les dones com Rêber Apo. La crida de Rêber Apo no és només per a la dona kurda; és per a totes les dones. Això també es va evidenciar a Kobanê.

Quan la guerra va començar va portar un dolor molt gran que seguim sentint fins a dia d'avui. Jo em vaig quedar aquí. Ja ho havia dit abans a les companyes: "jo no me'n vaig". Era estiu i havia preparat el meu lloc per dormir al pati. Estava molt cansada. Era el dia que tot el poble havia sortit de la ciutat. Els vaig dir: "vosaltres marxeu, que jo vindré al darrere." Se'n van anar i em vaig quedar. Aleshores vaig tornar a casa i em vaig posar a dormir. S'escoltaven les bombes. Després les companyes van trucar-me per telèfon i em van dir: "*Yade*, on ets?", els vaig dir: "estic a casa." Aleshores em van respondre: "com que estàs a casa?" Les companyes van venir, jo estava dormint. Em van dir: "*Yade*, estàs boja, què fas?".

Alguna gent s'havia quedat a casa seva, però la majoria se n'havia anat. Al voltant de 2.000 o 3.000 persones se'n van anar a Gerbî. La frontera de Bakur estava oberta i el poble anava i venia per recollir les coses. La guerra encara no havia començat completament. De mica en mica, dia a dia, el so de les bombes va anar augmentant. Érem a la Casa del Poble i vam decidir canviar de lloc perquè les bombes arribaven ja al centre. Vam trobar un lloc sota terra i hi vam portar les nostres coses. Les companyes em van dir: "*Yade*, encarrega't de fer el menjar". El poble ens portava totes les ovelles que tenia; les vaques, tot el que tenien. Després les companyes em van dir: "*Yade*, has de marxar cap a Bakur, és una ordre!" Em vaig enfadar. Aleshores em van prometre: "al cap de 10 o 15 dies tornes". Em van dir: "hi vas i organitzes una reunió amb el poble, cal especialment que els i les joves participin a la guerra." Vaig dir-los: "d'acord, si és d'aquesta manera me'n vaig a Bakur 10 o 15 dies; si no fos per feina no hi aniria."

Vaig estar a Bakur fent feina, reunint-me amb el poble, fent llista de les persones que participarien a la guerra i de les que es quedaven. Després vaig trucar a les companyes per tornar a Kobanê. Van riure i em van dir: "*Yade*, estimada, espera't." Van passar 10 dies, 15 dies, 20 dies i ja no m'agafaven el telèfon. Al final, després d'un mes i mig, vaig tornar a Kobanê. Quan hi vaig arribar, la guerra havia arribat al voltant de casa meva i, una altra vegada, em vaig encarregar del menjar per a les ferides. Potser vam canviar 40 vegades de casa perquè l'Estat Islàmic s'acostava. Arribàvem a una casa, la netejàvem, ens deien que l'enemic era a prop i marxàvem a un altre lloc enduent-nos les ferides amb nosaltres. Fèiem el menjar per a les companyes ferides, les netejàvem, els netejàvem la roba, les mantes. Era hivern. Els havies de fer el menjar i l'havies de fer aviat al matí. Calia donar-los coses netes i amb vitamines, ous, formatge, iogurt, carn. Durant set o vuit mesos vam ajudar les companyes així.

Poc a poc, després de set o vuit mesos, l'Estat Islàmic va sortir de Kobanê. Després que marxessin vaig dir: "companyes farem una volta amb cotxe a veure els llocs propers", però em van dir: "*Yade*, hi ha moltes mines." Vam prometre que aniríem només als llocs oberts i aleshores vam sortir amb el cotxe. Vam veure quatre nens. El poble estava tornant a poc a poc. Els nens portaven alguna cosa a les mans simulant que era una arma; estaven fent un joc. Es van posar davant nostre i ens van dir que ens paréssim. Ens vam aturar. Van dir: "qui sou?" Vam dir-los: "som de Kobanê." Aleshores ens van preguntar: "com és que sortiu? Davant vostre hi ha l'Estat Islàmic." Els vam contestar: "no anem gaire lluny." Feien com si fossin de les YPG. Ens van demanar: "on és la vostra identificació?" Vam respondre: "estem a la guerra, no tenim identificacions." Ens van dir: "una altra vegada no sortiu sense identificació. Aneu-vos-en ràpid abans que es faci de nit, per les mines." Els nens de Kobanê eren així. Hi havia un camí que estava molt malament, i era el camí per a les ambulàncies. Hi havia moltes pedres i vaig veure com els nens hi estaven posant fang a sobre. Aleshores els vaig preguntar: "per què esteu fent això?" Van respondre: "perquè les ambulàncies passin sense fer mal a les persones ferides que porten dins i que no caiguin màrtirs."

> Moltes de les nostres companyes van caure màrtirs davant nostre. No hi havia medicaments. Les companyes queien màrtirs davant teu i no hi podies fer res. Un pare i una filla, una germana i un germà es trobaven combatent a la mateixa guerra. Poso un exemple: hi havia un pare que s'encarregava de recollir les màrtirs de l'ambulància. Deia: "jo no miro les màrtirs". No obstant això, en una ocasió va agafar un màrtir, el va posar al dipòsit de cadàvers i va tancar la porta. Ens va explicar: "després de sortir em vaig dir, tornaré a mirar qui és, qui ha caigut màrtir". Era el seu fill. En una altra ocasió, quan m'encarregava de fer la llista d'aquelles que estaven a Bakur i volien anar a Kobanê per lluitar, va arribar un noi. Li vaig preguntar si tenia familiars ja lluitant i em va dir que sí, que els seus tres germans eren a Kobanê. Llavors li vaig dir que millor s'esperés que la guerra se suavitzés, però després va tornar amb un telèfon a la mà, era la seva mare que volia parlar amb mi. La mare em va dir: "tinc tres fills a Kobanê, que en siguin quatre". A Kobanê hi havia mares així. El poble de Bakur i el de Kobanê ens vam convertir en un de sol, vam defensar la frontera perquè no entressin ni l'Estat Islàmic ni Turquia. La resistència és vida, no tenim res davant nostre, només resistència."

El 25 de juny de 2015, diversos mesos després de l'alliberament de la ciutat, l'Estat Islàmic, amb l'ajuda explícita de Turquia, va tornar a atacar Kobanê. Un grup de diversos membres de l'organització islamista van creuar la frontera amb Turquia vestits com a combatents de les YPG i van assassinar totes les persones que es van creuar en el seu camí, entre elles infants, nadons i persones grans.

Heval Adle Kobanê

esos després de l'alliberament de Kobanê, la majoria bitants que havien fugit a Bakur van tornar a la ciu- n començar a elaborar un pla de reconstrucció. L'Estat també va elaborar un pla: vestint els uniformes de les nostres combatents, els gihadistes es van introduir a la ciutat i van atacar a les quatre del matí. Van matar els qui van trobar. Setze companyes van caure en els enfrontaments que hi va haver al voltant de l'escola. A les sis de la tarda vam poder tornar a alliberar la ciutat del terror, però 300 persones havien mort. Vam plorar i ens vam alegrar alhora. Després d'aquesta mala experiència, alguns habitants de la frontera s'han organitzat millor i s'han preparat contra aquest tipus d'atacs.

L'alliberament de les zones de l'Eufrates

"El meu anhel s'ha complert,
però encara tinc por de despertar d'aquest somni"

Heval Maryam, responsable del Moviment de Dones a Raqqa

Després de la guerra a Kobanê les operacions d'alliberament, fetes conjuntament amb la Coalició contra l'Estat Islàmic es van estendre a altres zones ocupades pels gihadistes. Posteriorment a l'alliberament d'Ain Issa, era el torn de les zones del sud de l'Eufrates incloent-hi les ciutats de Manbij, Raqqa, Tabqa i Deir ez-Zor, així com les zones circumdants.

Entre el gener i l'agost de 2014 l'Estat Islàmic havia ocupat els territoris de la regió de l'Eufrates i hi havia establert el "califat". La població havia viscut durant uns quants anys sota un sistema de terror fonamentalista en el qual la violència patriarcal s'expressava de manera molt cruel. És per això que va ser fins i tot encara més significatiu que les dones també s'alcessin en la lluita armada contra ells.

L'alliberament de Manbij va ser important estratègicament per-

Heval Jamila Al Hussein Um Aboud

la ciutat està situada a la cruïlla de camins que necten l'oest i l'est del nord de Síria. Per aquest Manbij també era una ruta de trànsit per als gihadistes entre Turquia i Síria, i una zona d'atu- r ad a abans d'escampar-se en diferents direccions.

Entre el 2016 i el 2017 les FDS, amb el suport de la Coalició contra l'Estat Islàmic, van dur a terme l'ope- ració "Ira de l'Eufrates" amb l'objectiu d'alliberar Raqqa i Tabqa. L'operació era rellevant per diversos motius: per una banda, l'Estat Islàmic havia de sortir de Raqqa, que havia estat declarada la capital del califat a Síria; de l'altra, dues de les preses estratègicament més importants a prop de Tabqa van quedar sota el control de les FDS. Aquestes preses proveeixen d'aigua tota la regió de l'Eufrates i generen una part important de l'electricitat de la regió.

Les conseqüències dels grans combats que van tenir lloc al voltant de la regió de l'Eufrates segueixen sent encara visibles a les ciutats. Gran part de les ciutats i pobles va ser destruïda; en el cas de Raqqa, al voltant del 90% i, com a Kobanê, l'establiment de l'Autonomia Democràtica va arribar acompanyat de la reconstrucció. Alhora, es va posar èmfasi en la creació de consells militars locals perquè l'autodefensa recaigui principalment en la població. El nombre de dones que formen part de les unitats militars locals ha augmentat amb el temps i s'han anat formant unitats autònomes.

Forces d'autodefensa a Raqqa, desembre de 2018.

Molts dels edificis de les zones acabades d'alliberar ara són utilitzats per les dones per organitzar-se i formar-se. Per exemple, una antiga presó de Tabqa on es recloïa les dones yazidites, alberga ara un centre d'art i cultura on s'està fent una biblioteca i on col·laboren antigues presoneres. Aquesta biblioteca té llibres que es van poder salvar de la crema per part de l'Estat Islàmic. També hi ha un gran nombre de botigues on es torna a vendre roba de colors.

Heval Jamila Al Hussein Um Aboud

...s persones van trobar la manera d'amagar la seva ante...bòlica i la seva televisió i així podien connectar amb el ...terior. Vam començar a sentir rumors sobre un "exèrcit" ...at Forces Democràtiques de Síria (FDS) i vam tornar a ...esperança. Quan vam veure que l'Estat Islàmic començava a evacuar les seves famílies vam notar que alguna cosa passaria

No teníem res i era difícil sortir de casa per aconseguir menjar, així que ens vam menjar la resta del pa florit que encara ens quedava. Vaig haver de quedar-me a casa meva durant tres dies. L'endemà al matí, al voltant de les nou, de sobte es va fer tant silenci que vaig dir als meus fills que callessin mentre jo mirava al meu voltant i intentava esbrinar què estava passant.

> Vaig sentir que algú colpejava la porta. Era un vell, el nostre veí. "Per què no has marxat encara?", va preguntar. Li vaig contestar: "no puc, em fa por l'Estat Islàmic. Volien que me n'anés amb les seves dones, que han marxat de Tabqa a Raqqa i Deir ez-Zor, però m'hi he negat i m'he amagat a casa amb els fills". Després em va dir: "aleshores sortiu. Hem estat alliberats". Em vaig sentir tan feliç que no vaig poder contenir les llàgrimes, vaig cridar i vaig fer el *tilili*. Els meus genolls van cedir, no eren capaços de suportar tota aquesta felicitat.

La batalla per l'alliberament de Raqqa va ser la fase final de la campanya "Ira de l'Eufrates". La batalla va començar el 6 de juny de 2017, amb encara centenars de residents civils que l'Estat Islàmic utilitzava com a escuts humans. La tàctica militar va consistir en forts atacs aeris per part de la Coalició dirigida pels Estats Units, mentre que l'operació per terra va ser liderada per les FDS i va finalitzar amb la captura total de la ciutat el 17 d'octubre de 2017. La població, sobretot les dones, van veure com les portes de la vida es tornaven a obrir.

Heval Xewla al-Isa

> de l'alliberament de Raqqa, l'Estat Islàmic havia fet anda contra les FDS. Les havia presentat com a unitats i deien que els kurds violarien les seves dones, però va alliberar Raqqa tothom va entendre que havien iberats per les kurdes i que no eren com l'Estat Islàmic havia dit. Es van sorprendre quan es van implementar els drets dones, es van crear organitzacions de dones i aquestes van començar a treballar a les institucions públiques.

> Quan Raqqa es va alliberar la gent va tornar al barri i va començar a construir les comunes. Des de llavors he pogut treballar en diferents comitès i al Consell de Dones per mantenir els meus fills. Tota la meva vida i la dels meus fills ha canviat. Vivim en una casa nova. Fa un any vaig començar a treballar a l'acadèmia com a cuinera i ara en sóc la responsable. Treballo amb grans dones a qui estic molt agraïda. Quan vaig començar a l'acadèmia no sabia llegir ni escriure, així que vaig assistir a cursos amb les altres dones per millorar els meus coneixements de l'idioma i vaig començar a adonar-me de com n'és d'important i espiritualment alliberadora aquesta educació. Les dones hem de ser capaces de confiar en nosaltres mateixes.

El 23 de març de 2019 les FDS van anunciar la victòria oficial sobre l'Estat Islàmic al nord i l'est de Síria. En total uns 11.000 combatents van caure màrtirs en la guerra contra els gihadistes. Durant els set anys d'operacions militars, des de Kobanê fins a Deir ez-Zor, es van alliberar 52.000 km^2 de terreny al nord i l'est de Síria. A més de les combatents caigudes, també hi va haver més de 21.000 ferides de guerra, moltes de les quals quedaran afectades per a la resta de la vida. Milers de presoners de l'Estat Islàmic i els seus 70.000 familiars continuen sent atesos per l'Administració Autònoma a les presons i al camp d'al-Hol[68]. Una part important procedeix de l'estranger però molts dels països d'on son nacionals es neguen a repatriar-los, a portar-los davant dels tribunals i, per tant, a assumir-ne la responsabilitat. Fins i tot la proposta d'un tribunal internacional, feta per les institucions de l'Administració Autònoma, sembla que està molt lluny.

Actualment, els consells militars i les forces de les FDS segueixen duent a terme operacions per desarticular les cèl·lules dorments de l'Estat Islàmic.

68 El camp de refugiats d'al-Hol és el més gran del nord-est de Síria. A principis del 2019 hi havia unes 65.400 persones. Més del 90% són dones i nenes.

Membre del Consell de Dones de Busera: Deir ez-Zor és la província més gran del nord i l'est de Síria en termes de superfície. Les FDS controlen la meitat de la zona. Es tracta d'una zona tribal regida per normes i reglaments fixos i no es pot separar del domini tribal pel que fa als costums i les tradicions. També és la zona més rica en camps petrolífers i riquesa del subsol. És una zona agrícola, situada a la vora del riu Eufrates, que divideix la província en dues parts, i la majoria de la gent treballa al camp.

Durant el darrer any han augmentat els assassinats a Deir ez-Zor, especialment a la part oriental i, en particular, han estat els xeics tribals i membres de les forces de seguretat els que han estat assassinats per assaltants anònims. Alguns dels assassinats són duts a terme per cèl·lules dorments de l'Estat Islàmic, en venjança d'alguns dels seus antics membres que controlaven la regió.

La Coalició Internacional i les Forces Democràtiques de Síria segueixen esforçant-se per sufocar aquesta lluita amb batudes en què s'atura algunes persones que estan involucrades amb aquestes cèl·lules, així com mitjançant reunions amb els xeics tribals per trobar una solució adequada i ajudar-los a controlar la situació.

La població sap qui està darrere de la desestabilització de la seguretat i de l'agitació de la població: els que tenen programes externs, sovint afiliats a les milícies iranianes i russes, intenten incitar la població a sortir a manifestar-se i protestar contra l'administració de la regió, que és l'Administració Autònoma de la Nació Democràtica. Aquest projecte es basa en la germandat i la coexistència, sense discriminació per motius de religió, ètnia o idioma.

Nosaltres, el poble de Deir ez-Zor, sabem que els recents assassinats dirigits contra els xeics tribals són com espurnes que encenen el conflicte regional, com ho demostra el fet que el poble s'ha manifestat i ha protestat contra la inestable situació de seguretat que afecta la població siriana. Estem segures que aquests atacs tenen com a objectiu crear discòrdia entre els membres i assolir els objectius d'una agenda interessada.

Aquesta situació afecta negativament tots els segments de la societat, especialment les dones, que han començat a aconseguir èxits en tots els aspectes de la vida. Estan assumint el seu paper i demostrant la seva competència i capacitat per assumir responsabilitats a la feina i a casa. Tot i això, la situació actual influeix negativament en el progrés de les dones, ja que ara pateixen tensió, ansietat i pressió psicològica pel que està succeint. No es poden concentrar en la seva feina, perquè la por controla tothom, cosa que fa que moltes dones es trobin bloquejades i no progressin. Tot i així, malgrat aquestes condicions i la guerra psicològica en què vivim, seguim treballant i esperem que la seguretat i l'estabilitat prevalguin a la regió en tots els aspectes, per poder progressar i ser membres més actives de la societat.

L'ocupació d'Afrin

"La defensa d'Afrin va ser entesa i vista com la defensa de la revolució de les dones."

Heval Zehra, membre de Jineolojî

El 29 de gener de 2014 el poble d'Afrin va proclamar la seva autonomia i va començar a establir estructures d'autogovern en tots els àmbits de la vida. L'Autonomia Democràtica va durar quatre anys, fins a l'operació d'ocupació iniciada el 20 de gener de 2018 per l'estat turc i els seus aliats gihadistes, violant el dret internacional. La regió va ser completament ocupada el març de 2018 després d'una llarga resistència.

Afrin és el cantó més occidental de l'Administració Autònoma del Nord i l'Est de Síria i estava habitat per una majoria kurda. A diferència dels altres cantons de l'Administració, Afrin posseeix un entorn natural ric amb muntanyes, rius i sòls fèrtils que permeten l'agricultura i el cultiu d'oliveres. A la regió hi ha nombrosos jaciments arqueològics històrics, com el temple dedicat a la deessa Iştar

a Ain Dara[69]. Les arqueòlogues hi van trobar moltes figures femenines i relleus amb deesses i rastres d'una societat matriarcal. L'estructura social a Afrin, a diferència d'altres parts del nord i est de Síria, és menys feudal i gairebé no està marcada per les estructures tribals.

Heval Zehra

Membre del treball de recerca de Jineolojî: El nom d'Afrin procedeix de la paraula kurda *afirandin*, que vol dir "crear" o "construir". A la regió d'Afrin la cultura de les dones encara es pot sentir com una història viva. Les dones tenen un paper important a la societat i en la producció econòmica. A tot arreu hi ha una forta connexió amb la natura. Abans de la revolució ja hi havia estructures comunals i democràtiques als pobles i municipis, per la qual cosa va ser fàcil construir l'Autonomia Democràtica.

La resistència d'Afrin va crear un vincle entre dones d'orígens molt diferents i es va considerar com una defensa de la revolució de les dones. Les aliances internacionals de dones també es van activar. Al nord de Síria els diferents grups ètnics i religiosos van participar activament en la resistència. Al final, Turquia va ocupar Afrin, però això no fa que aquesta resistència tingui menys valor o sigui menys important. Al contrari, és una obligació per a nosaltres i per al moviment de dones mantenir i organitzar la resistència des de diferents àmbits per reclamar Afrin i posar fi a l'ocupació.

Afrin també s'ha convertit en un símbol de la resistència internacionalista, ja que les i els combatents que hi van participar procedien de tot el món. Aquesta és una dimensió històrica de la resistència que cal continuar. Hem de continuar pensant-hi no només des del punt de vista militar. També es tracta de considerar la dimensió política i social per augmentar la pressió,

69 El temple d'Iştar és un temple de l'Edat de Ferro situat al poble Ain Dara (Afrin). El temple estava consagrat a Iştar o Astarté, deessa de la fertilitat. El 28 de gener de 2018, en el marc de l'operació d'ocupació "Branca d'Olivera" impulsada pel govern de Turquia, els bombardejos turcs van arribar al temple, provocant-ne la destrucció parcial.

aplicar el paradigma de manera correcta, prendre les decisions adequades en el moment oportú i desenvolupar una bona política d'aliances.

Entre el 20 de gener i el 18 de març de 2018, 262 civils van morir a mans de les forces atacants, i almenys 706 van resultar ferides. Unes 300.000 persones, la meitat de tota la població d'Afrin, van ser desplaçades. Prop de 157.000 d'aquestes van fugir a la regió de Şehba[70], on viuen en campaments i refugis d'emergència.

Combatents de les YPJ *defensant Afrin*

70 Şehba és una regió que es troba entre Manbij i Afrin. El nom es remunta a un pont històric de la regió i va ser encunyat durant la primera fase de l'alliberament l'any 2016.

Heval Elham Omer

identa del Consell del poble: Fins l'any 2011 vam viure sota el règim Baas. En aquella època, el moviment rament només es podia moure en secret, especialment tat d'Afrin, perquè la repressió era molt forta i moltes persones van ser detingudes.

L'any 2011 hi va haver l'alçament a Daraa, que també va tenir impacte en la nostra regió. Es van produir manifestacions i la societat va anar guanyant confiança en si mateixa. En aquella època el Règim va atacar les refugiades i les civils que tornaven a Afrin des d'Alep quan es va intensificar la guerra en aquesta ciutat. Van atacar un cotxe amb armes pesades i hi va haver mortes i ferides. En resposta a l'atac, les habitants de la regió de Mabata, al cantó d'Afrin, van començar a expulsar el Règim de la ciutat. A partir d'aleshores, l'Estat no es va involucrar gaire a Afrin, no hi va haver grans batalles. Abans dels successos de Daraa i posteriorment d'Afrin, mai no hauria estat possible sortir al carrer i manifestar-se.

Al principi hi va haver una situació de força pobresa i escassetat de subministraments. De sobte, a la ciutat hi havia molta gent, persones retornades d'Alep i també refugiades de zones atacades pel Règim, i gairebé no hi havia oportunitats de feina. Tot i els moments difícils, no podíem rebutjar la gent, per raons humanitàries i de consciència, i compartíem el que teníem.

Només unes quantes persones van abandonar el país. En set anys d'autogovern, tothom ha fet una vida normal malgrat el setge, l'embargament i l'escassetat de subministraments. Les nenes anaven a l'escola. No hi havia gaire desocupació i tothom ajudava d'alguna manera a millorar la vida.

En els primers atacs (de 2018), van bombardejar bases militars cap a les quatre de la tarda. Erdogan ja havia amenaçat prèviament Afrin, però no esperàvem que ataqués amb avions. Aquell dia havia conduït des del petit poble on vivíem fins a la ciutat d'Afrin per visitar unes amigues. Quan va començar el bombardeig vam córrer al soterrani de la casa. Vam veure que bombardejaven exactament els llocs on eren les unitats de les

YPG/YPJ. Jo mateixa tenia la meva filla i altres familiars a les YPG/YPJ i vaig estar amb elles en els meus pensaments tota l'estona. Els sentiments que vaig experimentar els van viure en realitat totes les mares d'Afrin, perquè totes les combatents de les YPG/YPJ eren de la població. Pensàvem que els atacs acabarien l'endemà, però van durar 73 dies. Amb les dones de Kongra Star ens vam dirigir a la frontera amb Turquia com a escuts humans per expressar que no teníem por i que no ens n'aniríem. Allà vam començar a ballar. Aleshores els soldats van obrir foc sobre els nostres caps. Una mare, la Heval Fatma, va ser assassinada. Dues dones més van resultar ferides.

Al principi dels atacs la gent no es va retirar i va resistir. Però més tard la gent va fugir dels voltants de la frontera cap als pobles de l'interior. El govern turc tenia un pla perquè la gent anés a un camp de refugiats a la banda turca. Volia despoblar la regió perquè només hi quedessin les YPG/YPJ, per bombardejar-les, però ningú no va deixar Afrin. Crèiem que Erdogan no bombardejaria les civils, però va atacar les muntanyes i les coves on s'amagava la gent.

Vam pensar que no destruirien la ciutat, però els vehicles civils també van ser objecte d'atacs. Els presentaven sempre com si fossin objectius militars. Darrere d'això hi havia un pla d'expulsió de la població. Persones de Cizirê, Manbij i Kobanê van venir amb combois per donar suport a la població d'Afrin en l'acció dels escuts humans i també van ser bombardejats pel camí. Hi va haver persones mortes i ferides, però no ens vam retirar.

Els pobles van ser completament destruïts. Quan la gent abandonava el poble, els soldats gihadistes arribaven i ho saquejaven tot. En un poble, una sola dona es va quedar amb les seves ovelles. Van segrestar la dona i la van presentar en públic com una lluitadora de les YPJ. Aquesta guerra psicològica era una forma de guerra especial difícil de suportar.

Durant els bombardejos les dones i les mares sempre ens sentíem responsables de cuidar les combatents. Al principi teníem por i corríem al soterrani amb les nenes, però després ens vam assabentar que les companyes de les YPG/YPJ estaven sense menjar. I qui eren? També eren les nostres filles. Cuinàvem men-

jar contínuament, durant tres dies i nits, per alimentar les nostres companyes del front.

Al principi les nenes s'amagaven al soterrani, terroritzades. Després de dos o tres dies, van començar a agafar pals i van dir: "aquestes són les nostres armes". Els vam dir que no juguessin amb aquestes coses, però les nenes volien defensar-se si eren atacades. Per culpa d'aquesta guerra elles també van patir un gran impacte psicològic.

L'exèrcit turc va retirar alguns elements de formigó del mur fronterer[71], va enviar als seus soldats a Afrin i va tornar a tancar el mur darrere d'ells. Eren reclutats de famílies pobres, alguns fins i tot kurds, perquè volien que lluitéssim entre nosaltres. Va ser llavors quan va començar el primer alçament de les mares a Turquia, resistint-se al sacrifici sense sentit dels seus fills per part d'Erdogan. Quan vaig veure les imatges d'aquestes dones a la televisió vaig comprendre el sistema que hi ha al darrere, que les mares també estan patint i que hem de plantar cara juntes.

En realitat hauria d'haver protegit la meva filla, però va ser ella qui em va donar forces. Estic orgullosa del que ha fet la meva filla i també que hagi caigut màrtir per la llibertat. La meva filla tenia el desig que el seu servei fúnebre fos a casa nostra, que jo parlés i cantés una cançó especial, però no vam poder tornar a casa i, per tant, no s'ha fet cap servei fúnebre per a la meva filla fins avui. Això és així per a moltes mares.

Quan els combatents de l'Estat Islàmic es van fer forts a Síria l'any 2013 també van atacar Şehba. En aquella època moltes persones van fugir a Afrin, on van començar a organitzar-se i a conèixer el sistema d'autogovern popular. Després del seu alliberament van portar aquestes experiències a la regió de Şehba, devastada per la guerra. Avui dia a Şehba també hi ha estructures d'autogovern inspirades en el sistema que tenien a Afrin.

---

71 L'any 2018 Turquia va completar la construcció d'un mur de formigó de 764 quilòmetres (475 milles) al llarg de la frontera amb Síria. Tota la frontera està sota control constant de l'exèrcit turc.

Cîhan Xidro

Els habitants d'Afrin que van buscar refugi a Şehba després de la invasió del 2018 van arribar a una regió devastada per la guerra. La regió també està sotmesa *de facto* a un embargament, envoltada tant per les forces del règim sirià com per Turquia i els seus aliats gihadistes. En conseqüència, falten infraestructures i materials bàsics com ara medicines o combustible. A més, Şehba està exposada als atacs de l'artilleria turca.

A Afrin la invasió de 2018 va destruir els èxits que s'havien construït prèviament. Ja no es pot expressar la diversitat dels diferents grups de població i s'han abolit totalment els drets de les dones pels quals s'havia lluitat. Hi ha una gran part de la població desplaçada, i els militars turcs han lliurat les cases buides a les famílies dels gihadistes. També s'han construït nous centres administratius, sota control turc, i sovint antics membres de l'Estat Islàmic ocupen alts càrrecs civils o administratius. Com a resultat, no només la composició de la població sinó també el sistema polític estan sota la influència de l'estat turc. S'han tancat molts dels centres educatius oberts anteriorment i s'ha elevat el turc a llengua oficial.

La guerra a Afrin no s'ha acabat, sinó que acaba de començar amb l'ocupació. Gairebé cada dia hi ha combats, explosions de cotxes bomba i atemptats amb artefactes explosius improvisats, que

provoquen un gran nombre de víctimes civils. Les detencions, els assassinats i les tortures han instaurat un règim autoritari que difon la por i el terror. També hi ha informes de segrestos i preses d'ostatges, acompanyats d'elevades peticions de rescat.

Moltes refugiades d'Afrin han hagut de fugir a altres indrets de l'AANES. L'exemple d'un poble petit a prop de Tell Temir mostra com part de la població d'Afrin ha aconseguit reconstruir les estructures d'autogovern en aquests altres llocs. Hi ha un poble assiri on serpenteja pràcticament sec el riu Xabûr a causa del control de l'aigua que regula Turquia, un poble marcat per la guerra contra l'Estat Islàmic, on pràcticament totes les famílies van abandonar la zona. Avui, en aquest mateix lloc, 118 famílies kurdes desplaçades d'Afrin viuen en cases cobertes de forats de bala. El líder assiri del poble el va oferir com a allotjament per a les famílies desplaçades. Res no li agradava més que la terra fèrtil del seu poble tornés a estar habitada. Així, doncs, les famílies acollides han creat un consell de poble amb dues copresidentes, tal com havien fet a la seva pròpia regió. Només el consell dels infants, que existia a Afrin, no s'ha pogut reconstruir, a causa dels greus traumes dels nens i les nenes. Al poble ens fixem en els petits jardins amb moltes herbes i verdures diferents, que fins i tot es planten davant de cada casa gràcies a la cultura de jardineria de les famílies d'Afrin. Tot i que la vida ha tornat al poble, les refugiades tenen clar que no abandonaran l'esperança de tornar a la seva terra natal, de retornar als antics jardins.

Heval Elham Omer

ıi no podem assimilar el fet d'haver deixat Afrin. Però ıe les companyes van dir que l'objectiu d'Erdogan no ıés ocupar el país i saquejar Afrin, sinó també cometre ɔcidi contra les kurdes, per no donar-li aquesta satisfac- van fer evacuar Afrin.

No tenim cap mena de suport. El món sencer està permetent que aquí es cometin massacres. Avui Erdogan llança noves amenaces contra el cantó de Cizirê, però per a nosaltres no hi ha marxa enrere. Quan érem a Afrin encara podíem dir: "anem a Şehba". A Şehba encara podíem dir: "anem a Cizirê",

però ara no hi ha cap altre lloc on puguem anar. Quant de temps durarà això? On anirà tota la gent?

Ens forcen a negar-nos a nosaltres mateixes. Jo era una persona sense veu, sense mirada, sense pensaments propis, però el que he après a través de la filosofia de Rêber Apo és a parlar, obrir els ulls, pensar per mi mateixa i lluitar per una vida en llibertat. O visc així o la vida no té sentit. Sóc kurda i no puc pretendre ser àrab o turca. Parlo el meu idioma. És bo aprendre altres idiomes, però això no vol dir que renunciï a la meva pròpia llengua. Ara sento una veritable alegria quan veig el meu fill escriure en kurd.

Quan vam arribar aquí ens vam adonar que ens necessitàvem les unes a les altres i llavors vam construir un sistema comunal. Quan arriben noves famílies la comuna s'encarrega de reconstruir una casa per a cadascuna segons les seves necessitats. Moltes famílies són molt pobres. Busquem una feina per a almenys una persona de cada família. D'aquesta manera no hi ha tracte preferent segons les estructures familiars, totes es poden mantenir i cobrir les seves necessitats bàsiques. També hem rebut el suport del Comitè Econòmic de l'ajuntament, que ha organitzat una quota determinada de llocs de treball i ens ha ajudat a obrir una botiga al poble. A més a més, perquè la gent pugui dormir tranquil·la a la nit hem creat un comitè de defensa en què participen totes les que viuen aquí.

El sistema que tenim ara és, doncs, una petita reproducció del sistema que existia a tots els pobles d'Afrin, tot i que allà estava molt més desenvolupat. Això era el que temia Erdogan: que instal·léssim aquest sistema a tot arreu i l'estat es tornés superflu. Per això ara amenaça la regió de Cizirê. En realitat, ens podem defensar. Però què fem contra els avions?

Durant els tres primers mesos quan vam arribar aquí les agències d'ajuda de les ONG ens van proporcionar aliments i el més necessari, però després de tres mesos ens van dir: "o us convertiu en un camp de refugiats tancat i controleu qui hi entra i qui en surt, o no us donarem més suport". Va ser aleshores quan vam decidir continuar amb l'organització de la nostra comunitat. No hem vingut a viure a un campament, sinó a estar amb els

nostres germans i germanes. No és casa nostra, però continua sent el nostre país i vivim aquí entre la nostra societat. Han vingut moltes organitzacions d'ajuda, han parlat amb les famílies i han omplert llistes d'alguna mena, però mai no ha arribat res.

Aquí hi ha persones que van fer una formació mèdica bàsica a Afrin, però no tenim medicaments. Especialment l'estiu que vam arribar vam tenir molts problemes amb les picades d'escorpins i serps, però no teníem medicaments i havíem de viatjar fins a l'hospital de Serêkaniyê o Hesekê. És necessari que tinguem una assistència sanitària permanent.

Les persones que tornen a Afrin viuen sota tortura. La gent està sent segrestada; ningú sap on són. Totes les declaracions de la comunitat internacional condemnant els atemptats són mentida. Ningú no ha fet absolutament res. Els ocupants entren a les cases amb el pretext dels controls i obliguen les joves i les nenes a casar-se.

Creiem que és molt possible que vinguin més persones en un futur proper; sobretot després que també s'hagin fet accions contra les bases militars d'Afrin, ja que han augmentat molt les tortures i els crims contra la població. Però malgrat tot el que hem viscut no renunciem a l'esperança.

Continuació dels atacs: Serêkaniyê i Girê Spî

> "Estem lluitant per un sistema democràtic que amb prou feines està intentant posar-se a prova a si mateix amb molt d'esforç i dificultat. Les dones de la regió saben que són l'esperança d'aquest nou segle. No només són responsables d'un grup de població o d'una regió com el nord i l'est de Síria, sinó de totes les dones."
>
> Heval Evîn Swêd, portaveu de Kongra Star

Els atacs contra l'Administració Autònoma del Nord i l'Est de Síria i la revolució de les dones no es poden separar dels atacs de Turquia i els seus aliats contra el moviment kurd a les quatre parts del Kurdistan. Això s'evidencia clarament amb l'actual intent d'ocupar les zones de defensa de Medya a Başûr. Per al conjunt d'estats implicats, és evident que, en última instància, una revolució anticapitalista de les dones a l'Orient Mitjà no és acceptable. En aquest sentit, una possible derrota dels plans de l'OTAN a la regió contra un moviment revolucionari no serà acceptada de forma fàcil. Així mateix, l'estat turc i el govern feixista de l'AKP/MHP[72] s'adonen que una expansió dels esforços de l'autonomia democràtica també significaria la caiguda d'aquest règim racista. La importància geopolítica i històrica d'una revolució d'aquest tipus en una regió com l'Orient Mitjà i l'impacte expansiu que aquesta realitat pot tenir a totes les altres parts del món són evidents. La qüestió kurda té una importància històrica mundial. En conseqüència, els atacs contra la revolució no s'han aturat ni un sol dia.

El desembre de 2018 ja eren perceptibles els presagis de la invasió que començaria el 9 d'octubre de 2019. Amb l'ofensiva de les FDS sobre l'últim bastió de l'Estat Islàmic a al-Baghouz, a la fron-

---

72 **AKP/MHP:** coalició conservadora i feixista nascuda després de la pèrdua de la majoria absoluta de l'AKP (*Adalet veu Kalkınma Partisi* - Partit de la Justícia i el Desenvolupament,) el 2016 a Turquia. L'AKP és un partit polític turc de dreta amb faccions d'extrema dreta i tendència islamista. El seu líder és Recep Tayyip Erdogan, primer ministre del país des de 2003 fins a 2014 i actualment president de la República de Turquia.

tera sirio-iraquiana, llançada el 10 de setembre de 2018, el Daesh havia estat derrotat militarment. En aquest context, el llavors president nord-americà en funcions, Donald Trump, va declarar a través de Twitter que l'Estat Islàmic havia estat l'única raó de la presència nord-americana al país i va anunciar la retirada de les tropes. Poc abans el secretari de Defensa, Jim Mattis, i altres alts càrrecs havien declarat que la presència de les tropes nord-americanes a Síria era imprescindible per evitar un ressorgiment de l'Estat Islàmic. També era previsible que una retirada de l'exèrcit dels Estats Units provocaria una invasió de Turquia.

El mes de gener de 2019 els Estats Units havien començat a retirar les seves forces terrestres, uns 2.000 efectius estacionats al nord i l'est de Síria. Van quedar-hi uns 1.000 soldats nord-americans, la meitat a l'est de la regió, l'altra a la caserna general de l'oest. No només Turquia, sinó també el règim Baas de Síria i el règim de l'Iran anhelen la fi de la construcció democràtica al nord i l'est de Síria. Pel que sembla, ja hi havia hagut acords geoestratègics entre el règim Baas, Rússia, els Estats Units i Turquia. Les tropes sirianes pretenien avançar sobre Idlib i cap a l'oest de Minbij sota la protecció de Rússia. A canvi, Turquia havia de rebre Afrin i una nova zona d'ocupació, una franja fronterera de 30 km al nord de Síria. Turquia va declarar aquesta zona fronterera com una de les anomenades "zones de seguretat", malgrat que des d'allà no s'havien produït atacs contra el territori turc en cap moment des de la Primavera Àrab de 2011. L'objectiu de Turquia era assentar fins a tres milions de refugiats sirians favorables al règim turc dels camps de refugiats de Turquia i avançar cap a una annexió progressiva.

El 9 d'octubre de 2019 Turquia, juntament amb els gihadistes de l'Exèrcit Nacional Sirià (ENS)[73] i altres grups associats, va començar l'ocupació brutal de la regió. Aquesta invasió no només va portar un canvi demogràfic, sinó també un enriquiment dels grups

73 L'Exèrcit Nacional Sirià és una organització paramilitar siriana estructurada dins dels grups opositors al govern de Bashar al-Assad, creat amb el suport de Turquia i que actua des de l'any 2017. És una refundació de l'FSA.

gihadistes a través del saqueig. A més, centenars de membres de l'Estat Islàmic van ser alliberats de les presons i els camps de l'Administració Autònoma.

Mentre que Girê Spî va ser presa en pocs dies, a Serêkaniyê va començar una amarga guerra urbana entre els ocupants turcs i les FDS. A més dels atacs aeris i d'artilleria, Turquia va utilitzar armes químiques prohibides, com ara el fòsfor blanc, també contra civils.

En els tres primers dies gairebé tota la població de Serêkaniyê va fugir de la ciutat. La gent va haver de refugiar-se a escoles d'altres ciutats, amb familiars o al carrer. En total, entre 200.000 i 350.000 persones van fugir de les zones sota el foc entre Serêkaniyê i Girê Spî. Mentrestant, l'organització d'ajuda kurda Heyva Sor[74] va crear diversos campaments per acollir les refugiades, entre ells els camps de Waşokanî i Êrîşa.

Alhora, van començar les protestes internacionals contra la guerra. Això va fer que els estats europeus i altres potències mundials es veiessin pressionats per les seves poblacions perquè adoptessin un posicionament.

Feia temps que Rússia aplicava una política de preparació del terreny per a l'atac de Turquia. L'esperança darrere d'això era obligar la Revolució del nord i l'est de Síria, afeblida per la lluita contra els ocupants turcs, a rendir-se al règim sirià. Tot i que Rússia havia sabotejat en el passat qualsevol diàleg entre el règim Baas i l'autogovern, en aquesta ocasió, amb l'inici de la invasió turca, va deixar un espai per a les converses. Així el cinquè dia de la guerra es va assolir un primer acord militar entre el govern central sirià i l'AANES. Mentre els mitjans de comunicació occidentals anunciaven la fi de la revolució i l'autoadministració, i els periodistes occidentals abandonaven la regió, entre altres coses per por del suposat avanç de les tropes del règim sirià, l'autoadministració explicava que l'acord estava destinat a la defensa

74 ***Heyva Sor a Kurdistan:*** en català "Mitja Lluna Roja Kurda" és una organització humanitària sense ànim de lucre que opera principalment a l'Administració Autònoma del Nord i l'Est de Síria. És el principal proveïdor a la regió d'atenció mèdica i ajuda per a les persones refugiades.

nacional comuna. Això va augmentar la pressió internacional sobre Turquia i els Estats Units.

Per evitar la pressió de la indignació pública, el règim d'Erdogan i l'administració de Donald Trump van declarar un alto el foc de cinc dies el novè dia de la guerra. Així van passar per sobre de les FDS en un intent de legitimar la zona d'ocupació com a suposat statu quo i van exigir que les FDS es retiressin de l'anomenada zona de seguretat. D'aquesta manera es va minimitzar la situació davant de l'opinió pública mundial. El KCK va declarar que l'acord entre Trump i Erdogan no tenia legitimitat moral ni política i que la resistència era l'única opció que quedava davant del complot internacional contra la revolució i els seus èxits. Tot i això, després de dotze dies de resistència vehement, la Comandància General de les FDS va anunciar la retirada de les seves forces de la zona fronterera ocupada per evitar noves matances de la població civil i aturar la neteja ètnica de tota la regió.

La mare de la Hevrîn Xelef, com moltes altres, s'oposa als tancs russos i turcs de les patrulles conjuntes, prop de Dêrîk.

Mentre les FDS es retiraven, les tropes de la Guàrdia Fronterera siriana van començar a prendre posicions a la frontera. Rússia va intervenir amb els seus soldats i es va fer càrrec de les noves converses de negociació entre el règim sirià i Turquia. L'exèrcit rus es va traslladar a les posicions nord-americanes abandonades i va iniciar patrulles frontereres conjuntes amb Turquia, patrulles contra les quals la població local es va oposar amb contundència.

Aquest moviment va suposar el reconeixement de facto per part de Rússia de la legitimitat de la presència turca al nord de Síria. Des d'aleshores la zona entre Serêkaniyê i Girê Spî és una zona més de l'ocupació turca, juntament amb Afrin, al-Bab, Idlib i Jarabulus.

Tot i que les FDS van complir amb totes les condicions, els atacs aeris i terrestres van continuar. L'impacte sobre la població civil va ser immens. Entre altres coses, les habitants de Serêkaniyê no van poder tornar a casa seva. Algunes que ho van intentar van informar les veïnes de l'enorme destrucció de la ciutat.

Una combatent catalana que va formar part de la resistència de Serêkaniyê va declarar: "Serêkaniyê ja havia experimentat la guerra una vegada i potser per això la nostra retirada va ser tan dura. Per una banda, tinc dret a estar trista perquè Serêkaniyê era casa meva, perquè hi vaig veure morir les meves companyes, però, per l'altra, sento que va ser una resistència dura i, alhora, bella, que allò que vam fer forma part de la història. Si no penses així t'enfonses ràpidament, et baixa la moral, et ve al cap la paraula 'derrota'. Sí, militarment pot haver estat una derrota, però ideològicament no ho va ser en cap moment".

Şehîd Ceren Guneş

Una d'aquestes companyes caigudes en combat va ser la Ceren Güneş (Özge Aydın), militant turca del DKP[75] que participava al Batalló Internacionalista de la Llibertat. Quan va començar la guerra d'agressió de Turquia contra la regió de Serêkaniyê va lluitar al front de Tell Temir fins al final. El 3 de novembre de 2019 va morir lluitant contra les forces invasores gihadistes, a la mateixa zona on havia mort la internacionalista Şehîd Avaşîn Têkoşîn Güneş (Ivana Hoffmann) lluitant contra l'Estat Islàmic el 2015, el nom de la qual havia pres Ceren en memòria seva. Una companya d'armes va escriure en una carta adreçada a la Ceren:

"Totes dues vam arribar a Rojava en moments molt diferents, totes dues vam prendre la decisió de lluitar i construir un nou futur i defensar-lo. Volíem crear vincles forts entre companyes per oposar-nos al feixisme, per donar suport a totes les dones i les nenes que creixen en l'opressió. Vam decidir lluitar per la llibertat de totes les germanes i companyes empresonades, optar per construir una vida col·lectiva al costat de les oprimides. Però sí... Et trobo a faltar."

75 **DPK**: en turc *Devrimci Komünarlar Partisi* - Partit de la Unitat Revolucionària.

CAPÍTOL 3

Forces d'autodefensa

"Si algú diu que no t'afecta psicològicament, no és cert. T'afecta, perquè les condicions en què vius són dures, però, segons la filosofia de Rêber Apo, gràcies a la camaraderia construeixes quelcom en la guerra que, fins i tot, en molts moments, fa que no pensis en tu mateixa. Per exemple, trobes un got de te i no dius, "me'l beuré sola", sinó que te'l beus amb totes les teves companyes. Hi ha un tros de pa i no penses en tu, penses en totes les teves companyes. Penses en com guanyar la guerra. Les teves companyes cauen màrtirs al teu costat. No t'afecta? És clar que sí, t'afecta. Però alhora estàs lluitant. Defenses les teves companyes més que a tu mateixa. Aquesta és la filosofia de Rêber Apo. La guerra no es fa amb armes, sinó amb la pràctica de les persones, amb la seva voluntat. I això també està connectat amb la teva terra, amb la teva gent. Tant com estiguis connectada amb la teva terra, amb el teu poble, tant d'èxit tindràs."

Heval Hêlîn, YPJ Kobanê

Per parlar d'autodefensa és important entendre com entenem aquest concepte. Moltes vegades es defineix de dues maneres oposades; de vegades com una agressió de caire militarista i d'altres com una espera passiva. Nosaltres no la considerem així. L'autodefensa està estretament lligada a la vida, no hi ha cap espècie que no tingui un sistema d'autodefensa. Pels éssers humans és, sobretot, una qüestió social. Per això, aprenent tècniques de defensa personal, entesa de manera individual, no podrem arribar a la solució dels problemes ni, per tant, a l'alliberament. Per alliberar-nos és necessària l'organització de l'autodefensa, però cauríem en un error si penséssim que només es pot aconseguir a través d'una organització armada. L'organització només té sentit si defensa la societat i allò

que aquesta construeix i, per tant, l'autodefensa és una àrea més de l'organització de la societat.

Des del Moviment d'Alliberament del Kurdistan estem en contra de la militarització, ja que és una de les columnes principals de l'estat nació i de tot el sistema de dominació; estem en contra de la guerra, del saqueig i de la colonització. Una força armada d'autodefensa, com les que s'han desenvolupat a Rojava i als diferents territoris del nord i l'est de Síria, no és un exèrcit en el sentit militar del sistema de poder, sinó que és, sobretot, una força ideològica, política i social, que combat per defensar allò que la societat està creant, en aquest cas un sistema alternatiu revolucionari, i que té com a objectiu últim la pau i la llibertat. Especialment per a les dones, l'autodefensa esdevé una necessitat de supervivència en la seva lluita per l'existència. És important que la resistència i la lluita de les dones es converteixin en una força organitzativa i aquesta, en cultura dins la societat. Només així se'n podrà assegurar la continuïtat.

Heval Jiyan Ekî

danta de les YPJ: Com ja se sap, la Primavera Àrab va co- el 2011 a Tunísia i de nou va començar amb una perso- no acceptava la situació existent; no va acceptar l'opressió a societat, la mentalitat que s'imposa a la societat, i davant s va calar foc a si mateixa. I així la revolució es va estendre. A l'Orient Mitjà hi ha un sistema amb mentalitat d'estat que s'imposa sobre la societat, però en paral·lel també hi ha una resistència que continua fins avui. Hi ha hagut molt d'heroisme per part dels pobles, especialment per part de les dones. Per exemple, a Palestina. Hi ha molts exemples en llocs diferents on apareixen dones heroiques.

Actualment seguim parlant de la Revolució Francesa o de la Revolució Russa, que van tenir una gran influència especialment sobre la societat. Però, per exemple, què va passar després de la Revolució Francesa, en la qual les dones van tenir un rol important? Si l'heroisme no es converteix en coneixement dins de la societat, només comença en l'individu i s'acaba en l'individu. Si les dones impulsen el seu treball organitzatiu, però no es transforma el pen-

sament de la societat, elles poden actuar fins a cert punt, però es queden a mitges.

En diem revolució, d'aquest temps de canvis i transformacions que s'estan produint. Què és la revolució? És que allò que està trencat, ho tornes a fer i et converteixes en una alternativa. En el context en què tu ets una alternativa, el primer que necessites és tenir la teva pròpia defensa. L'autodefensa és bàsica. En general és així, però especialment a l'Orient Mitjà; si no pots defensar-te és molt difícil que et puguis expressar. A la nostra societat tenim moltes històries de revoltes o massacres, com la de Dersim, on les dones van mostrar un gran heroisme. Per exemple a Dersim, per no caure en mans dels enemics, 40 dones es van lligar una roca al coll i es van llançar al riu. Aquestes històries et donen una lliçó. Siguin quines siguin les condicions cal que et defensis de totes les maneres possibles. Això és una realitat.

Nosaltres vam veure també aquesta necessitat. Amb l'inici de la revolució, les dones van ocupar el seu lloc i van organitzar l'àmbit militar. Hi havia un entusiasme revolucionari a la societat però realment l'organització de les dones no va ser quelcom còmode i senzill. Vulguem o no, la nostra societat té una base feudal. Però després, amb les formacions, es va veure el valor de les dones. Ho hem vist diàriament. Quan una arma cau a les mans d'una dona, ja tothom veu la seva força. Moltes vegades ho hem vist a la societat; quan una dona parlava al costat de l'home, l'home podia dir-li: "tu no parlis, que jo sóc aquí". Però en aquesta mateixa família, quan la dona surt de casa i rep formació, especialment formació militar, aquest home li mostra respecte. La formació fa sortir la força i la confiança que hi ha dins teu i, després, tothom veu aquesta força.

En el marc de la Primavera Àrab, després de les revoltes populars del 2011 i l'inici de la guerra a Síria, la gent de Rojava, encara sota el control del règim Baas, va començar a organitzar-se en diferents àmbits, veient l'oportunitat d'aconseguir fer la revolució. Especialment en un context de guerra una de les principals necessitats era l'autodefensa, així que les companyes van començar a organitzar-la a través de la formació de les YXG.

Comandanta de les YPJ: Durant els primers anys del Moviment d'Alliberament del Kurdistan, desenes de dones de Rojava es van unir al moviment. Al principi ens hi uníem per a ajudar, pensant que faríem la revolució a Bakur. Pensàvem que, com que Rojava és geogràficament la part més petita del Kurdistan, els drets del poble kurd i de les dones kurdes de Rojava s'aconseguirien després d'alliberar la resta de les parts del Kurdistan. A Rojava estàvem preparades, però per donar suport a la resta de regions. No obstant això, amb la creació de les YPJ, amb la Revolució de Rojava, vam veure que no només podíem donar suport, sinó que nosaltres mateixes també som una força d'organització.

Amb l'inici de la revolució, es pot dir que el poble kurd i les dones kurdes han esdevingut una avantguarda. Són les que més coratge han mostrat, han estat les primeres a alliberar territoris. Davant dels atacs que rebíem, la gent va començar a preguntar-se com s'havia de defensar. Teníem grups clandestins que podien defensar el nostre poble i dins aquests grups també hi havia dones. De fet, principalment les responsables d'aquesta feina eren les companyes dones. En els primers passos de la revolució i de l'alliberament de les regions de Rojava les dones van tenir un rol molt important, no només com a combatents, sinó també com a comandantes. Tant en l'àmbit militar com dins de la societat, la gent va començar a confiar molt en les dones, perquè les dones, quan treballen, no ho fan de manera superficial, sinó que ho fan de cor. Entre la forma de comandància d'un home i una dona hi ha molta diferència. Per exemple, les dones quan fan una feina hi posen tota la seva força i tota la serietat. Els homes és com si ja ho haguessin fet tot, no hi posen tanta serietat. Les dones veuen més necessària la llibertat, veuen més la necessitat d'una revolució, lluiten més per la identitat. Per això les companyes hi posaven més passió i les seves decisions tenien molta força. Si poguessis preguntar a alguna de les milers de companyes i companys que van lluitar en la guerra contra el Daesh i que van caure màrtirs o que segueixen vivint: "qui voldries que fos el teu comandant?", et contestarien: "una companya". Les dones treballen amb molta força de decisió, amb amor i amb molta atenció cap als seus combatents. Com ho fan els

homes? Els envien a la guerra, elaboren un pla i els diuen: "fes això" o "fes això altre". Però les dones no ho fan així. Els homes fan servir sobretot la intel·ligència analítica, però les dones fan servir tant l'analítica com l'emocional. No fan només plans i tàctiques, sinó que en la seva forma de comandància donen també un gran valor a la camaraderia, hi ha un gran respecte, un gran amor envers els seus companys i companyes. Hi ha una atenció molt diferent.

La primera vegada que les dones vam combatre va ser en un atac que va haver-hi a Tepê Qestel, a Afrin. Era més o menys finals de 2012, encara no havíem anunciat les YPJ. Hi va haver un atac i vam cridar a les dones a qui havíem impartit formació. Es va formar un grup mixt i vam enviar dues companyes. Les mirava i em preguntava: "poden combatre o no?", "potser les enviarem i cauran màrtirs?", "tindran confiança en si mateixes?". Era un front molt difícil. Al final vaig dir: "que hi vagin i si esdevenen màrtirs serà escrivint la història!". L'endemà vaig anar-hi i allà estaven aquestes dues companyes, havien estat assegudes a la trinxera fins al matí. Tothom n'havia rebut molta moral, d'elles. De mica en mica es va anar trencant la desconfiança i es va anar veient que les dones anirien al combat amb valentia.

Heval Cihan Sheik Ahmed

danta de les YPJ: La Revolució de Rojava va començar)12. Com a kurdes, però també com a persones que Síria, sabíem que aquesta crisi que s'estava produint al Orient també arribaria a Síria. Per aquest motiu ens vam preparar per crear grups que poguessin ocupar-se de la defensa. És veritat, tenim desenes d'anys d'experiència de les dones a les muntanyes i també al llarg de la història, i això és una herència sobretot per a Rojava. Però a Rojava i a Síria la gent no havia viscut la guerra. No és com a altres països.

Érem una companya i un company, anàvem ciutat per ciutat. Per exemple, un company i jo ens vam encarregar de Serêkaniyê. Vam començar per les famílies *welatparêz*, perquè has de començar amb elles. Aquestes famílies tenien idees i sentien amor cap a la seva terra. Anàvem a casa seva i ens assèiem. Primer fèiem una reunió amb la família i els explicàvem que "la situació és aquesta". Mostràvem la importància d'organitzar-se

i construir la defensa abans que passés alguna cosa i després, debatíem amb el o la jove de la casa que mostrés més voluntat per a aquesta tasca. Una companya d'una família, un company d'una altra, així fèiem un equip. A l'inici cada quatre companys o companyes formaven un equip. Les ajuntàvem, fèiem que es coneguessin i començàvem la formació; formació militar i formació ideològica. Primer els ensenyàvem a obrir i tancar l'arma, després era el torn de la formació ideològica. Al principi ho fèiem a les cases, però a poc a poc va caldre ampliar les formacions; havíem de mostrar la realitat de la guerra a la ciutat. Vam triar una escola i vam fer-les allà. No podíem fer-ho de dia, perquè encara hi havia el Règim, així que ho fèiem durant la nit. A Serêkaniyê ens allunyàvem de la ciutat fins a 45 minuts amb cotxe i cadascuna de nosaltres disparava tres bales. Al poble tothom ens donava suport, muntaven guàrdia i així nosaltres podíem fer la formació. Un equip de companyes i un altre de companys impartien la formació amb la cara tapada perquè no els coneguessin.

La nostra primera acadèmia va ser a Girê Mozan, a Amûdê. Després vam reunir companyes i companys de la regió de Cizirê, perquè nosaltres treballàvem allà, i vam formar-les a elles també. Aquesta vegada encara va ser més ampli, eren cursos d'un mes o dos mesos. Dos o tres combatents de Serêkaniyê, dos o tres de Qamişlo, de Dêrîk... És a dir, reuníem 25, 30 o 40 membres i fèiem el cicle de formació. Creàvem la nostra organització a les ciutats, fèiem equips i quan de mica en mica vam anar tenint recursos, vam obrir l'acadèmia i vam fer formacions de llarga durada, tant militar com ideològica. No només ensenyàvem entrenament militar, tampoc no ensenyàvem només ideologia, sinó que també ensenyàvem a organitzar la vida quotidiana. Per exemple, el mètode del *tekmîl*[76], de les reunions...; has d'aconseguir que aquesta combatent que avui rep formació demà sigui comandanta. Moltes de les nostres combatents de

76 ***Tekmîl***: reunió periòdica de curta durada que es desenvolupa a totes les estructures del Moviment d'Alliberament i de l'AANES. En aquestes reunions les companyes comparteixen la feina que han fet, expressen crítiques i autocrítiques i fan propostes.

l'inici de la revolució han caigut màrtirs, algunes eren comandantes; n'hi ha que encara viuen. Per exemple, la Heval Sozdar Dêrîk va caure màrtir a Raqqa, quan era comandanta d'un batalló. Hi havia moltes combatents al seu equip. En la personalitat de la Heval Sozdar hi havia una gran recerca de la llibertat i molt d'amor per la terra.

Tot va ser en la clandestinitat, en donar armes a les companyes, cadascuna les amagava d'una manera diferent. Per exemple, una amagava l'arma com si fos un nadó que portava als braços, una altra la posava en una motxilla i la lligava a la moto del seu germà, que la portava fins al lloc on ens reuníem. Al donar-los-hi, les rebien amb molta felicitat, però, d'altra banda, a causa de la cultura apresa dins la societat, es quedaven estranyades. Especialment per a les joves, perquè l'únic rol que tenien era dins la família, que algú els donés una arma era una cosa molt curiosa per a elles. Hi havia, doncs, d'una banda una gran felicitat però, de l'altra, també hi havia dubtes; em puc fer càrrec d'una arma? Puc assumir aquesta responsabilitat? Realment va ser un pas molt important per a nosaltres. Era difícil, no com ara; ara és molt relaxat. Me'n recordo que al principi existia la norma que cada membre disparés només dues bales, però les dones no havien vist mai una arma, n'estaven aprenent a poc a poc i per això vam decidir que per a elles fossin tres bales. Van dir, "ostres!, tres bales és molt!". Durant la guerra de Serêkaniyê[77] cada combatent tenia un sol carregador, teníem les bales a la butxaca i quan el carregador es buidava l'omplíem. I ara mira! Tenim acadèmies, tenim centres i tenim de tot.

Formàvem equips i després cada companya, quan adquiria un cert nivell, creava un equip ella mateixa, per fer la nostra organització més àmplia. Preníem com a base els barris. És a dir, que cadascuna pogués formar un grup perquè, si fos el cas, pogués defensar el seu barri. No era obligatori que totes les dones pertanyessin a un grup militar. Es tractava d'aconseguir que, durant l'inici de la revolució, a cada barri hi hagués dones que poguessin prendre les armes, però no calia que fossin part de les estructures militars. Ajuntàvem a totes les dones, fossin casades o no, i els ensenyàvem com obrir i tancar l'arma i com disparar,

77 Guerra que va haver-hi l'any 2013 contra Al-Nusra.

perquè, si es donava la situació, poguessin defensar-se. Les dones joves tenien molta voluntat, i si la família era *welatparêz* generalment ho acceptaven perquè ho veien necessari. Tot i això, la societat en general no hi estava d'acord. Fèiem reunions amb la gent, especialment amb les dones, fins que després la gent, per si mateixa, va veure aquesta necessitat. Per exemple, venia el pare o la mare i ens deia, "recluteu també al meu fill, ensenyeu-li". Al principi ens tapàvem la cara perquè no ens reconeguessin, no només per seguretat, sinó perquè també es va decidir així. Però després, com a dones i com a forces de defensa, vam dir: "per què ens tapem la cara? No ens amaguem. Ens organitzem per a la defensa de la nostra ciutat, és una cosa justa".

A la guerra de Serêkaniyê contra Al-Nusra, les dones van dur a terme una resistència molt forta. Fins i tot la participació dels companys, que a l'inici de la revolució no van mostrar interès, es va veure influenciada quan van veure que les dones prenien les armes. Van dir: "com pot ser que les dones prenguin les armes i nosaltres ens quedem aquí asseguts?". La participació de les dones no només va tenir un efecte molt gran en la societat. Per exemple, a Serêkaniyê, al principi no combatíem contra Al-Nusra, sinó que es barallaven Al-Nusra i el Règim. Érem a l'hospital amb el meu grup quan van arribar membres d'Al-Nusra i van dir: "nosaltres no parlem amb dones". La seva mentalitat era de no parlar amb les dones. Fins i tot deien als companys: "com accepteu que els vostres comandants siguin dones?". Els resultava molt estrany. Quan van veure la nostra camaraderia i la nostra voluntat; quan van veure la realitat de les dones en la vida i en la guerra i les relacions que s'establien entre companyes, encara va ser més estrany per a ells. Fins i tot van arribar a tenir por dels llocs on hi havia trinxeres amb dones. Sabien que les dones no abandonen les trinxeres, no es rendeixen, tot i que això els suposi la mort. D'aquesta manera es van produir molts canvis en l'actitud de la societat respecte a les dones. També per part dels enemics. Tenien més por de les dones que dels homes. El Daesh deia: "no heu de ser assassinats a mans d'una dona, perquè, si no, no anireu al paradís".

Realment les dones han mostrat un gran heroisme tant en la guerra contra Al-Nusra com en la guerra contra l'Estat Islàmic. A l'inici de la revolució teníem molt poques bales. Però, tot i que tinguis poques bales, el teu èxit depèn de la moral que donis als teus combatents. Els enemics deien: "però què és aquest *tilili*?!" Quan les companyes feien el *tilili* per pujar la moral, s'enfadaven molt. Era molt estrany per a ells perquè no ho havien sentit fins aleshores. Sempre havien lluitat contra exèrcits, però lluitar davant d'una dona i l'efecte que els produïa aquella dona, aquella comandanta, se'ls feia molt estrany. I això els passava tant als enemics com a la societat. Quan vaig lluitar i em van ferir, desenes de persones, tant grans com joves, es van unir a la resistència, és a dir, van prendre les armes. Jo no sóc de Serêkaniyê, sóc de Raqqa, per això deien: "una dona que és d'una altra ciutat ha vingut a Serêkaniyê a lluitar!". Era com quelcom sagrat que crea un esperit d'unió nacional, un amor al país. Per nosaltres no importa si ets de Raqqa, de Serêkaniyê, de Qamişlo, d'Afrin, o de Kobanê, no hi ha diferència. És el nostre país i l'enemic és el mateix. Si ens ataquen ens defensem amb heroisme fins al final. Això va permetre que canviés molt la valoració dels enemics i de la societat respecte les dones.

Els primers passos de les YPJ

> "Rêber Apo havia influït en la nostra mentalitat, en la nostra organització i en la nostra moral. Si avui podem parlar de les YPJ, els coneixements, el coratge i les màrtirs de les YPJ, és gràcies a la influència que han tingut Rêber Apo i les màrtirs. Es va esforçar molt per les dones de Rojava, on es va quedar molt de temps. Va fer milers de reunions amb les dones, va fer reunions amb tota la societat. Si no haguéssim conegut la ideologia de Rêber Apo, si no haguéssim conegut la lluita de les dones dins del PKK, si no ens hagués impactat, això no hauria estat possible. Per això les YPJ van anunciar la seva creació el 4 d'abril, dia de l'aniversari de Rêber Apo, com a regal. Perquè les dones ens vam conèixer a nosaltres mateixes amb ell"
>
> Heval Narîn Afrin

El 4 d'abril de 2013 es va anunciar la creació de les YPJ, i es va mostrar així la connexió i la camaraderia entre les dones i Rêber Apo. Des de llavors, les YPJ s'han donat a conèixer arreu del món pel coratge i la determinació que han mostrat en l'alliberament de territoris que havien estat ocupats pel Daesh i en la resistència contra la invasió de l'exèrcit turc i les bandes gihadistes. Tal i com indica el seu propi nom, Unitats de Defensa de la Dona, la tasca principal de les YPJ és defensar les dones. No només en el sentit d'una defensa armada contra un enemic tangible, sinó també com una expressió de l'autodefensa en sentit ampli i holístic de les dones a escala mundial. Una demostració que les dones, siguin on siguin, tenen la capacitat d'autodefensar-se amb les companyes, i així defensar la seva terra, el seu poble i la seva societat.

Heval Narîn Afrin

nes joves van començar a tenir molt d'interès a participar en la revolució. La primera acadèmia de les YPJ, abans de les YPJ, va ser a Afrin. Va ser l'Acadèmia Şehîd Şilan, l'any ... Hi venien dones de Dêrîk, de Qamişlo... En altres regions ...em cicles mixtos, però l'acadèmia autònoma de dones la teníem a Afrin. Les formàvem i en acabar les enviàvem a casa i els dèiem que si hi havia alguna cosa les cridaríem. Però recordo una vegada que em vaig trobar amb una noia que se'm va acostar i em va abraçar. Li vaig preguntar de què treballava i em va dir que feia roba i va dir: "Heval, ja he anat dues vegades a les vostres formacions però sempre m'envieu a casa". Això em va fer pensar, em vaig dir: "per què les enviem de tornada a casa?". Aleshores les responsables d'aquesta feina ens vam reunir i vam debatre. Vaig dir: "hem de fer una formació després de la qual no enviem les combatents a casa, que es quedin amb nosaltres". Aquesta companya em va fer pensar molt, i ens vam adonar que necessitàvem un centre, necessitàvem una organització, necessitàvem un nom, necessitàvem una forma per organitzar-nos com a dones. Amb aquesta perspectiva, quan acabàvem una formació dèiem a les dones que havien participat que les que no volguessin tornar a casa es quedessin amb nosaltres. Podien anar un cop per setmana a visitar la família. Hi va haver companyes que van dir: "no anirem per res a casa". Aquestes companyes van tenir un paper d'avantguarda. Les altres les miraven i deien: "vosaltres no aneu a casa, per què hi he d'anar jo?". I així es va anar creant una nova forma de vida per a elles.

A principis de 2013 hi havia molta participació de les dones. Vam decidir crear el primer batalló a Afrin. Al principi no teníem roba, les companyes es compraven roba de color militar. Per anunciar-nos com a batalló militar havíem de tenir una forma, havíem de tenir un mateix color i les companyes cosien la roba elles mateixes. Unes 100 companyes es van anunciar com a batalló a Afrin. Aquest anunci va tenir un gran impacte. Molta gent volia fer reportatges, molta gent preguntava: "qui són?". Els companys feien bromes, al principi no ho veien com una força de resistència i de guerra. El batalló va adoptar el nom

de Şehîd Rûken. Havia estat la primera companya d'Afrin a caure màrtir durant els anys 80, una de les primeres a unir-se al moviment. El següent batalló va ser a Dêrîk. Aquest batalló va prendre el nom de la primera màrtir de Dêrîk, Şehîd Sozdar. Després vam anunciar el batalló a Dirbesiyê, amb el nom de Şehîd Berçem, companya de Dirbesiyê que va caure màrtir a principis dels anys 90. Després a Qamişlo, el 8 de març, com un regal per a totes les dones del món. Aquest batalló tenia el nom de Şehîd Adalet, la primera companya a caure màrtir de Qamişlo. Finalment, vam anunciar el batalló a Kobanê, amb el nom de Şehîd Dicle. Després d'anunciar la creació d'aquests cinc batallons, vam començar a debatre per unir-los tots i crear les YPJ, crear la nostra organització.

El mateix 4 d'abril de 2013 vam fer el nostre primer congrés a Dêrîk. Més o menys unes 150 companyes de totes les regions van participar en aquest congrés. Vam debatre el nostre nom i entre totes vam decidir anomenar-nos "Unitats de Defensa de la Dona", YPJ. Els companys van fer les seves propostes pel que fa al nom que havíem triat. Deien: "per què només defenseu les dones?" Però nosaltres estàvem convençudes; defensem les dones, defensem la societat, defensem la humanitat, defensem la natura, defensem la vida. Per això responíem als que ens deien això que tenien una mirada molt estreta i sexista, perquè en escoltar "dona" ho entenien des del gènere, però la dona és la vida i la societat. Els companys no van tenir cap influència en la nostra conferència, però les dones, com que venien de la societat, no s'havien confrontat gaire amb els homes. Volíem crear un autoconeixement basat en la lluita de gènere. Per què? Perquè les dones se separessin dels homes, no només des del punt de vista organitzatiu, sinó també des del punt de vista mental. En el nostre sistema de formació buscàvem que es coneguessin a si mateixes, que prenguessin força de si mateixes, que hi hagués estimació i unió entre dones.

Vam crear la comandància de les YPJ: cinc companyes, una responsable per cada regió. Començàvem a prendre forma d'organització autònoma. Vam alçar la nostra bandera a cadascun dels centres que teníem a les diferents regions. Ja existien les

YPG, aleshores vam haver de lluitar per tenir la nostra pròpia bandera, la nostra pròpia organització, les nostres pròpies responsables i la nostra pròpia comandància. No va ser senzill. La comandància de les YPJ ens reuníem amb la comandància de les YPG, perquè els nostres objectius són els mateixos, la nostra societat és la mateixa, i hi havia famílies on el fill estava a les YPG i la filla a les YPJ; llavors fèiem alguns treballs conjunts. Per exemple, si hi havia un atac, les YPJ i les YPG anàvem juntes al front. Al principi, els companys de les YPG mostraven una actitud paternalista, però no ens consideraven una organització com a tal. Aleshores, quan vam anunciar la nostra creació, aquesta va ser la primera lluita que lliurar, que tot a la nostra organització fos autònom: la nostra roba, la nostra bandera, el nostre nom. Al principi, els companys no acceptaven fàcilment tantes diferències.

A Rojava no hi havia una cultura en què les dones conduïssin cotxes, per això, al principi, als nostres centres de les YPJ teníem un company de les YPG com a conductor. Això per a nosaltres suposava una gran contradicció. Vam debatre i vam prendre la decisió que havíem d'aprendre a conduir. La primera vegada hi va haver un problema a la frontera, i vam decidir que una de les dones de les YPJ conduiria per dur-nos-hi. Al principi els responsables de les YPG s'hi van negar, deien que això no tenia res a veure amb la nostra autonomia, però els vam dir que no, que nosaltres hi aniríem conduint. Quan ens van veure arribar amb la companya conduint, a tots els va cridar molt l'atenció, "ostres! fins i tot la seva conductora és bona". Vam començar a obrir formacions de conducció. Vam dir: "la conductora de cada batalló ha de ser una companya". De mica en mica totes les nostres conductores van ser dones. Això també va tenir molt impacte en la societat.

Hi havia molta gent, persones de la societat i partits polítics, que treballaven en contra nostra, que no volien la revolució i que estaven en contra de la creació de les YPJ. Deien, "aquestes dones de les YPJ han estat segrestades de les seves famílies". A les reunions que fèiem amb la gent els explicàvem: "als nostres centres no hi ha tanques ni murs, qui vol pot anar-se'n quan vulgui, i

els centres els tenim al costat del poble, no les portem a altres regions". Així doncs, aquesta propaganda contra nosaltres va ser inútil. Al principi, moltes famílies arribaven per emportar-se les filles. I aquestes dones joves es plantaven davant la seva família i deien: "no vinc amb vosaltres, ningú no m'obliga a ser aquí, soc defensora de la meva terra i soc defensora de les dones." Al principi la gent no ho acceptava. Tampoc hi havia una guerra dura en aquell temps. És cert que havíem alliberat les regions, però no hi havia hagut una guerra dura entre nosaltres i l'Estat sirià. Hi havia molts llocs on, quan els havíem envoltat, l'Estat sirià s'havia rendit. És a dir, no hi havia hagut una guerra com va haver-hi contra Daesh o els gihadistes.

Quan el 8 de març vam anunciar el batalló de Qamişlo, vam participar de les manifestacions d'aquell dia amb uns 30 vehicles, les nostres armes i els nostres uniformes militars. Aquell dia centenars de dones van voler unir-se a nosaltres. És clar que havien escoltat que les dones havien participat en les guerres a la seva terra, havien sentit parlar de les dones de la guerrilla, havien vist les seves fotos, els seus vídeos, però ara veien aquesta força davant dels seus ulls. Això per descomptat va tenir un gran efecte. La formació que donàvem a la societat també tenia molt impacte. Per exemple, quins han de ser els principis d'una dona que s'uneix a les YPJ? Com ha de ser la seva actitud, la seva determinació, el seu respecte? És a dir, ningú no pot actuar dins de les YPJ segons els seus propis principis, sinó que nosaltres tenim uns principis concrets de vida, i si els acceptes, et pots unir a nosaltres. Així creem una confiança dins la societat. Aleshores va passar que moltes famílies van dir: "que la meva filla vagi a les YPJ!". Me'n recordo que a moltes companyes de les YPJ, els seus propis pares les hi van portar. Ens deien: "heval, formeu la meva filla". Els ensenyàvem kurd, els ensenyàvem història. Es desenvolupaven en tots els sentits.

Després que anunciéssim les YPJ, es va fer un gran esforç per poder autodefensar-nos i defensar la nostra terra quan hi hagués atacs. A poc a poc les dones s'anaven separant de les seves famílies, es prenien a si mateixes i el que aprenien a les formacions com a base, s'anaven professionalitzant amb les armes. Hi

va haver un segon atac a Afrin. Entre les companyes que hi van participar hi havia la Heval Silava i la Heval Bêrîvan. Les dues companyes estaven al grup d'atac. La Heval Silava estava a primera línia del front. La Heval Bêrîvan va caure màrtir en un atac, però no ho sabíem. Dos dies després Heval Silava també va caure màrtir. Els gihadistes ens deien que tenien la Heval Bêrîvan amb vida. Ja teníem el cos de la Heval Silava. Per això vam anunciar a la Heval Silava com la primera màrtir de les YPJ. Però totes dues van ser les primeres màrtirs. Les dues havien participat al primer congrés de les YPJ. La Heval Bêrîvan era mare, però no era gaire gran; estàvem emocionades. Podem dir que les dones van participar en l'alliberament de tots els territoris, en tots els atacs. Van fer créixer la seva confiança en si mateixes i la seva força a partir de la seva experiència. A cada atac van trencar la creença que les dones no poden combatre. Els companys van acceptar la seva comandància, van començar a respectar-les. Ja no hi havia cap arma que les companyes no haguessin après a usar.

Heval Jiyan Ekî

...mençar impartint les formacions en cases particulars ..., en un poble de Kobanê, vam obrir la primera acadè- ...les YPJ amb el nom de Şehîd Jinda. Era un lloc petit ...m crear un gran potencial, un esperit. Va ser difícil. Les dones volien dur a terme la defensa, estaven preparades, però hi havia dificultats familiars. Kobanê té una tradició feudal molt forta. Per exemple, recordo que una vegada, quan ja teníem l'acadèmia a Kobanê, vaig anar a casa d'una jove que volia unir-se a les YPJ, però el seu pare l'havia tancada. Els companys em van avisar i hi vaig anar. El pare va posar molts problemes, la seva mare no gaires. Li vaig dir que deixés venir la seva filla amb nosaltres i ell va contestar que no. Em vaig girar cap a la jove i li vaig preguntar, "tu vols venir amb nosaltres?" Va dir, "sí". Li vaig dir, "si tu vols, t'emporto amb mi". Havia de venir per voluntat pròpia. Després em va dir: "si no te m'emportes, em cremaré". Ja ho havia intentat una vegada.

El pare va avisar els homes de la seva tribu i es van reunir tots a casa seva. Aleshores, li vaig dir: "parla amb la teva tribu, després, si la jove vol venir, me l'emportaré. Per què s'ha de cre-

mar? Sabem que a la societat, fins ara, s'assassina les dones. Per què s'ha d'assassinar ella mateixa? Que vingui". Després vam sortir, els homes no ens van criminalitzar, però van venir fins a la porta. El cotxe de les companyes era davant l'entrada. Jo li vaig dir a la jove: "si després a l'acadèmia, ens dius que te'n penedeixes i que vols deixar la formació, ja no podrà ser." Estava ple d'homes, prop de 12, però cap no va dir res. Vam portar la jove a l'acadèmia amb el cotxe. Després d'uns quants dies vaig dir a la seva família: "l'acadèmia és en aquest lloc, si voleu visitar la vostra filla podeu venir, no és un lloc amagat, tothom coneix les YPJ." Després d'una setmana, l'home va venir, però com va arribar? Va portar flors. Vaig parlar molt amb ell per explicar-li com les dones porten a terme la seva defensa. Realment la conversa el va afectar. Després d'una setmana va tornar amb el cotxe ple de coses. Em va dir: "has permès que reflexioni i com a home sento vergonya." Després estava content. I la seva filla es va quedar amb nosaltres, fins a dia d'avui està entre nosaltres i ha participat a la guerra com a comandanta. M'he trobat amb situacions així moltes vegades, cara a cara. Aquest home havia preparat la seva filla per lliurar-la a algun home. És a dir, quan tenen 15 o 16 anys les dones són lliurades a un home. Després d'això ell mateix va obrir la ment. Al principi anàvem a les cases i hi havia mares que en secret ens deien, "emporta't la meva filla". Hi havia mares també que deien: "la meva filla té por, té por de la foscor, té por de la pluja". Després de la formació, després que les dones mostressin la seva força, després de veure que aquestes mateixes joves lluitaven amb valentia a la guerra, es va crear un amor molt fort. Jo ho anomeno respecte; molts homes grans volien besar la nostra mà[78]. Deien: "és pel vostre heroisme contra Daesh". Però com a moviment de dones som humils, per això no els deixàvem fer-ho, ens feia vergonya.

78 Costum a l'Orient Mitjà per mostrar respecte a algú, normalment a una persona més gran.

Heval Cihan Sheik Ahmed

La primera acció armada autònoma de les dones va ser en una ciutat petita. Les dones van alliberar aquesta ciutat, la van prendre. Això ara ho podem dir relaxadament, però, aleshores, l'any 2013, no era normal. És a dir, significa que les dones van assolir un nivell en què podien fer per elles mateixes les seves pròpies accions. Això també va permetre que es generés confiança en els companys. Ho dic de veritat, molts companys ho deien obertament: "heval, quan les companyes estan amb nosaltres estem tranquils, perquè si em fereixen o caic màrtir les companyes no m'abandonaran". Desenes de vegades, desenes de companys deien això. És a dir, que a la trinxera hi hagués les companyes al costat dels companys els donava moral i confiança a través de la camaraderia.

Dones combatents de les YPJ

Alliberant Kobanê

"Hi haurà un dia que no tindrem nom, però haurem deixat la nostra empremta en la revolució. La força de les dones es va fer

visible a Kobanê, és a dir, que les dones poden lluitar i quina és la seva manera de fer-ho. Durant anys, les dones han estat oprimides sota l'home, vivint sota la seva esclavitud. Però en la nostra guerra es va demostrar que jo també sóc humana i puc lluitar com a dona. Les dones lluitaven per a l'alliberament de les dones, per a l'alliberament de Rêber Apo i per a l'alliberament de la seva terra. Si Rêber Apo no està en llibertat, si la meva terra no és lliure, jo, com a membre de les YPJ, no em veig lliure a mi mateixa."

Heval Hêlîn

Els primers atacs del l'Estat Islàmic contra Kobanê van marcar l'inici d'una guerra que va acabar amb l'anunci de l'alliberament de la ciutat, el 27 de gener de 2015. En aquesta guerra d'alliberament, les companyes de les YPJ van jugar un paper decisiu per la seva valentia, la seva determinació, la seva camaraderia i el seu amor per la llibertat.

Heval Narîn Afrin

hi va haver guerres dures a Afrin, a Cizirê, a Serêkaniyê anê. Els primers atacs a Kobanê van ser l'any 2013, i van lguns dels pobles, concretament, el 19 de juliol, el dia de a revolució. Aquesta primera vegada van ser els gihadis-Front Al-Nusra. Així va començar el període de guerra a Kobanê. A Serêkaniyê havia començat abans; a Afrin no havia gaire llarg, però a Kobanê va començar una guerra dura. El Daesh va començar a atacar la ciutat. Teníem molta confiança entre nosaltres, i ja teníem molta experiència. La guerra contra el Front Al-Nusra a Kobanê va ser un any abans que la guerra contra el Daesh. La Heval Sozdar, per exemple, feia un any que estava a les YPJ quan va anar a la guerra contra el Front Al-Nusra. Quan va caure màrtir, era responsable d'un grup d'atac contra una base enemiga. A Kobanê es va mostrar la identitat de les YPJ, ja que durant la resistència d'aquesta ciutat les dones van ser a l'avantguarda. Elles lideraven. La Heval Arîn, la Heval Rêvan, la Heval Sorxwîn, la Heval Rojan, la Heval Gulan. Els combatents escoltaven més les companyes que els companys. Confiaven en elles i les companyes es preocupaven per ells; com es diu, d'on és, quin problema té, qui

el pot ajudar. Va ser una resistència amb nom de dona. Va ser també un símbol de camaraderia, resistint juntes en contra de la brutalitat.

Van arribar periodistes de tot arreu del món, perquè no es creien allò que estava passant, i van veure amb els seus ulls que les dones comandaven. A Kobanê les dones no van ser només comandantes de les YPJ, sinó que també van ser comandantes de companys de les YPG. El món es va quedar molt impressionat amb les companyes. Amb la resistència de Rojava es va mostrar al món la identitat de les dones kurdes. Les companyes que van caure màrtirs a Rojava havien estat influenciades per l'esperit de la Şehîd Zilan, la Şehîd Bêrîtan… i totes les dones que eren posades com a exemple en les nostres formacions. En les formacions aprenien la història de la resistència de les dones palestines, de les dones kurdes, de les dones àrabs, de les dones europees, de totes les lluites de les dones. La resistència es duu a terme amb coneixement històric i amb amor a la humanitat. Era important que s'entengués la ideologia que representem, però els mitjans de comunicació ens van mostrar al món només basant-se en el nostre físic. És a dir, es limitaven a mostrar la bellesa física de les YPJ. Però representàvem molt més, estàvem lluitant contra una força tan brutal com el Daesh, de la qual tots, també els homes, fugien. Les dones no en fugien. I això era el resultat d'una idea, d'una filosofia, d'una ideologia.

Heval Jiyan Ekî

companyes que van tenir un paper d'avantguarda a la a Kobanê havien rebut formació a l'acadèmia de Koer exemple la Heval Rêvan, que per no caure en mans mic, amb gran heroisme es va immolar entre membres de l'Estat Islàmic. La Heval Sozdar i la Heval Sorxwîn van fer el mateix. La Heval Sorxwîn havia rebut formació a l'Acadèmia i després en va ser responsable. Va ser una companya que va fer grans passos ràpidament. La Heval Roza portava la DSHK[79]. Era molt activa. On hi havia combat, on hi havia el Daesh, la Heval Roza era allà. Era una companya molt forta. Hi va haver moltes companyes. La Heval Mizgin, la Heval Berfin, la Heval Canda. L'escola Zersor va ser envoltada pels gihadistes, i

79 **DSHK**: ametralladora pesada.

allà la Heval Mizgin i la Heval Berfin van encapçalar el combat. Van disparar fins al final, es van quedar sense bales i només els quedaven granades. Juntament amb 11 companys més, es van abraçar i van fer explotar les seves bombes per no caure en mans del Daesh. Una altra companya, la Heval Zînarîn, era comandanta a la guerra i també havia rebut formació a l'acadèmia. Va caure màrtir per salvar un company que havia estat ferit.

Quan ells cridaven "*Allahu Akbar*" les YPJ responien amb els seus *tilili*. Es quedaven callats. Els podies dir qualsevol cosa o insultar-los, però quan escoltaven el *tilili* es quedaven callats i s'aturaven. Era tal l'efecte que fins i tot els companys homes deien: "què fem?" Els vam contestar: "vosaltres feu també el *tilili*". No en sabien però el feien. La realitat del Daesh és el terrorisme, fins i tot jugaven amb els cossos morts de les persones. Per això com a membres de les YPJ no deixàvem que les nostres companyes ferides o les màrtirs caiguessin a les seves mans.

Heval Cihan Sheik Ahmed

...ra que va haver-hi a Kobanê va mostrar millor la re... l'ésser humà. Kobanê estava envoltada; davant tenies ...rc i a la teva esquena tenies el Daesh. Per això la vo... la iniciativa pròpia van estar al nivell més alt de sa... ...ins al triomf final. Fora d'això no hi havia res més. O bé lluitaves –i triomfaves o queies màrtir-, o bé cometies traició. Realment, d'aquesta manera, pots veure clarament com és la gent. Dins d'aquesta claredat, sobretot les dones van ser transparents. Això es pot veure clarament en les personalitats de l'Arîn Mirkan i de la Rêvan Rojava, perquè no van acceptar la rendició. Per no permetre que els enemics vinguessin, van arribar a autosacrificar-se. I no només elles, de debò, centenars de companyes han caigut màrtirs amb un gran heroisme. Per exemple, la Heval Destîne, que era una companya de Başûr. Després de l'estratègia de no retirar-se sinó d'anar sempre cap endavant, va lluitar per defensar la nostra frontera. Els enemics van entendre la personalitat de la Heval Destîne, van veure la seva insistència i van atacar brutalment, però ella no va abandonar la seva trinxera. Va dur a terme una gran resistència, fins al convertir-se en màrtir. La Heval Zozan i la Heval Êriş van estar diversos dies envoltades pels enemics. Totes dues van llui-

> tar fins a la seva última bala, com la Heval Jiyan Dara, que era de Rojhilat. Hi havia també moltes companyes comandantes de Bakur, com la Heval Sehra, la Heval Viyan o la Heval Hebûn. Què vull dir amb això?, que les quatre parts del Kurdistan van mostrar un esperit a Kobanê, especialment les companyes. van mostrar que les dones, siguin d'on siguin, no es rendeixen mai davant de l'enemic. L'atac dels enemics no era només contra la terra que anomenem Kobanê, l'atac contra la terra de Kobanê a Rojava comportava l'eliminació de les dones. Companyes, el que vull dir és que l'enemic, si vol posar fi a la societat, comença per les dones. El poder, com elimina la societat, la vida, la confiança, la moral o l'esperit de sacrifici? Com elimina el valor de la vida? Eliminant les dones. Això es va manifestar a Kobanê.

A Kobanê les dones es van posar a les espatlles la responsabilitat de la història. A cada trinxera, a cada turó, a cada poble, a cada barri, hi ha històries de dones que van lluitar dins del seu grup amb un gran heroisme.

Més enllà de Rojava

Les YPJ no estan formades només per dones kurdes; la seva resistència i lluita han influenciat dones de tots els pobles i de totes les parts del món, que s'han unit per centenars a les files de les YPJ, especialment les dones àrabs de diferents regions de Síria.

Heval Narîn Afrin

A les regions de Síria, no només del nord i l'est de l'Eufrates, sinó a totes les regions de Síria, des de Damasc fins a Alep, les dones que van sentir parlar sobre les YPJ van venir i van assumir el seu lloc. Un dels aspectes que hem de valorar és la influència que van tenir les YPJ sobre les dones àrabs. A la societat kurda hi ha dificultats, però a l'àrab n'hi ha moltes més. Amb l'alliberament de territoris com Deir ez-Zor, Raqqa, Tabqa o Manbij, centenars de dones es van unir a nosaltres. Han rebut formació, han combatut i són comandantes. Aquest fet, en el marc de la Revolució de Rojava i de la resistència de les YPJ, ha construït la identitat de la unió dels pobles. I dins aquesta identitat les dones de diferents nacions han estat l'avantguarda. Per això avui dia centenars de companyes àrabs, amb la seva camaraderia i la seva valentia, formen part de les unitats de les YPJ. Van caure màrtirs a la guerra a Serêkaniyê, també a Afrin, a Girê Spî i a Til Hemis. Hi ha hagut desenes de companyes àrabs que han caigut màrtirs a totes les regions de Rojava, i centenars s'han unit a nosaltres. Per què ho han fet? Perquè van veure que nosaltres, com a YPJ, no som una organització que representa un únic poble, ni algunes dones, sinó que les representem a totes i resistim en nom de totes elles.

Les dones àrabs estan molt compromeses amb l'alliberament de Serêkaniyê i Afrin. Poden cantar més cançons per Afrin que una companya d'allà. Tenen sentiments democràtics i socialistes envers la humanitat; això és una lluita global per a totes elles.

Són dones de tribu. Moltes vegades venien les seves tribus i causaven problemes. No pots negar a una tribu el dret al diàleg, hi has de parlar. Qui ho feia? Elles mateixes s'asseien i debatien amb la seva gent: "he decidit ser aquí i no tornaré". Abans, si

una dona se n'anava de la seva tribu, segons la tradició, la mataven. Però ara els àrabs saben qui som. Fins i tot si, per exemple, una dona àrab de les YPJ volgués tornar a casa, en tornar no la matarien. Perquè la resistència de les dones de les YPJ també s'ha donat a conèixer entre les tribus àrabs. La participació a les YPJ és de cor, és voluntària. No obliguem ningú a venir, és impossible. No és com el servei militar obligatori de l'Estat. Hi ha alguna cosa que les crida, que els agrada i els impacta.

Del 31 de maig al 12 d'agost de 2016, les FDS van dur a terme l'alliberament de la regió de Manbij, amb l'operació rebatejada com a "Operació Şehîd Comandant Abu Leyla"[80]. La regió de Manbij es troba a l'oest de Kobanê, creuant el riu Eufrates. La ciutat principal es diu també Manbij, i encara que la majoria de la població és àrab, és una ciutat amb una gran diversitat nacional: kurdes, turcmanes, txetxenes, circassianes i armènies. Al principi de l'operació d'alliberament, la regió feia dos anys que estava ocupada pel Daesh.

Heval Besê

Comandanta de les YPJ en l'alliberament de Manbij: Després de l'alliberament de Kobanê, la població del nord i l'est de Síria buscava un exemple per poder reconstruir la seva societat des de zero. En aquest punt es va posar de manifest la voluntat comuna. A causa del govern de l'Estat Islàmic, a Manbij la vida estava socialment deprimida. I això es veia clarament en la situació de les dones. Només per aquesta realitat social, a més de la situació general de manca de seguretat, calia alliberar la ciutat.

Tant abans com durant l'operació, hi va haver molts intents des de l'exterior de sabotejar el nostre avenç, especialment per part de l'estat turc, que instrumentalitzava el Daesh amb aquesta finalitat. De camí a Manbij, vam haver d'alliberar la presa de Tişrîn, una gran central hidroelèctrica. El fet de creuar de la riba

80 **Abu Leyla**: nascut a Kobanê, va participar a la guerra per l'alliberament de Kobanê i de Manbij. Va caure màrtir a Manbij el 5 de juny del 2016.

oriental de l'Eufrates a l'occidental va sumir Erdogan en una gran crisi. Per defensar la presa, calia controlar el camp circumdant en un radi determinat, incloent-hi un turó estratègic situat a quatre quilòmetres. Per la pressió d'Erdogan, la coalició internacional contra l'Estat Islàmic al principi no ens va permetre prendre el control d'aquest turó però, sense fer-ho, els atacs a la presa de Tişrîn per part del Daesh eren constants. Només a través de la pressió diplomàtica del recent fundat Consell Militar de Manbij es va poder pressionar Turquia i començar l'operació de Manbij. L'operació va començar l'1 de juny de 2016, sis mesos després de prendre el control de la presa de Tişrîn.

El Consell Militar de Manbij es va fundar l'abril de 2016, i dos mesos després va començar l'operació. Al principi no hi havia dones als consells militars, perquè la mentalitat dels grups implicats no incloïa en absolut les dones. La dona no existia en la seva ment com a protectora en el marc de la lluita ni com a força d'autodefensa. Alguns grups armats de Manbij estaven vinculats a l'Aràbia Saudita o a Turquia, on tampoc existeixen els drets de les dones, i molt menys una força armada de dones. En el moment de la constitució del consell militar, molts d'aquests grups encara no s'havien establert, però això va canviar durant l'operació de Manbij. Quan ens vam preparar per a l'operació, la primera cosa que vam fer va ser comprovar les carreteres i com podíem arribar a la ciutat. El Heval Feysal Abu Leyla estava amb nosaltres i mai no oblidaré aquest record. Va dir: "Heval Besê, quan arribem a Manbij, el primer que farem serà construir un batalló de dones!" Sempre va tenir aquest somni, perquè ell mateix havia estat testimoni que un exèrcit sense dones no actua sobre la base de la legítima defensa. Un exèrcit així actua sobre la base de l'atac, com solen fer les forces patriarcals. Aquest record romandrà per sempre en la meva ment.

La lluita per Manbij va ser molt important i significativa, però també difícil. La societat de les zones àrabs no havia vist res de semblant a una força militar de dones. Una altra dificultat era que, mentre les YPG/YPJ tenien molta experiència, els diferents grups que formaven el consell militar no tenien tanta pràctica. A més a més, com a dona en aquesta operació, jo era responsable d'unitats formades exclusivament per companys. Quan ens movíem a les zones de les aldees, encara m'acom-

panyaven companyes, però així que vam entrar a la ciutat, eren exclusivament combatents homes, i jo era la comandanta general de totes les unitats. En la guerra urbana cal mantenir sempre la claredat i la determinació. Sempre has de donar esperança als que lluiten al teu voltant, protegir la vida i fer possible l'èxit.

Em vaig adonar del fet que si una dona vol lluitar, pot fer servir mètodes diferents als dels homes. Una dona pot entendre i utilitzar els detalls i les subtileses d'una baralla millor que un home. D'acord amb les condicions, pot ser creativa i creadora. I en una operació o una campanya passen coses realment sorprenents. Per exemple, un suburbi anomenat Abu Qalqal havia de ser alliberat. Tot i això, vaig veure que totes estàvem cansades aquell dia. Ja havíem alliberat tres pobles. A més, ja estava enfosquint i el Daesh havia col·locat mines per tot arreu. Havíem de netejar la carretera de mines perquè la població civil s'hi acostava. Per guanyar temps, vaig aconseguir motos del poble, amb les quals vam alliberar els pobles restants. La velocitat és crucial per a l'èxit d'una operació i, com a dones, tenim un poder creatiu enorme en aquest sentit. Durant la batalla per Manbij, el règim sirià va iniciar la guerra a Hesekê. Manbij ja era un gran desafiament, i després va arribar Hesekê, una ciutat encara més gran. Per donar suport a la lluita a Hesekê, l'operació de Manbij es va suspendre oficialment durant uns 25 dies, i l'enemic va aprofitar per reforçar i rearmar les seves defenses. Durant aquest temps, els membres de l'Estat Islàmic van col·locar moltes mines i paranys. Tot això significava més dificultats per a nosaltres, ja que els combats continuaven.

El nostre progrés era lent i em van dir que una de les unitats sota la meva responsabilitat estava envoltada per tot arreu. S'havia tallat la connexió. Hi havia nou companyes i vam considerar la possibilitat que les nou haguessin caigut màrtirs. Era la vigília de la festa del xai. Com he dit, aquestes forces encara no eren gaire professionals. Per això, els combatents tenien ganes d'anar amb les famílies a la festa. Vaig pensar, "Ara et toca motivar-los i convèncer-los del contrari". Perquè això és la guerra i allà on l'enemic descobreix un buit és on ataca. No vaig poder motivar ningú, així que vaig decidir partir cap a la unitat que estava aïlla-

da amb només un altre combatent com a escorta. Quan la resta de combatents van veure que marxàvem soles -vam tornar a agafar la moto per anar a la ciutat-, el seu orgull no ho va poder acceptar. Tots els que havien anat a visitar les seves famílies van tornar, ens van donar suport i vam alliberar les companyes que estaven envoltades. Ningú va resultar ferit.

Ens preguntàvem: "ens acceptaran les dones de Manbij com a combatents?" A partir del desè dia de l'operació, vam obtenir la resposta a aquesta pregunta per part de les dones de Manbij. Fins i tot abans d'arribar a la ciutat, les dones de Manbij van venir amb nosaltres i van voler unir-se a les nostres unitats militars. Això ens va motivar de manera tan increïble que vam voler arribar a la ciutat el més ràpid possible. Quan les dones de la ciutat de Manbij se'ns van acostar i van llançar els seus *niqabs* a terra, i algunes fins i tot els van calar foc, va ser una sensació indescriptible. Aleshores veus que has sembrat l'esperit lliure, el pensament lliure, el desig de llibertat també en altres dones. Vam declarar públicament l'èxit de l'alliberament de Manbij, i vam fer la promesa de fer realitat els somnis del Şehîd Feysal Abu Leyla i d'establir una unitat de dones autònoma al Consell Militar de Manbij. Ara podem estar orgulloses del fet que aquesta promesa s'hagi complert. Les dones del Consell Militar de Manbij avui estan ben organitzades. I el primer batalló de dones, que porta el nom de Şehîd Rojbîn Arab, està format íntegrament per dones joves de Manbij.

Alliberament de Manbij, 2016

Entre el 2013 i el 2017, la ciutat de Raqqa, també de majoria àrab, va ser presa pel Daesh, que la va autoproclamar com la seva capital califal. El 6 de juny de 2017 es va iniciar la coneguda Batalla de Raqqa, en el marc de la fase final de l'operació Fúria de l'Eufrates, que havia començat l'any anterior i que tenia com a objectiu alliberar la regió. El 17 d'octubre de 2017 es va anunciar l'alliberament de la ciutat, i d'aquesta manera es va posar fi a quatre anys de foscor entre la població. L'operació la van dur a terme les FDS en coordinació amb la Coalició Internacional. De nou, el paper de les YPJ va ser decisiu.

Heval
Cihan Sheik Ahmed

çant per mi mateixa, va ser una gran experiència coor- guerra com a portaveu. Vaig escriure el meu nom a la representant les YPJ. Realment estic contenta. Quan els tes van entrar a Raqqa jo hi era. Va ser com una ferida. em van ferir a Raqqa i vam haver de marxar, però dins del meu cap sempre hi havia el somni de tornar-hi, d'alliberar Raqqa. Quan va començar el front de Raqqa va ser natural que jo hi participés, perquè conec tant el territori com la gent. La població de Raqqa ens va fer arribar una crida. Era una població que més o menys coneixia les Forces Democràtiques de Síria i el dolor que patia amb el Daesh havia arribat realment al nivell més alt. Per això, vam anar al front motivades, per una banda, pel poble i, per l'altra, com a venjança per les dones yazidites. Raqqa era una ciutat tranquil·la. Hi havia kurdes, àrabs, assíries… Les nostres veïnes eren de tot arreu, musulmanes i cristianes. No hi havia diferències entre nosaltres. Aquesta ciutat que sempre havia estat bonica en la nostra imaginació, aleshores havia esdevingut un lloc on les dones eren venudes i eren violades. La meva família va viure un any a Raqqa sota l'Estat Islàmic. El dolor de la família i de la gent va ser un dels motius principals per anar a alliberar la ciutat, així com la petició del propi poble.

A Raqqa, tant en la coordinació, com en el combat, i en els fronts més avançats, sempre hi va haver dones. Els nostres companys també lluitaven, no dic que no. Però, fins avui, totes les guerres del món i de la història s'han realitzat sempre amb la mentalitat de l'home. És molt diferent la guerra que fan els homes a la guerra que fan les dones. La guerra que fan els homes comporta més destrucció. Comporta poder. Però la guerra que fan les dones porta vida. Vaig estar a Raqqa com a portaveu. Potser al principi no coneixien la nostra ideologia, perquè vam arribar directament al front, però la gent va veure en les dones, en la seva lluita i en el seu sacrifici, la revolució del que ara anomenem el nord i l'est de Síria. Diem que la nostra revolució és una revolució per a tota Síria, encara que anteriorment la gent de Manbij, Raqqa, Deir ez-Zor, era lluny de nosaltres. No ens estimaven gaire. Però al front, quan fèiem passar a la gent a la zona de seguretat,

fossin dona, home, infant o vell, eren conscients de la força de les dones, en elles hi veien la vida.

Entre les dones de la població àrab, es va produir quelcom molt estrany, perquè les nostres cultures, kurda i àrab, són una mica diferents entre si. A més, nosaltres com a societat kurda tenim una herència, coneixem el moviment i hi tenim sensibilitat. Per això, durant anys, sempre hem desenvolupat la nostra cerca de la llibertat. Això sempre ha estat així per al poble kurd. Però entre les persones àrabs de la nostra societat, especialment entre les dones, això no passava. Quan ho van conèixer? Després de l'alliberament d'aquestes ciutats. Al principi, quan les joves àrabs venien a unir-se a nosaltres, deien: "doneu-nos les armes que ens venjarem del Daesh". Els havien matat el pare o la mare o el germà, els havien tallat el coll. Volien venjar-se, perquè el dolor que han patit les dones amb l'Estat Islàmic és realment un dolor molt gran. Però després que arribessin i s'unissin a nosaltres, la primera necessitat va ser que las dones es coneguessin a si mateixes, coneguessin la seva personalitat, coneguessin la seva història i la seva existència, que poguessin prendre les seves decisions. Per això dèiem: "la nostra venjança és que ens puguem conèixer a nosaltres mateixes com a dones". La nostra venjança no és només militar. Per què dic això? Les YPJ no només van a la guerra i al combat contra els enemics. Primer de tot, pretenen acabar amb aquesta mentalitat del poder que s'ha assentat a la societat durant milers d'anys; trencar amb la mentalitat de dominació i tornar a construir una voluntat pròpia de les dones. Quan les dones àrabs van percebre aquesta realitat es van fer més fortes, tant en relació al pensament com a la confiança, i vam mostrar al món que les dones, si triomfen mentalment, s'alliberen; fins que les dones no son lliures mentalment, no poden agafar les armes i combatre.

El Daesh representa la mentalitat de dominació en la seva dimensió més elevada, i aquesta mentalitat ens vol eliminar contínuament. Si no anem a una, si no lliurem una forta lluita, si no fem més gran la nostra organització, ens toparem sempre amb aquesta mentalitat. El Daesh demà es dirà d'una altra manera. Falta poc perquè acabem amb ells, però la seva mentalitat encara hi és. Per això la nostra lluita no s'acaba amb el final de l'Estat Islàmic, sinó que s'acabarà amb l'eliminació de la mentalitat dominant. Quan realment construïm una societat lliure amb el co-

lor de les dones, aleshores podrem dir que hem arribat al resultat que volem.

Va ser un triomf molt gran. Per una banda vam combatre, i per l'altra, també vam fer gran la nostra organització. Preníem un poble i tots els joves del poble s'unien a nosaltres. Rebien formació i participaven al front. Els caps tribals es reunien al nostre voltant, ens van ajudar molt, i la gent estava del nostre costat. I la realitat és que si en una guerra la gent està del teu costat guanyaràs. La gent deia: "estem relaxades quan veiem que al capdavant d'un equip hi ha dones, sabem que aquest poble serà alliberat, aquest barri serà alliberat". A Raqqa deien "dones kurdes", però realment eren les dones de les YPJ. Per a nosaltres va ser una experiència molt gran. La psicologia de la gent de Raqqa era diferent a causa de la violència del Daesh. Quan alliberaves aquestes persones, quan les miraves als ulls, veies que el valor de la vida, l'esperança de la vida, havia mort. Per això, el nostre front de Raqqa no va ser només militar sinó també social, va ser un front humanitari.

Com tornes una persona a la vida? Escoltes els nens a qui el Daesh ha format, i saps que aquests nens han perdut la seva infantesa. Guerra, assassinat, tall de caps, tall de mans. Quan els abraces i somriuen, sorgeix quelcom nou dins d'ells, sents que desitgen la vida. Quan vam arribar a Raqqa, la gent ens deia: "sou de veritat?". És a dir, ho vivien com un somni. Una vegada, una dona se'm va acostar, em va fer un petó i va dir: "això per mi és suficient, ets una dona que ha vingut a alliberar-nos". Una dona que ve a alliberar les dones, una dona que ve a salvar les dones. Una altra dona va dir, "et miro i em sento feliç, em veig a mi mateixa en tu". Cert, vam alliberar Raqqa, vam alliberar Manbij, ara (2019) estem alliberant Deir ez-Zor, però aquestes persones tenen molta necessitat d'ajuda psicològica. Construir una ciutat de nou no és un problema, però construir de nou una persona és el més important.

Quan mirem la història, totes les guerres que hi ha hagut han estat de poder, de dominació, però, en canvi, les dones combaten per la seva existència, combaten per la llibertat. Comentaré un exemple molt petit. A l'inici de la revolució, vam fer presoner un membre de l'Estat Islàmic. L'actitud dels companys i l'actitud de

les companyes, en general era molt diferent. D'acord, és el Daesh, jo també estic enfadada, jo també l'odio. Quan vam agafar aquest presoner, alguns companys directament van proposar: "el matem". Nosaltres, en canvi, vam dir: "no, company, és a les nostres mans, és un presoner". Per regla general no matem els presoners. Els jutgem sobre la base de les lleis internacionals. Els enemics, quan eren a Şengal, directament van violar les dones, les van segrestar i les van vendre. Però les dones, des de Dêrîk fins a Manbij, Raqqa o Deir ez-Zor, construeixen. Abans que ell em mati jo el mataré a ell, això és diferent. Però si no té armes, el faré presoner. Per exemple, si entrem a una ciutat no la destruïm, només ataquem on són els enemics. Però els enemics no ho fan. La mentalitat de l'home no és així. L'home, on és, destrueix. Destrueix les cases, saqueja, roba... Al principi els nostres companys feien això; prenien el que hi hagués a la regió que alliberaven. Però aquelles coses no eren dels enemics, eren de la gent. A les guerres en què no hi ha dones sempre hi ha saqueig. Però quan hi ha dones al costat dels homes, la dona els ensenya de debò què és la vida i també els ensenya què és la guerra. El problema no és tàctic, el problema és d'actitud. No és que estiguis enamorat de l'assassinat i per això lluitis, no. Les dones prenen l'autodefensa legítima com a base. Quan l'enemic no és perillós, l'has de fer presoner. És presoner i no té armes, les regles de la guerra són aquestes. El lliures a les *Asayiş* i després va a la presó. En canvi, Al-Nusra i Turquia agafen un presoner i, encara que no tingui armes, l'assassinen. Els homes que treballen i combaten al nostre costat, també han canviat. Es combat per construir la vida, no pas per destruir.

Tinc molta sort, perquè el meu somni des de la infància va ser tenir un rol com a dona a la història, i puc dir que a Raqqa vaig complir aquest somni. Però el meu somni encara és més gran. El meu somni és que cada dona visqui lliure.

Alliberament de Raqqa, 2017

Invasions de Turquia a Rojava

Les YPJ van alliberar Kobanê, Manbij, Tabqa, Raqqa, Deir ez-Zor i fins i tot Şengal, de mans del l'Estat Islàmic. El món sencer va veure com les dones a Rojava, i al nord i l'est de Síria, prenien les armes per defensar la seva terra, els seus pobles, per defensar les dones i una forma de vida lliure. Van lluitar contra la cara més brutal i cruel del feixisme i del patriarcat. En canvi, la guerra d'invasió de l'estat turc contra els territoris d'Afrin (2018) i Serêkaniyê (2019) va ser diferent. D'una banda, aquesta vegada les YPJ van haver d'enfrontar-se als bombardejos d'avions de combat de l'OTAN[81]; de l'altra, els estats i les organitzacions internacionals del món es van mantenir en silenci, i van donar així el seu suport a l'ocupació i al genocidi de l'exèrcit turc i les bandes gihadistes.

81 Turquia, al ser membre de l'OTAN, posa el seu armament i vehicles de guerra al servei d'aquesta organització. Gran part de l'armament de Turquia es compra a països membres de l'OTAN, com ara els Estats Units, Itàlia o Alemanya.

Heval Narîn Afrin

L'enemic contra el qual lluitàvem abans era el Daesh. Era un perill per al món i nosaltres vam prendre una forta decisió: si la ciutat on estàvem queia, nosaltres també cauríem. El món estava amb nosaltres pel perill que suposava l'Estat Islàmic. Però a Afrin, el món no va estar amb nosaltres; estàvem soles. El món no veia l'estat turc com a invasor. Els estats es van comportar segons els seus interessos, i el món va justificar la força d'Erdogan, el seu règim i la seva política. A Kobanê vam guanyar amb la força del poble i amb la força de les societats del món. Les dones a tot arreu es van manifestar per donar suport a les dones de Kobanê contra el Daesh. A Afrin hi havia aquestes mateixes dones; la Şehîd Viyan era una dona de Kobanê. Havia estat comandanta a la guerra de Kobanê des de l'època d'Al-Nusra fins a la del Daesh i aquesta mateixa combatent de les YPJ va caure màrtir a Afrin pels bombardejos de l'estat turc. Per què a Afrin van posar en una altra categoria les mateixes dones que havien combatut contra la força més brutal del món? Per què a Kobanê les van fer heroïnes i a Afrin les van fer terroristes? El nostre enemic a Afrin tenia un altre uniforme però tenia la mateixa ideologia que el Daesh. Tot i així, Erdogan va dir que érem terroristes i el món ho va acceptar. Si les dones del món s'haguessin aixecat en contra de les polítiques del seu país i haguessin dit "aquestes dones ens van rescatar, van salvar la humanitat, estem en deute amb elles i hem de fer alguna cosa per elles", Afrin no hauria estat envaïda. Centenars de dones de les YPJ que van resistir a Kobanê en nom de les dones i en nom de la humanitat van ser assassinades a Afrin amb els avions de guerra de Turquia. Si hi ha alguna cosa que demanem al món i a les dones és això. La força de les dones a tot arreu és molt gran, pot influenciar en la política del seu país. Per això a Afrin la societat internacional i les dones del món podrien haver mostrat una postura més ferma, més dura. Perquè realment puguem fer la revolució de les dones al món, en contra de la política d'esclavitud i d'opressió de les dones, necessitem un suport comú. Confiem en nosaltres mateixes

i prometem que ens sacrificarem per totes les dones, però el món també ha de protegir això.

Quan van atacar Afrin hi va haver dones que no ho van acceptar, però no va ser suficient. Les nostres emocions s'han de convertir en organització, esdevenir acció. Si no ho fan, no podem tenir impacte ni transformar la política mundial de l'home, la dominació de l'home. Al segle en què ens trobem, sobre el qual Rêber Apo diu que és el segle de les dones, tenim la necessitat de reunir-nos totes i parlar sobre com donar-nos suport mutu. Si no podem protegir aquest nivell de resistència de les dones i la lluita de milers de màrtirs, les dones del món no ens podrem alliberar de la política existent. No podem permetre que l'estat, ni l'OTAN ni els homes, decideixin el nostre destí. Amb la unió de les dones, amb els debats de les dones, amb l'organització de les dones, amb el coneixement de les dones, ho aconseguirem.

A Serêkaniyê també va passar el mateix. No teníem armes contra els avions, però les companyes es van sacrificar i centenars d'elles van caure màrtirs. Resistien amb la seva arma lleugera contra tota la tecnologia que feien servir en contra seu des de l'espai aeri que havia estat obert. Totes van ser bombardejades a les seves trinxeres. Hi va haver també posicionaments enèrgics al món, però no es van convertir en acció. Tothom va dir "estic en contra de la invasió de l'estat turc". Però si avui parlem al món de la revolució de les dones, de la defensa de les dones, cal que cada dona se senti responsable d'aquesta organització.

A les darreres guerres que hem tingut (Afrin i Serêkaniyê) s'ha mostrat més la personalitat dels homes. En aquest sentit, faré una crítica. Per exemple, tothom coneix al Heval Mazlum Kobanî[82]. Al meu entendre, això és per influència de la política mundial. A la comandància hi ha dones, a la guerra hi ha dones, als càrrecs de responsabilitat dins de les FDS hi ha dones, però el món, a consciència, ha posat un home al capdavant. No obstant això, el món no pot decidir la nostra identitat. Quan durant la guerra de Kobanê les companyes em van dir que el món em considerava una comandanta, els vaig dir: "que el món no em faci co-

82 **Mazlum Kobanî**: comandant General de les FDS

mandanta. Que el meu país, les meves companyes, el meu poble i la meva lluita em facin comandanta." Això és el que em defineix.

Asayiş Jin

"Les Asayiş són una força social. No és com l'estat, no és com la policia que està present les 24 hores, són filles i fills del poble."

Membre d'Asayiş Jin del nord de Síria

Dones membres de les Asayiş Jin

Les YPJ-YPG-FDS s'encarreguen de la protecció del territori en contra dels atacs de forces i estats invasors externs, però l'any 2011 es van crear les Asayiş per encarregar-se de la protecció interna de la població i dels assumptes civils, on les dones també van ocupar el seu lloc. Dos anys més tard, l'any 2013 es va veure la necessitat de crear les Asayiş Jin, començant per la ciutat de Qamişlo i estenent-se ràpidament per la resta de ciutats. Al principi només dues dones van crear les Asayiş Jin, però l'any 2018 ja hi havia

unes 3.000 dones Asayiş al nord de Síria. L'estructura de les Asayiş compta amb una organització general del nord de Síria, i amb una altra a cada regió i a cada ciutat. També hi ha un Consell Militar d'Asayiş del nord de Síria. A més a més, per poder donar resposta als problemes de les dones, treballen de manera coordinada amb la resta d'institucions del sistema autònom de dones.
La paraula Asayiş s'ha traduït habitualment per "policia", però és molt més encertat traduir-la per "seguretat", ja que no són una força estatal com ho són les forces i cossos de seguretat de l'Estat, sinó que estan lligades a les necessitats de la societat i n'asseguren la defensa.

Heval Halima Abubeqir

Responsable general de les Asayiş Jin del nord de Síria: Hi ha moltes diferències entre la policia estatal i les Asayiş. Si actues segons els patrons de l'Estat generaràs una força autoritària. És a dir: "sóc policia, soc una força, puc ser autoritari amb tu". Però els nostres principis com a forces Asayiş no són així. Som la força de defensa de la societat, de l'ètica de la societat. Funcionant en base al pensament de l'estat, la policia de l'estat es mou per un pensament nacionalista. En canvi, nosaltres no. Nosaltres ho fem per a la defensa de la germandat dels pobles. Tots els pobles de Rojava i del nord i l'est de Síria, tots tenen el seu lloc dins les Asayiş. Tothom pot parlar en el seu idioma. Però si funciones segons l'Estat, no. Per exemple, si ets kurda, no pots parlar en el teu idioma.

Les persones que s'uneixen a la feina de les Asayiş reben una formació de 15 dies per conèixer la perspectiva general de la feina que fan, i en aquests 15 dies, també reben formació per utilitzar les armes. Després, hi ha formacions de llarga durada a l'Acadèmia d'Asayiş. Les forces d'Asayiş s'encarreguen, principalment, de la defensa de les ciutats i carreteres. També tenen la responsabilitat de la seguretat de les institucions i les presons, i s'encarreguen de les persones que venen drogues i de les persones que intenten crear conflictes a la societat. La seva forma d'organització és a través de reunions mensuals i *tekmîl* diaris. Les companyes de les Asayiş Jin s'encarreguen de diferents

feines i hi ha unitats que tenen comeses específiques. Les HAT[83] (Forces Anti-Terror) són les unitats dedicades a la lluita contra el terrorisme, que al territori és principalment la lluita contra el Daesh i altres bandes gihadistes. Les forces Hawar han d'estar sempre preparades per donar respostes ràpides davant situacions d'emergència. Les forces encarregades del trànsit controlen la circulació i també s'encarreguen de patrullar i fer controls a les carreteres. En cas de guerra, les Asayiş actuen a la rereguarda, portant els subministraments necessaris a les YPJ/YPG al front. Pel que fa als casos de violència contra les dones, les Asayiş Jin treballen directament amb les diferents organitzacions del sistema de justícia de les dones, com ara la Mala Jin i les dones del jutjat, a més de amb la Comissió de la Dona de l'Administració Autònoma.

Heval Nûjiyan

Rêveberî de les Asayiş Jin del cantó de Qamişlo: El nostre poble tenia molta por de l'Estat. Abans, si hi havia cap problema, no es trucava a la policia. Tot es quedava dins de la família. Però quan es van crear la Mala Jin i les Asayiş les dones van poder parlar sense por. Hi ha molts casos de maltractament, però ara les dones tenen la Mala Jin i les Asayiş Jin amb elles. Abans aquestes situacions s'amagaven, sentien vergonya. Per això els homes ara estan molt enfadats. Tenim una posició clara contra la violència i no acceptem que un assassí de dones surti amb una sentència lleu o no sigui condemnat. També es fa una tasca educativa intensa per protegir la societat de la violència i participem a les accions i manifestacions contra la violència envers les dones.

Si una noia s'escapa de casa perquè el germà vol assassinar-la, o si les dones són acusades d'enganyar els marits, recorren a nosaltres o a la Mala Jin. En casos de perill immediat, quan una dona és amenaçada de mort, se la ingressa a un centre d'acollida. A la nostra regió tenim coneixement de dos casos en què no vam poder prendre les precaucions adequades a temps. En tots els altres casos en què les dones han acudit a nosaltres hem pogut evitar la

83 HAT: *Hezên Anti Teror* – Forces Anti Terror

violència. De fet, els assassinats de dones han disminuït considerablement en comparació amb el passat. Quines eren les raons dels feminicidis? Al principi, moltes dones eren assassinades per motius d'honor. Altres raons eren les malalties mentals o homes que estaven sota els efectes de les drogues, però també ho era que una dona sortís del marc establert per la família o que la dona estigués enamorada d'un home que la família no acceptava. Aquestes són, doncs, les raons que s'utilitzaven per intentar legitimar els feminicidis. Ara s'ha fet una feina educativa al voltant de tots aquests temes.

La feina de les Asayiş està vinculada a les decisions dels municipis i s'estructura regionalment a les ciutats i cantons. Des de l'any 2013 s'han establert centres d'Asayiş Jin a Qamişlo, Afrin, Dêrîk, Serêkaniyê, Dirbesiyê, Hesekê i Kobanê. Les Asayiş Jin treballen també en coordinació directa amb les HPC-Jin[84], amb les quals s'encarreguen conjuntament de la defensa de manifestacions, celebracions i funerals. Actualment el cos d'Asayiş és necessari, ja que té un paper important en el desenvolupament de la seguretat i l'estabilitat dels pobles i ciutats davant de diferents tipus d'atacs: cotxes bomba del Daesh, introducció de droga per part de Turquia com una manera d'afeblir la força de la societat, prostitució, etc. L'objectiu, quan la situació així ho permeti i la societat estigui preparada, és que les Asayiş vagin desapareixent i siguin les HPC (Forces de Defensa Civil) les encarregades de la defensa dels barris i ciutats.

Heval Nûjiyan

Les Asayiş existeixen a causa de la nostra situació d'emergència, per la situació de la revolució. En aquest context les Asayiş són necessàries. Però l'objectiu final són les HPC: que cada barri sigui capaç d'autodefensar-se. Quan hi hagi calma i pau, les Asayiş romandran només simbòlicament.

84 **HPC**: *Hezên Parastina Civakî* – Forces de Defensa Civil.

HPC-Jin

> "Tenim una voluntat molt forta en aquesta revolució. Ningú no té por de la mort; la mort ens té por. Així és com ho diem. És a dir, ja no temem la mort. O vivim lliures o no vivim."
>
> Heval Hedia Ehmed Abdullah

Pel que fa a l'autodefensa armada, l'objectiu és que tots els membres de la societat siguin capaços de defensar les cases i els barris en cas d'atac. Una de les principals característiques del sistema estatal és que la defensa queda en mans d'un cos elititzat (policia, exèrcit, etc.) que treballa per mantenir i assegurar els interessos del propi estat. En canvi, l'objectiu del desenvolupament de la Nació Democràtica en l'àmbit de l'autodefensa és que aquesta formi part de la vida mateixa i estigui integrada en les cèl·lules que conformen la societat. Per això, les HPC estan directament vinculades a les comunes i formades per membres d'aquestes. L'any 2014 es van crear les HPC-Jin, formades únicament per dones. El seu treball és garantir la seguretat en actes públics com ara manifestacions, celebracions o funerals de màrtirs, així com garantir la seguretat dels barris i comunitats. Com que són participants de la seva comuna i veïnes del barri, elles saben millor que ningú quins són els problemes de seguretat a la seva zona i intenten buscar solucions des de la base. No són militars, sinó que formen part de l'estructura civil, per la qual cosa, a més del seu *kalàixnikov*, l'única cosa que porten és una armilla amb el logo de la rosa, símbol de les HPC-Jin sense cap mena de dubte.

Heval Fahima

HPC-Jin Qamişlo: Les HPC-Jin constitueixen un pilar central de l'administració local, juntament amb la Mala Jin. L'aspiració de tots els seus esforços i tasques és sempre resoldre juntes els problemes, definir les necessitats i organitzar la col·lectivitat en el marc de la interacció i les institucions comunitàries. Allò que les mou és el coneixement i la preocupació pel barri i la convivència.

HPC-Jin

Tot i que la participació a les HPC-Jin està oberta a dones de totes les edats, la majoria són dones grans, mares i àvies. Per això, i encara que en totes les forces d'autodefensa de dones hi ha hagut dificultats al principi perquè la societat hi confiés, per a les HPC-Jin la dificultat va ser major perquè no eren dones joves les que prenien les armes per defensar el seu poble.

Heval Silama Mohammed Halci

ı Dêrîk: Els que estan dins de l'organització, els que ı la filosofia de Rêber Apo, no diuen res. Però si no ɪn, no deixen que les seves dones o mares hi participin. ɪs fills tenien por que jo usés armes, però la meva famí- a dir res. Tinc set fills. La societat deia: "les dones no es poden defensar, no poden prendre les armes". Ara la gent té molta confiança en nosaltres. Quan ens veuen se senten molt feliços.

Heval Hedia Ehmed Abdullah

HPC-Jin Dêrîk: Vèiem com els homes s'encarregaven dels controls i vam pensar que no n'hi havia prou. Vam proposar que nosaltres, com a HPC-Jin, és a dir, com a defensa de les dones, també sortíssim al costat dels homes. La nostra proposta va ser acceptada i ens vam autoorganitzar. Al principi hi havia unes 45-50 dones. L'any 2015 vam celebrar la nostra primera conferència. Allà vam triar la nostra *rêveberî* del cantó, vam decidir com seria la nostra bandera, ens vam diferenciar dels homes, és a dir, vam diferenciar el nostre treball, la nostra logística i vam crear els nostres grups en les comunes. Vam veure que les dones pateixen molta violència a la societat. Vam veure, doncs, que hi havia la necessitat d'una defensa social de les dones. En la revolució les que pateixen més dificultats i violència són les dones; en el sentit físic, en el sentit econòmic, en el sentit de la criança de les filles… És a dir, en tots els sentits, les que més pateixen en una revolució són les dones. Han donat el seu germà, han donat el seu pare, han donat el seu oncle, han donat el seu fill, han donat la seva filla, és a dir, ho han donat tot per aquesta revolució, en tots els àmbits. S'han convertit en combatents, en polítiques, en doctores... s'han autoorganitzat en totes les esferes. I nosaltres, també, en la part relativa a la defensa.

Les famílies han posat molts obstacles a les mares. Com ha dit la companya, això ha estat així a causa de la por que usem armes. Sempre havien vist que els homes protegien les dones, no que les dones s'autodefensessin. Ara les dones han defensat els homes, les filles, casa seva i la societat. A l'inici hi va haver obstacles perquè les dones s'organitzessin en cada àmbit, però en el camí de la formació i la construcció d'una voluntat pròpia forta, les dones han avançat molt, i han ofert molta resistència davant la família, els fills, la societat i els enemics. Fins ara resisteixen dins de la societat, i intenten lluitar perquè totes les dones assoleixin el seu nivell.

Quan vam començar la nostra feina els homes ens feien bromes. Deien: "mares d'aquesta edat alçaran les armes?" i, "però si els fan por les armes" i ... És a dir, es molestaven. Va començar el front a Al-Hol. De 300 homes, només dos van aixecar la mà

per anar-hi. Nosaltres érem unes 45 dones, i totes vam aixecar la mà per anar al front. Com a mares ens vam proposar per anar-hi darrere dels nostres fills i filles, i hi vam arribar com a unitats. Allà també ens vam autoorganitzar. Vam decidir que entre nosaltres no hi hauria homes, que no diguessin que les dones tenen por. Vam estar soles. Vam fer les nostres guàrdies, la nostra preparació per a la guerra. Les mares vam mostrar la nostra voluntat. Vam dir: "no marxarem fins que triomfem". Hi vam arribar com a mares i ens vam encendre com a revolucionàries. Qui creuria que les dones, contra un enemic tan salvatge com el Daesh, anirien a combatre i a assumir la defensa de la rereguarda dels seus fills i filles? Vam crear la nostra pròpia confiança. Les HPC-Jin també van ser al front de Şedadê. Una altra vegada les mares es van proposar i van dir: "participarem també en la guerra de Şedadê." Fins avui tenen curiositat i diuen a les companyes: "per què no ens porteu al front?" Realment ens sentim molt felices que s'hagi creat aquesta defensa, que aquestes mares heroiques i amb voluntat estiguin entre nosaltres.

Dins la societat hem fet molts canvis. Les dones no creien que poguessin tenir una força de defensa pròpia. Els homes també estan canviant la mentalitat. Saben que les dones es defensen, que tenen força per combatre i també a nivell polític i econòmic, les dones ho han assumit tot. Ara, quan venia cap aquí, un home m'ha vist, s'ha posat a l'altra banda i ha dit: "tinc por de com camines." Realment, ara, quan caminem, sabem com fem els passos, perquè ara tenim confiança en nosaltres mateixes, en la nostra voluntat, les nostres idees i el nostre coneixement. Sabem què fem. Abans estàvem dins d'un règim brut, el règim Baas. El Règim estava per sobre dels homes, els homes estaven per sobre de les dones, i les dones també criaven les seves filles en l'esclavatge. Ara ens veiem a nosaltres mateixes com a dones amb sort. Participem en aquesta revolució. És una revolució armada, en què defensem els nostres territoris i les fites que hem assolit, defensem les nostres religions i nacions; i també hem creat la societat, hem creat les nostres institucions, hem posat la nostra base. Hem fet la nostra feina.

Realment, com a dona ara estic orgullosa, i dins aquesta revolució faig història i també l'escric. Per una banda, participem de la història, i per l'altra, també l'escrivim. I no ho fem només les dones kurdes. Entre nosaltres hi ha persones de totes les naci-

ons: caldees, cristianes o àrabs. A la nostra assemblea del consell unes dones han dit: "estem preparades per a la guerra, som un grup de 12 dones preparades per anar a la guerra contra els atacs d'Erdogan i el Daesh, i contra aquests grups que han armat." Realment la revolució l'hem fet nosaltres. Aquesta guerra és una guerra entre l'existència i la mort. Construïm la nostra economia, mentre ells volen malmetre-la. Volen acabar amb la nostra ètica i la nostra cultura; els infiltrats dins de la societat juguen amb això. Nosaltres no deixem que els enemics es recreïn a si mateixos dins de la nostra societat. Formem la nostra societat. Pel que fa a l'economia, per exemple, amb tants anys de revolució, no deixem que la societat passi gana o estigui sense feina. Amb una mà combatíem i amb l'altra mà construíem la societat. Abans de final d'any (2018) Erdogan va dir: "en 10 dies atacarem." Va arribar cap d'any i tothom ho va celebrar; la festa va ser alegre. Som així. Hem creat una societat així. D'una banda som una societat amb molt de dolor, fins ara encara ens sagna el cor, no ens queden llàgrimes als ulls per les nostres màrtirs, per les nostres revolucionàries, però, d'altra banda, també som felices. No deixem que la rereguarda de la nostra societat es quedi desprotegida. Vam dir que els atacs que vinguessin contra la societat, els combatria la societat amb el seu coneixement. Com Rêber Apo deia: "construïu al nivell d'un poble guerrer." El poble es defensa a si mateix.

Les HPC-Jin també s'encarreguen d'impartir formació a la població. El sistema d'autodefensa és per a persones des dels 7 als 70 anys. A les petites els ensenyen esport, com ara boxa, a més de com defensar-se a les xarxes socials i davant les influències del sistema capitalista, així com a tenir decisió pròpia. A les grans els ensenyen a desmuntar i muntar un *kalàixnikov*, a netejar-lo i a disparar. Totes les persones de la societat han de tenir els coneixements bàsics per poder defensar el barri en cas que hi hagi atacs. Tant les HPC com les HPC-Jin treballen sense sou, treballen des de i per a la societat, per la qual cosa són molt respectades.

Heval
Hedia Ehmed
Abdullah

rmació, no es tracta només del *kalaix*. Tenim formació . Quan hi ha atacs i és necessari, hi intervenim com a ilitar. Però en el sentit mental, aprenem com ens autom; com parlem, com actuem, com defensar-nos dels ris. Dins de la societat, quan hi ha fam, aprenem com ens autodefensem. No només pel que fa a les armes, sinó també com autodefensar-nos les dones en contra de la mentalitat de l'home; com criar lliures els fills i filles. El tema de l'autodefensa és molt ampli. Per exemple, una noia, de 15 o 16 anys, com s'ha de defensar, o com poden les dones autodefensar-se també de la mentalitat del seu marit a casa.

Heval
Silama Mohammed
Halci

Si hi ha un problema, ens organitzem per mitjà de les comunes. Avisem a qui s'encarrega de la comuna i li diem que agrupi la gent, que venim. Els expliquem la situació, els diem que si demà hi ha atacs han de saber defensar les filles i les cases. Diuen: "d'acord, venim". Ens ajuntem a un lloc com ara l'escola del poble o el lloc de l'assemblea, i venen homes i dones. Al principi tenen por, però els ajudem i després estan molt contentes. A la ciutat anem casa per casa. A les que volen aprendre a utilitzar les armes els diem que vinguin a la comuna i allà, durant alguns dies, els ensenyem. Anem al camp o al desert perquè disparin. Ho fem també a través de la comuna.

> "En cas d'atacs, el rol de les HPC sempre serà dins la societat. 'Estem preparades per a tot. Sabem com guarir les ferides, posar injeccions…. Quan hi hagi atacs, serem combatents, doctores, el que calgui. Ens hem preparat per a tot."
>
> Heval Hedia Ehmed Abdullah

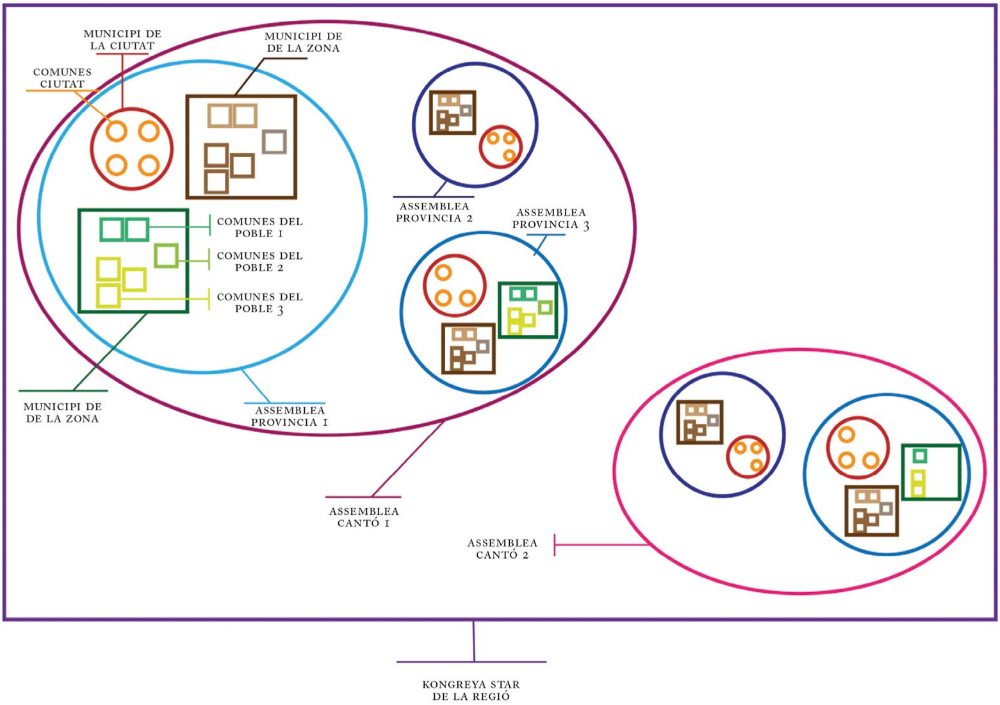
MUNICIPI DE LA CIUTAT
COMUNES CIUTAT
MUNICIPI DE DE LA ZONA
COMUNES DEL POBLE 1
COMUNES DEL POBLE 2
COMUNES DEL POBLE 3
MUNICIPI DE DE LA ZONA
ASSEMBLEA PROVINCIA 1
ASSEMBLEA PROVINCIA 2
ASSEMBLEA PROVINCIA 3
ASSEMBLEA CANTÓ 1
ASSEMBLEA CANTÓ 2
KONGREYA STAR DE LA REGIÓ

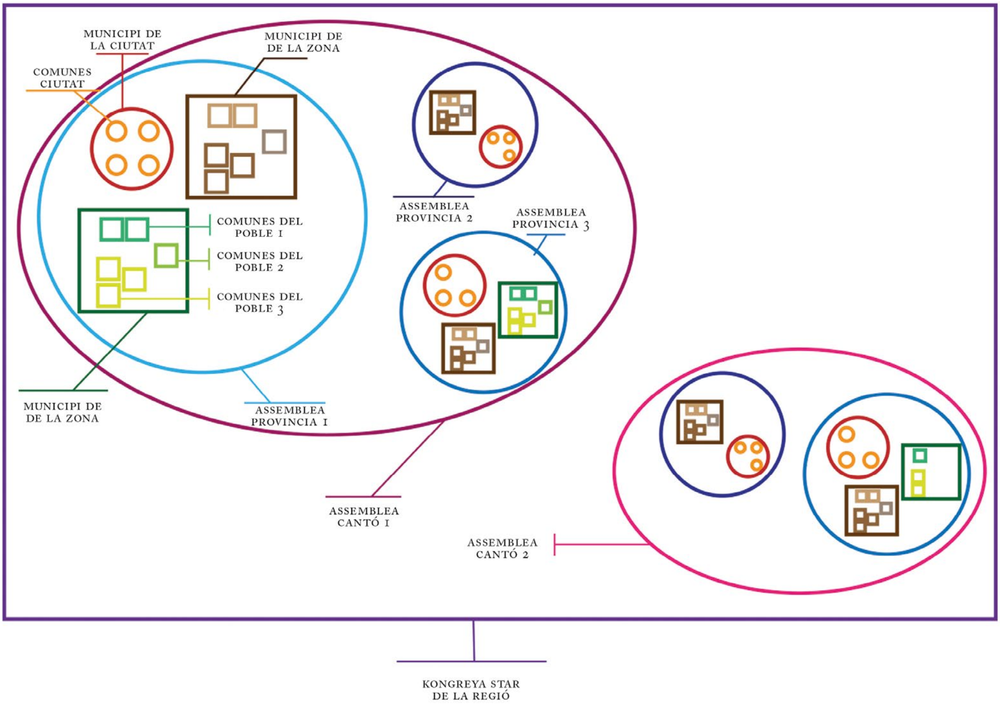
MUNICIPI DE LA CIUTAT
COMUNES CIUTAT
MUNICIPI DE DE LA ZONA
COMUNES DEL POBLE 1
COMUNES DEL POBLE 2
COMUNES DEL POBLE 3
MUNICIPI DE DE LA ZONA
ASSEMBLEA PROVINCIA 1
ASSEMBLEA PROVINCIA 2
ASSEMBLEA PROVINCIA 3
ASSEMBLEA CANTÓ 1
ASSEMBLEA CANTÓ 2
KONGREYA STAR DE LA REGIÓ

Heval Şervin Dêrîk

tzació de Dones Siríaques de Dêrîk: El primer element eix la comunitat de dones de les diferents ètnies és la ntra el sistema de dominació, perquè hi ha qüestions als les dones s'enfronten que són compartides, com ara nicidis, els suïcidis, els divorcis o els matrimonis infantils. Són problemes de tota la societat que estan directament relacionats amb les dones. Alhora, l'oposició contra la voluntat de les dones és un tema que genera debat, fins ara en la societat no hi trobem una posició comuna. Per exemple, la societat àrab és molt retrògrada; ofega per complet les dones. La societat siríaca té una manera de ser molt progressista, molt social, però és nul·la a l'hora de donar poder de decisió a les dones. La societat kurda és molt diversa: una part ha acollit la consciència de la llibertat i exerceix el seu paper de manera força activa, i una altra part és molt passiva. En totes les societats trobem aquestes diferències. Això ens mostra que hi ha una guerra per la llibertat i la voluntat pròpia. Hi ha un desig comú de totes les dones, que és tenir la seva pròpia voluntat i poder prendre les seves pròpies decisions. Les preocupacions que comparteixen són les que tenen a veure amb la influència del sistema patriarcal, i els problemes més dolorosos i tràgics són l'assassinat de dones amb el pretext de l'honor, i el suïcidi de les dones que no arriben a trobar una solució als seus problemes. El segon tema és la política de la prostitució ja que, a causa de la crisi econòmica, les dificultats estan obligant les dones a recórrer-hi. I per resoldre aquesta situació les dones estan treballant conjuntament. A més a més, per tal de construir i assegurar la voluntat i la unitat de les dones en l'àmbit polític existeix el Consell de Dones de Síria.

Heval Gulistan Osman

...e del Centre de Jineolojî del cantó de Qamişlo: Tenim ...sitat de generar una aliança, de crear un organisme que ...es dones que treballen per impulsar la lluita entre totes. ...na perspectiva pràctica, la nostra societat continua influenciada per la religió, pel racisme, per la mentalitat estatal i, a més, està formada per una gran diversitat de poblacions. És per això que és conegut l'Orient Mitjà, per la seva diversitat. El que més necessitem és formació, formar la societat i especialment les dones, però també els homes. Les relacions diplomàtiques també són importants, però cal fer-les a través d'una organització. Si la força de les dones no està organitzada, no és possible avançar. Hem de ser capaces d'organitzar-nos per arribar a les dones d'Alep, de Damasc; hem d'establir-hi una relació i adonar-nos que juntes tenim més possibilitats d'aconseguir els nostres objectius.

Kongra Star

"Nosaltres no permetem que les dones diguin: 'no podem'. Nosaltres preguntem a les dones: 'podem?' i només acceptem una resposta: 'clar que podem!'"

Heval Zine, Acadèmia de Kongra Star

Kongra Star és l'organització paraigua autònoma de les dones de Rojava. S'organitza sobre la base del paradigma del Confederalisme Democràtic i la Nació Democràtica. Així com les organitzacions autònomes de dones de les altres parts del Kurdistan, també és part del KJK. Kongra Star es coordina amb la Comissió de la Dona de l'Administració Autònoma del Nord i l'Est de Síria, que és alhora l'encarregada de coordinar totes les organitzacions de dones de les diferents nacions d'aquesta regió, com ara l'organització autònoma del Consell de Dones Assíries o l'Organització de Dones Àrabs

Zenobya. Totes les dones, siguin kurdes, àrabs, assíries,... tenen cabuda dins l'organització de Kongra Star.

El sistema del Confederalisme Democràtic és un organisme que evoluciona de forma constant, que es va transformant segons les necessitats i el context politicosocial del territori on es desenvolupa. Funciona de manera orgànica, amb diferents capes que van dels nivells de coordinació més locals als més amplis.

La base organitzativa del sistema són les comunes, que són les garants de la democràcia de base. Una comuna està formada per habitants d'un mateix carrer, d'un barri o un poble, en funció del territori i de la població. Els membres d'una comuna debaten i prenen les seves decisions col·lectivament per millorar les seves condicions de vida segons les necessitats de la comunitat, siguin materials o intel·lectuals. Diverses comunes s'uneixen en una assemblea a escala de municipi; diversos municipis s'uneixen en una província; diverses províncies en un cantó, i diversos cantons en una regió. Així, el sistema pot créixer sense dependre de les fronteres estatals, sinó adaptant-se a la realitat social i geogràfica. Hi ha tantes comunes autònomes de dones com comunes generals de tota la població.

De l'escala més local a la més àmplia, el sistema de dones s'organitza territorialment així:

1. El poble o el barri.
2. El municipi (un conjunt de pobles d'una mateixa zona o els barris d'una mateixa ciutat).
3. La província (un conjunt de municipis).
4. El cantó (un conjunt de províncies).
5. La regió (un conjunt de cantons).
6. L'Administració Autònoma (el conjunt de totes les regions organitzades d'acord amb el sistema del Confederalisme Democràtic al nord i l'est de Síria).

De l'escala micro a la macro, els diferents òrgans organitzatius es poden descriure de la manera següent:

1. La comuna: és la cèl·lula més petita de l'organització social. És un grup petit de persones que s'organitzen a escala local i que es coordinen amb altres comunes amb el sistema d'assemblea.
2. L'assemblea: conjunt de comunes a escala local que formen una assemblea, a escala municipal per exemple.
3. El consell: òrgan administratiu més ampli, per exemple, el Consell de Dones del nord i l'est de Síria, que és l'òrgan del sistema de dones a escala de tota l'administració del nord i l'est de Síria.

Si prenem l'exemple de la província d'Amûdê, veiem que a la ciutat d'Amûdê hi ha diverses comunes de dones que s'organitzen sota el paraigua de Kongra Star i als pobles del voltant també hi ha tres municipis que tenen assemblees de Kongra Star, les quals coordinen les comunes de dones de la zona. Aquestes assemblees es troben a l'assemblea de la província d'Amûdê. Alhora, la província d'Amûdê és part de l'organització de Kongra Star del cantó de Qamişlo i, en una escala encara més gran, les representants del cantó de Qamişlo es troben amb les altres representants de la regió de Cizirê. Finalment, la regió de Cizirê està també coordinada amb totes les organitzacions de dones del nord i l'est de Síria.

Totes les delegades de Kongra Star són escollides de manera democràtica pels vots de les dones i les seves representants a cada nivell. Les copresidentes de totes les comunes es reuneixen amb la *rêveberî* del municipi per fer-hi arribar les informacions, necessitats, decisions i activitats. La coordinació del municipi es reuneix alhora amb les coordinacions d'una mateixa província. Cada reunió es fa amb l'objectiu de compartir la situació de cada comuna i actuar col·lectivament si cal; per exemple, per plantejar una acció específica compartida per diverses comunes.

Els treballs i projectes que desenvolupa Kongra Star s'organitzen a través dels comitès de Política, Justícia Social, Educació, Autodefensa, Municipis i Medi ambient, Economia, Diplomàcia, Art i Cultura, Salut, Mitjans de Comunicació i el Comitè Social.

Els comitès estan formats per un conjunt de persones escollides per exercir una tasca determinada i el mecanisme de coordinació dels comitès funciona de la mateixa manera que la coordinació de les assemblees de dones. Així, doncs, les portaveus dels comitès d'educació de les comunes, per exemple, es reuneixen a nivell de municipi, després les portaveus del comitè d'educació del municipi es reuneixen amb les portaveus de tots els municipis a escala de província, etc. El treball de tots aquests comitès està supervisat per una coordinació constituïda per portaveus dels diferents comitès. El treball no està fragmentat, sinó que hi ha interaccions entre els diferents comitès. Les portaveus són les que faciliten aquestes interaccions, de manera que coordinen tota la feina amb una visió global.

D'altra banda, a escala de tota l'Administració Autònoma també hi trobem comissions. Per exemple, la Comissió de la Dona pretén ser un òrgan representatiu de la voluntat i necessitats de les dones i es dedica a promoure projectes per a totes les dones del sistema confederal democràtic del nord i l'est de Síria. Les estructures autònomes de dones també tenen les seves copresidentes a totes les comissions del sistema general.

Experiències de les companyes de Kongra Star

> "Dones, confieu en la vostra força! Quan la dona lluita veu esperança, però si es queda asseguda, no la pot veure. Hem de fer créixer l'esperança."
>
> Heval Asya Abdullah, *rêveberî* de Kongra Star

Kongra Star funciona com a cèl·lules que es multipliquen, s'uneixen i s'amplien. És un sistema que es construeix democràticament des de la microestructura social més petita, la comuna, fins als nivells més amplis, o més macro, de coordinació. Allò micro forma i condiciona allò macro. Així, totes les decisions i els projectes que es desenvolupen s'adapten a la realitat local de la vida social. Si es coordinen totes les cèl·lules es poden trobar solucions mitjançant una organització macro compartida, la qual aporta més possibilitats d'intercanvi de recursos i idees.

Tot i això, cal tenir en compte que no es pot passar de la nit al dia, de 5.000 anys d'estructures jeràrquiques estatals fins a un sistema confederal de democràcia de base. L'objectiu de l'Administració Autònoma del Nord i l'Est de Síria és crear les bases de les comunes i fer créixer el sistema fins a la coordinació descentralitzada total, a través de desenvolupar relacions fortes de suport mutu i de cooperació entre totes les dones i les comunitats que conviuen en un mateix territori.

La construcció del sistema confederal de les dones és un procés viu que podem entendre gràcies a l'experiència de les participants al llarg dels anys i, en concret, de les dones amb qui vam coincidir durant el temps que vam estar a l'AANES. Així doncs, vam tenir l'oportunitat de trobar diverses coordinadores i portaveus de Kongra Star i dels seus comitès a l'Acadèmia de Rimêlan:

la comuna.

Acadèmia de Kongra Star de Rimêlan, desembre de 2018

Heval Medya

u de Kongra Star del cantó de Cizirê: El sistema de Star es va crear l'any 2005 amb el nom de Yekîtiya nió Estrella). L'any 2005 vam celebrar-ne el primer . En el sisè congrés de 2016 vam passar a organit- amb el nom de Kongra Star. Cal tenir en compte que de l'any 2005 fins al 2011 la lluita de les dones es desenvolupava de manera diferent perquè vivíem sota el sistema autoritari del Règim Baas. Així, doncs, les dones no podien avançar i era difícil fer créixer l'organització de Yekîtiya Star amb totes elles. Hi va haver molts atacs contra la gent i ens vam topar amb moltes dificultats per part del Règim, però les dones vam resistir. Moltes membres de Yekîtiya Star van ser detingudes. A més a més, a la presó van patir violència, i també van emmalaltir, però mai no vam abandonar la resistència. Era difícil per a l'organització i moltes vegades no ens podíem reunir o celebrar els nostres congressos. Aleshores fèiem que cada congrés representés un pas especial per a l'organització en un lloc diferent; vam anar a Afrin, a Kobanê, i també a la regió de Cizirê. Tot i les dificultats, vam seguir anant a picar a cada porta perquè les dones s'autoorganitzessin. Al principi no hi va haver gaire participació; moltes famílies no estaven d'acord amb el fet que les dones sortissin de casa, però tot i així vam saber superar aquests problemes i gràcies a la nostra resistència vam poder arribar fins a la revolució del 2011.

El canvi de nom de Yekîtiya Star a Kongra Star es va acompanyar d'un canvi d'objectius de l'organització autònoma de dones a Rojava i el sistema es va començar a estructurar en base a una organització més àmplia per tal d'incloure totes les dones del territori i no només les dones kurdes.

Heval Medya

s dificultats que va tenir com a Yekîtiya Star fins l'any am poder organitzar milers de dones. Però al sisè con- m veure que Yekîtiya Star tenia limitacions. Per això nviar cap a Kongra Star, perquè totes les dones de to- nacions poguessin ser part de l'organització. Abans els olors de la bandera de Yekîtiya Star eren el verd, el vermell i el groc (els colors del Kurdistan) sobre un fons blau. Quan vam decidir que Yekîtiya Star havia d'ampliar-se per ser una organització de totes les dones, va passar a ser Kongra Star, amb l'acceptació de les 251 delegades presents al congrés. També es va canviar la bandera, que va adoptar els colors de les dones, de la natura i del sol. Per això la nostra bandera té un fons verd amb una cara de dona en un sol i una espiga de blat, perquè la dona i la natura estan connectades.

Quan l'any 2016 va començar la nostra feina amb el nom de Kongra Star vam construir el sistema de comunes autònomes. Es van proposar cinc comitès per a l'organització de cada comuna: economia, educació, autodefensa, justícia i social. Aquests comitès es creaven segons la iniciativa i la necessitat de les membres de cada comuna.

Heval Rodi

u de Kongra Star de Qamişlo: Abans el sistema era di- ni havia una part general o mixta i una part autònoma de Qui estava a la part mixta no participava en la part autò- Després vam canviar el sistema. Ara una dona que treba- àmbit general automàticament és part del sistema autò- nom de dones. Les copresidentes del sistema general i les dones que són *rêveberî* del sistema autònom treballen juntes i prenen les decisions conjuntament, sobretot en allò que concerneix a les dones. Expressen la seva opinió, s'autoorganitzen entre elles i desenvolupen la seva feina com a part de l'assemblea de Kongra Star. Cada final de mes celebren la seva reunió. No compten amb

els homes per fer-ho, no els necessiten. També les dones de les comunes es reuneixen, prenen les seves pròpies decisions i actuen per si mateixes.

Logo Yekîtiya Star

Logo Kongra Star

El sistema de Kongra Star és un sistema de representació i coordinació de la voluntat de les dones de Rojava. Totes les dones i tots els partits que accepten els principis de la revolució de les dones hi poden participar activament.

Les comunes no estan connectades a cap partit, sinó que responen a les decisions preses per la societat. Molts partits i nacions diferents s'organitzen en el marc de Kongra Star en tota Rojava. El nostre objectiu és que totes les dones es puguin organitzar amb Kongra Star amb l'única condició que acceptin els principis de l'organització.

Realment les dones treballen més, perquè treballen en l'àmbit general i en l'àmbit autònom. Cada setmana la coordinació de cada assemblea de Kongra Star escriu un informe sobre l'activitat que està fent. Cada 15 dies hi ha una reunió de la representació de Kongra Star a cada districte i cantó. Escriuen i presenten un informe del treball realitzat des de la darrera reunió i el pla de treball per a les properes setmanes. D'aquesta manera s'avalua tota la feina i es fan crítiques i autocrítiques. Cada nivell -municipi, província i cantó - fa els seus plans de futur, i cada mes es fa una reunió de totes les representants on es tracten els temes més profundament.

La construcció de les comunes és la base del treball revolucionari tant per a les dones com per a la població en general. Per això des de l'inici de la revolució, tots els esforços es dirigeixen a la creació de les comunes i a l'educació pràctica i teòrica dels seus membres.

Heval Fatma Suleyman

...e de Kongra Star de Dêrîk: A Dêrîk al principi ens ...idir en dos grups, homes i dones, i vam anar casa per ...ada 50 o 60 cases es van convertir en una comuna. ...na reunió un dia i cada grup visitava 150 cases. Reu... tota la comuna per decidir qui serien copresidentes, un home i una dona. A més escollíem responsables per a l'educació, l'autodefensa i els diferents comitès de la comuna.

Heval Selva Ehmed

...e de Kongra Star de Serêkaniyê: A Serêkaniyê (abans ...vasió de 2019) hi havia cinc barris i a cada barri hi ...munes. Cada comuna tenia 100 cases. Picàvem a cada ... reuníem totes les dones en les cases més grans, amb ...u de constituir el sistema autònom de comunes de dones. A les reunions parlàvem de l'alliberament de la ciutat,

que estava en mans de l'Estat Islàmic; després constituíem les comunes "seguint el camí de les màrtirs"[87], com diu Rêber Apo. Tot seguit explicàvem què és una comuna, què és la vida comunal, com treballaríem i viuríem juntes. Al principi debatíem sobre com les dones ens autogestionaríem nosaltres mateixes. El primer comitè que vam constituir va ser el d'educació, perquè és la base de la comuna. Després vam constituir els d'autodefensa, justícia, economia i salut. Tot i que en algunes comunes hi participaven poques dones, també hi organitzàvem el treball d'educació. Rêber Apo diu que encara que siguem només dues podem dur a terme qualsevol formació: sobre la història de la dona, la dona i la societat, la revolució de les dones a Síria, els seus obstacles, etc. També preparàvem seminaris sobre la importància de Rêber Apo[88].

Com a dones, debatem sobre com educar la infància. Ens preguntem què passa quan les criatures tornen de l'escola, quins són els pensaments, les idees i les propostes de Rêber Apo sobre aquests temes, com fem de les nostres filles i fills éssers intel·ligents.

Les dones kurdes van assumir un rol d'avantguarda en l'organització autònoma a Rojava, però desenvolupen la seva feina sobre la base del projecte de la Nació Democràtica, que inclou totes les dones de les diferents nacions.

Heval Medya

otes les nacions, les dones que viuen més dificultats lment les àrabs. A la zona de Tell Tamer, una zona de ó sobretot àrab, vam constituir una assemblea. Quan les eleccions, recordo una dona que es va posar a plorar perquè no havia estat escollida. Li vaig preguntar per què plorava i em va dir: "he lluitat molt per poder sortir de casa

87 És una expressió en kurd que significa que en la lluita se segueix sempre el camí il·luminat per la llum de resistència, esperança i esforç de les persones que han donat la seva vida per la llibertat de les dones, del seu poble i de la humanitat.

88 Veure el capítol "La importància de Rêber Apo" al primer volum de *Dona, Vida, Llibertat*.

meva, per anar a les formacions". El seu marit no estava d'acord que participés en l'organització de les dones i per això es va enfrontar a moltes dificultats. Em va dir: "el recorregut que he fet ha estat molt llarg i molt dur per poder arribar fins aquí. Estava embarassada i vaig perdre el meu bebè per això, però tot i així vaig seguir amb la meva formació." Estava molt trista perquè el seu nom no havia sortit als resultats de les eleccions. Li vam dir: "no passa res, hi ha també l'assemblea general, allà pots ser escollida", però va dir que no volia treballar en l'àmbit general, que només volia treballar en l'àmbit autònom de dones, perquè amb l'organització autònoma havia donat un gran pas en la seva vida. Després d'això vam decidir que aquesta dona treballaria amb nosaltres, perquè amb la seva feina estava lluitant contra la mentalitat dominant.

També, quan vam anar a Şedadê, una altra dona es va posar a plorar perquè volia participar de la feina autònoma per poder emancipar-se. Els homes opressors no estan d'acord que les dones hi participin. Aquesta dona em va dir: "som molt pobres, els meus fills moltes vegades se'n van a dormir amb gana, però no vull diners, no treballo pels diners. Faig aquest pas per a la meva identitat de dona, per aniquilar la mentalitat que ens segueix oprimint". Realment aquests exemples ens diuen molt de la situació de les dones àrabs.

Durant el congrés de 2016 vaig recordar el primer congrés que vam fer i vaig pensar: "ara el nostre congrés és ple de dones àrabs!". La participació de les dones àrabs no ha parat de créixer des que vam començar a organitzar-nos. Com a Kongra Star diem que així continuarem la resistència fins a assolir tots els nostres objectius, amb les nostres màrtirs, amb Rêber Apo, casa per casa, dona per dona, fins que totes estiguem organitzades. No descansarem fins [illegible]em amb tota la violència que hi ha al voltant de la dona.

[illegible]ina de Kongra Star, les dones han fet grans passos [illegible] de la revolució i la seva lluita continua fins avui [illegible]ltats que hi han trobat.

Heval Medya

Hem confrontat les adversitats més grans possibles perquè no tothom està d'acord amb el sistema democràtic que s'està desenvolupant a Rojava, i tots els estats el perceben com un perill. El Règim i tots els estats de l'esfera internacional no volen que aquesta revolució tingui èxit, perquè no volen que aquest model democràtic s'estengui fora, on hi ha sistemes de dominació. Els Estats Units, Europa o Rússia volen destruir la democràcia que s'ha creat aquí. Per què creuen que és un perill per a ells? Si aquest model s'expandeix, cada persona podrà viure amb la seva diversitat i cultura i això representa un perill per als estats, perquè la gent voldrà viure amb llibertat i igualtat.

Per què les dones de Rojava i les dones kurdes han esdevingut un exemple? Perquè gràcies al pensament de Rêber Apo es van conèixer a si mateixes, van aprendre quina és la seva identitat i la seva història. Amb la Revolució de Rojava, les dones volen aniquilar i esborrar la mentalitat i el sistema de dominació. Ja no accepten l'esclavatge; tenen voluntat i força pròpies.

Per què a Rojava l'Estat Islàmic no ha pogut vèncer i esclavitzar les dones? Perquè les dones de Rojava estan organitzades. Totes les dones del territori s'han organitzat sobre la base de la filosofia i el pensament de Rêber Apo i de la Nació Democràtica sota el paraigua de Kongra Star, contra el sistema de dominació.

Dificultats i obstacles en la participació de les dones

"El camí de la llibertat és un camí llarg. Quan l'opressió i la servitud es van imposar a les dones i a la societat, la gent va començar a cercar la llibertat. Aquesta cerca continua fins avui, perquè la definició de la paraula llibertat, és a dir, l'abast d'una vida lliure, no és gens fàcil[89]."

89 Acadèmia de Jineolojî (2022), *Bingehê dîrokî û siberoja ya şoreşa jinê* [Bases històriques i futur de la revolució de les dones]. Weşanên Akademiya Jineolojiyê, pàg. 578.

Per descomptat hi ha moltes dificultats per a la construcció de les comunes i assemblees de dones. La mentalitat no canvia fàcilment. La revolució de les dones és una lluita a llarg termini que requereix un esforç constant i l'obstacle més gran per a la transformació social és el sexisme institucionalitzat en el si de la família. La igualtat entre homes i dones no és suficient amb declarar-la perquè es torni una realitat.

Heval Jîn

> ...bem amb moltes dificultats en el procés de transfor- ...le la societat. Diem que la família és un petit estat. A la ... de famílies encara no s'ha produït una transformació ...faci permetre que les filles puguin anar a treballar fora ..., a fer política o a participar en l'avenç de la societat. Fins avui, en les famílies les opinions dels fills són acceptades fàcilment, però encara no confien en les de les filles. La societat accepta el rol de *rêveberî* dels homes, però no tant el de les dones. Per descomptat, no és que les dones no puguin assumir aquest càrrec, però no són vistes per la població amb les mateixes capacitats o no se'ls té tant de respecte[90].

En les formacions organitzades per Kongra Star, les dones poden analitzar els problemes de sexisme que hi ha a la societat i que impedeixen la seva participació activa en el treball de les comunes i les assemblees. L'any 2017, en una formació a Girkelegê, una dona àrab va explicar que "al principi la participació de les dones en les comunes era escassa, fins i tot podem dir que gairebé no n'hi havia. De mica en mica, gràcies a les reunions i formacions, les dones van començar a participar-hi més. Avui el nombre de dones que participen en les feines és més gran que el dels homes. Les dones es van conèixer a si mateixes i van conèixer els seus drets." Avui dia les comunes de dones i el sistema de copresidència són ...ones àrabs han ocupat el seu lloc en tots els aspec- ...es. Moltes dones àrabs ara també treballen en ...són professores[91].

Heval Asya Abdullah

90 *Ibidem*, pàg. 571.
91 *Ibidem*, pàg. 572.

Membre de la *rêveberî* de Kongra Star: A Rojava hem construït un sistema gràcies a l'avantguarda de les dones. Però encara trobem molts problemes i una part de les dones continua rebent molta pressió i molta violència. Des d'un punt de vista sociològic i psicològic, hi ha moltes dones que pateixen a causa del sistema de dominació. Una part de les dones encara no s'ha deslliurat de la mentalitat del sistema de poder, i això representa un perill en si mateix. Com podem eliminar la distància que hi pot haver entre els avenços de la revolució i la situació d'aquesta part de les dones? És una pregunta molt important. Per una banda, en l'àmbit social, hi ha una revolució i una resistència de les dones en primera línia, i molt de coneixement. Però, per l'altra, encara hi ha problemes molt complexos per a les dones. És una contradicció. Segons el meu punt de vista, si totes les dones no veuen aquesta revolució com una revolució de les dones, si no s'organitzen i no poden prendre decisions per a les seves vides, ho hem de considerar com un error nostre. Pot ser que aquestes dones no acceptin la vida en què viuen i que vulguin lluitar. Però quan no estan organitzades, la seva força i el seu coneixement són menors i no poden trobar solucions. Per tant, és important que totes sàpiguen que hi ha una revolució de les dones i que poden lluitar. Totes han de saber que hi ha un suport, unes forces d'autodefensa i una organització. És important que totes sàpiguen que hi ha un mecanisme per generar solucions i decisions, i que el coneguin. Necessitem crear contactes i investigar sobre la situació de les dones que no estan organitzades. Potser aquestes dones estan esperant que algú vingui a preguntar-los per la seva situació, perquè així puguin fer un pas endavant, però no saben com fer-ho. Si esbrinéssim com fer aquesta feina, sabríem com lluitar contra la violència i totes les dones podrien conèixer el seu dret a la vida.

Experiència d'una companya de l'Institut Andrea Wolf

"Una comunitat lliure i democràtica, o una comuna, és la millor escola on l'individu de la Nació Democràtica pot formar-se. Sense una comuna o una vida comunal, l'individu

no es pot formar completament. Les comunes són diverses i vàlides en totes les esferes de la vida social."

Companya de l'Institut Andrea Wolf

Creació d'una comuna de dones àrabs a la província de Tell Hemîs a la regió de Cizîrê. Font Hawarnews, 2018.

L'any 2018, una companya de l'Institut Andrea Wolf va tenir l'oportunitat de participar en el treball de Kongra Star durant un mes, als pobles del voltant de la ciutat d'Amûdê. Així explica la seva experiència:

> "Les dones de Kongra Star de la zona es reuneixen a la seu de l'assemblea del poble de Topo, on tenen el seu propi espai. A primera vista no sembla gaire diferent de qualsevol oficina, però en realitat és un veritable espai social. Des del matí fins a la tarda, les dones es reuneixen per organitzar-se o per debatre sobre mètodes de treball. Però abans que res és un lloc de trobada. Cada dia venen les dones dels pobles del voltant; aquí totes les dones són benvingudes. En kurd o en àrab, xerren de la vida quotidiana, comparteixen les seves dificultats o punts de vista sobre la situació de les dones i els habitants de la zona. Algunes companyes venen amb les filles petites. De vegades es produeixen situacions que semblen atípiques en comparació amb els espais organitzatius que vaig poder conèixer a l'Estat espanyol. Per exemple, un dia una companya va llegir el nostre destí als pòsits del cafè. Un altre dia vam treballar entremig de les ovelles d'un veí que no paraven d'entrar al local. Aquestes situacions són molt divertides; aquí la realitat social mai no està

allunyada de la feina que es fa. Això crea un apropament càlid entre les dones i el seu entorn, així com també un ambient de treball molt distès.

No totes les dones poden venir fins al local de Kongra Star a causa de problemes de mobilitat o per la llunyania dels pobles. Alhora, algunes famílies continuen tenint dubtes sobre el sistema d'administració autònoma. Per això, cada dia un equip de companyes dedica la major part del seu temps a anar directament a trobar les dones, cara a cara, casa per casa. Aquest mètode és fonamental per conèixer la realitat de cada dona i poder animar-la a formar part de l'organització de Kongra Star, mitjançant la participació a la comuna del seu poble. Si una dona té la voluntat de participar-hi, les companyes l'ajuden a enfrontar-se a una possible pressió familiar. La presència de les companyes en l'espai familiar "privat" obre una possibilitat de debat directe i una motivació més gran per a l'autoorganització de les dones del poble. Els permet argumentar amb determinació sobre el rol i la necessitat de participació de les dones. Es manté sempre una actitud amable i diplomàtica, però ferma, per tal de no bloquejar la situació. L'objectiu és crear confiança i una entesa sincera per a un canvi real i progressiu de la mentalitat. Si bé és cert que el rol 'tradicional' de les dones a les societats és difícil de trencar, per al treball revolucionari de Kongra Star la societat és l'aliança més important. L'objectiu és organitzar les dones i desenvolupar la ideologia de l'alliberament pas a pas, d'acord amb les realitats en què viuen.

Un dia vam anar a un poble àrab que fins aleshores havia mostrat un gran escepticisme pel que fa al nou sistema. Gràcies a un treball diplomàtic llarg, les dones van acceptar constituir-se en comuna. La majoria va arribar amb el burca que només els deixava visibles els ulls. En aquesta regió, que mai no ha estat ocupada per l'Estat Islàmic o grups fonamentalistes, aquesta vestimenta no és habitual; per això, em va cridar l'atenció. Em vaig adonar de la importància d'aquesta reunió sense homes quan les dones van començar ràpidament a compartir amb les companyes de Kongra Star les dificultats del seu dia a dia. La reunió es va desenvolupar sense cap inconvenient, amb te i cafè com de costum.

Les dones grans van ser les que més van parlar, però també algunes de més joves es van animar a prendre el torn de paraula. La majoria eren mares. L'ambient no era gens hostil, però caldrà temps perquè la comuna funcioni realment i es pugui establir una confiança veritable entre aquestes dones i el sistema confederal. L'estratègia per a aquesta trobada va ser anar amb companyes que representen la diversitat de les dones que treballen conjuntament en la construcció i expansió del sistema autònom de dones: kurdes, àrabs i internacionalistes, colze a colze. L'objectiu és unir les dones, trencar l'aïllament i superar les diferències culturals o religioses que les divideixen, usant l'organització en comú com a mitjà d'acció. De moment es va censar el nombre de dones que viuen al poble, es va triar la copresidenta que les representarà al poble i es va abordar com a tema primordial les necessitats relatives al menjar, a la salut i a altres necessitats bàsiques.

Abans d'acomiadar-se fins a la següent visita, les companyes de Kongra Star van explicar el rol de la copresidenta, van animar les dones a trobar-se regularment per donar-se suport mútuament, i les van convidar a trucar o acostar-se a Kongra Star si tenien qualsevol dificultat (ja fos entre elles, o bé amb els seus marits, pares, fills o al poble en general). Després de més de sis anys des de l'inici de la revolució, i superant totes les contradiccions i dificultats, les comunes de dones continuen florint. Cada pas que es fa és sempre com una nova primavera que dona molt ànim a les companyes de Kongra Star que amb la seva perseverança ho fan possible."

Els atacs contra el moviment de dones al nord i l'est de Síria

"La Revolució de Rojava és la revolució de les dones. Si volem estendre la mà a aquesta revolució, hem d'estendre la mà a les dones i defensar els èxits de la revolució."

Heval Eyşe Hiso, copresidenta del PYD

Les dones que s'organitzen al nord i l'est de Síria són un dels objectius principals de les forces feixistes, ja sigui l'Estat Islàmic o l'estat turc. Amb l'objectiu de desanimar-les a participar de la construcció del sistema democràtic i de l'expansió de l'alliberament de totes les dones de l'Orient Mitjà, diverses representants de Kongra Star han estat assassinades els darrers anys. Aquests feminicidis polítics són part d'una guerra física, psicològica i ideològica contra la revolució de les dones, fet que mostra la necessitat de continuar construint una societat lliure de patriarcat i de mentalitat dominant com a forma d'autodefensa de la dona i de la vida.

Zehra Berkel, Hebûn Mele i Emîna Weysî

El 23 de juny de 2020, la Zehra Berkel, la Hebûn Mele i l'Emîna Weysî estaven assegudes al jardí prenent un te després d'un dia de feina quan, a dos quarts de set de la tarda, van ser assassinades per un dron de l'exèrcit turc, que va bombardejar la casa on eren a Helincê, un poble proper a Kobanê.

La Heval Zehra Berkel va néixer l'any 1987 en una família de Kobanê i va anar a estudiar Dret a Alep l'any 2013. En el moment de l'atac formava part de la coordinadora de Kongra Star a la regió de l'Eufrates. Quan era jove, la Heval Zehra va començar a rebellar-se contra les relacions socials feudals i a buscar maneres d'alliberar totes les dones, malgrat que en aquella època no existia el moviment autònom de dones. Va insistir a acabar l'escola i va estudiar Dret. A casa seva, ensenyava les dones grans a llegir i a

escriure. Quan va començar la revolució va ajudar a construir la Mala Jin i va participar de l'establiment del TEV-DEM. Durant algun temps també va treballar a la Comissió d'Afers Jurídics, i després en la coordinació de Kongra Star. Era molt coneguda a la ciutat pel seu gran compromís i la seguretat que tenia en si mateixa.

Heval Dile

na de la Şehîd Zehra Berkel: La Zehra buscava i inves- obre les dones: Què és una dona? Com han arribat les aquesta situació? Per què han estat esclavitzades? Per què a igualtat entre dones i homes en la família, la societat o ? Va dedicar tot el seu temps i energia a les dones. No va escatimar esforços i va experimentar un dolor profund en el seu camí. Però no només va treballar per a les dones, sinó que quan es van organitzar programes educatius per a dones, va voler que els homes també rebessin formació. Totes les dones van prendre a la Şehîd Zehra com un model a seguir. Quan tenien problemes, els compartien amb ella. Volia involucrar totes les que l'envoltaven; cap esforç era massa gran per a ella. Diria que el nivell que hem assolit amb la nostra feina es deu al seu esforç i exemple. Per tant, com a dones, i no ho dic només perquè sigui la seva germana, hem de posar en pràctica els seus somnis. La Şehîd Zehra va repetir una vegada i una altra que mai hem de dir que som lliures fins que puguem respirar veritablement lliures.

La Heval Hebûn Mele Xelîl també era coordinadora de Kongra Star a la mateixa regió. Va néixer l'any 1979 al poble de Pêndir, prop de Kobanê, i acabava de superar un càncer. La Heval Emîna Weysî va néixer l'any 1965 al poble d'Helincê, prop de Kobanê i era mare de cinc filles. Vivia a la casa que va ser atacada pel dron de l'exèrcit turc. Era una dona *wêlatparêz* que participava en totes les activitats del moviment de dones, i també era mare d'una altra membre de la coordinació de Kongra Star, la qual va sobreviure a l'atac.

L'espai aeri de la zona es troba sota control de Rússia. Així doncs, aquesta matança duta a terme per l'estat turc no va ser només un atac il·legal i vergonyós, considerat un crim de guerra per les lleis internacionals, sinó que també es va realitzar amb la complicitat i

l'aprovació de Rússia, dels Estats Units i els membres de l'OTAN, aliats de Turquia, que també tenen bases al nord i l'est de Síria.

Sigui al nord i l'est de Síria o a les altres parts del Kurdistan, civils *wêlatparêz* i militants del moviment d'alliberament i del moviment de dones són regularment apuntades per les bombes dels drons de l'estat turc. En diverses ocasions també s'han fet servir armes químiques prohibides tant contra la població civil com militar. Tot i això, les violacions de tots els acords internacionals per part de l'exèrcit turc fins ara han quedat impunes, malgrat les campanyes de denúncia que s'organitzen per trencar amb el silenci de les institucions internacionals.

Durant la nit del 22 de gener de 2021, al cantó de Hesekê, membres de l'Estat Islàmic van segrestar i assassinar la Heval Sada Feysel El Hermas, copresidenta de l'assemblea de Tell Şayir, i la seva substituta, la Heval Hind Letîf El Xidêr, ambdues de nacionalitat àrab. A les zones alliberades de l'ocupació de l'Estat Islàmic, les dones àrabs que participen activament en la defensa i l'organització de la societat són també objectius d'atacs per part de membres de l'Estat Islàmic que continuen cometent atemptats a través de les cèl·lules dorments. L'objectiu és sembrar el terror entre la població local i impedir el renaixement de les dones. Prenen com a objectiu les dones àrabs perquè són la nova avantguarda social, política i militar de la revolució als antics territoris ocupats. La coordinació de Kongra Star i totes les organitzacions de dones del nord i l'est de Síria han organitzat protestes per denunciar aquests atacs i han promès venjança, afirmant que continuaran construint la força, la voluntat i l'autodefensa de les dones contra tots els atacs de l'home dominant.

Heval Evîn Swêd

u de Kongra Star: Els atacs a la població d'aquesta o són nous. No només els hem patit durant els nou revolució, sinó que sempre ens hem enfrontat a atacs dors.

Al meu entendre, la voluntat de resistir és incorruptible i no es pot trencar, ni tan sols amb tots aquests atacs. Espe-

cialment als territoris ocupats, les dones pateixen violència i atacs, assassinats, segrestos i matrimonis forçats. Un exemple és la profanació dels cossos de la Şehîd Barîn Kobanê i la Şehîd Amara Rênas. A través d'aquesta violència s'expressa tot l'odi i l'hostilitat envers les dones. És un reflex de la mentalitat patriarcal, que confirma la seva existència amb els atacs contra les dones. Però a Rojava també hi ha una altra línia: la línia de la Şehîd Arîn Mîrkan, la línia de la Şehîd Avesta Xabûr, la Şehîd Hevrîn Xelef i la Şehîd Zehra Berkel, de la Şehîd *Dayika* Eqîde o la Şehîd Emîne Weysî. I per molt forts que hagin estat els atacs, la resistència també ha crescut. Les dones d'aquesta regió són com les netes de les deesses. Es veuen a si mateixes com les descendents de les que van lluitar pel canvi en la història. Per tant, penso: la voluntat, la resistència i gran part de la nostra força l'hem tret del record de les companyes que van donar la seva vida per nosaltres. La promesa diària que fem a aquestes companyes ens dóna força per resistir, com totes les dones lluitadores de la història també han resistit per nosaltres.

Amb la Revolució de Rojava, tenim la sensació que la llum i la foscor s'han fet visibles per a les societats d'aquesta regió. Dos sistemes estan en lluita ideològica entre si. Estem lluitant per un sistema democràtic que amb prou feines està tractant de posar-se a prova a si mateix amb molt d'esforç i dificultats. Les dones de la regió saben que són l'esperança d'aquest nou segle. No només són responsables d'un grup de població o d'una regió, com el nord i l'est de Síria, sinó de totes les dones.

Aquesta força les ha fet resistir fins avui. Volen convertir-se en una força per a tothom. Fins a cert punt, ja s'han convertit en aquesta força, però no n'hi ha prou. Mentre hi hagi ocupació i explotació, mentre hi hagi genocidis, mentre es mati les dones, mentre hi hagi violència, la resistència continuarà. Aquesta és la base sobre la qual treballem, lluitem i resistim cada dia.

Consell de les Dones del nord i l'est de Síria

A l'Administració Autònoma del Nord i l'Est de Síria hi ha diferents organitzacions de dones. Algunes són sectorials i treballen per avançar en canvis democràtics i socials, com podrien ser els comitès econòmics, comitès de salut, comitès de justícia, etc. Altres organitzacions són generals i serveixen per coordinar i unir la força de les dones, amb l'objectiu de generar aliances que condueixin a transformacions per a totes. Una d'aquestes organitzacions de coordinació és el Consell de Dones del nord i l'est de Síria.

Heval Jiyan Ibrahim Hussein

[…]u de Kongra Star del Cantó de Hesekê: Abans l'orga[…]ó de les dones estava molt dispersa. Totes anaven i ve[…]erò feien una feina diferent. Per això volíem aconseguir […]s; perquè totes les parts individuals esdevinguessin una […] gran i col·lectiva. La intenció i l'objectiu de totes nosaltres és el mateix. Per a totes les organitzacions de dones, sense importar on es trobin, el primer desig és organitzar cada dona i tenir cura dels seus drets, és a dir, promulgar i defensar els drets de la dona. Per això es van establir les bases perquè poguéssim crear aquest consell. I l'objectiu principal del consell és que la revolució que s'ha dut a terme aquí durant els darrers anys –aviat seran deu anys, amb tots els seus èxits, el seu paper en la construcció de la societat i la participació de la dona en totes aquestes àrees i institucions- pugui ser defensada amb tots els seus assoliments. Com podem assumir-ne la responsabilitat? Aquesta és la base sobre la qual es va fundar el consell.

Vam celebrar el nostre primer congrés el 14 de juny de 2019 i hi van participar moltes persones diferents que formaven part d'organitzacions de dones, de partits polítics i dels consells de dones de les regions que van ser alliberades de l'Estat Islàmic. Abans que comencés, com a comitè preparatori, vam visitar totes aquestes persones i institucions. Ens vam reunir i discutir quin era el pla per fundar el consell i els vam demanar que aportessin els seus punts de vista i opinions. Totes les persones que

vam visitar van reaccionar positivament a la proposta i van dir que volien participar-hi. La data en què es va fer oficial va ser el 14 de juny de 2019.

Dones representants al I Congrés Fundacional del Consell de Dones del nord i l'est de Síria.

Quan vam crear aquest consell, cinc regions havien estat alliberades recentment: Tabqa, Raqqa, Deir ez-Zor, Manbij i Girê Spî. Aquestes cinc regions van poder enviar cinc delegades dels seus respectius consells de dones. Per exemple, al Consell de Dones de Raqqa es van reunir internament i van triar cinc membres per a aquest consell. A més de les cinc zones recentment alliberades, la regió de Cizirê també va enviar cinc membres. El mateix va passar amb els 23 partits polítics dels quals les dones són membres. Cadascun d'aquests partits va triar dues dones per participar al consell. I, a més a més, set dones van voler participar-hi independentment; no estaven afiliades a cap organització, però també eren membres del consell. Hi havia també una representació de Kongra Star i altres organitzacions civils. Cada institució va determinar internament qui i quantes de les seves membres havien de formar part del consell.

Aquest consell és la representació de tots els moviments i organitzacions de dones que hi ha al nord i l'est de Síria. El formen al voltant de 150 persones i és obert a totes. El consell està obert a tothom, així que si algú vol participar en la feina, pot fer-ho. A la coordinació del Consell de Dones som 17 persones. Cada comunitat té també dues representants, així assegurem que les dones assíries, armènies, circassianes, txetxenes, caldees... hi estiguin representades.

Cada persona que està al consell està connectada a la vegada amb una institució; cobreix una àrea de treball. La feina dins del consell no es limita a l'esfera política. És també diplomàtica, social, cultural i organitzativa; precisament perquè puguem enfortir l'organització de les dones i arribar a totes les dones que no estan organitzades en aquest moment, i que no han conegut els seus drets. La nostra tasca és conduir aquestes dones cap endavant i mostrar-los com es poden desenvolupar, com poden construir la seva pròpia organització.

Un altre objectiu és trobar les maneres per poder defensar tots els èxits que s'han aconseguit. Fins ara les dones continuen sentint-se insegures quan es tracta de la seva defensa; tenen por a l'hora d'organitzar-se. Es pregunten: "Com em defensaré?". I l'autodefensa no funciona només amb les armes, sinó que la defensa té lloc en totes les àrees de la vida; ja sigui com a dona, com a mare, com a membre d'aquest consell, sigui quina sigui la posició actual, cal defensar-se. Alhora, com a consell tenim el deure d'oferir suport a les dones que han hagut de fugir de casa seva. En primer lloc, especialment a les del nord i l'est de Síria, però també a les de la resta de Síria i de fora de Síria. Per exemple, l'Administració Autònoma ha obert la porta a les dones que venen d'Idlib. Són civils i hem de proporcionar a aquestes dones un suport encara més específic. Perquè les més afectades per aquesta guerra són les dones i les nenes.

Quan es va establir el consell, es va informar a molta gent. No només a Síria, sinó que també hem enviat molts missatges a les organitzacions de dones d'altres països. Perquè vegin que la revolució aquí és una revolució de les dones; perquè vegin com les dones estan assumint la responsabilitat dels èxits aconseguits. Els hem escrit sobre la situació i les lleis de les dones que hem establert. S'està

escrivint una constitució per a tota Síria entre diverses formacions polítiques, però hem vist que les dones tenen un paper molt petit en aquesta constitució. Per això volem que hi hagi un comitè de dones escrivint la constitució de Síria. Això és molt important per al futur. Hem vist que nosaltres, com a líders del govern autònom del nord i l'est de Síria, necessitem les lleis de les dones, altrament no podrem dir que s'ha escrit una nova constitució siriana. Perquè una part de Síria haurà estat exclosa i desapareguda. I per això ens hem preparat per fer-ho. Hi ha companyes que s'estan preparant perquè, si hi ha una possibilitat en el futur, les dones d'aquest consell puguin representar oficialment les nostres opinions a tota Síria.

La nostra feina és molt diversa. Fem moltes reunions amb dones, fem molts seminaris. Per exemple, sobre el paper de la família en la construcció d'una societat democràtica, ja que si la família està estructurada democràticament, aleshores la societat també es democratitza. També fem treball social: visitem les persones desplaçades a causa de la invasió de Serêkaniyê i Girê Spî i els ajudem materialment, i també des d'un punt de vista humà. Cada dos mesos hi ha una reunió del consell i un cop al mes hi ha una reunió de la *rêveberî*. Hem desenvolupat el nostre propi pla de treball en resposta a la guerra a Serêkaniyê. La nostra feina és molt àmplia i depèn de la situació, del que es necessiti. Perquè sabem que de vegades la situació canvia políticament; per això també canviem la nostra manera d'organitzar-nos. Planifiquem i preparem consegüentment la nostra feina.

CAPÍTOL 5

Educació

> "Es pot negar que l'aleteig de l'ocell en una gàbia és un aleteig per la llibertat? Quin altre concepte podria explicar el refilet d'un rossinyol en una gàbia, més bonic que qualsevol simfonia, sinó el desig de llibertat? Si anem un pas més enllà, no ens fan pensar en la llibertat tots els sons i els colors de l'univers? La lluita de les dones, les primeres i últimes en experimentar l'esclavitud més profunda de la societat humana, pot explicar-se per quelcom més que la cerca de llibertat? Quan un filòsof brillant com Spinoza interpreta la llibertat com la sortida de la ignorància i el poder de l'intel·lecte, no està dient el mateix?"[92]
>
> Rêber Apo

En kurd "educació" es diu "*perwerde*", que etimològicament vol dir "donar ales". L'educació dona ales a les dones i, a través d'elles, a tota la societat. Proporciona la possibilitat de volar, d'enlairar-se, de trobar la llibertat. Les dones són com un ocell en una gàbia. Una bona formació és aquella que construeix una personalitat que cerca la llibertat, tant per a si mateixa com per a tots els éssers vius. Lenin deia que per aconseguir una revolució calia "disciplina, disciplina i disciplina". Segons Rêber Apo el que es necessita abans que res és "*perwerde, perwerde i perwerde*", perquè "per a l'ésser humà l'educació és com l'aigua, el menjar i l'oxigen, sense ella no hi ha vida".

En el Moviment d'Alliberament del Kurdistan hi ha una profunda cultura de la formació impulsada per Rêber Apo, que atorgava una gran importància a la formació de totes les dones,

92 Öcalan, Abdullah (2020). *The Sociology of Freedom. Manifesto of the Democratic Civilization. Volume III* [Sociologia de la llibertat. Manifest per una Civilització democràtica. Volum III]. PM Press i International Initiative Edition, pàg. 27.

Acadèmia de dones de Tabqa

ja fossin joves, mares o àvies. D'acord amb aquesta perspectiva, a Rojava la formació és considerada una prioritat per a la construcció d'una "societat ètica i política", és a dir, una societat que pugui autogestionar-se el dia a dia en base a valors ètics de llibertat. El procés de formació no és quelcom que tingui un inici i un final, sinó que es troba en cada lloc i moment de la vida. Sempre podem aprendre les unes de les altres. Qui avui participa en una formació demà tindrà la responsabilitat de transmetre el seu coneixement a altres dones.

Comitè d'educació i acadèmies de Kongra Star

> "De la mateixa manera que les persones són filles de la natura, les filles són l'existència i el punt en comú de les dues maternitats. Parir, donar, protegir, cuidar i estimar. La dona va ser la primera alumna de la natura i la primera professora de la humanitat. Ha educat tant els homes com les seves pròpies filles. En el llarg i difícil camí de la socialització, la dona mai no ha oblidat que és la

> primera alumna de la natura i la mare-mestra de la societat. Això ha fet que, de la mateixa manera que ella aprèn, ensenya."[93]

Cada comuna, cada assemblea i cada institució de l'AANES han de tenir un comitè d'educació que s'encarregui d'organitzar formacions i cursos segons les necessitats dels seus membres i la població en general, tant des del punt de vista teòric com pràctic. Per a una bona educació popular, l'administració autònoma ha creat el sistema d'acadèmies. A Rojava hi ha acadèmies per a pràcticament tot, repartides per tots els cantons i ciutats. Les principals acadèmies ideològiques mixtes són anomenades Acadèmies de la Societat Democràtica. Alhora, el moviment de dones també té les seves acadèmies autònomes. Aquestes acadèmies eduquen la població sobre tots els temes importants del sistema del Confederalisme Democràtic. També hi ha acadèmies o cicles de formació sobre àrees específiques. Per exemple Jineolojî, formació en mitjans de comunicació o acadèmies sobre economia o ecologia. La base comuna és el paradigma de Rêber Apo, l'experiència del Moviment d'Alliberament del Kurdistan i els anys de pràctica social en el marc de la Revolució de Rojava.

Les acadèmies de Kongra Star tenen una forma organitzativa pròpia que ha estat adaptada i desenvolupada segons les necessitats i els objectius de la revolució de les dones. Són espais de debat, aprenentatge i convivència. La seva metodologia no fragmenta els diferents àmbits de la vida com l'educació, la política, la salut, etc., sinó que genera un aprenentatge holístic. Les acadèmies busquen aprofundir en la teoria i, alhora, en la pràctica. L'objectiu és, d'una banda, construir la personalitat de la dona lliure, que serà l'avantguarda de la societat i, de l'altra, la construcció de la Convivència

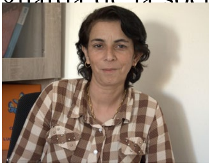

Heval Felek Yûsif

Acadèmia de Kongra Star de Kobanê: Aquesta és una acadèmia ideològica autònoma de dones. Aquí

93 Acadèmia de Weolojî (2015). *Destpêkek ji bo* Jin*eolojiyê* [Introducció a la Jineolojî]. Weşanên Akademiya Jineolojiyê, pàg. 232-233.

les formacions són a porta tancada, i les companyes que hi participen s'hi queden durant un mes. Són formacions ideològiques però també la mateixa vida quotidiana esdevé una formació pel que fa a les relacions entre les participants, que avancen juntes en la construcció d'una vida comunal. Totes les companyes s'organitzen conjuntament a les comunes. Dissenyem les formacions ideològiques basant-nos en el pensament de Rêber Apo, ampliem el que calgui i responem a totes les preguntes. Cada dia s'aprofundeix sobre un tema concret. Comissions[94] de companyes venen a explicar el contingut del curs. El programa no només consisteix en classes temàtiques sinó que també fem servir la nostra biblioteca. Per exemple, cada comuna de companyes llegeix alguna cosa conjuntament i després s'ho expliquen entre elles. Hi ha classes de kurd i seminaris a la nit, alguns dels quals preparats per les mateixes participants, que comparteixen el resultat de les seves investigacions amb la resta. Moltes vegades les companyes, quan tornen a casa, viuen algunes dificultats després d'haver construït una vida comunal entre elles durant tot un mes. L'objectiu de l'educació és aquest: que et coneguis i desenvolupis la teva personalitat.

Quan presentem el programa de l'Acadèmia, repartim cada tema entre dues, tres o quatre companyes. Així doncs, les companyes llegeixen, sobre cada tema, una part de les defenses de Rêber Apo o altres llibres que tractin sobre aquesta matèria. També poden investigar a internet per recollir mirades i pensaments diferents. Ajuntem els diferents punts de vista, els presentem a totes i després els debatem.

A tot arreu és així, les dones ensenyen i es formen entre elles. Sigui jove o gran, cada dona que participa en una institució és part del treball educatiu. Però també a Kongra Star o a les estructures generals hi ha una persona responsable d'agrupar la gent i organitzar formacions. Totes les dones tenen dret a

94 Una comissió està formada per una o més persones a qui s'ha atorgat la responsabilitat de preparar i fer una classe o un seminari sobre una temàtica específica. Es pot encarregar una formació a una comissió perquè té experiència en el tema, o per tal que faci recerca sobre un aspecte, amb l'objectiu de desenvolupar el seu coneixement i compartir-lo després amb la resta de companyes.

participar a les formacions que es fan a l'Acadèmia de Kongra Star. Per exemple, si una companya treballa a la municipalitat i necessita formació pot demanar participar-hi. De la mateixa manera, a les comunes o a cada institució, les companyes s'autoorganitzen i es poden proposar per a un cicle formatiu. Les portes de l'acadèmia estan obertes per a totes les dones.

Les acadèmies han estat fonamentals en el desenvolupament del sistema del Confederalisme Democràtic de les dones i de la societat en general. Les educacions ideològiques fomenten una comprensió profunda de la relació entre teoria-principis morals i realitat-pràctica a cada àmbit de la societat. Són també moments de trobada, creativitat i autoconeixement que impulsen grans canvis tant des del punt de vista personal com col·lectiu.

Heval Felek

Una transformació radical i ràpida és molt difícil perquè les dones viuen en el context de la família. Però un fet que em crida l'atenció és que sempre diuen que cal que els homes també rebin formació. Perquè les dones volen fer passos amb ells, els seus germans, els seus marits, amb tota la família. Si tu vols fer el pas, aquest tindrà molta influència en la societat. La dona que s'allibera a si mateixa també allibera la societat. Pas a pas, en aquesta revolució, grans o petites, homes o dones, volem entendre la realitat de la nostra societat i caminar juntes cap a una vida correcta. Volem fer un pas per al nostre futur en comú.

La base de tot és la comuna. No podem dir que estem arribant a totes les dones perquè en són moltes, però podem afirmar que gràcies a l'organització de les comunes hem obert una porta important. Sempre hi haurà dones que diran: "no tinc temps, tinc les infants i el meu marit, etc.", però les comunes s'organitzen i treballen sobre la base de la situació de les dones. A les comunes o a les assemblees les formacions que proposa el comitè són setmanals i curtes. Es realitzen al lloc de trobada de la comuna. Si aquest lloc és lluny i per a les dones és difícil anar-hi se'n busca un altre, per exemple una casa. Així, un dia, durant dues o tres hores s'ajunten les dones segons les seves possibilitats i condicions. Intentem que

les dones que participen del treball institucional, sigui autònom o mixt, si les condicions ho permeten, passin per les acadèmies.

Després de l'alliberament de les regions ocupades per l'Estat Islàmic, el model d'acadèmia es va expandir cap a Manbij, Tabqa, Raqqa i altres zones de població majoritàriament àrab. Després de la ignorància i la violència imposades a les dones pel model del Califat durant molts anys, la formació i l'apoderament de les companyes àrabs és una prioritat vital. Així, doncs, la revolució de les dones sobre les bases de la Nació Democràtica ha inspirat totes les dones de la regió, que colze a colze, juntament amb les companyes de Rojava, han construït el seu propi sistema d'educació.

Heval Nesrin Derek

Acadèmia del Consell de Dones de Síria de Tabqa: Sóc la responsable de les acadèmies de dones de Tabqa i de la regió de Raqqa. Actualment tenim dues acadèmies autònomes de dones a la regió. L'any 2017 vam obrir la primera. Fins ara s'han impartit set cicles de formació a cada acadèmia i a cada cicle hi han participat entre 35 i 40 dones. El nostre objectiu és educar les dones sobre els temes que el Règim ens amagava, com ara els drets de la dona. En aquell sistema, les dones eren percebudes com el segon sexe. A més, aquesta regió és una zona tribal i la religió encara esclavitzava la dona. Les lleis sirianes existien sobre aquesta base i no permetien canviar la mentalitat. Després de 2012-2013 van arribar bandes gihadistes, en concret, el Daesh. L'esclavatge que van imposar, especialment a les dones, encara era pitjor que la religió i les lleis sota el Règim. Les dones havien de vestir-se completament amb el *niqab*, deixant només els seus ulls a la vista, i no podien estudiar, ni treballar, ni sortir fora de casa. A canvi de diners i d'or es casava les nenes molt joves, entre els 14 i 17 anys. Encara que després de la derrota de l'Estat Islàmic van poder divorciar-se, és quelcom que els va afectar molt i va deixar molta por als seus cors. També les massacres a Şengal van afectar molt les dones. Per tot això cal formar-les i preparar-les per gestionar casa seva

i criar les nenes, així com ensenyar-los com expressar-se i treballar en un sistema democràtic.

Sobre aquesta base tenim un programa de cursos de pensament, societat, cultura, ètica, llibertat i història de la dona, així com història de Síria en general i sobre com desenvolupar el coneixement i la Jineolojî, tot relacionat amb la naturalesa de la dona. També tenim moltes classes sobre el sistema democràtic. Cada cicle està construït al voltant d'aquests temes i dura 25 dies. No només tractem els temes nosaltres sinó que a cada classe les dones fan anàlisis elles mateixes i assumeixen perspectives per al seu treball. Fins ara en total 407 dones han participat de les formacions l'any 2019.

Venen dones de totes les institucions amb necessitats diferents per desenvolupar les seves tasques. Les dones fan una anàlisi individual: on puc treballar, què puc fer, com puc tenir un rol important en la meva feina? Quins són els problemes de cadascuna, les particularitats en la vida quotidiana o pel que fa a la disciplina? Aquestes anàlisis resulten difícils al principi però més tard n'aprenen. Fins ara els resultats són bons. Hem fet seguiment de cada companya que ha rebut formació i veiem de quina manera són actives en les seves institucions i com han superat alguns dels problemes a què s'enfrontaven.

Per a les dones que no tenen l'oportunitat de venir a l'acadèmia fem seminaris en el punt de trobada de l'assemblea de dones; fem cicles de formació oberts al públic. També anem als pobles. Cada assemblea té seminaris setmanals. Tenim projectes per ensenyar les dones a escriure. Veient el model del poble de dones (Jinwar), pensem en projectes semblants aquí, ja que hi ha milers de dones que s'han divorciat o que no tenen marit. També la gent àrab té molts problemes psicològics; una noia que ha estat casada amb 15 o 16 anys, no pot tornar a casa del pare si decideix divorciar-se. Serà repudiada pel seu pare, rebrà molta pressió i intentaran casar-la una altra vegada. Hi ha dones que fins i tot són cremades pels seus pares o els homes de la família. És per això que un poble de dones on hi ha una economia pròpia, i una educació, pot ser una solució. Pensem que aquest és un treball estratègic per al futur. També tenim projectes econò-

mics en curs, però hi ha moltes dones i necessitem més recursos. Volem solucionar problemes com l'augment de la prostitució després de la guerra. Per això necessitem plans estratègics, especialment per a aquesta regió, perquè hi ha moltes dones sense feina i sense familiars.

A l'acadèmia, les dones es troben i es coneixen. Hem obert una escola bressol perquè les dones que tenen infants puguin venir i concentrar-se en la seva formació. Les deixen a les 8 del matí fins a la fi del seminari d'aquell dia. Ben aviat aquestes dones s'apropen les unes a les altres i s'estimen. Encara hi ha actituds clàssiques que provenen de la vida domèstica, però durant la formació les expliquen i analitzen com poden superar-les, enfortir-se i defensar-se.

A més de les acadèmies autònomes de dones també hi ha acadèmies mixtes, en les quals homes i dones reben formació i comparteixen la vida quotidiana. En aquestes acadèmies encara hi ha més participació d'homes que no pas de dones, però hi ha moltes particularitats depenent de cada regió i nació.

Heval Nesrin Derek

Per cada dona que participa en una formació mixta, hi participen cinc o sis homes. Hi ha més participació de les dones a les formacions autònomes (no mixtes), estan més relaxades. Però també hi ha tres acadèmies mixtes a Deir ez-Zor, Raqqa i Tabqa. Nosaltres també estem vinculades a aquestes formacions. Donem la nostra opinió sobre els programes que organitza el comitè de preparació, i si alguna dona té algun problema intervenim.

[Les formacions on participen homes] intentem que siguin fàcils d'entendre. Comencem amb els temes a poc a poc. Fins ara només dues companyes que tenen experiència participen en aquests cursos per a companys. Parlem sobre la mirada cap a la dona des del punt de vista de la religió i quins són els fonaments d'aquesta mirada. Les companyes que proposen aquests temes tenen molt de coneixement sobre la mentalitat dels homes. És important que expliquis les coses segons la mentalitat que tens

al davant, perquè es puguin entendre bé. Si ho expliques correctament i amb exemples relacionats amb la seva vida arriben a veure-ho i diuen que és veritat el que dius i, fins i tot, fan autocrítica.

En aquestes regions -Tabqa i Raqqa- el Confederalisme Democràtic és quelcom que queda molt lluny. No s'entén. Cal construir una base per fer-ho. Han de veure la idea d'una Síria democràtica. La base de tot plegat és que la gent hi estigui d'acord. Pot ser que al principi no sàpiguen què és i, per tant, cal donar-ho a entendre perquè elles mateixes ho vegin. Aquest sistema no ha de venir de fora, ha de ser un sistema fet per tu mateixa. La base ets tu, tu assumeixes la responsabilitat i les decisions.

De forma complementària a la formació cal desenvolupar projectes; així obtenim resultats. Si després de la formació et quedes sola amb la teva família, estaràs sota les mateixes influències de sempre, i així la voluntat de les dones no es pot desenvolupar. Després de la teva formació cal que treballis per desenvolupar una vida autònoma. Quan una dona acaba la seva formació veiem on pot treballar o creem nous projectes.

Les companyes internacionalistes que venen a Rojava per entendre i aprendre de la revolució de les dones, també tenen l'oportunitat de participar de les formacions de Kongra Star. Una d'elles ens explica la seva experiència i impressions:

"Rojava, desembre de 2018.

Acabo d'arribar a l'Acadèmia de Kongra Star de Rimêlan, on compartiré quatre dies de formació amb les companyes. La majoria són *rêveberî* de les diferents zones de la regió de Cizirê o responsables dels diferents comitès de Kongra Star. Ens llevem per esmorzar a dos quarts de set. El curs comença a dos quarts de vuit del matí. El programa complet dura més de 20 dies. Sobre la paret estan escrits els temes que s'abordaran durant tota la formació, entre ells: història de l'Orient Mitjà i del Kurdistan, història de les dones, Jineolojî, la importància de Rêber Apo, el

sistema de Kongra Star, economia, justícia, diplomàcia, política, Nació Democràtica i Convivència Lliure. Cada tema està a càrrec d'una comissió, que és en realitat una companya amb experiència en un d'aquests temes que ve a compartir i donar a conèixer la filosofia del paradigma i els mètodes del sistema confederal. La comissió introdueix el tema que li correspon i n'organitza la presentació. Sempre hi ha un moment de preguntes i de debat després d'haver desenvolupat un tema específic. Les companyes de Kongra Star hi participen activament i no dubten a compartir experiències pròpies, opinions o contradiccions. En un ambient propici a l'intercanvi d'idees, tant les companyes com la comissió tenen l'objectiu d'aclarir els dubtes que sorgeixen i aprofundir en les qüestions ideològiques. Això es fa des de la pràctica i el treball del dia a dia en la realitat social de Rojava. Quatre hores al matí i tres hores a la tarda, amb una pausa de 15 minuts cada 45 minuts i 90 minuts per dinar; així és el ritme de l'acadèmia. A cada pausa les discussions s'allarguen amb una tassa de te o de cafè, mentre que les companyes encarregades de la cuina d'aquell dia van preparant el menjar.

Cada tasca de la vida quotidiana es comparteix per torns, ja que una bona moral i higiene de vida són primordials en la base de la convivència comunal. Després de les sessions de formació del dia, berenem, cantem i ballem juntes a la sala d'estar comunitària. Després d'una cançó de la resistència o una anècdota graciosa se'ns escapen les llàgrimes d'emoció o de riure. Repartides en diferents comunes amb una portaveu cadascuna, cada dos o tres dies fem un tekmîl, que transmetem a les responsables de l'acadèmia i a les companyes de les altres comunes. L'objectiu és solucionar els problemes que poden sorgir, millorar l'organització col·lectiva i parlar de les actituds que no responen a les relacions de camaraderia, a través de la crítica-autocrítica, les anàlisis i les propostes. Cada dos o tres dies fem juntes una neteja completa de l'acadèmia. Al moviment, la disciplina s'entén com la qualitat organitzativa d'una mateixa i de l'espai comú i és part de l'aprenentatge, tant pel que fa al respecte mutu com a l'embelliment de la vida. Per a la majoria de dones aquest aspecte no és res de nou, però per a les persones més joves i, sobretot, per a molts companys (a les formacions mixtes) repartir-se i

participar en aquestes tasques acompanya el canvi de mentalitat. A la nostra formació una companya va venir amb la seva filla petita; vam intentar trobar maneres que no s'avorrís, sobretot mentre estàvem al curs; la responsable de l'acadèmia en aquest sentit ens va ajudar molt. Totes vam cuidar la nena com si fos la nostra filla. La participació de les mares a les feines de Kongra Star és també un tema important, i sempre s'intenta trobar una solució col·lectiva.

A les cinc de la tarda comença una hora de classe de llengua kurda. Les companyes volen aprendre a escriure i llegir en kurmanji, però també hi ha algunes companyes que mai no han après ni a llegir ni a escriure, i en dues setmanes ja poden escriure i llegir per si soles paraules o frases curtes; aquest un pas molt important per a les dones. Amb motivació i suport mutu, aprenen molt ràpidament, per voluntat pròpia i sense pressió. Abans d'anar a sopar, tenim dos minuts per buscar a la biblioteca de l'acadèmia un llibre amb kurd o àrab que ens interessi. La lectura de vegades és difícil perquè cal una gran concentració, però les companyes no es rendeixen davant la dificultat, i la seva curiositat per un tema o un altre les porta ni que sigui a intentar-ho. Llibrets petits o llibres sencers, cadascuna tria segons el seu nivell el que vol i sempre que una acaba un capítol o el llibre complet, comparteix amb les altres allò que ha entès de la lectura i ens animem entre totes a seguir llegint, tot valorant aquests esforços. La companya encarregada de la classe de kurd em fa llegir en veu alta el Contracte de Kongra Star, per practicar la meva dicció juntes. Així també vaig coneixent el contingut del document i ella m'ajuda a entendre les paraules que no conec.

Després del sopar mirem les notícies a la televisió i, com a complement de les temàtiques diàries de formació, dediquem una hora o dues a la darrera activitat del dia, que pot ser una projecció, un debat o també un seminari curt preparat per les participants de la formació o una comissió: vídeos de discursos i mètodes de Rêber Apo cap a les dones, projecció d'una pel·lícula, introducció a l'anatomia humana, intercanvi d'experiències sobre el funcionament de les comunes i assemblees, o pensament i ideologia de la crítica i autocrítica, per exemple. Cansa-

des però plenes de noves perspectives i idees ens adormim, esperant el nostre torn de guàrdia nocturna, d'una hora cadascun. Aquí tot ho fem entre nosaltres, la vigilància i la protecció de les companyes també, som autònomes!

Al final de la formació cada companya passa pel que anomenem plataforma[95], un moment d'avaluació personal on totes les nostres companyes aporten els seus punts de vista. Algunes companyes estan una mica nervioses, però ens intentem relaxar entre totes argumentant que aquest moment pot ser difícil al principi, però és molt positiu a llarg termini, ja que aporta perspectives de desenvolupament personal que ens beneficiaran tant per a la nostra feina com per a la vida en general. Totes en som molt conscients. Jo no em podré quedar fins a l'últim dia, però ens prometem visitar-nos les unes a les altres quan es presenti l'oportunitat. Les abraçades de comiat són fortes, plenes d'afecte i de força per seguir el nostre camí comú, que és sens dubte un camí revolucionari".

95 En el moment de la plataforma, una companya està dreta davant de totes les seves companyes, fa la seva autocrítica i autoavalua la seva personalitat, actitud i participació durant la formació i en la vida comunal. Les seves companyes li fan crítiques i aportacions perquè aquesta companya pugui entendre què ha de canviar. L'objectiu de la plataforma és ajudar a millorar els seus pensaments i les seves actituds segons els principis del moviment de dones.

Acadèmia de Ciències Socials

"És com si hagués obert els ulls a la vida d'una manera totalment nova: la vida és diversa i rica."

Şehîd Malda Kûsa

A Qamişlo hi ha l'Acadèmia de Mesopotàmia, on estudiants joves reben formació en ciències socials i fan les seves pròpies investigacions. L'hivern de 2019 hi vam entrevistar la nostra companya Malda. Desgraciadament, el 4 de maig de 2019 la Heval Malda va ser assassinada en un atac de l'Estat Islàmic, quan tornava amb cotxe de la seva feina. En aquell moment, ella era membre del Centre de Recerca de Jineolojî de Hesekê, encara que havia estudiat a l'Acadèmia de Mesopotàmia. Era una dona jove, plena de vida i esperança, que havia decidit dedicar la seva vida i esforços a la transformació de la seva societat. A part de fer investigacions i autoformar-se en diverses disciplines de Jineolojî, la Heval Malda impartia formacions tant a grups de dones com a grups d'homes. Mostrava molt de coratge i determinació quan havia d'exposar i debatre el tema del sexisme i de l'alliberament de la dona davant de desenes de combatents uniformats durant les formacions de les FDS. Deia: "Quatre-cents homes escolten una dona i una dona els ensenya. L'home sempre ha estat el centre de la vida, però ara són les dones les que l'ensenyen. Això és la revolució".

La Heval Malda tenia un gran sentit de la camaraderia i de l'afecte cap a les seves companyes, tant internacionalistes com kurdes i àrabs, musulmanes i cristianes. Era una persona oberta i representava, en molts sentits, el rol d'avantguarda que cerca la revolució per a les dones joves. El seu martiri va ser un cop dur per a la seva família i cercle més proper, però també ho va ser per a totes aquelles companyes que van treballar amb ella a l'Acadèmia de Mesopotàmia i al Centre de Jineolojî. Treballem seguint la llum del seu record i agafem força per seguir el camí que ella va triar per construir una societat i una vida lliures.

Així ens va explicar ella la seva experiència a l'Acadèmia de Mesopotàmia:

Mamoste Nisrîn Îsa Elî

Malda Kusa

Heval Malda Kusa

…cipi, a l'Acadèmia de Mesopotàmia estudiàvem soci-… història general; després d'un temps vaig enfocar les …nvestigacions sobretot cap a la història. A banda de les …generals, com ara sociologia de la Llibertat i sociologia …, història de l'Orient Mitjà i del Kurdistan, història de la Civilització Dominant i de la Civilització Democràtica, també teníem classes ideològiques sobre el Règim de la Veritat i la Nació Democràtica, per exemple, i també classes de kurd, d'anglès i d'informàtica. Al final de curs vam escriure col·lectivament un llibre sobre els problemes de l'Orient Mitjà i la cultura.

En una universitat després del teu dia de classe tornes a casa teva, però l'acadèmia és, com diem, "a porta tancada". Això vol dir que les estudiants ens quedem a viure i a dormir juntes. El cap de setmana anàvem a visitar les nostres famílies i després tornàvem a l'acadèmia. Al matí ens alçàvem a les cinc per fer esport, i després preníem el nostre esmorzar abans de començar les classes. Teníem classe de les vuit del matí a les cinc de la tarda, amb una pausa de dues hores per dinar. A la nit miràvem

les notícies a la televisió i després vèiem una pel·lícula o llegíem col·lectivament un llibre en veu alta.

La veritat és que mai no hi va haver problemes realment. Teníem una molt bona convivència. Puc afirmar, sens dubte, que vivíem amb molta camaraderia. Era així perquè cada cert temps la nostra *rêveberî* ens reunia a totes, fèiem una avaluació de com estàvem i formulàvem crítiques i autocrítiques. Abans que quelcom es pogués convertir en un problema, ho parlàvem entre totes i decidíem juntes les mesures per millorar o solucionar els problemes. A l'acadèmia vam aprendre molt tant pel que fa a la vida comunal com en relació als nostres estudis. La *rêveberî* ens ajudava a desenvolupar-nos en aquest sentit. A més a més, la relació entre les estudiants i les professores era molt bona perquè es basava en els debats i la cooperació.

Mamoste Nisrîn Îsa Elî

Després de l'acadèmia vam anar integrant-nos en diferents estructures. Moltes de les meves companyes ara són professores a la mateixa acadèmia i ensenyen el que abans van aprendre o van investigar. Altres van anar a fer feines en àmbits com ara la comunicació i els mitjans; també algunes van decidir anar a treballar a la branca militar. Jo ara treballo al Centre de Recerca de Jineolojî amb una altra companya, la Şirîn, que treballa aquí amb nosaltres. Totes dues vam estar al mateix cicle de formació a l'Acadèmia de Mesopotàmia.

Sistema educatiu

> "Només podrem assolir i compartir la vida gran i meravellosa que ha estat destruïda per la Modernitat Capitalista mitjançant una Convivència Lliure, una personalitat socialista i la lluita social. Per això, hem de començar des de la infància, i particularment educar les infants amb el pensament i les institucions de la Modernitat Democràtica, posar-les en pràctica mitjançant la lluita social del socialisme democràtic i fer que siguin acollides com a forma de vida i que es converteixin en el propi caràcter."[96]
>
> Rêber Apo

A les zones on el Règim continua present avui dia, especialment a les ciutats de Hesekê i Qamişlo, hi ha dos sistemes escolars diferents: les escoles autogestionades i les escoles del Règim. A l'AANES les professores van construir un nou sistema escolar amb l'objectiu d'educar les nenes i els nens amb una pedagogia alliberadora. Des de l'escola primària fins a la universitat, cada estudiant té accés a l'educació en la llengua materna. En base al paradigma de la revolució, els programes també han estat elaborats per educar les alumnes en el sistema democràtic i l'alliberament de la dona, i inclouen la història i l'existència de la diversitat de pobles, creences i cultures que conviuen al territori.

Quan va començar la revolució, la primera institució que es va crear després de les estructures d'autodefensa armada va ser l'educativa, amb la Institució de la Llengua. El professorat va començar a formar-se en idioma kurd, des del primer nivell fins al nivell tres. Després els i les professores van anar a impartir classes a les escoles. En aquell moment van veure la necessitat de desenvolupar les

96 Öcalan, Abdullah (2012*). Parastina kurdên di nava pencê qirkirina çandî de. Pirsgirêka kurd û çareseriya Neteweya demokratîk. Manifestoya şaristaniya demokratîk. Pitûka Pêncemîn.* [La defensa dels kurds de les urpes del genocidi cultural. El problema kurd i la solució de la Nació Democràtica. Manifest per una civilització democràtica. Volum cinquè], Weşanên Mezopotamiyayê, pàg. 86-87.

diferents matèries i escriure nous llibres escolars. Per això van crear un Institut de Professores. Posteriorment va caldre una organització paraigua que reunís la Institució de la Llengua, els Instituts de Professores, la *rêveberî* de les escoles i el Sindicat del Professorat. Aleshores van crear el KPCD[97] (Comitè d'Educació de la Societat Democràtica). Cada estructura feia la seva feina. Per exemple, la Institució de la Llengua s'encarregava de fer classes de kurd a la societat. Alhora, si les comunitats àrabs i assíries volien rebre classes en els seus idiomes, també era aquesta institució l'encarregada de fer-ho. La responsabilitat de la *rêveberî* de les escoles consistia en l'organització dels centres, assentar el programa escolar i repartir el professorat segons les necessitats de cada centre. Els Instituts de Professores s'encarregaven de formar les professores sobre cada matèria i el Sindicat del Professorat tenia com a objectiu l'autoorganització de les professores a la societat i a les escoles. Quan aquest sistema es va assentar, es va crear el Comitè de Llibres, que s'encarregava de preparar les diferents matèries. A poc a poc també es van obrir universitats. A dia d'avui els Instituts de Professores ja no treballen tant com abans, perquè ja han aconseguit cobrir moltes de les necessitats bàsiques respecte la formació del professorat. De la mateixa manera, la Institució de la Llengua ha passat a ser un Comitè de Llengua dins les escoles.

El nou sistema escolar té com a objectiu desenvolupar la personalitat democràtica de les alumnes. S'intenta, a partir del setè grau[98], que les alumnes s'organitzin elles mateixes amb les seves pròpies reunions i amb la possibilitat de prendre decisions. Les assemblees de les alumnes participen de la gestió de l'escola i poden garantir així que s'abordin els seus problemes i demandes. Per sota del setè grau, hi ha assemblees de pares i mares, on es discuteixen els problemes de les alumnes juntament amb les professores.

97 **KPCD:** *Komîteya Perwerdeya Civaka Demokratîk* – Comitè d'Educació de la Societat Democràtica.

98 Del primer al sisè grau correspon a la primària. Després comença l'institut. Les nenes tenen més o menys sis anys quan entren al primer grau.

Aquesta estructura i mètodes estan començant ara (2019) i, per tant, encara no estan assentats en tots els centres.
Les línies pedagògiques del nou sistema escolar volen trencar amb l'antic sistema d'educació imposat pel Règim Baas.

> *Mamoste*[99], *Rêveberî* del Sindicat del Professorat: Abans, a les escoles de l'Estat estava prohibit que les kurdes parléssim la nostra llengua materna. Hem viscut moltes dificultats i violència. Fins als cinc anys aprenies el teu idioma matern. Amb la teva mare, el teu pare, la teva germana i tota la família parlaves kurd. Però quan t'enviaven a l'escola, et trobaves amb un nou idioma, una cultura nova, un pensament nou i una mentalitat també nova. Des del punt de vista psicològic això era molt dur per a una nena. Ara, en el nostre sistema escolar democràtic, el primer dret que s'ha aconseguit és estudiar en l'idioma matern. La població kurda estudia en kurd, l'àrab en àrab i l'assíria en arameu. Fins al tercer grau, les alumnes estudien només en el seu propi idioma. A partir del quart grau es pot començar a ensenyar un altre idioma (local) i després del cinquè grau es comença l'aprenentatge d'un idioma estranger, com ara l'anglès. Per a algú a qui li agrada estudiar i que és intel·ligent, l'objectiu de l'educació és aprendre per i al servei de la societat.
>
> En el temps del Règim, allò que es desenvolupava no era la intel·ligència de les alumnes, sinó que l'objectiu era crear persones al servei dels interessos de l'Estat. Tot estava basat en notes per passar d'un any a l'altre. Anaves estudiant un llibre d'un punt a l'altre, passaves d'un curs a un altre, però oblidaves tot allò que havies après abans. En els exàmens el teu cervell era només un "copiador". Agafaves alguna cosa del llibre, la memoritzaves i l'escrivies de la mateixa manera. Si escrivies alguna cosa com l'havies entès, rebies un zero per part de la professora. Preguntava: "per què no ho has escrit com al llibre? Ho has d'escriure de la manera que hi és!". Passaves l'examen i tota la informació ja l'havies oblidada perquè, quin era el teu objectiu? Estudiaves

99 ***Mamoste***: vol dir "professor/a" en kurd i acompanya el nom de les professores, designades amb molt de respecte no només pels alumnes, sinó també pel conjunt de la societat.

Amine Abdel Karim

per donar la resposta necessària i omplir la pàgina de l'examen només per passar al curs següent.

L'opressió del règim sirià sobre les alum-kurdes no es limitava només a la prohibició d la llengua; era una opressió sistematitzada per a com seguir l'assimilació de les infants. Tot i els grans èxits de la revolució, cal temps i esforç perquè es porti a la pràctica un sistema alternatiu que pugui trencar amb els efectes d'aquesta assimilació.

A les escoles del Règim teníem, per exemple, tres classes. Dues eren classes només per a alumnes àrabs i totes les kurdes estaven en una classe a part. A la classe de les alumnes kurdes posaven també, per exemple, dos nois o tres noies àrabs. Per què? Perquè vigilessin les alumnes kurdes. Qui parlava en kurd o deia quelcom dolent sobre l'escola era delatada a la professora. Nosaltres mateixes hem viscut això. Érem vigilades. Per això dèiem: Quan fas alguna cosa malament els murs tenen orelles! En el temps del Règim quan acabaves l'escola anaves a la universitat. En aquest punt hi havia un problema perquè moltes famílies kurdes no havien estat empadronades, eren considerades com a estrangeres en la seva pròpia terra. Una persona considerada estrangera no podia anar a la universitat ni als instituts professionals. A més a més, cal tenir en compte que el sistema d'abans no afectava només les estudiants kurdes, sinó que també afectava les àrabs, perquè no hi havia prou feina després de la universitat. Per això molta gent que es professionalitzava o era experta en alguna cosa se n'anava a treballar a l'estranger. Quan es va implantar el sistema Baas, la quantitat de migrants de Síria cap a altres països es va incrementar en milers de persones, i cada any augmentava. Sempre que hi havia una reunió o un discurs sobre el sistema escolar, l'Estat deia que a Síria era millor que a qualsevol altre país perquè l'educació era gratuïta. El sistema Baas es veia com un model sagrat, però en realitat no era així perquè l'Estat no era capaç de solucionar els problemes de feina. Per què passava això? Perquè, des del punt de vista intern, la direcció

Amine Abdel Karim

de l'Estat estava corrupta. Segons les influències de poder i dels diners que podies donar a les autoritats, hi havia favoritisme i aleshores només calia que omplissis correctament l'examen i ja arribaves directament als alts llocs de treball. D'aquesta manera algú intel·ligent que estudiava molt i algú que no ho era però que podia pagar molts diners eren considerats iguals.

Però en el nostre sistema del KPCD avui volem estar al servei de la nostra societat per desenvolupar-la segons la naturalesa social. No preparem les alumnes perquè responguin als interessos de l'Estat o als seus interessos individuals. Volem que cadascuna sigui com una militant que treballa per tirar endavant la societat. Volem que puguin acabar amb el caos i els buits que hi ha a la regió. La transformació de la societat és difícil perquè moltes vegades la mentalitat es queda estancada. Però les nenes i els nens que a l'escola reben una bona educació poden obrir la seva ment per trobar solucions als problemes de la societat. A les escoles compartim la realitat amb les nostres alumnes: com era el sistema escolar abans, què ha canviat, amb quins objectius, com canvia la societat, amb quins objectius es desenvolupava el sistema de dominació. Ho parlem tot a les escoles.

També hi ha la qüestió de l'educació separada entre nois i noies. En el sistema de l'Estat estava prohibida l'educació mixta. Deien que no es podia fer perquè estava fora de les normes, era vergonyós i sense ètica. A les nostres escoles ara volem implementar un sistema mixt on hi hagi camaraderia entre nois i noies. Recordo un professor de religió de l'escola que ens deia que l'amistat entre nois i noies no era possible. Però a les nostres escoles volem canviar-ho. La mentalitat de la família té un impacte molt important sobre els i les infants. Recordo les classes de kurd al principi, quan encara no teníem ni llibres, i donàvem classes només d'una hora al dia a partir dels sis anys. Hi havia nens que no volien asseure's al costat de les nenes, per exemple. Volem canviar aquesta mentalitat.

També volem transformar el mètode de l'examen pel mètode de la cerca i la investigació. Abans només s'estudiava el que deia el llibre, no te'n podies sortir. Ara diem a les professores que és important llegir altres tipus de llibres, no només els que

es refereixen a la matèria estudiada, ja que es poden fer servir contes, cançons o un altre tipus de material per compartir i ensenyar coses diferents. També volem desenvolupar el mètode de la conversa i el debat a les escoles perquè les professores i les alumnes se situïn en un mateix pla.

Quines són les nostres dificultats? Moltes famílies no estan d'acord amb aquests canvis. Per exemple, el sistema d'exàmens no és gens adequat. Algú que només estudia, estudia sense parar, només per tenir èxit a l'examen i passar al grau següent, al final cau malalta o sense ganes pel que fa. Volem passar a un sistema d'avaluació contínua que tingui en compte com han estat els intercanvis entre l'alumna i la professora, com ha estat el desenvolupament de la personalitat, etc. Cal una avaluació oral i escrita, però també una avaluació de la personalitat. Per exemple, si una alumna té dificultats pel que fa a la sociabilitat és important ajudar-la a superar les seves dificultats a través d'un acostament i de treballar la manera de relacionar-se, és a dir, hi ha maneres per fer-ho. Això és pedagogia.

Els canvis en el programa educatiu són molt significatius i s'adapten a la realitat geogràfica i històrica del nord i l'est de Síria, alhora que s'inscriuen en una visió global i universal. Totes les matèries com ara la física, la química o la geografia són més o menys les mateixes que a l'antic programa, però, per exemple, la història s'ha canviat, perquè la que ensenyava l'Estat no era correcta. Per posar un exemple, als llibres del Règim es deia que el poble àrab ve de les tribus dels faraons. Creaven falsedats històriques per justificar una superioritat de la nació àrab. Al nord i l'est de Síria es fa un treball de recerca i correcció de tots els errors que s'ensenyaven, i s'afegeixen també a la història els esdeveniments de la revolució per ensenyar el que ha passat els darrers anys. Els llibres i els programes poden ser una mica diferents en àrab o kurd, ja que les alumnes han de poder aprendre la seva història i la dels altres pobles des d'una perspectiva adaptada al seu entorn social. La Jineolojî també és una nova assignatura que s'ensenya com a ciència, tant a les noies com als nois. També hi ha la matèria de Cultura i Moral, que tracta dels principis i valors socials. En aquesta classe s'ensenyen cançons,

poemes, i es tracta el tema de la família i la democratització de la societat.

Heval Nûjiyan va formar part del Comitè de Jineolojî i des de l'any 2017 participa en l'elaboració del material pedagògic. Ens explica quines són les bases que es van establir per escriure els llibres escolars:

Nisrîn Nûjiyan

Ens basem en el principi de la Convivència Lliure. No hi ha d'haver sexisme, nacionalisme, racisme o fonamentalisme religiós als llibres.

Els primers llibres escolars en llengua kurda es van publicar a Maxmûr. Allà, el comitè d'educació va elaborar llibres d'acord amb les seves idees, i hi va treballar durant molt de temps. Quan vam començar aquí a Rojava vam treballar a partir d'aquests llibres. Mentre es creava aquesta institució (per al desenvolupament de plans d'estudi i programes educatius com a part del KPCD), va haver-hi inicialment una fase de formació contínua. Hem investigat molt, especialment sobre com es produeixen els llibres escolars a altres països, tant a Europa com a l'Orient Mitjà i als països àrabs. Era important que tots els llibres estiguessin relacionats entre si, des del primer grau fins al darrer. Teníem debats constants sobre els llibres, i les professores aportaven les seves valoracions i perspectives. A vegades només es canviava una paraula, a vegades totes, de manera que s'adaptés a les nenes i al contingut. Els llibres evolucionen constantment. Volem rebre molts comentaris i suggeriments sobre els llibres, vinguin de qui vinguin. Els que venen de la societat, de les mares i de les pròpies infants, són especialment importants per a nosaltres. Però fins ara hem rebut poques crítiques.

Per a les professores que treballaven amb passió en la tasca educativa abans de la revolució, el sistema Baas imposava moltes dificultats en el desenvolupament de la seva personalitat i treball pedagògic. La possibilitat creativa i les noves perspectives que aporta el nou sistema a les professores han representat un respir que ha obert horitzons nous.

> Professora i *rêveberî* del professorat del cantó de Cizirê: Vaig ser professora durant quatre anys durant el temps del Règim. Aleshores l'educació es concebia només en terme d'hores. Hi anaves, donaves la teva hora de classe, no importava si ho feies bé o no, i te n'anaves quan acabaves. Aleshores jo era professora d'anglès. Aquesta forma d'educar m'enutjava, també les estudiants estaven enfadades. Moltes eren àrabs, però també n'hi havia de kurdes i no podien fer ni una sola pregunta en kurd. M'afectava molt no poder ajudar les meves estudiants en el nostre propi idioma.
>
> Ara els mètodes pedagògics són molt diferents, la manera de fer les classes ha canviat. Encara que hagis acabat la universitat la teva formació com a professora continua constantment. Això abans no passava. A més, no era possible que et reunissis amb les teves companyes per decidir juntes com fer les classes, i amb quines particularitats. Abans només anaves a donar la teva classe, l'acabaves i ja està! No hi havia cap veritable relació amb les estudiants. Per mi era molt difícil perquè la meva naturalesa no és així. Sóc una persona a qui li agrada compartir; no podia arribar, fer la meva classe i anar-me'n sense res més. Hi ha estudiants amb dificultats i és molt important que ajudem les que ho necessiten. Si em diuen que tenen problemes els he de fer una classe per resoldre els seus problemes. Com a professora t'hi has d'acostar i escoltar-les.

Les alumnes i professores que venien del sistema antic promogut pel Règim no sempre entenien aquests canvis metodològics. A Rojava els canvis d'organització i de mètodes no van ser posats en pràctica de manera imposada, sinó que van ser debatuts i explicats amb la participació d'estudiants.

> Al principi és cert que hi va haver algunes dificultats perquè fins aquell moment havíem après d'una altra manera. Al l'inici, el simple fet de preguntar a les teves estudiants: "com ets?" els feia riure. Pensaven: "què estrany! Per què la professora està així?". Que les professores compartissin aquestes coses amb les estudiants era quelcom estrany. Quan has estudiat 12 anys a l'escola, i després has anat a la universitat, i has passat 14 anys amb una

altra metodologia, és normal que quan canvia et sembli estranya. Jo he vist com funcionava quan estudiava a la universitat. No podia ni preguntar res al doctor que feia les classes. Anaves als exàmens i et trobaves amb moltes dificultats. La teva família ho veia com una cosa molt important, i deien: "la meva filla ha anat a la universitat!". No obstant això, jo, per exemple, des del principi sentia que no estava d'acord amb gaires coses de la universitat, però no podia fer-hi res. Si criticaves res del teu professor, la teva família et deia: "ho ha fet pel teu bé!". A vegades els professors ens parlaven malament però la teva família et deia: "és perquè ho entenguis, perquè aprenguis!". En canvi, l'educació després de la revolució ha donat sentit a la nostra vida.

De mica en mica anem superant les dificultats. Les famílies també veuen la diferència i com s'ha desenvolupat tot, per això ara estan totalment d'acord amb el nou sistema. Abans, les famílies no podien entrar ni a l'oficina de la directora de l'escola. Avui, la família ve, la rebem amb entusiasme, s'asseu i parla dels seus problemes, si n'hi ha. Si una estudiant ha fet alguna cosa malament ho intentem solucionar juntes. Nosaltres no posarem cap obstacle a una estudiant. Sentim cada estudiant al nostre cor i amb aquesta manera d'ensenyar aconsegueixes molt bons resultats.

Les universitats a l'AANES

> "El nostre primer objectiu era crear una universitat lliure i democràtica. Una universitat que pogués esdevenir una alternativa a altres universitats que existeixen, perquè aquestes darreres, com sabeu, han esdevingut centres de desenvolupament i defensa de la mentalitat dominant i sexista. Serveixen al poder, estan separades de la societat i no es poden encarregar dels problemes socials. És per això que necessitem crear universitats alternatives, universitats per a tota la societat i no només per a les classes altes. Necessitem una universitat que pugui respondre als problemes socials i allunyar-se de la mentalitat dominant. Volem que les nostres universitats siguin un lloc per desenvolupar un sistema democràtic, basat en la filosofia de la Nació Democràtica."[100]
>
> *Mamoste* Rohan Mustafa

Un dels èxits importants de la revolució educativa al nord i l'est de Síria són les universitats. Permetre a les joves estudiar i desenvolupar els seus coneixements al seu propi territori és imprescindible perquè no prenguin la decisió de migrar a Europa. La joventut és el futur de la revolució. Per això, la responsabilitat de formar la joventut perquè pugui dur a terme les seves ambicions i servir al bé comú de la societat de manera democràtica és una de les responsabilitats d'aquestes universitats.

100 Paraules de Rohan Mustafa a la conferència inaugural del CSCUNES (Centre de Solidaritat i de Cooperació amb les Universitats del nord i l'est de Síria) "Repensar la universitat amb la Revolució de Rojava", Universitat de Paris 8 i 17 de març de 2022.

Şîrin Mislim

identa de la Universitat de Kobanê[101]: Un dels avenços de les ruïnes de la guerra és la Universitat de Kobanê, l'any 2017 en condicions extremament limitades. universitat ha sigut una esperança i una resposta a ssitats de la societat que, després de moltíssims anys, finalment pot estudiar, parlar i pensar en la seva llengua materna. La Universitat de Kobanê va començar amb un petit nombre de professores i estudiants i amb dos departaments, de literatura kurda i ciències naturals. Pas a pas, la universitat ha anat millorant el nivell acadèmic i ha augmentat el nombre de professores i estudiants. L'any 2019 vam fer un pas més obrint nous departaments i millorant el nostre sistema administratiu i acadèmic, perquè es correspongui encara més amb els principis que la universitat defensa. L'any 2021 hem pogut obrir set departaments més. Actualment tenim la facultat de Ciències Naturals, la facultat de Literatura Àrab i Kurda i cinc departaments professionals de Ciència de l'Educació. També hi ha instituts tècnics professionals, on s'aprèn electricitat i mecànica, i també tenim el de medicina, per a estudis mèdics i de laboratori.

Aquesta universitat dona resposta a les necessitats socials i genera esperança tot i que el perill de la guerra sempre sobrevola sobre nostre. La pressió i els atacs de l'estat turc són obstacles importants. Ens falten recursos, específicament per al treball de laboratori, ja que el règim sirià ens genera també moltes dificultats. Fa poc va obrir-se una universitat a Raqqa, una universitat àrab que també ensenya la Nació Democràtica. La Universitat de Kobanê acull més de 550 estudiants. L'any passat vam felicitar les primeres diplomades de la universitat i va ser un moment de gran felicitat, perquè aquestes estudiants podran tenir un rol d'avantguarda en el nostre sistema.

101 Paraules de la Şîrin Mislim a la conferència inaugural del CSCUNES (Centre de Solidaritat i de Cooperació amb les Universitats del nord i l'est de Síria) "Repensar la universitat amb la Revolució de Rojava", Universitat de Paris 8 i 17 de març de 2022.

Avui dia, hi ha dues universitats al nord i l'est de Síria. La primera es va obrir a Qamişlo l'any 2016 i l'altra a Kobanê el 2017. Anteriorment, hi havia també una universitat a Afrin, des del 2015, però va haver de tancar el 2018 a causa de la invasió de l'exèrcit turc i els seus estudiants van haver de traslladar-se a Kobanê o a Qamişlo.

La Universitat de Qamişho compta amb vuit facultats i tres instituts professionals. Les facultats més importants són les d'enginyeria, agricultura, petroquímica, medicina, ciències de l'educació, dret i teologia de les tres religions més importants de la regió. Aquesta darrera promou la fraternitat entre els pobles i les religions cristiana, musulmana i yazidita. Pel que fa als instituts, trobem el de mitjans de comunicació, el de ciències tècniques i el de comptabilitat.

Les condicions per estudiar són difícils, ja que quan esclata la guerra per una invasió de Turquia o els atacs de l'Estat Islàmic els estudis s'aturen. Tot i així, el nombre d'estudiants no para de créixer i les universitats necessiten nous avenços. També s'estan fent projectes per augmentar el nivell acadèmic de les professores i les estudiants, així com per construir nous campus i desenvolupar departaments d'estudis superiors de sociologia, llengua kurda, història, tecnologia, salut, enginyeria i economia, entre d'altres.

Les universitats del nord i l'est de Síria donen molta importància a la reflexió i la posada en pràctica d'un sistema universitari innovador, d'acord amb els principis de la revolució democràtica de les dones i els pobles.

Rohan Mustafa

a democratització es veu en molts aspectes: en el sistema inistratiu, en la manera de treballar, i en les relacions direcció, el professorat i les estudiants. La construcció emocràcia es reforça amb la representació igualitària ome i dona en el nostre sistema administratiu. El sistema de copresidència ho facilita, i també serveix per reforçar el rol de les dones a la universitat. L'assemblea de les dones ha estat creada per desenvolupar i defensar el sistema autònom de les dones a la universitat i per trobar solucions als seus

> problemes en el marc universitari, de manera que s'obrin noves oportunitats per a elles. També hem establert l'Assemblea Estudiantil, perquè les estudiants puguin tenir veu, donar la seva opinió i expressar les seves crítiques de manera espontània, per tal que s'eduquin de manera lliure i democràtica.
>
> Tenim també l'Assemblea General (que agrupa totes les persones de la universitat). Gràcies a totes aquestes assemblees, totes les membres de les nostres universitats poden compartir els seus punts de vista de manera lliure i democràtica, així com fer les seves propostes, i crítiques i autocrítiques, perquè cadascuna pugui jugar un rol important i assumir responsabilitats en el desenvolupament de la universitat. Pel que fa a la direcció, no hi ha una jerarquia rígida entre professores i estudiants. Volem que totes les persones que integren la nostra universitat puguin treballar juntes per fer-la avançar. Ens esforcem molt perquè les relacions entre professores i estudiants siguin simples, perquè les estudiants puguin relacionar-se tranquil·lament amb el professorat, no només al voltant dels problemes universitaris, sinó també parlar dels problemes socials o altres temes, i construir així una personalitat forta i lliure.

Una de les grans dificultats per a les universitats a Rojava és la manca de fonts acadèmiques que, en la majoria dels casos, no trenquen amb la visió hegemònica de la Modernitat Capitalista, o el fet que els estudis alternatius no estiguin traduïts a llengua kurda. Un altre dels grans desafiaments és mantenir un cos acadèmic propi en sintonia amb els nostres principis polítics i, alhora, aconseguir un reconeixement internacional dels títols per part d'altres universitats i països.

CAPÍTOL 6

Jineolojî

> Com a acadèmia lliure, l'Acadèmia de Jineolojî treballa amb l'objectiu que la mentalitat de la dona lliure, moral i política es transmeti a totes les cèl·lules de la societat. Aquesta Acadèmia ha fomentat una reflexió basada en el Xwebûn[102] com a revelació de la veritat amagada de la dona i alhora com a avantguarda d'aquesta veritat. Amb l'esperit que afirma que "la llibertat de la dona és la llibertat de la societat", percep tots els projectes desenvolupats al voltant de les dones com a pedra angular de la llibertat de la societat i s'articula sobre la base d'aquest coneixement."[103]

La Jineolojî és la ciència de la dona i la ciència de la vida. El terme Jineolojî apareix per primera vegada al tercer volum del Manifest per a una Civilització Democràtica de Rêber Apo, titulat *Sociologia de la Llibertat*. La Jineolojî no és una ideologia, sinó una ciència i un mètode per produir i recrear coneixement, per la qual cosa ha de ser universal i accessible per a totes les dones. L'any 2011 es va establir el primer comitè de Jineolojî dins del PAJK. Al principi els debats es van fer a les muntanyes, però al cap de poc temps també es van traslladar a la presó i a la societat, no només amb dones, sinó també amb companys. Tothom hi tenia curiositat. El primer llibre de Jineolojî va ser escrit per les companyes organitzades a les presons de Turquia.

La ciència és l'acumulació dels coneixements de la societat, des d'un punt de vista tant teòric com pràctic, i atorga a la societat la capacitat d'evolucionar i de transformar-se. La "dona" no s'entén

102 ***Xwebûn***: paraula en kurd que vol dir "ser una mateixa"

103 Acadèmia de Jineolojî (2018). *Belgeyên 1. Konferansa* Jin*eolojî ya Bakûrê Suriyê* [Document 1. Conferèencia de Jineolojî del Nord de Síria]. Weşanên Akademiya Jineolojî, pàg. 148

només com un ésser biològic o un gènere, o com un gènere oprimit. Des de la Jineolojî la dona s'entén com a creadora de la societat i, per tant, també com un ésser social, polític, històric, econòmic, etc. Per això la Jineolojî no es limita només a crear recursos sobre "temes de dones", sinó que entén que tots els temes són de les dones. La naturalesa de la dona per a la Jineolojî deriva principalment d'una realitat històrica i social. Així, doncs, buscar la veritat de la identitat de la dona a través de la naturalesa obre les portes a trobar la naturalesa de l'home i de la societat. S'entén com a "naturalesa" de la dona la seva forma i personalitat lliure, fora de la influència del sistema de dominació.

La Jineolojî, a través de l'ontologia (estudi de l'ésser), intenta donar llum a la naturalesa de la dona investigant tres punts clau: la seva existència/ésser, el seu coneixement i la seva forma/*xwebûn*. Per poder arribar realment a la veritat de la naturalesa de la dona, els estudis ontològics no poden estar desvinculats de la societat. No es pot estudiar la dona com a individu aïllat i la seva existència no es pot pensar o analitzar, doncs, fora del territori, de l'ecosistema o de la societat que l'envolta.

De fet, si no definim què és la dona, no podrem resoldre la qüestió de la llibertat ni posar llum als problemes que afrontem. És a dir, cal conèixer de quina manera es va crear el que és ser dona; com ha sigut la seva socialització, els valors que es van crear al seu voltant, el sistema que es va construir sobre la seva opressió, etc. A la història, cadascú ha definit la dona a la seva manera, però la dona no s'ha definit a si mateixa. Per això, perquè la llibertat i la veritat de la dona arribin a la pròpia dona, el primer pas és definir la seva existència. Per al Moviment, la cultura de les Deeses-Mares no és només un culte ancestral, sinó que representa un model de dona lliure que va ser deïficat. Les fonts de coneixement de la Jineolojî són les experiències, la saviesa i la història de les dones, des de l'època matriarcal fins als nostres dies. Per assolir l'alliberament de les dones i de la societat cal preguntar-se: quin és el sentit de la vida? Què és una vida lliure? Com volem viure-la?

A les quatre parts del Kurdistan i a Europa hi ha comitès de Jineolojî on hi participen dones kurdes, àrabs, turques, europees i d'altres nacions. Aquests comitès tenen com a tasca desenvolupar i coordinar el treball de la Jineolojî a escala local i internacional. Mitjançant l'organització i la participació en seminaris, tallers, formacions, conferències, campaments i campanyes, i l'obertura de centres de recerca i acadèmies, la Jineolojî s'expandeix. També, en l'esfera internacional, s'organitza el treball de producció i traducció de material de Jineolojî a les llengües de l'Orient Mitjà i de tot el món, traduint des de llibres complets fins a articles de tota mena. Per difondre el màxim possible la ciència de la dona i la seva posada en pràctica hi ha una pàgina web de Jineolojî que conté material en kurmanji, àrab, turc, alemany, anglès, castellà i francès, i un canal de Youtube amb subtítols en diversos idiomes. Fora del Kurdistan, de l'Orient Mitjà fins a Abya Yala, trobem un gran interès per l'enfocament científic desenvolupat per les dones kurdes, i fins ara s'han realitzat diverses presentacions de la Jineolojî a diferents territoris. Allà on hi ha dones per fer-la viure, cada dia creix internacionalment la xarxa de Jineolojî.

El treball i les membres de les diferents estructures de la Jineolojî es coordinen sota el paraigua de l'Acadèmia de Jineolojî. El primer objectiu de l'acadèmia és formar dones sobre la Jineolojî perquè aquestes puguin després formar altres dones, així com desenvolupar investigacions i coneixements per si mateixes i per a la seva societat.

Heval Heja Zerya

'e de l'Acadèmia de Jineolojî: La decisió d'institucio- la Jineolojî com a acadèmia es va prendre durant la I ència de Jineolojî que va tenir lloc a les muntanyes del an l'any 2015. Es van crear comitès per organitzar el de manera confederal però, com a ciència, la Jineolojî no es podia quedar només en el marc dels comitès, ni podia ser només una part, per exemple, del treball de l'economia o de la salut. La Jineolojî havia de constituir-se com una acadèmia en si mateixa, que tractés tots els temes conjuntament, sense fragmentació.

Després de la conferència, el treball de *Jineolojî* es va ampliar malgrat els atacs feixistes que vam rebre. A Bakur moltes companyes van ser detingudes i a la muntanya hi havia molts atacs, però això tant és. Quan és necessari canviem de lloc ràpidament i en qualsevol indret on estiguem ens concentrem en la feina, com fan, per exemple, les companyes a la presó. Per a la revista també recollim les opinions i els estudis de les dones sobre el tema que estiguem investigant en aquell moment.

Un dels primers projectes que va impulsar l'Acadèmia de Jineolojî va ser la creació d'una revista trimestral en turc titulada *Jineolojî*. La primera publicació va ser el 8 de març de 2016. Cada número és monotemàtic i tracta en profunditat un únic tema des de diferents punts de vista. Per al 8 de març de 2020 es va publicar un número especial en anglès que es va distribuir a diferents països europeus i el 2021 es va publicar també un número especial en àrab distribuït a tot el nord i l'est de Síria.

Heval Heja Zerya

l'inici de la revista volíem que moltes dones diferents cipessin: feministes, demòcrates, ecologistes. Entenem responsabilitat de la publicació pel que fa al contin- ıostra perquè estem desenvolupant la Jineolojî a partir ɔases específiques, però per nosaltres és important que totes les dones puguin compartir els seus pensaments sobre cada temàtica. Per això moltes dones hi participen amb els seus escrits des d'Europa, Amèrica Llatina, l'Afganistan, o bé des de la presó, la muntanya i molts altres llocs. Nosaltres també escrivim des de la nostra perspectiva perquè som les que desenvolupem els fonaments de la Jineolojî i és important compartir-los, però volem que sigui una plataforma col·lectiva on totes les dones puguin compartir la seva perspectiva sobre diferents

a la pràctica, l'organització del treball de la Jineo- ısant d'un petit grup de recerca i debat a una gran que va anar creant les seves pròpies estructures, adaptant-les segons el context en què es trobaven.

Heval Heja Zerya

Al principi organitzàvem seminaris, formacions d'uns dies, campaments d'una setmana i tallers d'uns mesos durant els quals ens reuníem i debatíem sobre un tema específic cada setmana. La Jineolojî es construeix a partir dels debats i de l'opinió de les dones. Per exemple a Bakur, a diverses ciutats turques o kurdes, amb grups grans o petits, desenvolupem un tema i estenem els debats durant un període més o menys llarg. Una o dues companyes assumeixen la responsabilitat de desenvolupar la feina a cada lloc. De vegades hi pot haver centres físics de recerca, però d'altres no tenim aquesta oportunitat. No passa res, allà on siguin les dones poden desenvolupar la Jineolojî, i segons les condicions que hi hagi, poden adaptar la seva feina. La Jineolojî és una ciència social, no només es desenvolupa com a institució. Les institucions són importants per ajuntar-nos i recopilar els resultats de la feina feta, però el treball acadèmic de formació es pot fer a tot arreu. Aquesta és la base de l'Acadèmia de Jineolojî.

Des de fa milers d'anys, les dones comparteixen els seus coneixements; la Jineolojî també ha de ser així, s'ha de compartir de totes les maneres possibles. Per això els mètodes són oberts. La Jineolojî no és quelcom dogmàtic o que imposi límits sinó que ja sigui en un debat, o bé en una recerca o a qualsevol lloc, és important que es vegi el coneixement de les dones com quelcom que és viu. La història és viva, fer pa és quelcom viu, fer iogurt també és un coneixement molt antic que es manté fins avui dia. És com l'agricultura, un saber que ha estat protegit majoritàriament per les dones. Qui hi cregui ho defensarà, qui no hi cregui no ho farà.

El treball de recerca de la Jineolojî pren diferents formes segons on es desenvolupa. Per exemple, a Şengal els estudis sociològics giren al voltant de la pregunta: "per què l'Estat Islàmic va triar atacar específicament les dones yazidites?" Fent investigacions veiem que les dones i la comunitat yazidita tenen el seu origen en el neolític. La comunitat yazidita per protegir la seva forma organitzativa i la seva cultura contra els atacs de la religió musulmana i de l'estat, s'ha tancat en si mateixa i s'ha quedat enrere o ha desenvolupat una tendència conservadora cap a les dones. Però en la seves creences perduren moltes coses del temps neolític; de fet, cada aspecte de la vida i cada feina,

com en el temps neolític, són vistos com a sagrats. És una cultura viva, però qui no ho sap no ho veu. On hi ha vestigis de la Societat Natural, l'estat vol aniquilar-los. Per això van sorgir els atacs de l'Estat Islàmic.

"La Jineolojî construeix el seu camí partint de la realitat de la dona i, sobre aquesta base, intenta entendre la veritat de la societat. Hem vist la necessitat de fer investigacions i anàlisis sociològiques i històriques sobre les dones i la societat de Rojava per poder desenvolupar amb èxit els canvis i les transformacions socials sobre la base de la democràcia, l'ecologia i l'alliberament de les dones en el procés de la revolució. Al llarg de la història hi ha hagut moltes revolucions i lluites que van aconseguir victòries militars i polítiques amb grans sacrificis i heroismes, però, per desgràcia, aquestes revolucions van ser finalment derrotades, perquè a l'hora de construir un nou sistema no van poder donar resposta a les esperances de les dones i de la societat. Per això veiem la necessitat i la possibilitat de reforçar les dinàmiques revolucionàries passades des d'un punt de vista ideològic, polític, cultural i militar gràcies a una aproximació sociològica."[104]

La Jineolojî, com a ciència social, es construeix d'acord amb la realitat històrica i social de les dones i de la societat del territori on es desenvolupa. Un dels aspectes importants del treball pràctic de la Jineolojî és fer estudis sociològics per respondre correctament a les necessitats de la regió, segons les seves característiques pròpies, i inspirar el treball revolucionari. L'any 2015 van tenir lloc els primers passos de la Jineolojî a Rojava. Abans de res, es va organitzar un grup de treball encarregat de fer un estudi sociològic sobre les dones al nord i l'est de Síria. Aquest estudi tenia com a objectiu contestar les preguntes següents: quins són els fonaments històrics de la Segona Revolució de la Dona a la terra del Creixent Fèrtil? Quines són les fonts i la tipologia de problemes de les dones i de la societat a Rojava? Quin ha estat l'efecte de la revolució del Kurdistan i de Rojava en la vida de les dones i la societat? Quines són les mirades, els desitjos i els somnis de futur? Quina vida i quina societat volen les dones de Rojava?

104 Acadèmia de Jineolojî (2022), *op. cit.*, pàg. 11 i 12.

Per dur a terme aquest treball de recerca, es van fer servir diferents mètodes complementaris. En un primer moment es van recopilar tots els informes, llibres, escrits i informacions existents sobre els temes a tractar. Mitjançant reunions es van prendre com a base les avaluacions i les experiències de Kongra Star i de l'Administració Autònoma sobre la situació de les dones i de la societat. En segon lloc, es van realitzar més de 300 entrevistes a tot el nord i l'est de Síria amb dones i organitzacions de totes les nacions. D'altra banda, les membres del grup de recerca també es van reunir amb els diferents comitès d'educació i van participar de les reunions de les comunes i assemblees. Per completar les investigacions sobre el terreny, van visitar i van estudiar tots els llocs arqueològics de la regió.

Després, els centres de recerca de Jineolojî escampats pel territori es van encarregar de la transcripció de les entrevistes i, posteriorment, es van fer diferents debats des de l'Acadèmia de Jineolojî per, entre totes, analitzar les informacions i avaluar-les. És important afegir que totes les membres de Jineolojî formen part també del sistema confederal de Rojava, per la qual cosa tenen una experiència pràctica i vivencial que incorporen com a part del seu treball de recerca i anàlisi. Finalment, una versió curta del resultat de l'estudi es va incloure al programa de la I Conferència de Jineolojî el 2018 al nord de Síria, que va servir per enriquir els debats i la presa de decisions per al desenvolupament de la ciència de la dona a la regió. L'any 2020 va acabar el procés d'escriptura i redacció final de l'estudi, que va comptar amb una relectura col·lectiva tant des de les estructures de Jineolojî com des d'altres acadèmies i organitzacions de dones del territori, i que va servir per unir els diferents punts de vista, afegir informacions que eren necessàries i fer les darreres correccions. Finalment el llibre es va imprimir a finals de 2021 a la ciutat de Qamişlo en idioma *kurmanji*.

Treballant des de la pràctica: els centres de recerca de Jineolojî

> "Un dels objectius fonamentals de la Jineolojî és que puguem, sobre el terreny de la Primera Revolució de l'era neolítica, portar la Segona Revolució de les Dones cap a l'èxit i construir una societat moral, política i lliure d'acord amb uns fonaments històrics. Així podrem fer del segle XXI l'era de la Modernitat Democràtica i de la llibertat de la dona."[105]

La Revolució de Rojava va oferir una gran oportunitat per desenvolupar el treball de la Jineolojî i, aprofitant aquesta oportunitat, es van crear diverses institucions per donar-li forma. Entre aquestes institucions hi ha els centres de recerca de Jineolojî, l'acadèmia per a cursos formatius presencials i l'Institut Andrea Wolf. El mes de gener de 2018 es va realitzar la I Conferència de Jineolojî del nord de Síria per debatre i planificar totes aquestes feines.

Heval Heja Zerya

udis sobre les dones del nord de Síria: kurdes, àrabs, turc-circassianes, etc. Així podem veure tot allò que les dones tegit fins avui. De fet, allà on la gent resisteix, la socie-inua jugant el seu paper. L'estat pot atacar durant milers però així i tot no aconseguirà aniquilar-ho tot. Allà on hi ha resistència, la societat sempre es vol construir a si mateixa. Les investigacions de Rojava avui dia són molt vives al voltant d'aquest tema. Aquí les dones, sigui des del punt de vista militar o social, desenvolupen la seva pròpia identitat, no com en altres llocs on és l'estat el que determina la identitat de les dones i de la societat. Amb les investigacions que fem, la gent coneix la pròpia realitat, coneix els fonaments de la seva revolució. Per entendre-ho n'hi ha prou amb mirar com es viu als pobles de Rojava. N'hi ha prou de veure com la societat ha sabut conservar una cultura rica i viva.

A la conferència de Jineolojî de Rojava vam debatre sobre la qüestió de l'Acadèmia de Jineolojî. Hi ha moltes acadèmies

105 Acadèmia de Jineolojî (2018), *op. cit.*, pàg. 32.

> del moviment i pensàvem que no calia una acadèmia només per a cursos de Jineolojî, sinó que havia d'estar connectada amb les investigacions i la societat. Vam reunir totes les participants i vam debatre sobre els objectius de l'Acadèmia de Jineolojî. El resultat d'aquests debats durant la conferència va ser que la base de l'Acadèmia fossin els centres de recerca i que no fossin espais elitistes, sinó llocs on totes les dones de la societat poguessin trobar el seu espai. Per això, el punt d'inici de tota la nostra feina es troba a escala local. A cada comuna, cada institució i cada lloc on hi ha dones, hi ha debats sobre la Jineolojî amb l'objectiu que la societat pugui conèixer una ciència que en realitat és seva. En aquest sentit, les dones són l'avantguarda del coneixement. Cada regió o ciutat decideix sobre quins temes vol investigar i construir coneixement, per exemple, la violència contra les dones, l'economia, etc.

"No només les dones kurdes, sinó totes les dones de l'Orient Mitjà necessitem conèixer la Jineolojî"

Heval Şirin, membre del Centre de Recerca de Hesekê

Al nord i l'est de Síria existeixen diversos centres de recerca de Jineolojî, entre els quals es troben els de les ciutats de Dêrîk, Kobanê, Hesekê i Manbij. El primer centre de Jineolojî a Rojava va ser inaugurat a Afrin l'any 2017, però la invasió i ocupació del territori el gener de 2018 van posar fi a aquesta experiència.

Heval Ruksen

…re del Centre de Recerca de Jineolojî d'Afrin: Abans …el centre a Afrin ja desenvolupàvem la Jineolojî des de …15. A la conferència de Jineolojî de Rojava vam decidir …ntres de recerca locals. També, amb les professores vam decidir que la ciència de les dones s'ensenyaria a les nenes i nens a les escoles, i vam preparar el material pedagògic necessari per fer-ho. Especialment a Afrin va ser un gran èxit i vam tenir molt bons resultats pel que fa a l'educació. Vam constituir un comitè per a les investigacions a la regió i molt ràpidament es va veure la necessitat de disposar d'un lloc físic per fer la feina. Aleshores vam decidir crear el Centre de Recerca d'Afrin. El centre es va obrir uns mesos després; totes estàvem molt contentes perquè les dones de totes les institucions van participar el dia de l'obertura. La nostra feina es va desenvolupar molt bé, vam fer estudis sociològics, entrevistes amb dones remeieres, i també hi havia altres projectes en marxa. Després de la invasió i ocupació turca, vam aturar el nostre treball de Jineolojî a Afrin, però ara estem ubicades al centre de Kobanê i seguim desenvolupant la Jineolojî des d'aquí.

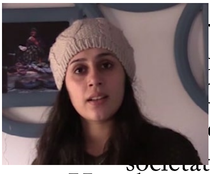

Heval Ciwana

…re del Centre de Recerca de Hesekê: Impartim forma… …bre la Jineolojî i altres temàtiques com ara la Convi… …Lliure, dona i família i diferents temes relacionats amb …es, la natura, etc. Abans de poder fer formacions a la societat comencem per nosaltres mateixes. Ens formem, fem les nostres investigacions i ens preparem perquè, quan ho transmetem a la societat, vegin que ho fem amb coneixement i així confiïn en el que diem.

Heval Heja Zerya

Els centres de recerca treballen a escala de cantó a través de grups de treball. Després, cada grup o centre envia els resultats dels seus treballs a l'Acadèmia de Jineolojî. Tot el material produït es publica sota aquest mateix nom, segons els nostres principis i metodologia. L'avaluació de les investigacions també es fa des de l'Acadèmia. En la coordinació del treball de l'acadèmia hi ha companyes que tenen una llarga experiència al voltant de la Jineolojî i així es complementa el treball entre els centres locals i l'acadèmia general.

En els centres de recerca les companyes també imparteixen formacions per a la societat, per a dones i homes. Tots els centres investiguen junts sobre les dones del nord de Síria en general, però posteriorment, per exemple, si volen aprofundir sobre un aspecte cultural local ho fan en l'àmbit regional i després ho comparteixen amb les altres. Ara estem investigant sobre medicina natural. A tot arreu les companyes realitzen estudis i entrevistes, recopilen el material necessari i el coneixement de les dones perquè després puguem editar un llibre i organitzar formacions sobre aquest tema. És a dir, es desenvolupa la investigació a escala local amb un objectiu col·lectiu global.

La formació a la Jineolojî

> "Les dones han de llegir, unir-se i desenvolupar-se a les acadèmies. Desenvolupeu el vostre sentit de l'alliberament, l'art i la vida autogestionada a través de les acadèmies! (...) Aquestes acadèmies han de ser autònomes i democràtiques. Han d'establir el seu propi marc i programa, però també s'han de basar en una filosofia en què la voluntat de les estudiants i professores és essencial. (...) En aquestes acadèmies, les dones han de ser formades a partir de la seva pròpia ideologia."[106]
>
> Rêber Apo

106 Abdullah Öcalan, "L'ètica i l'estètica no existirien sense la llibertat", publicat a la web de Jineolojî.

Per aprofundir en els processos de transmissió de coneixements i de formació, el mes de setembre de 2017 es va establir físicament una acadèmia de Jineolojî a la ciutat de Hesekê[107].

Heval Heja Zerya

…reu hi ha classes de Jineolojî d'un, dos o tres dies, però …èmia organitzem temporades de formació més llargues …meten aprofundir molt més sobre un o diversos temes. …ades són formacions obertes i d'altres de tancades. Als …locals es poden impartir formacions en forma de tallers, i si el nombre de participants és alt i hi ha molt d'interès …un tema, intentem organitzar una formació més elaborada a l'acadèmia.

Moltes companyes, kurdes, àrabs, assíries i internacionals, han participat de les formacions de l'acadèmia de Jineolojî a Hesekê. Aquestes són algunes de les impressions que una companya de l'Institut Andrea Wolf va escriure en el seu diari mentre participava en el primer cicle de formació d'inauguració de l'acadèmia:

> "L'acadèmia em va donar molta força. Una companya ens va impartir una formació sobre la història de les dones del món. Veure totes les resistències que han tingut lloc a diferents llocs i en diferents èpoques em va mostrar en quina tradició està arrelada la nostra lluita. Saber que tantes dones van dur a terme resistències tan grans i van jugar un paper actiu en tantes batalles m'esvaeix les pors i els dubtes. Em vaig adonar de com n'és d'important tenir consciència de la nostra pròpia història com a dones lluitadores i continuar-la. L'acadèmia, així com l'educació en general, em dona moltes eines perquè em pugui analitzar a mi mateixa, analitzar el meu passat i el context del nostre temps. Comprendre la història del moviment - en què hi ha tres condicions socials, que representen la civilització natural, la capitalista i la democràtica respectivament - permet entendre la lluita permanent entre la Modernitat Democràtica i la Capitalista.

107 Durant la guerra de Serêkaniyê, a l'octubre de 2019, a causa de les amenaces d'atacs, es va tancar l'acadèmia, però el treball d'educació de l'Acadèmia de Jineolojî continua igualment.

Això m'ajuda a il·lustrar les lluites dins la meva personalitat. Es tracta de lluitar contra la influència que tenen els sistemes sobre la pròpia personalitat i enfortir el vessant democràtic."

"Per desenvolupar el pensament i la voluntat lliure, personal i social, allò imprescindible i més important són els estudis i la construcció d'un sistema escolar d'acadèmies i escoles."[108]

La Jineolojî s'ha inclòs en el programa escolar de Rojava. La Leyla, professora de Jineolojî a les escoles de secundària d'Amûdê, ens va convidar a participar en una de les seves classes i conversar amb les estudiants. A Afrin, la branca de la Jineolojî s'havia establert dos anys abans, però a Amûdê les classes van començar a principis del curs 2018. Com a material pedagògic per als instituts, hi ha tres llibres escrits en kurd i àrab, elaborats especialment per ensenyar les bases de la Jineolojî a les joves estudiants.

La Leyla i les seves alumnes en una escola de noies de la ciutat d'Amûde

La Leyla ensenya a tres instituts no mixtos de la ciutat (dos instituts de noies i un de nois) i en un altre institut mixt d'un poble

108 Acadèmia de Jineolojî (2018), *op. cit.*, pàg. 132

proper. Les estudiants tenen entre 14 i 17 anys. La Jineolojî és quelcom nou en aquestes escoles i quan preguntem a les estudiants com veuen aquesta nova branca, i si és fàcil d'entendre, ens contesten que "nosaltres som dones, és per això que entenem la Jineolojî, perquè és la nostra història i som conscients dels problemes que trobem en la nostra vida". La Leyla ens confia que "les noies tenen més facilitats que els nois. Es pot veure que ells han estat molt influenciats per la mentalitat masculina, per exemple, en el seu entorn familiar. Tot i així, també les noies s'enfronten a grans contradiccions entre el que debaten a classe de Jineolojî i la seva realitat a casa".

Quan preguntem a les estudiants com creuen que la Jineolojî pot ajudar a transformar la societat i quin paper poden jugar-hi elles, ens contesten que "la nostra societat és força estreta de mires i això és complicat per a nosaltres". La Leyla és conscient que "a la joventut sovint li sembla difícil canviar les coses. El que es proposa la Jineolojî en aquestes classes és aportar-los la voluntat i les eines necessàries per fer-ho. El mètode utilitzat no és ensenyar una matèria amb un contingut inamovible, sinó que es tracta de textos sobre temàtiques de la Jineolojî que després s'expliquen i es debaten entre les mateixes estudiants. El que importa no és tenir èxit en un possible examen i repetir simplement el que s'ha llegit en el llibre, sinó que l'important és que cada tema s'hagi entès bé i que el debat que sorgeixi pugui desenvolupar la consciència i la capacitat d'anàlisi de la joventut, tant des del punt de vista personal com col·lectiu".

A Amûdê encara és d'hora per extreure resultats de les classes, però les noies ja ens confien que "la Jineolojî és molt important per al pensament de les dones; és una branca molt diferent del que havíem estudiat fins ara i ens agrada molt. Abans [de la revolució] no ens ensenyaven les coses basant-se en la nostra realitat, no ens sentíem identificades amb les classes, a més tot era en llengua àrab. Ara estudiem en el nostre idioma allò que som realment".

La Leyla també organitza excursions per conèixer diferents treballs al voltant de la Jineolojî o del sistema de l'Autonomia

Democràtica. Fins ara les estudiants han pogut anar a visitar la Universitat de Qamişlo i quan l'oportunitat es presenti volen anar a conèixer Jinwar. La Leyla té clar que és molt important que puguin inspirar-se en el que s'ha construït aquests darrers anys i que, amb la pràctica, puguin adquirir perspectives per al seu propi futur. Al programa escolar de molts instituts del nord i l'est de Síria s'imparteix una hora setmanal de Jineolojî.

En un matí vam recórrer quatre classes diferents i, al llarg dels nostres intercanvis amb les estudiants, el tema més esmentat, en comparació amb les qüestions dels problemes generals o dels homes, va ser la llibertat de la dona. En pocs anys de revolució la construcció de la "dona lliure" s'ha tornat un horitzó comú que ha arrelat en la ment de les joves.

De moment a Rojava moltes escoles de secundària no són mixtes. Per a la Leyla "això és una contradicció que haurem de superar. És un tema de debat important ara. El problema de la divisió de gènere pel que fa als espais afavoreix que la joventut creixi sense conèixer l'altre i això reprodueix mirades equivocades. No podem canviar les mentalitats així. Crec que realment és important que les noies i els nois puguin compartir els espais escolars i desenvolupar-se sent companyes, sense perdre la importància de l'organització autònoma de les dones, òbviament. Sé que les classes de Jineolojî poden aportar molt bons resultats. En acabar la meva formació general per ser professora, quan vam haver de decidir a quina branca ens dedicaríem, vaig triar la Jineolojî. M'encanta la meva feina, estimo les dones i les meves estudiants, i la Jineolojî és una classe amb temes molt bonics que permeten una gran riquesa de debats". Després d'escriure missatges de record a les llibretes d'algunes estudiants, acabem la trobada amb molta alegria compartint cants en les nostres respectives llengües i escrivint "Jin Jiyan Azadî" en diferents idiomes sobre la pissarra.

A Rojava també hi ha la Facultat de Jineolojî, que va obrir les portes l'octubre de 2017. Està adscrita a la Universitat de Rojava i com a facultat té la seva seu a la ciutat de Qamişlo. De moment, la durada dels estudis és de dos anys, però en un futur volen allar-

gar-la a quatre anys perquè la Jineolojî s'ensenyi al nivell dels estudis superiors.

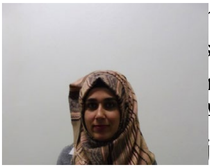

Heval Leyla

î de la Facultat de Jineolojî: L'any 2014 es va obrir la sitat de Rojava i va ser el 2017 quan ens vam reunir i rir la Facultat de Jineolojî. Abans, havia estudiat Jineo- Acadèmia de Mesopotàmia. L'objectiu de la Facultat de jî és la construcció de la personalitat de la dona d'acord amb el sistema de Rojava, el sistema de copresidència, i el rol de les dones en la societat i en totes les àrees de la vida, així com també en la ciència. Abans, les dones anaven a l'escola i a la universitat, però el que aprenien en l'àmbit científic era allò que el Règim Baas els ensenyava. És a dir, les dones eren educades però no al servei de la societat o de les dones, sinó en base a una ciència que de vegades tenia un contingut correcte però que també en molts aspectes era errònia perquè no estava dirigida a ajudar-nos, com a dones, a arreglar els nostres problemes. En canvi, ara l'objectiu de la facultat és desenvolupar una ciència correcta i revelar tot allò que ha estat amagat per la ciència (de la Modernitat Capitalista). Per això critiquem aquesta ciència. També revelem la història que ha estat silenciada. Construïm la personalitat de les dones perquè siguem nosaltres les protagonistes del nostre alliberament. Com sabeu, fins ara la sociologia no ha pogut solucionar els nostres problemes com a dones o com a societat. En canvi, el nostre objectiu és l'organització de les dones en totes les àrees de la vida a través del coneixement i la personalitat de la dona lliure.

Al principi, les estudiants que arribaven havien estudiat en el sistema del Règim; el nou sistema és molt recent. La Jineolojî va cridar l'atenció molt ràpidament i 20 estudiants van entrar a la facultat. Algunes venien de molt lluny, de Kobanê o Dêrîk. Ara, en el segon any, hi ha 12 estudiants. Vam fer el pla d'estudis i vam preparar el material necessari per a la introducció de la Jineolojî. També vam preparar l'assignatura d'història de les dones al món, des de la Societat Natural a l'Orient Mitjà fins a la història i el rol de les dones a la revolució francesa o russa, per exemple. La història de les dones kurdes també la desenvolupem molt. En base al llibre de 'Sociologia de la Llibertat' estudiem

tota la història del sexisme. També tenim classes d'informàtica, llengua kurda i anglès, i tractem totes les àrees de la Jineolojî: ètica i estètica, educació, el projecte de transformació de l'home, la Ideologia de l'Alliberament de la Dona, el Contracte Social, el rol de la dona en la justícia, etc. A més, expliquem l'actual sistema de Rojava, no només basant-nos en la teoria sinó també des d'un punt de vista pràctic.

Les estudiants fan investigacions en diferents institucions de l'entorn. Analitzen els problemes a què s'enfronten aquestes institucions, organitzen debats sobre aquests problemes i intenten trobar solucions de manera col·lectiva. Tenim un curs d'autodefensa de dones, no només contra les agressions sexuals, sinó també contra tota mena d'atacs en general. Així, doncs, actualment tenim una base de material educatiu per a la facultat. Ja ha passat un any des de l'inici i, enguany, al primer curs hi ha 11 estudiants i al segon n'hi ha 12. Com hem dit, venen del sistema del Règim, on van estudiar més de 12 anys, i la seva mentalitat està molt assimilada a aquest sistema. En el procés d'estudi que volem establir sorgeixen molts problemes en aquest sentit i ajudem les estudiants a superar-los. Com que són poques estudiants podem desenvolupar un molt bon programa segons les seves necessitats i motivacions. A més a més, elles poden decidir a quina institució volen anar a investigar i preparar la tesi universitària. En definitiva, la diferència de la Universitat de Rojava amb altres universitats és que té la primera facultat de Jineolojî del món.

Jineolojî Ciwan[109]

"Vam començar amb la joventut i vencerem amb la joventut"

Rêber Apo

El treball de la Jineolojî amb la joventut, conegut com a Jineolojî Ciwan, va donar a Rojava l'oportunitat de desenvolupar la Jineolojî a les estructures de dones joves. A les parets dels centres de la joventut de Rojava podem llegir aquesta famosa cita de Rêber Apo: "Vam començar amb la joventut i vencerem amb la joventut". La joventut és el motor del canvi revolucionari, per això és important que la Jineolojî també sigui desenvolupada per i cap a la joventut, en particular cap a les dones joves, amb la seva pròpia visió i per respondre als problemes i ambicions de les noves generacions.

Heval Maria

nya internacionalista, membre del comitè de Jineolojî de es joves: La idea és ser un enllaç entre el moviment de oves i el comitè de Jineolojî per desenvolupar la ciència ona dins de la joventut i perquè aquesta es conegui i es a terme investigacions que no només estiguin relacionades amb les dones joves, sinó també amb la societat. Alhora, ens plantegem treballar amb les nenes. La joventut és quelcom especial a la societat, té més esperit de resistència, per la qual cosa és un blanc dels atacs de la Modernitat Capitalista i dels seus mètodes de 'guerra especial'[110]. Per tant, es va veure la necessitat que la Jineolojî existís en l'àmbit de la joventut, i tractar de formar les dones joves investigant sobre la seva realitat i problemes actuals, sense perdre l'enllaç amb el conjunt del treball de la Jineolojî i de la visió de la història.

109 *Ciwan:* "Joventut" en kurd.

110 La guerra especial és la guerra que s'instaura en les ments com a mecanisme de manipulació de valors, sentiments, creences, comportaments i pensament.

Campament de Jineolojî Ciwan a Jinwar, primavera de 2018

El treball del comitè de Jineolojî de les dones joves és una feina que adopta diferents dimensions, des de formacions teòriques fins a accions pràctiques per al canvi social. Les dones joves tenen una energia i una força especial que els fa parlar alt i clar, tant cap enfora com cap endins.

Heval Maria

...ner comitè va començar a Bakur, tot i que no amb el ... Jineolojî Ciwan. Hi havia alguns comitès a les uni...s, a ciutats de Bakur i Turquia (Amed, Izmir, Istanbul, ..., Dersim). A Rojava unes poques persones vam co... a treballar a finals de 2017. Vam fer una campanya per donar a conèixer la Jineolojî, amb adhesius i un pamflet - sobretot dirigit cap a la joventut -, i també vam formar part de la Conferència de Jineolojî de Rojava el gener de 2018.

El treball va començar lentament i poc després va esclatar la guerra a Afrin. Al principi vam estar treballant fent seminaris o implicant les dones de les institucions de Dêrîk però quan va esclatar la guerra, durant tres mesos la feina de Jineolojî Ciwan es va aturar perquè hi havia altres necessitats més urgents. Des-

prés vam reprendre la feina amb un campament a Jinwar. Durant una setmana vam reunir moltes dones joves i vam impartir una formació. No volíem fer la formació tancades, tot el dia assegudes en una cadira, escoltant, perquè entenem que per a les dones joves, per assolir la llibertat s'ha de passar per un altre tipus d'experiències. Per això vam fer activitats pràctiques, per exemple, un dia vam anar a aprendre a conduir un cotxe, un altre dia una moto. Per a nosaltres era important ser a Jinwar i que les noies poguessin descobrir el poble de dones. Pel poble també va ser bonic. En aquell moment encara no hi havia ningú vivint allà, però tot i així hi havia molta vida a Jinwar. També vam ajudar amb la feina de les cases, vam fer blocs de tova, vam fer esport, jocs, dibuixos, moltes coses. Alhora, hi havia la qüestió de viure comunalment i pensar en com volem viure juntes; pensar en què volem construir com a dones quan estem juntes, com volem sentir-nos, com volem construir la nostra autoestima i com construir solidaritat.

Vam tenir una xerrada sobre què és Jinwar, com es va construir i quin és el seu objectiu. També vam rebre una formació sobre Jineolojî, sobre la Convivència Lliure, sobre anatomia i salut, sobre organitzacions de dones joves i sobre la història de les dones del món. Intentem entendre que les nostres lluites estan connectades i que tot és un procés constant de compartir i aprendre de les lluites que ens precedeixen. Aquest va ser el primer campament. Després de dos mesos n'hi va haver un altre a Kobanê a partir de la mateixa base. Aquesta segona vegada també hi va haver formació en autodefensa i natació perquè moltes dones no saben nedar i tenen molta por a l'aigua. Tota l'estona que vam compartir vam estar juntes cantant, ballant o tocant música. També vam visitar emplaçaments històrics.

Fora d'aquests campaments, a les ciutats de Dêrîk i Qamişlo una vegada a la setmana durant un mes fem formació sobre diferents temes. En una ocasió un dels temes centrals de la formació va ser l'ètica i l'estètica, en vam fer una altra sobre *xwebûn* i la darrera va ser sobre autodefensa. La formació d'autodefensa va durar dos dies, amb una part teòrica sobre què significa defensar alguna cosa, què cal defensar, i després una part pràctica

d'autodefensa física i d'exercicis per aprendre a dir "no". S'explica què és una agressió i què és una violació, i es comparteix des de l'experiència i el coneixement.

El comitè de Jineolojî Ciwan també organitza campanyes i accions amb el moviment de dones joves de Rojava per cridar l'atenció i protestar contra la violència que pateixen les dones i especialment les dones joves.

Heval Maria

r una campanya contra els casaments de menors. Vam ons i ens vam centrar en les botigues de vestits de núlicant que no haurien de vendre vestits a noies menors intentant que la gent s'adonés que la dona no és una r vendre com una propietat i que les dones mai haurien de casar-se contra la seva voluntat, especialment les nenes. També vam impartir formacions sobre diferents temes a les acadèmies de joves, com la Jineolojî o el sexisme social. A més, recentment a Qamişlo ho intentem treballar amb les estudiants i hem començat a construir el comitè de Jineolojî Ciwan a la Universitat de Rojava. També projectem pel·lícules a les tardes al centre d'art i cultura de Qamişlo. El primer mes, el cinema tractava sobre la violència contra les dones, el segon va ser sobre autodefensa.

Alhora hem organitzat un grup de deu noies que estan aprenent a tocar l'*erbane*[111]. Reben formació al centre d'art i cultura de Qamişlo, dues vegades a la setmana. El 25 de novembre, dia contra la violència sobre les dones, vam fer diverses accions. Vam sortir al carrer a protestar. Totes les estudiants es van maquillar la cara com si els haguessin pegat, amb ulls negres morats i van anar així a classe. Després vam fer un acte de silenci davant de la universitat amb moltes pancartes. Hi havia pancartes blaves per a les dones i grogues per als homes. Les pancartes adreçades a les dones deien, per exemple: "la feina de casa no és el teu destí", i les que anaven dirigides als homes deien, per exemple: "la feina de casa també és el teu deure" o "les dones no són aquí per a la teva satisfacció sexual". Intentem ser més directes i visibilitzar

111 ***Erbane***: Instrument de percussió típic del Kurdistan. És un tambor ample (tambor de marc de gran diàmetre).

> les contradiccions que es produeixen a la societat i no mantenir-nos en silenci. Volem que les dones joves també s'adonin de les contradiccions que estan vivint perquè donin passos cap a la seva llibertat i el seu futur. Vam repetir la mateixa acció al mercat central de la ciutat".

En la revolució de les dones, la lluita de la joventut és fonamental per canviar les mentalitats i desenvolupar el projecte de democratització de la família sense caure en les trampes del sistema capitalista.

Heval Maria

> que la família sigui progressista, fins i tot si la mare en el marc de les estructures del moviment de dones, pensen que les dones joves han de fer la feina de la casa r a ser casades. La qüestió de l'honor continua sent un licat. Han de preservar aquest honor fins que es casen, i després també, és clar. Per exemple, quan vam anar per les cases per proposar a les dones que s'unissin al campament de deu dies a Kobanê, ens vam enfrontar a molts obstacles per part de les famílies. La societat de Kobanê és especialment tancada en alguns punts de la qüestió de la dona. Les famílies no volien que vinguessin perquè els fan un servei, la feina de casa. I és clar, si se'n van deu dies, qui la farà?

El que podem veure en la feina amb la joventut són les tradicions que a vegades estan lligades a la religió. Alhora, la influència de la Modernitat Capitalista s'està tornant molt poderosa entre la gent jove. Moltes dones joves, per exemple, entenen moltes coses sobre com funciona la societat i no volen tenir la mateixa vida que la seva mare, de manera que cauen en imatges de somnis d'amor romàntic, pensant que potser quan tinguin un marit i una família tot serà una mica més obert i més "modern".

La Jineolojî és una ciència per a totes les dones del món

> "A les acadèmies internacionalistes cal educar i organitzar el vincle amb la Jineolojî mitjançant mètodes diversos. L'arribada

de membres internacionalistes amb la consciència que la Revolució de Rojava és la Revolució de les Dones, realment prové d'un fort vincle i un gran amor."[112]

Des de l'any 2012, ha crescut l'interès de les dones del món vers la Jineolojî i la Revolució de Rojava, per la qual cosa es va veure la necessitat de crear diferents estructures per desenvolupar la Jineolojî i expandir els principis de la Revolució de les Dones més enllà del Kurdistan. L'any 2017 es va crear el Centre de Jineolojî de Brussel·les, que en un primer moment va tenir com a objectiu donar a conèixer la Jineolojî mitjançant projectes, seminaris, campaments i formacions. Coordinat pel Comitè de Jineolojî d'Europa, el treball va començar a organitzar-se internacionalment fins a la creació de comitès i grups de treball locals a diferents països del continent europeu, a més de diversos intercanvis, diàlegs i seminaris amb dones del continent americà.

L'any 2018 es va iniciar a Rojava el projecte de l'Institut Andrea Wolf. Aquest institut porta el nom de la Şehîd Ronahî[113] en honor i reconeixement a la companya alemanya internacionalista que, en la recerca d'un desenvolupament revolucionari, va participar de la guerrilla a les muntanyes del Kurdistan amb l'objectiu d'aprendre de la lluita d'alliberament i portar els seus ensenyaments a Alemanya. La Şehîd Ronahî va ser assassinada per l'exèrcit turc el 1998, però el seu esperit de lluita roman en cada companya internacionalista que viatja al Kurdistan i dona continuïtat als seus objectius. El propòsit de l'institut és donar a conèixer la realitat de les dones a l'Orient Mitjà sobre una base històrica i social, ampliar les investigacions sobre la realitat de les dones al món i formar les companyes que, vingudes de molts països, desitgen participar del treball de la Jineolojî. Des de la seva obertura oficial el maig de 2019, aquest institut ha desenvolupat molts projectes, com ara aquest llibre que tens a les teves mans i el primer volum de *Dona, Vida, Llibertat*; un llibre en alemany sobre la revolució de les dones de Ro-

112 Acadèmia de Jineolojî (2018), *op. cit.,* pàg. 29
113 Nom de guerra d'Andrea Wolf

java; diversos estudis sociològics i històrics; el suport a les traduccions a la web i diversos cicles formatius per a dones internacionalistes que viatgen a Rojava. Aquestes formacions són realment inspiradores per a les companyes internacionalistes. De fet, així va compartir una companya italiana de 'Brigada Magdalena'[114] les seves sensacions durant una formació a l'institut:

> "Si hagués de descriure les sensacions que vaig sentir durant cada moment que vaig viure a la Confederació les pàgines serien interminables. Cada companya que coneixes et pot inspirar una infinitat de sensacions i ensenyaments. Et qüestiones tants elements que consideraves segurs! El teu cap s'omple de preguntes i comences a portar un altre tipus de vida, la col·lectiva, juntament amb altres companyes. Ja no es tracta de tu mateixa, la teva vida individual, les eleccions o els problemes que dins del sistema dominant enfrontes individualment i en total aïllament, sinó que es tracta d'un 'nosaltres' que cada dia es fa més fort i que fa que el teu petit jo es rendeixi poc a poc, donant llum a una forta entitat col·lectiva. La solidaritat comença a convertir-se en reina i si sorgeixen malentesos se superen eficaçment a través de *tekmîls* intensos i meravellosos debats. La crítica comença a ser considerada no ja com un instrument negatiu o un mitjà de destrucció de l'altra persona, sinó com un mitjà important per créixer i avançar en aquest immens 'nosaltres' i, alhora, ningú no té un punt d'arribada, de perfecció, sinó que cada dia una no deixa de preguntar-se: 'com i en què puc millorar?, què és el que no ha funcionat avui?'.
>
> No és cap coincidència que, durant la nostra formació a l'Institut Andrea Wolf de Jineolojî, totes sentíssim el poderós i revolucionari impacte de la vida col·lectiva. Cada moment d'aquells dies es va viure col·lectivament. Fins i tot quan esperaves el teu torn per dutxar-te sorgien reflexions importants. Recordo quan la Heval Arîn, a punt de rentar-se les mans, em va dir que pas a pas molts límits que crèiem insuperables serien superats i que cadascuna de nosaltres trobaria un equilibri entre les nostres dimensions personals i col·lectives.

114 La 'Brigada Magdalena' va ser una delegació de dones d'Itàlia que van visitar Rojava l'any 2019.

A les lliçons de la Jineolojî sempre han sorgit reflexions molt interessants. No puc oblidar la lliçó sobre el Règim de la Veritat, un concepte que ens va semblar molt difícil d'entendre. Tot i això, la Heval Hêlîn ens va fer moltes preguntes sense jutjar les nostres respostes, fet que va enriquir la sessió de formació.

La sensació d'alegria infinita que vaig sentir en aquell entorn cap al final de la lliçó ha quedat gravat en mi d'una manera intensa. Va començar a brillar una llum en els nostres ulls i d'alguna manera totes vam sentir l'essència d'una energia poderosa que en aquell moment va unir les nostres vides i els nostres camins, aparentment diferents, en les terres d'aquesta revolució permanent.

La Convivència Lliure va ser un altre tema que va despertar en cadascuna de nosaltres reflexions molt diverses. Personalment, encara que ha estat i continua sent molt difícil comprendre el significat d'un amor tan profund com la camaraderia i d'eleccions que a primera vista es poden considerar 'renúncies o sacrificis dolorosos', gràcies a aquesta formació específica he començat -i ho segueixo fent- a reflexionar. El que més em pertorba és l'adquisició de la consciència de com s'utilitza el sexe a la societat com un acte de dominació, de propietat brutal dels nostres cossos i de com darrere de la màscara de la llibertat sexual, sovint hi ha violacions que són difícils de reconèixer com a tals.

També segueixo preguntant-me sobre la llibertat i la consciència d'aquelles que decideixen viure la seva vida en parella i començar a conviure juntes. Exactament dos dies després d'aquesta formació, una imatge va començar a assaltar la meva ment i dos mesos després encara no m'ha deixat i es fa més forta. És una imatge que ha colpejat de forma gairebé mortal la representació del Príncep Blau i de l'amor romàntic amb què vaig ser criada i drogada des de la infància, a través dels dispositius de comunicació locals. És una imatge en què una parella camina feliçment davant de la runa de la humanitat i, malgrat els crits d'auxili de tants éssers moribunds, avança amb indiferència per aconseguir la seva exclusiva satisfacció hedonista. És una imatge que ha sacsejat i destruït elements que creia segurs, una imatge a la qual mai no hauria arribat sense aquesta formació. Gràcies a això, vaig sentir la necessitat d'aprofundir, comprendre i viure l'essència de la ca-

maraderia: un amor infinit capaç de donar bellesa i força eterna a qualsevol ésser viu que l'abraça i que no té res a veure amb la possessió i l'individualisme que caracteritzen les relacions que es viuen normalment a la societat.

L'últim dia, la Heval Zadar va fer una classe sobre la història i el paper de la dona en el moviment kurd i el confederalisme. En retrospectiva no crec que hagi estat una coincidència el fet que aquest últim dia es toqués aquest tema, i que l'última part de la sessió de formació es dediqués al Confederalisme Democràtic Mundial de Dones. Després d'uns dies vam creuar la frontera i vam tornar a l'infern capitalista i, certament, després de portar una vida col·lectiva, la tornada no ha estat fàcil per a cap de nosaltres.

Aquesta formació, però, ens ha aportat esperança i perspectives sobre una revolució que des d'una regió determinada de l'Orient Mitjà es pot estendre a tot el món. Recordo que en un moment donat les meves llàgrimes es van vessar enmig de la lliçó. Un pensament odiós em turmentava: i si no torno a veure tota aquesta gent meravellosa? I si tot això es trenca per la brutalitat del règim turc? Vaig començar a plorar i, per primera vegada, vaig desfogar obertament les meves emocions explicant el que sentia sense cap vergonya. La mirada intrèpida i profunda de la Heval Zara, juntament amb la seva resposta tranquil·la, i alhora severa i decisiva, em va omplir de coratge: 'Cap enemic pot destruir el que hem construït, tot això sempre serà defensat'. Aquestes paraules i la seva forta abraçada i la de totes les altres companyes en el moment del comiat, ens van fer comprendre com n'eren d'indestructibles els vincles que havíem creat durant aquesta llarga estada, llaços molt més poderosos que les malediccions de la guerra."

CAPÍTOL 7
Relacions i aliances diplomàtiques

> "En la tradició de la Nació Democràtica, la diplomàcia esdevé una eina d'intercanvis creatius, de suport i pau entre les societats, que es preocupa per resoldre els problemes. No és un instrument per a la guerra, sinó una eina d'utilitat pacífica. És, sobretot, una força constructiva perquè es desenvolupin relacions d'amistat entre pobles veïns i grups familiars, amb l'objectiu d'avançar cap a una sociabilitat comuna i assolir una unió entre societats en el rang més elevat."[115]
>
> Rêber Apo

Sovint la tasca diplomàtica es considera una feina exclusiva dels estats i de les grans organitzacions internacionals i interestatals. La percebem com quelcom completament distant i aliè a les persones i a la societat. Tant és així que la majoria dels moviments socials i col·lectius no pensen en la diplomàcia com un treball necessari, tot i que té un gran impacte en la vida quotidiana i en el propi treball polític.

Davant d'intents sistemàtics d'assimilació i anihilació, la línia diplomàtica del Moviment d'Alliberament del Kurdistan s'autodefineix com a "tercera via". És a dir, no cau en els jocs de les grans forces hegemòniques, sinó que busca abans que res la unió i entesa entre la nació kurda i totes les nacions, amb l'objectiu de respondre de la millor manera possible a les necessitats de coexistència i pau. Tot i això, els processos de negociació amb els estats són necessaris per assegurar la continuïtat del projecte polític i intentar aturar la guerra. De fet, segons els principis de la Nació Democràtica, l'objectiu primordial de la diplomàcia és establir una organització comuna a escala local i internacional, que estigui basada en la ger-

115 Öcalan, Abdullah (2012). *op. cit.*, pàg. 488.

mandat entre pobles, la defensa de la diversitat i la riquesa dels intercanvis per construir un sistema alternatiu a la Modernitat Capitalista. Les dones han pres la decisió d'encapçalar aquest projecte mitjançant el desenvolupament d'una diplomàcia autònoma a Rojava.

Heval Nilüfer Koç

u del Congrés Nacional del Kurdistan (KNK): en l'àmbit plomàcia sempre existeix el perill que el patriarcat com a ció i l'estat com a forma concreta, arribin a compromisos de la societat. La participació de les dones del moviurd en la diplomàcia és molt important, ja que s'inclinen menys pel pragmatisme i, per tant, sempre es preocupen pels principis. Insisteixo que no es tracta de tenir dones en la política o en la diplomàcia, sinó que hi hagi dones que provinguin de la tradició del Moviment de Dones del Kurdistan.

Segons la resolució de l'ONU, les dones també han de participar en els processos de pau. La resolució 1325 (2000) aborda l'impacte de la guerra en les dones i la importància de la seva participació plena i equitativa en la resolució de conflictes, la consolidació i sosteniment de la pau, la resposta humanitària i la reconstrucció posterior al conflicte. La justificació és que les dones són víctimes de les guerres i, per tant, han de participar en les negociacions de pau.

No obstant això, el moviment de dones kurdes té una perspectiva diferent sobre la participació de les dones en les negociacions de pau. Les dones hi han de participar perquè són l'alternativa al patriarcat, que és el que en realitat provoca les guerres. Durant el procés de diàleg polític durant el període de 2013 a 2015 amb l'estat turc, Rêber Apo va insistir en tenir dones en el seu equip de negociació i, per això, hi va participar una dona del Moviment de Dones del Kurdistan. A través seu, volia recollir les idees, les crítiques i les propostes del moviment de dones de cara a les negociacions. També va nomenar una dona portaveu del seu equip negociador. Això vol dir que no n'hi ha prou amb estar present físicament com a dona, sinó que cal representar sempre l'alternativa. Una pau sense dones no es pot definir com una pau real.

Relacions diplomàtiques de Kongra Star

"Volem establir vincles i difondre la llibertat de les dones a tot arreu"

Diplomàcia Kongra Star

Des del 2012, el Centre de Relacions Diplomàtiques de Kongra Star coordina el treball de relacions exteriors. Mitjançant la creació de comitès regionals, el centre busca establir i desenvolupar relacions amb dones de la resta del territori sirià, així com també a escala internacional. Actualment hi ha un comitè al Líban, i d'altres a Başûr i a Europa. En territori sirià hi ha el Centre de Relacions Diplomàtiques, situat al cantó de Cizirê, un Comitè de Diplomàcia a la ciutat d'Alep, i un Comitè d'Informació a la zona de Şehba. El Centre de Relacions Diplomàtiques de Kongra Star es coordina amb la resta de comitès, però tots fan la seva planificació autònoma segons les necessitats i les oportunitats de la regió on treballen.

Heval Nejbir Teyan

de Relacions Diplomàtiques de Kongra Star: Des d'un
e vista històric, trobem una gran riquesa pel que fa a
cions establertes per les dones. Van ser les dones les
ncipalment van desenvolupar els primers processos de
ització de l'ésser humà. Posteriorment, aquestes rela-
cions van generar l'art de la diplomàcia, basat en els principis
d'aquesta sociabilització. Al llarg de la història hi ha exemples de dones que van tenir una gran influència sobre la política a través de la diplomàcia, com ara Nefertiti[116]. El més interessant és que no resolia els problemes per mitjà de la guerra, sinó que sempre trobava solucions amb mètodes pacífics.

D'altra banda, cal universalitzar la lluita organitzativa de les dones, perquè la política anti-dona que està creixent a tot el

116 Hi ha una carta mitani en idioma hurrita trobada al nord d'Egipte, que tracta de Nefertiti (1370-1330 a.C.), una princesa mitani de la ciutat capital Waşokanî (avui Serêkaniyê) que es va casar amb Akenatón. Va ser la primera dona faraona d'Egipte. Quan era al poder, va impulsar una llei que atorgava el dret a les dones a ser faraona.

món es tradueix directament en violència, assassinat, esclavitud i objectivització de les dones i dels éssers vius. En aquest context, els moviments de dones s'organitzen contra aquesta política d'humiliació del sistema; a cada indret on hi ha una lluita de les dones hi trobem també unitat. Així com els atacs contra les dones són universals, la lluita de les dones també ha de ser-ho. Aquesta lluita s'ha de dur a terme mitjançant relacions i acords entre els moviments de dones que combaten contra el sistema de l'home agressor.

Que hi hagi una diplomàcia de les dones és necessari perquè elles no es poden reconèixer dins del marc tradicional, estatal i sexista. Contra la dominació i la colonització, les dones sempre han tingut un rol de defensores dels valors democràtics. És per la seva força i voluntat revolucionària que les dones de Kongra Star van decidir donar continuïtat de manera organitzada a aquest rol i desenvolupar la pau i el suport mutu en la societat. Van crear la seva estructura autònoma per escoltar les veus de totes i unir-les des de la diversitat, i a través d'elles, tots els pobles que conviuen al Kurdistan, al Pròxim Orient i a tot el món.

Heval Nejbir Teyar

El resultats del treball diplomàtic són molt significatius. tzem la situació de les relacions de les dones abans de ució, veiem que estaven fragmentades, allunyades les les altres, i que cada nació es quedava dins dels límits va pròpia societat. Amb la revolució, les dones i el conjunt de la societat s'han adonat de la riquesa sociocultural que hi ha al seu territori. Han desenvolupat relacions de sororitat entre nacions i generacions diferents. Moltes de les nacions que viuen al nord de Síria es relacionen encara a través de les relacions masculines, però, tot i això, actualment s'ha obert de mica en mica el camí a la superació del racisme que es viu entre els pobles. Per a nosaltres, l'element més important és mostrar la riquesa de les comunitats, amb l'autoconeixement i el reconeixement de si mateixes, i evitar de manera conscient que s'imposi una sola línia hegemònica de pensament o d'acció.

> La mentalitat d'abans de les societats del nord de Síria es basava en la força i la destrucció mútua. Especialment les organitzacions de dones no unien forces entre si i vivien sempre entre petites contradiccions. Quan es van desenvolupar les relacions entre aquestes organitzacions, de mica en mica, es va adoptar una forma de lluita comuna en contra de la violència envers les dones i en contra dels atacs exteriors.
>
> Com a resultat, moltes organitzacions regionals i internacionals han establert relacions molt significatives amb Kongra Star, i a poc a poc la lluita de les dones kurdes s'ha tornat internacional. Ara compartim les nostres experiències amb organitzacions de dones de tot el món. Moltes dones activistes, documentalistes i investigadores que han vingut a participar de la Revolució de Rojava han pogut i poden viure i investigar l'abast de la revolució de les dones.
>
> Moltes dones revolucionàries internacionalistes, que a través de la diplomàcia van conèixer la revolució de les dones i van venir fins aquí, han esdevingut part d'aquesta lluita i fins i tot han caigut màrtirs per ella. Arreu del món les dones donen suport a la Revolució de Rojava i al nostre moviment. Això per a nosaltres té molt més sentit que la solidaritat dels estats nació. La nostra crida a les dones del món és: "Unim-nos contra el feixisme, construïm un món a partir dels valors de la societat i en base a això arribem a totes les dones i alcem el nostre nivell de coneixement contra el capitalisme. Amb l'esperit de la voluntat de la dona, construïm juntes un món de pau, llibertat i valors socials."

Gràcies als esforços i sacrificis de moltes dones tant en l'àrea militar com en la civil, les dones kurdes i la seva lluita han estat reconegudes globalment. Després de dècades de negar fins i tot l'existència d'aquesta nació i, per descomptat, no atorgar ni la més mínima veu a les dones kurdes, avui dia les dones de Kongra Star i altres organitzacions del Moviment de Dones del Kurdistan són convidades a diferents països per explicar la seva experiència i debatre conjuntament sobre problemes i solucions. Aquest treball no seria possible sense una forta organització en les àrees diplomàti-

ques i una immensa quantitat de recursos destinats a generar relacions i aliances amb altres moviments de dones.

Heval Firat Hasan

: de Diplomàcia de Kongra Star de Qamişlo: Un cop ïdes les nostres relacions internes, el pas següent va pliar-les a l'Orient Mitjà i més tard a Europa. Per a :s, són enormement importants les reunions en què :presentades organitzacions de tot l'Orient Mitjà. Estem intentant reforçar les relacions que hem establert fins ara especialment al Líban, Palestina, Egipte i Tunísia. El gener de 2017 vam organitzar el nostre gran congrés amb 100 delegades. L'afluència de participants va ser realment bona i va ser agradable que ens visitessin tantes persones d'altres països. Durant dos dies vam parlar molt sobre la llibertat de les dones i la diplomàcia basada en la Nació Democràtica i el Confederalisme Democràtic. Allà vam decidir que hem de fer més passos juntes, especialment a l'Orient Mitjà, però també a tot el món.

Volem establir relacions amb els moviments feministes d'arreu del món i reunir-nos en jornades com les del 8 de març o en accions internacionals per la pau, entre d'altres. Hem estat a molts països com Tunísia, Moçambic o l'Estat espanyol. També quinze companys i companyes vam anar a les Nacions Unides a Ginebra. Érem dotze dones. Vam parlar molt d'una política de pau, i també vam presentar la nostra lluita i resistència.

> "El tipus de diplomàcia per la qual Kongra Star està treballant no és una diplomàcia que busca la dominació d'un altre poble o territori, sinó més aviat una diplomàcia del poble basada en relacions d'igualtat fonamentades en la solidaritat i l'amistat."[117]
>
> Diplomàcia Kongra Star

A banda del Centre de Relacions Diplomàtiques hi ha comitès locals diplomàtics de Kongra Star que treballen dins de la societat a escala de poble, ciutat i cantó per teixir una xarxa de relacions de solidaritat i bases organitzatives comunes entre totes les dones. Aquesta xarxa busca la participació de totes les dones, ja sigui individualment o bé com a membres d'associacions, partits polítics, tribus, pobles o grups religiosos diversos.

Heval Firat Hasan

que per als estats la diplomàcia està lligada a interes- ›enefici i poder, per a nosaltres està orientada a la solu- això, la diplomàcia dels estats acostuma a desembocar :res, ocupacions, sotmetiment i explotació. Nosaltres, ·i, veiem la diplomàcia com un camp d'activitat on es onstrueixen contactes i aliances per resoldre problemes jun- Per a nosaltres, es tracta més aviat de contribuir a l'estabilitat, la pau i la millora de la situació de totes.

El nostre comitè local de Qamişlo es va crear l'any 2012. Un any després, vam poder obrir el nostre centre de Kongra Star. La principal preocupació són les dones que viuen aquí. Hi ha hagut relacions polítiques durant molt de temps, però estem intentant unir encara més les veus de les dones per crear una unitat. Per exemple, quan una dona és assassinada, totes escrivim una declaració conjunta contra el feminicidi. Prenem aquestes mesures internament. Es tracta de desenvolupar una actitud comuna. Amb "internament" em refereixo a tot el que passa dins de l'AANES. L'educació és, per descomptat, una part d'això. Hem impartit molts seminaris perquè les dones entenguin que no fem di-

117 Comitè de Diplomàcia de Kongra Star (2016). *About the work and ideas of Kongreya Star, the Women's Movement in Rojava* [Sobre la feina i els ideals de Kongra Star, el Moviment de Dones a Rojava], pàg. 32-33.

ferències entre dones kurdes, àrabs o cristianes, sinó que volem arribar a totes elles.

Heval Hêvî Îsa

Comitè de diplomàcia de Kongra Star de Hesekê: Establim enllaços amb les dones de tots els partits polítics i totes les nacions que viuen aquí, circassiana, kurda, àrab, cristiana, etc. També ens trobem amb les ONG internacionals per aconseguir que es duguin a terme projectes que cobreixin les necessitats de la gent que més ho necessita. A més a més, anem als camps de població desplaçada i intentem elaborar informes sobre les necessitats i problemes que hi veiem, perquè l'organització en conjunt pugui implementar programes de millores i invertir en infraestructures o necessitats logístiques.

Campanyes de Kongra Star

> "La sororitat i el suport entre dones serà la clau principal per generar una autodefensa efectiva, on les dones puguem posar fre a segles d'opressió i violència contra els nostres cossos i les nostres ments, tant des del punt de vista individual com col·lectiu."
>
> Heval Arîn, internacionalista

A causa dels atacs constants que realitzen diferents exèrcits invasors a Rojava, les àrees de diplomàcia han de desenvolupar un treball important d'informació i propaganda per tal d'evitar que se silenciïn les matances i la violació dels drets humans al territori. La diplomàcia de Kongra Star alhora busca mostrar com aquestes invasions generen una violència especialment dirigida contra les invasió d'Afrin, Kongra Star va llançar una cam- m de *Women Rise Up for Afrin* (Les dones s'alcen nt la invasió de Serêkaniyê i Gire Spî, va llançar *nen Defend Rojava* (Les dones defensen Rojava).

Heval Arîn

Companya internacionalista que va treballar en les dues campanyes: La campanya *Women Rise Up For Afrin*, iniciada el 8 de febrer de 2018, va ser una crida a les dones del món. Quan va començar, Afrin acabava de ser atacada per Turquia i els seus apoderats gihadistes. Afrin té vincles amb l'antiga cultura de les deesses, que es remunta segles enrere, i la llibertat de les dones també hi floria en l'època moderna. L'atac i l'ocupació en curs d'Afrin és un atac contra totes les residents de la ciutat però representa també un doble atac contra les dones. Aquesta campanya va acabar, però han sorgit noves iniciatives, com ara el *Missing Afrin Women Project* (Projecte de les dones desaparegudes d'Afrin). Aquest darrer projecte recopila informes de segrestos i desaparicions de dones i nenes a Afrin.

La campanya *Women Defend Rojava* va néixer a l'inici de la invasió de Serêkaniyê l'any 2019. La intenció era coordinar la solidaritat internacional amb les dones del nord i l'est de Síria en la resistència contra la guerra d'ocupació de l'estat turc. Aquesta campanya encara continua. Duu a terme diferents tasques per visibilitzar la guerra feminicida que l'estat turc imposa sobre les dones a l'AANES, i per generar una sororitat internacional. Un dels principals objectius de *Women Defend Rojava* és donar veu a les dones de l'AANES perquè relatin les seves experiències, i expliquin al món quina és la realitat que viuen i quines són les seves necessitats i anhels. A la web de la campanya es poden trobar moltes entrevistes, tant en vídeo com escrites, amb diferents dones de la societat civil i militar. Aquestes entrevistes són en anglès, alemany i castellà.

Un altre dels objectius de la campanya és generar informes que parlin de les violacions de drets humans que es produeixen contra les dones i les nenes als territoris ocupats, així com la catastròfica situació humanitària que es viu a causa de les invasions i els atacs constants. La plataforma és també un lloc per visibilitzar la solidaritat que milers de dones, arreu del món, han tingut i tenen amb les dones de Rojava, i recordar-nos cada dia que no estem soles. A més a més, la campanya serveix com a pont de connexió entre diversos grups de dones al món i les dones kurdes, organitzant seminaris online, delegacions de dones que puguin anar fins a l'AANES o facilitant informació a periodistes i investigadores que vulguin cobrir temes de drets

humans i de gènere sobre el territori. Així mateix, les dones de Kongra Star utilitzen la plataforma de *Women Defend Rojava* per enviar missatges de solidaritat amb la lluita d'altres dones d'arreu del món, com ara la demanda de justícia en el cas de la Berta Càceres[118] o la Karima Baloch[119], o per donar suport a les protestes feministes de Polònia o de l'Argentina pel dret a l'avortament.

Durant la invasió de Serêkaniyê i Gire Spî les companyes de l'àrea de diplomàcia de Kongra Star van posar en pràctica les experiències prèvies que tenien fent campanyes de difusió i l'abast mediàtic va ser molt més gran que durant la guerra d'Afrin. Companyes internacionalistes i locals van posar molts esforços en impulsar aquesta campanya, tant a escala regional com internacional. El resultat va ser que milers de dones van arribar a conèixer i solidaritzar-se amb les dones de l'AANES. Per exemple, a través de la creació de comitès de solidaritat de *Women Defend Rojava* a diferents països del món que van organitzar accions, manifestacions i materials de solidaritat amb les dones del nord i l'est de Síria. Fins i tot ara, uns quants anys després, alguns segueixen funcionant. Aquests comitès són un nexe d'unió entre les dones i els col·lectius de diferents països i les dones de l'AANES, de manera que es retroalimenten la solidaritat i els vincles de suport entre dones.

Crec que és important ressaltar que els atacs que l'estat turc perpetra contra Rojava i el territori de l'AANES estan dirigits especialment contra les dones. En molts casos és una estratègia intencionada per trencar les comunitats i la resistència de

118 **Berta Isabel Cáceres Flores** (4 de març de 1971-2 de març de 2016): va ser una líder indígena lenca, feminista i activista del medi ambient a Hondures. Va cofundar el COPINH per lluitar pels drets dels llenques. Va ser assassinada per mercenaris al servei de l'empresa hidroelèctrica DESA després d'anys de rebre amenaces contra la seva vida.

119 **Karima Baloch** (8 de març de 1983-20 de desembre de 2020): també coneguda com Karima Mehrab, va ser una activista pels drets humans i del poble balutxi. Va fer campanya per la independència del Balutxistan del Pakistan i va haver d'exiliar-se al Canadà pel seu activisme. La Karima va ser trobada morta al passeig marítim de Toronto. La justícia del Canadà va tancar el cas sense trobar proves concloents.

les poblacions. Com que les dones tenen el paper de mantenir unides les comunitats i construir la base on l'organització social pugui operar millor, les forces invasores de la guerra moderna es dirigeixen especialment contra les dones per fer que l'ocupació sigui més 'exitosa' i ràpida. L'objectiu és trencar la voluntat de les dones i de la societat i implementar l'assimilació.

Un dels casos més remarcables és l'assassinat de la política Hevrin Xelef. Tot i totes les evidències documentades dels crims de l'estat turc, i malgrat totes les peticions d'organitzacions pels drets humans i partits polítics reclamant justícia pel brutal assassinat de la Hevrin, només hi ha silenci com a resposta. Tot el món va poder veure la manera brutal com va ser assassinada però encara no s'ha fet res per evitar que aquestes milícies continuïn escampant por i destrucció; per evitar que continuïn cometent crims contra la població civil, especialment contra dones i nenes, als territoris ocupats.

Considero molt important apuntar que totes les dones del món som un possible objectiu de la violència patriarcal, encara que aquesta violència es manifesti de diferents maneres i en diversos graus. El feminicidi s'ha de considerar sistemàtic, no només com a atacs físics sinó també socials, ideològics i psicològics contra l'existència, la identitat i la dignitat de les dones. És per això que crec indispensable fomentar una solidaritat internacionalista entre dones, que tingui entre els seus objectius principals la fi d'aquesta violència. La sororitat i el suport entre dones serà la clau principal per generar una autodefensa efectiva, on les dones puguem posar fre a segles d'opressió i violència contra els nostres cossos i les nostres ments, tant en l'esfera individual com col·lectiva.

Logo de la campanya Women Defend Rojava

Les relacions diplomàtiques en l'àrea de l'autodefensa

> "En l'època de la Modernitat Capitalista la població kurda ha estat la major víctima dels jocs diplomàtics al món."[120]
>
> Rêber Apo

En temps de guerra, la diplomàcia en el marc de l'autodefensa té un paper fonamental. En aquest sentit, la lluita i el treball de les companyes de les YPJ ha estat decisiu per assegurar l'èxit i la continuïtat de la revolució, tant amb els combats contra el Daesh al territori, com en l'escenari geopolític internacional sobre la qüestió Síria. Les experiències de les YPJ són una font d'aprenentatge i de coratge per la seva ètica i resistència.

120 Acadèmia de ciències socials d'Abdullah Öcalan, *Diplomasiya Neteweya Demokratîk* [La diplomàcia de la Nació Democràtica], pàg. 113.

Heval Nesrin Abdullah

…r portaveu i representant diplomàtica de les YPJ: Des- … la guerra de Kobanê vaig començar a treballar a la … diplomàtica de les YPJ. Recordo un moment en parti- …ra coordinadora i estava preparant una operació. For- …mava part de la comandància. Entre altres coses, decidia qui anava en posició d'atac i qui es quedava en posició de defensa. Un dia una companya em va trucar i em va dir, "vine, que te'n vas a un lloc!". Jo estava plena de pols, tota bruta perquè em trobava enmig de la guerra. Ella em va dir, "vine a Semalka, aquí les companyes t'explicaran!". Hi vaig anar, i allà hi havia l'Asya Abdullah[121] i la Heval Zeynep del PYD d'Afrin. Anava amb el meu uniforme militar; vaig dir-los, "hola!" i la Heval Asya em va dir, "canvia't la roba, creuarem Başûr i després anem a França!". Aleshores, vaig dir-los, "no tinc cap altra roba!" La Heval Zeynep és més petita i més forta que jo, però em va dir: "et dono la meva roba i em dones la teva!". Així vam intercanviar la nostra roba. Per mi era massa ampla i curta alhora, però així vam anar a Başûr i després a França. La meva feina de diplomàcia va començar d'aquesta manera.

Fins aquell moment, com a dona, havia treballat molt, però era la primera vegada que treballava en l'àmbit de la diplomàcia internacional, que era quelcom nou tant per a la lluita, com per al moviment de dones de Rojava i el moviment en general. Trobar-se amb un president com el de França va ser un esdeveniment nou en la història de les dones kurdes. Era la primera vegada que una kurda era rebuda amb el seu uniforme militar. A nosaltres, des dels acords de Sykes-Picot[122], sempre se'ns havia deixat fora de les discussions de pau. Ara, els països que han dividit el Kurdistan et reben amb la teva pròpia identitat. Com a dona amb uniforme de les YPJ, vaig representar les unitats d'autodefensa i la Heval Asya, amb la roba tradicional, va por-

121 **Asya Abdullah**: copresidenta del Partit de la Unió Democràtica (PYD) de Rojava.

122 **Acord de Sykes-Picot**: acord secret realitzat l'any 1916 en què França i Gran Bretanya es van repartir el Pròxim Orient i van definir les fronteres de les actuals Síria i l'Iraq. També es va posar sobre la taula la creació al territori palestí de l'Estat d'Israel.

tar la cultura i la identitat kurdes. Aquest fet va tenir una gran repercussió en l'esfera internacional, també per a la gent kurda. Deien, "mira, una dona kurda amb la seva pròpia identitat arriba a l'Elysée i es troba amb el president de l'Estat francès!".

Des d'aquell moment, s'havia obert la porta per al treball diplomàtic de les dones. Després d'aquesta trobada es van produir alguns canvis. Els plans per a Síria dels grans països van canviar, fet que va tenir molt d'efecte sobre la població. La gent ens va convidar a molts països diferents. Després de França hem tingut trobades a Dinamarca, Itàlia, Bèlgica i la República Txeca, entre d'altres.

El nostre treball diplomàtic, particularment el de les dones, es basa en la diplomàcia popular. Els estats no protegeixen la gent, sinó que la utilitzen per fer més fort l'estat. Per això hem de treballar amb la gent. Per exemple, he estat dues vegades a Itàlia i realment vam ser rebudes per milers de persones. Ciutat per ciutat, ens vam trobar amb la població italiana. Vaig sentir que la gent d'Itàlia sentia la nostra revolució com a seva, les dones sobretot. En altres països també va ser així, a França o a Alemanya, a Bèlgica, a Suècia i a Suïssa. A tot arreu on vam anar la població i les dones ens van rebre amb amor. Realment em vaig adonar que el camí diplomàtic correcte és creure en la gent.

El 2017 vam organitzar una conferència de defensa de les dones a Kobanê. Hi van participar 18 forces d'autodefensa de les dones. Vam debatre sobre què és la defensa legítima, quin rol hi prenen les dones, com es pot construir la unitat de les dones en l'àrea de l'autodefensa, com garantir l'existència de la dona des del punt de vista físic i mental, i com podem crear una organització comuna per poder defensar-nos dels atacs a altres llocs. Ens hem trobat amb moltes dones a l'estranger, hem estat a molts països i hi hem debatut. Realment en tot el món hi ha moltes organitzacions de dones a escala internacional, però crec que són limitades, són poques les dones que hi participen i no poden ser una avantguarda per a totes. Per això, és important que ens organitzem en l'esfera internacional, que a cada lloc siguem representades i en puguem ser part. Ha de ser una organització creada per garantir la defensa de les dones en totes

les àrees de la vida. Hem de veure com podem esdevenir una defensa global. Per exemple, ara al Iemen hi ha guerra, cada dia hi ha nenes que moren i no ens n'assabentem; les dones són explotades, han perdut el seu marit, tenen gana, són violades. També al Kurdistan hi ha moltes dones en aquesta situació. El que volem fer és que, a través de l'organització, es puguin protegir totes elles.

Hem desenvolupat relacions amb moltes organitzacions de dones, però tenim un problema perquè el nostre passaport encara està lligat al Règim, al sistema. Aquest és un factor negatiu per al treball diplomàtic perquè no ens podem moure lliurement, ni anar a tocar a totes les portes i trobar-nos amb totes les dones. Tenim moltes dificultats i les nostres oportunitats es veuen reduïdes. Un altre problema que trobem amb les organitzacions de dones és la diferència ideològica, i cal que també en l'àmbit ideològic estiguem unides. Crec en això, però tenim molta feina a fer. He vist com en moltes regions del món les dones estan preparades, l'únic problema és la manca d'organització.

Un cop vaig anar a Bèlgica a fer un seminari al departament parlamentari. Van venir moltes personalitats; professorat, científics, parlamentaris, etc. Vaig parlar durant una hora mentre darrere meu passaven imatges de les YPJ. Jo no les veia, però la gent les mirava. Vaig acabar la meva presentació i vam obrir el debat. Un professor va dir, "he entès moltes coses, però hi ha quelcom que no he arribat a comprendre. Aquest somriure que tenen les combatents de les YPJ d'on prové? Són dones joves que resisteixen i combaten contra el Daesh, saben que segurament moriran, però tenen aquest somriure a la cara. Com pot ser?". Aquesta pregunta em va causar molt d'efecte. Vaig respondre dient-li que no es pot explicar amb paraules perquè és quelcom que es viu, però puc dir que ve del sentiment, saps que encara que moris venceràs.

Recordo que fa 15 anys una companya em va dir: "Heval Nesrin, jo abans sempre era al cim d'una muntanya, mentre les meves companyes estaven a baix. Què vaig fer?, vaig anar a baix amb elles. Però després vaig pensar, per què hi he anat? Per què

no he fet que elles puguin arribar a dalt?". Les dones també som així; la nostra lluita ha de fer passos que ens facin elevar-nos.

La diplomàcia al Moviment d'Alliberament del Kurdistan: conceptes teòrics i ideològics

> "La dimensió diplomàtica de l'Autonomia Democràtica tracta de les relacions del poble kurd amb altres pobles i societats. Hi ha relacions amb els països veïns i amb la comunitat kurda d'altres llocs. Quin tipus de relació volem amb altres societats, com hi hem de viure? La dimensió diplomàtica abasta això."
>
> Rêber Apo

Heval Nilüfer Koc

nició i el contingut de la paraula diplomàcia estan de- ts pel paradigma des del qual es mira. La diplomàcia odernitat Capitalista dels estats nació reflecteix els nteressos, avantatges i beneficis. Tot i que la diplomàcia té lloc en l'esfera dels estats, sempre es tracta de relacions basades en interessos mutus. De vegades la diplomàcia també es pot considerar com la fase preparatòria de les guerres en la història dels estats nació. En concret, si les relacions (bilaterals o multilaterals) són més rendibles en temps de pau, aleshores no cal la guerra, ja que es poden aconseguir relacions que aporten benefici a través de la diplomàcia. En canvi, si la tendència al màxim benefici està lligada a la guerra, aleshores, ningú, per més que ho intenti, pot evitar la guerra lucrativa. Avui dia, la diplomàcia s'ha convertit en una eina de manipulació per als jocs de guerres lucratives entre els estats nació. S'ha convertit en una eina preparatòria per a les guerres, no pas per a la pau. En aquest sentit, cal considerar que el poder és el que determina el to, el contingut i el nivell de la diplomàcia. Per poder, s'entenen, sens dubte, els aspectes socials, econòmics, polítics i militars. Per tant, l'objectiu de la diplomàcia basada en el poder és generar més explotació i més beneficis. Per a aquest tipus de diplomàcia tot està permès, tot està justificat i és acceptable.

Per al poble kurd, la diplomàcia d'estat sempre ha conduït a la catàstrofe, perquè la diplomàcia dels estats que volien expandir-se i colonitzar l'Orient Mitjà va fer de les kurdes un tema de conflicte. Amb les fronteres que van dibuixar van poder mantenir sota el seu control els quatre estats regionals: Turquia, Síria, l'Iraq i l'Iran. Aquesta diplomàcia va fer que les kurdes fossin vistes només com un problema de seguretat interna i externa. Rêber Apo ho afirma així:

"Al llarg dels segles XIX i XX, el poble kurd va exercir un paper sacrificat en el desmembrament de l'Orient Mitjà i en l'hegemonia del sistema capitalista. Va ser, especialment, la víctima més tràgica de la Primera i la Segona Guerra Mundial. El paper assignat al poble kurd en la diplomàcia d'Orient Mitjà (diplomàcia dels estats nació) ha estat sempre el de peó, i aquesta situació ha tingut conseqüències molt greus. El poble kurd ha estat sotmès a situacions doloroses que han arribat al genocidi. Sens dubte, la col·laboració de la població kurda, així com la desconnexió de la resistència kurda dels mètodes moderns, tenen una part important en això".

Tot i això, des del paradigma de la Modernitat Democràtica, la diplomàcia té un significat completament diferent. En primer lloc, cal dir que la història de la diplomàcia no va començar amb l'estat i el poder. Les articulacions o expressions tradicionals de les relacions de veïnatge entre diferents comunitats al llarg de la història han tingut certs rituals i, de fet, aquestes relacions han estat molt valorades.

Si no categoritzem les societats en l'antic marc que només les definia en funció de la seva ètnia, sinó que també veiem la diversitat en cada societat, aleshores estem parlant d'una nació democràtica. Amb la definició de Nació Democràtica es rebutja tota forma d'homogeneïtzació i es reconeix l'heterogeneïtat, és a dir, la diversitat.

Per tant, la diplomàcia de la Nació Democràtica es basa en els interessos democràtics i en la unitat dels pobles. És necessari desenvolupar la diplomàcia a través de la unitat i la solidaritat entre els pobles, la lluita comuna i la capacitació mútua. En la diplomàcia de la Nació Democràtica es prenen com a base els

pobles sense estat i tots els segments socials no estatals. Amb tots ells és possible crear un poder més eficaç que el dels estats a escala regional i mundial.

L'organització de la diversitat també requereix un model que contempli a cada individu o grup segons la seva particularitat; el model d'organització de la Nació Democràtica és l'Autonomia Democràtica. En llenguatge pla, això vol dir que contempla les autonomies dins les autonomies.

L'esfera diplomàtica de l'Autonomia Democràtica al Kurdistan es desenvolupa paral·lelament en tres dimensions:

1. **La dimensió nacional - Diplomàcia per a la unitat nacional**: La diplomàcia de la Nació Democràtica ha de desenvolupar, en primer lloc, una plataforma comuna entre les pròpies kurdes, que estan fragmentades i dividides al voltant de diferents interessos. Totes les altres activitats diplomàtiques, especialment les que cada organització vol desenvolupar pel seu compte i segons els seus interessos, han portat fins ara més perjudicis que beneficis, i han servit sobretot a la fragmentació, la divisió i els conflictes entre kurdes. Per tant, establir i posar en funcionament el Congrés Nacional Democràtic és la tasca més vital de la diplomàcia kurda. Amb aquesta dimensió s'impedeix que el mecanisme de dominació de "divideix i venceràs" instrumentalitzi el poble kurd per als interessos dels governants regionals i mundials.

2. **La dimensió regional – La Unió dels Pobles de l'Orient Mitjà**: La diplomàcia, que en la tradició de la Nació Democràtica ha tornat a ser un instrument de pau, solidaritat i intercanvis creatius entre societats, s'ocupa principalment de la solució de problemes. La diplomàcia de la Nació Democràtica no és un instrument de guerra sinó de pau i de relacions beneficioses.

3. **La dimensió global – Unió Democràtica de Nacions**: L'alternativa a l'ONU per a una unió global de nacions democràtiques és la Confederació Mundial de Nacions Democràtiques. Les parts continentals i les grans àrees culturals poden formar

la pròpia Confederació de Nacions Democràtiques a una escala inferior.

En els darrers anys, els comitès de diplomàcia han intentat ampliar la seva visió dels aliats per construir alternatives en l'esfera internacional. Es vol incloure tots els moviments democràtics, concretament: moviments feministes, ecologistes, antifeixistes, anticapitalistes, antiimperialistes i antiracistes; tots són aliats potencials. Aquest enfocament és particularment evident en les relacions amb les organitzacions de dones, les associacions juvenils democràtiques, les organitzacions de treballadores, els moviments d'alliberament nacional, els moviments anarquistes i revolucionaris, les comunitats indígenes i les economies comunals, les organitzacions socialistes i els partits d'esquerra. Amb aquests corrents diversos de la Modernitat Democràtica es pot construir una plataforma democràtica global contra el sistema capitalista. Aquestes aliances estratègiques són indispensables per avançar en l'objectiu comú de construir la modernitat democràtica.

Però també cal establir aliances tàctiques. Els estats són una realitat, participen activament en els conflictes i en són responsables. No és possible negar els estats com a actors polítics, i s'ha d'arribar a una entesa amb ells que suposi acords que millorin la situació actual al territori. Hem d'entendre aquest concepte diplomàtic més com una tàctica pràctica de supervivència que no pas com una construcció democràtica basada en valors. És un treball necessari, ple de paranys i contradiccions. Per a un projecte jove com l'Administració Autònoma del Nord i l'Est de Síria, que a més existeix enmig d'una guerra en curs, és urgent establir aliances tàctiques i ser reconegut com a actor a la regió.

Heval Nilüfer Koç

> …ue la diplomàcia basada en l'estat també es descriu com …ió no armada de la guerra" o "la guerra és la versió ar… …e la diplomàcia", totes les relacions diplomàtiques amb …ernants són tàctiques.
>
> Això vol dir que la diplomàcia kurda pot ser flexible en algunes situacions conjunturals; alguns estats poden ser més distants i hostils a causa dels seus interessos, mentre que d'altres poden ser més propers i estar oberts a establir relacions. L'enfocament correcte és avaluar-ho segons les condicions concretes, de nou sobre la base de la protecció dels principis. La dimensió diplomàtica sobre la unitat nacional del poble kurd, així com la dimensió regional, la unió dels pobles de l'Orient Mitjà i la dimensió global, la unió democràtica de nacions, són estratègiques.

Aquest reconeixement de la realitat global d'actors internacionals en el conflicte sirià i de poders que participen en el joc de la supremacia sobre l'Orient Mitjà ha fet que certs sectors de l'esquerra critiquin durament el projecte de l'AANES. Les aliances tàctiques de les FDS i l'AANES amb els exèrcits dels Estats Units i Rússia, així com amb molts altres actors internacionals, no són un secret per a ningú. Aquestes aliances i diàlegs estan basats en una realitat molt complexa, com és la geoestratègia a l'Orient Mitjà.

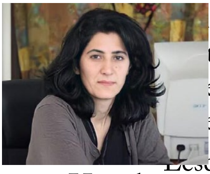

Heval Nilüfer Koç

> …na dita que diu "el tambor sona melodiós des de lluny". …tica al segle XXI ja no és bipolar. La multipolaritat ofe… …es kurdes un respir gràcies a la llibertat creada per la …e poder dels individus en el multilateralisme.
>
> L'esquerra s'equivoca en les acusacions, perquè només a través del diàleg amb els estats, inclosos els Estats Units i Rússia, es pot evitar que el model sigui destruït per l'estat turc. Tant els Estats Units com Rússia van quedar molt satisfets amb la llum verda donada al govern turc en les seves invasions. Per això Trump va permetre a Erdogan assetjar Afrin el 2018, mentre que Putin li va donar llum verda per ocupar Serêkaniyê

> i Girê Spî el 2019. Les relacions diplomàtiques amb els Estats Units, Rússia, etc. són, per tant, en aquest cas, "la versió no armada de la guerra".
>
> Però si l'esquerra entén que en aquesta relació les kurdes són només un objecte i els Estats Units i Rússia els subjectes, llavors té raó en les seves crítiques. Els Estats Units i Rússia també consideren que és així. Les que no es veuen com a objectes són les pròpies kurdes. Tenim un paradigma que no es basa en el poder i tenim totes les eines per posar-lo en pràctica. Per això confiem en nosaltres mateixes, i basant-nos en la nostra previsió política, veiem que els estats estan en crisi, cosa que ens dóna l'oportunitat de posar en pràctica els nostres projectes.

La preocupació més important és convertir-se en un subjecte reconegut, deixar de ser una regió on els grans estats decideixen en funció dels seus interessos de poder i benefici. Per a una regió amb una història colonial tan violenta i centenària, el reconeixement seria un pas enorme. Al capdavall, van ser principalment els estats colonials els que van destrossar i van afeblir repetidament les estructures socials. Per a la tasca diplomàtica de l'AANES, així com per a la reconstrucció de la societat al nord i l'est de Síria, no sempre és fàcil mantenir l'equilibri entre aquestes dues vessants diplomàtiques –aliances estratègiques per lluitar contra el sistema i aliances tàctiques amb els estats per sobreviure- i prendre la decisió correcta en el moment adequat. En tots dos casos, la diplomàcia s'ha de basar en la Nació Democràtica i en l'Autonomia Democràtica per no ser capturades i caure en paranys que acabin posant en perill la pròpia existència del projecte.

En vista de la situació actual dels presos del Daesh, es pot entendre bé aquesta necessitat. Des de la fi del califat, és l'Administració la que s'encarrega d'allotjar i cuidar desenes de milers de membres de l'Estat Islàmic i les seves famílies. Ho fan per complir els estàndards ètics i de drets humans, però principalment per la manca de voluntat de la comunitat internacional per buscar una solució definitiva, com podria ser convocar un tribunal internacional de crims de guerra. A més a més, la majoria dels estats es neguen a

recuperar els seus nacionals i assegurar-se que siguin processats. En els darrers mesos, les autoritats diplomàtiques de l'Administració han treballat de diverses maneres per organitzar aquesta repatriació. La proposta d'encarregar a la Cort Penal Internacional aquesta tasca i acordar una línia d'actuació conjunta respecte als presoners del Daesh ha fracassat fins ara, ja que l'Administració Autònoma ni tan sols és reconeguda com a interlocutor legítim. El reconeixement internacional de l'AANES no és un objectiu ideològic, però és important políticament. No només en la qüestió de la lluita contra l'Estat Islàmic, sinó també per a la representació de la voluntat del poble del nord i l'est de Síria, per impulsar un diàleg, trobar una solució democràtica al conflicte i posar fi a la guerra i l'ocupació a Síria.

CAPÍTOL 8

Justícia

"En lloc de governar segons regles ètiques i polítiques, una característica de la Modernitat Capitalista és governar amb les lleis. La burgesia, que nega l'ètica i la política, recorre a l'autoritat del dret, la qual li proporciona una gran força. Així, el dret és una gran arma de la burgesia, que la utilitza per defensar-se tant davant de l'ordre ètic i polític antic, com davant de les treballadores oprimides. L'estat nació adquireix la seva força, en gran mesura, de l'autoritat del dret, que està regulat unilateralment. El Dret vindria a ser com els versos sagrats del déu estat nació, mitjançant els quals aquest dirigeix la societat [...] En canvi, la Nació Democràtica, més que ser una nació de Dret, és una nació ètica i política." [123]

Rêber Apo

La situació del poble kurd durant el règim sirià estava marcada fortament per la repressió i la violència. D'una banda, les persones kurdes que donaven suport a les propostes de Rêber Apo i que s'organitzaven dins del Moviment d'Alliberament del Kurdistan eren detingudes i torturades a les presons sirianes. Moltes de les persones que hem conegut van estar a la presó, o bé tenen algun familiar que va entrar-hi durant els anys del Règim Baas, pel fet de treballar per l'existència del poble kurd. Un d'aquests casos és el de la *Yade* Cudî; el seu marit va ser detingut pel Règim l'any 2004[124] i torturat fins a la mort a la presó de Qamişlo. D'altra banda, la si-

123 Öcalan, Abdullah (2012), *op. cit.*, pàg. 461.

124 El 12 de març de 2004, després d'un partit de futbol al camp de Qamişlo entre l'equip kurd de la ciutat i l'equip àrab de Deir ez-Zor, va haver-hi enfrontaments violents en què va intervenir l'exèrcit sirià. Com a resultat, 29 kurds van caure màrtirs. El poble kurd es va alçar en rebel·lió aproximadament durant una setmana, fins que l'exèrcit sirià va envoltar les ciutats i barris kurds de Síria

tuació de les dones en general era molt difícil: violència, assassinats d'honor[125], matrimoni infantil, poligàmia... Les dones no tenien drets. Per exemple, durant el règim existia l'anomenat divorci unilateral. D'aquesta manera, quan un home volia divorciar-se de la seva dona, ho feia sense haver d'arribar a cap tipus d'acord, cosa que en la majoria dels casos suposava l'abandonament total de la dona, que, entre altres coses, normalment no havia tingut la possibilitat d'esdevenir autònoma des d'un punt de vista econòmic. A més, el pare es quedava amb la tutela dels fills i filles, cosa que era utilitzada com a forma de venjança contra la dona i per això les mares patien molt. Ara, en canvi, no existeix el divorci unilateral i les lleis aprovades per l'Administració Autònoma estableixen que els fills i les filles es queden amb la mare fins als 15 anys, edat a partir de la qual poden decidir si prefereixen viure amb la mare o el pare. Tot i així, és important tenir en compte que, de vegades, tant la pressió social com la manca de recursos econòmics per mantenir-se elles mateixes i les seves filles, fa que les dones acabin vivint de nou amb la família paterna, fet que evidencia la necessitat que les dones aconsegueixin ser autònomes també en el pla econòmic.

Amb l'inici de la Revolució de Rojava, el poble i les dones van començar a desenvolupar un sistema propi de justícia social, basat en els principis de la mediació i la restauració. Actualment a l'Administració Autònoma hi ha, d'una banda, un sistema de justícia general i, de l'altra, un sistema de justícia administrat únicament per dones. Aquest darrer està format per diferents estructures, que van des de les cèl·lules anomenades Mala Jin (Casa de la Dona), fins a tot el cos, el Consell de Justícia de la Dona.

---

i va detenir centenars de persones, algunes de les quals van morir a causa de les tortures als calabossos i presons.

125 Els anomenats crims d'honor estan relacionats amb la concepció tradicional que la dona representa l'honor de la família. De vegades, quan es considera que la seva conducta ha deshonrat la família és assassinada per homes membres de la seva família per, segons aquesta percepció, restaurar-ne l'honor.

Heval Ilham Amare

Rêveberî de la Mala Jin del cantó de Cizirê: Durant el Règim les dones no tenien voluntat. Una dona era abandonada i ni tan sols sabia com havia estat abandonada. O una dona rebia violència i ningú podia alçar el cap i parlar-hi. Les institucions de dones que han estat creades amb la Revolució de Rojava defensen els drets de les dones en tots els sentits.

Heval Newroz

l de Justícia de la Dona: Va ser una lluita. Com a dona, nt va ser molt difícil donar a conèixer la justícia. Abans ençar la revolució, la societat solucionava els problemes ola, i el rol de les dones era mínim, és a dir, generalment nes s'asseien i ho decidien tot. Hi havia un Ministeri de Justícia del Règim Baas, però el poble no recorria a l'Estat. Deien: "nosaltres mateixos solucionem els problemes de la societat". Però què passava? No tenien en compte els drets de la dona; eren grans i jutjaven basant-se en els costums. Després, quan va començar la revolució, les dones van aparèixer com l'erupció d'un volcà. Per la família, per l'amor a la revolució, a causa dels saquejos i els assassinats; tot això va fer que les dones s'enfadessin. I aquest enuig, què va comportar? Ja no podien viure com abans. Ja no es podia acceptar la manera de fer justícia dels homes. Ja no es podia acceptar la imposició dels costums i les tradicions.

A l'inici de la revolució es va formar un comitè: el Comitè de Reconciliació. Com a Mala Jin o com a dones del Comitè de Reconciliació vam entendre que això era el nostre deure, perquè ningú no ho faria millor que nosaltres; vam comprendre que podíem acabar amb aquella opressió, no només per a les dones sinó per a tota la societat. Dir que només ho vam fer per a les dones és una explicació errònia. Com a Mala Jin i Comitè de Reconciliació i Justícia, ho vam fer per a tota la societat. Aleshores, es va generar una oposició que deia: "aquest comitè no està creat per a la mediació, sinó per espatllar les coses", "la Mala Jin no és per alliberar les dones, ensenyen les dones sobretot a com destruir la seva família." Es parlava així i al principi va haver-hi moltes dificultats, no s'acceptava. Però també nosaltres vam aprendre a explicar-nos millor. No és senzill per a la soci-

etat que una dona s'alci per fer justícia, i va ser molt important que les dones ho fessin.

Al principi algunes persones deien que no podien estar d'acord amb aquesta mirada sobre els drets de les dones i sorgien preguntes com ara: "per què han aparegut aquestes lleis? Aquestes dones ens ataquen". Alguns van voler fer una revolució contra les dones. És a dir, en la revolució en què ens trobem, com fan els enemics amb els atacs que rebem, els homes van decidir que ells també lluitarien contra les dones perquè no coneguessin els seus drets, no triomfessin, no donessin a conèixer la seva justícia… Quan diem justícia no ens referim a les lleis i al dret; ens referim a donar-la a conèixer a la noia d'una família, a la mare, l'home i el fill d'una família. Aquí hi ha la justícia. No una justícia de, "avui arribo i faig una llei", no. Això va necessitar temps.

> "Allà on hi ha una societat ètica i política, no només esdevenen innecessaris el poder i el Dret, sinó que es converteixen en una càrrega difícil de suportar. Com més s'aconsegueixi desenvolupar l'ètica i la política en una societat, més lliure i igualitària serà; per tant, serà resistent i estarà blindada davant dels abusos de les elits del poder i dels monopolis del capital." [126]
>
> Rêber Apo

El sistema de justícia creat a partir de la revolució es basa, per una banda, en la història i la tradició dels pobles de l'Orient Mitjà en solucionar els problemes des de la pròpia societat i no a través de les institucions de l'estat nació modern. Per l'altra, es basa en els debats i les experiències pràctiques dutes a terme pel Moviment d'Alliberament del Kurdistan en els territoris de Bakur i Maxmûr. Ja l'any 2011 es va crear, de manera extraoficial, el Tribunal Popular, el qual es va formalitzar l'any 2012, després de l'inici de la revolució.

Així com les comunes són la base de l'organització de la societat, la base de la solució dels conflictes es troba també en les comunes.

126 Öcalan, Abdullah (2012), *op. cit.*, pàg. 29.

Cada comuna té un Comitè de Reconciliació per resoldre els conflictes i les problemàtiques que es donin entre membres de la societat. Aquests comitès estan formats per persones conegudes i de confiança per la comunitat que, quan es produeix un conflicte, fan una mediació entre les dues parts per arribar a una solució amb què ambdues puguin resultar satisfetes. Si el conflicte no se soluciona a través d'aquest comitè de la comuna, hi ha un Comitè de Reconciliació en el marc del sistema general de justícia a escala de ciutat. Paral·lelament, en el sistema de justícia de les dones hi ha les Mala Jin. Tant les persones dels Comitès de Reconciliació com les membres de la Mala Jin treballen sense cobrar o amb un sou simbòlic, ja que entenen la seva feina com una responsabilitat envers la societat.

Cal tenir en compte que la majoria dels problemes se solucionen en aquests nivells, és a dir, directament entre la gent, però si no és així, s'envien al jutjat, avui anomenat Jutjat Social. En termes quantitatius, el 85% dels conflictes se solucionen dins de la societat, i només el 15% es remeten al Jutjat Social, on també hi ha la possibilitat de resoldre el conflicte a través de la mediació. En els casos en què alguna dona és part implicada en el conflicte, la Mala Jin participa en el judici per assegurar que els drets de la dona es respectin. També existeixen el Consell de Justícia i el Consell de Justícia de la Dona, els quals serveixen com a paraigua per als diferents treballs del sistema de justícia.

Mala Jin

Mala Jin de Qamişlo

L'any 2011, abans de la Revolució, quatre dones van obrir la primera Mala Jin a Rojava, a la ciutat de Qamişlo. La Mala Jin és una institució de la societat on totes les persones que hi treballen són dones i, a més, la majoria són mares. Quan la Mala Jin va començar a treballar, la regió encara es trobava sota el control del Règim de Damasc, i la mentalitat patriarcal imperant va fer que topessin amb moltes dificultats per poder realitzar la seva tasca. Avui dia existeixen Mala Jin a totes les ciutats de Rojava i del nord i l'est de Síria, i la majoria dels conflictes de la societat i de les dones es resolen a través dels debats i les mediacions que fa la Mala Jin. Com a espai físic, obre de dissabte a dijous, de 9h a 14h, i és un lloc on les dones acudeixen especialment quan tenen problemes o dubtes. Hi poden anar per qualsevol tipus de conflicte o violència que pateixin tant dins de la família com entre la societat, i les membres de la Mala Jin s'encarreguen de debatre i mediar fins a arribar a una solució. Les membres de la Mala Jin s'organitzen des de la base i es reuneixen un cop per setmana per avaluar la seva tasca. A més, un cop al

mes es reuneixen totes les Mala Jin del cantó per fer un seguiment conjunt de tot el territori.

Molts dels conflictes que resol la Mala Jin tenen a veure amb diferents graus de violència patriarcal dins de la família, tant per part dels marits, pares o germans, com per part d'altres dones amb qui les afectades conviuen. És important tenir en compte, en aquest sentit, que la feina que es fa des de la Mala Jin està vinculada principalment amb promoure un canvi de mentalitat i de pràctiques i costums que sotmeten la dona als desitjos de l'home o de la família, i que no compten en absolut amb les necessitats o els desitjos de les pròpies dones. Algunes persones ens van confessar fins i tot que, encara que no hi hagi una dona directament implicada en el conflicte, les persones que tenen un problema prefereixen moltes vegades recórrer als mètodes de mediació de les dones i no del Comitè de Reconciliació i Justícia mixt.

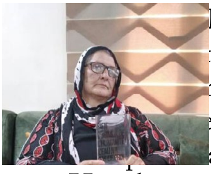

Heval Ilham Amade

Mala Jin, al principi vam viure moltes dificultats, ja que
otalment acceptada la mentalitat patriarcal imposada
part de les famílies, com també pel Règim Baas. Però
s vam lluitar contra aquesta mentalitat, i vam fer la
a que allà on hi hagués una dona que patís, li allargaríem la nostra mà. Treballem per a la societat i per a totes les dones, independentment de quina sigui la seva comunitat.

Hem estès la mà a totes les dones que viuen sobre la terra de Rojava i de Síria. Com a dones volem la pau; com a dones estem en contra de les armes i que es vessi sang. Estenem la nostra mà a la revolució i també a la societat; i ha estat aquesta societat la que ha creat les institucions que ara tenim.

Al principi, la gent no confiava en nosaltres, però amb el pas del temps van començar a fer-ho. Les nostres companyes van lluitar molt. Les membres que treballem en aquest àmbit ho fem desinteressadament. No treballem per diners, sinó per alliberar les dones, alliberar les seves ments, acabar amb la seva opressió. Al principi hi va haver moltes dificultats perquè la Mala Jin pogués treballar, ja que les dones no podien ni obrir la porta de casa seva. Patien violència però no podien dir res dolent sobre la família, el marit o el germà. Però això va anar canviant a poc a poc i ara les dones venen per voluntat pròpia

per reclamar els seus drets. Venen a visitar-nos, volen consell. Les dones han descobert quin és el seu lloc i saben que hi ha un espai on les protegeixen.

Quan arriba un cas a la Mala Jin primer ens reunim amb la comuna. La comuna per a nosaltres és la base, perquè sap qui és aquesta dona, com és, i hi poden intervenir. Si és possible, el cas se soluciona a la mateixa comuna i, si no, la dona ve amb nosaltres. Aleshores l'escoltem i després també escoltem l'home. La realitat és que en un lloc on hi ha guerra hi ha molt de dolor, i aquest dolor principalment el pateixen les dones. Les dones venen a veure'ns, a vegades els homes també, i debatem amb aquestes persones durant les hores que calgui fins a arribar a un consens sobre com establir la igualtat a casa. Intentem solucionar els problemes aquí, sense enviar-los al jutjat.

Heval Rejin Salih

sable de la Comissió de Justícia del cantó de Cizirê: nt la Mala Jin ha comportat grans progressos per a la en general. Ara veiem canvis a la societat. No puc dir 100%, perquè encara hi ha dones que accepten la seva ud, i mentre hi hagi dones oprimides i que pateixin violència, el nostre moviment no haurà triomfat. Com a Mala Jin treballem també amb els homes. Volem igualtat. Qui són els homes? Són el nostre fill, el nostre germà, el nostre pare. Nosaltres no estem en contra dels homes, no. Estem en contra d'aquella dona que es fa esclava de l'home i d'aquell home que no respecta els drets de la dona. Nosaltres anem comuna per comuna, casa per casa, per què? Per no deixar ni una dona sota l'opressió. Les dones que han vingut a la Mala Jin han estat formades; nosaltres les formem. Quan els marits venen, també reben formació. Ens asseiem amb la gent, debatem i fem formació. I ens diuen: "he entrat d'una manera a la Mala Jin, i en surto d'una altra". La Mala Jin es va fer famosa així. Quan la gent hi ve veu com solucionem els problemes de la societat, de quina manera formem les dones i de quina manera formem els homes.

Portaveu de les dones del Jutjat Social de Dêrîk: Les dones primer han d'anar a la Mala Jin. La naturalesa i la feina de la Mala Jin no són les d'un jutjat; no és un lloc de presa de decisions. La Mala Jin és una institució social, ètica i ideològica. Quan hi ha

Heval Galia

un problema amb una dona, la Mala Jin s'asseu amb ella i el marit, i debat amb totes dues, no una o dues vegades, sinó que se n'encarrega durant mesos. Molts problemes se solucionen a la Mala Jin. Ho fan sobre la base que la família ha de ser una família sana, una família que estigui basada en l'afecte, el perdó i una convivència lliure.

El Jutjat Social

Els problemes que no s'aconsegueixen solucionar als Comitès de Reconciliació i a les Mala Jin, o els casos més greus com els assassinats, s'envien al Jutjat Social. El Jutjat Social compta amb diferents comitès i mètodes per arribar a la millor solució per a la societat encara que, en última instància, es recorre a les lleis acordades a cada regió de l'Administració Autònoma, entre elles, les lleis de la dona. Al jutjat, el jurat no està compost per un únic jutge, sinó que compta amb entre tres i cinc membres, dels quals, com a mínim dues són dones. En els casos que tenen a veure amb dones, són també elles les que prenen la decisió final, tenint en compte l'opinió de la Mala Jin que ha participat en el procés anterior a l'arribada del cas als jutjats.

Heval Galip

re de 2011 vam crear el Jutjat Social de Rojava, és a eva base principal. Al principi era un grup petit. Érem companyes, tres dones, i quatre homes de lleis. Quan mençar, l'Estat s'estava desfent i, de mica en mica, sor- nflictes. Quan l'estat va caient es generen buits, i has d'omplir-los ràpidament per contenir una mica els problemes. Perquè aquests buits poden comportar robatoris, assassinats…; quan apareixen buits tot esclata. Des de 2011 fins avui han passat aproximadament vuit anys. Realment amb el Jutjat Social hem pogut donar resposta a molts problemes i hem protegit la nostra societat. Com ho hem fet? El nostre objectiu no ha estat només castigar i decidir si la persona és "culpable" o "no culpable". El nostre objectiu a la societat és construir juntes sobre la base de l'afecte; que es construeixi una família sana, dona, home i filles; les nostres lleis sobretot aconsegueixen això. Podem dir que, fins a cert punt, hem protegit la societat. I la nostra protecció ha tingut com a base l'amor. Quan algú ve, el nostre objectiu no és castigar-lo o empresonar-lo, sinó que la nostra finalitat és crear persones que es coneguin a si mateixes.

Dins del jutjat hi ha un Comitè de Recerca. Quan un problema arriba a aquest comitè, aquest fa una investigació. Si la persona és culpable, agrupen els resultats en un dossier i el donen a la Comissió de Justícia. La Comissió de Justícia estudia el cas i convida a les persones implicades en el conflicte, però no pren una decisió ràpidament. Hi ha mètodes de treball diversos, com ara la plataforma, l'arbitratge, la creació d'una comissió negociadora, el comitè religiós o els savis de les tribus. Per exemple, quan hi ha un assassinat, la comissió no és qui decideix sinó que la decisió es pot prendre a través d'una plataforma, perquè la societat ha patit amb aquest assassinat, tothom en parla, tothom en té dubtes. Per això la comissió diu: "per prendre una decisió hem de fer una plataforma." S'avisa al Consell de la ciutat, i entre el Consell de Justícia, el jutjat i les Asayiş fan la preparació de la plataforma de manera que unes 80, 90 o 100 persones es preparen per participar-hi. Aquestes persones són assenyades i intel·ligents; dones i homes que treballen a les nostres institu-

cions. Per descomptat també hi participen membres de la Comissió de Justícia. Es reuneixen un dia; la persona que ha comès l'assassinat també hi va amb la seva advocada, perquè el dret a la defensa és un dret sagrat de les persones. A la plataforma es debat, tothom parla, i el responsable de l'assassinat demana disculpes: "he comès aquest error…", s'explica tot. Cadascuna parla i exposa com creu que l'assassí ha de ser jutjat sobre la base del que ha fet, és a dir, com hem de castigar-lo. Es voten els càstigs, i el més votat és el que es decideix.

També hi ha la mediació per arbitratge; això passa quan, per exemple, arriben dues persones que tenen un problema per un cotxe o a causa de diners, i aleshores el Jutjat Social fa d'àrbitre. Estableix que "tal persona et donarà tants diners", per exemple, o "tu has de fer tal cosa i tu tal altra", fins a arribar a un acord. Una persona assenyada s'asseu amb cadascuna de les dues parts, parla amb elles, arriben a una decisió i informen el jutjat. També hi ha el mètode de la intervenció; per exemple, quan algú comet un delicte greu però hi ha dubtes, aleshores s'intervé. Són un grup d'11 persones. Han de ser persones sàvies. Per exemple, la persona que ha comès el delicte ¿és de la regió de Koçerat, o de Ber Avê, o del mateix Dêrîk? Les persones que intervenen han de ser de la mateixa regió on s'ha comès el delicte, perquè en coneixen la geografia, els hàbits i els costums. Aleshores, aquestes persones s'asseuen amb la persona acusada per saber si és culpable o no i transmeten al jutjat si ha comès o no el delicte, i en base a això la Comissió de Justícia decideix. També hi ha les Mares de la Pau, els savis de la regió i els caps tribals. Si hi ha quelcom greu, com un assassinat resultat d'una baralla entre dues famílies, els truquem perquè se n'encarreguin ràpidament i reuneixin les dues parts. Aquesta també és una de les formes de treball de la comissió. En definitiva, l'objectiu és que la societat solucioni els problemes per si mateixa; que la societat prengui les decisions, no pas que la Comissió de Justícia decideixi dient "aquestes són les lleis i les normes", d'una manera rígida. D'això es tracta el Jutjat Social, que la societat decideixi per si mateixa. Però si alguna persona diu: "aquesta decisió no és justa, he estat oprimida", sempre pot enviar un recurs al Consell de Justícia.

Heval Xonav

…î del jutjat de Dêrîk: Vull explicar com ens vam incor-… any 2011 al sistema de justícia, per mostrar la diferència …osaltres i la resta del món. Per començar, la companya … jo no som dones de lleis. La companya Galia va estu-… història, i jo vaig estudiar llengua anglesa. Quan ens hi vam unir no sabíem res sobre lleis o sobre dret. Sabíem com era aquí el Moviment Apocî, som companyes del moviment des del principi. Potser teníem cinc anys i ja vèiem màrtirs. Som familiars de màrtirs. Basant-se en això, les companyes del moviment se'ns van acostar i ens van oferir aquesta responsabilitat i nosaltres vam decidir que havíem d'estar amb elles. El que vam pensar va ser: "la revolució ha començat, ara és el torn de Rojava, i hem d'assumir el nostre lloc". Ens van atorgar aquesta responsabilitat i nosaltres ens en vam fer càrrec.

A l'inici ens vam trobar amb molts obstacles perquè no enteníem les qüestions relacionades amb les lleis i vam objectar: "no hi podem participar." Però l'opinió de les companyes va ser diferent. Érem tres companyes, -la Galia, l'Ester i jo-, i en tots tres casos, les companyes s'havien fixat en la història de la nostra família, la nostra ètica i personalitat, i havien conclòs que havíem de ser-hi. Perquè, com la companya Galia ja ha esmentat, la solució dels problemes no és a través de les lleis, és més que res social, és sobretot ètica i està connectada especialment amb els costums de la societat. Per això ens van escollir per a aquesta feina, i nosaltres vam acceptar la nostra responsabilitat, encara que va suposar afegir un gran pes sobre les nostres espatlles.

Vam haver de lluitar contra els companys homes que teníem al costat i demostrar que podíem ocupar el nostre lloc com a dones, perquè ells sí que havien estudiat dret. És a dir, des d'un cert punt de vista eren més savis que nosaltres, també eren més grans i la seva mentalitat era la tradicional de l'Orient Mitjà. Aquesta mentalitat va voler doblegar-nos, però ens hi vam resistir. La nostra existència dins del jutjat va ser la demostració de l'existència de les dones. Com a dona, és important com jugues el teu rol i com lluites contra la mentalitat dels homes, com dius: "jo també existeixo". Ara hem arribat a un punt en què els homes

> que són al nostre costat, quan el cas implica una dona, no donen la seva opinió fins que nosaltres no haguem donat la nostra. Si el problema és d'una dona, s'ha d'escoltar la meva opinió primer com a dona. Amb la lluita hem arribat a aquest nivell.
>
> També es van dictar les lleis de l'Administració, com ara el Contracte Social. El Contracte Social es va escriure basant-se en l'ètica de la societat i les nostres lleis s'escriuen basant-se en el Contracte Social. El nostre objectiu general com a jutjat és educar la societat. Volem que la societat, per si mateixa, adopti les seves lleis per tal que les lleis del jutjat disminueixin; que la societat es formi i potser, al final, podrem tenir l'esperança que no calgui un jutjat ni una presó. El nostre rol aquí és sobretot aquest.

Per tal d'establir unes noves bases de convivència i d'organització social entre els diferents pobles i components de l'Administració Autònoma sobre la base de la Nació Democràtica, el 19 de juny de 2014 les aleshores anomenades "Regions Autònomes Democràtiques d'Afrin, Cizirê i Kobanê" van anunciar un nou contracte social "basat en l'entesa i la convivència mútua i pacífica entre tots els sectors de la societat." En aquesta primera carta declaraven que constituïen: "un sistema polític i una administració civil fundats en un contracte social que reconcilia el ric mosaic de Síria a través d'una fase de transició de la dictadura, la guerra civil i la destrucció, cap a una nova societat democràtica en què es preservin la vida cívica i la justícia social."

Posteriorment, el 29 de desembre de 2016, amb l'anunci de la Federació Democràtica del nord de Síria, es va revisar el Contracte Social, que continua vigent avui. La carta de presentació és la següent:

> "Nosaltres, els pobles de Rojava i el nord de Síria, incloent kurdes, àrabs, siríaques, assíries, turcmanes, armènies, txetxenes, circassianes, musulmanes, cristianes, yazidites, i les diferents doctrines i comunitats religioses, reconeixem que l'estat nació ha fet del Kurdistan, de Mesopotàmia i de Síria el centre del

caos que s'està produint a l'Orient Mitjà i ha generat problemes, crisis greus i agonia per als nostres pobles.

El règim tirànic de l'estat nació, que ha estat injust amb els diferents membres del poble sirià, ha conduït el país a la destrucció i fragmentació del teixit social. Per posar fi a aquesta situació caòtica, el sistema federal democràtic és una solució òptima per abordar els problemes nacionals, socials i històrics de Síria.

El federalisme democràtic del nord de Síria es basa en un concepte geogràfic i en una descentralització administrativa i política; forma part de la federació democràtica d'una Síria unida. El sistema federal democràtic consensuat garanteix la participació de tots els individus i grups, en igualtat de condicions, en el debat, decisió i execució dels assumptes. Té en compte les diferències ètniques i religioses en funció de les característiques de cada grup, i es basa en els principis de coexistència mútua i fraternitat dels pobles. Garanteix la igualtat de tots els pobles en drets i deures, respecta les cartes de drets humans i preserva la pau nacional i internacional.

En el marc del sistema federal democràtic consensuat, tots els segments del poble, en particular les dones i la joventut, formaran les seves organitzacions i institucions democràtiques. El sistema federal democràtic garanteix el lliure exercici de totes les activitats polítiques, socials i culturals i el gaudi de tots els mèrits de la vida lliure i igualitària.

El sistema federal democràtic del nord de Síria adopta, en aquest contracte, els valors de l'Orient Mitjà. Aquest document és aprovat per la voluntat lliure de tots els components del nord de Síria i segons els principis de la Nació Democràtica."[127]

127 https://rojavainformationcenter.com/storage/2021/07/2016-Social-Contract-of-the-Democratic-Federation-of-Northern-Syria.pdf

Membre de l'Acadèmia de Justícia de Qamişlo: Amb la revolució s'ha creat un nou marc de treball basat en la Nació Democràtica. El nostre sistema de justícia intenta ser un sistema de justícia social. Es tracta d'un sistema que encara es troba en els inicis. Volem una societat que s'organitzi a si mateixa, una societat que solucioni per si sola els problemes. Per això, el sistema de justícia comença a les comunes i arriba fins al cantó. El nostre sistema de justícia és alternatiu al de l'estat i hi ha mètodes diversos de formació, per exemple, es fan debats amb la societat. Evidentment es produeixen errors perquè és un sistema que s'està construint, però la justícia pren la força del coneixement. I si no hi ha consciència i predomina la mentalitat de l'estat, es cometen errors.

Una companya internacionalista de l'Institut Andrea Wolf va compartir una experiència sobre les dificultats que hi ha per desenvolupar un sistema social de justícia.

Companya internacionalista

...nir la sort de poder participar d'una formació de l'Aca-...de la Societat Democràtica. Al voltant de 30 dones i ... de diferents estructures de l'administració - sindica-...dvocades, administratives, copresidentes de comuna, ... - vam compartir durant 20 dies una formació profunda sobre les diferents àrees de la Nació Democràtica.

Durant la formació sobre l'àrea de justícia, una companya de la *rêveberî* de la Comissió de Justícia de l'AANES va venir a explicar-nos els conceptes bàsics del sistema i a obrir un debat sobre què és la justícia, com podem crear una societat justa i com es desenvolupa un sistema de justícia basat tant en l'ètica com en la legislació. El debat va ser molt fructífer, tot i que no va estar exempt de contradiccions i preguntes a les quals encara no podem donar una resposta definitiva.

Aquesta companya ens va explicar un cas molt particular d'un poble kurd a la regió de Kobanê. En aquest petit poble de la regió de l'Eufrates, la població s'organitzava a través de tribus i es regia per normes culturals i socials conservadores. Va començar a córrer un rumor de boca en boca pel poble: una dona de la tribu havia tingut sexe fora del matrimoni. Per netejar l'honor de la família, el germà la va assassinar a sang freda, una

pràctica que, per desgràcia, no està erradicada malgrat els esforços que fa el moviment de dones a la regió. El poble va decidir organitzar un judici popular per jutjar aquest home, i la Comissió de Justícia va considerar que podia ser una bona experiència per posar en pràctica el sistema de justícia popular o de base. El sistema de judicis populars funciona localment. Tot el poble i les persones implicades es reuneixen en assemblea i també hi acudeixen diverses jutgesses i advocades per representar els diferents càrrecs del sistema de justícia. El judici es dirimeix mitjançant una votació per majoria, en què totes les persones tenen dret tant a expressar la seva opinió com a votar. Lògicament, la majoria de participants eren membres de la tribu de l'homicida i moltes van defensar l'acció que el culpable havia realitzat. Fins i tot, la seva pròpia mare va parlar en el judici expressant que ja havia perdut la filla, que ningú no l'hi podia tornar, però que si el sistema de justícia ara també li treia el fill, per a ella seria una doble pèrdua, i també seria un problema tant per a l'economia familiar com per a la criança de les filles. Després de diversos dies, el poble va votar, i malgrat els debats sobre els drets de les dones i l'oposició de les dones de la Mala Jin i del sistema de justícia social, l'home va ser condemnat només a tres anys de presó i a rebre una formació en drets de les dones.

Aquesta experiència va obrir molts interrogants en la ment de la companya que participava del sistema de justícia, que va estar present durant aquest judici popular. El poble pot aplicar una veritable justícia quan els seus principis ètics difereixen dels de la Nació Democràtica? Com podem preparar les persones per prendre decisions justes quan aquestes tenen una implicació emocional directa amb els casos? És just que els homes puguin participar en un judici quan es tracta sobre els drets de les dones o la violència masclista? Com podem educar la població perquè el sistema de judicis populars arribi realment a funcionar algun dia?

El Consell de Justícia de la Dona

L'any 2015 es va prendre la decisió de crear el Consell de Justícia de la Dona, el qual va començar a funcionar l'any següent. Aquest consell funciona com a paraigua per a totes les activitats de justícia de les dones o, en altres paraules, totes les dones que treballen en qualsevol esglaó del sistema de justícia de dones en formen part. Les tasques bàsiques del Consell de Justícia són tres: primer, formar-ne les membres perquè adquireixin coneixements i progressin; segon, fer seguiment de la feina per no deixar que es produeixin errors i, quan n'hi hagi, intervenir; i el tercer i més bàsic, fer justícia.

En el Consell de Justícia de la Dona es reuneixen mensualment representants de la Mala Jin, la Comissió de Justícia Social, les Asayiş Jin i la Comissió de la Dona. Quan es considera necessari, el Consell de Justícia de la Dona prepara propostes de modificació de lleis i les lliura al Consell Legislatiu, on es discuteixen i voten. Si les propostes són aprovades, les lleis entren en vigor i passen a formar part de l'activitat institucional i social per a la prevenció de la violència contra les dones.

Heval Xonav

016 es va crear el Consell de Justícia de la Dona i totes es que treballen en l'àmbit de la justícia en són mem- ada mes escrivim el nostre informe de quants casos de ns han arribat, com s'han solucionat, quants s'han so- t i quants no, així com quin és el motiu pel qual no s'han solucionat. Amb tot això, es fa un informe i s'envia al consell. Es recullen els problemes i les opinions i, en base a aquestes, també s'escriuen les lleis. Així, doncs, les lleis s'escriuen basant-se en les necessitats del moment i no són fixes: "s'ha escrit aquesta llei i sempre serà així", no. Si hi ha canvis, les lleis també canvien.

Les Lleis de la Dona

> "L'any 2014 es van aprovar les Lleis de la Dona. D'aquesta manera vam adquirir força i ens vam donar a conèixer millor a la societat. Aquests són els nostres drets, aquestes són les nostres lleis, la societat les ha de veure."
>
> Heval Newroz

Entre les lleis que s'han reescrit a partir de les que ja existien i les que s'han escrit de zero a partir de la revolució, el 22 d'octubre de 2014 es van anunciar les "Lleis de la Dona". Entre altres punts, aquestes lleis prohibeixen el matrimoni infantil, els matrimonis concertats, la poligàmia, els crims d'honor i la violència contra les dones. No obstant això, aquestes lleis van ser promogudes amb la convicció que la legislació, en general, no ha de ser imposada, sinó que la seva implementació s'ha d'adaptar als ritmes de la societat, ja que ha de ser entesa i acceptada. Aquestes lleis es van redactar amb la intenció de fomentar el desenvolupament de l'ètica, i es va donar una importància especial a la formació i als debats, perquè així la gent, per si mateixa, rebutgi les pràctiques que són contràries a l'ètica.

Heval Hadiya Ibrahim

identa de la unió d'advocades del cantó de Cizirê: Com ada, també crec que la base de la Revolució de Rojava dones i els seus drets. Per què? Segons la nostra ideolo- b l'esclavització de la dona al llarg de la història també tat es va convertir en esclava. Per això, si les dones no són lliures, si no aconsegueixen els seus drets, la societat no serà lliure. Amb la llibertat de la dona, la societat tornarà al seu camí normal, natural, com un riu que s'ha desviat del trajecte.

La primera cosa que cal és canviar la mentalitat de la societat, perquè la gent veu les dones com a objectes, no com a persones. A les dones se les veu com quelcom material, una cosa feta només per al servei de l'home, per fer allò que l'home vol. Nosaltres afirmem: "les dones són persones i són iguals que els homes. Una no és propietat de l'altre. Totes dues han de viure

una vida en igualtat". Però, per això, cal canviar la mentalitat. És necessari que tothom entengui que les dones són persones, que tenen drets, que poden viure juntes en comunitat. Per això cal un canvi de mentalitat, no només entre els homes, sinó que també cal que les dones entenguin què són, qui són, quina és la seva força i per què la seva situació és així. La construcció d'una societat eticopolítica dona més resultats que el càstig. Però això necessita molt de temps. Fa 40 anys, a qualsevol poble d'aquesta regió, ningú no anava al jutjat. Si algú cometia un delicte, el poble es reunia. Si hi havia problemes familiars, recorrien a la gent sàvia. Ara, però, l'ètica de la societat ha disminuït molt. Quan disminueix l'ètica les lleis augmenten i, a la inversa, com més creix l'ètica, menys poder tenen les lleis.

important són les nostres Lleis de la Dona. Vam tenir dificultats per implementar-les, perquè ens vam en- al matrimoni infantil. En aquesta mena de matrimoni, es es casen amb 15 anys i un any després ja són mares. Això genera un dolor molt gran. Vam fer reunions amb totes les nostres comunes, amb tots els nostres barris, perquè la gent entengués que el matrimoni infantil, una nena portant nadons al món, no es pot acceptar. Un cop vaig anar a Til Hemis, on havia arribat un cas d'un home que tenia cinc dones i 34 filles; aquest senyor no coneixia les seves filles. Per això lluitem perquè s'acceptin aquestes lleis, especialment a les ciutats alliberades. Aquest és un dels nostres fronts com a Mala Jin.

Heval Ilham Amare

Heval Hadiya Ibrahim

…ava part del grup que va escriure les Lleis de la Dona. …n a les ciutats i debatíem amb les dones. Ens pregunta-…r què dieu que les Lleis de la Dona han de parlar sobre …àmia?" Aquest sistema porta assentat milers d'anys i … normal. Algunes diuen: "l'home té drets", "l'home té dret a matar" o "és dret de l'home deixar que la seva dona surti o no". Passen de ser propietat del pare i del germà a ser propietat del marit. Tot això també està influenciat per la religió i la cultura. Tanmateix, ara s'han produït canvis amb la revolució. Podríem dir que la societat ha canviat en un 40% i, segons la meva opinió, les dones ho han fet en un 70%, ja que han conegut els seus drets i s'han conegut a si mateixes.

Al principi, les dones tampoc no acceptaven aquestes lleis, perquè la seva mentalitat també era tradicional. L'Estat amb la seva mentalitat oprimia els homes, i aquests, amb la debilitat que els impedia resistir davant del sistema, traslladaven aquesta opressió a les dones. D'aquesta manera les dones no acceptaven les Lleis de la Dona, tot i que havien estat escrites per a elles. Això va ser un repte per a nosaltres, especialment per a les dones que treballàvem en l'àmbit de la justícia, és a dir, havíem de pensar com ho podíem fer perquè la societat les acceptés. Per això quan es van escriure les Lleis de la Dona vam impartir molts seminaris i ho hem seguit fent fins ara. Es van donar seminaris sobre per què hi ha aquests punts a les lleis o per què les noies menors de 18 anys no s'han de casar. Les Lleis de la Dona van representar un aprenentatge per a la societat i en aquests anys hem avançat molt, també dins de la societat àrab, que està més connectada a l'Islam que la societat kurda. Al principi, alguns àrabs ens deien: "no havia sentit això de les Lleis de la Dona, no sabia que això estava prohibit"; i per això, les lleis es van implementar amb una mica de flexibilitat. Ara estem a l'any 2019, han passat cinc anys des que van sortir les nostres Lleis de la Dona i ja no s'accepta la flexibilitat, tant si prové d'algú kurd, àrab, o assiri, encara que de fet els assiris no tenen poligàmia. Si algú ve al jutjat i diu: "no ho sabia, si ho hagués sabut no ho hauria fet", ja se sap que és mentida. O el tema de l'honor.

> Abans, si una noia tenia una relació sexual amb un noi, la família deia ràpidament: "ha de ser assassinada", per netejar el seu honor, per netejar el nom de la família. O, si no, era la societat mateixa qui deia: "aquesta noia ha comès un delicte, ha de ser castigada", fins que la família l'assassinava. Per això, en el marc de les Lleis de la Dona, l'assassinat per honor està prohibit. Les dones no representen l'honor de ningú, més que el seu propi. No diem que les nostres joves hagin de tenir relacions sexuals amb tothom, no és això, però no pot ser que per tenir relacions sexuals siguin assassinades.

Algunes de les lleis que figuren a les Lleis de la Dona són les següents:

1. En els àmbits de l'Autonomia Democràtica la lluita contra la mentalitat dominant i conservadora a la societat és una responsabilitat de totes les persones.
2. Hi ha d'haver igualtat entre dones i homes en tots els àmbits de la vida (pública i privada).

[...]

8. Hi ha d'haver igualtat entre dones i homes a la feina i en els salaris.

[...]

10. Està prohibit el matrimoni sense el consentiment de la dona.

[...]

13. La poligàmia està prohibida.
14. La voluntat de divorciar-se és un dret d'ambdues parts i es duu a terme amb l'acceptació de totes dues parts.

[...]

20. Està prohibida la repressió i el sexisme contra les dones.
21. L'autonomia democràtica ha d'assegurar els drets de la infància i protegir-la de totes les formes de violència.

[...]

24. Està prohibit el matrimoni amb dones menors de 18 anys.

Presó

A l'Administració Autònoma del nord i l'est de Síria encara calen centres on aturar temporalment les persones que cometen delictes. Molts d'aquests llocs intenten ser centres formatius, on les persones privades de llibertat reben formació sobre diferents temàtiques. L'objectiu és preparar-les per tornar a la vida dins de la societat i perquè en formin part regint-se per principis ètics.

També hi ha diferents centres on es troben tancats membres de l'Estat Islàmic (al voltant d'uns 10.000), els quals han estat capturats els darrers anys amb l'alliberament dels territoris que tenien ocupats. Al camp d'Al-Hol hi ha prop de 60.000 familiars de membres de l'Estat Islàmic, la majoria dones, nenes i nens. Moltes procedeixen de països de fora de Síria (una gran part de països europeus) i l'Administració Autònoma porta molt de temps intentant que els seus països les repatriïn i se'n facin càrrec, ja que al territori no hi ha els recursos humans ni materials necessaris per continuar acollint-les. Davant la negativa de la majoria dels països respecte a la seva repatriació, el Consell de Justícia de l'Administració Autònoma va demanar establir un Tribunal Internacional al territori, amb la participació de jutges de països europeus i de l'Orient Mitjà. Fins avui aquesta sol·licitud segueix sense resposta, ja que l'Administració Autònoma no té un estatus reconegut en l'esfera internacional. Aquesta situació suposa un gran problema per a l'AANES, ja que la presència d'aquesta gran quantitat de membres de l'Estat Islàmic i els seus familiars és un perill per a la seguretat del territori, que ja que es troba sota atacs constants per part de Turquia. En aquest sentit, s'han produït diversos motins tant als centres de les presons com a Al-Hol.

Al nord i l'est de Síria també hi ha un centre de menors, a la regió de Cizirê, amb una part reservada per a menors que han comès delictes civils i una altra part per a menors que han participat de l'Estat Islàmic. Estan separats entre si, per una banda, per no barrejar ideologies i, per l'altra, per la gran diferència dels delictes. Generalment, els menors que han comès delictes civils es troben allà per robatoris i només uns pocs per assassinat. En canvi, els

menors del Daesh han rebut formació militar i ideològica, alguns han estat detinguts abans d'intentar immolar-se entre la gent, i la majoria han estat forçats a cometre atrocitats i assassinats a sang freda. Tot i així, els menors de deu anys no són jutjats i els menors de dotze no entren al centre.

El sistema del centre, tant per als menors que han comès delictes civils com per als menors de l'Estat Islàmic, és el mateix. En despertar-se fan una hora d'esport, després esmorzen i diàriament, de nou del matí a dos quarts de dues, reben formació sobre diferents temes, com ara cultura, vida comunal, ètica, història, geografia, anatomia… També hi ha mestres de kurd o àrab perquè aprenguin a escriure i llegir bé la llengua. A la tarda juguen al voleibol o llegeixen llibres de la biblioteca del centre. A més a més, els nens fan el *tekmîl* cada tres dies. Dos cops per setmana parlen per telèfon amb els familiars i un cop a la setmana reben visites.

La pena màxima per la qual els menors són traslladats a aquest centre són set anys en cas que hagin estat condemnats per assassinat. Si la família de la persona assassinada ho vol, el Comitè de Mediació del jutjat es reuneix amb les dues famílies per fer una mediació i, si la primera perdona el menor, la condemna es redueix a la meitat, és a dir, a tres anys i mig. Pel que fa als altres delictes, si la direcció del centre observa canvis en l'actitud del nen i considera que pot tornar a la societat, escriu informant-ho al jutjat perquè pugui decidir treure'l abans del centre. Per als nens que no tenen família o els nens amb famílies de l'Estat Islàmic, la Comissió de la Dona té llocs especials per tenir-ne cura i on també reben educació.

Per a les dones condemnades hi ha dos centres: un al cantó de Qamişlo i un altre al de Raqqa. També reben educació dues o tres vegades per setmana. Per a les dones amb fills o filles, si aquestes són menors de tres anys es queden amb la mare i si són més grans s'intenta que la família es quedi amb elles, però si no tenen família o no se'n vol fer càrrec, la Comissió de la Dona té llocs d'acollida. Als centres de dones, les habitacions es diferencien pels delictes comesos; elles netegen les seves cambres i dues fan el menjar, de manera rotativa, i reben un sou per això. Les dones amb delictes

civils i les dones de l'Estat Islàmic també estan separades, però el sistema de funcionament és el mateix.

Heval Leyla Hami

…nadora de les presons de dones i menors: Entenem el …reball com quelcom sagrat, perquè és una feina huma…a i la fem per a la societat. Volem desenvolupar aquesta …asant-nos en una ideologia correcta i portem aquesta …ia a la pràctica. A les persones que han sortit del camí …s tornem a la societat. Per això, les idees dels nostres centres són democràtiques; no fem diferències entre les persones que estan preses. És a dir, no fem diferències per gènere, idioma, nació, religió… i no pressionem perquè, per exemple, canviïn la religió. Per a nosaltres, allò important és la seva ètica. La nostra relació amb les preses es construeix també sobre aquesta base. Duem a terme el nostre objectiu a través de la pràctica, especialment als centres de dones i als centre de menors, ja que aquests funcionen de forma similar a una acadèmia.

Quan van arribar els nois del Daesh, al principi vam viure dificultats perquè aquests nens havien après la cultura d'aquesta organització. I especialment vam ser nosaltres, les dones, les que vam patir les dificultats perquè l'Estat Islàmic deia: "no miris les dones", "no les saludis", "les dones no són res." A les dones les van convertir en un zero. Per això, al principi, quan anaven a les classes s'enfadaven, sobretot quan les dones els impartíem la formació. Es preguntaven: "com una dona ens ensenyarà?". I aquesta mentalitat perdurava un temps. Però després d'un mes o dos, no més, començaven a canviar. És a dir, fins que s'alliberen i alliberen la seva ment.

La nostra feina es pot veure també en la pràctica. Després d'un o dos mesos es perceben canvis en aquests infants quan ens expliquen els seus desitjos o quan, fins i tot, ens donen la mà per saludar-nos. Ens posem molt felices amb aquests canvis. Fins i tot es veuen els canvis en la seva manera de parlar. Moltes vegades, quan arriben, no saben expressar bé allò que volen però amb el temps veiem que, dia a dia, expressen els seus desitjos i els entenem millor. Veuen com és la nostra relació amb ells: és a dir, han estat amb l'Estat Islàmic i ara veuen com ens relaci-

onem nosaltres amb ells, que hi ha amor, que hi debatem. Per això diem que canvien a través de la nostra relació amb ells. I per això creiem que donar formació no és suficient; hi ha d'haver també una pràctica concreta.

Territoris alliberats

> "Quan l'Estat Islàmic se'n va anar, tot el dolor i la repressió que les dones havien viscut es va convertir en la seva força, com ara un ocell que ha estat tancat i després pot tornar a volar de nou. Les dones van entrar a totes les institucions i al sistema de justícia amb l'objectiu de donar resposta a tota la violència que havien viscut."
>
> Heval Asya Hesse, membre del Consell de Justícia de Manbij.

Quan s'allibera una ciutat, una de les tasques principals que cal desenvolupar és el sistema de justícia per poder abordar directament els problemes a què s'enfronten la societat i especialment les dones.

Deir ez-Zor

La població de Deir ez-Zor és majoritàriament àrab. Va ser l'últim bastió que l'Estat Islàmic va controlar militarment fins que, el març de 2019, se'n va anunciar l'alliberament. Actualment les habitants de la zona es troben amb grans dificultats per desenvolupar el sistema de l'Autonomia Democràtica, ja que encara hi ha moltes cèl·lules adormides de l'Estat Islàmic que han assassinat diverses persones que treballen amb l'Administració Autònoma.

Dona àrab membre de la Comissió de Justícia de Deir ez-Zor: Sí, havia estudiat dret, però el que vaig veure a l'acadèmia era nou. Hi havia molts elements sobre les lleis que no sabia. També vaig aprendre molt sobre el pensament de Rêber Apo. Abans, Deir ez-Zor era una ciutat tancada. Estaven molt connectats a l'islam i al jutjat la gent era jutjada sobre la base de l'Alcorà i les sunnes del profeta. En canvi, ara hi ha gent que ha entès la necessitat que hi hagi un nou jutjat sobre una base civil. Un jutjat civil i un altre basat en l'Alcorà, cadascun diferent. Fa poc que aquest pensament s'està expandint entre la gent, amb la filosofia de Rêber Apo. I ara les dones juguen el seu rol a Deir ez-Zor; som un 30% de les persones que treballen a les institucions.

Actualment a Deir ez-Zor hi ha el Comitè basat en la Xaria, el Comitè de Reconciliació i el Consell de Justícia. En aquest darrer es jutja d'acord amb allò que les companyes ens han ensenyat. El 60% dels casos acudeixen al Comitè de Reconciliació del nou sistema, perquè veuen que els problemes se solucionen d'una manera justa.

Manbij

Heval Asya Hesse

...ació de les dones a Manbij era molt difícil. Primer ...a el Règim, després van arribar els grups gihadistes ...usra i posteriorment el Daesh. La situació de les dones ...t complicada, no tenien cap paper. Durant el Règim les dones només podien ser mestres; no podien fer cap altra feina. Si la família era una mica oberta, les deixaven ser mestres. De fet, en aquell moment, les dones eren com una propietat que poses en una habitació i tanques amb clau. Abans que arribés l'Estat Islàmic, amb Al-Nusra vam patir també moltes dificultats. Passaven els avions i mai no sabies què passaria, com el que es veu a la televisió. Vivíem moltes dificultats, homes i dones, tota la societat. Però quan l'Estat Islàmic va entrar a Manbij, des del principi van dir: “les dones s'han de vestir amb roba negra”, “a les dones, quan surtin, no se les ha de veure.” Fins i tot era pecat que se sentís la seva veu. Les dones eren com una persona morta. Ells convertien la dona en quelcom dolent. Saps, com-

panya, de vegades les dones caminaven per la ciutat amb roba negra i només se'ls veien els ulls i, tot i així, els deien coses molt lletges. De vegades si a la dona que passejava se li veien els ulls o les mans, li pegaven per l'esquena, enmig de la gent. Una vegada van dir que una dona havia fet una cosa dolenta. Què va fer l'Estat Islàmic? La van portar a una plaça i li van llençar pedres fins a matar-la. Aquestes coses van passar fa tres anys a Manbij. Tot i que quan hi havia el Règim també era dur, no era així. Les dones de Raqqa, Deir ez-Zor i Manbij han patit molt amb el Daesh. Jo quan sortia m'havia de vestir tota de negre. Sóc kurda, però no podia parlar el meu idioma perquè, si m'haguessin sentit, haurien dit: "aquesta és kurda, ha de ser assassinada" o "ha d'entrar a la presó". Quan sortíem de casa, la nostra família ens deia: "no parleu en kurd, perquè si parleu en kurd se us emportaran." Al meu germà el van empresonar i va estar 73 dies tancat per parlar en kurd. Podria explicar-te durant dies les dificultats que vam viure amb l'Estat Islàmic i no acabaria.

Després van arribar les companyes i van alliberar Manbij, però en aquell moment les famílies encara no acceptaven que les dones sortissin amb la cara descoberta. Després que arribessin les companyes i ja no hi hagués l'Estat Islàmic, quan una dona anava caminant deien: "mira, porta la cara descoberta!" Era estrany. No era una cosa bona. Al principi va ser molt difícil. Un cop em vaig posar pantalons i jaqueta i vaig anar al basar, i van dir: "mira! S'ha posat pantalons!" Era una cosa molt rara. L'Estat Islàmic va fer retrocedir la mentalitat cent anys enrere. Manbij és una regió tribal, la mentalitat de la gent no és gaire oberta i estaven tancades en els costums i les tradicions, però després que arribés l'Estat Islàmic encara es van tancar més i hi va haver més pressió sobre les dones.

Manbij va ser alliberada el mes d'agost de 2016. El 16 de desembre d'aquell any es va crear el Consell de Justícia de Manbij i, abans d'això, s'havia obert la Mala Jin. Al principi la gent deia: "això què és?, com podran les dones solucionar els problemes?" Ho veien una mica estúpid. Quan es va obrir el consell, els casos que no se solucionaven a la Mala Jin els enviaven allà. Al principi molts casos s'enviaven al consell, perquè la gent deia: "com faran justícia les dones?" Però quan es va obrir el consell, la meitat

dels membres eren homes i la meitat dones. Això era quelcom nou per a nosaltres, perquè abans no hi havia cap lloc on les dones decidissin. Al principi, els companys no donaven gaire espai a les dones; sempre volien decidir ells. Deien que les dones prenien les decisions amb el cor, fossin correctes o no, no pas amb la raó. Posteriorment, les companyes van rebre formació sobre les idees i la filosofia de Rêber Apo. Si la filosofia de Rêber Apo no existís, no hauríem arribat a aquesta fase. Després que també els companys rebessin formació i veiessin que les dones són com els homes, és a dir, que hi ha d'haver igualtat en tots els sentits, hem arribat a un punt en què els homes no poden prendre una decisió sense que també es compti amb l'opinió de les dones.

Jo havia estudiat psicologia. Al jutjat hi ha una part de dret, de psicologia i de sociologia, ja que s'hi treballen aquestes tres àrees. Al principi, quan les companyes van obrir el jutjat, anaven a tot arreu i buscaven membres. Anaven a casa d'algú que havia estudiat dret i li deien: "vine a treballar amb nosaltres." També van venir fins a mi. Vaig dir: "com faré feina en l'àmbit de la justícia?, no puc." Al principi tenia por però al final vaig dir: "com que no puc? És clar que puc." Les dones ho poden fer tot. Si tenim moral i voluntat ho podem fer tot.

Hem progressat molt. Ara, a totes les institucions de Manbij hi ha dones. També tenim el sistema de copresidència, és a dir, no hi ha només un president home. Això va ser molt positiu i va permetre que en la mentalitat de la gent de Manbij es produïssin molts canvis. Fins i tot la meva família que és d'allà i la mentalitat de la qual també era tancada, ha canviat. Ara vaig a tot arreu i la meva família no diu res encara que tinc molta feina i que a vegades m'hi quedo fins tard. No dic que al 100%, però al 50% la mentalitat de la gent ha canviat després que Manbij fos alliberada. Et dic encara més: abans la gent no sabia que a Manbij hi havia gent circassiana. De fet, abans consideraven que tothom era àrab. Ara, amb les idees i la filosofia de Rêber Apo, les institucions són llocs d'igualtat i al Consell de Justícia de Manbij hi ha dones kurdes, àrabs, circassianes i turcmanes.

Afrin

Quan l'exèrcit invasor de Turquia, juntament amb les seves bandes gihadistes, va atacar i va ocupar Afrin, més de 150.000 persones van haver d'abandonar casa seva. Actualment, la majoria viuen al cantó de Şehba, al sud d'Afrin, on han tornat a construir el seu sistema, en el qual el treball de justícia té un paper principal.

Heval Evîn Hashamo

u del Consell de Justícia de la regió d'Afrin: A Afrin r una gran feina en l'àmbit de la justícia, però també ció amb el moviment de dones en general. S'hi van fer ncreïbles en el marc de la revolució de les dones i, en sentit, pot ser que Afrin estigués més desenvolupat que la resta de llocs. A l'inici es va obrir la Mala Jin com a institució de justícia de les dones. És possible que en aquell moment les companyes no tinguessin el nivell de coneixements que requeria la revolució, però després hi va haver molts avenços i van progressar ràpidament, sobretot pel que fa a la justícia social.

Vull fer un apunt sobre la justícia social. La justícia social és la manera com la societat fa efectiva la seva justícia per si mateixa, posant en pràctica l'ètica per la qual es regeix. La implementació d'aquest sistema potser es va fer més visible a Afrin que a altres regions. Les dones van jugar un rol molt important en això. A la Mala Jin es van solucionar molts problemes de les dones que eren molt delicats. En aquest espai les dones, per una banda, solucionen els seus problemes alhora que, per l'altra, també es formen.

A tota Síria hi havia un problema relacionat amb allò que es considerava l'"honor". Quina era l'actitud de les famílies? Convertien la dona en el seu honor. Però després de la revolució de les dones i la Revolució de Rojava es va eliminar aquesta mentalitat de la societat. La dona va passar a ser propietària del seu honor i de la seva terra. La creació de les forces militars YPJ i YPG va demostrar que les dones no renuncien a la seva personalitat per ser i mantenir l'honor de la família, sinó que aquestes dones són l'honor de la seva terra. De la mateixa manera, en el treball en l'àmbit de la justícia també es va demostrar això. Les dones

de lleis dins de la Comissió de Justícia es van esforçar molt i van fer avançar ràpidament la feina i els coneixement en aquest àmbit. També quan va començar la guerra les dones que vivien a Afrin van treure tota la seva força i van assumir responsabilitats i el seu paper.

A l'atac contra Afrin per part dels colonitzadors turcs i els seus mercenaris, el primer objectiu van ser les dones. Un exemple clar és com van mutilar el cos d'una dona que lluitava per defensar la seva terra.[128]

L'ocupació ha estat molt dura. Els i les nenes també han patit molt. Quantes nenes que viuen ara a Şehba no tenen mans o peus! Hi ha moltes nenes que han perdut els ulls. Hem vist moltes coses, i encara les veiem, hem patit molt. Fins i tot ens han llençat productes químics. Durant els atacs vivíem a Afrin i quan vam haver de sortir de l'últim centre de resistència -jo sóc mare, tinc filles-, en aquell moment, vaig abraçar les meves filles mentre ens bombardejaven.

L'impacte encara perdura en nosaltres, però les dones d'Afrin som així: resistents. Ara vivim a Şehba, i potser hem fet que la nostra organització de dones sigui fins i tot millor que quan érem a Afrin. A Şehba, a causa de la situació de desplaçament, vivim en un campament. Però com a organització de dones no oblidem la revolució de les dones per la qual hem estat conegudes a Rojava, i mai no ens allunyarem dels seus principis. Els enemics podran fer el que sigui, però seguirem la nostra revolució. Dins de Şehba també hem obert les nostres Mala Jin. Dones que són torturades, dones de les quals ningú no es preocupa... la Mala Jin se'n responsabilitza. Hi ha moltes dones que no tenen clar si el seu marit i les seves filles han mort o no a la guerra i nosaltres, com a organització de dones, ens en fem càrrec. Dins el campament hem creat un lloc especial per poder-hi estar fins que tornem a Afrin. Perquè la nostra esperança és tornar. Tornarem a casa nostra. Ja ningú no pot trencar

128 La Barîn Kobanê va ser assassinada durant la invasió d'Afrin, el mes de febrer de 2018. Després de l'assassinat es va publicar un vídeo on es veia com els ocupants n'havien mutilat el cos.

la nostra voluntat i això s'ha d'acceptar. Vivim amb una camaraderia molt forta, dins de la feina i dins de la família també. Hi ha famílies que, sobre la base de la camaraderia i l'ètica, vivim en convivència lliure dins d'Afrin. Actualment és possible que ens trobem amb obstacles a causa de la guerra, però no renunciem a l'ètica de la nostra revolució.

"Companya, podem parlar durant hores de la nostra experiència perquè ara s'està escrivint la història amb lletres d'or. Realment la Revolució de Rojava no és només una revolució per a Rojava; és una revolució per al món. Nosaltres també hi som a dins. No ens hem alçat amb armes, sinó que la nostra lluita s'ha portat a terme en l'àmbit de la mentalitat. Tenim sort de viure aquesta revolució. Per això estem felices."

Heval Galia

CAPÍTOL 9

Les institucions socials de dones a Rojava i al nord i l'est de Síria

"La vida moderna que ens domina ha esdevingut completament una trampa al voltant de l'esclava més antiga, és a dir, la dona. El capitalisme ha deixat la dona en una situació en la qual se la pot anomenar "la reina objecte". No només se la posa a treballar sense remuneració, sinó que també treballa amb el salari més baix i se la utilitza per abaixar els sous. És una de les principals eines a les quals es fa treballar amb flexibilitat; una màquina de parir industrial que sempre prepara noves generacions pel sistema. Alhora és la principal eina de la indústria publicitària; una eina per a la pràctica del poder sexista. Això és així tant en l'imperi global com en l'imperi més petit, ja que dins de casa és una eina per a la dominació i el plaer il·limitat de tots els homes sobirans. És una eina que crea poder per a aquells que no en tenen."[129]

Rêber Apo

Comitès socials de Kongra Star i TEV-DEM

En l'àmbit social les diferents comunes, comitès, organitzacions, fundacions, associacions, cooperatives i altres entitats treballen juntes i en paral·lel per atendre les necessitats del moment, proposar iniciatives, dur a terme investigacions i impulsar propostes. Hi ha un camp d'acció ampli que fa que qualsevol persona pugui prendre part dels canvis i les solucions.

El Comitè Social de Kongra Star de Qamişlo es va crear l'any 2016. El 2018 vam entrevistar Heval Gulistan Elî que era, llavors,

129 Öcalan, Abdullah (2012), *op. cit.*, pàg. 448.

portaveu del Comitè Social de la Federació Democràtica del Nord i l'Est de Síria.

Heval Gulistan Elî

> ra començar la revolució jo ja estava participant en el de la societat civil. En aquell període es va crear l'orga- ó de les Institucions de la Societat Civil (scs)[130]. No hi tres estructures, només era l'inici de la revolució i l'ob- ra organitzar la societat civil, crear estructures, generar nitat. Hi vaig treballar durant tres anys; era la copresidenta de la scs. Després d'aquests tres anys la vam tancar perquè es van establir les assemblees i es va crear el comitè. Personalment vaig anar a la Institució de Drets Humans, on un altre cop vaig arribar a ocupar un alt càrrec des d'on organitzava la feina. Vaig estar-hi dos anys i mig. A l'hora de fundar el Comitè Social va sorgir la necessitat que participessin en aquesta nova estructura les companyes que tinguessin coneixement i experiència suficient en l'àmbit del treball social. Així, doncs, com que jo en tenia, ara sóc la portaveu del Comitè Social de la Federació Democràtica del Nord i l'Est de Síria.

El Comitè Social agrupa diverses estructures i institucions de la societat civil, de drets humans i de llibertat religiosa, estructures esportives i organitzacions de les famílies de màrtirs, entre d'altres. En total, set estructures de la societat civil formen part del Comitè Social. Tot i això, promouen i es coordinen amb tota mena d'associacions que es creen per millorar la vida de les persones. Realitzen assemblees mensualment, on es discuteixen i plantegen els projectes. Hi ha, d'una banda, una secció mixta vinculada al TEV-DEM, en la qual existeix també una estructura autònoma de dones i, de l'altra, la secció vinculada directament a Kongra Star. Principalment hi participen vídues de màrtirs, la Fundació Dones Lliures i l'organització SARA, que treballa per frenar la violència contra les dones.

> Quan parlem de l'àmbit social, l'objectiu és que no només les estructures i institucions hi participin, sinó també la societat. El nostre moviment es crea i existeix dins la societat. En aquest sentit, pel que fa als nostres plans de futur, ens plantegem participar

130 scs: *Saziyên Civaka Sivil* – Institucions de la Societat Civil.

Heval Gulistan Elî

en les comunes. La idea que tenim és ajuntar totes les nostres membres de les diferents ciutats i parlar sobre com podrien treballar a través de les comunes i assemblees locals, visitar la gent a casa seva, esbrinar el nombre de persones amb dificultats econòmiques, etc. Per exemple, podrien esbrinar, amb ajuda de les comunes, quants pobles i llogarets hi ha a la zona de Qamişlo i anar organitzant la població a cadascun d'aquests llocs. Es tracta de conèixer la situació en què es troba la societat, és a dir, la participació dels membres de la família en les feines de la llar, les condicions de salut o la situació econòmica; saber també quants nens i nenes hi ha, quantes persones amb diversitat funcional i quines necessitats tenen.

També hi ha moltes persones grans que estan soles. Els seus fills i filles se n'han anat a Europa o a altres llocs. No poden continuar vivint així i també pensem en elles, anotem els seus problemes particulars, quantes són, quines malalties tenen i quin tipus de suport necessiten. Després de recopilar aquestes dades planifiquem projectes específics.

Treballar així enforteix tant les nostres relacions amb la societat com les nostres pròpies estructures del sistema de l'autonomia democràtica. Per a nosaltres, que treballem en l'àmbit social, establir i enfortir les relacions amb cada persona, tant pel que fa al conjunt de la societat com internament, és molt important.

La qüestió de la família és un tema central en el treball social de Kongra Star. L'alliberament de les dones comporta una transformació de les relacions socials. Atès que les primeres relacions socials tenen lloc al si de la família i des d'aquesta s'expandeixen a la resta de la comunitat, una manera d'influir en la societat és transformant a poc a poc la família. Cal tenir en compte que la família és una de les institucions d'opressió i esclavatge més grans per a la dona. Per això, el treball social en el marc familiar és un treball estratègic.

re objectiu no és només que les dones participin, perquè que les dones s'alliberin, s'hauran d'enfrontar a l'home seva mentalitat patriarcal. Fins que els homes no es rmin, el problema es mantindrà i creixerà. Per això ens

Heval Gulistan Elî

centrem en tota la família. Si la família pot viure lliurement i treballar conjuntament, tota la societat ho podrà fer.

Treballem especialment sobre el tema de la societat ètica i política. Què significa la llibertat a la família? Com viure una vida col·lectiva i lliure? Com protegir alhora els drets de la dona, de l'home i de la infància? Com pot viure cada persona una vida lliure de forma correcta?

S'han produït molts canvis a la societat des del començament de la revolució però, atès que a la nostra societat les tribus i la religió segueixen tenint importància i influència, sorgeixen problemes en moltes famílies. Hi ha persones que tenen por de les seves famílies i per això és tan necessari que ens mantinguem a prop d'aquestes. Cal explicar-los el nostre pensament, conèixer-les millor i formar-les, a homes i dones conjuntament. El nostre objectiu és crear una societat democràtica i democratitzar les famílies. Juntes podem crear una organització des de la base i trobar una solució per a tots els problemes específics, siguin els de les nenes o les persones amb diversitat funcional, o bé els de les persones que han passat per les dificultats de la guerra.

Per poder respondre a les necessitats de les dones i de la societat, cal sentir-les, conèixer-les i entendre-les, investigant la realitat en què viuen. El Comitè Social té un plantejament "des de dins". Aquí no hi ha "assistents o treballadores socials", sinó que són dones que es veuen com a part de la societat i que senten seus els problemes que hi ha. Són abans que res companyes de les dones i de la societat.

Heval Gulistan Elî

> El nostre plantejament no és institucional. No ens preguntem: “en quines condicions viu la societat?” Nosaltres mateixes també estem dins de la societat i patim les mateixes opressions, vivim les mateixes dificultats. Les nostres famílies també tenen problemes, coneixem les penes i els dolors de la gent. No venim de fora ni tampoc som meres observadores. Les afliccions, el dolor que viu la societat, també els vivim nosaltres i ens deixa marcades com a dones. No obstant això, també som part d’un moviment i visitem les cases com a persones que en formem part. A través dels contactes establerts per les comunes anem de casa en casa, fem reunions amb la gent, escoltem els seus problemes, observem si hi ha situacions de violència -en alguns casos n’hi ha-, i quina és la situació econòmica. Xerrem amb les famílies, els donem la nostra opinió, parlem per veure si es poden resoldre alguns dels seus problemes amb un projecte, ja que hi ha projectes generals, però també n’hi ha de concrets de dones relacionats amb l’economia. Després de conèixer de prop els problemes específics que hi ha en una casa, els analitzem i ajudem a superar les dificultats.

El Comitè Social també publica i distribueix pamflets informatius per promocionar i donar a conèixer la seva feina, les formacions que organitza i les anàlisis socials que impulsa. Convoca reunions a les quals convida tots els càrrecs de l’administració i membres de les institucions de la societat civil, des de les comunes fins al TEV-DEM, per debatre i compartir valoracions. Amb l’experiència, els resultats de les companyes del comitè creixen i milloren. Tot i així hi segueix havent moltes dificultats. Per exemple, a les famílies més conservadores i religioses de vegades els homes no accepten que les companyes s’hi acostin i parlin amb les dones.

Heval Gulistan Elî

ré com procedim en aquests casos. Com ja he esmen-s la nostra estructura hi ha una institució encarregada ıa de la religió. Generalment la gent que no vol que acostem, la gent més rígida i dura, és gent religiosa. Quan un home pensa d'aquesta manera i és tossut, parlem amb la institució religiosa per establir un primer contacte a través d'ella. Després, amb la seva ajuda, intentem apropar-nos parlant de qüestions religioses, morals, etc. En obrir el camí des de la religió hi ha un canvi i s'esforcen per conèixer el nostre moviment i entendre què vol dir. Veuen que estem per ajudar la societat i que es pot parlar de la realitat percebuda també d'una manera religiosa, i del que significa per a ells. D'aquesta manera, les relacions es fan menys fredes i hostils, i una porta que semblava tancada es comença a obrir. No importa qui sigui, quina nacionalitat tingui, ens apropem a les persones com a membres de la societat i és així com ens perceben.

A la societat, quan sorgeix algun problema, normalment és la dona qui ha d'afrontar-lo. Intentem democratitzar la societat, suavitzar les formes, veure els problemes des del punt de vista de la dona i formar la gent perquè reclami els seus drets argumentant amb idees i no amb violència. D'aquesta manera volem promulgar, a poc a poc però cada cop més profundament, la comprensió de la llibertat.

Hi ha diferents realitats socials segons l'àmbit rural o urbà. El comitè treballa a cada poble i a cada barri i el seu objectiu és arribar a totes les dones.

Heval Gulistan Elî

> eral la societat a les ciutats és més oberta. Als pobles la és més tradicional, hi ha més influència religiosa i les són més conservadores. La revolució ha impactat en veritablement. Des dels seus inicis, aquesta organitza- convertit en un moviment social i ha escollit la tercera via. Evidentment, és a les ciutats on es nota més el canvi, ja que allà tot es mou més, sempre hi ha accions, manifestacions o s'obren nous projectes. Però també als pobles s'han fet grans esforços i s'han creat estructures organitzatives en l'àmbit local, assemblees i comunes.
>
> A poc a poc, l'opressió i les dificultats que es vivien als pobles es van esvaint. Les persones de cor i ment oberts donen la benvinguda als canvis. Ara especialment volem centrar-nos en els pobles de majoria àrab, ja que allà la població raona de manera més religiosa que la gent kurda, la moral conservadora hi juga un paper molt important i alhora estan molt més vinculades als seus clans. Per això intentem apropar-nos especialment a aquesta part de la població i oferir formacions per donar a entendre què és la dona i la família, com ajudar a criar les filles, etc. Per fer millor la nostra feina estem buscant més membres d'origen àrab, perquè coneixen millor la seva cultura i manera de pensar. Tenim ja molta gent àrab, també als alts càrrecs administratius, a Girkê Legê, Tell Hemîs, Tell Brak, és a dir, allà on predomina la cultura àrab.

El treball social ha d'aportar perspectives de futur per a la societat. Ha de veure i mostrar noves formes de participació i desenvolupament social a llarg termini perquè les noves generacions puguin tenir una vida més bonica i justa. Hi ha altres organitzacions que treballen amb dones a escala de comuna i juntament amb Kongra Star: la Comissió de la Dona, un organisme de coordinació superior de dones a l'Administració Autònoma que cobreix diversos àmbits per fomentar l'autoorganització de les dones; Nûdem, una organització de suport a persones amb diversitat funcional; l'organització SARA contra la violència cap a les dones i la Fundació de Dones Lliures, que té diversos eixos d'acció. Les diferents es-

tructures socials de dones treballen conjuntament i, alhora, cada institució desenvolupa els seus propis projectes perquè hi hagi diversitat i amplitud. D'aquesta manera es complementen i hi ha més possibilitats de crear noves oportunitats.

Comissió de la Dona

> Si volem entendre la font dels problemes de les dones i de la societat, primer hem de recórrer als problemes de la consciència que han destruït l'equilibri i la comunitat de la vida. El poder de la consciència sexista deriva dels mites antics i les interpretacions religioses que es van desenvolupar per capturar les dones. [...] D'acord amb aquesta consciència, es van desenvolupar lleis estrictes i percepcions morals sexistes. El propòsit d'aquestes lleis i percepcions era assegurar la sobirania dels homes sobre les dones, la infància i la propietat."[131]

Aquelles que treballen a l'administració o estan relacionades amb el moviment són objecte d'atacs de grups fonamentalistes com el Daesh o Turquia. Durant els darrers deu anys, tots dos han utilitzat els atemptats i els bombardejos selectius amb drons per provocar patiment i mort, però sobretot por i una immensa sensació d'inseguretat. El març de 2014 hi va haver un atemptat de l'Estat Islàmic davant de l'edifici de la municipalitat de Qamişlo. Deu membres de la municipalitat, entre els quals cinc membres de la Comissió de la Dona, van caure màrtirs.

131 Acadèmia de Jineolojî (2022), *op. cit.*, pàg. 132.

Heval Rûken

î de la Comissió de la Dona: Aquell atemptat va ser ır per a totes. Eren les meves amigues properes, tre- n juntes a la Comissió de la Dona. Per honrar la seva ia continuem amb la feina que elles realitzaven; hi he ıolta dedicació. Ha estat un procés llarg. A les forma- ions en què participem adquirim consciència que tenim una ciència de les dones, la Jineolojî, i tenim una història que ens pot inspirar. Guanyar consciència va de la mà de l'activitat pràctica.

La meva família coneixia el moviment des d'abans de la revolució, però jo no hi estava gaire activa. Va arribar el temps de la revolució i vaig haver de decidir què fer amb la meva vida. Va ser un moment en què es van obrir moltes possibilitats, així que primer em vaig incorporar a les associacions de la societat civil i hi vaig treballar durant un mes i mig. Després vaig participar en una formació de Kongra Star de 40 dies. Això va ser molt important i em va donar una bona base per millorar els meus coneixements i la meva autoconsciència, i per ser més activa en la feina. Després vaig formar part de les organitzacions de dones treballadores i de sindicats. M'encarregava de l'organització de les dones, i realment vaig conèixer el dolor de les dones i quanta injustícia patien. Les dones treballaven el doble que els homes, però només rebien la meitat del sou. D'aquesta manera lluitar pels drets de les dones treballadores també em va permetre conèixer millor la societat i el patiment de les dones. L'any passat vaig ser escollida com a *rêveberî* de la Comissió de la Dona del cantó de Hesekê. Aquest és un procés constant de canviar-te a tu mateixa i millorar-te a tu mateixa, i amb tu a la societat, alhora que vas aprenent d'ella.

La Comissió de la Dona va néixer com a iniciativa l'any 2014 amb l'impuls de Kongra Star, perquè les dones tinguessin un organisme de coordinació en els òrgans de màxima representació de l'Administració Autònoma. Un dels objectius de la Comissió de la Dona és crear una coordinació entre les diferents organitzacions de dones perquè puguin treballar juntes i complementar-se. La Co-

missió de la Dona no té un sistema de copresidència, ja que és una institució formada només per dones, de manera que el seu sistema de representació i presa de decisions en la coordinació està format per una portaveu i quatre dones més. Aquestes cinc dones representen diferents comunitats nacionals, com ara siríaques, àrabs, kurdes, i també partits polítics diferents.

Un dels temes de més debat avui dia és la qüestió de les Lleis de la Dona, amb un procés de consultes i debats amb totes les associacions de dones que treballen a la societat. La Comissió de la Dona treballa amb les assemblees de dones, els comitès de resolució de conflictes, les dones del sistema de justícia, les comunes i Kongra Star per assegurar que les Lleis de la Dona es compleixin. L'ajuda a les víctimes de violència masclista també és un aspecte fonamental per a la comissió.

Heval Rûken

ure necessària la creació de centres per a la protecció dones. Hi ha llocs on les dones es poden quedar un llarg i d'altres per a estances més curtes. La família pot tenir contacte i no es pot conèixer la localització . La majoria dels casos són tractats durant un període e temps variable, així que pot ser que vagi des d'un mes fins sis mesos, i en aquest temps treballem juntament amb els comitès de resolució de conflictes i amb la Mala Jin. Diverses vegades hem evitat que una dona fos assassinada o visqués en perill. Mitjançant diferents procediments intentem crear mesures de protecció juntament amb el sistema de justícia de les dones. Aquesta feina ha tingut força èxit.

Els crims d'honor són també un tema important. Cada any s'organitzen projectes i protestes durant el dia internacional contra la violència cap a les dones, el 25 de novembre, per sensibilitzar la societat.

Heval Rûken

El més important és mantenir una lluita contínua contra la mentalitat que sosté els assassinats d'honor, i si en succeeix un organitzem protestes i ens unim a les altres estructures de dones. Especialment les setmanes prèvies al 25 de novembre fem seminaris a la majoria de comunes en què parlem del tema per tal de superar la mentalitat establerta pel que fa a la relació entre les dones i l'honor. En el marc del 25 de novembre realitzem grans campanyes, publiquem pamflets i vídeos sobre la història de les dones, sobre l'educació de les dones a altres llocs del món, i connectem les seves lluites amb la situació de les dones aquí a Rojava.

La Comissió de la Dona pretén fomentar i implementar projectes socials que volen pal·liar problemes concrets que pateixen les dones. La majoria d'aquests problemes estan directament relacionats amb la situació de guerra, violència i pobresa de la regió. Les condicions materials i de seguretat són temes principals, però les ferides psicològiques i emocionals també són molt importants i de vegades fins i tot més difícils de solucionar.

Heval Rûken

...osaltres un tema important són les dones que van ser ...zades per l'Estat Islàmic i la situació de moltes dones ...s alliberades per les YPJ i les FDS durant les operacions ...qa i altres llocs. Per nosaltres ha estat una prioritat que aquestes dones poguessin tenir al principi un lloc segur on quedar-se. Alhora vam debatre amb elles i vam generar les condicions perquè poguessin tornar a Şengal.

Un altre tema clar és la protecció de la infància. Les nenes i els nens han patit molt durant els moments de guerra i revolució. Moltes infants, especialment d'Afrin, han perdut la mare i el pare a causa de la guerra. Per això gestionem un lloc on puguin estar juntament amb altres infants que necessiten suport, com les que han estat abandonades en casos de divorci. Les cuidem i intentem buscar una solució a llarg termini, veure si la situació de la família canvia i quines possibilitats hi ha que retornin a les seves famílies. Un exemple d'aquests llocs és l'"Arc de Sant Martí d'Alan", un orfenat que va obrir la Fundació de Dones Lliures a Kobanê.

Després de la guerra de Kobanê ens van demanar construir un espai per a òrfenes. Hi havia una gran necessitat de cuidar-les. Sobretot després del 24 de juny de 2014, quan l'Estat Islàmic va creuar la frontera de Turquia a Kobanê amb uniformes de les YPG, massacrant la població. Molta gent va morir i les infants van quedar òrfenes. Vam estar construint aquest projecte durant dos anys i mig. La idea era crear un lloc a Kobanê perquè les nenes poguessin quedar-s'hi i no haver d'anar-se'n de la seva ciutat natal. Eren les filles de les que van caure màrtirs en la resistència de Kobanê contra l'Estat Islàmic i Turquia i per això aquestes nenes tenien un significat especial per a la resistència.

La idea era crear una acadèmia per a la infància, per donar-los suport i perquè poguessin desenvolupar la seva personalitat i potencial, així com donar-los la possibilitat d'educar-se amb una personalitat lliure, però vam veure que per a la societat kurda és molt difícil lliurar aquestes nenes a una organització com la nostra. És un procés dur per a la societat. Ara hi ha 16 nens i nenes al projecte. Abans n'hi havia més però no teníem prou recursos per a totes. Obrim espais per parlar sobre professionalitat, per donar formació a dones voluntàries i formar també a les responsables. Hi ha un procés de reflexió en marxa sobre com abordar els problemes de la infància, que són enormes. Algunes nenes han vist amb els seus propis ulls com assassinaven els pares. Altres han estat violades, fins i tot per membres de les seves pròpies famílies. En altres casos els seus pares o mares han estat assassinades defensant casa seva; algunes òrfenes han emigrat i fugit soles fins que han conegut el projecte. Les nenes tenen molta força i reflecteixen la realitat de la societat kurda. Per això cal donar una gran resposta a les seves necessitats, somnis i desitjos. Hem d'acompanyar-les en el seu desenvolupament i la seva pròpia manera de treballar perquè puguin seguir amb aquesta resistència que han començat malgrat la seva curta edat.

També vam obrir dos centres al cantó de Cizirê per a nenes amb diversitat funcional, un a Tell Tamer i un altre a Qamişlo. Aquest espai per a nens i nenes dona suport als pares i mares que tenen dificultats per gestionar les necessitats especials de les filles. Un altre dels projectes importants va ser obrir escoles

bressol perquè les mares que volen treballar, o que no tenen la possibilitat de cuidar les seves filles tot el temps, puguin tenir un espai on deixar-les. Hi ha un total de 1.010 nenes de tres a cinc anys i 290 en edat infantil apuntades a aquests espais. Hem establert, a més a més, quatre centres de suport psicològic per a dones a les zones de Hesekê, Tell Tamer i Qamişlo.

Una de les iniciatives és dur a terme activitats socials amb les dones perquè no estiguin soles i connectin més fàcilment entre elles. Relacionat amb això, organitzem formacions i seminaris.

Hem obert també un centre per a dones grans. Normalment, segons la tradició social, la família és la que en té cura i volem que aquesta tradició i cultura continuïn. Però ens vam trobar amb dones que no tenien res i que les deixaven soles, no tenien ningú. Eren pobres i tenien moltes necessitats, i quan vam copsar aquest problema vam decidir obrir un lloc per a elles. Fins ara hi han vingut cinc dones. Vam trobar la família d'una i vam ser capaços de resoldre el problema, però no sempre és possible. Dues van morir després d'un temps, a causa de l'edat.

La Comissió de la Dona també té la missió d'establir relacions amb altres organitzacions de dones, participar en conferències, ampliar les xarxes i establir relacions diplomàtiques, tot cooperant amb Kongra Star i les altres institucions autònomes del territori. Al cantó de Cizirê, l'any 2018, hi havia 46.011 persones amb càrrecs dins de l'Administració Autònoma, 15.318 de les quals eren dones.

Heval Rûken

s eleccions de l'any passat (2017) hi va haver un gran bans de les eleccions, quan la comissió volia treballar nes de diferents regions i pobles, establíem relacions ongra Star ja que eren les que s'organitzaven millor, però després de les eleccions el nombre de dones a les estructures autònomes de la societat va créixer i va millorar la seva organització.

Les dones participem a totes les àrees de la societat. Tenim les nostres assemblees mensuals per coordinar-nos juntes. Podem dir que les dones són el miracle de la revolució. Hi ha hagut molts canvis. Potser no n'hi ha prou, i potser en alguns aspectes cometem errors, però si veiem quina és la situació actual de les dones i com era alguns anys abans, les dones realment han aportat el seu color a la vida i a la societat. També han generat un canvi en els homes, en relació a la manera en com es refereixen a les dones, amb un llenguatge molt diferent del que feien servir abans.

Organització SARA

> "La mentalitat social que ha estat influenciada pels sistemes governants no escolta les veus de les dones i no es preocupa pel coneixement, les velles històries i cançons o la ciència de la història oral de les mares. En la història de vida de cada dona també podem escoltar i entendre una part de les nostres vides. Per tant, l'experiència i l'avaluació de cada dona ens poden ajudar a comprendre l'origen i els tipus de problemes de les dones i de la societat amb més claredat, amb l'objectiu de trobar solucions."[132]

SARA va obrir les portes l'any 2013 com a organització contra la violència de gènere. Se li va posar SARA perquè és un nom utilitzat tant per la comunitat cristiana com per la musulmana; tant

132 Acadèmia de Jineolojî (2022), *op. cit.*, pàg. 131 i 132.

per àrabs com per kurdes i siríaques, de manera que és fàcil de reconèixer i recordar per part de tota la diversitat de la societat. SARA està adreçada a tots els pobles de la societat al territori, així que cada dona, després de complir els 18 anys, pot unir-se al treball de l'organització, un treball que està enfocat als drets humans i als drets de les dones.

Heval Muna

Membre de SARA: La nostra tasca és desenvolupar la igualtat entre els gèneres dins la societat. Al principi creem consciència entre les dones sobre què és la violència. Parlem sobre què significa perquè puguin analitzar les seves vides i reconèixer les formes de violència dins de les seves famílies i la societat, perquè només quan en podem parlar és quan podem trobar solucions. Volem que les dones que han patit violència trobin el seu lloc a la societat. Així mateix, volem ser un amplificador de consciència per a la societat. Quan s'assassina una dona nosaltres som les responsables de visibilitzar-ho, que no sigui una violència oculta. És important també entendre per què les van matar, per tal de poder cercar en què estem fallant.

Un altre dels nostres objectius és establir connexions entre les nostres regions i les organitzacions de dones d'altres llocs. Creiem que el dolor i les circumstàncies de violència contra les dones són quelcom a què ens enfrontem a tot el món. Per a nosaltres, l'elaboració d'estadístiques sobre violència també és molt important. Recollim el nombre de casos de violència que arriben als tribunals, així com els casos que gestiona la Mala Jin a cada regió. A més a més, tenim representació als judicis per violència o assassinat de dones per donar-los suport. En els casos de violència en el marc de la família, les dones també poden venir per resoldre tots els dubtes, obtenir suport i debatre per buscar solucions.

De vegades organitzem formacions; algunes vegades anem a les comunes, als pobles o als camps de refugiades. Un o dos cops al mes fem la nostra pròpia formació interna, ens ajuntem durant unes hores i debatem sobre un o més temes. Des de fa

dos anys, pel 25 de novembre també anem a les escoles i debatem amb joves d'entre 12 i 17 anys sobre els seus drets, sobre la violència masclista i com es poden protegir a si mateixes.

El suport que les dones troben quan acudeixen a SARA ha permès que l'organització hagi aconseguit la confiança de la societat i es pugui desenvolupar i créixer.

Heval Muna

Les dones venen aquí per temes de violència dins de la família, però també ens encarreguem d'altres tipus de micro-violències. Al principi, quan sabíem que en una casa el pare no permetia que la filla anés a l'escola o que maltractava la dona, hi anàvem per intentar intervenir. Ara ja no és tan necessari perquè després de dos anys ja som conegudes i les dones en general saben com contactar amb nosaltres; és essencial que les dones prenguin part activa en trobar una solució als seus propis casos de violència.

Nosaltres no tractem el mateix nombre de casos que la Mala Jin. Abordem els casos més greus, quatre o cinc casos al mes. Donem suport psicològic a quatre o cinc dones durant temporades llargues. Venen i debatem, de vegades simplement això és una gran ajuda. A més, tenim un altre lloc per a casos més durs; per exemple, si les dones han rebut amenaces de mort de la família o de qui sigui, les posem en contacte amb la Comissió de la Dona i elles organitzen llocs segurs perquè es quedin.

Les companyes de SARA que fan feina i investigació social sobre el terreny tenen una visió global de la situació de la violència contra les dones a la societat.

Heval Muna

Al nord i l'est de Síria han canviat moltes coses en relació amb la situació de les dones. En moltes famílies ja no hi ha el rol rígid i clàssic segons el qual les dones sempre es queden dins de casa, però tot i així segueix havent-hi diferents casos de violència. Als pobles i llocs més conservadors encara n'hi ha molta. Per això aquest any hem començat una campanya contra la violència cap a les dones, també per explicar el rol d'internet, el telèfon i la televisió en l'aprofundiment d'aquesta. Per exemple, hi ha molts doctors que es dediquen a la cirurgia estètica, i això també és una altra forma de violència.

Hem vist que a les noves zones alliberades de l'Estat Islàmic, on hi ha una gran població àrab, les dones encara pateixen molta violència. El nostre objectiu enguany és construir en aquestes zones una casa o un centre per treballar el tema. També aquest any volem donar formació als homes, perquè potser la dona està entenent els canvis, però l'home no.

Per poder lluitar contra la violència sexista en conjunt cal una definició clara i àmplia d'aquesta violència. La violència contra les dones no és només física, sinó que és també psicològica i estructural.

Heval Muna

La nostra definició de violència està relacionada amb com veiem el nostre cos i, des d'un punt de vista psicològic, al menyspreu envers les dones, que es veuen a elles mateixes com a ignorants. A la societat hi ha moltes oportunitats i tothom és igual. La societat sap que sense les dones moltes coses no funcionen. Per exemple, si la dona d'un home s'està morint, tothom diu que aquest home no podrà organitzar la seva vida sense ella perquè tot en depèn. Hi ha molta força i les dones s'han d'acceptar a si mateixes. La violència més gran la veiem en les estructures clàssiques en què l'home, pel fet de portar els diners a casa, pot controlar i prendre decisions sobre la dona; un pare pot donar la seva filla a un home en matrimoni, i aquest, per portar els diners a casa, té el dret de pegar-la o d'abusar-ne. Això és el que entenem per violència contra la

dona. Per què hi ha aquesta mentalitat que les dones són menys que els homes? Per què han de tenir menys drets que els homes?

També la violació i l'agressió sexual són temes molt sensibles a les famílies i a la societat en general. Veiem que de deu dones que són violades potser només tres són capaces de parlar-ne o tenen força per denunciar-ho. Això passa perquè hi ha molta vergonya i por. A Girkê Legê una nena de 15 anys va venir i ens va explicar que l'havien violat. La persona que la va violar no era algú de la seva família, era un home molt més gran que ella que estava casat i tenia família. També vam tractar un cas en un camp de refugiades prop de Hesekê, on dues nenes, una de tres anys i una altra de sis anys, van ser violades pel marit de la germana de la seva mare. Quan sentim casos com aquests intentem entrar en contacte amb les dones i intentem buscar una solució, però no totes parlen.

L'autodefensa de les dones davant de la violència és fonamental. SARA és una estructura que permet defensar els drets i la vida de les dones.

Heval Muna

La situació en general ha canviat; durant el Règim no hi havia institucions autònomes ni la idea que les dones es defensessin a si mateixes. Abans, quan hi havia un judici, la sentència estava vinculada als diners. Avui, per exemple, tenim les Asayiş Jin, que coneixen el dolor que viuen les dones. Són dones i treballen per a les dones que han viscut violència o han estat violades. És més fàcil per a les dones anar a les Asayiş Jin a denunciar en comptes d'anar a un home. És un ambient on poden parlar més fàcilment sobre allò que els passa.

La millor manera d'ajudar aquestes dones i ajudar-te a tu mateixa és, abans de res, enfortir l'autoconfiança, enfortir la teva energia i les teves habilitats. Hi ha molts coneixements que hem de recuperar, com ara la salut, els drets, les dinàmiques socials i l'autodefensa. Com es poden defensar les dones a si mateixes? Connectant amb l'autoconfiança i el coneixement. És important dir a les dones que no es vegin a si mateixes com a inferiors o febles. I dir-los que allò que els ha passat, sigui violació o

violència, no és el seu destí, que no és una cosa de la qual no et pots escapar, sinó que la teva vida sempre pot canviar, però per això cal adquirir coneixement i força.

Organització Nûdem

“Moltes dones diuen que “les malalties mentals encara són incompreses a la nostra societat”. Sovint s’acusa les dones de no adonar-se’n i no haver estat diagnosticades adequadament. Diuen: ‘elles coneixien la seva situació’ o ‘estan boges’. Els metges sovint els donen medicaments mentals severs. Aquests medicaments fan que les persones es desanimin i s’aguditzin encara més les crisis. Però la majoria de les causes de les crisis i els problemes mentals de les dones no provenen de si mateixes.”[133]

Les persones al nord i l’est de Síria són conscients de les enormes necessitats socials que tenen grans sectors de la població; per això, a través de diferents iniciatives i amb l’ajuda i la coordinació dels comitès socials de Kongra Star i el TEV-DEM, sorgeixen plataformes i associacions que tracten de millorar o incidir en la vida de les persones que més ho necessiten.

Una d’aquestes organitzacions és Nûdem (Atenció i suport a les persones amb discapacitat), que neix el 2021 de l’esforç de diverses voluntàries, entre les quals hi ha persones amb diversitat funcional. Nûdem és una organització que treballa per l’autodeterminació de les persones amb diversitat funcional i per millorar les seves vides. És per això que a la pròpia organització aquestes persones tenen prioritat per ocupar llocs de lideratge i treball.

133 Acadèmia de Jineolojî (2022), *op. cit.*, pàg. 169.

Heval Cihan Reşîd

u de Nûdem: Som un grup de voluntàries que fa més anys que fa campanya pels drets de les persones amb at funcional. Per això, aquest any vam decidir crear l'or- ció Nûdem per reforçar la nostra feina i poder donar suport a les persones afectades de manera més eficaç, a través de la nostra tasca. La *rêveberî* de Nûdem està formada per set persones i jo en sóc la portaveu. A la junta hi participen dues persones amb diversitat. Cada membre és responsable de diferents comitès.

Ens esforcem per integrar a la societat les persones amb diversitat funcional. Volem conscienciar la societat que aquestes persones existeixen, que són membres de ple dret de la societat i que aquesta també té la responsabilitat de donar-los suport.

Per educar la societat oferim diferents tipus de formacions. Una d'elles és per a les persones amb diversitat funcional, per a les seves famílies i per a les persones que treballen amb elles. A través de visites periòdiques al domicili, intentem esbrinar què necessiten les persones amb diversitat a la seva vida diària i donar-los suport en allò que sigui necessari. També establim un intercanvi estret amb les famílies. Tenim alguns projectes que proporcionen suport material -com ara audiòfons, caminadors i similars-, i, mitjançant la formació, intentem que les persones puguin treballar de forma independent.

Com en molts altres projectes de l'AANES, el finançament, la crisi econòmica i la situació de guerra permanent són grans impediments per poder fer una tasca àmplia que pugui arribar a totes les famílies que necessiten assistència i suport.

Heval Cihan Reşîd

> No rebem cap ajuda externa i per això els problemes a què ens enfrontem són sobretot financers. Les persones que visitem i que ens demanen ajuda solen necessitar també suport material i financer però com que els nostres recursos econòmics són molt limitats, sovint no les podem ajudar. Comptem amb voluntàries i hem treballat amb moltes famílies i persones amb diversitat al llarg dels anys, documentant les seves necessitats i desitjos. També hem desenvolupat moltes idees i projectes, però sense finançament és molt difícil posar-los en pràctica.
>
> Educar i atendre les famílies des del punt de vista emocional és un pas molt important, però si després manca l'ajuda material per aconseguir els mitjans quotidians que ajudin a posar remei a les dificultats i aconseguir una vida sense barreres, la confiança de les famílies en l'organització disminueix. Per això, ens dirigim a les institucions de l'Administració Autònoma del Nord i l'Est de Síria i a diverses organitzacions que s'ocupen del mateix tema perquè ens donin suport. Sovint rebem suport material i logístic o utilitzem els seus locals per organitzar cursos de formació, però això no és suficient.
>
> Hem dissenyat alguns projectes que volem fer en un futur proper, perquè hi ha una necessitat urgent. Ens agradaria crear un centre de fisioteràpia, ja que moltes de les que en depenen no s'ho poden permetre, perquè sol ser massa car. Volem que un centre d'aquest tipus ofereixi tractaments. També estem treballant per crear un centre d'assessorament psicològic per a persones amb diversitat i persones que viuen amb elles. Sovint, les persones amb diversitat funcional i les membres de les seves famílies suporten una gran càrrega a nivell psicològic, perquè la societat les discrimina.
>
> També crearem un centre educatiu per a nens i nenes amb Síndrome de Down i autisme, perquè no solen ser acceptades a les escoles ordinàries. En el nostre programa tenim formació en diversos camps, com ara informàtica, perruqueria, costura, etc., perquè puguin realitzar un treball independent i guanyar-se la vida en el futur.

Com a molts altres llocs, les persones amb diversitat funcional són apartades o amagades de la societat. De vegades les famílies se n'aver-

gonyeixen o no tenen els coneixements i recursos per integrar-los a les seves comunitats.

Hevîl Cihan Reşîd

...t important del nostre treball és educar la societat i consci-...a de que les persones amb diversitat funcional són membres ...e la societat i mereixen les mateixes oportunitats. Però, per ...a, quan visitem les famílies, encara ens trobem massa sovint que aquesta consciènciació és una feina difícil i llarga. Hi ha famílies que estan convençudes que la seva filla no és capaç de treballar i que, de totes maneres, no trobarà feina enlloc, de manera que es queda a casa i es manté allunyada de la societat. D'altra banda, les famílies sovint tenen por de deixar que les seves filles, joves o grans, surtin de casa per por que la societat se'n rigui o les perjudiqui.

La majoria de les persones amb qui parlem no saben com aconseguir suport per a les seves filles o familiars, i com que no saben com donar-los suport, sovint les descuiden. Per això és important que donem a conèixer els diferents centres on les famílies poden obtenir suport per al tractament de les filles. Com que les famílies solen tenir molt pocs coneixements sobre molts temes, això provoca més limitacions.

Escoltem moltes històries que deixen molt clar el problema de la societat. Una és la d'una nena de 14 anys que vam conèixer durant una de les nostres visites a domicili i en les converses amb la família. La nena té una discapacitat física i només pot moure un braç i una cama amb dificultat. La seva mare ens va explicar que va enviar la filla a l'escola només durant tres mesos perquè tenia dificultats per anar-hi cada dia. No era impossible, només difícil. Davant aquests problemes és important entendre que malgrat les dificultats que té per anar a l'escola, això serà beneficiós en moltes altres àrees del seu futur. Ara la seva filla no sap llegir ni escriure perquè la família no va tenir l'oportunitat d'ensenyar-li a casa. Aquest enfocament fa que les persones amb discapacitat tinguin encara més obstacles per portar una vida independent i volem canviar-ho.

CAPÍTOL 10

Política

> "Perquè no es manipuli la relació entre la llibertat i la política, s'han de subratllar les seves diferències amb la política dominant i estatal (la qual seria més correcte anomenar antipolítica). Les eines de dominació i de l'estat poden ser tàctiques i estratègiques per realitzar el seu treball, però no fan política en sentit real. De fet, la dominació i l'estat comencen en el moment en què es neguen les polítiques de la societat. En el punt on acaba la política, comencen les estructures de dominació i estatals. La dominació i l'estat volen dir la fi de la política, és a dir, la fi de la llibertat." [134]
>
> Rêber Apo

Rêber Apo defineix també la política com "l'art de la llibertat", i és una capacitat de les societats humanes que té la finalitat de trobar i fer tasques que siguin beneficioses per a la pròpia vida social. El sistema de dominació ha desenvolupat un concepte de llibertat que queda a mans únicament dels poderosos, connectat a l'estat i al capitalisme. Això ha fet que la política quedi allunyada de les dones i de la societat. No obstant això, a partir de la revolució de Rojava s'han fet grans esforços perquè les dones puguin generar la seva pròpia identitat política, i perquè la política torni a ser un art que li pertanyi a la societat per poder autogovernar-se.

La República Àrab de Síria es va crear l'any 1946 i el 1963 el partit Baas va arribar al poder. "La mentalitat xovinista i racista de la República Àrab de Síria no permetia que entre dones es poguessin desenvolupar la unitat i l'empatia al més alt nivell. A part del Moviment de Dones del Kurdistan, durant el règim Baas es

134 Öcalan, Abdullah (2020), *op. cit.*, pàg. 31.

van crear únicament dues organitzacions de dones, *'Itihad el-nisa'* del partit Baas i 'Dones socialistes'. Ambdues organitzacions eren de dones que formaven part de partits i es movien d'acord amb aquests interessos. La identitat, els drets i la voluntat de les dones no es van enfortir amb aquestes organitzacions. Amb la participació a la secció de dones del partit Baas, es va obrir el camí cap a l'Estat per a algunes dones. A més, la majoria de les dones del Partit Socialista eren conegudes com a 'simpatitzants' de les seves parelles i la seva tasca era la captació de membres. Només un nombre reduït va prendre el seu lloc en la política activa. Així, doncs, es va imposar a la societat la perspectiva que 'la feina política no és una feina de dones'. La majoria de les dones tampoc veien la política com un treball propi i se'n van allunyar."[135]

El Partit de la Unió Democràtica, el PYD, es va fundar l'any 2003 a Rojava. Una de les seves fundadores va ser Heval Şilan Kobanê, que va caure màrtir el 2004 juntament amb quatre companyes en un complot a Başûr. Després de passar els primers anys treballant de manera clandestina a causa de la repressió del Règim, el 2011, durant l'inici de les revoltes a Síria, el PYD va jugar un paper decisiu apostant per l'anomenada "tercera via". És a dir, ni de la banda del Règim ni del costat de l'oposició, que no trencava amb la idea d'un estat nació àrab sirià. Aquesta "tercera via", en canvi, va apostar per la creació d'una nova alternativa: la Nació Democràtica. El PYD no és un partit polític clàssic, sinó que pren com a base la filosofia de Rêber Apo, de manera que l'alliberament de les dones és un dels seus principis tant teòric com pràctic. Durant els anys previs a la revolució, el poble kurd va patir les polítiques panarabistes del règim del partit Baas, i les militants kurdes havien de crear les seves organitzacions de manera clandestina, pel risc de ser detingudes i empresonades.

> Copresidenta de la Comissió d'Afers Interns de l'AANES: El partit Baas és un partit creat amb el model soviètic, basat en el

135 Acadèmia de Jineolojî (2022), *op. cit.*, pàg.106.

Heval Hêvî Mustafa

socialisme científic i no en la religió, però, malauradament, la política que s'hi feia era diferent. El partit Baas duia a terme una política de dominació sobre tot el poble sirià, i especialment sobre el poble kurd. Estava prohibit parlar en llengua kurda, estava prohibit mostrar obertament la cultura kurda, hi havia moltes dificultats i repressió. Com a mestra en una regió kurda, patia molt. A l'escola hi havia la Declaració dels Drets dels Infants, on està escrit que cada infant té el dret d'estudiar en la seva llengua, però aquests nens i nenes de 6 anys i jo teníem prohibit parlar en kurd. En tots els sentits hi havia molta pressió sobre la gent kurda. No et deixaven ser kurda, et volien convertir en àrab i volien fer a la població àrab d'un partit únic.

A l'Estat sirià, als estats de l'Orient Mitjà, a l'estat nació, en general, tot està connectat a l'estat. Per protegir-se i dur a terme la seva dictadura, l'estat permet únicament que la gent pensi en aigua i menjar. La resta ja ho pensa ell, "jo penso sobre els teus estudis, sobre la teva economia,...", especialment amb les dones i la joventut ho feien així. La joventut és la dinàmica de la societat, i l'estat nació acaba amb això. La diferència és que dins de la nostra Administració Autònoma s'incorporen totes les parts de la societat, especialment les dones. Abans es feien bromes sobre les dones que s'interessaven per la política, ja que elles s'havien d'encarregar del menjar, de les filles i la casa. Ara hem arribat a un nivell en què una dona que no sàpiga parlar de política té vergonya. Es pregunta, com puc avançar? És a dir, tant com la societat valori i estudiï la política, tant així aquesta societat avança.

Heval Ayşe Efendi

…e de la *rêveberî* del PYD: Durant el Règim no hi havia …àcia i igualtat entre el poble kurd i el poble àrab. Hi …na mentalitat centralista sobre tots els pobles, no no- …poble kurd, i a dia d'avui aquesta mentalitat continua. …kurdes no ho enteníem, sóc kurda? soc àrab? què soc? qui soc? Et mantenien ocupada en una altra cosa perquè no pensessis en política. A l'escola, en els estudis, en la llengua, en la identitat... ni tan sols a casa teva podies decidir.

A causa de la política, a Bakur va haver-hi molta gent desplaçada, molts pobles cremats, persones que eren detingudes, que les feien desaparèixer i ningú sabia on eren; milers de persones van ser empresonades, massacrades. A Başûr hi va haver massacres a Helebçe. A Rojhilat, a dia d'avui, hi ha persones que són assassinades en secret només per dir "sóc kurda". És possible que a Síria no passés això; migració, crema de pobles, genocidis, massacres..., no passava d'aquesta manera. Però hi havia una cosa: por. El Règim Baas va generar aquesta por dins de cada persona. Tot i que durant els últims set o vuit anys nosaltres, com a poble kurd, hem desenvolupat la nostra llibertat i hem pogut avançar, aquesta por, encara ara, perdura dins nostre. Per exemple, és possible que, encara a dia d'avui, algú vegi arribar un cotxe semblant als de l'Estat i digui: "l'Estat ha arribat". Amb aquesta por es diu que aquest sistema "tornarà de nou, ens oprimirà una altra vegada, tornarà a Kobanê, tornarà a Afrin, tornarà a Hesekê". És a dir, la política que es feia sobre nosaltres era, sobretot, en un sentit mental. I aquesta por que es va crear dins de totes les persones encara no s'ha pogut eliminar.

Amb la política del règim Baas es van expropiar moltes terres de gent kurda i es van entregar a tribus àrabs. Per exemple, l'Eufrates està prop de Kobanê i d'Afrin, però l'aigua es feia servir només per a les terres dels propietaris àrabs. Hi havia gent que anava a la universitat i treia molt bones notes, però no els donaven càrrecs de responsabilitat, per què? Perquè havien de ser partidàries del règim Baas. Moltes vegades jo mateixa i molts companys i companyes vam ser detingudes. Al jutjat ens deien: "vosaltres voleu la divisió de Síria". Ens veien com

estrangeres. Fins i tot, vaig haver de signar una declaració en la qual suposadament jo havia dit: "sóc estrangera, vull dividir aquest país". Ells mateixos ho escrivien i jo havia de signar-ho com si ho hagués dit.

Abans de la revolució, malgrat tota la violència que hi havia sobre el poble kurd, nosaltres, especialment les dones, anàvem en secret a les cases i fèiem la nostra activitat: llegíem llibres del moviment i fèiem reunions per debatre'ls, o arribaven vídeos i quatre o cinc persones ens reuníem en una casa, tancàvem amb clau i corríem les cortines per veure'ls. Tot es feia de manera clandestina. Aquesta mentalitat, aquesta política del partit Baas, també influenciava les nostres famílies i tribus. Per exemple, què deien les famílies? Deien: "les dones no han de treballar, no han de fer tasques polítiques"; "les dones no s'han de moure soles per la societat"; "les dones no poden anar enlloc soles en cotxe al costat d'un home"; "la dona kurda només ha de ser a casa, ha de quedar-s'hi amb els fills". Fins que, a poc a poc, fa 40 anys van arribar els Apocî i per fi van obrir la porta a la gent kurda, van obrir el seu cervell i, com a un cos mort, li van donar vida de nou. Abans no es deia Rojava, es deia "petit *Başûr*", perquè el territori és petit i la població kurda és poca, només prop de quatre o cinc milions. Però ara això ha canviat, s'ha tornat "gran". A Bakur són 20 milions, però aquí, amb poc territori i poca població, ha sorgit quelcom molt gran, molt especial.

Recordo que un dia, abans de la guerra, va arribar l'Estat i va trucar a la porta. Hi havia companyes a casa. Cada vegada que les companyes (militants del PKK) arribaven a casa, els ensenyàvem per on s'havien d'escapar, qui eren les nostres veïnes, on vivia gent, quins llocs estaven buits; els ensenyàvem la casa perquè, si venia l'Estat, sabessin com sortir. Aquell dia va arribar l'Estat i va trucar a la porta i hi havia companyes. Des de la finestra de dalt vam avisar les veïnes, vam dir-los: "veïnes, aquestes són les nostres companyes". Van passar a l'altra casa per la finestra i amb roba diferent van sortir per la porta d'aquella casa. Llavors vam obrir la nostra porta, l'Estat va entrar i no hi va trobar ningú. Hi ha moltes històries així, a cada casa.

La política des de l'Administració Autònoma s'entén d'una manera molt diferent a l'anti-política que du a terme l'estat nació. Es defineix la política com una eina cap a la llibertat, entenent que una societat s'ha de polititzar, és a dir, autogovernar-se per poder-se alliberar.

Heval Ayşe Efendî

va començar la guerra] el PYD va triar la tercera via po- basant-se en aquesta, va protegir la política del poble s possible que sigui la primera vegada a la història kurda agi fet aquest tipus de política. Es deia: "les kurdes no er política. El poble kurd no pot fer diplomàcia". Hi ha hagut prop de 22 o 24 revolucions kurdes però com a resultat de la mala política i de la ingerència de la política externa, els seus líders van ser assassinats. Això és el que es pot veure a la nostra història, però el PYD, com he dit, va triar la tercera via i va aprofundir la seva connexió amb el poble. Al principi de la revolució, les persones que a Europa duien a terme la diplomàcia del PYD van voler fer reunions amb diferents organitzacions i no hi va haver resultats. Ningú ens va obrir la porta, només potser alguna persona d'algun ajuntament es va reunir amb nosaltres. Vam estar anys esperant entrevistes, però després de la revolució a Kobanê, després dels èxits i els assoliments que vam aconseguir amb la nostra política, la porta es va fer gran. Per primera vegada, dones kurdes com l'Asya Abdullah, amb roba kurda, i la Nesrin Abdullah, amb l'uniforme de les YPJ, es van reunir amb el president de França, es van reunir amb la reina Elisabeth i van fer les seves valoracions polítiques.

Rojava està connectada a la política global, a la política nacional i a la política que es fa avui sobre Síria. Per això nosaltres diem que hem creat la revolució de Rojava dins de la revolució siriana, i som una part de Síria. Som poble de Síria, però som kurdes. Hi ha àrabs, hi ha assíries, hi ha armènies i nosaltres també som part dels pobles que viuen sobre aquestes terres. La política que es du a terme dins de Síria és una política perduda. Per què? Aquesta revolució que va començar a Síria ja fa uns quants anys ha estat venuda, a diferència de la revolució kurda. Els centres de Síria han estat venuts, com Idlib, Hama, Homs..., se'ls han venut entre ells. Es venen les armes entre ells, es venen

el poble entre ells. Milions de persones han migrat, milions han estat assassinades, i milions segueixen vivint en tendes i ningú se'n fa responsable. Hi ha 22 països àrabs i cap ajuda a Síria. Aquesta política que es du a terme no té projecte, però nosaltres, com a kurdes, tenim un projecte basat en la filosofia de Rêber Apo. Vam crear aquí l'Autonomia Democràtica, les comunes, les assemblees... Però, en general, a Síria, no ha estat així. Hi ha hagut molta dispersió. La política s'ha fragmentat, el poble s'ha fragmentat. En canvi, aquí existeix aquest projecte i dins de l'Autonomia Democràtica, el poble àrab i les regions àrabs també hi tenen el seu lloc, com ara Manbij, Raqqa i Deir ez-Zor. Tot i això, en altres parts hi ha una política segons la qual Síria no s'autoadministra. Llavor, qui administra Síria? Iran i Rússia. Fa uns mesos vaig anar a Alep i hi havia controls de tres forces militars diferents, un de Síria, un altre d'Iran i el tercer de Rússia. La situació de Síria no està clara per la falsa política que es fa. La revolució siriana es va conèixer, com en altres estats, com la "Primavera àrab", però nosaltres, dins de la revolució siriana, vam construir la revolució kurda, i dins de la revolució kurda vam construir la revolució de les dones.

Heval Ayşe Heso

identa del PYD del 2017 al 2019: La política sempre nat a conèixer en el sistema actual a través de les ins- de l'estat. En canvi, la mentalitat del PYD es crea a de la Ideologia de l'Alliberament de la Dona. El PYD n l'àmbit de la política, contra la mentalitat de l'home ampós i conservador, aquest home que va crear l'esclavitud de la societat. El PYD també ha lluitat en l'àmbit social i desenvolupa el projecte de la Nació Democràtica sota les idees de Rêber Apo. És un sistema d'administració democràtica, el sistema de la Nació Democràtica que abraça dins seu l'alliberament de les dones, la germanor dels pobles i el model en què la gent s'autoorganitza d'acord amb la seva existència i les seves necessitats. Es tracta d'una cultura en què la gent s'autoadministra, una cultura en què realment la dona té una identitat, perquè sabem que l'esclavitud de la societat va començar amb l'esclavitud de la dona. Avui podem veure com el nostre sistema s'enfronta als atacs més grans. Per què? Doncs perquè és un projecte de-

mocràtic, un projecte que deixa fora els nacionalismes per tal que els pobles no estiguin al servei del sistema de poder, dels sistema capitalista i de l'estat nació sota una única bandera i una única llengua.

No dic "les dones kurdes", perquè ens organitzem com a sistema de Nació Democràtica. És veritat, la dona kurda ha tingut un rol molt important, però avui totes les dones volen desenvolupar aquest projecte com un sol cos, un sol cervell i amb les seves pròpies idees. Ara mateix, quan algú pensa en Rojava, directament ho connecta amb les dones. Es construeix el sistema de les dones; s'organitza l'existència de les dones; les dones defensen la seva terra, defensen la seva política, defensen les seves institucions i defensen els seus valors. Podem dir que és, abans de res, una revolució. Per això la revolució de Rojava es coneix com la revolució de les dones. Aquesta dona que durant milers d'anys va ser esclavitzada, avui veiem com es troba en una situació oposada. La dona està al davant en l'àmbit militar, en l'àmbit polític i en el social. En tots els àmbits les dones són al capdavant. I això per què passa? Perquè la dona, a la qual se li va robar l'essència, quan descobreix quina és la seva essència real, com a dona, lluita amb molta més força. Sabem que la política és especialment un àmbit de l'home, l'home trampós i conservador, però quan les dones fan política amb una nova mentalitat, amb la mentalitat de la dona, amb la identitat de la dona, deixen buida la política imposada durant milers d'anys pels homes.

Les dones dins del PYD s'organitzen també de manera autònoma i tenen el seu propi Consell de Dones. Com a altres partits de Rojava, les membres del PYD s'impliquen directament a les comunes i, com en tots els organismes i institucions de l'Administració Autònoma, funcionen a través de la copresidència.

Heval Hêvî Mustafa

El rol de les copresidentes depèn del lloc on treballen. En el sistema de les comunes, en el sistema econòmic, etc., a totes les institucions hi ha copresidència. Segons la institució on treballen s'encarreguen de la coordinació, de repartir la feina i d'aprovar les decisions conjuntament. La decisió no és per a tu sinó per a la societat. La societat de l'Orient Mitjà sempre ha viscut com li deia l'estat nació. Les decisions es prenien sempre a Damasc, fins a l'extrem que portar l'aigua a un poble petit s'havia de decidir a Damasc. En canvi, en el nostre sistema eduquem la societat perquè solucioni els seus problemes per si mateixa, a les comunes. Ens arriben les seves peticions; per exemple d'un poble on no hi ha electricitat. Primer intenten solucionar-ho elles mateixes i, si no és possible, recorren a l'administració i entre les copresidentes i la societat ens complementem. Per exemple, el poble diu: "hem recaptat tants diners però ens falta tant per comprar la màquina que necessitem" i l'administració ho complementa. No esperen que l'administració ho faci tot.

A totes les institucions de Rojava començàvem amb un mínim obligatori del 40% de representació de dones, i hi havia llocs que es quedaven buits. No obstant això, amb les formacions, els èxits de les dones, l'heroisme de les YPJ, les demostracions de les dones en l'àmbit polític..., tot això ha fet que la por de les dones s'esquerdés i comencessin a participar del treball polític. Es va decidir que a les eleccions el 50% de representants havien de ser dones. A l'inici va ser difícil perquè no trobàvem dones però, a poc a poc, van anar agafant confiança.

Heval Ayşe Heso

El [illegible] és el primer partit de tota Síria que utilitza el sistema [illegible]presidència. De què es tracta? És un sistema compartit, [illegible]ull la voluntat d'ambdós gèneres, però treballar juntes [illegible]comporta una lluita. Individualment, les copresidentes [illegible]som membres de la nostra comuna, perquè el sistema de comunes és el sistema que canvia la societat. La comuna és la llavor més petita però és la llavor amb més efecte. Responsabilitzar-nos del sistema de comunes és una de les tasques que recau sobre les nostres espatlles. Jo sóc copresidenta del partit però també soc membre de la comuna del meu barri, que hem creat entre diverses famílies, i aquesta també és la meva responsabilitat, encara que estigui al nivell més alt de l'administració.

Com a PYD assumim especialment la responsabilitat d'assentar el sistema de comunes i també de formar-ne part.

En el sistema de comunes, totes les que formen part de la comuna voten, entre les persones que es presenten, per triar la copresidència. En el sistema d'assemblees, per exemple, tota la població dona el seu vot. En el partit és diferent. Les membres del partit fan el seu congrés cada dos anys i allà voten entre les que es presenten per a copresidentes. L'any passat vaig sortir escollida copresidenta, així que l'any vinent hi haurà eleccions de nou. Si ens fixem en altres partits, les seves secretàries i presidentes hi són durant anys. En el nostre sistema ningú pot ser copresidenta durant anys, perquè qui ho és acumula poder. Per això la nostra normativa no permet que algú es torni a presentar a les eleccions de copresidència després de dos anys.

La societat, com veu els partits? Els veu connectats als homes. Ells han de dirigir els partits; els seus representants sempre han de ser homes. No obstant això, actualment quan veiem el PYD amb l'avantguarda de les dones, amb l'assemblea de dones, amb la seva coordinació de dones, amb el seu sistema de copresidència, veiem que s'està duent a terme una revolució molt forta dins la societat. Actualment som el partit més acceptat dins de Rojava i el percentatge de dones supera ja més de la meitat dels nostres membres.

Democràcia

"Les relacions entre la llibertat i la democràcia són força confuses. Quin és l'origen de quina; aquest és un punt de debat arreu, però fàcilment podem dir que la seva relació és, sobretot, de protecció mútua. Tant com pensem en la llibertat connectada a la política social, en la mateixa mesura la podem connectar amb la democràcia. La situació més evident de la política social és la política democràtica. Llavors es pot definir la política democràtica com una eina real d'alliberament. Fins que no es faci una política democràtica, la societat en general, especialment cada grup i poble, no podrà polititzar-se ni tampoc ningú podrà alliberar-los mitjançant el

camí de la política. La política democràtica és una escola real per a l'aprenentatge de la llibertat i la seva posada en pràctica."[136]

Rêber Apo

Heval Ayşe Efendî

…a té necessitat de democràcia; però, fins que el poble no … la democràcia, fins que la seva mentalitat no canviï, fins …es creï la democràcia real en la mentalitat de les persones, … fins que la persona per si mateixa, en la seva existència i en la seva identitat no sigui democràtica, no es podrà dur a terme la democràcia. Només hi ha una democràcia; a la democràcia no hi ha violència, no hi ha repressió, no hi ha dificultats. Només hi ha una democràcia: la igualtat. Rêber Apo, per primera vegada al món, va instaurar el sistema de copresidència. El poble no ha arribat al nivell d'enteniment de la democràcia. Això és una realitat, no ho neguem. Els problemes que hi ha ara entre el poble són a causa de la manca d'enteniment de la democràcia. Per exemple, hi ha copresidenta i copresident; si l'home diu "jo sóc president i tu ets la meva ajudanta, puc fer el que jo vulgui", vol dir que no hi ha democràcia, no hi ha igualtat democràtica.

Heval Hêvî Mustafa

…ersona viu amb el color amb el qual vol viure, però sense … a les altres persones. Hi ha uns límits i, dins d'aquests, … un jardí, hi ha flors de tots els colors. Els estats dictatori…el contrari, són una terra seca i dins seu hi ha el poder del sistema que elimina totes les persones. Elimina les nacions, les dones, les religions, els parers diferents... només deixa un color. Però a la democràcia cadascuna té el seu color. Les dones, els homes, la gent yazidita, alevita, kurda, àrab viu conjuntament dins d'uns límits però amb els seus colors.

136 Öcalan, Abdullah (2020), *op. cit.*, pàg 43.

Consell Democràtic Sirià

El PYD és el partit més conegut per l'important rol ideològic que ha jugat en el desenvolupament del sistema polític i social de la revolució, però existeixen molts altres partits polítics: el Partit Liberal, el Partit Comunista, el Partit de l'esquerra kurda a Síria, el Partit Pau Democràtica, el Partit Verd, etc. Tots aquests partits tenen representació dins del sistema confederal de l'Administració Autònoma. També hi ha organitzacions que no estan a favor dels principis democràtics d'aquesta revolució, com és el cas de l'ENKS[137] que segueix la línia política marcada pel PDK de Barzanî a Başûr, i pacta amb l'estat turc per desestabilitzar l'Administració Autònoma des de dins del territori del nord i l'est de Síria.

La majoria de partits estan representats i es coordinen a través del Consell Democràtic Sirià. El consell es va crear l'any 2015, i és una assemblea en què es troben representats els diferents partits i organitzacions polítiques, així com organitzacions civils del nord i l'est de Síria. El Consell Democràtic Sirià és la part política de l'Administració Autònoma, la qual s'encarrega de qüestions més administratives i executives. Normalment, tant les negociacions amb el règim sirià com les relacions diplomàtiques internacionals es duen a terme a través del consell, que intenta també generar un marc polític comú, democràtic i descentralitzat per a tota Síria. El Consell Democràtic Sirià està format per la Conferència General, el Consell Polític i el Consell Executiu. La Conferència General es reuneix anualment i decideix les línies generals en termes polítics. Al Consell Polític hi participen representants de totes les organitzacions presents a la Conferència General, es reuneix mensualment i té funcions legislatives i executives. El Consell Executiu serveix d'òrgan de direcció executiva i està format per entre 13 i 15 membres, triades al Consell Polític per un any.

Un dels partits polítics representats al Consell Democràtic Sirià és el Partit per al Futur de Síria, fundat a Raqqa el 2018. En termes

---

137 **ENKS**: *Encûmana Niştimanî ya Kurdî li Sûriyê* - Consell Nacional Kurd a Síria.

pràctics, podria entendre's com una alternativa del PYD, d'àmplia majoria kurda, per a la població dels territoris de majoria àrab.

Heval Hevrin Xelef va ser la fundadora i Secretària General d'aquest partit. Va ser executada brutalment el 12 d'octubre de 2019 per *Ahrar al-Sharqiya*, una facció gihadista que rep suport de l'estat turc, prop de l'autopista M4, al sud de Girê Spî. L'assassinat es va emprar com una arma mediàtica contra la població. Va ser un missatge clar enviat a totes les dones: "si us rebel·leu, si no compliu les nostres lleis i les nostres ordres, això és el que us passarà". La Heval Hevrin era coneguda per la seva dedicació a la societat, el seu compromís i el seu talent per a la diplomàcia, ja que facilitava l'acostament i l'enteniment entre els diferents grups socials a Síria. En un discurs pronunciat al vuitè aniversari de l'aixecament popular a Síria, va reiterar la seva convicció que la crisi de Síria no es pot resoldre mitjançant la guerra. Va dir: "han passat vuit anys. L'aixecament popular contra la crisi i la lluita del poble sirià s'ha dut a terme amb un gran sacrifici i s'ha convertit en una guerra. La crisi persistent a Síria, que ha causat l'expulsió i la matança de la població, no pot resoldre's sense una solució política". En tots els discursos, la Heval Hevrin assenyalava la importància del diàleg entre les diverses forces polítiques i grups socials de Síria.

Şehîd Hevrin Xelef

Heval Ayşe Heso

ma polític que es desenvolupa al nord i l'est de Síria és posta per al món sencer. Totes sabem que ara, a Síria, à duent a terme la Tercera Guerra Mundial, i sabem i tot el món té el seu propi projecte que vol implementar en aquest estat. Però nosaltres també en tenim un, tenim una política real, una política que es construeix colze a colze amb el poble. Per això podem veure com ningú pot desenvolupar el seu projecte al nord de Síria relaxadament. Nosaltres treballem per a tota Síria. Quan serà democràtica Síria? Quan deixarà de ser centralista i tothom tindrà el seu lloc? Quan hi hagi una política real, per al poble, una política ètica i amb principis. Totes sabem que Rêber Apo porta anys amb un aïllament molt fort. Per què? Perquè Rêber Apo té la clau de la solució de l'Orient Mitjà i de tot el món. Podem dir que el seu aïllament és un aïllament internacional i per això hi ha un silenci general davant la seva situació. Cal una lluita molt forta per trencar aquest aïllament que, de fet, s'està duent a terme no només a l'Orient mitjà, sinó arreu. Avui a tot el món hi ha una veu que diu que Rêber Apo no és només el guia del poble kurd, sinó que és un guia de totes les partidàries de la llibertat.

CAPÍTOL 11

Economia

> "L'economia comunal democràtica és el camí cap a la solució per tornar a fer possible la vida humana a la societat, ja que la tendència del capitalisme al màxim benefici l'ha convertit en una societat de treballadores esclavitzades i aturades. L'economia és un fenomen que al llarg de la història sempre s'ha gestionat de manera comunal. No hi pot haver economia sense la comuna. El significat de la paraula economia és "la llei de la comuna familiar". La forma que adopta l'existència de la societat sempre és la de la comuna. En la història no hi ha cap economia que hagi començat per l'individu. La història i la societat no coneixen una economia privada tan monstruosa com l'estat nació, creat pel capitalisme. L'economia privada s'ha identificat sempre amb el robatori i ha estat marginada al llarg de la història"[138]
>
> Rêber Apo

L'economia de l'Administració Autònoma oscil·la entre, per una banda, el desig d'assolir un model allunyat dels interessos capitalistes i, per l'altra, una realitat econòmica amb recursos escassos, una taxa d'atur elevada i una economia poc diversificada que no és capaç per si sola de cobrir totes les necessitats de la població. L'activitat econòmica principal a l'AANES és l'agricultura i la ramaderia, tant de manera extensiva com en el marc de l'economia familiar. Les polítiques del Règim Baas van convertir Rojava durant 40 anys en el "graner de Síria", de manera que van imposar un model d'agricultura extensiu basat en el cereal, el cotó i els llegums. Els agricultors havien de participar en plans de producció molt estrictes, imposats pel Règim, els quals excloïen altres tipus de cultiu. Les oficines públiques de blat i de cotó els subministraven llavors i

138 Öcalan, Abdullah (2012), *op. cit.*, pàg. 529.

els compraven tota la collita a preus fixats per l'Estat. Així, doncs, l'estricta política estatal del Règim no va permetre que hi hagués una diversificació de l'economia en les diferents parts de Síria, fet que ha generat que el territori de l'AANES continuï tenint avui dia una economia basada en el sector primari. Actualment, a causa del bloqueig econòmic, el territori té poques possibilitats d'exportar els seus productes, i el règim sirià encara és el principal comprador de matèries primeres.

Pel que fa a la importació dels productes necessaris per a la població hi ha bàsicament dues vies comercials oficials: mitjançant el règim sirià o bé a través del pas fronterer de Semalka[139]. Molts dels productes que creuen per Semalka i proveeixen les famílies de Rojava provenen de Turquia o de l'Iran, que són els grans productors de la regió. També hi ha, per descomptat, una economia submergida important i un gran mercat negre, sense els quals la població no podria sobreviure. Aquesta vessant econòmica és coneguda per totes i també acceptada en la mesura que no produeixi un desequilibri en l'economia oficial. Així mateix, cada cop més famílies a l'AANES reben remeses de diners dels familiars que van emigrar a Europa o a altres parts del món, i que ajuden a sostenir part de l'economia familiar.

Convé posar de relleu que la situació de guerra perllongada manté la majoria de la població empobrida, i impedeix el desenvolupament de l'economia i la producció. La destrucció d'infraestructures, la paralització i la destrucció de gran part de la indústria i el bloqueig internacional fan que la situació econòmica sigui de crisi constant.

Sens dubte, un dels problemes més grans per al desenvolupament de l'economia al nord i l'est de Síria és el bloqueig de les seves fronteres. Des que es va produir l'alçament i la revolució a Rojava, els estats veïns han imposat un embargament a les fronteres per evitar el desenvolupament del nou sistema. Rojava no té sortida al mar. A més, d'una banda, la seva frontera nord de 822 km està tancada des de 2011, tot i que no va ser fins el gener de 2016 quan

---

139 El pas de Semalka és el pas fronterer entre Rojava i Başûr.

Turquia va segellar-la completament, prohibint el pas de cap mena d'ajuda. Ni tan sols les refugiades no poden creuar; aquelles que ho intenten són retornades immediatament i moltes han de retrocedir sota les bales de l'exèrcit turc que patrulla la zona. D'altra banda, al sud abans hi havia l'Estat Islàmic i actualment hi ha el govern sirià, amb el qual s'estableixen algunes relacions comercials que són completament imprescindibles per a ambdós territoris. A l'est, a la frontera amb el KRG i l'Iraq, la política d'embargament és més inestable i està pensada amb la intenció d'esdevenir un mecanisme de pressió contra el territori. Quan Turquia vol sufocar l'AANES dialoga amb el PDK perquè tanqui completament les fronteres i no permeti ni el transport de persones ni de mercaderies. A més, el PDK imposa impostos elevats a la frontera, per la qual cosa les mercaderies que arriben a Rojava són molt més cares i el seu abast és extremadament limitat: alguns aliments, petits aparells electrònics com ara telèfons mòbils i roba, però no hi ha subministraments mèdics ni materials per a la millora de les infraestructures o elements essencials per a l'atenció a les persones i la provisió de serveis bàsics. L'embargament també s'adreça a les persones. Des del març de 2016, gairebé no es permet l'entrada de persones d'altres països, cosa que limita la solidaritat internacional. Abans es permetia l'entrada de periodistes, persones interessades i activistes, però ara només un grapat de periodistes dels mitjans de comunicació més grans pot passar sense gaires dificultats administratives. Els habitants de Rojava poden sortir-ne i tornar a entrar-hi només en cas d'emergència i, en aquest context, alguns membres del PDK han format estructures mafioses que trafiquen amb joves de Rojava a canvi de diners[140].

Així mateix, les polítiques internacionals en contra del règim sirià (com ara les sancions imposades pels EEUU) afecten directament tota l'economia, inclosa la de l'AANES. Un dels principals problemes és la inflació monetària, la qual comporta una pujada de

140 Ayboga, Ercan (2017). *Embargo Total*; 'ISKU Informationsstelle Kurdistan e.V.'; https://isku.blackblogs.org/3904/embargo-total/

preus que afecta directament el consum de les famílies i el seu poder adquisitiu. L'AANES intenta contrarestar aquest efecte augmentant els salaris dels i les treballadores de l'administració, així com establint límits als preus en productes de primera necessitat quan és possible. A més, les invasions d'Afrin (2018) i Serêkaniyê i Girê Spî (2019) per part de l'estat turc han suposat no només una profunda crisi humanitària, sinó també un cop dur a l'economia de tota la regió. L'escassetat de farina durant la crisi de 2020 i 2021 va ser causada en bona mesura per la destrucció o robatori de les sitges de gra que es trobaven a la regió de Serêkaniyê i Girê Spî, i que van ser preses per l'Exèrcit Nacional Sirià.

Heval Hûrî

î de la Comissió d'Economia de Dones de l'AANES: En-em lidiant amb els efectes de les polítiques econòmiques ;im Baas. Per exemple, al cantó de Cizirê, pel que fa a ltura, només es cultivava blat i es feia a través de mo-ı, ja que Síria estava dividida en diferents subzones agrí-bles. A banda d'aquest coneixement especialitzat, la societat no sabia de quina altra manera es podia practicar l'agricultura. Així, doncs, a causa d'aquesta especialització, trobem dificultats en la producció industrial al nord. Senzillament hi ha una manca d'experiència. Aquest és un problema general a Rojava; tenim una bretxa de coneixement.

A causa del monocultiu en l'agricultura, no hi havia fàbriques a la regió. Els pocs llocs que tenien aquest tipus d'infraestructures van ser destruïts deliberadament pel Règim al principi de la revolució, per la qual cosa no els vam poder utilitzar i vam haver de construir l'economia des de zero. La situació al nord i l'est de Síria era i continua sent molt caòtica a causa de la guerra i, en general, la situació econòmica és molt difícil. Per això vull posar èmfasi en el fet que els tres àmbits, -l'economia, la política i la guerra-, són interdependents i no podem considerar-los per separat.

D'una banda, tenim el problema que els treballadors que abans, sota el Règim, eren especialistes, van migrar a causa de la situació política d'aquell moment. Així, la seva experiència també es va perdre. De fet, aquells que se'n van anar no se sentien realment vinculats a la seva terra. No obstant això, d'altra banda, tenim el coneixement local i regional que s'ha produït durant

> la revolució. Les persones que van arribar durant la revolució tenien coneixements diferents i volien aportar idees i ajuda. En l'àmbit econòmic, podem afirmar que s'ha desenvolupat quelcom propi en tots els sectors: a l'agricultura, la indústria, la producció de petroli..., fins a la producció de medicaments en el sector sanitari.

L'economia de l'Administració Autònoma encara es troba en una fase de transició. Amb l'inici de la revolució, l'administració ha anat implementant noves polítiques econòmiques i de desenvolupament, per tal d'anar adaptant el model a l'ideari revolucionari. Una de les propostes principals és la creació de cooperatives de treballadores en diversos sectors de l'economia. Algunes d'aquestes cooperatives estan formades exclusivament per dones. Les cooperatives de dones són gestionades principalment a través del Comitè d'Economia de la Dona de Kongra Star, el qual treballa estretament amb les comunes. També hi ha altres projectes d'economia comunitària per a dones organitzats per la Fundació Dones Lliures de Rojava o WEQFA Jin, la qual organitza també programes de formació en diversos sectors econòmics. L'any 2020, el nombre de cooperatives de dones treballadores establertes pel Comitè d'Economia de la Dona era més gran de 100 en tota l'Administració Autònoma. Més de la meitat són cooperatives agrícoles i una gran part es troben al cantó de Cizirê. Les altres cooperatives són fleques, botigues de roba, restaurants o tallers de producció de conserves. En aquestes cooperatives treballen aproximadament 7.000 dones, de les quals unes 4.000 treballen en cooperatives agrícoles.

Comitè de Formació de Hesekê: com a societat, volem cons- nostra pròpia economia, amb els nostres propis mitjans, ependre d'altres estats. Aquest és un pilar fonamental realització de l'Autonomia Democràtica. L'economia ció democràtica és ecològica. S'adreça contra la lògica de la maximització del benefici; contra el monopoli. Es tracta de construir un mercat social de productes que siguin útils per a la societat, que puguin cobrir-ne les necessitats bàsiques perquè ningú passi fam mai més i el nombre més gran possible de persones pugui tenir una feina amb sentit i viure d'ella.

Plantegem un sistema econòmic comunal en què cada comuna sigui autosuficient. Cada comuna té cooperatives en funció de les necessitats de la comunitat local. Alhora, volem reforçar els valors ètics entre la societat i crear consciència per a una economia alternativa i solidària. L'economia de mercat ha de ser limitada, encara que donem suport al comerç i a l'economia de l'intercanvi.

En les condicions actuals de guerra encara no és possible construir quelcom completament independent. Però, tanmateix, estem intentant desenvolupar una economia que satisfaci les necessitats de la societat. També hem de fer front als atacs del capitalisme. No estem aïllades del món i necessitem el comerç transfronterer, però hem de minimitzar els danys, i fent-ho podem mostrar alternatives. Aquests són els enfocaments que estem seguint en aquest moment.

Alhora, lluitem contra els estats que volen explotar els nostres recursos naturals. Per exemple, aquí hi ha molt de petroli, i les empreses transnacionals hi tenen un gran interès. En la construcció de l'Autonomia Democràtica és important partir d'una anàlisi local. De quina manera els estats nacionals exploten els recursos locals? Hi ha hagut una gran resistència entre la societat cap a aquest tipus de sobreexplotació. Sigui quina sigui la regió de la qual es procedeixi, és important analitzar quines bases econòmiques existien a la regió, com es van destruir amb l'auge del capitalisme i quina resistència hi va haver. Aquesta és

> una qüestió clau per a la construcció de l'Autonomia Democràtica.
>
> El primer pas consistiria en recordar les formes de producció i d'economia que s'han oblidat. I és també important prendre consciència de les necessitats artificials creades per la modernitat capitalista. Abans, la dona tenia un paper central dins l'economia que redundava en benefici de la societat. Tot i que no ens interessa una còpia utòpica d'aquella època, ja que les condicions són diferents, els béns comuns, que pertanyen a la societat, s'han de protegir contra l'explotació i el saqueig neoliberal. Per això cal establir certes regles; per protegir els recursos calen lleis regionals.

Per posar en marxa les cooperatives, el Comitè d'Economia de la Dona es posa en contacte amb les comunes locals, identifica les necessitats de la comuna i les introdueix en la finalitat de les cooperatives a través de sessions de capacitació. El Comitè d'Economia de la Dona ha començat a exercir un paper més proactiu en la creació de cooperatives i, per això, procura determinar les necessitats de les residents locals i, en conseqüència, establir projectes cooperatius. L'objectiu és la incorporació de les llars més pobres d'una comuna. És a dir, s'impulsen projectes amb dones que han perdut el marit durant la guerra o que el tenen malalt, i s'hi inclouen dones joves que no han pogut estudiar i que poden prendre el model cooperatiu com a oportunitat per desenvolupar-se.

Les cooperatives de dones que inicien la seva activitat amb l'ajuda del Comitè d'Economia de la Dona compten amb el 100% dels costos inicials coberts per la institució, segons les necessitats de cada projecte. Aquest Comitè també els ofereix capacitació i proporciona contactes a les que cerquen sòcies comercials. Més enllà de les aptituds professionals i els aspectes econòmics de les cooperatives, l'educació té com a objectiu transmetre els valors polítics i socials de l'empresa cooperativa.

Heval Hûrî

osaltres, el primer pas és, en general, crear coneixement societat sobre per què les dones han de participar en nia. Encara hi ha molt desconeixement i també por en- lones a fer aquest pas. És per això que el camí de l'edu- indispensable; volem animar les dones a fer aquest pas mpartint coneixements amb les nostres ofertes educatives. Els seminaris tracten temes molt diferents. Per exemple, la cria d'animals, la producció de mel o el cultiu de festucs. També oferim unitats formatives en àrab, perquè la nova economia no només s'ha de construir entre la població kurda. Diem que ha de ser democràtica, i això vol dir que tots els grups de població hi han de participar. També hi ha dones àrabs que participen activament en la gestió de l'economia i que tenen moltes responsabilitats.

Les dones s'enfronten a grans obstacles i dificultats, ja que per a la societat el fet que les dones treballin, per exemple, en un restaurant, era i encara és en molts casos una qüestió vergonyosa. Ara, en canvi, s'estan obrint restaurants on totes les treballadores, des de les cuineres fins a les gerents, són dones.

La ciutat de Dêrîk és un dels llocs on s'han desenvolupat i consolidat més les cooperatives de dones. Moltes de les cooperatives d'aquesta ciutat són de producció agrícola i ramadera, i allà es va crear el Mercat de les Dones per poder vendre directament els productes sense necessitat d'intermediaris. Aquest mercat va ser impulsat pel Comitè d'Economia de la Dona de Dêrîk, però avui dia està completament gestionat per les dones que hi treballen. En aquest mercat, les dones poden vendre els seus productes a les parades, i durant dos anys no paguen el lloguer ni l'electricitat del lloc de venta. Les diferents tasques necessàries, com la neteja, s'organitzen de manera comunal, i les dones mateixes decideixen tant les regles de funcionament com els horaris d'obertura. També s'ha obert un altre mercat de dones a la ciutat de Qamişlo, que segueix els mateixos preceptes.

Heval Meyaser Mahmud

Portaveu del Comitè d'Economia de Dones de Dêrîk: Fins i tot abans de la revolució existia en la nostra societat una organització política i social de les dones, organitzada pel PYD i la Yekîtiya Star. Però les condicions han canviat com a resultat de la guerra. Les dones van veure la necessitat de guanyar-se la vida per si mateixes. L'economia de les dones està organitzada a Dêrîk des de 2014-2015, però abans ja hi havia algunes cooperatives de dones i d'altres d'agrícoles. Ara tot això s'ha professionalitzat: s'hi han afegit cooperatives de comerç, artesania i feines manuals, així com dones amb projectes propis i dones que treballen per compte d'altri. D'acord amb les seves necessitats, s'ha creat un Consell d'Economia de la Dona i diverses institucions a través de les quals es coordina tota la feina. Actualment (2019), unes 200 dones treballen en les estructures autònomes de l'economia de les dones a la ciutat de Dêrîk.

Abans de la revolució, les dones només podien treballar de manera independent fins a cert punt. Només les que tenien un diploma i la ciutadania siriana podien treballar com a funcionàries en les institucions. Les que volien muntar un negoci eren condemnades a l'ostracisme per la societat. Només les dones els marits de les quals havien mort i havien de criar criatures petites pel seu compte treballaven de forma independent però aquestes no representaven ni l'u per cent. Però des que va començar la revolució, i amb les activitats de Kongra Star, prop de la meitat de les dones de Dêrîk treballen ara a les estructures de dones, en cooperatives o en institucions de l'autogovern. Tot i això, encara el 50% de les dones segueixen sense feina. Per això nosaltres, com a Comitè d'Economia de la Dona, estem desenvolupant projectes perquè totes les dones que busquen i necessiten feina puguin trobar-la.

El Consell d'Economia de la Dona treballa sota el paraigua de Kongra Star. Visitem les comunitats de dones i celebrem reunions a diferents llocs, on preguntem per les necessitats i idees entorn de la comunitat. Elles són les que fan els suggeriments. Per exemple, comenten que necessiten un forn al barri. A continuació investiguem: Quines són les possibilitats? Qui hi pot col·laborar? Quines despeses comporta? Preparem un informe sobre tot això, que després presentem al municipi i al

Consell d'Economia de la Dona per votar-lo. Si el municipi hi està d'acord, ens asseiem amb les dones i discutim com posar-lo en pràctica. Parlem de què és una cooperativa, quin és l'objectiu i com funciona. Si hi ha un acord, acompanyem els primers passos pràctics. Les ajudem econòmicament en la posada en marxa fins que totes les dones estiguin formades i puguin organitzar-se i finançar-se per si mateixes. Aleshores, les dones de la comunitat ho fan tot pel seu compte. El nostre paper com a consell és donar suport a la fundació de cooperatives, acompanyar-les en la venda dels productes i organitzar la formació contínua. Així, doncs, el nostre rol és capacitar la comunitat perquè sigui autosuficient. No volem ajuda ni viure depenent del Règim ni de l'home.

Enguany s'han obert noves cooperatives i ens hem centrat en les comercials. Han sorgit quatre projectes. Un d'ells és Hevgirtina Jin[141], al poble de Qisirdi. En aquesta cooperativa hi treballen cinc dones. Abans no hi havia cap botiga al poble, i les dones en van obrir una per no haver d'anar sempre a la ciutat a comprar els aliments. Ara poden fer les compres al seu propi poble. A la comuna de dones Şehîd Xebat sis mares han fundat una cooperativa comercial amb el nom de Hevgirtina Hêvî[142]. Esperem que totes les dones se solidaritzin entre elles. També hem obert menjadors a 21 escoles, gestionats per dues cooperatives. A cadascuna hi treballen vuit dones, i es reparteixen els ingressos a parts iguals entre elles. La majoria de les dones que hi treballen van perdre els marits a la guerra. D'altres són dones solteres grans o dones que no han tingut l'oportunitat d'anar a escola. Són petites passes. Aquí no tenim l'oportunitat de construir grans fàbriques.

A més d'una cooperativa de forn, una de restauració i una de ramaderia, tenim des de fa dos anys una cooperativa agrícola on treballen 50 dones. Elles fan tota la feina. Sembren i planten. Quan cal, fertilitzen i reguen els camps. Al final de la temporada, cullen i es reparteixen la collita entre elles. Hi ha una altra cooperativa on fan pasta de pebrot i tallen albergínies i altres verdures. Aquesta cooperativa treballa per temporades però els seus productes es venen durant tot l'any.

---

141 ***Hevgirtina Jin***: "Cooperativa de la Dona" en kurd.
142 ***Hevgirtina Hêvî***: "Cooperativa Esperança" en kurd.

La nostra societat és feudal. Per això, nosaltres eduquem la societat per canviar-ne la mentalitat. Al començament cal fer una mica de propaganda, impulsar el coneixement entorn el fenomen de l'economia social, i organitzar reunions sobre el tema per fer-lo arribar a les comunes. Mica en mica, les dones es van esforçant i assumeixen l'economia per si mateixes. Fins avui seguim traient força del dolor causat per la mentalitat de la propietat privada, aquest pensament de "tot per a mi i res per a totes". Podem dir que el nostre camí s'ha escurçat, però encara ens queda la part més gran per fer. I per poder avançar més, cal impulsar l'avantguarda de l'economia de les dones i crear acadèmies per formar-les. Cal sacsejar aquesta mentalitat. Nosaltres hem de viure per la nostra societat i la societat per nosaltres.

Una de les cooperatives de dones a la ciutat de Dêrîk és el forn de pa Adar[143], on treballen cinc dones. Dues d'elles expliquen les seves experiències sobre la feina i les dificultats que van patir per poder obrir el forn.

Heval Nahide Hesan

adora del forn de pa Adar a Dêrîk: Al principi érem u dones. Vam crear una cooperativa i vam obrir un esprés vam veure que no hi podíem treballar tanta gent vam quedar cinc. Totes juntes portem la farina, acon- el dièsel per a les màquines o les bombones de gas butà, etc., ho fem tot nosaltres. Venim aquí cada dia a les cinc del matí i preparem la massa pel pa. Quan la massa fermenta comencem a enfornar i a vendre pa directament. Segons com va el dia, seguim aquí fins a dos quarts de dotze o les dotze, però de vegades ens hem de quedar fins a les dues. Estem contentes perquè treballem juntes.

La idea que una dona treballi és una de les idees de Rêber Apo i les companyes ho posen en pràctica aquí. A l'inici vam tenir problemes perquè els homes deien: "com, que una dona treballi!?" I, a més a més, sortir tant d'hora cap a la feina feia el problema encara més gran. Però seguim treballant juntes, i com que estem entre nosaltres, sense homes, ho fem rela-

143 *Adar*: "març" en kurd.

xades i tranquil·les. Fem pa, el venem, els homes el compren i ja està. Què diran ara els homes? Coneixen la filosofia del moviment de dones i de Rêber Apo. Abans de la revolució no podíem treballar i tota la feina la feien ells. En canvi, després de la revolució ja no alcen tant la veu."

Dones treballant al forn de pa Adar

Des del punt de vista del funcionament, les cooperatives poden ser diverses. Per exemple, les cooperatives d'aliments venen una part de la seva producció i reparteixen els diners entre totes les seves membres, i els productes que sobren els reparteixen també entre elles. A les cooperatives agrícoles pot variar la quantitat de producte que obté cada treballadora en funció de les hores de treball que hagi fet. Quan una cooperativa no té diners per a les eines que necessita, el Comitè d'Economia les compra, i quan la cooperativa va generant diners els tornen al comitè, per així poder ajudar altres cooperatives que els puguin necessitar, de manera que l'economia es mou de manera circular.

Cada cooperativa té una reunió setmanal i a principis de cada mes es reuneixen les portaveus de totes les cooperatives d'una regió. Seguidament, presenten els informes de treball i financers, avaluen conjuntament el progrés fet, comparteixen crítiques i suggeriments entre elles i prenen decisions per al treball i l'organització conjunta.

En primer lloc, cal esmentar que no totes les cooperatives generen beneficis. Hi ha cooperatives de serveis que simplement generen una prestació que no es comercialitza. En el cas de les que generen guanys, aquests es divideixen en quatre parts:

- Es paga una part com a impost a l'organisme de suport, és a dir, al Comitè d'Economia de la Dona o a l'Oficina de Cooperatives locals, el qual es reutilitza per desenvolupar noves cooperatives. Les cooperatives que reben el suport del Comitè d'Economia de la Dona han de pagar un impost del 5% dels beneficis després de sis mesos d'activitat per tal de finançar nous projectes.
- Una part es reinverteix en el desenvolupament de la cooperativa. Les directrius per a les cooperatives de l'AANES recomanen el 25%, però la quantitat habitual reservada per a la reinversió és més aviat el 10%.
- Una part es fa servir per al desenvolupament de projectes locals. Algunes cooperatives estan connectades amb altres institucions, per exemple, amb la institució de familiars de màrtirs. La institució ofereix suport a la cooperativa que, alhora, cedeix una part dels beneficis a aquesta organització de la societat civil que treballa amb famílies pobres, vídues, discapacitades o afectades per la guerra. Així mateix, les dones vinculades al moviment de Kongra Star, a través del Comitè d'Economia de la Dona, destinen una part dels seus beneficis a donar suport al treball de les dones del nord i l'est de Síria. Altres també poden donar suport a projectes individuals de la comunitat local.
- La resta es distribueix entre els membres de la cooperativa.

Llevat dels impostos, cada cooperativa és qui decideix la distribució entre totes aquestes parts.

Heval Meyaser Mahmud

operativa regula el repartiment dels seus beneficis. Per e, les cooperatives de menjadors a les escoles: cadas- t vendre diferents quantitats, però com que tots els s es recapten i es reparteixen, a principis de mes totes

> poden pagar la mateixa quantitat. A més, a cada cooperativa hi ha una caixa on les treballadores posen una part dels seus ingressos per poder fer compres per a la cooperativa. Totes les que poden fer-ho, paguen aquesta part, però aquelles que es troben en una situació que no els hi ho permet, no ho fan, i fins i tot poden agafar diners per abastir-se. La seva part és assumida per altres dones. Alhora, intentem finançar la construcció de nous projectes mitjançant fons comunitaris. Si una nova cooperativa necessita una màquina, la podem finançar amb aquest fons. Si la cooperativa funciona bé, retorna l'import al fons després d'un temps determinat. De vegades, en alguns projectes, n'hi ha prou amb una companya per fer la feina necessària i les altres membres de la cooperativa s'han de quedar a casa. No obstant això, continuen rebent els diners que els corresponen. Som un sistema fet per i per a dones, així que cap no es queda amb un plat buit; ens hem de donar suport mutu.

El Règim va desenvolupar una política que va generar una població depenent del govern central, especialment des del punt de vista econòmic. Per això, el desenvolupament econòmic i la creació d'una economia basada en les cooperatives troba força dificultats, que les companyes intenten superar. A més, cal tenir en compte les condicions de guerra. Els projectes que es desenvolupen estan connectats a la realitat i la situació del territori i la guerra és una realitat latent en el dia a dia, que produeix una gran pressió tant militar com política, psicològica i també econòmica.

.

***Rêveberî* del Comitè d'Economia de la Dona de Qamişlo**

La intenció és que tot allò que és material, com la carn, el petroli o l'agricultura, es produeixi de manera cooperativa, i que no s'importin productes de fora, sinó que els produïm nosaltres mateixes. No obstant això, en el marc d'aquesta política, no volem dur a terme un socialisme estanc. No estem en contra del mercat lliure, però lluitem en contra del monopoli.

Hi ha un problema amb la feina en les cooperatives, perquè el Règim va acostumar la gent a no treballar. Els van deixar sense feina, fins i tot l'agricultura o la ramaderia estava en mans dels senyors feudals, dels propietaris de grans terres; no era quelcom del poble. Van acostumar la gent a estar allunyada de la feina. En aquest sentit, la ramaderia és una cosa nova per a la gent, i els centres d'economia han d'insistir perquè la gent faci aquesta feina. Per això, el desenvolupament de les cooperatives és difícil. A més, el que succeïa és que la gent anava a les cooperatives, hi aportava els seus diners però després no hi treballava. Ara estem canviant el mètode; no volem que qui sigui membre d'una cooperativa doni diners a la cooperativa, volem que hi treballi.

Durant el Règim Baas la política consistia en treballar a les fàbriques, on les persones hi anaven com a treballadores i n'obtenien beneficis, però ara el que volem construir és una economia comunal on treballem juntes, tot i que encara perviu la mentalitat de "treballo tant, guanyo tant, i aquests diners són meus". Hem de canviar aquesta mentalitat perquè la feina sigui conjunta i s'entengui d'una manera comunal. El problema és que no s'està trencant amb la mentalitat de l'home, el capitalisme i la religió. Perquè la concepció de l'economia està connectada al benefici econòmic. En aquest sentit, s'ofereixen formacions a les dones perquè coneguin els seus drets i perquè entenguin la seva llibertat, en definitiva, per fer un canvi de mentalitat.

No volem fer propaganda afirmant que "tot va molt bé", "hem assolit aquests èxits", etc. En la societat trobem característiques capitalistes, com ara donar diners per fer que algú treballi per tu. Hem aturat aquestes cooperatives; lluitem contra aquestes actituds. Els errors venen d'ambdues parts, tant de la societat com de la *rêveberî* de l'àrea d'economia. Volem construir aquest sistema comunal i cooperatiu, que, a més, es basa en la regió, i

els sistemes canvien molt en funció d'això. Per exemple, a Dêrîk la cooperativa de conserves funciona molt bé, la manera com treballen és totalment comunal i cooperativa, però si t'adreces a la cooperativa tèxtil, no és així.

Hi ha alguns llocs on s'han establert bé les cooperatives. Però no sempre és així: per exemple, hi ha 50.000 hectàrees de terra que es gestionen en forma de cooperatives per part de dones, però la meitat d'elles treballen la terra i l'altra meitat es queden assegudes. Aquest any volem visitar les dones que es queden assegudes per parlar amb elles i dir-los que si no treballen la terra hauran de deixar la cooperativa.

Companya internacionalista

...ure durant molt de temps en un poble de la regió de ... Un poble molt petit, no més de 40 cases, gairebé totes ... tova. La xarxa elèctrica era deficient, la canalització ... gairebé inexistent i els serveis molt mínims. La majoria de la gent vivia molt precàriament. Tenien gallines i hortes que només donaven per a la pròpia subsistència. Moltes famílies vivien de feines esporàdiques o temporals, amb les quals es mantenien durant tot l'any. En aquest poble hi havia un terratinent que abans gestionava les terres de l'Estat i les seves pròpies terres, i utilitzava les persones del poble com a jornaleres, a les quals, per descomptat, pagava una misèria. Quan va arribar la revolució, les terres de l'Estat van passar a ser gestionades per l'administració.

Un matí, un grup de dones del Comitè d'Economia de Kongra Star va venir al poble, va convocar una reunió i va convidar totes les dones a participar-hi. Al cap d'unes hores ens vam reunir unes quantes dones a casa d'una de les veïnes. Ens vam asseure totes al saló i van explicar que eren del Comitè d'Economia de Kongra Star, i que tenien la proposta de crear una cooperativa agrícola al poble. Van proposar proporcionar-los una part del terreny fèrtil que era de l'Estat perquè el cultivessin. Van anunciar que el comitè s'encarregaria de posar el finançament durant els primers anys, fins que la cooperativa donés beneficis, i que només llavors haurien d'anar tornant els diners a poc a poc i sense cap mena d'interès. Van dir que

els podien facilitar les llavors, els materials i els coneixements perquè l'arrencada de la cooperativa fos el més senzill possible. Per descomptat, també els van explicar què és una cooperativa i quins en són els principis bàsics, però van deixar clar que elles no intervindrien en com decidissin gestionar els beneficis o l'organització del projecte. Totes les dones es van quedar en silenci després de l'explicació. Una de les companyes de Kongra Star els va preguntar directament què en pensaven: una va respondre, "jo no puc, qui es quedarà amb les meves filles mentre treballo?". Davant d'això, una altra companya de Kongra Star va proposar que entre elles podrien ajudar-se amb les nenes. Llavors una altra va comentar: "jo ja tinc molta feina a casa, com ho faré també per treballar a fora?" I una tercera va afegir: "el meu marit s'oposarà que treballi fora de casa i que no ho tingui tot preparat quan torni. No em vull barallar amb el meu marit." A poc a poc les dones van anar posant excuses afirmant que tenien coses a fer i van anar aixecant-se i marxant.

En aquell moment em vaig adonar que no és només una qüestió de mitjans o d'oportunitats. Em vaig adonar de la importància del canvi de mentalitat, de poder desenvolupar l'habilitat de tenir iniciativa, de saber organitzar-se amb altres persones, saber confrontar els riscos d'una nova empresa, així com d'arriscar-se a anar en contra del que la teva família o veïnes puguin pensar o dir. I el mateix crec que passa al meu barri, a la meva ciutat. Si les veïnes s'adonessin que juntes són més fortes, menys dependents de l'Estat, que entre totes poden generar més oportunitats i crear comunitats on sentir-se més protegides, si aquest canvi de mentalitat es pogués produir, estic convençuda que la revolució al meu barri, a la meva ciutat, no trigaria a passar.

Per poder treballar a les cooperatives, moltes dones fan una doble feina, ja que s'encarreguen també de les feines de casa. A més, a moltes dones casades els marits no els deixen sortir de casa per anar a treballar. Un dels objectius principals del Comitè d'Economia és arribar a aquestes dones. Per tant, la majoria de dones

treballen sense el suport de les famílies, però obtenen força i suport per part de les estructures de dones.

Heval Meyaser Mahmud

ırribada de la revolució i gràcies a la feina feta per Kon- r, actualment més o menys el 50% de les dones de stan treballant, però segueixen invisibilitzades. Sabem ɔt l'Orient Mitjà la dona sempre ha estat utilitzada en econòmics: comprada, venuda, es requisaven els fruits de la seva feina,... Era caçada pels opressors i tractada com a propietat. Per fugir d'aquesta situació, al començament una dona ha d'entomar l'economia per si mateixa i adquirir una personalitat pròpia, per tal de sortir d'aquesta mentalitat i les seves influències. I és precisament en aquest punt on ens enfrontem amb dificultats, perquè la dona s'ha acostumat a pensar en termes de propietat. Ha après del sistema patriarcal això de "tant de bo ho tingui tot". En comptes d'aprofitar les oportunitats que sorgeixen per a tot un grup, ha après a fer-les servir només per a si mateixa. És aquesta mentalitat contra la qual estem lluitant.

***Rêveberî* del Comitè d'Economia de la Dona de Qamişlo**

ıdealitzar; la dona treballa tant en la cooperativa com a ı general, l'home, a causa de la influència de la cultura i ó, no s'encarrega ni de les criatures ni de la casa, perquè això és feina de la dona. Per tant, la dona treballa fora i casa, i lluita a casa contra la mentalitat del marit. Com diu Rêber Apo, la revolució ha de ser la revolució de les dones; si les dones no assoleixen la llibertat, la societat no arriba a la llibertat. Aquí a Rojava les dones s'alliberen, però els homes no són lliures. Perquè això sigui possible, és important canviar els patrons de la família i crear una família democràtica. Les dones que actualment formen part de les cooperatives són sobretot dones acabades de casar que tenen una o dues filles. Però de vegades això difereix, per exemple a Tirbespiyê treballen diverses famílies juntes, una es dedica a la ramaderia i dues a l'agricultura. Treballen les mares amb les filles.

Els problemes de les cooperatives estan relacionats amb la mentalitat. En una societat amb una cultura tan influenciada per la religió, no està ben vist que la dona surti de casa des del

> matí fins a la tarda, deixant les filles a casa. Per tant, el pas més important per a l'economia és el canvi de mentalitat de les dones. El marit sempre està prop seu, o bé les dones estan amb les filles i, si no és així, la societat no ho veu bé, per tant, això requereix temps. D'una banda, algunes dificultats són, per exemple, que les dones que tenen marit i filles puguin fer feines que demanen treballar fins a les cinc o sis de la tarda i estar fins a aquella hora fora de casa. De l'altra, la mentalitat capitalista de l'home dominant implica que si la dona surt a treballar ha de comportar un benefici econòmic, és a dir, "tant treballa, tants diners ha de portar". Les dones pateixen molt de dolor en aquest sentit i han de fer una feina davant d'aquesta mentalitat dels homes, de la societat i del capitalisme. Cal canviar la mentalitat de la dona, però no apropant-la a una mentalitat capitalista.
>
> Es diu que la Revolució de Rojava és la revolució de les dones. S'han construït diferents estructures com les YPJ, partits, Kongra Star, diplomàcia, etc. Les dones estan fent tots aquests treballs. Però pel que fa a les dones casades, des del Comitè d'Economia ens vam adonar que és la nostra responsabilitat arribar a aquestes dones, parlar-hi i fer-les partícips de l'organització de l'economia i, a través d'aquest camí, col·laborar en el seu alliberament. En el cas de matrimonis molt pobres, quan la dona comença a portar diners o surt de casa, l'home diu que per això podria deixar-lo. Aleshores, el Comitè d'Economia va a casa seva, parlem amb el marit i li preguntem què està passant, per explicar-li la situació i que no esdevingui un obstacle per a la seva dona.

Les cooperatives de l'AANES difereixen quant a mida i camp d'activitat, però també per tipus. Algunes són cooperatives de treballadores, que produeixen un bé o presten un servei i obtenen un benefici que es distribueix entre els membres. Altres són cooperatives de serveis, que són un tipus especial de cooperativa de consum: els membres reuneixen el capital financer necessari per establir un servei per a la comunitat, el qual es presta directament sense ser

comercialitzat. Això es fa sovint per tal de comprar, per exemple, un generador d'electricitat alimentat amb dièsel per a un veïnat o poble, que pot proporcionar electricitat quan no hi ha subministrament general.

A causa de la realitat geogràfica del territori, l'economia de Rojava es basa principalment en l'agricultura; per això les cooperatives que més s'han impulsat han estat les agrícoles. Com que es tracta d'una economia basada especialment en l'agricultura, s'enfronta també als problemes que ocasionen fenòmens vinculats al clima com, per exemple, la sequera. Alhora, les polítiques de Turquia en el control del flux de l'aigua dels rius Tigris i Eufrates afecten profundament les extenses terres del Kurdistan, l'Iraq i Síria. A més, al nord i l'est de Síria les infraestructures de regadiu que va fer el Règim són escasses o estan danyades i, per tant, cada estiu hi ha problemes d'aigua. Així, doncs, els problemes de sequera afecten profundament l'economia de la regió, ja que es fan importants inversions en llavors, material i maquinària, i quan hi ha sequera tots aquests diners es perden. A Serêkaniyê, Tirbespiyê i a altres regions, l'administració ha construït diversos pous, cosa que és un gran pas per a l'agricultura d'aquestes zones perquè permet poder cultivar diferents productes durant tot l'any.

La principal font de finançament per al territori és el petroli. Els jaciments petrolífers es reparteixen entre la regió àrab de Deir ez-Zor i les regions kurdes situades més al nord. El petroli és la base de l'economia de la regió, ja que proporciona la major part dels ingressos de l'Administració (seguit dels drets d'importació i exportació). Igual que els jaciments petrolífers de les regions kurdes, els principals camps petrolífers de Deir ez-Zor són controlats exclusivament per l'AANES, i els ingressos s'utilitzen per proporcionar infraestructures i serveis humanitaris, pagar els salaris i finançar les Forces d'Autodefensa per defensar el territori contra l'Estat Islàmic, Turquia i altres agressors. Amb els beneficis de la venda es finança principalment l'economia de guerra, que durant períodes prolongats ha arribat a suposar més del 70% de la despesa total del territori.

El petroli es comercialitza tant dins de l'AANES com a les zones controlades pel govern sirià, a través d'intermediaris, i al KRG. L'Administració també proporciona petroli gratuït o subvencionat a les comunitats de tot el territori perquè pugui ser utilitzat en la calefacció a l'hivern i per alimentar vehicles i generadors durant tot l'any.

***Rêveberî* del Comitè d'Economia de la Dona de Qamislo**

joria de les persones que viuen a l'AANES no tenen ments sobre el petroli. Quan la regió estava sota el de l'Estat sirià, el govern ni tan sols deixava que la fes el seu propi pa, per tant, molt menys acostar-se ments petrolífers. Una energia com el petroli és una cosa molt complicada, és quelcom molt llunyà per a la societat. Diuen: "estem en guerra, estem lluitant i aquí hi ha petroli, què fem amb aquest petroli?". La responsabilitat és de l'Administració Autònoma però, a causa del desconeixement, hi ha propietaris privats que són els únics que coneixen com s'extreu i com es tracta el petroli i per això són els únics que se'n poden encarregar. La majoria dels diners que s'obtenen del petroli van a l'economia de guerra. Hi ha almenys 60.000 combatents que necessiten armes, electricitat, menjar... Això no es pot sostenir únicament a través d'una economia agrícola. Amb els diners del petroli també s'aconsegueix que les escoles i la sanitat siguin gratuïtes. També s'inverteix una part d'aquests diners per renovar les carreteres i es fan servir els diners del petroli per a alguna aportació econòmica per començar projectes de cooperatives.

CAPÍTOL 12

Municipalitat i Ecologia

El sistema de municipalitats és una de les àrees essencials de l'administració per impulsar un sistema d'autogovern per part del poble. Les comissions municipals estan formades per representants de cadascun dels barris de la ciutat, que s'ocupen principalment de l'administració directa de serveis del municipi, en lloc d'actuar com ho fan els organismes representatius dels estats. També tenen una representació per comissions a cadascun dels estaments del sistema: comunes, assemblees, comissions i consells generals. Les dones, com en qualsevol de les altres àrees del sistema, compten amb el seu propi comitè autònom dins de l'àrea de gestió dels municipis.

Durant el règim Baas la participació de les dones en tot el sistema administratiu o als ajuntaments era molt minoritària. La majoria de treballs que desenvolupaven les dones eren en llocs d'ordre menor, com ara secretàries o auxiliars de servei. A més a més, sovint havien de demostrar la seva lleialtat al partit Baas per poder treballar en segons quins llocs de l'administració. Tots els ajuntaments es regien per les mateixes normes i estaven subjectes a les ordres del govern central. En aquest context, moltes regions comptaven amb serveis molt poc desenvolupats, ja que el govern considerava a les poblacions que vivien allà com de segona categoria i, per tant, molts pobles segueixen encara sense tenir sistemes de clavegueram o tenen una xarxa elèctrica de molt mala qualitat. Molts ajuntaments, durant el règim Baas, limitaven les seves tasques a la recollida d'escombraries i a la concessió de llicències de construcció. El sistema de corrupció i de suborns era indispensable per fer que qualsevol mecanisme de l'Estat funcionés, des d'avançar una cita amb el metge fins a les llicències per a l'obertura d'un negoci.

> Treballadora de l'Ajuntament de Qamişlo: El 2012, a l'inici de la revolució, totes les institucions de l'Estat sirià van deixar de funcionar i els treballadors van deixar de venir als seus llocs de treball. Era urgent cobrir les necessitats d'aigua, pa i altres productes bàsics així que aquell any vam començar a construir la municipalitat. Quan vam començar a organitzar-la, el primer que vam crear van ser els comitès de serveis a les comunes, que van ser fundats per cobrir aquestes necessitats bàsiques. Aquests comitès van ser les bases per a la creació dels ajuntaments. De 2012 a 2014 es van organitzar els ajuntaments a la ciutat de Qamişlo, però també en altres poblacions de la regió de Cizirê. Aquells anys van ser molt durs però també es va fer molta feina. Venia molta gent desplaçada d'altres llocs i l'ajuntament s'havia de fer càrrec de tot perquè no hi havia cap altra institució. Des del començament es va aplicar el principi de la copresidència, per exemple a l'Ajuntament de Qamişlo, que va ser el primer a crear-se. I a partir del 2013, també al mateix ajuntament, es va crear la primera estructura autònoma de dones del sistema de municipalitats, l'Oficina d'Afers de la Dona.
>
> L'any 2014 vam construir el primer emplaçament que va tenir l'ajuntament. Aquest lloc va ser objecte d'un atac amb bomba en què van morir cinc dones i cinc homes. Era un lloc molt concorregut perquè era on es dispensava tot allò necessari. Es tractava d'un lloc on es treballava molt, totes les persones treballaven durament, sense cobrar, sense sou. Entre les persones assassinades hi havia dues companyes que havien estat construint l'ajuntament des de l'inici. Una d'elles era la Heval Helebja, la primera *rêveberî* de l'àrea de dones que havíem nomenat, i estava embarassada. Totes les persones que treballaven allà eren avantguarda de la societat; totes vam patir l'explosió, algunes van caure màrtirs i altres van ser ferides.

Aquell mateix any 2014, amb el naixement del primer Contracte Social i, per tant, de la primera estructura general de l'administració, els ajuntaments van ser, per primera vegada, regulats sota una sèrie de normes comunes per als tres cantons (Cizirê,

Afrin, Kobanê) que en aquell moment formaven el nou sistema. Alhora, van aparèixer estructures generals de coordinació, conegudes en aquell moment com Consells Executius, per a totes les àrees. El Consell Executiu encarregat dels Consells Administratius Provincials servia per impulsar la creació de nous ajuntaments, contribuir a la coordinació dels que ja existien, unificar criteris i models, i supervisar els treballs de cada municipi. Aquest primer Contracte Social va anunciar l'obligatorietat de celebrar eleccions per tal que els representants dels Consells Administratius Provincials fossin triats directament pel poble, mitjançant votació secreta.

Heval Sema

4 es va crear l'administració i amb ella es va crear el Executiu corresponent. En aquell moment es volia entar un model de treball igual per a tots els ajuntatambé per a la coordinació entre si, ja que fins llavors avia hagut un model unificat. L'any 2015 es van fer l preparatius per a les primeres eleccions municipals; es va rear un sistema d'eleccions, els seus procediments i normes així com el procediment de com serien triats els membres per als Consells Municipals. Aquell mateix any es van celebrar les eleccions. L'única ciutat on no es van poder celebrar va ser a Tell Tamer, degut a la situació de guerra que hi havia. Però a la resta de la regió de Cizirê va haver-hi eleccions, es van votar els representants del Consell Municipal i es va triar la copresidència. Era un moment molt inestable. Hi va haver moltes discussions i debats sobre si era propici celebrar les eleccions i, finalment, es van celebrar als llocs on hi havia les condicions apropiades. Les eleccions eren un pas important per a la democratització del sistema. Hi va haver dificultats i errades però, tot i així, ho avaluem com un procés i una etapa encertada i important. Vam funcionar amb aquest sistema del 2015 al 2017, desenvolupant les tasques imprescindibles i creant les àrees necessàries de l'ajuntament.

L'any 2017 es van celebrar els primers congressos per a tots els Consells Municipals, tant els generals com els autònoms de dones. L'1 d'agost de 2017 es va celebrar la primera conferència autònoma de dones per als òrgans administratius locals i les municipalitats,

amb el lema: "L'ecologia i la democràcia són l'esperit de les dones i amb l'esperit de les dones construïm una nació".

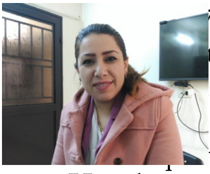

Heval Sema

es van realitzar una sèrie de conferències de les muni- ts, en el marc de tot el nord i l'est de Síria, per avaluar aven els treballs. Es van dur a terme una conferència també una conferència autònoma de dones. L'objectiu ta última era potenciar la feina de les dones dins els ajuntaments, les oficines de l'àrea de les dones, les formacions específiques per a dones en els ajuntaments i, alhora, que les dones tinguessin més oportunitats de desenvolupar projectes propis. Durant els dos dies de la conferència es va debatre molt sobre com aplicar el sistema de les dones dins dels ajuntaments i com aplicar el sistema de decisió autònom dins de l'estructura mixta. Una de les decisions més importants que es va prendre en aquestes conferències va ser que un mínim del 10% del pressupost de qualsevol ajuntament fos reservat exclusivament per a l'àrea de la dona. Van ser debats molt productius que van dur a aplicar i millorar aquest sistema dins dels ajuntaments, així com a recollir una sèrie de normes específiques de la dona per als ajuntaments.

La participació de les dones en la creació de les estructures dels ajuntaments va ser essencial per al desenvolupament de totes les activitats. Però, sobretot, la participació de les dones va donar un impuls molt important per començar a canviar la mentalitat patriarcal, que afirmava a la pràctica que els treballs de l'administració, així com la presa de decisions, estaven reservats als homes. Les dones que treballaven a l'administració es trobaven amb les mateixes dificultats que els seus companys: situacions de gran precarietat, manca de mitjans i manca d'experiència. Però, a més, les dones s'havien de barallar contra la mentalitat i les actituds de companys que les veien com a assistentes i no com a iguals. Va ser amb un gran esforç i perseverança per part de les dones a les estructures administratives com, a poc a poc, les dones van anar demostrant no només la seva vàlua per desenvolupar qualsevol tipus d'activitat, sinó també una creativitat i un punt de vista singular, que aportava

idees i energies noves a la tasca immensa que els ajuntaments tenien al davant. Les dones van ser les principals impulsores de molts projectes que han millorat la vida de les persones i que han ofert oportunitats per als sectors més desafavorits, centrant especialment la seva atenció en les necessitats de les dones i la infància.

Heval Semha

uestes premisses es van realitzar molts bons projectes els anys següents, es van obrir molts espais per a nens i també perquè les dones poguessin sortir. Per exemple, brir espais d'esport per a dones, que abans no existien. es van plantar molts arbres en el marc dels projectes de l'àrea de dones i ecologia. Alhora es van obrir restaurants i botigues com a part dels projectes d'ocupació per a dones, llocs on les dones podien produir i vendre els seus productes.

Membre de l'Ajuntament de Qamişlo

molts projectes ideats i impulsats per l'Oficina d'Afers ona. Per exemple, tenim un projecte per a dones i nenes an vist afectades psicològicament per la guerra. Volem ir un centre per a elles i les seves filles que les ajudi a superar els danys psicològics i els traumes. Actualment estem treballant en els plànols de l'estructura i estem buscant finançament per poder començar la construcció. Tenim un altre projecte que és la biblioteca Sara. Serà una biblioteca per a dones que tindrà un jardí amb cafeteria, on les dones podran reunir-se, llegir i també hi haurà una zona per fer esport. També estem construint un nou parc, anomenat Mehmet Aksoy[144], que actualment ja està en procés de construcció. També hi ha un mercat per a dones que està a punt d'acabar-se, on les dones podran vendre els seus productes, i hem acabat un centre de formacions per a dones anomenat Şehîd Rewşên, en honor a una companya de l'ajuntament que va caure màrtir. En aquest centre les dones fan classes d'informàtica o d'oficis com ara per-

144 **Mehmet Aksoy** (24 febrer 1985– 26 setembre 2017): va ser un cineasta i activista kurd-britànic que va participar a la lluita contra l'Estat Islàmic dins del centre de mitjans de les YPG. Conegut entre els seus companys com Fîraz Dağ, va caure màrtir a la ciutat de Raqqa degut a un atac perpetrat pel Daesh.

ruqueria, i en un futur volem organitzar també cercles de lectura i aprenentatge de literatura.

A les zones alliberades de l'Eufrates el sistema d'ajuntaments s'està creant també des de zero. La principal preocupació és la reconstrucció de les infraestructures per poder donar els serveis bàsics a la ciutat, així com cobrir les necessitats de les famílies més vulnerables. Moltes famílies de la ciutat de Raqqa i la seva rodalia van perdre tot el que tenien durant la guerra. L'elevada taxa de desocupació fa que una tasca bàsica de l'ajuntament sigui repartir aliments i productes de primera necessitat a aquestes famílies, així com ajudar als seus membres a buscar feina per recuperar l'economia.

Heval Awatef al-Issa

sable de l'àrea de dones de l'Ajuntament de Raqqa[145] lo organitzant les dones a l'ajuntament per tenir una structura i ser més productives. Se sap que els ajuntaón institucions per servir a les persones. El nostre obrincipal és servir a les ciutadanes de la ciutat de Raqqa. Actualment el nostre programa principal és el suport de base comunitària. L'objectiu d'aquest projecte de suport es basa en donar ajuda a famílies de la comunitat que la necessitin per eliminar l'exclusió social, que és conseqüència directa de la pobresa. Hi ha qui explota els nens i nenes obligant-los a demanar almoina i, en aquest cas, hem de fer un informe. Parlem amb les nenes i, si venen de famílies pobres, intentem ajudar-les perquè tornin a l'escola.

La nostra idea és recaptar diners de les persones econòmicament acomodades de Raqqa i repartir-los entre les famílies pobres originàries de Raqqa i també entre les desplaçades d'altres zones.

Fem visites d'assessorament com a part del projecte de suport comunitari. Fins ara hem visitat 300 famílies de la ciutat i del camp. Hem visitat famílies en situació vulnerable, per exemple a dues germanes de 50 anys que viuen juntes però no tenen ningú que les cuidi. Per això els donem suport i cobrim les seves necessitats bàsiques.

145 Argintieri, Benedetta (2020). *Blooming in the Desert*; Productora Banos Film, Possibles Film (pel·lícula).

El sistema administratiu i de funcionament dels ajuntaments al nord i l'est de Síria és molt canviant; és un sistema que s'adapta segons es van desenvolupant i posant en pràctica les diferents iniciatives. Cada cert temps s'avaluen els resultats de la feina dels ajuntaments, els seus assoliments, dificultats i errades, i s'apliquen els canvis necessaris per poder millorar el sistema. Cada cantó és autònom en la presa de decisions i en l'aplicació de les polítiques necessàries per a la seva pròpia regió, malgrat existeix el Consell de les Administracions Locals, un òrgan de coordinació que dona suport als ajuntaments perquè puguin desenvolupar millor la seva tasca.

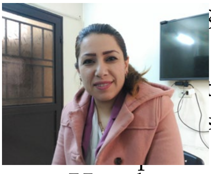

Heval Sema

3 hi va haver alguns canvis en el sistema d'ajuntaments fer noves eleccions. S'havia de modificar el sistema per ar millor les estructures de les comunes i assemblees s ajuntaments. Amb les eleccions es van començar a els canvis necessaris en el sistema i les normes i, de moment, portem un any aplicant aquests canvis.

Com que els ajuntaments de la regió de Cizirê són els més antics, celebrem moltes reunions i compartim les nostres experiències amb ajuntaments més nous, com els de Kobanê, Manbij, Raqqa, etc. També fem formacions i tenim una acadèmia per a les persones que treballen als ajuntaments. A més, fem reunions de coordinació entre tots els ajuntaments de totes les regions: Afrin, Kobanê, Manbij, etc. Cada cert temps ens reunim per fer una avaluació i coordinar-nos.

Hi ha una Comissió de les Administracions Locals per al cantó de Cizirê, que és la que aplica l'estratègia general per a tots els ajuntaments de la regió. També organitza i fomenta les formacions per al personal que treballa dins dels ajuntaments i decideix els continguts i la forma d'aquests cursos. Aquestes formacions són tant ideològiques com pràctiques, i els seus continguts tenen l'objectiu de formar les treballadores en les tasques necessàries dins dels ajuntaments. Actualment, els ajuntaments del cantó de Cizirê compten amb més de 50.000 treballadors. En el marc d'aquesta comissió també es desenvolupen els projectes estratègics per a les àrees de serveis del cantó.

Amb l’establiment del sistema general de l’Administració Autònoma del nord i l’est de Síria l’any 2018, el Consell de les Administracions Locals es va emplaçar a Ayn Issa. En tot el nord i l’est de Síria existeixen 132 ajuntaments. La coordinació que s’ha creat a Ayn Issa realitza formacions per a totes les persones que hi treballen. Hi ha una acadèmia a Qamişlo, una altra a Kobanê i una altra a Manbij, i s’estan fent els preparatius per obrir-ne una a Raqqa.

Les relacions diplomàtiques entre ajuntaments de diverses parts del món són una font molt important per compartir experiències i generar projectes de cooperació que puguin no només millorar aspectes pràctics de la vida de les persones, sinó també generar espais d’intercanvi per debatre nous models democràtics, augmentar el coneixement entre cultures i enfortir la solidaritat entre comunitats. Molts ajuntaments han expressat la seva solidaritat amb Rojava impulsant diferents projectes, formalitzant agermanaments entre municipis o condemnant formalment les invasions que Turquia ha dut a terme a Rojava i al nord de Síria. Per exemple a Euskal Herria, els municipis de Durango i Gernika han promogut un agermanament amb la ciutat de Kobanê. A Madrid, els ajuntaments de Getafe i Leganés, i a Catalunya els ajuntaments de Barcelona i Lleida, per exemple, van condemnar en els seus plens municipals la invasió de Turquia a Serêkaniyê i Girê Spî el 2019.

El 19 de juliol de 2021, en el novè aniversari de la Revolució de Rojava, fou presentada una proposta de resolució al Parlament de Catalunya per reconèixer l’Administració Autònoma del nord i l’est de Síria i solidaritzar-se amb la regió. La moció va ser aprovada el 20 d’octubre de 2021 amb 80 vots a favor i 49 en contra. La moció duu per títol “Projecte de resolució sobre el compromís de [illegible] a reconstrucció del Kurdistan”. De forma concreta, [illegible] conèixer “l’existència de l’Administració Autòno- [illegible] l’est de Síria, sustentada en el Confederalisme [illegible] a subjecte polític”. La resolució també promou que les “institucions catalanes estableixin relacions institucionals amb l’administració autònoma”.

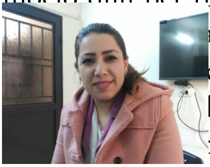

Heval Selma

També hi ha una àrea de diplomàcia per a les relacions amb altres ajuntaments, impulsada pel Consell de les Administracions Locals de cada cantó. Per exemple, d'una banda, fa poc una unió d'ajuntaments de la regió de Pisa a Itàlia ha promogut un agermanament amb la ciutat de Dêrîk i amb quatre ajuntaments de la província de Qamişlo. Un grup de persones que treballen en aquests ajuntaments agermanats van anar deu dies a Itàlia, van conèixer el sistema de les municipalitats als seus ajuntaments, van debatre projectes en comú i van rebre formació. Actualment s'estan desenvolupant diversos projectes, alguns de formació per al personal dels ajuntaments i d'altres per a la gestió de l'aigua i els residus. D'altra banda, tenim un projecte de cooperació amb un ajuntament d'Alemanya per augmentar i millorar les zones verdes. A més, el mateix ajuntament vol donar un impuls econòmic a un projecte, que ja existeix, de tallers de costura per a dones, però al qual l'ajuntament li agradaria contribuir.

> de la nostra experiència compartida ha estat la del di-
> operació i ajuda amb els ajuntaments de Bakur. Actu-
> degut al feixisme de l'AKP, no podem continuar amb
> anvi tan fluidament. Anteriorment s'havien fet moltes
> ons, gent d'aquí havia anat a allà a aprendre i gent d'allà havia vingut aquí a impartir formacions i a debatre sobre el seu sistema. Desgraciadament ara mateix no poden venir ni nosaltres hi podem anar. Malgrat que moltes de les portes es mantenen tancades, el nostre objectiu és obrir-les per compartir les nostres experiències. Les relacions amb l'exterior, les entrevistes i els diàlegs no es basen només en demanar ajuda per realitzar projectes aquí. Desitgem també aprendre de llocs com Itàlia, on també va haver-hi una gran guerra, sobre com van poder curar les seves ferides i quines són les seves experiències.
>
> **Membre de l'Ajuntament de Qamişlo**

La creació i posada en pràctica dels Consells Municipals està basada en el paradigma de Rêber Apo del Confederalisme Democràtic. Precisament perquè estan fonamentats en les comunes i comitès, el nom que se'ls ha donat és "Municipis de protecció del poble, l'ecologia i la igualtat de gènere". La creació, pràcticament des de zero, de superestructures capaces de cobrir les necessitats de la població, així com tractar de promoure una millora en la vida de les persones i una participació més alta en les estructures descentralitzades, no és una tasca gens senzilla.

> t tots els errors que s'han comès fins ara degut a les
> ons i oportunitats reals que existeixen, els municipis,
> part d'aquest sistema, es mantenen entre la societat i
> de curar-se ells mateixos les ferides. Els ajuntaments
> si mateixos; per exemple, han construït les fàbriques necessàries per al sistema de canalització. Existeix un avanç malgrat les circumstàncies com, per exemple, que no existien experiències prèvies i que encara continua la guerra i, per això, la majoria dels recursos es destinen a l'àrea militar i no a la societat, però tot i així hem de reconèixer que cometem molts errors.
>
> **Membre de l'Ajuntament de Qmişlo**

Ens hem de preguntar: el nostre nom és "ajuntament del poble" però com de propers estem amb el poble? És per això que es fan formacions, perquè s'entengui que l'ajuntament del poble està al servei del poble, per cobrir-ne les necessitats. Tot això està connectat amb la mentalitat. Fins ara, l'únic que ha vist la població és el sistema de l'Estat, el sistema autoritari de l'Estat. S'ha constatat que el sistema estatal no és suficient i és per això que ara estan tractant d'autoadministrar-se.

Copresidentes àrabs, siríaques o turcmanes treballen juntes, la qual cosa mostra que s'ha realitzat una revolució a l'Orient Mitjà, on no era possible que un home i una dona treballessin colze a colze. Ara, les dones que abans eren obligades a portar el burca estan sent l'avantguarda d'aquesta revolució. Actualment, una kurda, una àrab i una siríaca caminen juntes. La revolució ha creat una mentalitat: una mentalitat de democràcia, de llibertat i d'igualtat que s'està expandint. Aquella mentalitat d'opressió, de "tu ets petit i jo gran", de "això és meu i això és teu", de "aquesta terra és meva i aquesta teva", totes aquestes fronteres de la ment estan quedant en segon pla. Per a la filosofia de Rêber Apo les fronteres entre nosaltres no existeixen. Si hi ha un canvi de mentalitat no importa on siguis, que seràs lliure.

Àrabs, siríaques, armènies, kurdes, com podem viure juntes? El més important per a nosaltres pel que fa a l'organització dels ajuntaments és que cada ètnia pugui tenir el seu lloc, que cadascuna pugui viure amb els seus valors, la seva cultura i ètica, puguin autoorganitzar-se i administrar-se autònomament. De fet això és el més important per a nosaltres. Els serveis són una obligació per necessitat: gestionar l'aigua o les carreteres és la tasca dels ajuntaments. Però el realment essencial és que la cultura i l'ètica serveixin per donar a conèixer la igualtat i la llibertat.

Ecologia

> "L'ecologia no és només una ciència de protecció del medi ambient i no es limita a l'ambientalisme. L'ecologia és un coneixement ampli que integra dins seu la relació entre la natura i la humanitat."
>
> Rêber Apo

L'ecologia és un altre dels pilars fonamentals del sistema del Confederalisme Democràtic. L'ecologia és una ciència que ha de servir per superar les contradiccions que vivim els éssers humans amb la natura i poder arribar a una convivència lliure entre ambdues. La manera que té Rêber Apo d'entendre la natura connecta amb altres filosofies de vida ancestrals, que podem trobar en cultures arreu del món, on la natura és vista com un ens viu i sagrat. L'humà no és un ésser apartat de la natura, de fet n'és una part en si mateix. Segons Rêber Apo, la humanitat és la part de la natura amb consciència pròpia de la seva existència.

"Ecologia no és només economia. És una mentalitat, tornar a la mentalitat de la naturalesa sagrada i viva, que s'ha perdut. Si no tenim una comprensió de la naturalesa que ens parla i ens crea, i només l'entenem com una terra negra, morta i sense sacralitat, se'ns presenta una vida mancada de valor. Comprendre el medi ambient no consisteix només en l'aigua i l'aire contaminats. Els humans han d'estar completament integrats amb la naturalesa, hem de tornar una per una a la naturalesa, fins a ser una amb la naturalesa mateixa. Així la humanitat arribarà a la societat socialista i democràtica."[146]

Heval Bêrîvan Qaher

sable de l'Àrea d'Ecologia de l'Ajuntament de Qa-
Abans no se li donava molta importància al tema de
ia. En el temps del règim sirià, durant molts anys i fins
se li va donar importància a aquesta qüestió. Com
a és un camp nou, no només aquí sinó a tot el món.
Però especialment a l'Orient Mitjà és nou i fins ara no s'ha aplicat molt. Quan va començar la revolució el terme ecologia

146 Öcalan, Abdullah (2009). *Parastina Gelekî* [Defensa d'un poble], pàg. 279.

> no existia, no era present en les institucions. El que hi havia era protecció de la naturalesa i del medi ambient, és a dir, mantenir net el propi medi ambient. L'ecologia no era una prioritat, va començar a ser-ho a mesura que avançava la revolució. Aleshores es van organitzar seminaris i es va donar més importància al tema.
>
> Tot això va venir del pensament de Rêber Apo, que va atorgar importància a l'ecologia. Els que donen importància a les seves pròpies vides també han de donar importància a l'ecologia. La vida no existeix només perquè puguem viure avui. Si no avancem en el camp de l'ecologia, si no protegim el nostre medi ambient, llavors la vida no continuarà i no serà possible per a generacions futures.
>
> Quan es va trencar la relació entre la humanitat i la natura, van sorgir també problemes entre els mateixos éssers humans, problemes que ja no permetien una bona convivència. El respecte per la natura és també el respecte per les persones i per una vida bona i bella. El terme ecologia s'ha desenvolupat sobre aquesta base. A més, Rêber Apo para especial atenció a l'ecologia social[147].

La terra de Rojava és per a molts un paratge desolador, si exceptuem el paradís del cantó d'Afrin. Hi ha grans extensions de monocultius, principalment cereals, llenties i cotó. No hi ha boscos, ni tan sols petites extensions d'arbres fruiters. Es tracta d'un immens camp que era considerat el "graner de Síria". El govern del Règim del Baas va tenir una política molt agressiva contra la natura a Rojava, principalment al cantó de Cizirê. Cizirê compta amb una tradició mil·lenària d'agricultura; de fet, és un dels llocs on

147 **Ecologia Social:** és una escola filosòfica i un corrent polític de l'ecologisme i de l'anarquisme, fundada per Murray Bookchin i adoptada per Rêber Apo, que busca un ús humanista del medi ambient, i afirma que existeix una relació holística entre tots els éssers naturals, inclosos els éssers humans. Afirma que l'ordre natural no necessita autoritats ni comandament centralitzat, sinó que és descentralitzat i en xarxa. Això significa que la naturalesa s'autoregula i de la mateixa manera poden organitzar-se els humans, els quals produeixen els problemes ambientals només quan introdueixen processos autoritaris en les seves societats.

diverses recerques hi situen el naixement de les primeres plantacions. Degut a la riquesa del sòl, així com a la gran quantitat d'aigua del subsol, va ser convertida pel Règim del Baas en la principal àrea d'agricultura de secà per a l'Estat àrab sirià.

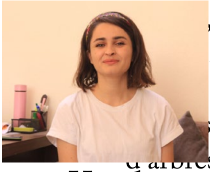

Heval Bêrîvan Omer

, com a part de Síria, sempre s'ha anomenat el "gra- Síria", especialment Cizirê. Si entrem a Síria veiem ha arbres per tot arreu, arbres grans, també arbres . Així que és cert que es va donar valor a la plantació d'arbres a molts indrets de Síria. Però quan anem a Rojava, tot està ple de blat, sègol i llenties. Aquells que van ordenar aquesta política tenien al cap productes que creixessin ràpidament i que es poguessin recol·lectar també ràpidament. Diner ràpid. Però per al sòl és esgotador. Els arbres, per exemple, perduren durant al menys 20 anys i tenen una bona influència en l'aire. En canvi, el blat, el sègol, etc. no tenen tan bona influència. Un arbre pot produir oxigen, regular la humitat i proporcionar ombra; recull l'aigua. Els arbres necessiten rec fins a una certa edat però després de quatre o cinc anys un arbre necessita poca aigua. Pot viure de l'aigua de la pluja i de l'aigua que arrossega el sòl. Però el [conreu] que té més impacte és el cotó. El conreu de cotó fa molt mal al sòl i consumeix molta aigua. Després d'una plantació de cotó no s'ha de plantar res al camp durant un any o simplement plantar productes que enforteixin de nou el sòl perquè està molt esgotat.

Aquests factors, entre d'altres, han fet que fins a data d'avui gairebé no s'hagin plantat arbres en aquesta regió. Així, doncs, els arbres no s'han convertit en una part de la vida. Es necessita molt d'esforç per a convèncer algú que planti al seu camp 20 oliveres en lloc de blat. Hi ha algunes espècies d'arbre que creixen molt bé aquí. No obstant això, quan parles amb la gent et diuen: "no, aquí no hi creixen, els arbres", però això no és cert. Per exemple, les condicions de Kobanê i de Cizirê no són massa diferents. Aquestes regions estan l'una al costat de l'altra. A Kobanê es conreaven festucs i oliveres, que creixen bé. Però això depèn d'una forma de pensar, i per aquells que només volen

guanyar diners ràpids, és un gran obstacle. Si es conrea blat es pot vendre ràpidament, però, en canvi, es necessiten deu anys perquè una plantació d'arbres realment generi guanys. Aquesta mentalitat ve dels temps del Règim. Estava prohibit regar massa, la plantació d'arbres estava prohibida. Cada any s'havia de cultivar un cert nombre d'hectàrees de blat obligatòriament, perquè una part del producte era per l'Estat. Tot el cotó era d'aquí; el blat era d'aquí; el sègol era d'aquí. Tots aquests recursos venien de Cizirê. D'aquesta manera, cada persona es veia obligada a cultivar-ne una certa quantitat. Cultivaves molt, però qui se'n beneficiava era l'Estat. Tot el pa i el cotó de Síria venien d'aquí i això encara té un impacte a dia d'avui.

El Consell d'Agricultura, per exemple, està investigant molt en aquest àmbit i està intentant garantir que es plantin altres productes a més del blat. Això també enriquirà la terra i, alhora, ajudarà al desenvolupament de la indústria. La nostra indústria ha romàs subdesenvolupada perquè només es conreava blat, sègol i llenties. Però també es poden plantar alcaravia, festucs i moltes altres coses. Si aquestes altres coses es conreen, el seu processament posterior es pot desenvolupar també a la zona.

Hi ha altres factors o casos que no podem provar completament, com per exemple la plantació, per part de l'Estat, d'uns arbustos de flors rosades. Aquest arbust és verinós i si els animals en mengen es moren. De què servien uns arbres així? Per exemple, en el cas del meu poble, els animals dels nostres veïns van morir a causa d'aquesta planta. Fins que no ho vaig veure amb els meus propis ulls no m'ho vaig creure. Em va cridar molt l'atenció. Per què es plantaven aquests arbustos, quin era l'objectiu? Alguna cosa així no s'hauria d'haver plantat. A dia d'avui encara estem investigant i intentem esbrinar perquè es van plantar aquests arbres, però ningú ho sap. Aquests arbustos són aquí ara i ningú els vol tallar. Però farem canvis en el futur, si és possible. Intentarem plantar altres arbres.

L'aigua és un recurs indispensable per a la vida. Rojava es troba a la regió anomenada Creixent Fèrtil, que va ser l'àrea geogràfica on van aparèixer les primeres civilitzacions, on es van fer els primers descobriments de l'agricultura i la ramaderia. Rojava és una

regió rica en aigua. Situada entre els rius Tigris i Eufrates, comptava amb moltes fonts d'aigua subterrània, a més d'innumerables afluents que banyaven les seves terres. Actualment aquesta zona ha estat dessecada, i només hi resten uns petits llits del que abans devien ser rius, el sòl està esquerdat degut a la sequera constant i els pous subterranis es van consumint a pas de gegant. Les polítiques de la guerra de l'aigua dels estats de la regió, principalment Turquia, estan destruint les terres que van ser el bressol de la civilització.

Un exemple és Serêkaniyê. *Serê* (sobre) *Kanî* (font), tal com el seu nom indica, era una regió amb grans fonts d'aigua, tant subterrànies com de superfície. Els seus habitants ens expliquen que no fa tant de temps l'aigua naixia de les roques i omplia els gorgs; a dia d'avui, tant les roques com els gorgs estan secs. Actualment aquesta regió està envaïda per l'estat turc i els seus mercenaris gihadistes, que fan servir els recursos aqüífers com a mesures de pressió i atac contra la població. Al poble d'Alok, a la regió de Serêkaniyê, s'hi troba una de les principals plantes de tractament d'aigua; aquesta planta subministra aigua a la ciutat de Hesekê i a moltes altres zones, de manera que proveeix aigua potable a més de mig milió de persones. L'administració de Hesekê ha denunciat innombrables vegades que l'estat turc talla el subministrament d'aigua, deixant a la població en una situació d'extrema necessitat. L'estat turc utilitza els recursos aqüífers com a mesura de pressió i control dels territoris del Kurdistan, l'Iraq i Síria. Així, aquest estat ha construït 500 preses en les últimes dues dècades i, encara que un tractat internacional estipula que Turquia ha de deixar fluir al menys 800 metres cúbics d'aigua per segon, moltes vegades el reg no arriba als 300. Tant els governs de l'AANES, Síria i Iraq, així com desenes d'organitzacions regionals i internacionals han demanat a l'estat turc que compleixi amb el tracte establert, però aquest fa cas omís a les peticions. Aquesta "guerra de l'aigua" està portant a la regió a una ràpida desertificació, a la pèrdua de milers de terrenys cultivables, a la desaparició de diverses espècies i a l'empobriment de les habitants.

El que avui en dia ens genera més impacte en el camp de l'ecologia és conseqüència de les polítiques de Turquia. Turquia i nosaltres som veïnes. Normalment, una cuida de les seves veïnes i mostra responsabilitat, però Turquia no ho fa. Les aigües residuals flueixen cap a Síria. A Serêkaniyê, per exemple, aquest és un gran problema perquè això produeix malalties i la població està molt enutjada, però no podem aturar la brutícia. Tota l'aigua flueix. Retenir l'aigua causaria altres problemes i per netejar l'aigua es necessitaria una gran operació. No tenim possibilitats de fer aquest tipus de projectes a Rojava en aquest moment. I ni tan sols som responsables de tot això! Ells ho han causat i ens ho envien.

Hem fet molts intents d'establir relacions amb Turquia per resoldre el problema, però fins avui res ha canviat d'aquesta situació. La majoria de les queixes que rebem són sobre l'aigua bruta. Si l'aigua no estigués bruta no hi hauria ni olor ni ambient brut. A Serêkaniyê això s'ha convertit en un greu problema. Allà hi ha moltes fonts. Són fonts d'aigua potable, però l'aigua bruta arriba i les contamina. Això causa problemes amb l'aigua potable i s'han fet molts intents per resoldre'ls, però són només solucions temporals.

A més, s'han fet algunes investigacions que demostren que s'han cavat pous a tota la zona de la frontera amb Rojava. Els nostres recursos d'aigües subterrànies són limitats. Si es caven molts pous allà la nostra aigua serà escassa perquè compartim els recursos. Al llarg de tota la longitud de la frontera s'han excavat pous i aquí, a Rojava, ja es nota clarament que el nivell de l'aigua subterrània ha baixat. Si l'aigua escasseja llavors la natura també en surt perjudicada. El medi ambient és destruït per la contaminació i l'escassetat d'aigua.

Un altre problema són les preses. L'estat turc n'ha construït moltes. D'aquesta manera són ells els qui decideixen si l'aigua flueix cap a nosaltres o no. Un problema d'aigua d'aquest tipus no afecta només a Rojava. A Bakur l'Estat turc està construint moltes preses i això comporta que els pobles de les rodalies s'en-

> fonsen sota l'aigua. Molts pobles i llocs arqueològics[148] estan sent inundats. Quan les preses estan tancades, llavors l'altra banda s'asseca, els arbres s'assequen, les àrees verdes s'assequen, els rierols subterranis s'assequen i tota la natura es destrueix. D'aquesta manera volen controlar la regió. Volen controlar-nos a través de l'aigua. Si volen, ens donen aigua. Si no volen, no ens la donen. Així també la nostra electricitat es veu afectada. Això és un problema. Volen controlar-nos controlant la natura. Qui pot destruir la natura és capaç de destruir-ho tot. Davant d'aquests problemes, de vegades ens sentim impotents. Com podem trobar una solució? Perquè, al final, ens correspon a nosaltres mateixes trobar una solució. Per això hem de veure quines són les nostres possibilitats materials i fer una investigació. Però això trigarà temps i en aquest temps hi haurà encara més destrucció.

En l'estructura dels cantons, les àrees de l'Ecologia i els Municipis s'han agrupat dins de la mateixa esfera de l'administració. En canvi, en l'estructura general de l'Administració Autònoma del nord i l'est de Síria, per una banda hi trobem el Consell d'Administracions locals i per l'altra el Consell de Salut i Medi ambient.

148 L'estat turc va acabar de construir i posar en funcionament durant la primavera del 2020 una de les preses més grans de Turquia, la presa de Ilisu, localitzada a la regió de Èlih, sobre la ciutat mil·lenària de Hasankeyf. Amb la posada en marxa d'aquest presa s'han desplaçat unes 6.000 persones de casa seva, la majoria d'elles kurdes. Hasankeyf és una ciutat amb restes arqueològiques de 12.000 anys d'antiguitat, que ha estat enfonsada sota les aigües del riu Tigris; una ciutat situada a la ruta de la seda, que explica la historia de la humanitat a través de cada una de les seves pedres.

Heval Bêrîvan Omer

Al principi, l'Àrea d'Ecologia s'havia organitzat de manera autònoma, però la teoria no s'havia pogut posar en pràctica. Per això, per tal que la teoria es pogués posar en pràctica a la vida, es va vincular aquesta àrea als municipis. S'ha anat millorant lentament però de manera constant. Per exemple, ens vam adonar que cal augmentar les zones verdes. Degut a la situació de guerra l'aire està contaminat, es van tallar molts arbres i la terra ha estat contaminada. La contaminació de l'aire és la causa de moltes malalties i especialment les que més les pateixen són les infants. Per això la municipalitat va començar a implantar solucions ecològiques, per exemple, creant més zones verdes.

Quan es van connectar ambdues àrees vam avançar i les coses van millorar. Això ha fet que la feina de la municipalitat també vagi millor. Ja no es pensa només de la manera que es feia abans als ajuntaments, per exemple, en la superfície de les carreteres, la construcció de cases i l'estructura urbana, sinó també en com els edificis es poden construir més ecològicament. Ara no es construeixen edificis excessivament grans. Fins i tot, simplement es tracta d'entendre que pavimentar-ho tot no està bé, sinó que també necessitem zones verdes, arbres, coses que beneficiïn a la natura. Per exemple: la terra cultivable no ha de ser simplement ocupada per nous edificis o les empreses més grans no ho han de contaminar tot. Es necessiten alguns principis i normes, com ara filtres de brutícia. I s'ha de documentar on s'eliminen els residus resultants. Volem aconseguir tot això a través de les municipalitats. Hi ha certes circumstàncies i, per tant, s'estableixen condicions. Per exemple, s'han de plantar arbres a tot l'entorn de l'àrea que envolta una fàbrica i, per tal que ningú s'enfadi, les fàbriques s'han de traslladar fora de l'espai residencial, per evitar el soroll i la pudor. Aquestes condicions han estat implementades per les municipalitats.

També s'ha avançat en termes de neteja. S'han creat comitès ecològics a la població i a les comunes. El comitè d'ecologia dels municipis es comunica amb els comitès d'ecologia de les comunes. A través dels comitès, les municipalitats miren d'implementar algunes coses bàsiques com ara la neteja, la plantació d'arbres, la relació de les persones amb la natura en general, la

relació de les persones entre si... També s'imparteixen seminaris per assolir un canvi en la població. El que més ens va costar va ser que l'ecologia, com que era desconeguda aquí com a ciència i era quelcom nou, s'acceptés ràpidament. Ara, després de cinc o sis anys, la situació ha millorat i aquestes dificultats han disminuït. Què és el que veiem més? La neteja. Volem que la gent entengui que si llences la brossa al medi ambient, llavors també tens una part de responsabilitat en la contaminació.

Amb la industrialització tardana de moltes zones de l'Orient Mitjà, ara comencen a buscar-se noves solucions per al tractament dels residus. L'impacte de la problemàtica de la guerra en l'àmbit mental també afecta al medi ambient. Per què m'he de preocupar de la brossa si no se si em bombardejaran demà? També la inseguretat per les cèl·lules gihadistes fa que les infraestructures de neteja, com per exemple la ubicació de contenidors o papereres, sigui un problema.

Heval Bêrîvan Omer

crear un espai net. Quan la gent surt de casa seva i veu s'omple de brossa ha de preguntar-se per què. És una de cultura. Fa falta temps per canviar-ho. En aquest t fem campanyes setmanals de neteja a la ciutat de o. Tots els dissabtes de vuit a deu del matí el personal de les institucions participa en aquestes campanyes de neteja. s com ens tornem actives, i es nota que això té un impacte. La primera vegada que vam recollir brossa ningú ens va mirar i no hi estaven interessades. Però quan hi vam anar per quarta o cinquena vegada, la gent va començar a avergonyir-se i va dir "Ja n'hi ha prou! No torneu més. Ho netejaré jo mateixa. Heu estat anant i venint durant un mes. Ja és suficient". És aleshores quan t'adones que has marcat una diferència. De cara al futur tenim grans esperances de poder assolir un canvi, però és cert que això requerirà molta feina. Hem de fer un gran esforç. Ens hem donat a nosaltres mateixes la responsabilitat de promoure el canvi. Ens hem de moure molt i fer seminaris, organitzar debats i, encara més, campanyes de neteja.

> Kongra Star també volia iniciar una campanya, però de moment s'ha posposat. Com a acció principal d'aquesta campanya, Kongra Star farà seminaris d'ecologia al carrer, juntament amb la municipalitat, perquè no totes les persones són actives dins les comunitats i no totes van a les diferents institucions. Hi ha una part no organitzada de la població que també necessita estar informada. Per tant, les activitats i seminaris es faran al carrer. També es projectaran pel·lícules per tal que la informació arribi a tothom. D'aquesta manera alguna cosa es remourà en la consciència de la gent.
>
> Al municipi, l'Àrea d'Ecologia s'organitza paral·lelament amb l'Oficina d'Afers de la Dona perquè es demostra a la pràctica que les dones tenen una connexió més propera amb aquest tema. De la mateixa manera que a les famílies les dones preparen i mantenen els jardins, també cuidaran del gran jardí. Tal com les dones son capaces de cuidar els animals sense fer-los mal, així també pot ser el seu enfocament a gran escala. Les dones i les mares tenen bones relacions amb les veïnes i filles, per tant també poden establir bones relacions amb la població en general. En el passat, les dones i les mares van establir els primers assentaments i van desenvolupar l'agricultura. Per tant, qui te més possibilitats d'actuar avui en dia en el camp de l'ecologia són les dones. Per això són les dones les que assumeixen la major responsabilitat en el camp de l'ecologia i lideren aquest camp dins la comunitat d'avui, perquè la seva forma de pensar és més propera a l'ecologia.

Per al moviment de dones, la connexió entre la dona i la natura és molt més forta i profunda que la connexió que, per regla general, té l'home amb la natura. El Moviment d'Alliberament del Kurdistan basa la seva filosofia i ideologia en la Societat Natural, on la dona liderava la societat i tenia una gran comprensió de la natura.

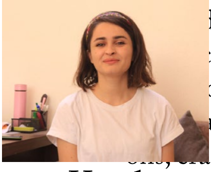

Heval Bêrîvan Omer

l amb la filosofia amb què treballem, donem molta im-ia a la Societat Natural. Mirem com la gent ha viscut om compartien; o com si alguna cosa no era necessària, afaven. La societat d'aleshores, segons les investigacions, ... una societat dirigida per dones. Les relacions entre la dona i l'home, així com entre l'ésser humà i la natura, estaven determinades per valors i principis clars.

A més a més, la dona amb la seva intel·ligència emocional i la seva capacitat de donar a llum està propera a la natura. El seu cos és un canvi constant que sempre va de la mà de la natura. Per exemple, la lluna. La dona canvia amb la lluna. Tots els éssers vius estan en un estat de canvi constant. La dona canvia diverses vegades al mes. Aquests canvis s'assemblen a la natura mateixa. Tot a la natura canvia. Un arbre, per exemple, és diferent a cada temporada. La lluna canvia de forma; la dona canvia de forma. Així que la dona és més propera a la natura i hi té una forta relació.

Fins i tot en alguns llibres es presenta la tesi que diu que la contradicció entre la dona i l'home va sorgir perquè l'home es va adonar que la dona era més a prop de la natura que ell. Va veure que la natura està a prop de la dona i l'ajuda, que la dona i la natura s'entenen. Per això es va veure a si mateix alienat de la natura. Quan va constatar la seva pròpia situació, es va posar en contra de la dona i de la natura. Al començament es va posar contra la natura, i després també contra la dona; perquè la dona és part de la natura, pertany a la natura tant el seu cos com la seva ment i la seva forma de pensar.

Si un ésser humà viu durant molt de temps sobre aquesta base, amb una bona connexió amb la natura, entre arbres, llavors això també s'imprimeix al cervell, és a dir, s'absorbeix el principi que estableix que, tant com cuides de la natura, et cuida ella a tu. A l'agricultura o a la ramaderia això és ben evident. La terra ens dóna quelcom, nosaltres també hem de donar quelcom a la terra; els animals ens donen alguna cosa i nosaltres també els hem de donar alguna cosa als animals. Ser respectuosa amb la

natura és un principi molt antic que segueix vigent avui en dia. Arreu on anem, sempre és la dona la que dóna més valor al fet que hi hagi flors a casa, que hi hagi arbres al voltant, és la que cuida els animals... Sempre veuràs que les dones, a casa seva, deixen certs llocs especialment per als animals, sobretot és així als llogarets. La dona segueix connectada a aquesta cultura. En canvi, és força estrany veure això en els homes. Més aviat pensen en quants diners poden guanyar i, en conseqüència, aquest és el seu plantejament. Enfocaments com el de cuidar diàriament i durant un llarg període de temps per satisfer les necessitats diàries són més freqüents entre les dones. Aquest tema és molt ampli i podríem parlar-ne durant molt de temps. Aquesta cultura de les mares de la Societat Natural ha sobreviscut entre les dones fins a dia d'avui.

Especialment en l'ecologia social és important entendre que les dones van romandre allunyades del poder. El que ha contribuït a la destrucció de la natura i al desequilibri de la societat és la dominació i el que anomenem la "mentalitat masculina". Aquesta mentalitat ha fet mal tant a la natura com a l'ésser humà. Això és quelcom allunyat de la naturalesa de les dones. Des de l'època de la Societat Natural fins avui, la dona, en la seva forma de pensar i d'actuar, està lluny de la dominació. Clar que algunes dones, a la pràctica, també poden caure en aquests plantejaments, però aquests no eren els principis naturals de les dones.

CAPÍTOL 13
Salut

"Per entendre qualsevol malaltia necessitem saber què és la salut, què vol dir i com podem protegir-la."[149]

A Rojava veiem com, en el camp de la salut, hi ha un gran contrast entre dos mons. Per una banda, a la societat es mantenen els coneixements ancestrals sobre medicina natural transmesos de manera oral, que es fan servir a les famílies de manera quotidiana. Per l'altra, la medicina convencional dels hospitals i alguns metges fan servir l'ús indiscriminat de medicines químiques per curar qualsevol malaltia. A més, per a la immensa majoria de dones el seu cos és un gran desconegut, i també un tema que genera vergonya. Amb l'impuls de la revolució i el treball de desenes de companyes, cada vegada hi ha més dones i projectes que estan canviant aquesta mentalitat, fent que la salut sigui més accessible i natural.

Heval Jiyan Bengi

cionalista paramèdica: Abordar la salut comença per ar-nos com tractem la natura, com es tracta les persones actem la nostra psique i el nostre ser interior. Necessitem ón i la natura per viure. No obstant això, no apreciem la ni la natura. Si només veiem la natura com quelcom ue ens dóna exclusivament el que volem, llavors construïm una ció molt pragmàtica i poc saludable del món amb la vida. La forma en què aprenem a viure aquesta vida, com pensem, com sentim, què fem, qui estem destinades a ser, està relacionada amb un cor sa, uns sentiments sans, una ànima sana, una ment sana i una

149 Institut Andrea Wolf (2020), *"To understand any disease we have to understand what health is." – Perspective on corona virus crisis* [Per entendre qualsevol malaltia hem d'entendre què és la salut. - Perspectiva sobre la crisi del corona virus]; https://jineoloji.org/en/2020/04/22/to-understand-any-disease-we-have-to-understand-what-health-is-perspective-on-corona-virus-crisis/

vida sana. Si mirem, per exemple, Europa, els països altament industrialitzats, hi ha molts casos de depressió i altres malalties causades per la seva forma de vida. La gent busca un sentit a la vida. Intenten arribar a l'objectiu de la imatge dominant d'un individu feliç, bell i funcional, però, en realitat, aquesta imatge no és més que l'exemple de llibre il·lustrat d'una vida insana.

Per tant, per fer salut s'han de connectar tots aquests temes amb la realitat social, la relació entre l'ésser humà i la natura i l'ésser humà amb si mateix com a part viva de la humanitat i la societat. L'adopció d'aquestes mesures és la base sobre la qual s'ha de desenvolupar l'assistència sanitària. Totes som responsables de la nostra salut i de la salut de totes les que ens envolten i del món en què vivim. Per exemple, quan parlem de recursos energètics, pensem no només en el que necessitem sinó també en com podem utilitzar-ho de forma que no perjudiqui la natura ni la vida, sense exhaurir el propi recurs. Quan parlem de medicina, no s'hauria de tractar la medicina farmacèutica com una font de diners, sinó que s'hauria de començar mirant la manera com vivim i desenvolupant solucions per a les malalties. Es tracta de compartir i de ser-hi per a les altres.

Heval Jiyan Bengî

Un dels diversos projectes que tracta d'impulsar noves-velles formes de salut comunitària es va dur a terme a Jinwar, el poble de les dones, el febrer de 2019. La Heval Bêrîtan, companya que porta

diversos anys desenvolupant projectes de salut natural a Başur, va fer de guia durant la formació. L'objectiu era canviar la manera d'entendre la salut, obrint espais perquè les dones poguessin explorar el seu cos, desmuntar tabús i adquirir coneixements que mai s'haurien hagut de perdre. Per exemple, preparar cremes naturals, identificar plantes comestibles i medicinals, adquirir coneixements en primers auxilis o tractar problemes de salut que no tenen una definició mèdica en altres llocs, com el "melic caigut".[150]

El seminari es va realitzar en una habitació encatifada on ens vam reunir unes 20 dones, tant internacionalistes com dels pobles del voltant. Vam aprendre que la medicina és cultura, és enteniment i saviesa popular, és compartir i donar-se suport mutu; són els valors de la revolució que s'està obrint camí.

Heval Bêrîtan

t està relacionada amb com observes el teu voltant. A
e l'observació pots saber si algú està còmode o no. No-
b la salutació, per exemple, com dones la mà, pots fer
ú es senti millor. S'ha de tenir en compte la importàn-
es energies, de l'impacte de l'energia negativa i positiva
i tot el que transmet. En el desenvolupament de totes les cul-
tures s'acumula coneixement i s'aprèn sent curioses i provant coses noves. No cal que totes siguem filòsofes, però si no tens curiositat o no intentes coses i no et mous, sempre seràs una ignorant.

150 El "melic caigut" és una malaltia que no té explicació científica moderna, en la qual una part de l'estómac cau provocant l'acumulació de gasos, cansament i dolor. Se soluciona amb un procediment manual i natural.

Acadèmia de Salut de Qamişlo

Seminari a l'Acadèmia de Salut de Qamişlo

Al llarg del territori de Rojava existeixen diverses institucions i espais per a la formació i el desenvolupament de la salut i la medicina. A la ciutat de Qamişlo, al cantó de Cizirê, s'hi troba l'Acadèmia de Salut, oberta el 2018. També, al mateix cantó, fins a l'octubre de 2019, hi havia el Col·legi d'Infermeria i l'Acadèmia de Salut de Serêkaniyê, ara ocupades per l'exèrcit de Turquia i els mercenaris gihadistes. A més, hi ha una Acadèmia de Salut només de dones al cantó de Kobanê.

L'Acadèmia de Salut de Qamişlo és un centre mixt on es formen metgesses i infermeres. El sistema per adquirir coneixements, la seva avaluació, l'organització de les classes i pràctiques, l'autoorganització de la vida diària de l'alumnat i el desenvolupament de les recerques està en canvi constant. Aquest sistema busca generar un nou model de formació en matèria de salut. A l'acadèmia s'ensenyen diverses assignatures, per exemple, anatomia i fisiologia. Al principi, les classes es comptaven per mesos, però ara es compten per hores. Per exemple, anatomia i fisiologia són 1300 hores d'educació, 40% anatomia i 60% fisiologia. Estudien de nou del matí a cinc de la tarda, amb dues hores de descans al migdia. A les tardes es fan seminaris gestionats per les mateixes estudiants sobre temes que elles investiguen i exposen a les seves companyes. Les estudi-

ants fan quatre anys de formació teòrica a l’acadèmia i després tres anys de desenvolupament de l’experiència pràctica als hospitals; en acabar tornen a l’acadèmia i busquen una branca en què vulguin aprofundir.

Heval Hêza

sa docent: El nostre objectiu és acostar la medicina a la cial. Per nosaltres la salut no es tracta només de malal- es tracta de qui està malalta i qui no. A vegades la er exemple, està de mal humor i això la fa emmalaltir, altres qüestions com els problemes socials que fan que la gent no se senti bé. Entendre això és la idea en general de l’autodefensa de la salut. Per exemple, el primer màrtir del sector de la salut que hi va haver al nostre moviment va ser enviat pel seu pare a formar-se per ser metge, i quan va començar es va convertir en revolucionari. Quan va tornar, el seu oncle li va dir: “et vam enviar per ser metge i has tornat amb la revolució”. Ell va contestar, “clar, perquè per a les malalties que hi ha a la nostra societat calen metges, però això no està relacionat només amb la part física, sinó que en realitat és la mentalitat el que hem de curar, i això ho curarà la revolució”. Per això el nostre objectiu aquí també és tornar a la font de la salut, que no està exclusivament connectada amb el fet d’estar malalta, sinó amb la raó d’aquesta malaltia, amb saber quines són les causes que et fan emmalaltir.

La manera com les alumnes aprenen en aquestes acadèmies presenta grans diferències amb els centres d’educació i universitats convencionals. A l’acadèmia intenten, sobretot, que les persones aprenguin de manera lliure, ajudant-se entre elles. Durant el primer mes reben formació ideològica i aprenen el sistema de funcionament de l’acadèmia. A més, creen comunes i es reparteixen les diferents responsabilitats, com ara cuidar de l’arxiu, la biblioteca, la farmàcia o el laboratori. La gran majoria d’estudiants viuen juntes a la pròpia acadèmia. La coordinació es du a terme mitjançant una assemblea, en la qual participen algunes de les metgesses docents i les portaveus de les comunes, per tal d’organitzar i millorar la vida en comú i l’educació.

La recuperació i ampliació de coneixement en medicina natural és un dels temes importants de la formació a l'acadèmia: quines plantes són bones per a quins problemes o com fer servir productes més naturals per ajudar en els problemes de salut. Aquesta matèria es comença a aprendre al tercer any d'acadèmia, ja que primer s'ha d'haver après allò bàsic per entendre el cos i, a partir d'aquí, aprendre sobre la medicina natural.

Heval Zekiye

sa docent: La medicina natural és part de l'educació. A 'a societat, a la meva família, per exemple, estem con- :s amb la natura, ens criem amb els coneixements de plantes són bones i per a què. D'aquesta manera vam amb el coneixement ancestral. Aquí a l'acadèmia tenim dos llibres, un sobre salut i opressió i un altre sobre salut i natura, per entendre la connexió entre viure saludablement i la salut en sí mateixa, i com l'opressió influeix en la salut de la societat. Es tracta, sobretot, d'una qüestió de mentalitat. Ha d'haver-hi un equilibri entre els desenvolupaments tècnics i la natura, i a la vegada també protegir-la. A la formació es treballa sobre la mentalitat i l'enteniment, usant tot el coneixement, també el coneixement modern, però d'una manera equilibrada.

Heval Arjîn

a de l'acadèmia: Tota la gent que viu aquí te coneixe- ;obre les plantes. Hem crescut amb els antics coneixe- ;obre la natura. A casa, per exemple, els coneixements ;sat de la meva mare al meu germà i a mi. Quan por- una planta a casa, la nostra mare ens deia per a quines malalties podia ser bona. Tant la meva mare com el meu pare tenien una relació estreta amb la natura. Així que, com que ja coneixem les plantes i tenim coneixements sobre elles, no hem d'investigar. Però, per descomptat, tenim llibres sobre el tema a l'acadèmia. Per exemple, el llibre escrit per Heval Zekiye "Salut i Natura", que tracta de les societats naturals, les herbes que feien servir i la connexió de les persones amb la natura. És un llibre que llegim durant la formació amb la finalitat d'emprar menys, i no exclusivament, les possibilitats tècniques i els medicaments químics. No es tracta de rebutjar determinades tècniques i màquines, com els aparells de raigs X. Aquestes pos-

sibilitats estan disponibles i poden ser útils en determinades situacions. Per tant, també podem fer-les servir. Però no hem de posar aquests mètodes per sobre de la salut de les persones.

Les dones, en general, tenen una relació difícil amb el seu cos, marcada per la vergonya, el pudor i els tabús. A l'acadèmia intenten trencar amb aquesta manera de pensar-se a si mateixes i a la resta.

Heval Zozan

sa docent: Quan la gent ve a estudiar se'ls explica la
ància de trencar amb la mentalitat de la vergonya. Tant
ome com dona, quan expliquem el cos és molt impor-
perar aquesta vergonya. Estudiem el cos de la dona i de
en grups mixtos. Parlem també de les parts íntimes, els òrgans sexuals i el cos en general. Per a nosaltres és molt important que facin la formació juntes, per aprendre a fer un apropament correcte a les pacients, sense importar el sexe, perquè les vegin com a persones i evitar la vergonya davant de certes parts del cos. En general tenim una molt bona experiència amb això.

Les estudiants també preparen seminaris que imparteixen fora de l'acadèmia, com en hospitals i pobles. Fan investigacions per participar activament a l'educació i també servir com a formadores de suport al professorat.

Heval Zozan

r seminaris va ser un pas endavant per les estudiants n molt emocionades. Per exemple, fora de l'acadèmia diants van preparar un seminari sobre el càncer. Tracre el tipus de malaltia que és en general, com proteg... i què pot desencadenar-la. Un altre seminari va ser sobre la cesària i els avantatges i inconvenients d'aquests tipus de parts. Durant els seminaris, les estudiants pregunten als pobles quins problemes hi ha i recullen tota la informació per incorporar-la en el futur.

Altres seminaris que es celebren fora de l'acadèmia tracten temes com el càncer de mama, el càncer d'úter o els efectes de les plantes medicinals. Els temes específics per a les dones són només per a elles, amb la finalitat de crear entre elles una consciència general sobre les malalties de la dona. Un altre àmbit és l'atenció sanitària preventiva. Tenir els coneixements necessaris sobre com cuidar el teu cos i com defensar-lo és molt important. Per això, als seminaris també ensenyem, per exemple, com i quan prendre els medicaments correctament per tal que la gent no recorri als antibiòtics massa ràpid. Tot això forma part de l'autodefensa, que està directament relacionada amb l'atenció sanitària. També es tracta de viure de forma ecològica, cuidant l'entorn, la higiene i la protecció del medi ambient.

Des de l'acadèmia organitzen grups d'estudiants que s'encarreguen de fer formació als pobles sobre diversos temes relacionats amb la salut; temes que són importants per a la societat, així com temes específics que són importants per a les dones o la infància.

Heval Zekiye

te a la formació als pobles, podem explicar-la a través mple de l'educació relacionada amb les cesàries. Moltes xpliquen que el metge o altres homes els diuen que es na cesària o, fins i tot, són les mateixes dones les que voar el dolor del part i avalen fer-se la cesària. Una vegada vam anar a un poble i les dones tenien un munt de preguntes sobre aquest tema. Això acostuma a passar quan elles mateixes han experimentat el que els expliquem. De vegades, l'ús

indiscriminat de cesàries fa que el bebè tingui una lesió, o altres vegades es força el naixement prematurament perquè el metge no pot dir quin dia arribarà l'infant. Llavors fan la cesària massa aviat i els òrgans de l'infant no estan ben desenvolupats. Així apareixen diversos problemes, els bebès estan més malalts o les dones no tenen prou llet. Les dones s'expliquen unes a les altres aquestes experiències. Un altre exemple és l'ús de l'epidural[151]. Amb l'epidural, si hi ha un problema, et pots quedar paralitzada durant un temps llarg. S'usa per evitar el dolor en aquell moment, però pot afectar al procés del cos. El cos sap quan surt el bebè, és la natura qui està treballant i no hi hem d'intervenir perquè té un impacte en les hormones, en el cos, en el bebè i en la llet. Debatem sobre això amb elles i entre nosaltres, i les motivem a pensar si només estan fent això perquè l'home vol que no es vegin lletges les parts íntimes, perquè el metge els diu que ho han de fer, o només per evitar el dolor.

> "La salut és el mirall de la societat en què vivim i, per tant, de les opressions que patim. Actualment la nostra salut està completament en mans dels estats, fet que ens fa totalment dependents d'ells i ens deixa a mercè dels seus interessos".
>
> Heval Mêrîvan Karanza, doctora internacionalista a Jinwar.

Fundació Weqfa Jin

La Fundació de Dones Lliures, Weqfa Jin, és una organització impulsada per dones kurdes, nascuda el setembre de 2014 amb el lema "La dona lliure és la base d'una societat lliure". L'objectiu de la Fundació és acompanyar les dones de Rojava, Síria i Başûr en els seus processos d'emancipació i apoderament. El seu treball està dividit en cinc àrees d'acció: educació, salut, economia, premsa i publicitat i investigació i projectes.

151 L'epidural és una anestèsia local que bloqueja el dolor d'una zona concreta del cos. És el mètode més popular d'alleujament del dolor durant el part.

Weqfa Jin treballa de manera extensa el tema de la salut amb les dones, nenes i nens tenint en compte les condicions de violència, guerra i pobresa que els afecten de manera directa. Al territori de Rojava ho fa en cooperació amb Kongra Star per fer formacions de primers auxilis i problemes bàsics de salut, entre d'altres. Imparteixen seminaris dins de les comunes per incrementar els coneixements de les dones i fomentar la seva autodefensa. Compten amb tres centres de salut, alguns amb metgesses de família, ginecòlogues i pediatres. També tenen un centre de medicina natural a la ciutat de Dirbesiyê.

Membre de la *rêveberî* de Weqfa Jin

> ció de la societat amb les doctores ha canviat. Fins a un nt, el coneixement sobre la salut a la societat s'ha trans- Aquesta transformació ha obert una possibilitat per- dones puguin fer treball dins la societat amb els conei- s que van adquirint; quin menjar és sa, quines coses no hauria de menjar una persona amb diabetis i colesterol... Així es trenca amb la centralització del coneixement per part del metge, i es passa de la medicina reactiva a la preventiva. Això es va aconseguir amb els seminaris que van començar a inicis de 2015. És un procés continu. El que també està canviant és la mentalitat d'abús de la medicina occidental. Perquè si saps què fer en una crisi de diabetis de manera natural o canviar la teva pròpia alimentació, no necessites la medicina que ve d'occident i que tu no tens. Això implica un canvi psicològic important.

Des de la fundació també treballen en l'àmbit de la salut mental i l'impacte psicològic que produeix la guerra. Busquen impulsar un suport psicològic i mèdic integral per a dones i infants, gestionat per les mateixes dones. Així mateix, tracten de generar espais de vida per a les dones, en els quals elles puguin treballar a través de les seves experiències traumàtiques de la guerra i desenvolupar les seves habilitats i destreses.

> Al començament els estats internacionals volien involucrar-se en els camps de refugiades i tenir un impacte al nord de Síria, però l'Administració Autònoma treballa principalment amb or-

Membre de la *rêveberî* de Weqfa Jin

ganitzacions locals, com la nostra fundació, perquè hi tenen més confiança que amb altres organitzacions internacionals, les quals suposen una gran amenaça per a la nostra societat perquè tenen un objectiu clar d'implementar la seva mentalitat occidental. Per exemple, aquest tipus d'organitzacions captaven els millors treballadors locals perquè treballessin per a elles i els pagaven molts diners, de manera que debilitaven la seva autodeterminació. Les ONG internacionals, per exemple al camp de refugiades de Newroz[152], deien a les dones que marxessin a Europa per rebre suport psicològic. Però nosaltres ens preguntem: si tenien tants diners per endur-se algú a Europa, per què no pagaven per posar una psicòloga al campament? Perquè totes aquestes dones tenen problemes. I així, a poc a poc, la gent es va anar adonant de la manipulació d'aquestes organitzacions i se les va expulsar. També van fer promeses que no van complir o van robar idees de projectes. Va ser un atac polític i ideològic contra la societat de Rojava.

El nostre mètode de suport psicològic consisteix en obrir espais on les dones puguin parlar, per exemple, de la influència de la guerra, i organitzar activitats perquè s'involucrin, sobretot amb treballs manuals, per ajudar-les amb la seva psicologia. Es tracta del que les mateixes dones volen, elles parlen de les seves necessitats, no és una proposta que surti de nosaltres. Es combinen seminaris amb taules de debat.

Dins de Weqfa Jin hi ha un Comitè de Salut que s'encarrega principalment d'impartir educacions i seminaris relacionats amb la salut en els municipis i en diferents institucions. Tenen una durada de 45 dies i consten de quatre hores setmanals, que comencen amb una part teòrica seguida d'una part pràctica. Els seminaris es dissenyen entorn a temes específics en funció de les estacions. A l'estiu, per exemple, es tracten temes com la diarrea i la febre tifoide. A més, els seminaris es centren en la realitat de les dones i en el fet

152 El camp de refugiades Newroz és un camp que es va crear per a acollir les famílies yazidites que van escapar del genocidi de l'Estat Islàmic a Şengal el 2014 i que després ha estat recurrentment utilitzat per a altres desplaçades de guerra.

que aquestes coneguin millor el seu propi cos. També hi ha projectes sobre salut psicològica, que es duen a terme principalment als camps de refugiades. La fundació també està creant centres de salut per a les dones i la infància a Qamişlo i en un poble prop de Dêrîk, entre altres llocs. Abans de l'ocupació també hi havia un centre de salut d'aquest tipus a Serêkaniyê.

A més d'això, Weqfa Jin du a terme diferents campanyes als territoris del nord i l'est de Síria relacionades amb la salut. Un exemple és la campanya de càncer de mama, a través de la qual es va oferir informació general sobre els símptomes, el desenvolupament i les opcions de tractament, i es va explicar la possibilitat d'autocontrol per palpació. També es va desenvolupar una campanya sobre la cesària, on es va informar a les dones sobre les possibles complicacions i conseqüències posteriors. En els últims anys un nombre significativament alt de dones ha optat per un part per cesària. Com a part de la campanya, es van comparar els avantatges i inconvenients d'un part natural en relació amb la cesària. La campanya més recent ha estat la del coronavirus, dirigida especialment a dones que no tenen accés a la televisió, la ràdio o altres mitjans de comunicació, que es veuen afectades pel desplaçament i la pobresa, o que viuen en àrees rurals. L'atenció es va centrar principalment en com les dones poden protegir-se a si mateixes i a les seves famílies de les infeccions, què han de fer quan es presenten els símptomes i com poden obtenir tractament mèdic.

Centre de Naturopatia de Dirbesiyê

El sistema sanitari de l'Administració Autònoma es basa en una comprensió integral de la relació amb la vida i la natura. Basant-se ectiva, l'any 2018 es va inaugurar a Dirbesiyê l'es- al Centre Ari de Medicina Natural.

Heval Xalise Ehmed

Fundadora del centre: A l'època en què no hi havia massa metges la gent acudia a les mares quan tenien alguna malal-

tia. Moltes van aprendre dels coneixements que s'havien difós a la societat al llarg del temps. Després van estudiar i es van especialitzar. Però la majoria sempre ha mantingut un enfocament holístic, de manera que el nostre centre ha estat molt ben acceptat a la societat i moltes persones, especialment dones i nenes, però també homes, venen aquí per rebre tractament. Un altre factor decisiu és que les despeses del tractament són significativament inferiors a les de la majoria de metges de la regió. Els diners recaptats amb la feina s'entreguen a Weqfa Jin. A partir d'aquí es distribueixen als diferents centres de salut segons les necessitats. Si necessitem materials, la fundació s'encarrega d'aconseguir-los. Intentem tractar la gent el millor possible. Com que no disposem d'equipament per fer radiografies i ecografies, remetem a les pacients a altres centres sanitaris quan és necessari. Amb els resultats de les proves, les pacients poden tornar amb nosaltres per seguir el tractament.

La medicina natural, tal com el seu nom indica, és natural i no química. Tot ve de la naturalesa, del medi ambient, de les plantes i de l'oli que s'extreu d'elles. Molts medicaments químics tenen efectes secundaris. Aquest és el problema i per això em vaig interessar des de l'inici per la medicina natural i vaig voler practicar-la jo mateixa. Aquí només hi treballen dones. Això permet a les dones que venen parlar de les seves malalties d'una manera més relaxada. No es senten avergonyides com ho farien amb els metges homes.

Moltes dones tenen problemes de salut a causa dels múltiples parts, el treball dur i la mala nutrició. Ara tenen més oportunitats de ser examinades, així que s'han tornat molt més obertes, sobretot pel que fa a les malalties específiques. Per exemple, vam fer una campanya sobre el càncer de mama. Moltes dones van venir a les revisions que es van oferir.

"La formació que es dóna als pobles es basa en crear consciència entre la gent, la qual cosa és una part de l'autodefensa. És a dir, es tracta d'adquirir coneixement i entendre com pots defensar-te a tu mateixa o fer costat al teu cos per a no caure malalta ràpidament. Donem formació sobre el cos, també sobre la connexió amb la naturalesa o com conèixer quina medicació

es necessita perquè no es doni un ús excessiu de medicaments, de pastilles, antibiòtics o el que sigui. La gent amb aquest coneixement pot defensar-se a si mateixa.”

Heval Zozan, doctora docent a l’Acadèmia de Salut de Qamişlo

Seminaris d’Anatomia

Heval Jiyan Bengî

la Jineolojî es realitzen treballs en diversos camps, com e la salut. Aquí, a la societat, no hi ha massa possibili- què les dones coneguin el seu cos i parlin de la seva se- . Hi ha molts pensaments sobre els cossos de les dones eure la necessitat de fer-ne seminaris. Per mi també va ser la primera vegada que vaig donar un seminari sobre aquest tema.

Normalment, el seminari dura entre una hora i mitja i tres hores, de vegades fins a cinc hores, entre un i dos dies. Es parla de biologia, de la influència de la societat, de la importància de les nostres emocions i pensaments, de la importància de la nostra manera de viure. Hi participen dones d’edats i contextos molt diferents. Hi ha dones molt joves, hi ha mares, hi ha dones de les YPJ...

En general començo parlant de qui som i ho estructuro en tres temes per parlar de les diferents influències. Parlem de l’ADN i també de psicologia i com afecta al nostre cos; del fet que tot està connectat, que no es pot veure desconnectat. Tot està connectat amb les coses que has après a sentir, la influència externa i les teves emocions. A través d’això intento mostrar una concepció més amplia de com n’és d’important conèixer el propi cos i conèixer qui ets, els teus pensaments i sentiments, la manera com vius, com crees el teu entorn i quina influència tenim en les altres. Això implica un entorn humà però també un entorn natural, de responsabilitat. Després s’hi afegeix la visió de la societat, que està influenciada per les creences religioses, científiques, filosòfiques i la creença de la societat o del sistema capitalista respecte al cos de la dona. No hi ha una única mirada,

> hi ha mirades variades i diverses sobre els cossos, però al final un cos de dona aprèn abans a tenir vergonya i a ser jutjat.
>
> Seguidament aprenem sobre els genitals; la vagina, la vulva, l'úter i la menstruació. Quan parlem dels genitals parlem de la part biològica, de la importància de conèixer el propi cos, mirar-se a una mateixa sense complexos i tenir un enfocament natural. Mirar què hi ha allí, com es veu, entendre-ho. Ser capaç també de prendre decisions sobre el teu cos per tu mateixa i no sempre en relació a una mirada externa, per exemple, d'un doctor que et diu coses com ara que t'has de quedar prenyada per evitar diverses dolències. O que quan tens flux vaginal no té perquè ser una infecció. Parlem també sobre els mites de la societat, la religió, la història que s'ha construït al voltant de la dona quan té la menstruació, i que provoca enuig i odi envers una mateixa. La intenció també és oferir una comprensió sobre el miracle que és el nostre cos, i amb això, el miracle que és el món en què vivim.

Un dels punts que es tracta en aquests seminaris d'anatomia és la sexualitat, especialment els temes connectats amb "l'honor" i la "virginitat", entre els quals trobem també el tema de la primera nit de noces i la pressió que s'imposa a les dones joves.

Heval Jiyan Bengî

uen moltes coses i després debatem sobre elles, com ma de la virginitat, que és motiu d'assassinat de moltes i la gent pensa que ja no són verges. Parlem sobre la nit, que és encara un tema enorme perquè no es tracta del sagnat. És sobre com passar aquesta primera nit, erquè, per una banda, la majoria de dones no es casen per un amor ni tenen sexe aquesta primera nit coneixent el seu cos; i sense conèixer el teu cos el sexe no serà agradable. I, per l'altra, hi ha el tabú sobre el dret a decidir quan tenir sexe, ja que no està en mans de la dona, així com tampoc ho està la decisió de tenir filles. Quan la gent diu que les dones són com màquines de parir, si mires al teu voltant, veus que malauradament és així.

Als seminaris que fem, al començament hi ha moltes rialles o expressions de sorpresa, però al final hi ha molt bons debats. Així que, realment, tinc la sensació que en molts punts es donen les pistes necessàries per saber quan prestar atenció al cos, sobretot en les relacions. Si parles amb joves de 15 anys, quan parles de sexualitat no hi ha tant amb el que es puguin identificar, però les mares ho han vist tot. De vegades és molt dolorós, però són dones molt fortes.

Conèixer el propi cos és una part important de conèixer-se a si mateixa i això està directament lligat a l'autodefensa.

Heval Jiyan Bengî

onsciència de la teva existència, del teu cos, establir una d'amor amb el teu cos i el teu entorn, és una forma efensa molt important. Autodefensa en el sentit biolò- poder cuidar el teu cos, però també de forma mental o al, i amb això no em refereixo a relacions sexuals, em efereixo a les relacions en general, per no ser oprimida o enca- da en un rol que està lligat al teu cos i al teu sexe biològic. La falta de coneixement et col·loca en un destí en el qual altra gent decideix on has d'anar, i al final segueixes aquestes decisions que tu no has pres, perquè no hi ha res més que hagis après i no ets conscient dels teus drets. Conèixer el teu cos i tenir bons

pensaments i sentiments sobre tu mateixa, entendre la gent i els cossos de l'altra gent, és molt important.

Tothom és un miracle i tothom ha de ser respectat i estimat. Hem de crear això enlloc de fer-nos mal les unes a les altres. El fet de tenir un cos diferent no et fa ser millor ni pitjor, ni menys forta mentalment o físicament. Els cossos poden ser molt diferents, però aquestes diferències no signifiquen que hi hagi d'haver una jerarquia de bellesa o de força. Aquesta és una part molt important de l'autoconsciència i de l'autodefensa. Perquè, què és autodefensa? És ser conscient de cuidar-se a una mateixa i a l'entorn.

Per nosaltres és també autodefensa del món on vivim perquè no ens veiem a nosaltres mateixes com a consumidores, com si hi hagués una jerarquia on nosaltres ens trobéssim al punt més alt. Estem connectades, som una part d'aquesta grandesa, som part d'aquest món. Això és un pas molt important perquè són emocions i pensaments, i aconsegueixes força i consciència a través de les emocions.

"És indispensable rescatar els coneixements sobre medicina natural que estan sent enterrats i recuperar l'important rol que les dones, durant milers d'anys, vam tenir al voltant d'aquest tema i que ens va ser expropiat amb l'aparició de la ciència [moderna]."

Heval Mêrîvan Karanza, doctora internacionalista a Jinwar

Llevadores

Als pobles hi ha moltes dones grans que expliquen les seves experiències amb la medicina i la seva aportació a la vida en comunitat, per exemple fent de llevadores.

Yade Taybet ens relata, des de la seva casa a Xana Serê, la seva funció de llevadora del seu poble. Ara no pot caminar a causa d'una malaltia. Explica que es va casar molt jove, sent la tercera esposa del seu marit, que va morir. *Yade* Taybet té quatre filles però, malauradament, cap segueix la tradició.

***Yade* Taybet**

…ybet: Vaig aprendre els meus coneixements i habilitats …levadora de la meva àvia paterna. Era la llevadora del … jo anava amb ella als parts. M'ho va ensenyar tot. Quan … veure les dones em deia "vine, seu aquí i observa bé". …a mare pareix, això és el que has de fer. Has de lligar-li …el melic així. T'has d'assegurar que la sortida de l'orina no es…tingui aixafada. Primer has de lligar el cordó umbilical aquí i després esperes fins que netegis el bebè i el seu melic. Després poses la mà sobre el ventre de la mare i l'acaricies molt lentament i tranquila tres o quatre vegades, fins que tota la placenta surti. Després creues les seves cames i les estires". Érem dotze germanes. Cap de les meves germanes va aprendre a fer això. Només jo.

Mai cobro diners per fer-ho. No vaig a vendre el meu treball ni la meva caritat. Si hi ha alguna cosa que em donin per voluntat pròpia, l'acceptaré. Algunes dones han tingut dos fills, d'altres tres o quatre, o més, i jo he estat la llevadora durant el part. No comptava els naixements. Mai vaig acceptar diners per fer-ho. Ajudar a parir és un treball sagrat. Algunes m'han donat alguna cosa per bondat. Algunes em donaven 200 dinars, altres 300. Així em comprava un paquet de cigarrets. No importava quantes dones es posaven de part en un dia, sempre hi anava. De vegades hi havia cinc naixements en un dia. Però avui ja no tinc forces.

> "Una societat que no és capaç de defensar la seva salut i cuidar-se'n mai podrà ser lliure".
>
> Rêber Apo

Heyva Sor

Heyva Sor a Kurdistan és una organització humanitària del Kurdistan que es va fundar el 1993 per part de la diàspora kurda a Alemanya. Heyva Sor treballa a les diferents parts del Kurdistan a través de diversos projectes. Als territoris de l'Administració Autònoma, en concret, treballa tant en la cura de ferides al front de combat, com en la gestió dels camps de refugiades de la regió i en el desenvolupament de projectes que tinguin a veure amb la salut. Heyva Sor és l'única ONG que s'ha mantingut a Rojava en totes les circumstàncies, treballant directament amb la població. Durant les invasions d'Afrin, Serêkaniyê i Girê Spî per part de l'exèrcit turc, les ONG internacionals que treballaven sobre el terreny es van retirar, essent Heyva Sor l'única organització humanitària que va continuar fent-se càrrec tant de les milers de desplaçades com de les ferides de guerra. Heyva Sor és una organització que no rep finançament per part de cap estat i es manté principalment de les donacions que realitzen persones individuals.

Heva Jamila

Copresidenta de Heyva Sor a Rojava: Abans de la revolució era infermera quirúrgica i treballava a Qamişlo. Quan va començar la revolució i va haver-hi conflictes armats amb el Règim aquí a Qamişlo, molta gent ferida va venir a l'hospital on jo treballava activament. En aquell moment ja es va plantejar que s'havia de fundar Heyva Sor a Rojava i vaig dir: "estic preparada per ferho. Si puc fer alguna cosa per salvar les persones ferides, això és el més important per a mi". La idea d'anar al front i salvar-les m'importava. Segueix sent una de les ocupacions més importants en la meva vida; és per això que vaig decidir fer aquesta feina aleshores i la segueixo fent ara per les mateixes raons. Per descomptat que aquesta feina comporta molts perills, tant al front com a les ambulàncies, però si salva nenes o dones, si salves qualsevol persona ferida, llavors saps que has fet la teva feina i això és el que et calma, o almenys a mi em calma. Aquesta feina també ajuda psicològicament al fet que t'adonis que has fet alguna cosa. És una bona feina. No importa el perill que hi hagi o qui ens ataqui, sigui l'Estat Islàmic, Turquia o qualsevol avió, és important que salvem les companyes ferides i això és el que ens dóna alegria. No només a mi com a dona, sinó també a les altres dones de Heyva Sor. Aquesta és la feina més bonica per a nosaltres.

Heyva Sor va ser constituïda per molt poques persones. Érem set les que vam iniciar Heyva Sor a Rojava. En aquell moment hi havia moltes dificultats. Per exemple, no teníem ambulàncies, i per això moltes persones ferides no podien ser rescatades o simplement es quedaven sense atenció. A la guerra de Serêkaniyê (2013) amb prou feines hi havia possibilitats d'evacuar la gent. Trèiem les persones ferides en cotxes civils. No hi havia medicaments i la situació de les que eren ferides era difícil. Aquestes eren les circumstàncies al principi.

A la revolució, tant nosaltres com Heyva Sor, també juguem el nostre paper, especialment com a dones. Per exemple, rescatar les persones ferides. Al començament no hi havia possibilitats, el Règim restringia els subministraments. Hi havia un embargament i no arribava res de fora. Estàvem rodejades per diferents forces enemigues. En aquestes circumstàncies ens ocupàvem de les ferides i de les desplaçades i, a poc a poc, fins

> i tot amb aquestes petites oportunitats, vam anar construint les nostres instal·lacions.
>
> Al principi, només teníem una petita instal·lació a Amûdê i avui som a arreu. Des de Dêrîk fins a Afrin, tenim una base a cada ciutat. Al començament només arribàvem a les zones kurdes, però ara treballem a diversos indrets com Tabqa, Raqqa, Deir ez-Zor i Manbij.

Heyva Sor no només treballa a les regions de Rojava i del nord i l'est de Síria, sinó allà on la seva feina sigui necessària. Per exemple, durant el setge, assalt i genocidi del poble yazidita el 2014, les companyes van acudir a la crida de socors de les persones que van poder fugir a les muntanyes de Şengal i que van estar a prop de la inanició. Heyva Sor va ser la primera organització humanitària a actuar sobre el terreny.

Heval Jamila

> la guerra a Şengal les carreteres estaven gairebé tan- el camí fins aquí era llarg. No hi havia ambulàncies ní per portar les ferides de Şengal a Qamişlo va ser nt llarg i ple de dificultats. La gent va haver de fer un llarg recorregut per salvar-se. Molts anaven a peu per salvar-se dels atacs directes. Baixaven de les muntanyes a peu i la sang els degotava per les cames. Algunes van deixar les seves filles enrere, totes estaven famolenques, especialment les infants. També va haver-hi naixements pel camí. Llavors era estiu, tothom estava sense aigua i tenia gana. Recordo una situació amb un ancià. Un dia vam portar un carro gran amb aigua i la vam repartir, i aquest home gran no arribava a aconseguir aigua perquè estava massa feble, llavors vaig baixar del carro per donar-li jo mateixa. Tots aquests moments van ser molt difícils.
>
> Recordo una altra situació, també molt dura, a Hol, que està al camí de Şengal, on van ser ferides dos nens i una dona. Va ser a la guerra contra el Daesh i volíem treure-les d'allà, però no podíem fer-ho perquè l'ambulància no podia creuar el riu.

> Aleshores vam posar els nens i la dona en una excavadora, que sí que podia creuar l'aigua. Vam tenir moltes dificultats pels camins, tant per l'Estat Islàmic com per la guerra. Camins que, en realitat, trigues trenta minuts a fer-los, es convertien en camins de quatre hores perquè havíem de trobar desviaments. Hi havia moltes dificultats, però per molt forts que fossin els atacs de l'Estat Islàmic, o sota els atacs de l'exèrcit turc a Afrin, sempre ens hem quedat fins al final i ens hem ocupat de les persones ferides.

La Heval Jamila i moltes altres companyes de l'àrea de salut que treballen a primera línia del front han viscut situacions molt difícils amb companyes properes a qui han hagut de curar i a moltes d'elles no les han pogut salvar malgrat tots els esforços fets. La Heval Jamila relata un d'aquests moments, quan el 26 de setembre de 2017, el Şehîd Fîraz Dağ, periodista kurd criat a Anglaterra, va caure màrtir en un atac inesperat del Daesh a la guerra de Raqqa, poc abans de l'alliberament de la ciutat.

> El Şehîd Fîraz va caure en un atac a Raqqa. Jo era allà al llogaret, amb 17 persones més a l'ambulància, amb infermeres i metges. L'Estat Islàmic va atacar. Van entrar al poble i el nostre estimat company va caure màrtir. Va ser una setmana abans de l'alliberament de Raqqa. Estàvem a l'habitació de Heyva Sor i va haver-hi molts trets. Això és, de vegades, el senyal que alguna cosa s'atura perquè una altra s'alliberi. Per això les infermeres van preguntar: "ah, s'ha alliberat Raqqa? Ha acabat l'operació?" I llavors vaig dir: "no, això no sona així". Després va arribar el tiroteig. En algun moment vaig mirar a l'exterior i vaig veure que el Heval Fîraz era fora, ferit, i vaig dir que havíem de recollir-lo i salvar-lo. Els altres companys eren una mica més reservats perquè no tenien massa experiència i van dir: "no, encara hi ha trets del Daesh". Perquè, per descomptat, el combat continuava. Però vaig sortir i vaig començar a arrossegar-lo per treure'l d'allà. Van ser sis o set metres. Jo estava massa feble i no podia estirar-lo tota sola. Llavors un altre company va venir i em va ajudar. Vam estirar-lo i el vam voler salvar però, malauradament, ja havia caigut màrtir. Havia rebut cinc trets i s'havia dessagnat.

Hevâl Jamila

A Raqqa vam fer una bona feina com a Heyva Sor. Teníem bones condicions, 15 ambulàncies. Al front oriental érem uns 100 membres en diferents equips. Vam poder salvar moltes dones i infants. El que és un problema en aquest tipus de guerra és que, si la població aconsegueix sortir de la ciutat fugir, en la fugida molta gent és assassinada per les mines. Així que també hi va haver moltes persones que van arribar a nosaltres sense ulls, sense braços o malferides. Vam poder salvar-ne a moltes. A nosaltres no ens importa com n'és de difícil la situació o en quina mesura ens posem en una situació perillosa, sinó que allò que importa va d'acord amb les necessitats de les persones ferides. Vam tractar de construir un lloc tan bo com fos possible per salvar tantes vides com poguéssim.

Heyva Sor també va ser a la guerra d'Afrin. Les ferides causades pels bombardejos aeris de l'exèrcit turc van ser molt més greus que en les guerres precedents i, per tant, les necessitats d'equipaments molt més grans.

Hevâl Jamila

n hi havia metges i infermeres, però els vam dir que aríem suport amb dos grups de 10 persones cadascun. rra a Afrin no va ser com les guerres anteriors contra Islàmic. L'exèrcit turc va començar els seus atacs a tot an atacar el subministrament d'aigua, van atacar escoles, van bombardejar les mesquites per treure'n la gent. Hi va haver moltes massacres. Jo mateixa he estat testimoni de moltes d'elles. Encara tinc els plors de moltes nenes i nens dins les meves orelles. UNICEF diu que la infància és important, que ha d'estudiar i viure en bones condicions. Però em vaig adonar de com n'és de buida aquesta realitat, de com n'és d'hipòcrita aquesta declaració. Jo mateixa vaig veure com els nens i les nenes jugaven davant de casa i llavors venien els avions turcs, bombardejaven i la canalla moria. On queden els drets i el futur de la infància? Va ser una gran massacre que em va fer desconfiar de les grans organitzacions. Jo mateixa vaig veure que Turquia sempre deia als mitjans de comunicació que faria la guerra contra el "terror", contra les forces militars, però el que va fer va ser matar civils, infants i persones grans. Quan era al districte

de Raco[153] un dia van venir un home i una dona. Tenien algunes esgarrapades que eren resultat d'un bombardeig. Se'ns van acostar a peu i ens van dir: "netegeu-nos això, volem tornar al nostre poble". Així que ens vam ocupar d'elles. Després de marxar per tornar al seu poble, van arribar els avions i les van bombardejar. La dona va perdre una cama i l'home va perdre un braç i les vam haver d'evacuar una altra vegada. En què consisteix tot això? Converteixen la població en refugiada i l'ataquen.

El vuit de març de 2018 hauria d'haver estat simplement el Dia de la Dona, un dia militant. Però aquell dia vam recollir dones mortes, moltes dones ferides, dones que van perdre les seves mans, que van perdre les seves cames. Moltes dones van morir aquell dia a causa dels bombardejos.

Afrin va ser realment difícil. El que he vist ha tingut una gran influència sobre mi, com a treballadora de Heyva Sor, però sobretot com a dona. Les nostres ambulàncies van ser bombardejades i també una de les nostres instal·lacions. Llavors vam haver de traslladar-la. Es van donar moltes situacions com aquesta. Un dia hi va haver un bombardeig i vaig escoltar veus d'infants, però no vaig poder salvar-les degut als bombardejos. Això va tenir un impacte molt fort en mi, que encara dura.

El treball de Heyva Sor té una base ètica molt important. Treballen des d'una filosofia d'ajuda humanitària, atenent qualsevol persona que ho necessiti, fins i tot si els ferits que arriben són de l'enemic.

Heval Jamila

internacional prohibeix que s'ataquin els hospitals, però
t que això no és important per a Turquia. Va atacar hos-
om l'hospital gran d'Afrin. Van bombardejar les nostres
ncies. Un company nostre del Comitè de Salut, el Heval
morir al bombardeig de Cinderes[154].

Jo he rescatat membres del Daesh i els he donat atenció mèdica, sense importar el que passés. Portem set anys en aquesta guerra. Estan matant les nostres dones i la nostra

153 Raco és una localitat d'Afrin.
154 Cinderes és una localitat d'Afrin.

gent. Fan coses increïblement dolentes. No obstant això, el meu enfocament sempre ha estat que no importa el que facin: qui sigui que estigui ferit, me n'ocuparé. Els membres de l'Estat Islàmic no volien que m'ocupés d'ells. També sovint em deien: "ets una dona, no pots tocar-me". Però aquest no és el meu problema. Pots deixar la teva religió, la teva política en qualsevol altre lloc. M'acosto humanament. Això és el que faig i el que faré. I això posa de manifest, una vegada més, la diferència dels nostres enfocaments. Turquia, per exemple, no ens ha permès salvar les nostres persones ferides ni recollir les nostres mortes. Això mostra de nou les diferents filosofies.

La seva guerra no té ètica. S'han comès tantes massacres sense que ningú digui res! Va ser una guerra brutal la que es va lliurar a Afrin, però ningú va dir res. Quan passa alguna cosa a la UE, hi ha intervencions i la gent es posiciona. Però aquí va haver-hi 55 dies de guerra i la població es va quedar sense aigua i sense menjar. Va haver-hi una gran resistència per no haver d'abandonar la seva terra. Vam ser-hi fins a l'últim dia. Estàvem totes juntes amb les refugiades i fins i tot llavors els atacs de Turquia no van cessar. Vam ser atacades amb avions i granades de morter durant l'evacuació de la ciutat. Van atacar el camí de les persones desplaçades. La gent va morir durant el camí perquè no podien seguir físicament. Per exemple, un ancià va ser trobat tirat en una rasa i les nostres companyes de Heyva Sor el van enterrar mentre caminaven, quan tothom es dirigia a Şehba. I fins i tot allí, en el camí a Şehba, hi havia moltes dificultats. Fins al dia d'avui el camí no és segur. És el nostre lloc, però també allí el Daesh ha posat moltes mines a les cases i al camí. A Rojava hi ha tres grans camps de refugiades i a ningú li importa. Ningú pregunta: "quina classe de refugiades són? D'on venen? Què podem fer?" Ens n'encarreguem nosaltres des de Heyva Sor i l'Administració Autònoma.

Heyva Sor està present a cada camp de persones refugiades i desplaçades de Rojava i del nord i l'est de Síria, treballant en cooperació amb l'Administració Autònoma, i tracta d'assegurar els

serveis de salut necessaris en aquests camps de refugiades. Però les condicions de salubritat i higiene són molt precàries, i la situació econòmica, la gran quantitat de desplaçades internes i refugiades, així com l'embargament econòmic i logístic a Rojava, fan que la seva tasca sigui molt difícil i no sempre es puguin oferir unes condicions mínimes d'habitabilitat. A més, la comunitat internacional, impulsada més per interessos polítics, no dona suport de manera directa a la tasca de Heyva Sor o de l'Administració Autònoma, i no es fan càrrec del desastre humanitari a la regió.

> La situació és especialment difícil per a les dones i la infància. Les que vivien sota el control del Daesh no van rebre cap ajuda mèdica. Per exemple, no es van administrar les vacunes necessàries per a les petites, ni tampoc hi va haver vacunacions contra malalties greus. Aquesta és també una de les raons per les quals algunes malalties s'han propagat pels campaments. Als campaments de Şehba hi ha gent que vol tornar a Afrin però, per descomptat, també sabem el que això vol dir. Les cases d'algunes persones estan destruïdes i ha canviat la demografia. També, les persones que no estan afectades directament per la guerra estan venent les seves cases i pertinences perquè Turquia diu: "estem buidant el camí perquè pugueu anar a Europa", però el camí simplement passa per sobre el mar i ja veiem quantes han sortit i hi han mort.

Ser membre de Heyva Sor comporta enfrontar-se a les atrocitats més grans, però també donar un sentit molt important a la vida i a l'alliberament de les dones i dels pobles. La tasca sanitària, tant a primera línia del front com als hospitals de la regió és una tasca esgotadora, estressant i psicològicament molt dura degut a les circumstàncies de la guerra.

Heval Jamila

> alles a Heyva Sor, especialment com a dona, està clar principi que la feina és difícil i perillosa. Les mines rra mateixa t'exposen a molts perills. Per una banda pies circumstàncies i, per altra, per descomptat, a nivell gic. Veus tot el temps quantes infants i quanta gent hor. Has de recollir tot tipus de coses: una mà, un peu, mitja

Heval Jamila

persona, mig cap, un nen amb mig cap, mitja dona. Això és el que veiem. En aquests moments som fortes. A Afrin, Raqqa, Manbij, Şengal, Deir ez-Zor, jo era molt forta i vaig fer tota la feina. Però després és realment difícil. No t'ho pots imaginar. No tothom pot fer aquesta feina, però nosaltres hem de fer-la, és una necessitat.

Un dia hi va haver una gran explosió. L'Estat Islàmic va enviar un camió ple d'explosius que va explotar en una base d'Asayîs. Vam anar-hi i vam recollir tots els cossos, parts dels cossos i caps. Mentre ho feia no hi havia problema. Era molt forta. Tres mesos més tard em va afectar. Una nit vaig tenir un somni on hi havia una cama que havia vist al lloc de l'explosió. Jo era allà amb el Heval Şervan, company i copresident de Heyva Sor a Rojava, i li deia: "has posat la cama a la persona equivocada. La cama no pertany a aquest cadàver sinó a aquest altre. No ho estàs fent bé". Quan em vaig despertar vaig veure que no hi havia ningú. Quan va passar podia ser forta, però tres mesos més tard em va afectar. Explicar les històries fa que molts successos es facin més suportables. El relat es relaxa. Compartir-lo amb les altres també marca molta diferència perquè alleuja la càrrega.

Volem demanar disculpes per les persones que no vam poder salvar. Ens disculpem per això. Quan salvàvem gent ens posàvem molt contentes i vam donar tot el que vam poder per aconseguir-ho. Però ens disculpem davant la gent que no vam poder salvar, davant les seves famílies i les seves filles. Haurem d'enfrontar-nos a dificultats, haurem d'enfrontar-nos a la guerra. Continuarem, estem preparades. Sigui el que sigui que vingui ara, estem preparades per continuar aquesta feina.

Şehîd Lêgerîn Çiya

Şehîd Lêgerîn Çiya

La Heval Lêgerîn Çiya, Alina Sánchez, va néixer el 1986 a San Martín de los Andes, a Neuquén, Argentina. Va tenir tres germans i va passar els primers anys de la seva vida vivint entre boscos, llacs i neu. Als nou anys, la seva família es traslladà a la serra de Córdoba. Va realitzar els seus estudis de medicina a Cuba i va decidir anar a la Índia per conèixer el treball sanitari de les comunitats indígenes. De camí va visitar una amiga a Hamburg, que la va portar al cafè de la campanya Tatort Kurdistan. Allà es va despertar el seu interès pel Kurdistan i poc després hi va viatjar per primera vegada. S'hi va estar cinc mesos i va conèixer el moviment d'alliberament a les muntanyes. El moviment li va suggerir que acabés els seus estudis de medicina, així que va tornar. A Cuba va convèncer algunes estudiants de medicina perquè viatgessin al Kurdistan i hi fessin tasques mèdiques. L'any 2013 va anar al nord i l'est de Síria i al cap d'un temps, va assumir la responsabilitat principal de l'hospital de

Serêkaniyê i es va convertir en membre de la Coordinació Sanitària del nord de Síria, on va treballar amb els metges de Serêkaniyê. Va organitzar reunions als barris i va crear-hi comitès de salut. El 2017 va tornar a l'Argentina per qüestions burocràtiques. Malgrat va tenir l'oportunitat de quedar-se a Amèrica Llatina per organitzar les relacions diplomàtiques i liderar la tasca de solidaritat amb Rojava, s'hi va resistir fermament. Volia tornar l'abans possible per continuar la seva tasca allà.

Des de Rojava va establir relacions diplomàtiques amb ONG de tot el món per tal que, amb la seva ajuda, es poguessin realitzar importants projectes sanitaris. El seu últim projecte va ser obrir un centre de salut a Tell Tamer, que avui porta el seu nom: Hospital Şehîd Lêgêrin. Aquest hospital va ser el primer i el centre més important d'atenció a les ferides de Serêkaniyê durant la resistència armada contra l'Estat Islàmic i durant l'ocupació de Turquia.

El 17 de març de 2018 la Heval Lêgêrin va caure màrtir en un accident de trànsit prop de la ciutat de Hesekê mentre intentava organitzar el suport a l'atenció mèdica de la població d'Afrin durant la guerra de Turquia a la regió. Des de llavors, la seva fotografia està penjada a tots els hospitals de Rojava.

El seu germà Juan va escriure: "Cada conversa, cada gest, cada acció més gran o més petita és una manera de millorar el món; el que succeeix d'acord amb els sentiments crea harmonia per a tota la comunitat. L'Alina havia comprès tot això i va orientar la seva vida en conseqüència des de la seva joventut. Això li proporcionava una energia molt gran que li permetia abstenir-se de tota cobdícia, de tota activitat nociva i de tot luxe, perquè aquesta manera de viure li permetia ser feliç en tot moment. I no era aquesta felicitat de la qual es parla en els contes i en la fantasia, sinó la veritable felicitat d'una vida plena i en tot moment pacífica, de gaudir del bo, de mirar el dolent als ulls i aprendre d'això."

CAPÍTOL 14

Art i cultura

> "L'art és per a la societat. Al capitalisme, els artistes venen l'art. Nosaltres el que diem és que l'art ha d'estar dins de la societat. Els productes que es generen, com les pel·lícules o la música, com a molt s'escolten durant un any, perquè l'art que es fa no parla del dolor de la societat, de les dificultats de la societat o del que viu la societat. Diem que les artistes són la consciència de la societat, són les sàvies de la societat. Però llavors, si no coneixen el dolor de la societat, si no coneixen els seus problemes, quina feina faran?"
>
> Heval Sozdar, *rêveberî* del Centre d'Art i Cultura de Qamişlo.

L'art i la cultura estan estretament relacionats amb el desig de l'ésser humà d'entendre la realitat de la vida i d'ensenyar-la a la resta, i ambdues estan relacionades amb els sentiments d'amor col·lectiu més grans. La cultura d'un poble està connectada amb la seva existència i la seva identitat i la cultura kurda és una de les més antigues que es mantenen fins a dia d'avui. Essent una cultura de tradició oral, les cançons hi tenen un lloc molt important. La manera de cantar tradicional kurda es coneix amb el nom de *dengbêjî* i no tothom és capaç de cantar-la. A través del *dengbêjî* el poble kurd ha pogut conèixer i mantenir present la seva cultura. Tot es pot explicar a través del *dengbêjî.* Les cançons actuals parlen sobretot de la revolució i de les històries de les màrtirs, però el *dengbêjî* explica les històries més antigues del poble kurd; històries que van passar fa molts anys, a vegades fins i tot, fa segles: d'amor, de guerres, d'enfrontaments tribals, etc.

> *Rêveberî* del Kevana Zêrîn[155]: El *dengbêjî* és la història oral, no escrita. La història i la identitat kurdes han patit repressió de tot tipus. Si s'escrivia un llibre, es cremava, i eliminaven i massacraven la població kurda. El nostre país està colonitzat. Nosaltres, la nostra història, la nostra cultura, la nostra llengua... l'expliquem a través de les cançons. Per exemple, les massacres a Agirî o a Halebçe, o altres històries, no es poden escriure. Tot això s'explica a través de cançons que diuen "en aquest any no hi havia tal país, hi va haver aquesta colonització i el poble kurd va ser oprimit d'aquesta manera". I no només es tracta d'històries, amb l'amor passa el mateix. Per exemple, una dona no escriu el seu dolor o la seva ira, sinó que els canta. El *dengbêjî* és això. Tot, la història, la vida, la cultura, l'amor, els somnis... tot s'explica d'aquesta manera. Amb el *dengbêjî* no cal que hi hagi música, només la veu. No penses, l'escrius i després cantes. No hi ha música, no hi ha ritme; el ritme és el teu. Realment és el ritme del teu cor. Tu penses, coneixes la teva història, acostes la teva mà a la teva orella, escoltes la teva veu i cantes. Estimes una dona o un home, o estàs casada i no tens filles, o estàs casada i vius sota la repressió del teu marit, o tens molts somnis però no pots aconseguir-los, llavors ho cantes.

Un dels atacs més forts i constants que ha patit el poble kurd als diferents estats en què es troba dividit ha estat contra la seva cultura. Amb els intents de genocidi cultural aquests estats han volgut eliminar l'existència del poble kurd. Però, en aquest sentit, també s'ha produït una de les majors resistències que la gent ha dut a terme. Alhora, les dones han hagut de lluitar dins la societat kurda per poder expressar la cultura del seu poble sense que es considerés una vergonya, sobretot per poder cantar en la forma del *dengbêjî*.

La Meryem Xan (1904 - 1949), per exemple, era una dona *dengbêj*. Estava casada i estimava molt el seu marit. La Meryem sentia un amor molt gran dins seu i volia cantar-ho tot. Als pobles, la gent s'agrupava al voltant de les persones que cantaven en la forma *dengbêjî* per

155 **Kevana Zêrîn:** Moviment d'Art i Cultura de les dones. Kevana Zêrîn literalment es tradueix com Arpa d'Or i fa referència al que en català es coneix com a Creixent Fèrtil.

escoltar com cantaven les històries kurdes antigues. La Meryem anava pels pobles i s'asseia amb la resta de persones que cantaven, tots ells homes. Ella també volia cantar, però els veïns es queixaven dient: "com pot una dona seure entre els homes i cantar?". Fins al punt que la pròpia família li va posar problemes. El seu marit la va fer triar entre ell i la música i la Meryem va respondre: "t'estimo però vull cantar", i va abandonar-lo per seguir amb la seva passió.

Meriyem Xan

La cultura i tradició kurdes mantenen i enforteixen els llaços comunitaris. Per exemple, les dones es troben a la tarda a casa d'alguna d'elles, prenen cafè i després llegeixen les marques que queden a les tasses. La que sap fer-ho observa els pòsits de cafè de la resta i llegeix per a elles el seu futur proper o els diu si es farà o no realitat el desig pel qual han preguntat, deixant la marca d'un dels seus dits sobre els pòsits. Si ningú sap llegir el cafè, alguna ho fa de totes maneres, inventant-se la història i fent riure a la resta de dones.

Els balls tradicionals kurds són també molt col·lectius i, en la majoria d'aquests, tothom s'agafa de la mà i balla en cercle. Hi ha moltes maneres de ballar i són diverses; algunes són pròpies de regions concretes del Kurdistan i reben el seu nom: "*soranî*", "*merdinkî,* "*botanî,*"… Altres són pròpies de diferents celebracions o estacions de l'any. Molts dels balls més antics estan inspirats en els moviments de les feines de la terra, com ara llaurar la terra o cultivar-la; d'altres imiten moviments de la naturalesa, com el dels ocells. A través de les danses es mostren diferents parts de la vida: una baralla, un problema amorós o un agricultor treballant la seva terra. Són moviments de la vida protegits a través de la dansa. També serveixen per agafar forces abans d'un combat o per celebrar una victòria.

Heval Sarya Golan

sa són moviments. A la cultura kurda tota la vida són ents: l'amor, la guerra... tot és moviment. I a través de la s poden expressar totes les emocions: el nostre amor, la ràbia, la nostra ira... tot. També les nostres noies poden r-se amb el seu pensament, amb la seva ideologia i amb la seva filosofia a través de la dansa.

En el cas de la població kurda a Síria, sota el mandat del Règim les diferents manifestacions culturals kurdes estaven prohibides i eren perseguides. Persones de totes les edats es trobaven clandestinament a les cases per poder ballar els balls tradicionals i no deixar que es perdessin. Per motius com aquest, durant aquells anys gent kurda va ser empresonada. També el Newroz, que el poble kurd i altres pobles, com ara el persa, celebren el 21 de març, estava prohibit pel Règim.

Heval Dîma

Membre de la Komîna Govend[156]: Cada societat té la seva cultura. Cada societat té les seves característiques. No només la kurda, sinó totes les societats del món. Quan els enemics d'un poble volen atacar-lo, quan volen controlar la població i fer que aquesta societat sigui propietat seva i imposar-li la seva cul-

156 ***Komîna Govend***: "Comuna de Dansa" en kurd.

tura ataquen la cultura. Com? A través de la guerra psicològica. Hi ha guerra blanca i hi ha guerra vermella. La guerra vermella és representada per la sang, és la guerra que es lluita cara a cara. Però la guerra blanca et desfà. Vivim dins la nostra societat, vivim amb normalitat. Però si ens hi fixem, els enemics estan desenvolupant el seu projecte per assentar-lo a la societat, per assimilar-la, per canviar aquesta societat segons els estats capitalistes. No volen que la societat es mantingui sobre la seva cultura ni sobre la seva llengua. I això es fa especialment a través de la guerra psicològica, que desfà a la societat. Volen modelar la cultura d'acord als seus interessos. Poso un exemple de la cultura kurda: a la música kurda potser hi ha milers de cançons i melodies. I el seu principal enemic és l'estat turc: manipula la cultura, canvia la música, canvia la lletra... Per exemple, l'Ibrahim Tatlises és una persona d'origen kurd que ha traduït al turc la música kurda antiga i fa projectes sobre la cultura kurda. El Mustafa Erdogan era un mestre del folklore kurd, però es va rendir davant l'estat turc i ha manipulat música, cançons i danses kurdes. La guerra psicològica canvia la mentalitat de les persones.

Ara a Rojava hi ha ONGs dels estats internacionals, els estats de la Modernitat Capitalista. I què fan? Apleguen l'alumnat i ensenyen la cultura capitalista als infants. Per això el nostre rol és construir una mentalitat democràtica en la societat; que la base de les persones sigui una vida lliure, que visquin i que els seus pensaments siguin nets. Les vint-i-quatre hores del dia hi ha atacs a les nostres vides i a les nostres ments per part del sistema capitalista. Volen canviar la cultura, canviar la societat, canviar l'idioma... fer-ho tot en base al seu projecte i fer seva la societat. Per això la Revolució de Rojava no té a veure només amb la guerra (física), no són només les YPG i les YPJ. La guerra més gran és en els nostres caps, en les nostres ments. Primer s'ataca la ment i assentant una cultura es posa a la societat sota el seu control. Afrin n'és un exemple. Els enemics volien entrar-hi i van atacar la seva geografia, van cremar cada casa, cada arbre, cada lloc, també llocs històrics; no volien que hi hagués coses d'aquest tipus a Afrin, perquè la cultura es desenvolupa amb elles. Ataquen Rojava i Síria en general, per una banda, per interessos com el petroli i, per l'altra, per tenir la societat sota

el seu control. Però davant d'aquests atacs, durant aquests anys nosaltres hem rebut formació, hem après com protegir-nos, com protegir els infants, com protegir les nostres ments. Volem protegir la cultura, però no només la kurda, sinó la cultura de tots els pobles que viuen aquí. Els enemics ataquen aquesta terra on no només viu el poble kurd. Hi ha desenes de pobles que viuen aquí i que també queden sota el control dels enemics.

Davant de tots aquests atacs i intents de genocidi cultural, han estat sobretot les dones kurdes les que, amb amor i resistència, han protegit i mantingut les tradicions kurdes fins a dia d'avui.

Heval Rehem Maslem Albas

Dona *dengbêj* de Kobanê: La defensa de la cultura kurda està en les dones. Per exemple, quan les nostres filles anaven a l'escola (durant el Règim), les classes eren en àrab. No deixaven que parlessin en kurd. Els professors els pegaven i deien "parla en àrab". Però dins de casa, nosaltres parlàvem kurd amb les nostres filles. No volíem parlar en àrab. En aquest sentit vam protegir la nostra cultura. Tot era en àrab: la televisió, les pel·lícules... però nosaltres, les mares, a casa parlàvem en kurd perquè el nostre idioma no es perdés. A vegades apagava la televisió, reunia les meves filles al meu voltant i els explicava històries antigues del poble kurd, també perquè aquestes històries no es perdessin. D'aquesta manera les protegíem i ara encara les protegim més.

Heval Edin Baran

Professora de música a l'Acadèmia del TEV-ÇAND[157] de Kobanê: A la Societat Natural es podia trobar la cultura mes important, la més rica. I qui ha protegit aquesta cultura fins a dia d'avui? Les mares. Les mares protegeixen les filles, protegeixen la cultura, protegeixen el seu entorn, protegeixen la roba, les eines per satisfer les necessitats de la vida... fins a dia d'avui són les mares les que creen tot això i ho protegeixen.

"L'art és la cerca de la Veritat"

Rêber Apo

L'art és el mitjà a través del qual es busca l'autèntica essència de la vida. Una cançó escrita sobre la revolució permet explicar aquesta revolució; una cançó sobre una màrtir fa que sigui eterna; una pel·lícula ben gravada i amb una bona actuació és de per si una història. També l'art, com el teatre, evidencia moltes realitats i pot mostrar de manera crítica els errors que hi ha dins la societat. A més, a través de l'art i la cultura les persones poden donar forma a les seves emocions. Per això, l'art i la cultura estant cercant constantment la veritat. Alhora, l'art i la cultura representen la consciència i la memòria de la societat. La Şehîd Viyan Peyman[158], de Rojhilat, va participar de l'alliberament de Kobanê com a comandanta de les YPJ. Tot i això, va ser coneguda arreu a través de les seves cançons, on explicava, de la manera tradicional *dengbêjî,* el que estava passant a Kobanê. A través de la seva veu i les seves cançons va convertir la resistència de Kobane i a ella mateixa en història eterna. La Şehîd Viyan no va lluitar només amb les armes, sinó també amb la seva veu, trobant amb ella el camí de la cerca de la Veritat i la llibertat.

---

157 TEV-ÇAND: *Tevgera Çand û Hûnera Demokratîk a Mezopotamya* - Moviment Democràtic de Cultura i Art de Mesopotàmia. Coordina les activitats mixtes en el camp de la cultura i l'art. Cada poble i ciutat té un centre cultural on diferents grups practiquen i fan teatre, dansa, música, pintura i escultura.

158 **Şehîd Viyan Peyman:** va caure màrtir en un atac de l'Estat Islàmic el 6 d'abril de 2015 a Serêkaniyê.

De ezê îro berxwedana Kobanê bikim
Helbesta ser zimanê
Bigerînim nava hemû alema însanê

Avui convertiré
la resistència de Kobanê en poesia,
l'explicaré a cada ésser humà.

Welê ezê çavê xwe digerînim derdora Kobanê
girtiye mijê bi dûmanê
Şer e, ceng e, cenga girane
De îro dengê tang û topanê
Bêhna barudê radibe êrşê li ezmanê
Welê dîsa keç û xortê Kurdanê
Bi singa xwe bûne mertalê
Hemberî tang û topanê

Observo amb els meus ulls els voltants de Kobanê,
hi ha una boira de fum.
Guerra, batalla, dura batalla.
Avui el so dels tancs i les bombes;
l'olor a pólvora s'aixeca al tro del cel.
Una altra vegada les noies i nois kurds
amb els seus pits s'han convertit en escuts
contra els tancs i les bombes.

Welê daye ezê dêna xwe bidime kolanê
Kobanê hêsirê çavê dayikanê
De îro qerîna ketiye nava zar û zêç
Kal û piranê, way li minê
Hêsirê çavê zarokan wekî çemê Firatê
Kolanê Kobanê diherikin

Mare, paro la meva atenció en el carrer,
Kobanê és la llàgrima als ulls de les mares.
Avui els crits estan entre les i els joves,
avis i àvies, oh déu meu.
Les llàgrimes dels ulls dels infants, com el riu Eufrates,
corren pels carrers de Kobanê.

De îro dengê Rojena radibe Rojhilatê Kurdistanê
Xwe berdide nava dilê Kobanê
De dîsa Geverê Nûjiyan têde serê govendê dihejîne

derdora Kobanê bi xemla xwe dineqşîne

Avui la veu de la Rojena s'aixeca de Rojhilat
i entra dins el cor de Kobanê
Una altra vegada, la Geverê Nûjiyan es mou dirigint el ball,
adorna els voltants de Kobanê amb la seva esplendor.

Welê îro Arîna ciwanê pekrewana dozê ye
dibe parçakî bomba Zîlanê
Xwe berdide nava dilê dagirkerê her çar milê Kobanê

Avui la jove Arîn és màrtir per la causa,
es converteix en una part de la bomba de la Zîlan,
es llança entre els ocupants de les quatre direccions de Kobanê.

Welê îro xewn û xeyalê Gelhata xwe dipêçe
Bejn û bala Bahoza diqirîne, dibê:
Ev der ne Geliyê Zîlanê, ne meydana Çarçira ye, ne jî Helepçê ye
De ev e Kobana rengîne
Bûye sembola hemû berxwedana li cîhanê

Avui els somnis de Gelhat s'entrellacen,
el cos i l'atenció de Bahoz criden:
això no és Geliyê Zilanê, no és la plaça Çarçira, tampoc és Helepçê.
Això és l'acolorida Kobanê.
S'ha convertit en símbol de resistència al món.

Şehîd Viyan Peyman

Heval Edin Baran

roz va començar durant la Societat Natural, el 21 de acabava l'hivern i feien una celebració. Va continuar Kawa el ferrer[159], després amb en Mazlum Dogan[160], i companyes que els han seguit. Diem que el Newroz és itat kurda. A través de la cultura el poble kurd demostra que existeix: amb la seva roba, amb les seves cançons, amb la seva naturalesa. El Newroz és el 21 de març i la festa de les dones és el 8 de març, estan molt properes. Especialment les dones d'Art i Cultura els dies 8 i 21 de març ens vestim amb la roba kurda. A més, aquell dia fem menjar tradicional. Si les dones kurdes no haguessin mantingut la celebració del Newroz potser el poble kurd no existiria.

Heval Sarya Golan

nt la cultura és la identitat de la societat; és l'idioma de tat, la història de la societat. La socialització es cons obre la base de l'art i la cultura. A la història kurda hi tes guerres: d'un territori se'n van fer quatre. Aprens àrab, aprens persa, aprens turc, i t'oblides de la teva llengua, o bé sempre que parles utilitzes paraules àrabs, perses i turques. L'art i la cultura, d'una banda, impliquen conèixer la pròpia literatura; amb el *dengbêjî* tornem a la nostra història. Quan hem investigat la nostra història i l'hem entès, reconeixem la nostra literatura, reconeixem la nostra cultura, reconeixem la nostra identitat i podem seguir-la construint amb l'art i la cultura. Penseu: a Rojava dins de l'exèrcit no només hi ha homes; homes i dones combaten juntes, però paral·lelament també hi ha un exèrcit només de dones. Poden autodefensar-se. En l'art també és així. Sí, homes i dones creem juntes l'art, però a banda d'això també hi ha una identitat de les dones. Com ens constru-

---

159 A la llegenda del Newroz, Kawa el ferrer va organitzar un exèrcit popular amb la joventut del poble i van aconseguir assassinar el tirà. Després, van encendre torxes de foc per anunciar a la població la victòria aconseguida.

160 **Mazlum Dogan**: membre fundador del PKK, va activar la resistència a la presó d'Amed l'any 1982 quan, el 21 de març d'aquell any, va fer una acció d'autosacrifici a la seva cel·la després d'haver encès tres espelmes, simbolitzant el foc del Newroz, i d'escriure a les parets de la seva cel·la *Berxwedan Jiyane,* la Resistència és Vida.

ïm com a dones? Com creem el nostre art, com el desenvolupem? Diem que Rojava és la revolució de les dones. En el marc de l'exèrcit és així, en l'educació, en la diplomàcia... I en l'art també. Amb els nostres companys, sí, però com a dona tinc la meva identitat i puc ser avantguarda.

Heval Sozdar

rimera vegada que les dones tenen aquest rol al teatre: n les obres, surten i actuen. Entre la població àrab, soles dones no estaven gaire preparades. Ara, a través del parlen del seu dolor. Aquest ha estat un pas molt important que també ha influït en la societat àrab i en si mateixes. Han viscut situacions que no són normals: dones que han estat violades, dones a qui han assassinat les filles davant dels seus ulls... Això crea una psicologia molt diferent. Ara el seu dolor l'expressen a través del teatre. No només les àrabs, també les kurdes, les assíries i les turcmanes. Totes mostren el seu dolor de maneres diferents a través del teatre.

Heval Edin Baran

de la revolució les dones realment només sortíem com pel Newroz. Havíem de preparar-lo clandestinament ses i hi havia molt poques dones. Potser érem 10 i ho vem tot: balls, cançons, teatre... Les dones també estavem dins la feina general, perquè el nombre de dones que fèien feines de cultura era petit. Abans només hi havia el grup Koma Botan i tenia diferents seccions: Koma Botan de música, Koma Botan de ball, Koma Botan d'infantesa, Koma Botan de teatre. Fèiem tota aquesta feina.

Després que el 19 de juliol començés la revolució a Kobanê vam parar atenció a la cultura i el nombre de dones que hi participaven va anar creixent. Això va passar sobretot en la música. Després, amb la guerra de Kobanê, ens vam dispersar a diferents llocs i allà on fóssim vam tornar a començar una altra vegada amb l'art. Per exemple, jo estava a Riha[161] i allà vaig tornar a començar amb l'art com a Koma Botan. Ens vam trobar 25

161 Riha és una regió de Bakur. Realment és la mateixa regió que Kobanê però ha estat separada pels estats i pel mur construït per Turquia. Durant la guerra a Kobanê molts habitants de la zona es van traslladar a Bakur, on van estar fins que van poder tornar a les seves llars.

persones al grup i novament vam fer la nostra feina. No volíem deixar la nostra feina artística. En aquells moments ens vam centrar en fer cançons. La majoria érem dones. Després, quan Kobanê va ser alliberada la primera institució que s'hi va obrir va ser la d'Art i Cultura; una altra vegada amb l'ajuda de les nostres companyes.

Després de la guerra, a Kobanê tot estava destruït. L'Estat Islàmic no havia deixat res. En aquell moment hi havia fam, malalties... Però a Kobanê, l'any 2015, una altra vegada vam voler celebrar el Newroz[162]. Hi havia moltes dificultats, les dones no tenien els seus vestits perquè no hi havia sastres, no hi havia botigues de vestits. Què van fer? La gent va fer els vestits a casa i van sortir a celebrar el Newroz. A la celebració d'aquell any la majoria eren dones. El poble va començar a tornar a Kobanê i, de totes les institucions, la que més va créixer en membres va ser la d'Art i Cultura. Sobretot van venir moltes nenes i nens. Vam voler que vinguessin perquè se'ns havia imposat la cultura del sistema de dominació, amb els seus llibres, la seva política, les seves escoles, les seves mesquites... tota la història i la cultura era àrab. Però després de la guerra de Kobanê, la ciutat va ser alliberada i ens vam posar a treballar en kurd. Abans de la guerra, la roba que fèiem sobretot era com la d'Europa, però després de la guerra de Kobanê i fins ara, si aneu a una sastreria normalment hi ha roba tradicional. Les dones d'Art i Cultura són les que s'han esforçat especialment per mantenir aquesta tradició. Per exemple, si hi ha una celebració molt petita, ens posem la roba kurda i sortim al carrer perquè tothom ho vegi. Per nosaltres, allò més sagrat de les dones són les dones que protegeixen la seva cultura. Les dones d'Art i Cultura treballem tant fent feina mixta com a les feines autònomes de dones, a través de Kevana Zêrîn. Hem obert escoles de música i als nostres cicles la majoria són dones. La dona, per si mateixa, ha creat una revolució.

Rêber Apo diu que té el mateix sentit disparar una arma que tocar el *tembur*[163], perquè no només les armes són importants. Les nostres dones alcen el *tembur*, alcen la música i surten en

162 Kobanê va ser alliberada el gener de 2015 i el Newroz se celebra el 21 de març.
163 ***Tembur***: instrument kurd de corda.

defensa de la seva cultura. No pensàvem que les nostres mares vindrien a ballar aquí. Hem preparat també un grup de mares. El poble al voltant deia: "vergonya, vosaltres sou dones." Però elles no ho han acceptat, sinó que han dit: "com a dones, protegirem la nostra cultura i el nostre art". Ara també hi ha mares *dengbêj*. Amb nosaltres hi ha la mare d'una companya que té uns 65 anys i que toca el *tembur*, canta, etc.

Kevana Zêrîn

A l'Administració Autònoma hi ha acadèmies i centres d'art i cultura per a dones, on aprenen dansa, cant, música, cinema, pintura i literatura, a més de filosofia, història de l'art, ètica i estètica, anatomia, etc. Es donen temes per investigar a les alumnes, sobre la dansa, la música, un instrument... i un cop per setmana les alumnes fan la classe sobre el tema que han investigat. També hi ha comunes de dansa i de cine, i es fan festivals de diferents mostres d'art i dels moviments d'art i cultura de dones, el Kevana Zêrîn, mantenint i protegint d'aquesta manera la tradició de la cultura ancestral kurda i de l'Orient Mitjà.

Kevana Zêrîn és el moviment autònom de dones d'Art i Cultura. El centre principal es troba a la ciutat de Qamişlo i ara s'estan preparant per convertir-se en una escola d'art. Aquest centre està dirigit principalment a dones joves i a nenes. S'ha creat un grup anomenat Ciwanên Kevana Zêrîn[164] i es preveu que es creï una orquestra infantil. Les dones joves viuen juntes en una comuna i són alhora alumnes i mestres de grups de com a mínim sis nenes. També han obert un estudi de dansa moderna, el primer a Rojava. Tenen un espai dedicat al d*engbêjî* i estan buscant professores de dansa, pintura i escultura per ampliar aquests camps. L'objectiu de Kevana Zêrîn és que les dones es coneguin a si mateixes a través de l'art. Es pretén que coneguin la seva identitat: com desenvolupar-se

164 ***Ciwanên Kevana Zêrîn***: "Joventut de Kevana Zêrîn" en kurd.

com a dones artistes, com crear la seva societat, com educar les seves filles, com desenvolupar l'art, perquè les dones construeixin la seva societat a través de la seva ètica i estètica, de la seva cultura, del seu idioma i de la seva història, i que d'aquesta manera siguin l'avantguarda de la seva societat.

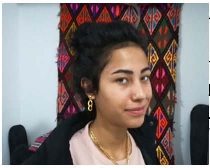

Heval Hindirin

î de Kevana Zêrîn de Kobanê: abans les dones fèiem
ıtònoma als nostres centres (de TEV-ÇAND). Després,
ressar-nos com a dones dins la societat, perquè el poble
ıegués, vam crear Kevana Zêrîn. L'art és una feina
Algú que no senti amor per l'art i la cultura no pot fer aquesta feina. Hi ha cant, dansa i teatre. Totes les feines relacionades amb la cultura es fan amb amor. A vegades, quan pugem dalt de l'escenari i ens veuen amb els vestits kurds fent una obra, cantant... ens miren i senten amor, i així s'apropen a nosaltres. Treballem per al nostre poble i el nostre futur són les nenes. La feina que fem és per al futur i per això, sobretot, ens entreguem a la infància.

Heval Perwîn Salih

de Kevana Zêrîn: hi ha hagut molts canvis després de
a a Kobanê i l'inici de la Revolució de Rojava. Durant
a vam anar a Bakur amb la família. Havíem marxat de
a ciutat i ens sentíem soles. Estava tot el dia tancada a casa sense fer res, com qualsevol noia de la societat però tenia moltes ganes de sortir i conèixer la vida, conèixer el món i el meu voltant. Em feia moltes preguntes, potser, si marxo, podria viure sola? La meva germana havia marxat de casa, a l'acadèmia d'Amed[165]. Jo també hi volia anar. Al principi hi va haver problemes, perquè la meva família no ho volia, volien que em quedés amb elles. Com a refugiades se sentien soles. Dubtaven; per una banda, volien que hi anés, però, per l'altra, volien que em quedés, sobretot la meva mare. Però jo en tenia moltes ganes. D'altra banda, també tenia por; com ho faré? Podré? Fins que em vaig dir a mi mateixa "ho intentaré". A la pràctica tot es pot veure. El meu pare em donava suport, ell també en tenia moltes ganes. La meva mare tenia dubtes, perquè llavors jo tenia

165 Amed és la capital del Kurdistan, situada a Bakur.

14 anys i ella em deia "encara ets molt petita", però, finalment, la vaig convèncer.

Vaig anar a l'acadèmia de música d'Amed i hi vaig estudiar durant tres anys. Vivíem totes juntes en una comuna i fèiem vida comunitària. El meu pensament es va ampliar i dins meu cada vegada creixia més el meu amor per l'art i per la gent del meu voltant. Per mi va ser un temps molt especial: la feina, la disciplina i la forma de vida. Quan vaig arribar era molt tancada, no podia expressar-me i no podia parlar, però allà la meva personalitat social es va obrir. Quan vaig acabar l'acadèmia a Amed, la meva mare es va convèncer totalment del fet que m'encantava la meva feina. Vam fer un concert pel final dels estudis de l'acadèmia i la meva mare també va venir. Totes les companyes estàvem sobre l'escenari amb els nostres instruments i la meva mare plorava. Estava molt emocionada, em mirada i pensava, "aquesta és la Perwîn". Allà li vaig mostrar la meva personalitat i determinació.

Després de Bakur vam tornar a Kobanê i vam començar una vida nova. Després d'estar un temps com a alumna i, alhora, com a mestra de música a Kobanê vaig decidir entrar a Kevana Zêrîn a Qamişlo. La meva família hi va estar d'acord; Kevana Zêrîn és un lloc molt especial a Rojava pel que fa a la camaraderia, la personalitat, la feina, la determinació, la disciplina..., és un lloc molt diferent. Hi ha moltes oportunitats per tal que la gent es desenvolupi i que alhora desenvolupi les seves alumnes. Ara soc responsable de l'escola de música. Tenim un grup d'alumnes i diferents instruments. Ensenyem *santoor*[166], violí i *tembur*, i també tenim una part de percussió. Aquí treballem amb un esperit molt especial, l'esperit de complementar-nos les unes a les altres.

de Kevana Zêrîn: Amb l'inici de la revolució es va en- es va desenvolupar el pensament i la personalitat de . Per a mi, com a dona de Rojava, tot va canviar quan es es van alçar. Vaig trencar amb la manera de fer que s'esperava tradicionalment d'una dona a la societat. Vaig en-

Heval Bera Hesen

166 *Santoor*: instrument de corda d'origen iranià.

trar a l'institut de llengua i vaig estudiar-hi prop de dos anys. Després d'això vaig venir a Kevana Zêrîn perquè, com a dona, m'he trobat a mi mateixa especialment dins de l'art. És a dir, el meu amor per l'art em va portar fins aquí. Des del període en què estava a casa fins a l'actualitat hi ha hagut molts canvis. Els meus pensaments, la meva personalitat, la meva manera de parlar, els meus posicionaments... tot ha canviat. A l'arribar a Kevana Zêrîn vaig conèixer moltes coses sobre la meva personalitat. Dins meu vaig veure que realment les dones poden fer-ho tot.

El 2018 vam crear un grup de teatre amb el nom de Sarya Baran[167]. Durant sis mesos vam rebre classes de teatre i després vam anunciar la creació del nostre grup i vam participar al festival Şehîd Yekdar. Aquesta va ser la primera vegada que un grup de dones que feien teatre ho van preparar tot elles mateixes. Les qüestions tècniques, la llum, les dramaturgues, les productores... tot eren dones. El tema de l'obra també eren les dones, perquè la base del nostre grup és parlar sobre els problemes de les dones, explicar-los a la societat. A través del teatre traslladem el dolor de les dones a la societat. Però el teatre és un àmbit molt ampli i encara no som totalment actrius de teatre; per fer una obra de teatre no et converteixes en actriu. Tenim molts somnis en aquest sentit i volem fer-los realitat per a la gent de Rojava. També tenim un grup de nenes i el meu somni és poder fer reals els seus somnis. Perquè la base de tot, la base de totes les feines, és somiar. Si no somies no aconseguiràs els teus objectius. Si no somies no creixeràs ni arribaràs lluny, només podràs veure el que hi haurà davant teu. Per això, amb totes aquestes nenes desenvolupo la seva personalitat, vull ampliar els seus horitzons, allunyats dels horitzons que la societat imposa a les dones. Perquè els seus somnis siguin diferents i siguin grans.

167 **Sarya Baran:** va començar a participar al moviment formant part del grup de dansa del MKM (Centre de Cultura de Mesopotàmia) a Bakur. El 1995 va rebre formació a l'Acadèmia de Rêber Apo i el 1996 va formar part de la guerrilla a les muntanyes del Kurdistan. En aquell moment, les feines d'art i cultura no s'havien iniciat a la guerrilla, però la Şehîd Sarya Baran volia participar de la guerra al costat de l'art i va començar a desenvolupar-les dins de la lluita guerrillera. La tardor del 1997 va caure màrtir en els enfrontaments contra l'exèrcit de Turquia a Başûr.

Tinc un desig i un somni pel futur: que tinguem dones que escriguin teatre i dones directores. Per això em centro molt en aquests dos àmbits. En el futur, vull ser directora i dramaturga.

Heval Sarya Golan

Aquí no només aprens art, aprens la teva cultura, la teva història. Tornes a la teva història i a les teves arrels. És una experiència i a partir d'això vas creixent. Algunes arriben amb els seus propis somnis, però la majoria venen sense cap coneixement en el camp de l'art. Per exemple, de la música només coneixen el *saz*[168], però a través d'ell acaben coneixent tots els instruments. Aquests instruments són de la seva cultura, de l'Orient Mitjà, del poble kurd. Després coneixen els de les altres parts del món. El camp del teatre, per exemple, et permet conèixer a través seu la teva literatura, la teva història, la teva cultura, la teva terra i la teva lluita.

Quan es va obrir el centre hi havia un grup de música però hi va haver problemes i el grup va decidir separar-se. Una dona jove de 15 anys es va quedar sola. Havia estat un any vivint en comuna amb les seves companyes, aprenent juntes, havien sortit juntes a l'escenari, i ara les seves companyes ja no hi eren. Va començar a sentir-se sola i va perdre la confiança i la força en si mateixa. Ens vam posar a treballar amb ella. Volíem que tornés a veure la bellesa i la força que tenia dins seu. Fins ara segueix estudiant i al mateix temps ensenya a un grup de 10 nenes.

Hi ha 12 dones joves que s'encarreguen de tot i també són mestres. Han trobat la seva força, la seva bellesa i la seva pròpia essència. Per exemple, pel que fa al teatre, abans pensaven que fer teatre era només fer s*ketch*, però ara han entès que és un altre món. Té una base molt forta en la literatura i la història, i a través seu es coneixen també a si mateixes. Coneixen la seva societat, la seva família, la seva història. Els canvis que es produeixen en les nostres joves i infants tenen també influència en les famílies. També generen canvis dins d'aquestes i es crea una energia positiva. Aprenen a confiar en les seves filles. A la nostra societat, si un noi torna tard a casa o va a una altra ciutat

168 ***Saz***: és una altra paraula per anomenar el *tembur*, un instrument kurd de corda.

a treballar això no suposa cap problema, però quan ho fan les noies sí que ho és. Quan les famílies veuen la força de les seves filles, la seva determinació i el seu comportament, això canvia i es genera una relació de confiança. Les seves filles van a altres ciutats i pugen als escenaris, i les famílies veuen la seva bellesa i diuen: “la meva filla és el futur de la meva terra. Serà una mestra de la meva terra. Serà una artista de la meva terra”.

Actuació musical de Kevana Zêrîn

Organització Rewşenbîr[169]

L'organització Rewşenbîr reuneix a escriptores, poetes, filòsofes, pensadores i acadèmiques. Després d'una conferència que es va fer l'any 2017, les dones van tenir debats sobre com aprofundir en la perspectiva de les dones en els treballs intel·lectuals. Per això es va decidir crear un consell autònom de dones dins d'aquestes tasques, ó també de Kevana Zêrîn o de l'Associació Cul- ristianes.

Heval Axîn

169 ***Rewşenbîr***: “intel·lectual” en kurd.

Membre de l'Organització Rewşenbîr a Qamişlo: Lluitem contra la por que hi ha a l'Orient Mitjà al debat intel·lectual. Especialment entre les dones, aquesta por és molt pronunciada. Les dones mai es van imaginar sent pensadores. Per exemple, diuen: "jo només escric poesia". I si algú pregunta a una d'elles quin tipus de poemes escriu, són principalment sobre el dolor i sobre com es pot processar aquest dolor a través de la poesia. Però mai publicaria els seus escrits. Com que se segueix identificant a traves d'altres, li és difícil permetre's pensar lliurement, expressar-se públicament com a intel·lectual.

Per a les investigacions que fa Rewşenbîr, les fonts més importants provenen de les dones grans i de les mares que han conservat els valors i coneixements de l'època anterior al capitalisme. Aquest coneixement es transmetia dins la família de mare a filla i una gran part de la nostra investigació vol fer que aquest coneixement sigui accessible una altra vegada.

Les cantants de *dengbêjî* també han transmès durant molt temps històries que parlen de les famílies, de la llar, del dolor de les mares, de les filles, de la guerra i de l'amor. Si observem amb atenció les cançons, veurem com era la vida en comú. Llavors hi havia una cultura més accentuada, en la qual la gent es trobava i compartia les seves històries, el seu dolor i la seva pena. Ploraven juntes, reien juntes i compartien la seva felicitat. També hi ha molts símbols, signes i tatuatges que estem investigant. Els tatuatges que tenen algunes mares van ser fets per protegir-se de les malalties o per defensar-se d'una determinada por. També hi ha tatuatges que es fan al pit, al centre o per sobre, que se suposa que representen la bellesa de la dona. La imatge del cos que encarnaven les deesses de Mesopotàmia, per exemple, tenia un significat molt diferent a l'actual i les dones llavors no s'avergonyien del seu cos. Però a partir de la influència d'una interpretació fonamentalista de l'Islam es va exercir molta pressió i es va transmetre una imatge corporal diferent. Volem corregir la imatge del cos femení a la societat, la qual ha estat distorsionada pel sistema de dominació. Per això, és important conscienciar a la població. És el coneixement de les dones sàvies que ha estat esborrat i que ara volem tornar a fer visible.

Dona amb tatuatges tradicionals

Komîna Govend

Komîna Govend, la Comuna de dansa, es va crear el novembre de 2018, després d'una conferència on van participar professores de dansa de diferents regions. En aquell moment ja hi havia diferents grups de dansa als territoris del nord i l'est de Síria i calia que hi hagués suport i coordinació entre ells. Komîna Govend és l'estructura encarregada d'aquesta tasca. Opera principalment a les regions de Cizirê i Kobanê, però treballa a tots els territoris de l'Administració Autònoma.

Heval Dîma

cipi vaig estar un o dos anys com a alumna de dansa a nia de Rimêlan. Després vaig anar a l'Acadèmia d'Art i ı de Tirbespî. Apreníem danses de totes les regions del an, de les quatre parts, però sobretot danses de Bakur. oar, cadascuna de nosaltres va fer una investigació sobre una regió, la que volgués: Amed, Botan... Feies la teva investigació com a projecte. Després vam arribar aquí, a la Komîna Govend. Vam crear comunes a tot arreu, comunes de dansa, per protegir la nostra cultura, la nostra identitat i la nostra llengua, perquè la nostra societat no quedés sota la influència

del capitalisme i dels estats. Volem portar a la societat pel bon camí, sobretot a la joventut. D'una banda, en el sentit de l'ètica de la societat i, de l'altra, despertem les nostres joves perquè no oblidin la seva cultura. I no només les kurdes; totes les persones que viuen sobre la terra de Rojava poden ocupar el seu lloc amb la seva cultura, amb el seu idioma o crear les seves comunes de folklore. La dansa, pel que fa a la protecció de la cultura, té a veure amb els sentiments, és quelcom psicològic. Per exemple, quan la gent s'agafa de les mans es crea un sentiment d'unió, un esperit de camaraderia i d'igualtat. Volíem crear això.

A la vegada hi ha comunes de persones àrabs, que també estan connectades a TEV-ÇAND a través de la Komîna Govend. Es fa formació teòrica i pràctica. La teòrica és sobre el nom de les danses de la regió, la geografia de la regió, quanta població hi viu, les seves característiques... L'any passat vam fer un projecte amb unes 120-150 persones ballant, com a acció molt gran. Població àrab, població assíria i població kurda vam fer aquest projecte juntes i també vam fer teatre. A més, tenim un projecte de fer un llibre sobre les nostres investigacions de les danses de les diferents regions del Kurdistan. Volem començar per Bakur: d'on venen les danses, quina és la seva història, la geografia, com es ballen, etc. I en el futur volem fer-ho també amb Başûr, Rojhilat i Rojava; fer de tot això un gran llibre i fer-ne formació. Però realment és difícil, no és senzill. Vam començar fa uns anys amb aquesta feina i cal molta investigació, però cada any es manté a l'acadèmia aquest projecte que consisteix en què les alumnes investiguin sobre una regió. Després ajuntarem totes aquestes investigacions per fer el llibre.

A vegades també fem formació de dansa i ho fem en trobades amb alumnes de totes les ciutats. De cada ciutat venen dues o tres persones. Una vegada vam fer un mes de formació i una altra vuit dies. Per descomptat, és difícil, perquè respecte a la cultura, la població de Rojava és la primera vegada que viu això. Abans només es ballava a les celebracions i als casaments. Però que unes quinze o vint persones juntes treballessin i es formessin sobre el folklore, no existia. Per això hi ha obstacles dins la societat. Per exemple, hi ha gent que no deixa que les seves filles hi participin, però els ho volem

ensenyar. Potser a l'inici nosaltres també érem així, no sabíem què és la dansa, però a poc a poc s'està assentant fortament a la societat.

Si ens remuntem als inicis de la humanitat, queda clar que quan la gent no tenia encara un llenguatge simbòlic es comunicava amb el seu cos. D'aquests moviments també en van sorgir les danses, eren el llenguatge de l'època. Tots els balls representen aspectes de la vida social. Poden ser baralles entre diferents tribus, una baralla entre dos joves, un problema a la societat, la collita o l'amor. Tot el que passa a la vida quotidiana té el seu reflex en la dansa. La dansa sempre ha estat important per a la proximitat i la unitat de la societat. Per això la dansa també té molt a veure amb la defensa personal. Tot això subratlla la importància de la convivència: la unitat i el sentiment que ningú pot atacar-nos, per forts que siguin els atacs. Ningú pot trencar la nostra voluntat. La proximitat i la unitat, l'ajuda mútua i l'amor, tot això es pot trobar en la dansa. Alhora, la dansa també té molta relació amb el manteniment de la història i la tradició. És important que la societat sigui conscient de la seva cultura i les seves arrels i no oblidi d'on ve i com ha arribat a ser com és; com era en el passat, com és a dia d'avui. Volem que la societat sàpiga tot això i conegui la seva cultura.

Komîna Film a Rojava[170]

La Komîna Film es va crear el 14 de juliol de 2015. Per apropar la cultura del cine a la població, des del mes de novembre de 2016, cada any la Komîna Film organitza un festival de cinema on, durant una setmana, es projecten desenes de pel·lícules de diferents directores, tant locals com estrangeres.

Heval Sevinaz

e de la Komîna Film: La Komîna Film es va crear per a cultura del cine, però no la que estava establerta pel ni tampoc una que fos de fora, sinó per ensenyar la d'aquí. El debat més important que vam tenir era que res mares necessiten veure pel·lícules i, per tant, hem

170 ***Komîna Film a Rojava***: "Comuna de cine de Rojava" en kurd.

de fer pel·lícules que entenguin, que estimin i que vulguin veure; fer-ho per a la nostra pròpia gent, perquè les gaudeixin i les entenguin. I que, alhora, puguin educar.

A l'acadèmia d'Art i Cultura de Tirbespî, com a Komîna Film ens encarreguem del departament de cinema. Els membres de la Komîna Film fan classes a l'acadèmia basant-se en els seus coneixements. El primer any vam tenir gent que venia de fora, però el segon any la situació de Rojava estava tant malament, ja que hi havia l'embargament, que no vam poder portar a ningú a fer classes. Qualsevol persona s'hi pot unir si té l'objectiu d'estudiar cine. És per a gent de 16 anys fins a... l'any passat vam tenir una estudiant que tenia 33 anys. Tothom pot venir. Primer tenim un debat, després una reunió i després hi ha un taller d'un mes. En acabar aquest taller decideixen si volen seguir, o si no, perquè algunes persones pensen que és molt bonic, veuen la càmera, que és tan bonica, i venen, però després del taller veuen que és molt difícil. Algunes marxen, però moltes es queden.

A Cizirê tenim tres centres. Un és l'acadèmia a Tirbespî, un altre el centre principal a Qamişlo, on s'hi produeixen pel·lícules, es fan connexions amb altres directors, etc; i l'últim el centre de Serêkaniyê, que bàsicament és per al doblatge. El nostre objectiu d'ensenyar les pel·lícules no és per a la indústria, sinó per ensenyar que hi ha vida a Rojava i que hi ha gent que està fent art. Volem que es conegui el que està passant en totes les esferes, no només la militar; que se sàpiga què és Rojava. No ho fem per participar de la indústria del cine. Pel que fa als valors revolucionaris, sorgeixen naturalment perquè quan va començar la Komîna Film, la Revolució de Rojava portava ja quatre o cinc anys desenvolupant-se i algunes de les i els membres havien estat a les YPG i les YPJ, d'altres havien estat gravant accions militars i la majoria donava suport ideològicament a la revolució. Totes es van trobar i van decidir fer cinema dins de la revolució.

Amb cada pel·lícula que fem tenim discussions sobre la direcció que volem agafar, perquè no hi ha una única directora, sinó que tot el grup assumeix aquesta tasca. Encara que es designa a una directora per cada pel·lícula, totes es fan de manera

col·lectiva. Què pot ser bo per aquesta pel·lícula? Per què cal mostrar la pistola en aquesta escena? Per què hem de fer una pel·lícula que mostri aquesta ciutat destruïda quan ja ho està fent tothom? Vam decidir centrar-nos més en la cultura i la societat civil, en l'alegria de viure, en la construcció. Quan tenim aquestes discussions, a vegades tenim opinions diferents. No puc dir que tinguem la manera més democràtica de fer pel·lícules, perquè a vegades no tot funciona amb el consens, però podem dir que ho intentem.

A Rojava, hi va haver gent que fa temps va marxar a Europa i després va intentar fer pel·lícules de cine. Però van fer-les fora de la realitat social. No van mostrar la gent i la cultura de Rojava, sinó que les van mirar des de fora. Un dels objectius de la Komîna Film és reviure una cultura cinematogràfica que no és ni la del Règim Baas ni la que es fa per a la gent de fora la regió. El principal objectiu és captar els moments històrics importants del nord i l'est de Síria perquè no es perdin. Volem mostrar que hi ha vida, que hi ha gent que fa art, i tot el que passa a cada lloc d'aquest territori. El punt principal que seguim discutint és que a les nostres mares els agrada veure les nostres pel·lícules i així deixen de veure totes les pel·lícules avorrides que hi ha a la televisió. Hem de fer pel·lícules que la gent entengui, que els agradin i que vulguin veure. Fem pel·lícules perquè les gaudeixi la nostra gent. Una vegada fet això, també podem fer pel·lícules que eduquin i que tinguin un efecte positiu per a les escoles, les famílies o les mares, i també pel·lícules per fer arribar la nostra cultura a l'exterior.

La Heval Coni, una internacionalista catalana que treballa amb la Komîna Film des del 2019, comparteix amb nosaltres les seves experiències i els seus aprenentatges.

Heval Coni

ner que em va sorprendre a l'entrar a formar part de îna Film a Rojava és la importància que té la cultura ral dins d'aquest procés polític. Esperava que en una n la guerra és sempre present, on hi ha una amenaça t d'invasió per part de Turquia i la presència de grups armats neo-fonamentalistes islàmics, etc, no hi hagués gaire

espai per preocupar-se de la producció artística i, en concret, de la cinematogràfica. Esperes que, amb motiu, les prioritats siguin unes altres. Però passa tot el contrari, et trobes amb un enorme esforç per potenciar l'art des de les pròpies institucions de l'Administració Autònoma. Música, teatre, dansa, literatura i cinema formen part del procés revolucionari i ho saben molt bé. L'existència de la Komîna Film a Rojava s'emmarca dins d'aquest esforç del moviment democràtic.

El sol fet que l'organització es basi en una estructura comunal també és nou des d'una perspectiva europea, des de la qual relacionem la creació i l'art com una forma d'expressió més aviat individual o bé lligada als interessos econòmics relacionats amb l'oci. La Komîna Film té diferents comunes: la de Cizirê, que és on soc, la de Kobanê, i la d'Afrin, que actualment té la seva seu al camp de refugiats de Şehba després de la invasió d'Afrin per part de Turquia. La comuna de Serêkaniyê es va perdre després de la invasió de Turquia i part dels seus membres ara estan aquí, a Qamişlo. Per alguns projectes ens ajuntem i, altres, es fan de manera independent a cada comuna, en funció de la dimensió del projecte o de les necessitats tècniques. Per exemple, només tenim una especialista de maquillatge i FX per cine i és de la comuna de Kobanê, així que la tenim molt sol·licitada.

La manera de treballar es basa en compartir els coneixements i la pràctica diària. Tot i que algunes membres tenim més experiència, no tenim un estatus gaire diferent de les companyes i companys més joves o amb menys experiència. També fem jornades de formació, en el sentit clàssic, com ara mateix que estem fent unes jornades intensives amb classes de so, guió, càmera i maquillatge per a cine. També ens formem en altres aspectes com Jineolojî, societat democràtica, etc. Esperem en un futur construir una acadèmia de cine, però és un projecte a mitjà termini.

Els rols de feina quan es roda són com en els rodatges de tota la vida, com en qualsevol producció: direcció, producció, DoP, so, etc. Però durant el rodatge, a diferència del que es fa normalment, es fa una assemblea setmanal conjunta en la qual tothom pot fer les seves crítiques i les seves propostes. Si és una

producció molt gran i amb molta gent, l'assemblea es fa per equips i la persona responsable, la cap de l'equip o la companya que l'equip tria, va a la reunió general amb el mateix objectiu: traslladar les crítiques i peticions o propostes del grup. En acabar la pel·lícula es fa una assemblea de valoració de tot el rodatge per poder fer canvis en els projectes futurs i veure el que ha fallat i el que ha funcionat bé. El que inspira a treballar d'aquesta manera és una profunda convicció en una societat democràtica, en el sentit literal de la paraula, de democràcia directa. Totes tenen la possibilitat de parlar i aportar, criticar o assenyalar els errors, independentment del seu rol a la pel·lícula, però sempre dins l'espai de l'assemblea. La disciplina i la camaraderia també són valors molt importants. No sempre tot funciona a la perfecció, som humanes i ens queda molt per avançar, però al final et quedes amb un bon record i és molt diferent del que es viu habitualment als rodatges. A mi encara em costa adaptar-me al fet de poder dir, per exemple, a la directora o productora, obertament i en una reunió, les coses que penso que estan malament.

Les produccions són petites o relativament petites. Si el cinema a l'Estat espanyol és precari, qualsevol pot imaginar-se la situació aquí. Fer cine és una activitat que requereix material tècnic realment car i, des d'aquí, difícilment accessible. L'Administració Autònoma s'enfronta a bloquejos constants de fronteres que depenen de la situació geopolítica del moment, així que a vegades tenir accés al material es fa molt difícil, no només per una qüestió de pressupost. Per posar un exemple, entre diversos col·lectius tenim una càmera ARRI Alexa, una gran càmera de cine, la càmera per excel·lència, però si necessitem un cable perquè s'ha espatllat el que tenim, no podem comprar-lo i ja està, encara que tinguem el pressupost. Potser passen mesos fins que podem canviar-lo, simplement perquè no arriba res de l'exterior a Rojava. O pots tenir sort i t'ho envien i arriba perquè la frontera està oberta temporalment per algun motiu. En el meu cas, encara estic esperant connectors mini jack amb rosca per arreglar uns micros *lavaliers*, i ja fa uns set mesos que els espero. Podem dir, irònicament, que tenim la producció de cine més sostenible del planeta, perquè tot és reciclat o reutilitzat i col·lectivitzat.

M'interessa molt el punt de vista de les pel·lícules que estem rodant aquí. Mostren els seus propis herois i heroïnes, així com els valors que els empenyen a lluitar per l'autonomia i un projecte polític i social propi, els valors de la camaraderia i el respecte. Presenten els seus propis codis i la seva cultura, que són elements que no veiem en les produccions estrangeres. És la seva pròpia mirada i crec que ara mateix és molt important. En el cinema occidental, quan l'acció se situa aquí, normalment ells són els altres i es dilueixen i es perden molts aspectes. Hi ha hagut moltes pel·lícules en els últims temps que expliquen, per exemple, la guerra contra el Daesh. Però és imprescindible que l'expliquin les protagonistes, les que han perdut les seves amigues i familiars, les seves cases i les seves terres. L'objectiu de la Komîna és explicar el que passa a l'Administració Autònoma, buscar un idioma propi per explicar les històries pròpies, històries de molta pèrdua i dolor, però també d'esperances i alegries.

Totes les meves companyes i companys, per joves que siguin, han viscut de primera mà la guerra. Un dels meus alumnes, per exemple, va ser segrestat per l'Estat Islàmic als 14 anys i durant un any van intentar adoctrinar-lo a base de tortures i manipulació psicològica. Va poder escapar i ara forma part del grup de so. Un altre era un nen durant la guerra de Kobanê i va estar a la frontera atrapat durant un mes, sense aigua i sense menjar, fins que va ser detingut per la gendarmeria turca. A una altra companya, directora, guionista i escriptora, l'Estat Islàmic li va assassinar la seva germana i el seu cunyat durant la massacre de civils a Kobanê. La nostra responsable a la Komîna ho va perdre tot a causa de la invasió de Turquia a Serêkaniyê el 2019, on també va morir el seu tiet defensant la ciutat. I així podríem seguir parlant de cada una de les membres de la Komîna. Com no han de crear la seva pròpia narrativa dels fets? Tenen molt per explicar. La majoria dels i de les companyes que apareixen a les pel·lícules no són actors o actrius professionals, sinó que representen papers que són o estan molt a prop de la seva realitat. No són poques les que han caigut màrtirs des que soc aquí. És dur revisar les imatges i trobar-te amb companys que han mort lluitant, per exemple, durant la invasió de Serêkaniyê. Encara estem a la fase de postproducció d'al-

gunes pel·lícules i és impossible que no se't trenqui el cor al veure una seqüència on veus un company o alguna companya màrtir. Sense anar més lluny, és el cas del protagonista de la pel·lícula *Ji bo azadî*, que va caure màrtir durant la invasió de Serêkaniyê; ara la pel·lícula està viatjant per diferents festivals, també a Europa.

Una altra qüestió molt rellevant és la qüestió del gènere. Una dada interessant és que a les properes produccions de cine que sortiran a la llum des de l'Administració Autònoma tot són directores. La paritat als equips i als grups de treball es té molt present. A més, les dones de la Komîna també som membres de Kevana Zêrîn, l'estructura de cultura exclusivament de dones que, en última instància i davant de qualsevol eventualitat, respon per i per a nosaltres.

En relació a la difusió, la Komîna fa projeccions de pel·lícules a centres culturals o a la Universitat, tal i com es va fer amb les presentacions de *Ji bo Azadî,* però no hi ha cap sala especialment habilitada per a l'exhibició de cine amb una programació estable, i no crec que hi hagi gaires distribuïdores internacionals treballant per enviar pel·lícules d'estrena a Síria. Així que la Komîna també treballa aquesta part, fent passis de pel·lícules i, a l'estiu, organitzant un cine mòbil per pobles i ciutats per projectar pel·lícules, especialment enfocat a la gent jove i infants.

Hi ha centenars d'anècdotes dels rodatges, de tots els colors, com a tots els rodatges, però si miro enrere sempre hi ha moments que recordo més que d'altres i solen ser bonics o divertits, com quan una vegada uns vehicles cuirassats russos es van apropar on estàvem rodant l'escena d'una batalla, més curiosos que preocupats, fet que va fer córrer centenars de bromes entre l'equip. O com quan vam haver de gravar el so d'una seqüència enterrats en un forat a terra perquè el tipus de pla no ens deixava col·locar-nos d'una altra manera. Amb els nois de so vam anomenar-la la tècnica de gravació "ceba". També tenim una tècnica "xampinyó", que no comporta enterrar-se. Recordo alhora el rodatge d'una escena sobre el corredor humanitari des de Rojava per a les refugiades yazidites que fugien del genocidi del Daesh, on els figurants havien de semblar

"bruts". Com que hi havia centenars de figurants, els cotxes del rodatge van començar a donar voltes al seu voltant per aixecar una polseguera i "maquillar-los" davant de la nostra mirada atònita i divertida. Aquella seqüència va ser especialment emotiva, no només pel que era, per la història que comporta, sinó també perquè centenars de persones de diferents parts de Rojava van venir voluntàriament per rodar-la. Em queien les llàgrimes d'emoció al començar a veure arribar en caravana desenes d'autobusos, cotxes i camionetes que anaven a participar a la pel·lícula gratuïtament. Igual que en una pel·lícula sobre la invasió de Turquia de Serêkaniyê; centenars de persones es van oferir per rodar la seqüència de l'inici de la invasió. Moltes de les persones que participen en aquestes pel·lícules han viscut de veritat el que estem rodant: són supervivents de les massacres de l'Estat Islàmic, de les guerres de Kobanê o de Serêkaniyê. És molt difícil no emocionar-se perquè, moltes vegades, no estan actuant. Hi ha mares que ploren perquè aquella situació l'han viscut en la seva pell, o pel record de companyes caigudes, desaparegudes. És molt intens rodar aquí.

CAPÍTOL 15

Mitjans de comunicació de les dones

"Treballem amb aquesta premissa: fer visibles les dones en totes les àrees en què treballen. Donar a la dona la possibilitat d'expressar-se per si mateixa."

Heval Fatma Koçak, periodista de l'agència de notícies Jinha

A causa de la censura de la premsa estatal, així com de la supressió sistemàtica de la llengua, la cultura i la política kurdes a Turquia, l'Iran, l'Iraq i Síria, la informació sobre les violacions dels drets humans i les massacres al Kurdistan amb prou feines arriba al públic global. Moltes persones, abans de la resistència de Kobanê, ni tan sols sabien de l'existència del poble kurd. Per això, per donar a conèixer la realitat del Kurdistan i la lluita per la llibertat; per crear un públic propi i poder difondre informació, idees i accions, el Moviment d'Alliberament del Kurdistan sempre ha tingut com a prioritat mantenir i expandir els seus mitjans de comunicació.

Els mitjans de comunicació són una carta de presentació cap a l'exterior, amb els quals expressem qui som i què desitgem. El capitalisme i l'estat nació controlen la majoria de les fonts de comunicació que arriben a la població, i ho fan sobre la base dels seus interessos i beneficis. La creació de mitjans alternatius que donin veu als pobles de Rojava, i més concretament a les dones, és una línia estratègica de l'Administració Autònoma del nord i l'est de Síria, així com de tot el moviment de dones. Els mitjans de comunicació autònoms de dones tenen objectius diversos per desenvolupar una premsa que generi una consciència revolucionària. Pretenen explicar els fets allunyant-se de la línia marcada pel benefici estatal, capitalista o imperialista, alhora que busquen canviar la forma del periodisme *main stream* que objectivitza les dones i que està ple d'un llenguatge i unes imatges sexistes.

Heval Fatma Koçak

…all de les dones periodistes kurdes ha millorat en qua-…ravés dels debats que s'han desenvolupat en el context …iment de dones. S'ha generat una conscienciació de les …cosa que ha estat a la base del procés. Més i més dones …stes o activistes, actives en les feines de premsa, van veure la necessitat de presentar-se al públic amb una identitat pròpia. Així, doncs, vam prendre la decisió de crear una agència de dones, i una vegada que ja havíem començat la feina ens vam adonar de com n'era de necessària i de difícil.

En general es considera que la guerra no és un espai per a les dones, que les dones no haurien d'utilitzar armes i que no s'haurien d'involucrar en l'economia. Es tracta d'una visió que redueix "els assumptes de la dona" a l'àmbit de les revistes del cor. Com viure bé? Com veure's bonica? I aquestes eren les expectatives que s'havien fet amb nosaltres com a agència de notícies de dones. Per exemple, si anàvem a una acció o a una roda de premsa, normalment érem les úniques dones periodistes, la resta eren homes. Ens miraven i ens preguntaven, com a agència de notícies de dones, què estàvem fent allà, i per què estàvem interessades en aquell tema, però com que anàvem a tots els esdeveniments, al final van acabar acostumant-se a nosaltres.

El plantejament que té la Modernitat Capitalista és fer que la feina de premsa consisteixi a donar el micròfon al més famós, al més conegut, a l'home més popular. Per exemple, en els esdeveniments i conferències solia haver-hi deu homes periodistes que sempre agafaven el micròfon i tots ells entrevistaven el mateix home. Aleshores nosaltres vèiem que allà també hi havia una dona, així que li fèiem l'entrevista. La convertíem en el subjecte i la fèiem visible en les diferents esferes socials com, per exemple, en l'esfera política. De fet partíem d'aquesta premissa: fer les dones visibles en totes les àrees on treballen. Volíem donar a una dona la possibilitat d'expressar-se per si mateixa, per exemple, la dona que sempre ha estat treballant a la cuina sense que la seva feina mai hagi estat reconeguda. O bé, una dona que treballa en una fàbrica, què pot explicar sobre la feina? O una dona política la veu de la qual mai no és escoltada. Preteníem

donar-los la possibilitat a totes d'expressar-se elles mateixes. Tot això contribueix a fer les dones més visibles i fer que les seves veus siguin escoltades.

Els mitjans de comunicació capitalistes produeixen notícies per a ser venudes, i converteixen els fets i les persones protagonistes en productes que es poden mercantilitzar segons els valors del mercat, i no segons l'interès de la societat. Les persones i situacions són transformades en objectes de consum, subjectes a la voracitat d'un mercat que cada dia necessita més producció d'informació, de manera que es deixen fins i tot de banda l'ètica i la veracitat informatives. Les dones són víctimes d'una objectivització particular i se les dona a conèixer a través de relats que es despleguen sota uns patrons patriarcals evidents i estereotipats, que en molts casos justifiquen violències i determinades conductes.

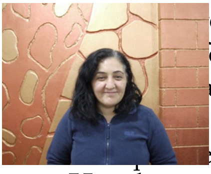

Heval Fatma Koçak

es volem treure les dones de la seva posició d'objectes; er-les subjectes. En totes les accions de premsa amb un ment capitalista, els humans es converteixen en objec- periodistes escriuen el que volen sobre les dones, a les uen com a objectes, i nosaltres volem trencar amb això. En aquest procés volem que les dones actuïn com a subjectes i, per tant, els donem aquesta possibilitat. Et puc posar alguns exemples de com funciona el procés de "convertir-se en un objecte". Els mitjans occidentals representen les YPJ d'una manera orientalista. Les dones són vistes com a objectes, representades amb una imatge en la qual la dona té una arma a la mà i res més. Per trencar amb la dinàmica que les dones siguin vistes com a objectes als mitjans de comunicació podríem, per exemple, explicar què fa que la dona agafi una arma. L'arma vol dir defensa i això és així independentment del cos que tinguis. Per tant, quins són els motius i objectius d'aquestes dones que han agafat una arma? Això és el que es podria transmetre i d'aquesta manera ella esdevindria un subjecte.

També és molt important el llenguatge. Hi ha formes d'expressió sexistes en totes les llengües. Hi ha expressions que legitimen la violència sexista i les violacions. Nosaltres hi estem en contra; netegem el nostre llenguatge d'aquestes formes

d'expressió. Per exemple, un titular com: "Un home que estava enamorat va matar la seva dona a causa de la crisi en què es trobava". Aquest és un exemple de llenguatge que legitima la violència contra les dones. Crea una justificació: "oh, el pobre home estava enamorat, es trobava en una crisi i per això ha hagut de matar la seva dona". Tenint en compte aquest exemple, cal desenvolupar un llenguatge que mostri el sistema que hi ha al darrere; que no es tracta d'un cas individual o aïllat, que aquest no és un problema que estiguem afrontant únicament aquí, sinó que és un problema global. Recentment hi va haver un altre exemple a l'Estat espanyol: un diari va dir que una dona va ser violada perquè feia servir un tanga. Això és una clara justificació.

Per tant, la primera discussió que vam tenir va ser sobre com alliberar el llenguatge d'addicions patriarcals; que no és un assassinat per amor, que un assassinat és un assassinat i no hi ha res que pugui legitimar la violència patriarcal. Aquest va ser el primer pas. Actualment ens trobem en el segon pas. El primer és fer que les dones, o millor dit tots els éssers vius, siguin subjectes quan n'escrivim notícies, i el segon pas és explicar les coses tal com van passar, sense cap atribut que n'amagui la connexió amb el sistema. Puc donar un exemple de notícies recents.

Hi va haver unes notícies sobre un tipus especial de tortugues que construeixen nius per pondre els seus ous. Un pescador es trobava on eren els nius, però les tortugues no el van tolerar i el van atacar. Tothom va escriure a la premsa: "les tortugues estan atacant els humans". Però nosaltres vam dir: "no, aquest és el seu espai natural de vida". És per això que vam escriure: "les tortugues van desplegar l'autodefensa en contra de la intervenció dels humans". Això és només un exemple. El dret de ser un subjecte és vàlid per a tots els éssers vius. O què és el que va passar a Afrin? Les persones van defensar la seva pròpia terra i
van organitzar l'autodefensa. Això també és el que van
rtugues, però aquesta discussió es manté actualment.
la diferència o quin llenguatge necessitem desenvolu-
oder canviar el món dels mitjans de comunicació?

Heval Gulistan Tara

Responsable de Jin TV[171] a Rojava: Els països estrangers, com ara els Estats Units, tenen revistes, pel·lícules com les de Hollywood, on mostren el cos de la dona. Amb això no hi estem d'acord. No ho acceptem. Mostren les nostres companyes més boniques a les portades de revistes. L'uniforme de les YPJ també es va convertir en una moda, una moda per a les passarel·les. La realitat és, però, que l'imperialisme capitalista no accepta una vida lliure. No diuen que les dones lluiten per ser lliures. Transmeten que "les dones agafen les armes i fan la guerra contra l'Estat Islàmic", però en realitat estan dient: "són belles; que siguin models, que apareguin a la portada d'una revista." Això és el que estan expressant amb les imatges.

Les dones són vistes com a objectes sexuals i nosaltres lluitem en contra d'això. Ells tenen por de la nostra ideologia. Aquesta és també una guerra ideològica, una guerra sobre el pensament. Hem fet moltes vegades aquesta crítica i sovint els ho diem als periodistes que venen. Les companyes de les YPJ també ho diuen: les YPJ no només estan per agafar una arma i fer la guerra, sinó que també han salvat milers de dones yazidites, imparteixen formacions, han creat un exèrcit autònom de dones. I què van necessitar les YPJ arribar a formar-se? Van néixer de quaranta anys de lluita de les dones kurdes i acumulen moltes experiències. Tenen una base ideològica, no van aparèixer del no-res; tenen unes creences i un pensament d'on sorgeixen. Les YPJ no agafen les armes sense una filosofia. També hi ha un art, una ètica i una estètica de la guerra. Això és el que creiem. Hi ha un marc comú, no només una bellesa física.

Els mitjans de comunicació també són utilitzats pels governs i els grups polítics per influir en les opinions de la societat. Són grans eines de control social que han estat utilitzades durant totes les èpoques. La majoria de mitjans de comunicació estan subjectes al finançament de les grans empreses o dels estats i, per tant, mai no mossegaran la mà que els dona menjar. Parlar d'objectivitat informativa és una il·lusió irrealitzable. Si a això hi afegim la pèrdua de

171 **Jin TV**: "Dona TV" en kurd

valors morals que pateix la societat neoliberal, el panorama dels mitjans de comunicació se'ns presenta desolador i perillós.

Heval Fatma Koçak

s de la Revolució de Rojava la lluita del poble kurd més visible. Això també ha traspassat a la premsa, m de parlar de manera realista. El món dels mitjans unicació està només interessat en allò que els respon- el món volen veure, cosa que fa que siguin uns mitjans e comunicació febles. Hi ha menys solidaritat i les notícies alternatives no es recullen. Al final són els governants els que decideixen què surt als mitjans.

Això és el que el liberalisme fa per adormir les persones, per deixar-les sense consciència, i ara ho estan fent amb la propaganda de guerra. Poso un exemple: a les notícies dels mitjans de comunicació turcs diuen que "hi ha persones del cantó d'Afrin tan pobres que no poden portar pa a casa i se'n van a dormir afamats, però envien els seus fills amb gran entusiasme a la guerra". Això és el que els mitjans estan fent a Turquia. Aquesta és la tasca dels mitjans de comunicació: adormir les persones i orientar-les cap a una determinada direcció, i contra això tenim la necessitat d'existir i resistir.

Quan observem el grau de consciència de la societat actualment i la influència que hi tenen els mitjans, llavors podem afirmar que el 99% dels mitjans estan dictats per Erdogan i els seus sequaços. Aquest va ser el primer pas després del cop d'estat fallit[172]: portar a tota la premsa en una mateixa línia. I això, per a tota aquella premsa que es situa fora d'aquesta línia, com els mitjans lliures kurds, socialistes o la premsa democràtica, no és gens fàcil. Tanmateix, a escala internacional els mitjans de comunicació van estar més ben organitzats durant el temps de la invasió d'Afrin que durant el temps de la resistència a Bakur. Ho podem veure, per exemple, en les xarxes socials. Durant la resistència a Bakur el primer pas que Erdogan va fer va ser expulsar tota la premsa internacional i emmordassar-la per bloquejar tota la informació. A Afrin, en canvi, hi va haver canals

172 La nit del 15 al 16 de juliol de 2016 hi va haver una temptativa de cop d'estat fallida per part d'un sector de l'exèrcit per enderrocar el govern de Tayyip Erdogan.

alternatius que van portar les notícies al públic internacional. Aquesta va ser una gran diferència. Així, doncs, quan va començar la resistència a Sur[173], es van expulsar, només a Amed, dotze periodistes internacionals. Una periodista irlandesa va ser expulsada amb l'argument que era una franctiradora. Comparat amb això, la resistència a Afrin va tenir molta més visibilitat en la premsa internacional.

173 Del desembre de 2015 al març de 2016 l'històric barri de Sur a la ciutat d'Amed va ser assetjat per les forces armades turques, de manera que es van desplaçar centenars de persones, assassinar civils i destruir un dels patrimonis històrics més importants de Bakur. Uns quants milicians de les YPS (Unitats de Defensa Civil) van resistir els atacs brutals per mantenir l'Autonomia Democràtica que el barri de Sur havia declarat amb la creació d'un autogovern.

Jin TV

> "Aquesta televisió sorgeix sens dubte d'una feina que va sortir de les dones lliures per a si mateixes. Aquesta televisió abraça tots els seus noms, abraça totes les lluites de les dones del món, des del Moviment de Dones Lliures del Kurdistan fins a totes les dones del planeta."
>
> Heval Gulistan Tara

El 9 de gener de 2018 es van obrir els primers estudis de Jin TV a Holanda. Per primera vegada al món va arribar a la pantalla un canal de televisió fet per dones i per a dones. És un projecte promogut pel moviment de dones kurdes, però que té com a objectiu esdevenir un mitjà de comunicació per a totes les dones del món. El 8 de març de 2018 Jin TV va fer la seva primera emissió de prova i el 30 de juny de 2018 va obrir oficialment. La Heval Gulistan Tara és periodista i participant del moviment de dones lliures del Kurdistan des de fa molt de temps. Actualment és una de les responsables de Jin TV a Rojava.

Treballadores de Jin TV a Amûde

Heval Gulistan Tara

El buit informatiu és un problema greu, tan greu que ara l'estat turc també ha creat una televisió de dones en contra de la nostra. Tenen molta por de la feina, l'organització i el coneixement de les dones, especialment Erdogan i l'AKP. És per això que, per fer front a la nostra televisió, el govern turc ha obert la televisió Kadin TV[174], però curiosament en el comitè directiu tot són homes.

Vam prendre la decisió que construiríem una televisió de les dones perquè consideràvem que hi havia aquesta necessitat. Primer vam prendre la decisió de tirar endavant aquest projecte i després d'un any el vam portar a la pràctica. Nosaltres lluitem com a poble kurd, com a dones kurdes. Encara que ara visquem en un territori lliure, passem per moltes dificultats per construir quelcom nou. No és com a altres països; ningú ens dóna suport. Només ens dóna suport el nostre poble, les nostres dones.

Després que decidíssim construir aquest projecte vam veure que hi havia Zen TV[175] a l'Afganistan. Aleshores vam investigar-ho. A Zen TV també hi ha homes treballant i tenen una visió modernista i orientalista. Ho vam veure, per exemple, amb el maquillatge i la roba. Sí, hi ha dones a la pantalla, però el seu esperit no es pot alliberar del sistema social existent. No aprofundeixen en les qüestions de la societat actual, en com estan les coses establertes ni en l'esclavitud. En realitat, Zen TV és un projecte d'Anglaterra i els Estats Units. Què és el que emeten? Coses com ara cançons, publicitat de productes de maquillatge, programes sobre matrimonis o programes sobre la salut. Nosaltres diem que un programa així és premsa rosa, i no ho volem això.

El sistema capitalista i imperialista vol fer nous passos en contra nostra. Les dones hem avançat molt en l'àrea militar i en la política. Vosaltres també ho podeu veure. Per exemple, ara Turquia també envia dones al front. Tots els arguments que utilitzem, després ells els utilitzen en contra nostra. Posen les dones al davant per enfortir el sistema d'opressió, ja que aques-

174 **Kadin TV**: "Dona TV" en turc.
175 **Zen TV**: "Dona TV" en persa.

> tes, dones, treballen de manera diferent, només pel seu propi benefici. Nosaltres volem que les dones es facin responsables, que siguin les que gestionin la televisió. El sistema té molts recursos, molts mitjans de comunicació amb el nom de "dona", però la feina no està al servei de les dones.
>
> L'objectiu de Jin TV té un significat ideològic, filosòfic, vivencial, polític i militar. Aquesta televisió sorgeix sens dubte d'una feina que va sortir de les dones lliures per a si mateixes. Aquesta televisió abraça tots els seus noms, abraça totes les lluites de les dones del món, des del moviment de dones lliures del Kurdistan fins a totes les dones del planeta. L'objectiu d'aquesta televisió és dotar-les d'un significat: el pensament, les lluites, el camí lliure que ens van mostrar i ens van obrir; els moviments de dones feministes, els moviments de dones del món, d'Amèrica Llatina, de l'Estat espanyol, Filipines, Alemanya o Rússia; d'aquells llocs on hi va haver guerres i revolucions. Amb la seva tradició, vosaltres també ho sabeu, hem ampliat el moviment de dones; ho hem fet a l'Orient Mitjà i ho hem fet al món, internacionalment. Aquesta televisió també va ser construïda amb la lluita d'aquelles avantguardes de dones. Nosaltres volem donar vida a la seva lluita, tornar a la vida la seva memòria.

El llenguatge no és neutre, sinó que ens mostra la naturalesa i els comportaments que tenen les societats que l'utilitzen, quins són els seus principis, valors i creences. Els mitjans de comunicació utilitzen el llenguatge oficial que imposa l'estat on pertanyen i reprodueixen les expressions autoritàries i patriarcals, de manera que fan que tota la societat es nodreixi d'aquest missatge. Canviar el llenguatge sexista i patriarcal és indispensable per educar la societat i així impulsar transformacions en la consciència de les persones que propiciïn canvis en les actituds, principis i valors de la societat.

Heval Gulistan Tara

Tot el llenguatge que existeix és del sistema. Pràcticament tots els mitjans de comunicació i la premsa fan servir el llenguatge dels homes, un llenguatge autoritari. Nosaltres volem canviar tot el llenguatge, el plantejament i la mentalitat cap a una visió no només de les dones, sinó també de la Convivència Lliure. Volem que amb aquesta televisió els homes també canviïn, que la societat canviï, és a dir, volem educar, però per això cal molta feina.

Totes les televisions, així com totes les seccions dels mitjans tenen una línia editorial de publicació. Els programes emesos tenen un marc. La nostra línia editorial és la lluita d'alliberament de les dones, dels homes i de la societat. Volem aplicar el llenguatge femení lliure i democràtic. Així és el nostre llenguatge. Nosaltres volem ser la veu i el color de les dones que no són visibilitzades, que van desaparèixer i que no són escoltades.

Abracem totes les dones, totes les formes i colors, totes les llengües, totes les cultures, totes les religions i creences, però també tenim una línia. Nosaltres no som liberal socialistes, ni feministes liberals. Som ecologistes i feministes radicals. Nosaltres ens alcem per l'ecologia, la Convivència Lliure, la llibertat social i de gènere. Necessitem una línia editorial, tenir un llenguatge polític. Tot i així donem veu a totes les dones, també a les liberals o a les del PDK, per exemple. Si cal, mostrem les nostres contradiccions. Volem abraçar totes les dones, però alhora sabem quin és el camí correcte; tenim clara la nostra línia.

Jin TV és una televisió que té nodes a diferents parts del Pròxim Orient, així com a Europa. La característica comuna és que estan formats únicament per dones i són elles les que decideixen els temes d'interès des de la seva pròpia perspectiva.

Heval Gulistan Tara

[illegible] a Turquia tenim un equip de Jin TV i també a les [illegible]yes del Kurdistan. També tenim algun equip a Rojhi[illegible] mateix a l'Iran no n'hi ha, però volem que la nos[illegible]visió arribi també allà. Hi ha equips a Rojava, a les [illegible] àrabs i a Başur. Actualment no n'hi ha a la resta de països de l'Orient Mitjà, però volem arribar-hi en un futur. També tenim una part de la televisió a Europa, però malgrat tot aquest desplegament hi ha moltes dificultats. Per exemple, d'una banda, a Turquia, l'estat turc exerceix molta pressió sobre la televisió. Actualment hi ha tres causes obertes contra nosaltres. De l'altra, el govern de Başur ens ha dit que si formem un equip de Jin TV el tancaran. Han tancat moltes de les nostres institucions. A Europa també hi ha una mica de risc. Per què les dones són vistes com un perill? Perquè hi ha quelcom que canvia amb elles.

En aquesta televisió totes som dones, la *rêveberî*, les càmeres, les editores de vídeo i la il·luminació. És cert que de vegades venen homes a ensenyar-nos l'aspecte tècnic, però en aquesta televisió totes les persones que hi treballen són dones. Amb les publicacions, els programes, el contingut i el llenguatge també ho deixem clar. Les nostres decisions, la nostra voluntat, la nostra manera de fer la televisió, tot ho decidim nosaltres.

Els nostres programes estan basats en les dones, però també volem parlar dels homes, per exemple, sobre l'home dominant que necessita fer autocrítica. Tenim projectes sobre la necessitat de la transformació de l'home i també en farem alguns programes; hem de recollir la visió dels homes perquè volem construir una Convivència Lliure, un model de vida nou per a la societat. Per això necessitem que parlin els homes, que facin autocrítica de la seva mentalitat i dels seus actes. Si només parlem les dones no seria complet.

Volem que la força de les dones tiri endavant. A Raqqa tenim un equip especial. Són dones que han viscut sota el Daesh i han vist successos molt durs. Elles parlen en àrab i nosaltres les traduïm al kurd. Tenen molt de dolor; una dona de Raqqa

> va parlar del que fa la psicologia de la guerra. A algunes dones, l'Estat Islàmic els va amputar les mans. També va tallar les cames i els braços d'algunes d'elles. Hi havia una dona que va estar amb les dones yazidites a la presó; una altra va veure com l'Estat Islàmic mutilava el cos d'un familiar mort. Volem mostrar quina influència té la psicologia de la guerra sobre les dones i les nenes. No volem fer només programes culturals, esportius o de salut. De fet, per una banda, ja els fem, però, per l'altra, també vivim en un país en guerra i hem de mostrar i analitzar aquesta realitat. Quins són els riscos i els perills d'una guerra per a les dones?
>
> Volem que el sistema construït amb la voluntat de les dones es doni a conèixer. Què és un sistema de dones? Aquest sistema que volem construir a la pràctica quins errors té? Per exemple, en un any o en un mes, a quanta violència s'enfronten les dones a Rojava? Quantes dones són assassinades? Exposem tant crítiques com perspectives per a una vida lliure. Com és l'avenç de les nostres institucions, l'avenç de la política i de les dones dins la política? Quina és la visió de les dones en la política des de diferents perspectives?

Com qualsevol mitjà de comunicació Jin TV té un sistema organitzatiu intern on s'acorda com es desenvolupa el treball i quin tipus de notícies es produeixen. En base a aquests acords, els diferents nodes autònoms generen les seves pròpies notícies, que es posen en comú i s'avaluen en reunions periòdiques. Cada node té un nombre diferent de companyes que hi participen. Als nodes de Rojava i altres regions del nord i l'est de Síria totes les companyes que treballen per a Jin TV reben una formació tant ideològica com tècnica que els permet fer la seva feina professionalment. Aquesta formació és proporcionada per l'Acadèmia de Dones per a la Premsa i els Mitjans de comunicació, una acadèmia impulsada pel Comitè de Dones per a la Premsa i les Relacions Públiques.

Heval Gulistan Tara

e dit, tenim una línia editorial que s'ha debatut entre s companyes al Kurdistan i també a Europa. Ens ajun- npanyes que treballem a diferents regions i països i fem ıs sobre totes les facetes. Per exemple, a Rojava, com llenguatge? Com el desenvoluparem? Com serà l'estil de presentació? Fem un pla anual dels programes periòdics, setmanals i diaris. Necessitem organitzar el temps per preparar les notícies. Hi ha d'haver una disciplina de treball.

Fora d'aquest marc, si qualsevol companya veu que a Rojava ha passat quelcom relacionat amb la qüestió del poble kurd, o si coneixem dones que seria molt interessant entrevistar, o si hi ha un problema del qual volem parlar, també es pot preparar un programa. El treball s'organitza finalment aquí amb les treballadores: les càmeres, l'edició de vídeo, la redacció dels textos, els doblatges i les presentadores. Cada dia fem el nostre pla de treball diari.

Sense comptar amb les companyes que estan actualment fent formació, som 16 persones. Volem que en un futur, quan hi hagi més programes, quan tinguem més feina, es puguin incorporar més companyes. Actualment proporcionem dos mesos de formació ideològica i tècnica, més dos de pràctica. Després prenem la decisió de si la companya es queda treballant permanentment o no. Fa falta temps per educar les noves companyes. La feina de premsa no és fàcil. També considerem les ciutats àrabs com a molt importants, i hi ha hagut un gran avenç. Allà hi ha dones amb molts coneixements i que parlen molt bé, especialment les dones de Raqqa. Aquesta televisió els ofereix alhora una educació per a la vida. La presència i el coneixement de les dones són com una formació viva.

Heval Medya

Per a moltes dones del nord i l'est de Síria no és fàcil participar ım Jin TV. Moltes han trobat o troben reticències nílies i la societat a l'hora de treballar fora de casa, 's o viure fora de la llar familiar. La participació en Jin TV obre a les dones la possibilitat d'emancipar-se, de tenir una independència econòmica i més llibertat de decisió.

Ja porto un temps aquí, des del començament de Jin TV. Vaig participar a la primera formació que va fer la televisió. Fa un any i alguns mesos que soc aquí. Vaig estudiar àrab fins als onze anys. Després me'n vaig anar i vaig estudiar un any en un institut kurd i posteriorment vaig venir a treballar aquí. Em dedico a l'edició de vídeo.

Vaig sortir de casa quan vaig començar la formació de Jin TV a Qamişlo. Casa meva és a prop de Hesekê, un lloc allunyat, un poble. Va ser la primera vegada que vaig dir: "vull sortir de casa i dormiré fora" i al principi la meva família no hi estava d'acord. Els meus pares em deien que, com a noia, no estava bé que sortís sola i dormís fora de casa. Em vaig barallar durant un mes amb la meva família per poder aconseguir-ho. Finalment la meva mare i el meu pare ho van acceptar i vaig estar un mes fent formació a Qamişho sense veure'ls. De vegades vaig a casa i després torno. Ara la meva família ho accepta però la societat d'on provinc no aprova aquest tipus de vida. Per exemple, la família del meu oncle i la meva tia no ho aproven. Durant dos mesos no van parlar amb mi. La filla del meu oncle ha anat a l'escola fins al sisè grau però quan va arribar al setè no li van permetre continuar estudiant perquè havia d'anar a un altre poble per estudiar i no volien que sortís sola del poble.

Jo volia venir a treballar a la televisió. Una televisió de dones era com un somni. Vaig dir a la meva família: "som totes dones, no hi ha homes. A Qamişlo també som totes dones a la casa." El problema era més aviat amb el meu oncle. Fins que no van venir ell i la meva família i van veure amb els seus propis ulls que totes som dones, i que realment treballem juntes, no van estar tranquils. Ara ja em parlen i estan contents. Arreu on van diuen: "la meva neboda està treballant a Jin TV!".

Aquesta lluita amb la meva família ha obert el camí perquè la meva germana també pugui acomplir els seus somnis. La meva germana ara va a l'escola. En aquests moments la meva mare i el meu pare volen que estudiem; les noies i els nois som el mateix per a ells, però el meu oncle i la meva tia encara no pensen així. Volia que la filla del meu oncle estigués amb mi perquè estudiés però no la deixen.

Jin TV realment ha obert la porta a moltes dones a conèixer-se i a desenvolupar conjuntament una transformació de la mentalitat, fent la feina des de l'afecte i l'amor, amb el color propi de les dones.

Heval Medya

nir aquí perquè volia participar de la primera televisió
dones treballen conjuntament. Vaig arribar, vaig co-
a treballar, i realment trobo que la nostra feina és molt
Nosaltres mateixes fem els reportatges i muntem les
, com ho fan a Ronahî TV[176], però nosaltres ho fem d'una manera diferent. Tota la nostra feina es fa amb un mètode propi i amb la veu de la dona. Volem arribar a totes les dones de la societat com, per exemple, a la filla del meu oncle que és a casa. Volem arribar a totes les dones a les quals no deixen treballar fora de casa, que no fan res. La mentalitat de la nostra societat és tancada. Amb la feina de la televisió volem arribar a aquestes dones. Volem treure a la llum el dolor. En aquest sentit, veiem que Jin TV és una oportunitat per a nosaltres. Treballem felices i motivades les unes amb les altres.

Heval Josa

roposem quelcom, generalment les companyes ho ac-
Per exemple, si tenim un projecte concret i decidim
em anar a Amûde a fer un programa especial, jo faig
dels vídeos i una companya enregistra les imatges. Les
companyes diuen: "sortiu i busqueu un tema! Expresseu-vos! Feu reportatges!" Anem, gravem, tornem, editem i totes juntes avaluem el treball i el publiquem segons la programació de la televisió. Fins i tot quan de vegades les imatges que fem servir venen d'altres llocs, nosaltres les muntem amb afecte i aleshores hi ha quelcom de diferent, de veritat.

176 **Ronahî TV**: "Llum TV" en kurd. És un canal de televisió en kurd que retransmet a escala mundial però que té els estudis a Rojava. El seu contingut se centra principalment en les notícies, anàlisi i entreteniment per a la població kurda del nord i l'est de Síria.

La premsa de la joventut i les dones joves

> "Nosaltres prenem especialment com a base el contingut, no és tan important treure les imatges més emocionals o espectaculars."
>
> Membre del Comitè de Premsa de les dones joves

La joventut és una de les principals forces de la societat. Impulsa el canvi i obre les portes als moviments revolucionaris i a la transformació de la societat. Segons la filosofia de Rêber Apo, la joventut ha de ser una de les avantguardes principals del moviment i ha de tenir un espai autònom on desenvolupar-se i treballar segons la seva voluntat i principis. Els mitjans de comunicació de la joventut, i especialment els de les dones joves, obren espais per a l'expressió radical de les idees i possibiliten que la joventut a Rojava, a tot el Kurdistan i a la diàspora, tingui la seva pròpia veu i pugui difondre els seus posicionaments.

Els mitjans de comunicació i les xarxes socials són utilitzats especialment pels estaments més joves de la societat. És per això que un mitjà de comunicació organitzat per i per a la joventut és un requisit indispensable perquè els joves puguin desenvolupar un missatge propi enfocat a les seves perspectives i necessitats.

***Rêveberî* de Nuçe Ciwan**

r Apo diu que l'avantguarda de la societat són les dones ntut. Nosaltres, com a dones joves, representem aques- s avantguardes i prenem com a base la visió de Rêber bre els mitjans de comunicació i el treball autònom de les dones. Com a premsa de la joventut, posem en marxa els nostres projectes sota aquest paradigma. Aquelles que tenen més dificultats són les que han d'assumir més responsabilitat; som nosaltres, les dones joves.

Treballem en l'àmbit dels mitjans de comunicació aquí i a les quatre parts del Kurdistan, també fora del país, i a les muntanyes. El treball en relació als mitjans té implicacions en totes les àrees de la vida, perquè qualsevol perspectiva que arriba o qualsevol cosa que passa, l'hem de donar a conèixer al món. Abans tota la feina de mitjans que es feia estava més adreçada cap a l'interior, cap al nostre poble, però ara ens cal desmentir les fal·làcies de l'estat turc i les mentides que els estats imperialistes diuen sobre nosaltres.

En relació al treball de premsa de la joventut, el més important és que es tracta d'una feina voluntària. Una noia que treballa amb les seves companyes en l'agència de notícies de la joventut ho fa de cor, no perquè rebi un salari. Pots morir a la guerra, o potser et poden tancar a la presó, però tot i així continues perquè ho fas de cor, perquè t'uneixes a aquest treball com a *welatparêz*. No és una feina ordinària on arribes a les vuit del matí i te'n vas a les cinc de la tarda. A cada casa on hi ha un membre de la premsa de la joventut, encara que sigui de manera *amateur*, aquesta companya s'organitza i avança de totes les maneres possibles. Participa plenament de la feina.

Nosaltres prenem especialment com a base el contingut, no és tan important treure les imatges més emocionals o espectaculars. La qüestió és el contingut encara que la forma sigui la més simple. Hi ha joves que aconsegueixen informacions que volen difondre però no tenen els mitjans per fer-ho, aleshores

177 **Nuçe Ciwan:** "Notícies de la Joventut" en kurd.

els donem la plataforma com un altaveu i elles ens donen la informació. Per exemple, les revoltes a l'Iran són principalment de joves i les cobreixen amb els mitjans que tenen, com ara el telèfon. Una noia d'una família *welatparêz* ens envia imatges de les revoltes i les difonem arreu del món. Això és un exemple de com ens organitzem.

Nuçe Ciwan és el mitjà de comunicació del Moviment de la Joventut del Kurdistan. Té una ramificació per nodes que abasta totes les regions del Kurdistan així com la diàspora kurda a Europa. En el context de Rojava, aquest mitjà s'està expandint i intenta donar espai als joves de totes les nacions i religions. Dins de Nuçe Ciwan les dones joves també tenen una secció autònoma perquè puguin posar la seva particular veu a les problemàtiques i interessos de les joves.

***Rêveberî* de Nuçe Ciwan**

jans de comunicació de la joventut van començar a Ro-
an va esclatar la revolució ja fa set anys. Des del primer
ara la nostra feina als mitjans continua. Al principi de
ució a Rojava hi havia una necessitat molt gran de fer
aquest sentit. En aquell moment el treball de la joven-
tut i el de les dones joves es feia de forma conjunta i el treball autònom no estava gaire desenvolupat. La joventut en general necessitava fer-se un lloc dins dels mitjans de comunicació.

Vam començar amb treballs mediàtics petits; el més important que vam fer al principi va ser la ràdio *Dengê Cûdî*[178] l'any 2012. Va prendre el seu nom després que el Heval Rustem Cûdî[179] caigués màrtir. Podem afirmar que va ser la primera ràdio revolucionària del territori i la joventut en va ser la precursora. Nosaltres com a dones joves també hem participat des dels inicis de totes les tasques a *Dengê Cûdî*, tant pel que

178 ***Dengê Cûdî:*** "la veu de Cudî" en kurd.

179 **Rustem Cûdî**: membre del Moviment d'Alliberament del Kurdistan que va tenir una gran influència ideològica, política i social entre una gran part de la societat kurda. Entre els seus escrits hi ha *Ideolojî* (Ideologia), una anàlisi històrica i social de la importància de la ideologia per als moviments revolucionaris al llarg de la història.

fa als treballs tècnics i pràctics com per aportar perspectives. Quan Girê Spî va ser alliberada vam construir la segona ràdio, la Ràdio Girê Spî, que també la va obrir l'avantguarda de la joventut, i després que Raqqa fos alliberada vam obrir una ràdio allà, *Dengê Ciwan*[180].

El paradigma de Rêber Apo diu que les joves han de prendre el seu propi espai i per això, des de fa quatre o cinc anys, estem presents a tots els mitjans, per exemple, als canals de televisió de Ronahî TV, Stêrk TV[181], i també a Medya Haber[182]. A totes les nostres televisions, sota el paraigua del nom de la joventut o de les dones joves, treballem fent espots i programes regulars o especials. Actualment, estem fent un programa de dones joves a Jin TV, el qual serà retransmès a les quatre parts del Kurdistan.

A banda dels treballs audiovisuals també tenim una secció de redacció en format revista. Tenim deu centres de premsa de la joventut a Rojava per cobrir tot el territori. Per exemple, n'hi ha un a Raqqa i dos a Qamişlo. Un dels centres de Qamişho ja té una trajectòria llarga, set anys, però el de Raqqa s'ha construït fa poc amb la creació de l'Autonomia Democràtica. Aquest darrer centre és de la joventut àrab i té autonomia pròpia perquè les seves necessitats regionals són diferents, encara que també treballem conjuntament. A la regió de l'Eufrates hi ha una revista de la joventut que és mixta i una altra de dones joves. També hi ha una revista anomenada *Netewa Demokratîk*[183] i una altra que es diu Silava, que és el nom de la primera màrtir de les YPJ. L'altra és *Ciwantiya Azad*[184].

---

180 ***Dengê Ciwan:*** "la veu de la joventut" en kurd.

181 **Stêrk TV**: "Estrella TV" en kurd. És un canal de televisió que es pot veure internacionalment per satèl·lit i emet en kurd kurmanjî, zazakî i soranî. Centra el contingut principalment en notícies sobre Bakur, però també transmet informació d'altres parts del Kurdistan, així com programes d'entreteniment, debat o cultura.

182 **Medya Haber**: canal de televisió en idioma turc que centra la majoria del contingut a Bakur i Turquia. El seu públic objectiu és la gran diàspora kurda a Europa, a Canadà i a altres països, així com població kurda o turca que dona suport al moviment dins l'estat turc.

183 ***Netewa Demokratîk:*** "Nació democràtica" en kurd.

184 ***Ciwantiya Azad:*** "Joventut lliure" en kurd.

En digital tenim Ciwan TV[185]. Així com en les ràdios, les dones joves també hi tenen el seu propi espai. Podem dir que hem estat la primera joventut organitzada en crear una agència de notícies pròpia, gestionada i promocionada per joves. Aquesta agència de notícies es diu Nuçe Ciwan. Arriba a les quatre parts del Kurdistan i, fora del país, a tot arreu del món. És força nova, té dos o tres anys, s'ha desenvolupat de forma diferent i fa una tasca important. Per exemple, a través de l'agència, durant la guerra d'Afrin vam poder difondre des d'una línia radical les dificultats que passava el nostre poble i el que realment estava succeint.

També tenim plans específics per a l'àrea autònoma de les dones; volem construir una ràdio de dones joves, de fet, ara mateix ja hi estem treballant. Per al futur també volem publicar un diari de dones joves que estigui enfocat a l'autodefensa de les estudiants i les joves. No serà una publicació diària, sinó un butlletí setmanal.

Pel que fa al treball que es desenvolupa a Rojava les companyes poden mirar les webs de *Serî Hilde*, *Komalên Ciwan* i Ciwan TV, i poden copsar quina és la visió de les dones joves en aquest àmbit. L'àrea de premsa és molt important per a les dones joves perquè, per poder ser una avantguarda a la societat, els mitjans de comunicació són la teva porta cap a l'exterior. Les dones joves poden expressar la seva radicalitat davant de qualsevol situació. Poden, per exemple, donar una resposta contra l'ocupació, els matrimonis amb menors o la influència específica que hi té la Modernitat. Així, l'ànima de les dones joves i de la joventut es pot expressar i difondre per tot arreu.

El jovent és l'estament de la societat que impulsa els canvis més radicals. L'energia que n'emana és primordial per donar sortida a les transformacions necessàries per a l'avenç de la societat. És especialment important que, en l'àrea de la comunicació, les joves impulsin propostes que canviïn la manera de fer i difondre les

185 **Ciwan TV:** "Joventut TV" en kurd.

imatges, així com que lluitin per erradicar el llenguatge racista, sexista i opressor que la societat reprodueix.

Rêveberê de **Nuçe Ciwan**

es àrees de treball general i l'autònoma no hi ha una ferència en el llenguatge. Una de les tasques de les ıyes a Nuçe Ciwan és fer que els canvis i necessitats lones joves també siguin implementats en l'àrea gene- que intentem és que el treball general sigui igual que el treball autònom. En aquest sentit, volem que el llenguatge nacionalista i sexista s'acabi. Per això, actualment tenim una acadèmia de premsa de la joventut on hi ha formacions ideològiques, per exemple de Jineolojî, perquè tot allò que té a veure amb el llenguatge o amb la mentalitat sexista ha de ser analitzat i criticat. Volem posar fi a aquest llenguatge que tenen especialment els joves. El que s'ensenya en aquesta acadèmia és, doncs, com superar la ideologia patriarcal als mitjans de comunicació.

Comunicació i premsa de les YPJ

> "Avui estem una vegada més al front, a Girê Spî i una vegada més resistirem en aquesta regió. Ens trobem davant d'una guerra difícil però aquesta terra no caurà a les seves mans. Escriurem la història."
>
> Şehîd Dilovan Gever

Les forces d'autodefensa també tenen els seus equips i estructures de premsa i comunicació. Aquestes estructures de premsa són molt necessàries tant per informar directament sobre la lluita als fronts de guerra, com per retransmetre els valors, principis i accions de les unitats d'autodefensa. Les dones de les YPJ, així com de les d'autodefensa, tenen les seves pròpies estructures L'entrevista següent es va fer al centre de premsa de Cizirê l'any 2021 amb la comandant de les YPJ que ha treballat durant molts anys en la diplomàcia i actualment està designada a l'àrea de comunicació de les YPJ.

Heval Nisrin Abdullah

Des de l'inici de la construcció de les YPJ també ens vam preparar per a la feina de premsa però, com que hi havia poques oportunitats, no teníem companyes "quadres" preparades en aquell moment, perquè la nostra revolució va començar amb les filles pobres del poble, aquesta és la realitat: persones treballadores però pobres. El règim sirià no havia donat cap oportunitat d'estudiar als fills i filles del poble kurd, que es trobava sota l'opressió del Règim. Eren molt poques les persones kurdes que tenien l'oportunitat d'estudiar fins a la universitat o tenir formació professional en diferents àrees. Això encara afectava més a les dones. Fins i tot les que podien estudiar no tenien l'oportunitat de professionalitzar-se, de treballar en les àrees que havien estudiat, perquè no tenien independència laboral o econòmica. També era un poble molt conservador, una societat feudal, influenciada fortament per la religió i això feia que moltes dones no poguessin cursar estudis superiors. Per això al començament les nostres companyes "quadres" no tenien la formació necessària per poder fer aquesta feina professionalment. Així, doncs, la situació era que no hi havia companyes "quadres" formades ni tampoc els recursos per fer les formacions necessàries, és a dir, no teníem els coneixements ni les tècniques per a aquesta feina ni tampoc els recursos tecnològics necessaris. Així és com va començar el nostre treball de premsa a les YPG.

Des de l'any 2011 al 2016 vam tenir un equip de comunicació petit, d'entre tres i cinc persones. Es feia la feina: es feien fotos, es feien vídeos, es recollia arxiu de les formacions que es feien de les YPG. Es feia sobretot feina d'arxiu intern més que de comunicació cap a l'exterior.

No obstant això, a finals de 2015 i principis de 2016 l'estructura de premsa i comunicació de les YPG va canviar i la seva activitat va millorar. Es va constituir aquesta feina com una institució en si mateixa; abans només es feia per part de companyes "quadres" o persones individuals. Aleshores es va formar a companyes de Premsa de les YPJ amb coneixements específics. Fins i tot es va obrir una acadèmia per a aquestes formacions, que és mixta. També les membres de Premsa de les YPJ es van esforçar molt i es van autoformar, practicar i aprendre. Tota aquesta

experiència va augmentar el grau de professionalització de la institució.

Tot i així veiem moltes coses que encara es poden millorar. No podem comparar-nos amb les grans agències civils i fer que la nostra veu arribi a tot arreu. De fet el que volem és que la nostra veu arribi a cada poble i a cada dona, per tal que puguin aprofitar les nostres experiències. És a dir, desitgem que els coneixements i les bases que hem desenvolupat puguin servir en el futur en cas de necessitat.

Sabem que la situació de moltes dones al món és, fins i tot, molt pitjor que la d'aquí, que pateixen violència i no tenen drets. Per això volem que l'esperança que poden generar les YPJ pugui arribar a totes aquestes dones i que sigui una font d'inspiració perquè sàpiguen que també poden lluitar pels seus drets.

L'estructura de Premsa i Comunicació de les YPJ treballa amb diferents mitjans de difusió i desenvolupa tasques diverses. Algunes tasques són de caràcter intern, com és el fitxer i recopilació de dades de totes les membres que componen les YPJ, el fitxer de les formacions que es fan o les informacions de les màrtirs. Altres tasques són de difusió o externes i, per això, es generen materials escrits, audiovisuals o fotogràfics i es gestionen les xarxes socials.

Heva
Nisrin Abdullah

es feines que s'estan fent ara hi ha el treball d'arxiu. osaltres és molt important: escrits, fotografies, vídeos les companyes que han participat i participen de les

També es realitzen programes de televisió: un total de cinc programes en cinc canals diferents, tots setmanals: Stêrk TV, Jin TV, etc. Les YPJ també tenen una revista que va començar l'any 2016. Aquesta revista està adreçada principalment a les membres de les YPJ però és pública per a qui la vulgui llegir. Els continguts se centren a donar a conèixer la filosofia de les YPJ (els valors, els principis d'autodefensa, la diferència entre un exèrcit regular i les unitats de protecció) i a fer un anàlisi internacional i local, tant en l'àmbit de la defensa com polític i

social. A més a més, té una secció que està escrita per les companyes ferides en combat. També aprofundeix sobre armament, desenvolupaments tecnològics de defensa i altres temes militars, com ara estratègies i tàctiques, defensa i seguretat, etc.; i es publiquen reflexions de membres de les YPJ després de participar en formacions. Alhora, sens dubte, sempre hi ha una secció dedicada a les màrtirs, amb les seves fotos i històries de vida.

Treballem també a través de les xarxes socials, com Twitter, Facebook i d'altres. Estem fent nous plans per millorar la nostra difusió per xarxes i intentem superar alguns problemes, com ara la censura d'alguns estats.

Des de 2014 hi ha hagut molts fronts militars oberts, tant en terres kurdes com àrabs, sobretot a l'est de l'Eufrates. En tots aquests fronts i operacions, en els quals han participat les YPJ, la nostra premsa ha estat present fent la seva feina. Actualment a tots els fronts oberts hi ha un equip de premsa de les YPJ, el qual pot complir tant la funció de protegir com la de generar material i difondre la realitat del front. És per això que algunes companyes de l'equip de premsa han caigut màrtirs. És quelcom molt difícil haver de protegir i combatre, per una banda i, per l'altra, fer el treball de premsa. Nosaltres no ens anomenem com a "premsa de guerra" o "premsa de l'exèrcit", sinó com a "premsa de l'autodefensa i l'alliberament".

Va ser principalment a través de la lluita de les YPJ que el Moviment d'Alliberament del Kurdistan es va donar a conèixer al món; va ser la defensa de la ciutat de Kobanê i la seva lluita contra el terror del Daesh el que va sortir en primera plana en una gran majoria dels mitjans de comunicació globals. L'equip de premsa i comunicació de les YPJ també s'encarrega d'atendre i facilitar l'accés a periodistes i mitjans de tot el món a la informació que necessiten

Heval Nisrin Abdullah

d'autodefensa que es desenvolupen al nord i l'est

front de Kobanê hi ha hagut molta atenció mediàtica internacional. Hem rebut tots els mitjans que ens han fet peticions. Nosaltres analitzem tots aquests mitjans internacionals

i les notícies que fan sobre nosaltres. Cal dir que molts mitjans han explicat correctament la realitat que s'ha viscut a Rojava, però molts d'altres l'han tergiversat. Sempre hi ha d'haver llibertat de premsa, això és un dret, però també és cert que els mitjans han d'explicar la veritat i la realitat. Malauradament, molts mitjans de comunicació no han explicat la veritat d'aquesta terra. Molta premsa ha volgut exposar les YPJ com a models, mostrant-ne només la bellesa física. Fins i tot ha estat així al cinema i a la televisió. Per nosaltres la bellesa física d'una companya o una dona no és un principi. Nosaltres tenim una filosofia de l'ètica i de l'estètica que no té res a veure amb el cànon de bellesa imposat pels models mundials capitalistes. Per tant, aquests casos no els veiem com una bona feina de premsa ni ens sembla un tema objectiu. D'una banda, els mitjans de comunicació que parteixen d'aquesta premissa no estan explicant correctament què són les YPJ. De l'altra, el capitalisme fins i tot ha convertit l'uniforme de les YPJ en un model per a les passarel·les mentre que, en realitat, els nostres uniformes responen a la necessitat de poder treballar còmodament i que no es trenquin amb facilitat. Volem que es mostri la nostra filosofia, la nostra feina i valors, no la nostra roba.

M'agradaria enviar un missatge a totes les dones periodistes que treballen sobre la situació de les dones i que hi tenen una gran influència. Vull enviar-los un missatge perquè contactin amb nosaltres i juntes puguem ser la veu de la veritat de les dones. Volem que comparteixin amb nosaltres els coneixements i les tècniques. Només els demanem que no tanquin els ulls a la veritat en nom de la política, en nom dels beneficis dels règims o en nom dels beneficis de les institucions. Realment crec que així la premsa de les dones pot jugar un paper en la pau mundial. Com a periodistes per la pau, per la veritat, pels drets humans, pels drets de les dones i de l'ecologia, hem de somiar en la possibilitat de tenir una plataforma de dones periodistes, una conferència de dones periodistes que s'ajuntin d'acord amb aquests principis. Tenim la responsabilitat de treure a la llum els problemes del capitalisme, del patriarcat i dels diferents règims. No hem de deixar que quedin ocults.

Una de les companyes que va participar tant en la defensa com en les tasques de premsa de les YPJ va ser la Heval Dilovan Gever. La Dilovan Gever va néixer i va créixer a la regió muntanyosa de Gever (a Bakur) i l'any 2014 va creuar a Kobanê. Va participar de les YPJ des de la guerra de Kobanê fins que va caure màrtir a Girê Spî l'any 2019 durant l'ofensiva de l'exèrcit turc a Serêkaniyê i Girê Spî. L'any 2018 havia començat a treballar a l'àrea de premsa i comunicació de les YPJ i havia estat a la campanya de Deir ez-Zor cobrint el conflicte. La Şehîd Dilovan va estar sempre al front de batalla, no només fent feina de premsa, sinó també cuidant les seves companyes, donant-los moral i estenent l'alegria enmig de la guerra.

Heval Rêjîn Lezgin

Membre de l'estructura de premsa i comunicació de les YPJ[186]: Les persones que citem són persones que han marcat una diferència en la lluita. Tenen una vida significativa i una resistència respectable. Per això si hem de parlar de la personalitat de la Heval Dilovan hem de començar per aquí, perquè en les situacions difícils la seva personalitat va generar camaraderia, va mostrar una personalitat d'avantguarda i va construir una personalitat de dona forta. Va aprendre a ser tot això enmig d'una guerra; va enfrontar-se a les dificultats de la guerra amb coratge. Aquesta personalitat la va crear durant la guerra de Kobanê. Ella va ser una part de la victòria de les YPJ.

Tot i que els nostres recursos eren escassos, la Heval Dilovan donava sempre el millor de si mateixa per fer bé la feina. Tant era si hi havia molt o poc, no importava, ella sempre treballava bé. Sempre posava la feina al servei de la resta.

La característica de la Heval Dilovan que cridava més l'atenció, -i això ho reconeixem totes les companyes que la vam

186 Jin TV, (15 de Octubre de 2020); *Ji bo bîranîna Dilovan Gever* [A la memòria de Dilovan Gever]; "Programa especial YPJ"; https://jinTV.net/en/slider/detail/ji-bo-b%C3%AEran%C3%AEna-dilovan-gever/

conèixer-, era l'ànim i l'alegria que tenia. Donava un significat a tota aquesta alegria a través de la revolució. La Heval Dilovan sempre buscava una manera d'ajudar les companyes, de trobar solucions per als problemes. El que més en recordo és la vida que vam compartir. Com vivíem juntes, com lluitàvem juntes, com ens donàvem moral l'una a l'altra. Podem afirmar que la identitat del treball de premsa de les YPJ el va construir la Heval Dilovan. Va construir un espai agradable de vida per a les companyes, així com un espai tranquil per a la feina.

La Heval Dilovan, tant en l'aspecte de la revolució com pel que fa a la premsa, com a combatent i com a companya, va ser un tot un èxit. Ella és un símbol per al Centre de Premsa de les YPJ. Com ella mateixa va dir, va escriure la història amb la seva personalitat i actitud. Per això, com a membres del Centre de Premsa de les YPJ, prometem seguir escrivint la història i continuar la lluita de la Heval Dilovan.

Heval Gulan Botan

sta[187]: Vaig conèixer la Heval Dilovan durant la guerra de . Els mercenaris del Daesh van caure allà davant de la t de les dones. Tot i que estàvem disposades a tot, se sentia n tristesa en l'ambient, perquè hi havia moltes companyes màrtirs. En la Heval Dilovan vam poder veure, com en moltes altres companyes, com reviu l'ànima de l'esperança. Tenia una personalitat tan viva que no es pot descriure; a més, dedicava un gran esforç a realitzar totes les tasques. No era una companya que portés gaire temps. Amb la seva joventut i la seva experiència primerenca ningú no podia creure la càrrega que es va posar sobre les espatlles. Va assumir una gran responsabilitat i va avançar amb ella amb tota la força.

A la Heval Dilovan li encantaven les infants, li encantava passar temps amb elles, s'esforçava per fer-les riure, els aconseguia caramels i dolços. Durant el front de Deir ez-Zor va treballar com a premsa i va fer entrevistes a les dones de l'Estat Islàmic. La seva personalitat, la seva calma i la seva dolçor feien que s'expressessin tranquil·lament davant de les càmeres. No només es preocupava

187 Jin TV (15 d'octubre de 2020); *Ídem.*

d'obtenir la notícia, sinó que es preocupava sincerament per aquelles persones, dones i nenes.

Durant la campanya de Deir ez-Zor van venir molts periodistes d'altres indrets del món, i no enteníem els seus idiomes. Però, tot i així, amb el poc que sabia la Heval Dilovan, sempre intentava ajudar-los; per això quan tornaven les mateixes periodistes sempre preguntaven per ella. De vegades li fèiem bromes: "Heval Dilovan, si tu no parles el seu idioma, com és que pregunten per tu?". Tant els homes com les dones periodistes estrangers sempre preguntaven per ella, perquè ella no feia diferència en la manera com els tractava; no els jutjava, obria el seu cor i la seva alegria a tothom. Crec que la Heval Dilovan no és només una companya recordada a l'Orient Mitjà, crec que totes les companyes del món que van tenir la sort de conèixer-la tenen un forat obert al seu cor per a la seva memòria.

Heval Dilovan

CAPÍTOL 16

L'organització de les dones joves

"La joventut, com a precursora de la societat, no pot ser entesa com una entitat ahistòrica i atemporal."[188]

Rêber Apo

Conferència de la Joventut d'Orient Mitjà a Kobanê, 2019

En el Moviment d'Alliberament del Kurdistan, la joventut, així com les dones, s'entén com un subjecte social oprimit i un col·lectiu que lluita per la llibertat. És per això que la joventut també té les seves pròpies estructures autònomes. Aquestes estructures són paral·leles i independents de les estructures generals i de les estructures de dones, perquè d'aquesta manera puguin generar els seus propis objectius i estratègies, fora de la influència de la ideolo-

188 Moviment Revolucionari Juvenil Kurd (2020). *Manifiesto de la juventud*. «El significat històric i sociològic de la joventut»; Ed. Descontrol.

gia de la gerontocràcia[189]. Dins de les estructures del Moviment de Joventut, les joves també tenen la seva estructura autònoma de dones, amb la seva pròpia *rêveberî*, assemblees i comunes.

Heval Arjîn Firat

…e del treball de premsa de la Joventut: En el nou pa…a, Rêber Apo aborda l'important paper de la joventut …anvis socials i subratlla la importància que la joventut, …alment les dones joves, estiguin representades en tots …its amb la seva identitat i s'organitzin de manera autònoma. Atès que les dones i la joventut han estat les més oprimides per la societat, haurien de ser les més actives en la lluita actual. El nexe d'unió entre aquestes dues entitats són les dones joves.

La joventut, així com les dones, han estat subjectes definits per la mentalitat patriarcal, capitalista i estatal; subjectes oprimits al servei d'aquests poders per assentar la seva dominació sobre tota la societat. Les joves són denigrades, menysvalorades i controlades perquè serveixin a la causa del sistema. Aquestes característiques es

Şehîd Bêrîvan Aldar

veuen clarament en la forma en què el sistema educa la joventut,

189 **Gerontocràcia:** govern o lideratge dels ancians (del grec *gerontos*, "ancià" i *kratos*, "poder").

Heval Rojna Amed

na autoritat explícita i violenta, que els inculca els submissió que hauran de perpetuar quan siguin ultes. Així com el sistema de dominació s'assenta logia patriarcal per a perdurar, la gerontocràcia és u altre dels pilars per a perpetuar el seu poder. Aquesta i de ologia defineix la joventut com a inexperimentada, igno- rant, eixelebrada i amb falta de voluntat. També alguns pensadors marxistes han arribat a descriure la joventut com a "gandules" o "classe irregular", basant-se en la falta de participació de la joventut en el procés de producció. Totes aquestes afirmacions són, per descomptat, errònies i promouen una mala imatge de la joventut. Per això és necessària una nova definició de la joventut que sigui generada des de si mateixa.

"De la mateixa manera que la feminitat, la joventut no és un fenomen físic, sinó social. Inevitablement les peculiaritats d'aquest període humà natural es reflecteixen en la vida social. Pel que fa a la vida, els sentiments i els pensaments, la joventut és una categoria social que té les seves pròpies característiques inconfusibles i un caràcter propi que la distingeix d'altres sectors de la població. Trets propis de la joventut, com el dinamisme, l'energia, la bona salut i l'agilitat es qualifiquen com a 'atributs juvenils' en la vida social. Amb aquestes característiques, la joventut representa la intensitat i la vitalitat de la societat. Per aquesta raó, la joventut és el sector social que està més desenvolupat estructuralment i el que té les reaccions més visibles als temes que els concerneixen. Les joves estan especialment interessades en les qüestions que determinen el futur de la societat en la qual viuen. Tenen tota la vida per davant. En conseqüència, la joventut és una etapa en la qual s'intensifiquen les ganes de mirar cap al futur; es promou el progrés i es defensa la societat. Per tant, reacciona intensament quan es veu afectada o quan quelcom afecta el conjunt de la societat. Es tracta d'un estrat de la societat que es polititza ràpidament. Per això es diu que els

conceptes de joventut i revolució són pròxims i, també, que la revolució està en la naturalesa de la joventut."[190]

El moviment juvenil i el moviment de dones joves que s'han desenvolupat en el nord i l'est de Síria estan treballant per impulsar una organització internacional de la joventut. Els seus primers passos s'han donat a través de dues Conferències Juvenils d'Orient Mitjà. La primera conferència de joves va tenir lloc a Amed (Bakur) el 2015 i la segona a Kobanê el 2019. En aquesta última van arribar a participar 300 delegades de 17 països i es va crear el "Consell Juvenil Revolucionari d'Orient Mitjà".

La Heval Medya és de Qamişlo, filla d'una família que porta molt temps treballant amb el Moviment d'Alliberament del Kurdistan. Una de les seves germanes, que es va unir al moviment autònom de dones, va tenir una forta influència sobre ella. Mentre estudiava dret a Alepo, es va fer cada vegada més conscient de les contradiccions socials en la realitat de les dones. Va participar en els inicis dels aixecaments contra el Règim Baas i en el transcurs de la revolució va arribar al moviment juvenil i al moviment de dones joves.

Heval Medya

objectius és que la revolució de Rojava sigui un exemrg termini per a tot l'Orient Mitjà. Aquest és un objecbé per a la joventut, especialment per a les dones joves. ra tasca consisteix a enfortir encara més la voluntat, les s i les decisions pròpies de les joves. Per això necessitem desenvolupar models a tot el món. En primer lloc volem començar a l'Orient Mitjà, perquè durant les últimes dècades no hi ha hagut cap moviment juvenil fort a la regió.

El moviment del [Maig del] 68 va voler desenvolupar una identitat juvenil a escala mundial i es va estendre a moltes parts del planeta. Van lluitar com una jove generació contra les velles estructures enquistades. És per això que nosaltres també volem unir a la gent jove sobre la base d'una identitat comuna i enfortir la seva voluntat.

190 *Ibídem*, pàg. 27 i 28.

Generalment la joventut ha estat explotada pel sistema per als seus propis interessos. Per exemple, en moltes guerres s'ha utilitzat la joventut al front de batalla en benefici de les elits governants. Nosaltres, com a moviment juvenil i especialment com a moviment de dones joves, no acceptem aquestes pràctiques i lluitem contra el sistema dominant. A escala mundial, la joventut té una energia i una força que hem d'aprofitar. Volem convertir-nos en pioneres per trobar una solució comuna, especialment en relació amb l'alliberament de les dones.

La resistència de les dones joves

"La joventut és sens dubte el sector de la societat amb el vincle amb la vida més fort. Lògicament prioritzarà defensar-la tenaçment; és la seva naturalesa."[191]

Rêber Apo

La joventut de Rojava, de tot el Kurdistan i del nord i l'est de Síria, ha estat un dels col·lectius que més sacrificis ha fet per la revolució. La joventut tendeix a defensar fortament la vida, el seu poble i la seva terra, perquè senten que amb la seva energia tenen la capacitat de protegir el que més estimen. Moltes joves han caigut màrtirs durant aquests 11 anys de guerra, mentre que moltes altres continuen defensant-la malgrat els riscos i sacrificis que han de fer. Sense la força i determinació de la joventut, la revolució de Rojava no hauria estat possible.

"La joventut és sens dubte el sector de la societat amb el vincle amb la vida més fort. Lògicament prioritzarà defensar-la tenaçment; és la seva naturalesa. Defensar la vida vol dir unir-se a la resistència, fer política, debatre i organitzar-se. En el moment en el qual es fa política, es fa una elecció i triar equival a ser lliure. La intenció bàsica aquí és aconseguir allò bo, just i bell. Construir

191 *Ibídem*, pàg. 27 i 28.

una identitat juvenil va de bracet amb la politització i no hi ha res que una joventut organitzada i alineada amb l'avantguarda de la revolució no pugui aconseguir. Aquesta és la nostra lliçó sobre les lluites polítiques i socials al llarg de la història. Per aquest motiu, la joventut pot esdevenir un pont cap al futur, però només si s'estableix una connexió amb el passat i la tradició de resistència juvenil. Per a fer justícia al seu paper actual, la joventut ha de radicalitzar la seva manera d'organitzar-se i la seva lluita revolucionària contra els sistemes estatistes dominants. A més a més, per construir una societat moral, política i democràtica és necessari redefinir el concepte de joventut. Va ser també la joventut qui va aconseguir convertir-se en un agent de canvi en la revolució de 1968 amb el lema 'Un món nou és possible!'. Aquesta vegada farà possible un món nou desenvolupant el seu propi sistema democràtic i confederal centrat en la joventut."[192]

La Şehîd Bêrîvan Aldar (Dildar Eyo) és considerada un símbol de la resistència de les dones joves en la defensa de Serêkaniyê i altres llocs del cantó de Cizirê contra el Front al-Nusra i el Daesh entre els anys 2012 i 2014. Va néixer l'any 1993 en el si d'una família yazidita de Serêkaniyê i allí va créixer. Ja de nena li agradava llegir i aprendre coses noves, encara que el seu pare intentava impedir-li-ho. Per això va continuar educant-se pel seu compte, sense el permís del seu pare. A causa de la situació incerta al començament de la revolució, la seva família va fugir a Turquia abans que comencés la guerra. Però quan la Heval Bêrîvan es va assabentar per la televisió dels atacs a la seva ciutat natal, a l'edat de 19 anys, va decidir tornar a Rojava i unir-se a la resistència.

192 *Ibídem,* pàg. 16, 17 i 18.

Comandanta de les YPJ: La Heval Bêrîvan havia insistit a tornar a Serêkaniyê i unes companyes me la van portar. Vam discutir molt. Al principi tenia por de les armes. Durant la formació bàsica ens vam esforçar per ajudar-la a superar aquesta por i ella mateixa també va fer-ho. Sempre portava un llibre a la bossa perquè li agradava molt llegir. Era una companya molt intel·ligent i conscient.

Les companyes del comandament de les YPJ li van proposar treballar al sector de la premsa, però ella estimava molt Serêkaniyê i estava ansiosa per tornar-hi. Havia superat totes les pors i s'havia desenvolupat ideològicament. En aquella època hi havia poques dones yazidites entre nosaltres. A la Heval Bêrîvan li va impactar molt la fundació de la primera unitat de dones a Serêkaniyê, el 25 de febrer de 2013, i va decidir participar-hi. Quan va començar de nou la guerra a Serêkaniyê va insistir en anar-hi amb un grup de cinc o sis companyes. Tan sols portaven una setmana allí quan un dia, a primera hora del matí, es va produir un atac al llogaret de Keştê. Cap al capvespre va arribar la notícia que la Heval Bêrîvan i la Heval Şîlan s'havien quedat al poble amb un altre company. La Heval Bêrîvan va ser ferida i va intentar córrer per posar-se fora de perill, però va quedar atrapada en el foc creuat dels franctiradors. Només a la nit les companyes van poder arribar fins a ella i recuperar el seu cos. Fins i tot abans de ser ferida, les altres companyes li havien dit que se n'anés i es posés fora de perill, però la Heval Bêrîvan havia respost: "no marxaré fins que totes se'n vagin. No deixaré les meves companyes enrere, resistiré!"

Després que caigués màrtir, la seva germana va venir i em va dir: "vaig pensar que havies dit que les protegiries...". Quan la Heval Bêrîvan es va unir a nosaltres vaig ser jo qui va convèncer la família. Per això aquesta frase de la seva germana va ser molt dura. La pèrdua de la Şehîd Bêrîvan va ser molt difícil de suportar per a mi. Havia progressat molt, estava plena d'alegria, de moral i de vida. La seva manera d'actuar va deixar una gran impressió en totes les que la vam conèixer. Era molt devota i donava molta importància a la camaraderia.[193]

193 Records de Rojna Amed. Font: Arxiu YPJ.

La importància del Moviment de Joventut per a les dones joves al nord i l'est de Síria

> "Per a les dones joves, la revolució hauria de ser quelcom important. Tota dona jove hauria de saber què vol dir la revolució. Per exemple, ens hauríem de preguntar per què el capitalisme és tan temptador per nosaltres, perquè no ens influeixi i no s'apoderi de nosaltres."
>
> Heval Nesrin, jove de Jinwar

A partir de moltes converses i debats ens ha quedat clar que la Revolució de Rojava i els canvis socials que ha provocat tenen un gran impacte en la vida de les dones joves, però també és cert que el sistema capitalista estén la seva influència de punta a punta del món, homogeneïtzant i controlant les opinions i la forma de vida de les joves. A Jinwar ens trobem amb la Heval Nesrin. Ara té 19 anys, va créixer a Kobanê i viu amb la seva mare i les seves germanes a Jinwar. El seu pare, membre de les YPG, va caure màrtir desarmant una mina col·locada per l'Estat Islàmic.

Heval Nesrin

dona jove, vull determinar el meu propi futur. Vull alli-
meva ment i els meus pensaments. Per a mi la llibertat
a que t'alliberes a tu mateixa i a les teves companyes,
capitalisme té una influència molt gran en les dones
ls seus pensaments se centren en el consum. Per des-
gràcia algunes no estan obertes a adquirir més coneixements i
preguntar-se què significa la llibertat. No hauria de ser així.
Per a les dones joves la revolució hauria de ser quelcom important. Tota dona jove hauria de saber el que significa la revolució. És un bell camí, un camí de camaraderia. No ha d'haver-hi egoisme en això.

Hem de conèixer-nos a nosaltres mateixes, saber qui som i per què vivim. Crec que és important saber com hem d'utilitzar els nostres telèfons mòbils per estar menys influenciades pel capitalisme. Aconseguir-ho entre les joves costa molta feina, perquè n'hi ha moltes que no en tenen ganes. Només passen

l'estona a internet, Facebook o davant del televisor i s'ocupen de la roba de moda, i això és suficient per a elles, però crec que és un error. Has d'entendre't a tu mateixa i a les teves companyes, a la teva germana, a la teva mare i a la teva pròpia societat. Pots fer-ho quan la teva pròpia ment, els teus pensaments i el teu cor es converteixen en un.

Hauríem de preguntar-nos per què el capitalisme és tan temptador per a nosaltres. Em sembla insuportable que a tot arreu, a la televisió o a les botigues, hi hagi imatges de cossos de dones i dels seus pits. La dona ha estat comercialitzada i domesticada. Es converteix les dones en joguines per als homes, especialment a les joves.

La construcció de l'Autonomia Democràtica ha portat grans avenços per a la joventut, especialment per a les dones joves. La mentalitat de la societat està canviant amb passes de gegant i això és visible en moltes àrees de la vida, encara que tota la joventut sap que aquests canvis s'han aconseguit a través de l'esforç, la lluita i el sacrifici de moltes companyes.

Heval Nadya Derwiş

e de Komîna Film: Amb la revolució, les dones i les mbé es van alçar. Quan el Règim va voler reconquerir iiyê, van arribar les YPG i va començar la guerra, que es ada vegada més violenta. En aquell moment les YPJ no existien, per la qual cosa les dones estaven amb les YPG. Les àvies i els avis van lluitar amb elles i també les joves de Sirêkaniyê, que mai havien sortit de casa. Al principi, pensaven que no podien fer res, però quan les famílies s'hi van unir, les joves també van prendre les armes. Era la guerra, calia lluitar. Kobanê és també un exemple de la participació de les joves en la resistència. A Kobanê han caigut moltes persones, elles joves. També hi va acudir gent de tot el món.

Heval Nesrin

ma que s'ha implementat és un sistema de dones. Al tendre, és molt gran, important i bell que es construeistema des de la mentalitat de la dona. Les meves amigues també són d'aquesta opinió. Sincerament, va ser bastant dur al principi de la revolució. La societat no estava d'acord

amb els canvis i les joves tenien por. Després, pas a pas, la situació va anar millorant.

És cert que moltes joves cedeixen quan la família els prohibeix fer alguna cosa. No crec que les famílies tinguin dret a prohibir-los res. Si és quelcom que vull i és bo i bonic per a mi, llavors està bé que ho faci. És la meva vida, la meva llibertat, la meva opinió. La família hauria, més aviat, de donar-nos suport i entendre el que fem. Permeten que els nois ho facin però nosaltres no, això no és igualtat.

Les dones joves, abans de la revolució, tenien uns rols molt estrictes dins de la família i la societat. Moltes dones joves no tenien l'oportunitat d'estudiar; moltes més, sent encara nenes, eren casades en matrimonis concertats per les seves famílies. La majoria d'elles portaven gran part de la càrrega de les tasques domèstiques a casa, com a preparació per a la futura família que serien obligades a tenir i com una ajuda per a les dones grans. Només una petita minoria de famílies permetien a les seves filles realitzar estudis superiors i moltes menys exercir una professió una vegada acabats els seus estudis.

Hevâl Nadya Derwiș

nviat moltes coses, sobretot per a les joves i les dones. la societat estava tancada, tenia por. Ara està més re- En aquells dies, les dones joves només podien sortir a r mentre que els homes podien anar a treballar a una ıtat. Avui podem sortir, aprendre alguna cosa, treballar, conèixer les nostres pròpies companyes. Ens hem tornat més independents. La revolució s'està produint en tres àrees: militarment, en el camp de l'art i la cultura, i entre la societat. Potser al principi només vèiem l'àrea militar, perquè és més visible, però també hi ha avenços en la cultura i en la societat, on ara treballen més dones.

Abans de la revolució, la majoria de les joves només volien estudiar, casar-se i tenir fills. Buscaven una vida normal. Ara no és així. Es tracta més aviat de fer companyes, realitzar projectes juntes i donar-se suport mútuament. El meu marit també pot ser el meu company, amb el qual desenvolupo una idea comuna i no sols comparteixo la vida quotidiana. Crec que és quelcom

molt bell. També hi ha regions on són molt freqüents els matrimonis de dones joves, però en aquest punt també hi ha un canvi, per exemple en com pensen sobre el seu futur, si volen aprendre alguna cosa o amb qui volen casar-se i com serà la vida després. Això suposa una gran diferència. Moltes dones joves s'han educat, ara saben més, també en el camp de l'art. Algunes toquen instruments, d'altres canten. Això passava abans, però ara passa molt més sovint perquè hi ha més oportunitats. Avui dia moltes joves també aprenen un altre idioma, en part perquè molta gent ha vingut de fora; elles aprenen kurd i nosaltres aprenem anglès. La diversitat de llengües és cada vegada major. Ara podem comunicar-nos millor.

Així com les dones, les joves són actives en tots els àmbits. En el camp de l'art i la cultura, per exemple, hi treballen moltes joves, com al nostre cinema aquí a Serêkaniyê. Ara estem fent una pel·lícula sobre el poble de dones, Jinwar. A Rojava és la primera vegada que es construeix un poble de dones, és un nou pas, un pas d'inici. Es tracta tant de les dones com de la nostra pel·lícula. Fer la primera pel·lícula sobre Jinwar, com a dona, representa un moment històric per a mi.

Al principi vaig tenir força dificultats. Era la primera vegada que usava jo mateixa la càmera. Ningú em va donar suport. No tenia cotxe, així que em desplaçava fent auto-stop. No disposava de tecnologia fins que la vaig aconseguir jo mateixa. També vaig fer el guió, però fins al final no sé exactament com resultarà; de la mateixa manera que Jinwar també es va construir del no res, en un espai obert. Gràcies a la pel·lícula, he conegut totes les dones del poble i he entès que es pot aprendre molt a través dels projectes. Jinwar em va donar l'oportunitat, com a dona, de fer una pel·lícula sobre un projecte construït per dones i per a dones.

Vull demostrar que puc fer qualsevol cosa i aprendre. Si vull alguna cosa, ningú pot aturar-me. Hi ha milers de dones com jo. No només en l'àmbit de l'art i la cultura, sinó també a tot arreu de la revolució, les joves s'enfronten amb problemes. La vida és un gran repte.

Les noves acadèmies i institucions han obert a moltes dones les portes a una formació diferent. Es tracta d'una formació fora de la lògica estatal i capitalista, on cadascú pot desenvolupar-se segons la seva pròpia personalitat i en allò que l'apassiona.

Heval Denîz Derwiş

e de Komîna Film: El 2017 vaig anar a una acadèmia
rant un mes. La primera setmana només plorava, per-
era desconegut. Fins a aquell moment no havia après
i treballar fora de la família. Ho trobava tot a faltar, a
es àvies i al meu poble. A més, allà no coneixia a ningú. Hi havia unes 35 estudiants. Érem moltes i no ens coneixíem. Recordo un curtmetratge que havíem de fer juntes. Vaig triar la Comuna de Cinema perquè en aquell moment estava treballant allí i volia que el meu curtmetratge fos la meva història personal. Així va ser com va començar a agradar-me cada vegada més treballar darrera la càmera. Després d'això, vaig assumir qualsevol treball amb la càmera. Volia aprendre-ho tot. Durant un projecte cinematogràfic a Şengal jo era la més jove. Malgrat això, totes les persones que eren allà es van convertir en les meves companyes i vam establir relacions sòlides entre nosaltres.

Sempre vaig voler anar a l'escola i estudiar; volia tenir èxit, però quan vaig entrar en el dotzè curs va començar la guerra. Havíem d'anar al poble i a ningú li agradava ja anar a l'escola, el sistema havia canviat. Només importaven les aparences externes, tant per a les noies com per als nois; érem joves. Els efectes del capitalisme sobre nosaltres eren molt forts, però si ets fort en els teus pensaments, pots lluitar-hi en contra. Has de saber que és només una forma buida. Si ho saps, no ets fàcil d'influenciar, però a vegades de totes maneres caus en el parany. A
mi em continua passant, i aleshores penses i t'adones
malament. El temps que vaig passar a l'acadèmia va ser
riència nova per a mi. Sé que sempre continuaré parti-
, em casi o no, mai deixaré aquesta feina. Passi el que
podrà interposar-se entre la càmera i jo.

Heval Nadya Derwiş

Vaig començar a filmar al principi de la revolució, fa gairebé quatre anys. En aquell moment tenia 18 anys. Unes companyes em van convidar a una formació de l'Acadèmia de Cinema. Al principi no tenia ganes d'anar-hi, però va ser molt agradable ser-hi. Quan encara vivia amb la meva família no sortia massa sola. En realitat, mai. Així que també va ser la primera vegada per a mi. En aquell moment, a la meva família no li va agradar. No volien deixar-me anar-hi, perquè la formació tenia lloc a Dirbesiyê, però m'hi vaig resistir. Volia que m'entenguessin. Per poder treballar allà vaig haver de deixar casa meva. Els deia que tornaria al cap d'un mes, i ho vaig tornar a dir el mes següent. També tenia un telèfon, però no els vaig donar el número. No vaig visitar la meva família durant aquell temps perquè sabia que no em deixarien tornar-hi de nou. Va ser una època en la qual em vaig enfrontar a molts problemes, però amb el temps la meva família va aprendre molt i va acabar acceptant que jo volia fer aquesta feina.

He descobert quelcom nou. Vaig arribar a un lloc on totes les dones i els homes joves surten juntes, treballen, beuen te i participen en l'educació. Vaig conèixer gent de diferents regions, per exemple cineastes d'Itàlia, de Bakur, de Dêrîk, de Qamişlo, de Turquia, de Rojhilat; tanta gent diferent reunida en un sol lloc. Quan es reuneixen tantes persones diferents es produeix quelcom bonic. Vaig veure un enfocament diferent. M'agrada la forma en què treballem i també m'agrada el lloc, perquè aquí és on la societat es reuneix i s'educa. A més a més, la meva característica de no rendir-me també influeix. Una vegada que començo una tasca, per moltes dificultats que tingui, no puc parar. Realment vaig tenir moltes dificultats a la Comuna de Cinema, però això és normal. A tots els llocs en els quals treballes et trobes amb problemes i així també te n'adones que estàs treballant. Si no treballes, no pots tenir problemes. En aquest moment estic pensant molt en el que va dir Rêber Apo, i és que una es coneix a si mateixa a través del seu entorn. És important que coneguis les dones del teu barri, que estiguis prop d'elles i les entenguis.

Moltes joves desitgen marxar a Europa a la recerca d'un futur millor, un futur lluny de la guerra, del dolor i de les dificultats econòmiques i socials. Moltes d'elles idealitzen la societat europea i els seus costums

amb les idees que els arriben a través de la música, el cinema i les xarxes socials; ideals que, quan arriben a Europa, es trenquen a causa del racisme, la violència estatal i institucional, i les dificultats socials i econòmiques que hi ha per a qualsevol persona indocumentada a Europa.

Heval Denîz Derwîş

volia anar a Europa i viure allà, però ja no. Ara em ve anar-hi de visita, per treballar en un projecte, i després quí de nou. Les joves sovint només tenen un camí per s que hi van volen conèixer quelcom nou. Moltes ve-Europa només una forma, una màscara. Les persones que tenen una forta empremta ideològica no volen anar-se'n.

Perquè les joves es quedin aquí necessitem projectes que els agradin. Això és el més important. Necessiten alguna cosa diferent del telèfon, de l'internet i de la roba de moda. No hi ha res que les connecti a aquí. Els seus ulls miren cap enfora. Pensen que tot és millor a Europa i que només hi ha llibertat fora d'aquí. Volen allunyar-se de la mort, la guerra i el dolor. Ho entenc. Això és el que ocorre quan no hi ha educació ideològica, però ja no és com abans, han canviat moltes coses. No obstant això, els canvis haurien de ser més visibles per a les joves i accessibles per a totes.

Primer hem de construir camaraderia. Aquesta és la base. Així és com ens coneixem i fem projectes conjunts que no ens poden separar. Fa falta camaraderia, amor, projectes, treball i relacions boniques. Si això existeix, hi haurà molts canvis!

Denîz Derwiş, membre de la comuna de cinema de Serêkaniyê

Després de la revolució es va aprovar la Llei de les Dones, la qual impedeix casar a menors d'edat. Aquesta era una pràctica molt comuna i, per desgràcia, encara es troba a molts llocs de l'Orient Mitjà i del món. La Heval Dilber és originària de la ciutat d'Amûdê; en el moment de l'entrevista el 2019 tenia 19 anys i participava del Moviment de les Dones Joves. Ella ens va relatar la seva història de vida, com va ser casada sent encara una nena i com va canviar la seva vida amb la revolució.

Heval Dilber

ra una nena, la meva família em va casar. He tingut un el meu fill té vuit anys i va a l'escola. Jo era com moltes e la societat, feia treball domèstic. No sortia de casa no estava ben vist per la societat que les dones treba-fora, però quan el moviment va arribar tot va canviar i ra està molt millor.

Per a mi, el meu matrimoni va ser molt difícil, sobretot sent petita, perquè hi ha moltes coses que no saps. Vaig passar per moltes dificultats, però la meva família volia que fos així i al principi jo no tenia opinió. El meu marit em va fer coses molt dolentes i vaig aguantar pel meu fill, però va arribar un punt en què no podia més i vaig dir, prou! Em vaig divorciar. La decisió de prohibir els casaments amb menors ha estat quelcom molt positiu per a la societat. Encara que vulguis casar-te sent jove,

o encara que tu no vulguis casar-te però els teus pares sí, ara la llei no permet que et casin abans dels 18 anys, ha millorat molt.

Després que em vaig separar del meu marit, vaig tornar a casa meva i vaig participar de la revolució. La revolució m'ha vingut molt bé, la veritat. La primera vegada que vaig participar en la revolució va ser a la guerra de Kobanê. Vaig rebre una petita formació i després vaig anar al front. Em vaig quedar dos mesos al front i després vaig tornar. Realment va ser una molt bona formació. Vaig descobrir i vaig aprendre moltes coses que no coneixia. Em vaig desenvolupar i emancipar moltíssim. No sabia fins a quin punt tenia una voluntat pròpia, que podia fer tot el que realment volia fer. No sabia com utilitzar les meves habilitats i després de la formació m'he adonat de com fer-ho.

Després de la formació que vaig rebre li vaig dir a la meva família que tenia una voluntat pròpia com a dona kurda i que anava a participar de la revolució. Quan estava al front va venir el meu pare a buscar-me. Ell també participava de les estructures d'autodefensa. Li vaig dir que igual que ell jo també volia fer alguna cosa pel meu poble, que era ell qui m'havia inspirat i que m'havia obert el camí de la revolució.

Tot això ha tingut un efecte molt bo en la meva família. El primer a acceptar-ho va ser el meu pare. Després va tenir efecte sobre el meu germà, que es deia: "estic aquí assegut a casa mentre la meva germana és al front, jo també soc kurd!" Després ell es va unir a les YPG. Si no canvio la meva família, no puc canviar tampoc el meu entorn. El primer que cal fer és treballar el canvi de la pròpia família. Abans la meva germana es quedava a casa tot el temps i ara sempre que puc la porto amb mi al centre de joves.

Abans no havia participat mai en la guerra per la revolució. Va ser una mica dur quan vaig arribar, però cada dia aprenia més a utilitzar les armes. Quan hi havia moments molt durs, a vegades la nostra comandància ens parlava de marxar; jo no hi estava d'acord, per la meva "kurdicitat" no me'n podia anar i sempre em quedava fins al final del combat. Quan vaig arribar a Kobanê vaig tenir moltes dificultats en la formació militar en termes de camaraderia i a causa de la realitat de la guerra. Hi havia molts companys que sabien ja moltes coses i jo no. Després vaig arribar

a ser comandant. Vaig ser responsable d'un poble. M'encarregava de tot; de la logística, de les hores de torn de guàrdia... Era responsable de 20 persones, deu dones i deu homes joves, perquè vaig arribar a Kobanê amb el Moviment de Joves Revolucionaris.

Actualment en el treball de la societat fem moltes tasques; participem en manifestacions; ens reunim com a dones joves autònomament i alhora participem de les reunions mixtes, i quan es necessita participem també de l'autodefensa. Abans que s'organitzés el poble, moltes nenes estaven casades i moltes famílies deien que les dones havien de quedar-se a casa. Al principi eren sobretot els companys els que participaven en les activitats, però quan l'organització va arribar a les ciutats, les dones joves també van començar a participar-hi. Avui dia les dones joves assumeixen el seu paper en totes les feines de l'organització popular.

De totes maneres trobem molts problemes a causa del tema de l'internet i el capitalisme, perquè és per aquí que entra l'estat, es difon per via digital. Un altre problema que tenim és que la majoria de les dones joves només participen quan és necessari, però no participen del treball organitzatiu del dia a dia. Només quan els arriba la informació que hem de reunir-nos, venen. Quan no passa res d'especial, es queden a casa. El treball de la joventut no és un treball remunerat, és un treball voluntari que fas perquè vols. Al meu entendre, si com a joves estem disponibles i som aptes per treballar, hem de fer-ho. Desitjo que totes les dones joves participin en les tasques. És molt bo perquè ens coneguem a nosaltres mateixes com a dones. És bo per a la nostra societat, per a les nostres famílies. És bo que cada dona jove rebi formació. A través de l'organització, cada persona es coneix a si mateixa. Aprens sobre tu, sobre el que vols i sobre els teus objectius.

CAPÍTOL 17

La Nació Democràtica de Dones al nord i l'est de Síria

> "Combinar la lluita per la llibertat de les dones i la lluita per la llibertat de la societat vol dir construir una Nació Democràtica. El terme nació no té el significat d'un grup de població específic que viu dins d'un estat, sinó que el terme nació s'utilitza per referir-se a una identitat col·lectiva de la societat que inclou la diversitat. Les dones també tenen una identitat comuna, una història comuna d'opressió, tot i les diversitats."
>
> Heval Hacer Zagros

La Nació Democràtica és un dels pilars de la revolució del nord i l'est de Síria. És una teoria política però també una pràctica per desenvolupar en tots els aspectes de la vida. A la Nació Democràtica s'utilitza un concepte comunitari de llibertat, que entén que la llibertat individual es troba dins de la llibertat col·lectiva.

Heval Perwîn

[illegible]re de Kongra Star: En última instància, aquesta idea [illegible] que no som lliures per nosaltres mateixes, ni podem [illegible] a ser-ho. Però quan ens veiem en connexió amb tot [illegible]ens envolta -amb la gent, els animals, la naturalesa- i reconeixem la importància de defensar la llibertat de totes, llavors també trobem la nostra pròpia llibertat. Quan entenem la cerca de la nostra llibertat d'aquesta manera també s'hi fan presents les nostres necessitats, capacitats i interessos personals. Però si emprenem soles la nostra cerca, no podem trobar la llibertat en el seu sentit democràtic, ni reconèixer la nostra individualitat. La responsabilitat mútua de l'individu i la comunitat entre si constitueix la base de la comunalitat i els fonaments d'una vida lliure per la societat.

> Amb l'opressió sexista, es van esborrar els valors matriarcals i els fonaments de la societat, que havien donat una base respectuosa a la vida comunitària. Eren l'assegurança que l'individu i la societat no estaven en contradicció entre si, i tampoc hi havia les contradiccions de gènere tal i com existeixen a l'actualitat. La Nació Democràtica, a través de la seva manera de viure comunitària, intenta reconstruir una vida basada en el respecte, la solidaritat i l'amor mutu. El punt de partida és la comprensió del fet que la societat i la individualitat només poden existir juntes. La Modernitat Capitalista, en canvi, ens porta cada vegada més a l'aïllament, ens posem malaltes tant mentalment com físicament i estem exposades a diferents tipus d'atacs, com ara la soledat, el nacionalisme, la cobdícia de poder i el sexisme. El sistema actual està orientat a aïllar a les persones i no volem acceptar-lo. Una societat que es construeixi sobre la base de la configuració i gestió conjuntes de la vida en tots els àmbits pot contrarestar aquest estat de les coses. Una societat forta permet que cada persona floreixi.

L'Orient Mitjà és un mosaic de nacions i religions. Només al nord de Síria hi coexisteixen els pobles àrab, kurd, siríac, assiri, caldeu, circassià, turcman, armeni, txetxè i altres pobles nòmades. Entre ells hi ha diferents religions com ara la musulmana sunnita i xiïta, així com l'alauita i l'alevita; hi ha cristians ortodoxos i catòlics i l'antiga religió yazidita. La clau per desenvolupar la Nació Democràtica és el reconeixement de la diversitat nacional, política, religiosa i de gènere, així com la participació i respecte de totes les comunitats i individus al territori. Amb l'avantguarda del Moviment de Dones del Kurdistan, la Revolució de Rojava i, posteriorment, la revolució al nord i l'est de Síria, les dones de diferents nacions i religions han trobat tant un suport com un impuls per dur a terme una lluita compartida pels seus drets i llibertats.

Heval Hacer Zagros

de la revolució hi havia una coexistència natural de ve- però no hi havia relacions profundes basades en el co- ent mutu o en la comprensió de la cultura de les respec- cietats. Això estava limitat. Podem dir que les relacions negatives, però tampoc eren particularment positives i intenses. No hi havia relacions polítiques o organitzades. La gent simplement vivia les seves pròpies vides, unes al costat de les altres, al mateix barri, amb les seves veïnes. Eren relacions limitades, però no hi havia hostilitat. Amb la revolució, els diferents grups de població es van conèixer d'una manera més conscient. Van prendre consciència de la història, del dolor, de les tradicions i de la cultura d'altres grups nacionals i religiosos; i això ha comportat una major comprensió mútua.

Per exemple, en el passat les relacions entre les dones kurdes i les dones àrabs eren molt limitades. La revolució ha canviat això perquè han compartit les seves experiències de vida, les seves preocupacions i les seves necessitats, i han desenvolupat un pensament i una cultura comuns. Les dones kurdes i àrabs han establert relacions polítiques i ideològiques. S'han organitzat i aliat amb l'objectiu d'aconseguir l'alliberament de la dona. Ara hi ha un objectiu que les uneix. Això també ha superat les fronteres entre les nacions i ha apropat a les comunitats. La lluita per la llibertat de les dones ha creat ponts entre els pobles. Per aquest motiu, a dia d'avui ja hi ha milers de dones àrabs que s'han marcat l'objectiu de desenvolupar una personalitat militant i lluitar per la seva llibertat. S'inspiren en les dones kurdes per adquirir una identitat política contemporània com a dones. Les personalitats de l'Arîn Mîrkan, la Barin Kobanê, l'Avesta Xabûr o la Sakine Cansiz s'han convertit en una identitat comuna de la nostra revolució. Per moltes dones àrabs, s'han convertit en exemples de la identitat de dona lliure. I això realment ha unit a les dones. Ara milers de dones àrabs, assíries, armènies, circassianes, txetxenes i altres, volen participar plenament de la lluita per la llibertat. Veure el que les dones kurdes han estat capaces de canviar amb la seva organització a la societat ha donat valor

a moltes dones, que ara veuen això com una oportunitat per a si mateixes, per a la seva pròpia llibertat.

És innegable que el Moviment de Dones del Kurdistan ha tingut una gran influència i repercussió en la revolució de tot el nord i l'est de Síria. El rol que han tingut les dones kurdes en l'impuls i desenvolupament de polítiques i pràctiques revolucionàries, tant en els àmbits mixtes com en els autònoms de dones, és el pilar principal de la revolució de les dones.

Heval Şervîn Dêrîk

tzació de dones siríaques de Dêrîk: Les més orga- s van ser les dones kurdes. Yekîtiya Star va tenir un nolt important en el moviment d'aquí i de la societat àtica. Les dones van assumir el seu lloc en totes les i l'organització autònoma de dones va dur a terme una gran lluita, tant amb les dones kurdes com amb les dones d'altres nacions. Amb l'avantguarda de Yekîtiya Star, abans que comencés l'experiència de l'Autonomia Democràtica, es va crear la Iniciativa de Dones de Síria. Van unir les dones àrabs, siríaques, kurdes i d'altres nacions i van fer els primers passos cap a una organització compartida per solucionar les contradiccions que hi ha entre nacions. Van crear una voluntat política de les dones. Les altres nacions van ser influenciades per la lluita de les dones. Les dones siríaques van ser influenciades pel moviment de les dones kurdes, a les files de les unitats de protecció i a l'organització social. D'aquesta manera, la Unió de Dones Siríaques, que existia però amb un paper molt passiu, es va reactivar com a conseqüència de les seves relacions amb les dones kurdes i ara ha arribat a poder ser també una avantguarda per la societat.

Les dones àrabs, que no havien tingut mai la seva pròpia organització, a Rojava van poder obtenir el coneixement que necessitaven per assolir els seus drets. Van aconseguir tenir una posició de força a la seva societat i també van crear la seva pròpia organització. A les regions alliberades de l'Estat Islàmic, centenars de dones s'afegeixen a les files de les YPJ i a Manbij han creat un batalló de dones. La lluita de les dones kurdes ha tingut

una gran influència sobre la resta de dones d'altres pobles, tant en el sentit polític i social, com en el sentit cultural i pel que fa a l'autodefensa. Ara tothom accepta el rol d'avantguarda de les dones kurdes.

Religió

"Un dels fonaments per establir el respecte i la justícia en una societat és el principi que no hi pot haver vida si es neguen, discriminen o restringeixen la resta de vides."

Heval Hacer Zagros

L'Orient Mitjà és una regió del món on viuen nombroses comunitats nacionals i religioses, que hi han conviscut durant milers d'anys. Si aquestes comunitats han aconseguit perviure fins a dia d'avui és perquè hi ha hagut una política d'enteniment i respecte, tot i que aquesta no hagi estat exempta de dificultats. Els estats regionals i internacionals, així com altres sistemes de poder, sempre han utilitzat les diferències culturals i religioses per al seu propi benefici, posant a unes comunitats en contra de les altres.

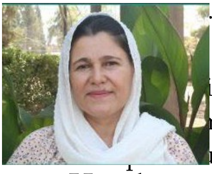

Heval Gulistan Osman

re del cantó de Qamişlo: És cert que des dels temps
hi ha un agermanament entre nacions, perquè la base
ient Mitjà és així. Hi és com a pilar, com a ànima. Però
na de l'estat nació, des de l'acord de Sykes-Picot, va im-
una política de guerra entre els pobles d'aquesta regió i
va utilitzar les seves influències perquè aquests pobles es sepa-
re…ls uns dels altres. Les nacions que parlaven l'idioma de l'estat oprimien les que no parlaven aquella llengua, tal i com va passar amb la població kurda. Per exemple, en aquesta regió la gent cristiana ens va governar a través del poder de l'estat. Els àrabs també van imposar la seva opressió i el seu govern en contra nostra. No hi havia igualtat. I això va crear una diferència, entre opressors i oprimits, entre amo i esclau.

Si ens fixem en la colonització de l'Orient Mitjà, especialment la britànica, veiem que van aconseguir completar-la a través de les polítiques de desmembrament o dispersió. Això a l'Orient Mitjà va ser sobretot a través de la religió perquè totes les relacions i principis ètics a la regió estan basats en la religió. Recordo que a l'època dels meus avis i àvies, els pobles kurd i àrab, tal com les comunitats cristianes i musulmanes, vivien conjuntament amb unes bones relacions de veïnat. Uns anaven a les celebracions dels altres. Potser aquestes polítiques de desmembrament s'imposen amb més intensitat en els homes, quan aquests van a les mesquites, per exemple: ho anomenen "la clau a l'Estat". L'eina de l'estat és la religió. L'estat, a través del seu pensament, els converteix en els seus testaferros mitjançant l'Alcorà, per augmentar el benefici i l'autoritat de l'estat sobre la societat. Perquè només es preocupin de la seva pròpia vida, perquè només adorin a Déu i res més, els diuen que el món no és res, perquè després de la mort hi ha el paradís. Els diuen que aquest món és insignificant, que no hi tenen res a fer. Així ells es queden amb tot el que hi ha mentre la gent seguim en un somni esperant el que vindrà després.

Potser perquè les normes musulmanes no donen tanta importància a les dones o perquè no s'impulsa tant el fet que les dones vagin a la mesquita, la dona té una millor relació amb la natura i l'estat no té la mateixa influència sobre elles. Això també passa amb les polítiques estrangeres i les polítiques locals. Les dones solen estar a casa, això també és una eina de l'estat. És quelcom que l'estat fa a propòsit per aïllar les dones, però potser una conseqüència d'això ha estat que la naturalesa de la dona i la societat s'han vist més protegides. Les dones s'encarreguen de cuidar i criar les seves filles, estan en contacte amb les veïnes, parlen amb elles, es visiten les unes a les altres; això construeix una relació. I això és el que construeix la societat. La dona és la que construeix la societat. Però també és cert que a través de les institucions escolars, el col·legi, la universitat... a poc a poc les dones també s'han allunyat de l'ànima de la societat.

Aquestes polítiques que s'apliquen sobre les mesquites també s'apliquen a les esglésies i als llocs de culte yazidites. Per a la

població yazidita el que digui el Baba Sheikh[194], és així. A l'església, el que digui el capellà, és així; i a les mesquites, el que digui l'imam, és així. Cada un obre el seu llibre sagrat però sempre dins del marc de les polítiques de l'estat, no poden sortir-se d'aquest marc. Això ha influït molt negativament les relacions a la societat, l'ànima social de l'Orient Mitjà. Però el que he vist amb la Revolució de Rojava, amb la feina del moviment d'alliberament, és que aquesta ànima ressorgeix molt ràpid. Nosaltres com a dones, amb les dones cristianes, les dones yazidites, hi parlem afablement, parlem juntes com a dones.

Heval Şervîn Derîk

, des de l'època neolítica fins a dia d'avui, des de les tri- a les nacions, les persones han conviscut juntes sobre terra. Això demostra que a la societat siriana no hi ires enemistats ni contradiccions que portessin a guer- e religions. Sí, cada religió està lligada als seus propis principis, a les seves tradicions i al seu sistema de justícia, però majoritàriament ningú s'ha imposat a la resta. Han conviscut construint un estil de democràcia natural entre els pobles de la regió.

La posició que té Rêber Apo amb la religió és molt clara i ha tingut una gran influència a Rojava. Per això, alguns dels posicionaments religiosos extremistes que hi havia a la societat van canviar amb el plantejament de Rêber Apo. Tant ell com la resta de revolucionàries del moviment han tingut un posicionament i un apropament molt respectuós amb totes les comunitats religioses. Rêber Apo va donar importància a la qüestió de la religió com a ètica social i va analitzar quin rol havia tingut. En base a això, el seu apropament a totes les religions va ser des d'una posició d'igualtat, i això va influir molt en la societat. El resultat va ser que tots els homes de religió -imams i sacerdots- es van ajuntar al voltant de Rêber Apo. Per exemple, l'Imam Ebdurehman de Cizire, que va ser un home religiós que va viure fins a l'edat de 99 anys i que va recórrer les quatre parts del Kurdistan, era un erudit. Rêber Apo va estar amb ell i van deba-

194 **Baba Sheik:** és una figura religiosa de gran importància a la religió yazidita. És un líder espiritual però també pot jugar un rol polític i social important.

tre, i fins i tot li portava la seva palangana d'aigua perquè fes les seves ablucions i resés.

Heval Hacer Zagros

cipal problema a l'Orient Mitjà és el fonamentalisme ; els conflictes entre diferents grups religiosos i nacio- s per aquest motiu que, en el sistema de la Nació De- ca al nord i l'est de Síria, hem establert una comissió per totes les comunitats religioses. No és una comissió establerta en nom d'una religió específica o que posa una fe en primer pla. Hem creat una plataforma comuna on hi ha representats tots els grups religiosos i les seves creences. Cristians, musulmans, xiïtes, sunnites, yazidites, alevites, etc., tots hi participen amb la seva pròpia identitat, la seva pròpia fe, les seves pròpies pràctiques i tradicions. Alhora, es reuneixen sota un sostre comú, amb respecte mutu. D'aquesta manera se superen les contradiccions i els problemes, perquè tots estan organitzats de manera autònoma i conjunta. En aquesta comissió discuteixen, doncs, sobre les preocupacions socials comunes i sobre qüestions generals de la fe. Intenten trobar solucions als problemes que veuen. També poden enviar els seus representants als òrgans generals de presa de decisions i a les reunions de l'administració. Per tant, si bé tenen autonomia, també formen part del sistema general. Estan molt satisfets amb això perquè així també poden expressar la seva voluntat, practicar la seva cultura i fe i, alhora, són reconeguts en el sistema de l'Autonomia Democràtica. També poden construir les seves pròpies institucions socials, comunitats religioses i partits polítics.

Un dels fonaments per establir el respecte i la justícia dins d'una societat és el principi que diu que no hi pot haver vida si es neguen, discriminen o restringeixen la resta de vides. La seguretat i confiança en el model de la Nació Democràtica s'ha de construir sobre aquests fonaments. Veiem la necessitat de reconèixer la diversitat a la societat perquè és el que fa que una societat sigui forta i bonica. En canvi, observem com el plantejament homogeneïtzador de l'estat ha provocat moltes guerres i destrucció. Tots els grups nacionals i religiosos lluiten pel reconeixement de la seva existència i identitat, i per la justícia. La justícia social implica que es reconegui la voluntat de totes.

És inacceptable que una persona sigui discriminada per motius de gènere, fe, opinió o color de pell. Això s'aplica no només als éssers humans, sinó a tots els éssers vius.

Dones àrabs

> "Volem superar el patriarcat i construir una societat amb dones lliures. El matrimoni forçat, la poligàmia, el matrimoni infantil, la dependència econòmica... totes les formes d'opressió estructural i individual de les dones es van dur a l'extrem sota el govern de l'Estat Islàmic. Per tant, per a nosaltres, l'alliberament de l'Estat Islàmic era molt més important que per als homes."
>
> Heval Khawla Diad, copresidenta del PYD de Tell Tamer

Les dones àrabs han estat un dels grups més oprimits a Síria des de fa dècades. Les poblacions àrabs, sobretot fora de les grans ciutats del sud i l'oest de Síria, són molt tradicionals i conservadores. Les tribus mantenen un gran poder sobre la política i tota la vida social gira al seu voltant. El paper tradicional de les dones és el de mare i cuidadora de la llar, treballadora del camp i servent de la família. Tot i que els àrabs han estat el grup privilegiat dins les polítiques de l'Estat Àrab de Síria, aquesta no és una realitat que s'hagi aplicat a tota la població àrab de la mateixa manera. El govern Baas, sota el comandament de la família Al-Assad, va afavorir a la minoria alauita a la qual pertany, en detriment de la resta de religions; de la mateixa manera, va oferir avantatge a les poblacions de les grans ciutats i de les regions industrials mentre menyscabava les zones rurals d'una gran part del país.

Heval Khawla Diad

va començar la revolució moltes van pensar que era olució nacionalista kurda. Ens era difícil imaginar que ríem a formar part. Amb el temps, vam entendre que ideologia no només és important per a les kurdes, sinó és per a totes les dones. Les dones han de prendre decisions, tenir les seves pròpies opinions, ser políticament lliures i fortes en defensa pròpia. Pas a pas, això es va aconseguir. Primer per a les dones kurdes, després també per a les àrabs o les siríaques. Les dones kurdes es van convertir en un model per totes les dones. Hem vist com es van alçar en armes contra el Daesh i el terrorisme, com van lluitar, com van ser torturades i com es van defensar, i com van ocupar el seu lloc a les institucions. Vam tenir algunes dificultats, però a mesura que ens implicàvem més en la ideologia de Rêber Apo vam començar a creure-hi i a entusiasmar-nos.

Sempre hem pensat que els kurds destruirien la nació àrab, que volien construir un Estat kurd i que no acceptarien el poble àrab. Vam treballar contra aquestes contradiccions amb una política de saviesa i comprensió. Aquesta terra és la terra de totes nosaltres i basem el nostre pensament en la germanor dels pobles. No permetrem que aquí s'esdevingui la guerra. La vella mentalitat àrab i la política de divisió del règim sirià havia alimentat aquests conflictes, sens dubte. Però ens hem organitzat segons la filosofia de Rêber Apo i hem decidit que no volem un estat nacionalista. No volem que Síria estigui dividida. Som un poble comú, som germans i germanes.

Abans de la revolució les dones no tenien vida, especialment les dones àrabs. No tenien opinions, no tenien feina, no tenien llibertat. Les dones àrabs només havien de parir i criar les criatures, atendre a les feines de la llar i res més. A casa, les opinions de les dones no eren respectades i només s'escoltaven les opinions dels homes, tant si tenien raó com si no en tenien. A més, les dones abans de la revolució siriana en general i de la Revolució a Rojava en concret no eren res, eren esclaves. Nosaltres com a dones àrabs solíem dir: "esclaves com servents dins d'una casa". Per exemple, jo abans de la revolució era una persona sense voluntat pròpia, sense opinió, sense existència. Era una dona que s'havia de quedar a casa. No podies sortir, no podies treba-

llar, no podies expressar la teva opinió sobre res. Si eres dona, l'única cosa que havies de fer era quedar-te a casa i no podies interferir en res més. El patriarcat se'ns va imposar. Després d'incorporar-me a la feina que faig ara sento que he viscut molts canvis. M'he convertit en una persona amb voluntat, amb dissensions. Puc anar a lluitar i defensar-me, cosa que abans no podia fer. Si algú hagués atracat casa meva abans no m'hagués pogut defensar i m'hagués rendit, però ara puc. No es permetia a les dones tenir cap espai a la política, però ara a Rojava les dones hi tenen també el seu lloc. Avui estem ocupant posicions de lideratge, estem participant a les institucions i prenent les nostres posicions.

Heval Mûna Nasîr

tra societat és molt tancada. Tot és una vergonya per ones, fins al punt que les dones no dinen al costat pare, dels seus germans o del seu marit. A la meva n particular, fins i tot estudiar estava prohibit per a les nenes. Abans les meves germanes i jo anàvem al camp. Nosaltres treballàvem i mentrestant el meu germà dormia a casa i, a més, la meva mare em deia: "no facis soroll, no el despertis!". Quan tornàvem a casa havíem de preparar el dinar al nostre germà i després ell se n'anava a jugar a futbol o a la universitat. A mi no em van dur a l'escola i ell no feia res de res, ho tenia tot preparat.

Quan vaig decidir venir a les formacions ho vaig comunicar a la meva família. Els vaig dir que no es preocupessin per mi, que jo mateixa construiria el meu futur, els vaig retreure que no m'haguessin deixat anar a l'escola ni un sol dia. Quan vaig prendre aquesta decisió ja no vaig escoltar més a la societat ni a les veïnes. Al contrari, vaig endur-me el meu marit també. Ara ell treballa per l'Administració Autònoma i no hi ha ningú que el torni a casa. Ara la meva mare i el meu pare diuen: "estàvem equivocades al no deixar que les dones sortissin a la societat". Quan elles van veure com les dones combatien l'Estat Islàmic i alliberaven Şedade hi va haver un gran canvi a la societat. Quan veig una dona amb una arma a l'espatlla, la vull seguir i ser com

ella. Volem aprendre-ho tot i no consentirem tornar al que hi havia abans.

Heval Meryem Ahmed Xelef

re del consell de Kongra Star a Hesekê: Després de lució, es van obrir molts centres i institucions per a es. Quan algú vol obligar les dones a fer alguna cosa, n a aquests centres i se les ajuda a prendre les seves pròpies decisions. Per descomptat, moltes dones segueixen tenint por a sortir i a perseguir els seus desitjos. Si parlo honestament de la situació en la qual ens trobàvem abans com a dones àrabs dins la nostra societat, he de reconèixer que no estàvem organitzades.

Des que ens vam unir a aquesta revolució, ens motiva conèixer-nos a nosaltres mateixes com a dones, reconèixer el poder que portem dins, treure'l a l'exterior i construir el futur així. Treballem pel futur de les dones que han viscut durant molt de temps amb la injustícia i l'opressió. Hem de començar de zero. Parlem amb els germans, pares, tiets i avis perquè les dones puguin sortir de casa.

Durant l'època del Règim hi havia dones que treballaven, però quan sortien de casa també patien agressions i, per motius d'"honor", no podien parlar d'aquesta violència perquè si la família, el pare o germà se n'assabentaven, com a conseqüència la dona podia ser assassinada.

Hi ha nombrosos exemples de dones assassinades entre l'any passat i aquest, però el percentatge s'està reduint, en part, perquè les dones ara prenen les decisions per si mateixes i prenen consciència de les idees de Rêber Apo. Cada vegada són més les dones que comencen a treballar a les institucions i a tenir un paper actiu en la construcció de l'autogovern. Ara els nens i nenes a les lliçons escolars des del primer fins al desè grau aprenen que la societat funciona amb homes i amb dones. I no només hi ha canvis a les escoles, també a les universitats. Moltes dones s'estan unint a les estructures autònomes, com les YPJ i altres organitzacions de dones que pertanyen a Kongra Star.

> Per descomptat, hi segueix havent deficiències en la manera en què la societat encara la situació de les dones. Per exemple, un home que participava en un curs va dir que els homes també haurien de ser membres de Kongra Star. Això demostra que la mentalitat dominant dels homes segueix existint, però hi ha moltes dones que ja no accepten aquest sotmetiment i aquesta esclavitud. Aquí hi ha hagut un gran progrés, molt probablement hem arribat al 60% de les dones en els últims set anys i això és un gran èxit.

Les regions que han viscut llargs períodes sota el califat de l'Estat Islàmic requereixen un gran esforç per part de les institucions i de tota la societat per tornar-los la vida. Aquesta feina és especialment dura en el cas de les dones, encara que, alhora, l'esperança i la motivació d'aquelles que han viscut sota l'Estat Islàmic i ara són lliures també és insuperable. Després de l'alliberament de Raqqa, es van treure els enderrocs del carrer i l'Autogovern Democràtic conformat a la ciutat va restaurar el sistema de clavegueram, l'electricitat i el subministrament d'aigua. També es van desactivar milers de mines. En poc de temps es van crear 15 assemblees de dones a la regió, en què es van organitzar al voltant de 3.000 dones. També es van formar les primeres cooperatives de dones i es van obrir les Mala Jin, que estan fent una tasca molt important, ajudant cada any més de 500 dones a resoldre els seus problemes.

Heval Xewla al Issa

u del Consell de Dones de Raqqa: Després que la e Raqqa fos alliberada de l'Estat Islàmic, vam establir es i consells i vam escollir les seves juntes. Actualment 5 assemblees de dones a Raqqa i als seus voltants i hi coordinació de dones que posa en xarxa els consells de dones de la regió. Hi ha cinc dones a cada consell que són les lideresses dels municipis. Com que tot just comencem, el nombre és encara petit, ara estem en procés d'ampliar-lo.

Els diferents consells estan formats, al seu torn, per comitès que duen a terme diverses tasques. Un dels comitès és el d'economia, que s'encarrega de desenvolupar l'economia de les dones. Recentment, vam organitzar una formació de deu dies a la qual van participar 60 dones. Estem fent també un taller de sastreria. Les dones que no han tingut l'oportunitat d'aprendre a llegir i a escriure podran adquirir coneixements en aquests comitès. També hi ha un comitè de salut que s'ocupa de la salut de les dones. El nostre comitè de salut s'organitza tant als pobles com a la ciutat. Moltes malalties s'han estès com a conseqüència de la guerra.

També hi ha la Mala Jin, que forma part del Comitè de Justícia. A causa dels matrimonis forçats dels últims quatre anys, el nombre de divorcis ha augmentat. En altres casos intentem resoldre els problemes a favor de les filles, abans que els cònjuges es divorciïn. I ens agradaria crear dos comitès més, un d'art i cultura i un altre d'educació de la dona.

Amb motiu del 25 de novembre de 2018 vam organitzar seminaris als pobles contra la violència contra les dones. En aquests seminaris vam parlar de la violència física i psicològica contra les dones, així com de la poligàmia, que també considerem una forma de violència. També es va parlar del matrimoni infantil. El problema de l'augment dels divorcis, segons la nostra opinió, es deu al matrimoni precoç o al matrimoni infantil. Raqqa va estar sota el domini de l'Estat Islàmic durant cinc anys i constantment hi havia decisions noves que afectaven les dones, com ara l'obligació de portar el burqa. Vaig experimentar

i vaig veure tot tipus de violència. Per això vaig voler participar en la tasca de reconstrucció i ajudar a resoldre els problemes que pateixen les dones aquí.

Al principi, quan es van fundar les assemblees de dones i altres organitzacions, els homes pensaven que només eren per a les dones, i que només elles eren responsables de l'alliberament de la dona. Però nosaltres volem tractar a ambdós gèneres per igual. Ara els homes també recorren a nosaltres perquè els ajudem a resoldre els seus problemes. Fins i tot venen amb més freqüència que les dones. Per exemple, va haver-hi un home que havia format part del Daesh i havia estat involucrat en la tortura de dones. Aquest home va venir perquè volia saber més sobre els drets de la dona i el matrimoni infantil. Nosaltres no volem tractar-los com ho van fer ells amb nosaltres. Volem tractar-los de manera diferent i els volem guanyar per al nostre moviment. Volem que ho entenguin de veritat. Per exemple, hi ha un home que durant l'època de l'Estat Islàmic ens obligava a dur el burqa però ara s'apropa a nosaltres i vol informació. A la vegada cal recordar que els homes també estaven oprimits per l'Estat Islàmic i que transmetien aquesta opressió a les dones.

Dones siríaques, caldees, assíries i armènies

"El moviment de dones al nord i l'est de Síria ara també inclou a dones assíries, siríaques, armènies, àrabs i turcmanes. S'han convertit en part integrant del sistema d'Autonomia Democràtica i participen activament als diferents sectors i òrgans de govern de l'autonomia local."

Heval Evîndar

Les comunitats cristianes a l'Orient Mitjà han patit i pateixen atacs constants que minven la seva població i posen en risc la continuïtat de la seva existència a la regió. Les comunitats cristianes al nord i l'est de Síria es divideixen en petits grups: siríacs, assiris, caldeus i ar-

menis, i poden pertànyer a diferents ramificacions de l'Església Ortodoxa o Catòlica.

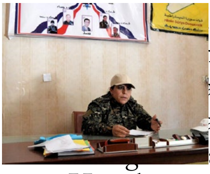

Heval Madlen Khamis

danta de la Guàrdia Assíria Xabûr: Nosaltres vam po-
oms assiris com eren abans. Quan les assíries vam ar-
questa terra estava despoblada, eren boscos. Però quan
ver adequat el lloc per viure-hi, els pobles i la demo-
an canviar. Quan es van construir els assentaments va
arribar l'Estat àrab i va crear una uniformitat entre les nacions.
vam haver de canviar i assimilar-nos als àrabs. Va ser el Règim Baas qui va fer aquests canvis. També va modificar la demografia, va ser convertida en àrab. A l'inici no hi havia cap problema entre les diferents persones. Qui va imposar aquesta diferència? El Règim Baas va crear-la. Abans les persones convivien juntes. La vida era dura però era bonica i això mostra que el poble vivia els uns amb els altres i podia superar les dificultats i solucionar els problemes. Era una vida alegre.[195]

Heval Sîham Qeryo

e de la Unió de Dones Siríaques: Durant el perío-
Cinturó Àrab, els àrabs de Raqqa van ser portats a la
terra. Nosaltres no ho sabíem. El meu pare va ser un
ls a qui van prendre totes les terres per repartir-les en-
àrabs. Fins i tot, quan érem nenes a l'escola van canviar
la nostra mentalitat, perquè no poguéssim créixer amb la men-
talitat siríaca. A les classes d'esport del matí ens deien, "dieu: tots som àrabs, tots som àrabs, tots som àrabs!" Nosaltres no enteníem el que dèiem i estàvem contentes perquè no enteníem que allò també era política.[196]

Les armènies que van aconseguir escapar de la massacre otomana i van arribar a les regions occidentals de Rojava es van instal·lar principalment a Kobanê i Manbij, als pobles i ciutats de Cizirê com Amûdê, Serêkaniyê, Dêrîk, Qamişlo i Hesekê. Una petita part també va emigrar al cantó d'Afrin. L'hospitalitat i els coneixements del poble armeni en el camp de l'artesania i les infraestructures van

---

195 Acadèmia de Jineolojî (2022), *op. cit.*, pàg. 87.
196 Acadèmia de Jineolojî (2022), *op. cit.*, pàg. 89.

ajudar al desenvolupament de ciutats com Kobanê. Aquests coneixements també han estat una font de sosteniment i producció per a les agricultores kurdes, però les ferides de la massacre van originar un trauma profund en aquest poble, que s'ha transmès d'una generació a la següent.

Heval Şervîn Amûdê

rmènia: Desgraciadament, els nostres avis no s'atrevien : de les atrocitats que havien patit. La meva mare era illada, no tenia cap tipus de fe. Quan va haver-hi el di Armeni la mare de la meva mare va desaparèixer. de Mardin, de Bakur. Quan la família del meu avi va er conscient de la situació de la meva mare, se la van endur sar-la. Tots els que la veien deien: "és cristiana. És armènia. No és de la nostra religió." Llavors la meva mare es va fer musulmana.

Karima Betha

armènia i copresidenta de l'Assemblea Popular de En aquesta revolució hem començat una nova pàgina. des, algunes persones de la generació anterior encara en amb recel i por, però la generació nova és diferent. nes, en particular, han guanyat molta confiança en la ocietat. Totes som una. Com a dones, hem vist que ja no cal que seguim els homes i que anem darrere seu, que els servim i els obeïm. Les dones han canviat d'opinió: podem parlar, podem fer política, podem prendre les armes i protegir-nos. Les nostres relacions socials amb les famílies kurdes i àrabs són respectuoses. Estem totes juntes i som molt felices. Hem de ser totes una. Si ens convertim en una, aconseguirem el nostre objectiu i no hi haurà armes. El món no ens podrà sotmetre. Si una branqueta està sola, la partiran, però quan hi ha moltes branquetes juntes no es poden trencar.

Per a moltes dones cristianes la participació en política i l'autoorganització és quelcom completament nou, però hi ha excepcions. Dones cristianes que van tenir un primer contacte amb el Moviment d'Alliberament del Kurdistan i altres organitzacions revolucionàries s'han involucrat en la política des de fa dècades i

han servit com a base dels moviments que existeixen al nord i l'est de Síria avui en dia.

Heval Elizabeth Gawriye

re del Consell Democràtic de Síria: El poble siríac ha- bat a una fase molt difícil a tot l'Orient Mitjà i especi- a Síria. Per això vam dir: "el poble s'ha d'alçar i espe- t necessitem que s'alcin les dones, perquè si les dones equen elles mateixes, aquesta societat, aquest poble, eguirà sent molt dèbil". El Règim sirià sempre ha aplicat po- xovinistes. És un Règim que sempre ha volgut que el nostre poble es desfaci de les seves arrels, que mori i que migri.

L'any 2000 vaig conèixer les companyes kurdes i vaig començar a treballar a l'organització de les dones siríaques. Les meves companyes i jo vam ocupar el nostre lloc dins les feines de l'organització de les dones, per ocupar-nos de la situació de les dones i abordar les dificultats que pateixen. Vam treballar des del 2005 i després d'aquell any, un grup de companyes i jo vam començar la feina sobre els fonaments de la identitat del nostre poble. Vam formar la nostra organització, el Partit de la Unitat Organitzativa Siríaca de Síria.

Vam treballar de manera clandestina fins l'any 2008; aquell any el Règim sirià em va detenir. He tingut molts problemes amb el Règim i he passat moltes dificultats. Per mi, aquell any, com a mare, com a dona siríaca, va ser molt difícil. Però aquell any també vam fer passos cap al nostre objectiu i vam aconseguir tenir una repercussió important dins la societat. Ara som capaces de representar les dones davant la realitat de la societat i defensem la seva identitat i la de la seva nació.

Membre de la Unió de Dones Siríaques: L'any 2013 vam crear la Unió de Dones Siríaques. Abans d'això no tenia confiança en mi i tenia por del que pogués dir el meu marit. Però després d'unir-me a l'Autonomia Democràtica he fet molta feina i he superat aquesta por; ara tinc molta força i també intento donar força a les que estan al meu voltant. Des del primer dia que vaig començar a treballar a l'Autonomia Democràtica he rebut moltes crítiques. Moltes persones em van trucar per telèfon molt enfadades dient-me: "què has fet?!" Però jo tenia confiança i al

Heval Sîham Qeryo

final algunes d'elles s'hi van unir i van començar a treballar-hi com les kurdes.

Les persones esclaves són les que no tenen opinió i ho accepten tot. Quan l'esclavitud arriba a ser perpetua la ment deixa d'adonar-se'n. Les cames s'encadenen. El nostre poble siríac que viu a Turquia diu: "som turcs"; els que viuen a Síria diuen: "som sirians"; els que són a l'Iran diuen: "som iranians". Però ja n'hi ha prou. Avui la unitat del poble i el respecte a totes les cultures és el que fa possible l'Autonomia Democràtica del nord i l'est de Síria i estem compromeses a fer realitat aquest sistema a tot el món.

Les Forces de Defensa de Bethnahrain[197] (HSNB) són les forces d'autodefensa de les dones siríaques al nord i l'est de Síria i l'organització d'autodefensa general és el Consell Militar Siríac (MFS)[198]. Les HSNB van ser fundades el 30 d'agost de 2015 i tenen diversos centres a Qamişlo, Serêkaniyê, Dêrîk i Hesekê.

Dones de les forces d'autodefensa HSBN

l dir literalment "entre dos rius", i és així com s'anomena la regió . Mesopotàmia en llengua aramea.

uloyo Suryoyo - Consell Militar Siríac. És la força d'autodefensa l'est de Síria, tot i que també hi participen altres grups arameus L'organització va ser establerta el 8 de gener de 2013 i actualment són part de la coalició de les FDS.

Heval Innana

> A Europa solia veure un canal de televisió en arameu, Suryoye TV. En general no m'agradava gaire, però quan sortia alguna cosa sobre els caces o sobre el MFS em quedava enganxada a la televisió. Després, el febrer de 2015, van caure els nostres primers combatents. El que el Daesh va fer a les nenes i dones d'aquí va ser el que em va motivar a venir. Llavors vaig dir als meus pares que volia anar al nord i l'est de Síria. En aquell moment tenia 19 anys i al principi no s'ho van prendre seriosament, però no ho vaig deixar estar. Vaig dir que quan acabés la meva formació d'infermeria marxaria i va ser així. Des de llavors soc aquí.
>
> He de dir que sempre m'he sentit una mica estrangera a Europa. No sé per què. Vivia allà. Tot era normal per mi, però d'alguna manera sempre em sentia de fora. Des que soc aquí em sento com a casa, tot i que al principi era difícil perquè la gent d'aquí és diferent a la d'Europa. La gent a Europa és més oberta, especialment cap a les dones. Ho veig als ulls de totes les presents. Es pregunten: "què hi fa aquí una jove com jo? Què feia a Europa abans de venir aquí? Estava fugint d'alguna cosa? Va fer quelcom?" Aquest és el tipus de coses que es pregunten. Especialment la gent que ve de fora pensa que la població d'aquí és molt oberta, però no ho és. En primer lloc, vaig haver d'aprendre això. També cal tenir cura amb el que dius. Això va ser difícil per mi perquè soc una bocamolla. Per exemple, una vegada vaig encendre una cigarreta al carrer i tothom va dir: "què estàs fent?! Apaga això ara mateix!" Tothom em mirava. Al principi estava realment incòmoda però un cop coneixes la seva manera de pensar llavors en realitat és bastant simple.

La situació de les dones cristianes, en canvi, està molt marcada per l'emigració de gran part de la seva comunitat des de l'època de la caiguda de l'Imperi Otomà fins l'actualitat. A dia d'avui, els pobles cristians al sud de Tell Tamer estan pràcticament deserts. Centenars de milers de persones han abandonat el país amb desti- … a causa de les guerres actuals, és poc probable que … in. Tanmateix, algunes siríaques tenen un fort es- … cia d'una llarga tradició. Han creat les seves … rmades i, com és el cas de la Inanna, fins i tot va venir … d'Europa per impedir el genocidi.

Heval Innana

> La meva família és de Turquia. Part de Beth Nahrin també està a Turquia. Així que bàsicament tots són de les mateixes muntanyes Tur-Abdin. Conèixes Midyat? Els meus pares van marxar d'allà fa 30 anys. Especialment ara hi ha molta gent que està construint cases noves a les muntanyes de Tur-Abdin per a l'estiu i això és bo.
>
> Sempre hi ha persones que marxen a Europa, però també hi ha gent que torna. Ara mateix, per exemple, dues o tres famílies van tornar a Dêrîk. Això és bonic. La vida a Europa simplement és diferent. Sovint intento dir que allà no tot és genial però a vegades tinc la sensació que la gent no em vol creure. Molts marxen a Europa però són infeliços.

Encara que els cristians presumeixen del fet que les dones tenen més llibertat i drets dins de les seves comunitats comparant-les amb altres, la realitat és que les restriccions de llibertat i presa de decisions segueixen sent una constant a la vida de les dones cristianes.

Heval Innana

…nera diferència entre les dones kurdes i les cristianes és … religió. Crec que, d'alguna manera, les dones musul… estan fins i tot més oprimides que les cristianes per… …s les comunitats kurdes i les àrabs cada home pot o …asar-se amb tres o quatre dones. En el nostre cas no hi ha, o no hi hauria d'haver, aquesta tradició, encara que, per descomptat, això no impedeix que qualsevol home ho faci de totes maneres. Amb les dones kurdes i àrabs hi ha el problema que estan totalment tancades, no se'ls permet seure en una habitació amb homes, ni tan sols se'ls permet mostrar-se davant seu. En el nostre cas això no passa i per aquest motiu les dones siríaques se solen considerar una mica més lliures que la resta. Però jo no ho veig així. I potser és per això també que les dones kurdes actualment són més actives que les siríaques. Crec que cada dona té una llavor dins seu que només ha de ser regada per convertir-se en una flor. Però això és difícil, especialment quan les dones no coneixen res més que la seva pròpia realitat. En aquest sentit, veig un canvi amb la revolució i també el veig en les dones.

Durant el Règim Baas la població aramea solia estar menys reprimida i fustigada que la kurda, tenien més llibertats i privilegis. Fins i tot alguns d'ells obtenien beneficis que generaven clares diferències socials entre la població kurda i la cristiana i que feien més profunda la competitivitat i la desconfiança entre nacions.

Heval Sîham Qerya

… persones ens diuen que ara treballem amb les kurdes …e demà les abandonarem. No obstant això, nosaltres, …Unió de Dones Siríaques, creiem en la idea de l'Auto… Democràtica i la germanor dels pobles. No haguéssim … a aquest punt si no hi creguéssim. A moltes persones del meu poble les anomenen "les persones del mig", perquè diuen que hem acceptat l'Autonomia Democràtica, però que quan torni el Règim marxarem amb ell i li demanarem els nostres drets.

Aquelles persones que han nascut i han viscut aquí s'han alçat per un pensament i uns fets. Però algunes de nosaltres

(cristianes) diuen que "els kurds són com Barzani[199], que va treure els drets als assiris i als caldeus, i que només es preocupen dels seus propis drets". Però llavors nosaltres els diem: "esteu equivocats perquè la gent kurda a Síria no té el pensament de Barzani." Alguns cristians diuen això perquè a Başûr no tenien cap dret. Moltes d'elles viuen encara amb aquesta por als kurds, però jo crec que d'aquí poc temps tothom acceptarà aquest pensament, perquè aquí hi ha democràcia i fins i tot l'Església està amb nosaltres.

ıe moltes persones del poble siríac estan més a prop del siria, però només per por. Molts pensen que el Règim ; això és el que han estat pensant durant anys. Per això ɔc suport. Des de les HBNS també visitem les famílies. ...t important. Si no estem a prop de la gent, la nostra feina és en va, perquè estem treballant per elles.

Heval Innana

Dones kurdes

Les dones kurdes han patit una doble opressió dins de l'Estat de Síria. Primer, per pertànyer a una minoria nacional perseguida i durament reprimida per l'Estat, que ha intentat eliminar els seus vestigis culturals i tradicionals. Segon, per ser dones, motiu pel qual l'enfrontament amb les estructures patriarcals tant internes (família i societat) com externes (Règim, Estat), han comportat una lluita dura i incansable.

Heval Gulistan Osman

...i és originària de Başûr i són els principals promotors del partit ...nent es troba al govern del KRG. La tribu Barzani ha seguit una ...lista conservadora kurda, amb l'objectiu últim de crear un estat nació kurd.

Les dones de Rojava hem estat molt influïdes per les dones del Moviment de Dones del Kurdistan. A l'època de la revolució dels pobles, -algunes l'anomenen la Primavera dels Pobles[200]-, amb aquesta influència es va poder construir una bona organització. Hi havia una necessitat, perquè les polítiques s'havien aplicat contra les dones i, parlant com a dona kurda, havien estat molt cruels especialment contra el poble kurd. Per això volíem trencar amb l'opressió i l'ocupació. No obstant això, el despertar que va provocar el Moviment de Dones del Kurdistan ens va fer adonar que hi havia alguna cosa més.

La influència de les polítiques que el moviment ha tingut sobre Rojava és gran, especialment l'organització autònoma, l'organització de Kongra Star. Aquesta organització va anar fent feina amb les dones de la regió a poc a poc, impulsant moltes altres organitzacions i assemblees de dones; va anar construint una voluntat de les dones que es va anar completant a si mateixa. De mica en mica es van anar assolint tots els objectius que hi havia als cors de les dones. És una lluita constant, però podem anar veient que les dones amb desig de llibertat, que porten molts anys lluitant per aquesta llibertat, a poc a poc en van aconseguint cada vegada una mica més.

Poden veure el seu lloc a la vida, perquè abans no en tenien cap. Creu-me estimada amiga, que abans una dona que estigués asseguda amb els homes no podia obrir la boca i dir cap paraula. Mentre un home parlava no es permetia que parlés una dona. Abans els homes menjaven i el que sobrava del menjar és el que menjaven les dones. Fins a aquest punt les dones vivien sense igualtat, sense justícia. Quan una dona es casava, tant era el que li fes el seu marit, podia fer el que volgués amb ella i la dona no tenia dret a divorciar-se. L'home tenia dret a pegar, abandonar o assassinar la seva dona i les dones no tenien manera de defensar-se; per això era necessària l'organització.

200 A la regió del nord i l'est de Síria a l'anomenada Primavera Àrab se la coneix com a Primavera dels Pobles, perquè no van ser els àrabs els únics que es van alçar en protesta per la millora de les condicions democràtiques a l'Orient Mitjà i al Magreb.

Era necessari crear un diàleg, una sèrie de lleis, uns principis; era necessària una gran lluita. Perquè si ja és difícil lluitar per la llibertat, si es tracta de la llibertat de les dones encara ho és molt més. Parlo dels problemes de totes les dones, no només de les dones a Rojava, sinó també a tota Síria, a l'Orient Mitjà i a tot el món. Quan parlem de l'alliberament nacional kurd, n'hi ha prou amb què homes i dones kurds es posin d'acord, però quan parlem de l'alliberament de la dona és molt més ampli, implica a tot el món.

Dones Yazidites

"A la nostra religió [yazidita] es diu: Déu va fer a l'ésser humà com a si mateix. El més sagrat que Déu ha donat a l'ésser humà és pensar, mirar amb els seus ulls i estar en el camí correcte. Quan Déu va crear a l'ésser humà, el va crear perquè fos una persona pacífica i estimada."

Gulê Cafer, membre de la Unió de Dones Yazidites d'Afrin

Després del genocidi de les dones yazidites per part del Daesh, l'agost de 2014 a Şengal, i de l'ocupació d'Afrin des del març de 2018, la comunitat yazidita està sota una amenaça existencial. Fins el moment de l'ocupació turca, a Afrin hi havia 21 pobles yazidites. Aquests pertanyien a les tres últimes zones d'assentament del poble yazidita a l'Orient Mitjà; els altres dos assentaments són Şeixan i Şengal (ambdós a Başûr). Només 3 dels 21 pobles encara segueixen habitats per població yazidita. Les habitants de la resta dels 18 pobles es van veure forçades a fugir i moltes actualment es troben a Sebba. Des de l'inici de l'Administració Autònoma l'any 2012, les … hi han participat. Les professores formades al … Laliş[201] impartien ensenyaments religiosos.

Heval Eisa Sido

201 El Centre Yazidita Laliş és el santuari central de la comunitat yazidita, situat a Başûr.

Membre de l'Associació Yazidita d'Afrin: Aquí a Şehba ens organitzem com a dones yazidites principalment al Consell de Dones. A l'organització paraigua del Consell de Dones Yazidites, s'hi organitzen les dones yazidites de Şengal, Rojava, Şehba i d'altres parts del món. També formem part del Moviment d'Alliberament de les Dones Yazidites (TAJE) i estem afiliades a l'Administració Autònoma i a Kongra Star.

La nostra tasca és organitzar la societat civil yazidita. Vam fugir d'Afrin i vam arribar a Şehba. El nostre poble viu amb por i en perill. Per això, hem intentat ajudar la gent el més aviat possible. El Consell Yazidita no es va fundar a Şehba, a Afrin ja existia, però aquí vam renovar la nostra organització. Hem creat un centre nou i, per segona vegada, hem establert exactament el mateix sistema amb què vivíem a Afrin. Turquia i els seus mercenaris van ser capaços d'ocupar la nostra terra, però no de destruir la nostra cultura.

Com a conseqüència, les nostres dones i joves també s'organitzen en àmbits com ara la cultura i la religió, que formen part de la nostra societat. Ensenyem a les nostres filles la religió de les seves avantpassades. Podríem dir que estem actives en tots els àmbits de la societat. Els nostres enemics volen destruir-nos i, a més de tots els genocidis que han comès, volen que perdem la nostra cultura. Per això, algunes de les que van arribar aquí van dir: "no soc yazidita", per por a noves massacres, però ara hem superat aquesta por i podem viure com a persones que no neguen la seva identitat.

Algunes de les nostres encara són a Afrin i no poden marxar. Allà s'enfronten a tot tipus d'atrocitats, com ara segrestos, assassinats o extorsions. Uns 18 o 19 dels nostres llocs sagrats a Afrin, com ara les nostres tombes sagrades, han estat saquejats i ho han robat tot. Ells roben i destrueixen tot el que poden. No es conformen matant la gent; volen destruir les persones i les seves històries. Aquests llocs sagrats com Tell Iștar[202] -per al poble yazidita, Iștar era un àngel- són mil·lenaris i són espe-

202 **Turó d'Iștar, Ain Dara:** temple de l'època hitita tardana, les fases de construcció de la qual daten entre els segles XIII i VIII a.C., dedicat a la deessa Iștar. El gener de 2018, gran part del temple va ser destruït per la Força Aèria turca.

cialment significatius en la seva història. Aquests llocs van ser bombardejats per avions de guerra turcs i també van destruir el nostre centre yazidita d'Afrin.

Per tant, també és part de la nostra feina documentar aquests delictes a Afrin, en col·laboració amb l'organització de drets humans d'Afrin. D'aquesta manera, oferim resistència. Per descomptat, creiem que tornarem. Si no tinguéssim aquesta creença no seriem avui aquí. La gent d'Afrin té por d'enviar fotos i proves perquè tenen por que els seus telèfons estiguin vigilats i que els arrestin. Però, tot i així, tenim moltes proves.

Com a Centre Yazidita, veiem que les yazidites han sigut privades dels seus drets durant milers d'anys. La violència de l'estat turc és només l'exemple més recent. Després de la proclamació de l'Autonomia i, amb ella, del Contracte Social, els nostres drets i, per tant, la nostra independència, han quedat garantits a la societat. És la primera vegada, després de milers d'anys, que s'estableix un centre d'aquest tipus per a les yazidites, i que se'ns reconeix com una religió independent. Gràcies a aquests drets, podem regular tots els nostres afers religiosos i culturals nosaltres mateixes.

Les dones s'enfronten a dificultats a tot l'Orient Mitjà, però la situació de les yazidites és especial. Fins a l'establiment de l'Administració Autònoma, als nostres documents oficials d'identitat, a totes les institucions i allà on anàvem, hi constava l'Islam com la nostra religió. No podíem dir ni a les nostres pròpies amigues que érem yazidites. Durant els milers d'anys de violència i saquejos la por va arribar a ser molt gran. Això va arribar a l'extrem del fet que les dones yazidites diguessin a les seves filles que expliquessin a les altres nenes que eren musulmanes.

Però fa nou anys, quan va arribar la filosofia de Rêber Apo, vam veure que apareixia un raig de llum per a nosaltres. Va parlar dels drets de les yazidites i del paper especial de les dones. Quan vam llegir els seus llibres, vam veure que podíem superar els obstacles, però seguíem tenint dificultats perquè el govern

síria continuava en contra nostra. Llegíem aquestes idees als llibres, però no sabíem si podrien fer-se realitat.

Si l'individu no pot seguir la seva pròpia política i ideologia, la religió no està protegida. Şengal n'és un exemple; ja has vist què hi va passar. Mentre la ideologia de Rêber Apo no arribi a aquelles regions, els seus habitants seguiran enfrontant-se a aquest perill. A Şengal, la gent no coneixia les idees de Rêber Apo. Potser haguéssim pogut evitar la massacre que va passar allà si s'haguessin organitzat en base a aquesta ideologia. Com a dones yazidites a Afrin hem vist que no ens podem protegir sense ella. El que va passar a Şengal va tenir un gran impacte en nosaltres. Moltes yazidites van fugir d'Afrin per aquest motiu. Abans de la invasió turca hi havia 25.000 yazidites a Afrin, abans del 2012 n'hi havia més de 50.000.

Fins l'últim dia que vam ser a Afrin, vam seguir amb els nostres programes d'educació religiosa i política, amb les nostres reunions de dones i la nostra organització social. No ens vam rendir. Les nostres dones yazidites es van unir a les protestes i a les accions dels Escuts Humans[203] fins i tot llavors, sota els atacs aeris i els bombardejos. Els nostres programes polítics van ressonar entre les dones. Van dir que abandonar aquesta regió comportaria la seva mort. Hem conviscut en llibertat amb les altres poblacions durant sis anys i per això mai abandonarem aquest somni.

Tots els anys celebrem les nostres diferents festes, per exemple el Dimecres Roig[204]. Mai les oblidarem, seguirem celebrant-les i mai abandonarem la nostra religió i la nostra resistència. I, per descomptat, la nostra feina política continua aquí també. Si hi ha una reunió amb cinc homes, també hi haurà cinc dones; si hi ha una marxa de mil homes, també hi haurà mil dones.

203 Els escuts humans són una forma de protesta dels civils per impedir la invasió dels militars.

204 L'Any Nou yazidita es coneix com *Çarşema Sor* (Dimecres Roig). Se celebra cada any el primer dimecres d'abril (segons el calendari yazidita).

Dones alevites

> "La nostra cultura està estretament relacionada amb la naturalesa i el funcionament de l'univers."
>
> Hêvî Suleman, membre del Comitè de Coordinació de Kongra Star d'Afrin

Abans de la invasió turca, unes 5.000 dones alevites vivien també a Afrin, a la regió de Mabata. Són supervivents del genocidi de les dones kurdes alevites de Malatya, Maraş i Dersim a Bakur. Els seus avantpassats van patir les massacres dels estats otomà i turc i, així com les yazidites, corren un perill mortal, ja que per als islamistes radicals, les alevites són considerades apòstates o infidels que han de ser eliminades.

Heval Hêvî Suleman

Soc de la regió de Mabata a Afrin. Mabata és una regió de majoria alevita. Pel que sé, la regió és alevita des de fa més de 100 anys. Molts dels pobles d'aquí van ser construïts i habitats conjuntament per alevites i sunnites.

Abans que comencés la guerra, fa deu anys, la població del nostre poble era de 10.000 habitants però, des de llavors, la nostra gent s'ha dispersat. Després de la invasió, els llocs sagrats van ser saquejats i destruïts, i es van robar moltes coses. Les bandes de mercenaris turcs els van ocupar i els van convertir en bases militars.

Ara només queden poques de les nostres al poble, la majoria persones grans i dones. Algunes van ser segrestades, altres assassinades. Les dones grans que es van quedar van dir: "deixeu-nos morir aquí, morirem aquí a la nostra terra enlloc de marxar". Unes altres estan aquí a Tel Rifaat i segueixen patint atacs, continuen sent ferides i assassinades, però allà on anem, no oblidem la nostra cultura.

Per exemple, fem dejuni durant 12 dies, el dia en què es renova la terra. Els nostres dies de dejuni són sagrats. Són dies de trobada social i dels valors que transmetem constantment.

La nostra nova generació està connectada a la seva cultura i la segueix, encara que hagi viatjat fins a Alemanya.

La nostra cultura està estretament relacionada amb la naturalesa i el funcionament de l'univers. Cada mes té el seu propi significat: per exemple, durant el mes més fred i fosc de l'any, prescindim de moltes coses i ens preparem a nosaltres mateixes i al nostre país pel temps que s'acosta. Aquesta és la cultura alevita que transmetem a les nostres filles. Com a dones, participem en tot, res ens és prohibit i no ens avergonyeix fer res. Ara estem aquí a Şehba. Un dia tornarem a Afrin.

Hi ha moltes alevites desplaçades que van venir de Bakur a viure a Afrin. Ara, moltes d'elles viuen al camp de Şehba com a refugiades. El poble alevita ha emigrat molt. Fins i tot ara, quan una de nosaltres mor a Europa, el cadàver s'envia a Mabata pel tal que no estiguem separades de les nostres arrels i puguem ser enterrades allà. La nostra gent segueix enterrada allà, vora el riu. El nou sistema ens ofereix la possibilitat de sobreviure, de mantenir vives les nostres velles regles en aquesta nova era, tant per a l'organització de la nostra pròpia societat, com per a les nostres dones i joves. Tothom té el seu paper a la societat.

CAPÍTOL 18

Internacionalisme

"L'experiència de les dones escriu la història amb lletres d'or. La revolució de Rojava té una importància mundial. Som part d'aquesta revolució i hem adquirit experiència. Estem vivint aquesta revolució, i volem que vosaltres també us beneficieu de la nostra experiència. La resistència de les dones kurdes ha passat a formar part de la història. Ho fem per a totes les persones, per a les dones del món. També, amb la convicció que les dones de tot el món estan amb nosaltres, que els nostres cors bateguen junts".

Heval Xonav, *rêveberî* del jutjat de Dêrîk

Des dels inicis, l'internacionalisme és per al Moviment d'Alliberament del Kurdistan una part imprescindible dels seus principis ideològics i pràctics. L'internacionalisme vol dir superar les fronteres nacionals i generar una solidaritat entre individus i col·lectius. En un món fortament globalitzat, on el sistema capitalista i patriarcal afecta totes les comunitats humanes, trobem una necessitat immensa d'impulsar lluites internacionalistes que puguin connectar i reforçar aliances entre diferents iniciatives locals, així com generar lluites que puguin impulsar transformacions transfrontereres.

Heval Çiğdem Doğu

[...]istòria de la lluita socialista, el concepte d'internacio[...] significa superar les fronteres nacionals sobre la base [...]uita de classes i assolir una comprensió d'una revolució [...]l. Per descomptat, l'internacionalisme no només ha [...] aquest sentit en la història del socialisme, on ha conduït a avenços molt valuosos, sinó també en la història de les lluites anarquistes i feministes. En aquest punt és important crear consciència dels límits artificials i arbitraris traçats pels governants, que van en contra de la solidaritat de les societats i de la humanitat. Això també inclou la superació d'aquestes fronteres i la construcció d'una força per unir els valors socials universals. La humanitat està formada per diverses societats que viuen amb diferències culturals i d'identitats a les seves regions, d'acord amb les característiques ecològiques i climàtiques del seu país. Aquestes són les identitats locals significatives, les diversitats i la riquesa de la humanitat. Això també és universal.

No obstant això, és estrany i terrible que aquestes diferències estiguin separades les unes de les altres i, fins i tot, s'enfrontin entre si. La Modernitat Capitalista, en particular mitjançant la forma d'estat nació, s'ha estès àmpliament i ha aplicat de forma rígida aquest mètode. Aquesta política nacionalista ha provocat atacs constants, guerres mundials i tota mena de bogeries. I al Kurdistan aquesta bogeria ha causat ferides profundes. Els kurds són un poble sense estat que viu com una comunitat històrica amb una cultura rica. D'un dia per l'altre, un dels pobles assentats més antics de la història del desenvolupament social va veure el seu territori dividit en quatre parts i a cada part es va prohibir la seva identitat i cultura. Van esdevenir un poble i un país exposats a totes les formes de massacre. En aquest context, fins i tot abans de la fundació del partit, en construir el primer grup ideològic, Rêber Apo va ser conscient del parany del nacionalisme. El poble kurd s'enfronta a la qüestió d'afirmar lliurement i igualitària la seva identitat i la seva existència, que han estat negades. Per això, la qüestió kurda va ser considerada des del principi com una qüestió de llibertat i igualtat. Va ser concebuda com una qüestió que transcendeix les fronteres i té

una dimensió universal. Entre els primers companys de Rêber Apo es trobaven el Haki Karer i el Kemal Pir, naturals de Turquia. Aquests dos companys no van dubtar a donar la seva vida pels principis del PKK. D'una banda, l'assassinat del Haki Karer va portar a la determinació de fundar el PKK. De l'altra, l'acció de la vaga de fam fins a la mort, que el Kemal Pir i quatre dels seus companys van dur a terme a la presó de Diyarbakir, va portar a la decisió d'iniciar la lluita guerrillera. D'aquesta manera les respostes donades pel PKK en memòria d'aquests companys internacionalistes van conduir al desenvolupament continu del partit seguint una línia universal i internacionalista. Aquest és un principi irrevocable i vital per a nosaltres. L'internacionalisme, doncs, no és una qüestió menor per a nosaltres, sinó una qüestió fonamental i existencial.

Això mateix també es pot afirmar del nostre moviment de dones. Companyes amb diferents identitats nacionals s'han unit al nostre moviment. Entre aquestes companyes hi ha desenes de màrtirs com la Rûken, l'Özgür, la Mizgin Türkmen, la Ronahî Arnavut, la Hêlîn Çerkez, la Canda Türkmen, la Deniz, l'Amara, la Didar i la Gülnaz Ege, de Turquia, o les nostres companyes alemanyes Ronahî i Uta. Simbolitzen els valors universals de la revolució de les dones que va començar a les muntanyes del Kurdistan. La nostra companya àrab Rojbîn, la nostra companya turca Sema (Fatoş Sağlamgöz) i la nostra companya grega Elefterya, que amb les seves accions van apel·lar les dones i els pobles del món a resistir el complot internacional, es van convertir en símbols destacats de la solidaritat internacional de les dones.

Amb el desenvolupament de la revolució de Rojava, la participació de les companyes internacionalistes va augmentar en el marc de les forces de defensa de les dones de les YPJ. La solidaritat de les dones en la lluita contra el Daesh va conduir al desenvolupament de valors universals molt importants per a les dones. Lluitadores per la llibertat com la circassiana Toprak, l'àrab Bêrîvan, l'afroalemanya Avaşin, les turques Sibel, Kader i Destan, l'anglesa Hêlîn Qereçox i l'argentina Lêgerîn van caure en la defensa de Rojava. La vida i la lluita d'aquestes companyes

han afegit un significat nou i més gran a l'internacionalisme. Les nostres màrtirs internacionalistes ens mostren la determinació i perspectiva, com a dones del món, per unir-se a la nostra vida i lluita; per definir i implementar estratègies comunes de lluita. Defensar aquests valors és una tasca de la vida i una obligació per a totes nosaltres.

La lluita de les dones al Kurdistan prepara el camí per a la unitat universal de les dones. La construcció de l'exèrcit de dones, la fundació del partit de les dones, el sistema confederal de les dones, la ideologia de l'alliberament de la dona, el projecte de transformar l'home, el nou contracte social, la teoria de la separació, la Jineolojî i la solidaritat basada en l'alliberament de la dona, preparen el camí i constitueixen la base dels enfocaments universals. Per descomptat, aquests valors s'han creat mitjançant una gran lluita per a la transformació de la personalitat, a través de la lluita física i cultural contra els enemics de la llibertat, i a través de la lluita per canviar les formes de vida i les relacions. El sorgiment dels valors nacionals i universals de la dona és el resultat de lluites i processos molt difícils i, alhora, significatius i bonics.

Tan important és que la lluita de les dones del Kurdistan aprengui de les experiències dels moviments de dones del món, com que les dones del món aprenguin de les experiències de la lluita per la llibertat de les dones del Kurdistan i en percebin els èxits com a propis. Seguirem enfortint la nostra lluita contra el sistema patriarcal aprenent les unes de les altres. A través de la solidaritat i la interacció mútua podem crear noves síntesis, construir organitzacions de dones encara més grans i dur a terme una lluita holística per la llibertat.

La Revolució de Rojava és una font d'inspiració per a moltes persones i comunitats d'arreu del món. La solidaritat internacionalista amb la revolució al nord i l'est de Síria està demostrant, una vegada més, que així com els poders del capitalisme global cooperen, la resistència també es pot organitzar internacionalment.

Heval Gulistan Osman

Membre del Centre de Jineolojî de Cizirê: Ara les polítiques mundials es basen en allò financer. Les polítiques que dirigeixen el món són les capitalistes; a Rojava, a l'Orient Mitjà, i a tot el món. En què estan basades? En el més gran dels sacrificis, en el patiment de l'ésser humà i la natura, que són utilitzats per al benefici d'uns quants. S'han perdut tots els valors i els principis humans, i és per això que hi ha una gran necessitat d'organitzar-se per fer-hi front. És necessari un "contracte" per fer-hi front, per protegir la humanitat i la natura. Això és molt important. És per això que calia construir un Consell de Dones i arribar a un acord; que totes les lluites que les dones han fet i totes les que es faran estiguin coordinades a través d'un pla. Aquest pla o programa ha d'estar regulat en totes les àrees: la diplomàcia, l'autodefensa, i el significat i el coneixement, perquè els problemes que tenen les dones siguin solucionats per si mateixes. És per això que aquesta força ha de continuar fins que esdevingui una força mundial, perquè totes les dones del món puguin comptar amb suport. Fins que això no s'aconsegueixi hem de continuar lluitant o, si no, la lluita quedarà a mitges.

És per això que diem a totes les dones del món que s'han de sentir orgulloses amb nosaltres. Vosaltres també heu de lluitar. I si unides ens ajudem les unes a les altres i creem una aliança conjunta, donarem suport a les nenes que acaben de néixer perquè puguin tenir una vida llarga, i això tindrà una influència no només aquí sinó a tot el món. Nosaltres tenim aquesta esperança i seguirem lluitant perquè hi creiem. Si no és per nosaltres ara, que sigui per les generacions futures. Si volem viure una vida sana, el primer és que la societat tingui una mentalitat sana. Una societat amb una mentalitat sana pot construir qualsevol cosa bonica. Aquesta és la nostra creença i per això lluitem.

Continua sent necessari un internacionalisme que sigui capaç de connectar els moviments i ressorgiments actuals i desenvolupar una alternativa comuna. El Moviment d'Alliberament del Kurdistan també s'ha convertit en un punt d'orientació en aquest sentit, ja que concep la revolució de manera global alhora que es focalitza en l'àmbit local. Des del principi, s'ha considerat part de les lluites d'alliberament mundials. El seu in-

ternacionalisme no només és resultat de la distribució colonial del poble kurd entre els quatre estats nació i la diàspora, sinó que també n'és el fonament ideològic i pràctic. Moltes persones que van lluitar contra l'Estat Islàmic ho van fer amb la consciència que estaven lluitant per tota la humanitat.

Recordant la Heval Avaşîn Têkoşîn Güneş

Şehîd Avaşîn Têkoşîn Güneş

La Şehîd Avaşîn Têkoşîn Güneş, Ivana Hoffmann, va néixer a Emmerich (Alemanya) l'1 de setembre de 1995. La seva mare era alemanya i el seu pare de Togo. Als 14 anys ja era políticament activa i vivia obertament com a lesbiana. L'any 2011, a Duisburg-Meiderich, va conèixer el grup "Jove Lluita". Va participar en accions per la llibertat de les preses polítiques i el 2012 va formar part d'una vaga de fam per les preses del PKK. Després va entrar a formar part

de la joventut del Partit Comunista Marxista-Leninista (MLKP) de Turquia i de la KGÖ (Organització de la Joventut Comunista).

Una companya de la Ivana va expressar: "es notava que tenia molta alegria de viure, com totes les seves companyes aquí. La Heval Avaşîn tenia un gran carisma. A tot arreu on anava, de seguida feia moltes companyes. Li encantava cantar, escrivia cançons, rapejava. Sempre estava rient, entretenint les altres, fins i tot fent ximpleries. També podia enfadar-se molt, sobretot per les injustícies. Sempre estava a primera línia, per exemple, a les baralles contra els nazis, i calia retenir-la".

Durant la primavera de 2014 la Ivana va anar a Rojava per combatre a les files del MLKP. En la seva darrera carta[205] abans de marxar va escriure:

> "Camarades, Partit.
>
> Ja no puc distingir els colors més bells, ja no sento el vent de la ciutat a la meva pell, el cant dels ocells sona com la crida de la llibertat. He pres una decisió, he viscut dies i nits amb aquests pensaments al meu cap i avui és el dia que faré el pas amb una voluntat tan forta com el corrent dels rius Eufrates i Tigris. Vull formar part de la revolució de Rojava, vull desenvolupar-me, vull conèixer en els propers sis mesos la lluita que uneix tots els pobles oprimits i sobretot defensar la Revolució de Rojava, amb la meva vida si cal. Sé el que hauré d'afrontar i com n'és d'important aquesta lluita. M'enfrontaré a les dificultats, m'adonaré de les característiques capitalistes que encara tinc dins meu, però les reprimiré i les combatré. Experimentaré el que se sent en tenir una arma a la mà i lluitar per la revolució, contra l'imperialisme. Sentiré la vida d'una manera diferent, més intensa i ordenada. Potser arribi als meus límits i em quedi enrere, però mai no abandonaré l'esperit de lluita i seguiré endavant.

205 Hoffmann, Ivana (2014). *Letzter Brief von Ivana Hoffmann an ihre Genossen, bevor sie nach Rojava ging* [Última carta d'Ivanna Hoffman als seus camarades abans de marxar a Rojava], https://de.indymedia.org/node/3812

Res no em retindrà aquí per més temps. No em puc quedar

Şehîd Helîn Qereçox

de braços plegats mentre les meves germanes, germans, amics, mares, pares, companyes lluiten per la llibertat, per la independència del capitalisme. Representaré l'internacionalisme del partit i formaré part del moviment armat organitzat. Quan torni, contagiaré les meves camarades, el meu entorn, amb l'esperit de lluita i la força de voluntat; seré com les cançons més belles i les captivaré a totes. Seré una guerrillera plena de caritat i d'esperança.

Llarga vida al nostre Partit
Llarga vida a la Revolució
Llarga vida al Socialisme

La vostra camarada Ivana Hoffmann"

A Rojava, la Heval Avaşîn va formar part de les files del grup de resistència armada del MLKP com a combatent i revolucionària,

Helîn qereçox

però també va passar molt de temps amb les companyes de les YPJ, i es va interessar per la lluita de les dones, tant en l'aspecte militar com en el politicoideològic. Va debatre molt, volia aprendre.

El 7 de març de 2015, la Şehîd Avaşîn va caure màrtir en un poble assiri prop de Tell Tamer; convertint-se en la primera dona internacionalista màrtir en la lluita contra l'Estat Islàmic. Un comunicat del MLKP deia: "Era una cercadora de la llibertat. La nostra camarada Avaşîn creia que la Revolució de Rojava podia convertir-se en un exemple per a la regió i, per tant, l'havia de viure plenament. La defensa de la revolució va ser una defensa per al futur".

Records d'una companya internacionalista sobre el poble on va caure màrtir Heval Avaşîn Têkoşîn Güneş

> "Al poble arameu proper a Tell Tamer, situat a la vora del riu Xabûr, al nord de Síria, hi vivien antigament els assiris que van fugir de Bakur abans de les matances de l'Imperi Otomà el 1915. Allà ens vam reunir amb el copresident del poble que, juntament amb el seu germà, era l'únic que hi quedava després dels atacs del Daesh l'any 2015. Durant un passeig per la localitat, ens va parlar de l'època en què l'Estat Islàmic va atacar el poble per capturar la ciutat de Tell Tamer. Van ser les unitats de les YPJ-YPG les que finalment van expulsar el Daesh en una llarga i dura lluita pel poble, la qual va evitar que entressin a la ciutat de Tell Tamer a través del riu Xabûr.
>
> Mentre caminàvem pels carrerons i les cases destruïdes del poble i escoltàvem les històries del copresident, vam arribar a un petit carrer als afores del poble. Ens hi vam aturar, i ens va mostrar les últimes quatre cases que no havien caigut en mans de l'Estat Islàmic i on havia lluitat colze a colze amb la Heval Avaşîn la primavera de 2015. Durant aquell temps, la cooperació entre Turquia i les bandes gihadistes es va fer clarament visible. El copresident del poble ens va dir que el riu Xabûr normalment porta molt poca aigua i que les unitats de les YPJ-YPG

podien portar les seves combatents ferides a través del riu fins a l'hospital de Tell Tamer i demanar subministraments i reforços des d'allà. En aquell moment, durant l'última resistència al voltant del poble, Turquia va obrir les seves preses, de manera que el nivell de l'aigua del riu Xabûr va crèixer sobtadament i tots els camps al voltant del poble es van inundar. D'aquesta manera, les companyes de les YPJ-YPG es van veure privades dels seus subministraments i només la unitat ja estacionada sobre el terreny es va poder fer càrrec de la defensa del poble. Ens va mostrar l'última casa, que servia de retir per a les companyes, i tres cases més, que eren utilitzades per les combatents com a llocs defensius. Com que no podien demanar subministraments o reforços, estaven soles i gairebé semblava que el Daesh podria prendre tot el poble. Tot i això, les últimes quatre o cinc combatents de les YPG-YPJ van oposar una resistència decidida. El copresident del poble ens va explicar com una d'aquestes darreres combatents va ser l'Avaşîn Têkoşîn Güneş. Estava a punt de prendre el relleu i avançar cap a la posició davantera. Quan va girar la cantonada va ser tocada per una bala i va caure allà, en l'última línia de defensa. La Heval Avaşîn va caure màrtir just uns dies abans que el poble pogués ser alliberat de les mans dels gihadistes.

Avui dia, el poble està molt marcat per la guerra contra el Daesh. Pràcticament totes les famílies assíries han abandonat la zona, només el copresident del poble i el seu germà segueixen protegint les restes de l'església dinamitada per l'Estat Islàmic i expliquen la història del seu poble i la seva valenta defensa. El copresident també ens va explicar com l'any 2018, després de l'alliberament, va oferir el poble com a refugi a les famílies desplaçades d'Afrin; de fet, no desitjava res més que la terra fèrtil del seu poble tornés a estar habitada. Avui, 118 famílies kurdes desplaçades d'Afrin viuen a les cases cobertes de forats de bala."[206]

206 Entrevista feta a una companya internacionalista la tardor de 2021 sobre una experiència viscuda a Rojava l'any 2019.

La Michaela Hoffmann, mare de la Heval Avaşîn, va fer les declaracions següents[207] l'any 2019, quan l'estat turc va intentar envair Tell Tamer i la regió per la qual la Heval Avaşîn va donar la seva vida en la lluita contra l'Estat Islàmic.

Michaela Hoffmann

> ble el que està passant a Rojava de nou. La gent d'allà t molt i ha passat moltes coses. La Ivana i moltes altres s han aconseguit que la gent pugui viure amb seguretat
>
> Em sembla bé que la Ivana hagi defensat un poble cristià. A Rojava moltes persones diferents han viscut en pau i defensen la zona juntes com ho va fer ella. La Ivana va ser assassinada mentre defensava Tell Tamer, i la gent d'allà va viure feliçment durant quatre anys fins que l'estat turc ho va envair; és increïble el que ha tornat a passar.
>
> Algun dia m'agradaria visitar el lloc que tantes persones, com la Ivana, han defensat. Estan lluitant al bàndol correcte, i val la pena; estic orgullosa d'ella, perquè m'ha mostrat una altra cara de la vida. A través seu he conegut Rojava i he vist el món amb els ulls oberts.

Recordant la companya Helîn Qereçox

La Şehîd Helîn Qereçox, Anna Campbell, va néixer a Lewes, East Sussex, l'any 1991. Va créixer en un lloc envoltat de natura i li encantava llegir. Tenia un gran sentit de la justícia, era amable i considerada. Va abandonar els estudis a la Universitat de Sheffield per traslladar-se a Bristol, on va treballar com a lampista. Va formar

---

207 Hoffmann, Michaela (2019). *Michaela Hoffmann: "I am proud of Ivana because she has shown me another side of life."* [Michaela Hoffamann: "Estic orgullosa de la Ivana perquè m'ha ensenyat una altra cara de la vida."]; Campanya Women Defend Rojava: https://womendefendrojava.net/en/2019/11/23/michaela-hoffmann-i-am-proud-of-ivana-because-she-has-shown-me-another-side-of-life/

part de les protestes estudiantils de 2010 al Regne Unit, de l'Associació de Sabotejadores de la Caça (*Hunt Saboteurs Association*), de la Creu Negra Anarquista (*Anarchist Black Cross*) i d'altres organitzacions anarquistes i feministes.

La Heval Helîn va conèixer la Revolució de Rojava durant el setge a Kobanê. Va anar a manifestacions i conferències del moviment kurd. A Bristol, ella i altres companyes van fundar un grup de solidaritat que va ajudar a impulsar el moviment kurd a Anglaterra. Aleshores, la Heval Helîn va prendre la decisió d'anar a Rojava. Volia anar-hi per ajudar el moviment kurd i donar suport a la lluita, però després es va adonar que era més important aprendre, per la qual cosa l'educació es va convertir en una gran prioritat per a ella. Després d'estar un temps al front de Deir ez-Zor va tornar a Rojava i va ajudar a crear l'Acadèmia Internacional de les YPJ.

Una carta de la meva germana Anna[208]

Sophia

"Estimada neboda,

La teva mare s'està adormint al meu costat. M'acaba de dir que està embarassada. Potser de tu, potser d'un altre nadó que no va néixer.

Estic tan emocionada per conèixer-te! Espero poder-ho fer perquè demà me'n vaig a Rojava per participar de la revolució i defensar-la dels seus enemics. No tinc ni idea de com serà tot allà, ni de com hauré canviat quan torni, i estic aterrida. Bé, t'explicaré històries sobre això quan siguis prou gran, i potser pugui portar-te a la teva primera manifestació o a repartir octavetes! Em fa feliç pensar en el temps que passarem juntes o en la classe de persona que seràs. Espero que t'agradin els jocs d'imaginació, se'm donen bé.

Bé, petita mini-Campbell, és molt difícil escriure't una carta quan encara no et conec, així que suposo que faré el que acostumo a fer quan escric a algú que no conec. Explicar coses sobre mi. Tinc 25 anys, faig aproximadament 1,70 i uso sabates de la talla 7. Tinc els cabells rossos bruts i les meves dues dents davanteres són falses, se'm van trencar quan vaig caure d'un mur de 30 centímetres d'alçada a Menorca, de vacances, quan tenia uns 10 anys. M'agraden els jocs de paraules i pujar a la sínia, i no m'agrada el menjar salat amb fruita. Sempre que dono un regal a la teva mare, la Sophia, em pregunta 'és robat?' i la resposta acostuma a ser que sí. No soc gaire bona fent res, però soc força decidida, cosa que compensa una mica. Espero que sortim molt juntes durant la vida de totes dues i ens coneguem, i que no em recordis com una jove revolucionària i atrevida, sinó com la teva estranya tia Anna.

208 Campbell, Anna (2019), *Immortal: Mourning, Martyrs & Murals* [Immortal: Dol, Màrtirs i Murals]; "Una carta de la meva germana Anna, Sophia"; Ed. Calverts Ltd, a Workers' Cooperative, pàg. 10

Petita, si no torno, has de saber que no volia morir en absolut. Volia viure, veure't créixer, llegir llibres, fer servir eines elèctriques i seure amb la teva mare sota el sol de primavera.

De tota manera, ara m'estic adormint, així que això és tot. La teva mare m'acaba de dir que he estat dormint amb el llit inclinat cap avall durant un any, així que ara que s'ha arreglat, dormiré de meravella!

Molt amor i fins aviat!

Tia Anna x"

Quan la invasió d'Afrin va començar, la Heval Helîn no va passar un dia sense insistir al seu comandant que volia anar al front a defensar el cantó. Quan finalment ho va aconseguir, abans de marxar va dir: "aquesta revolució no és només per al Kurdistan o per a l'Orient Mitjà, és una revolució per a tota la humanitat, és l'esperança de la humanitat. Per això vull lluitar per la llibertat de totes les dones. Em vaig sumar a aquesta revolució com una companya més; si un dia em mutilen o caic màrtir estic preparada com qualsevol altra companya."

El 15 de març de 2018, el 54è dia de la resistència d'Afrin, la Heval Helîn va caure màrtir en un atac aeri turc. La seva lluita, i també la seva mort, van inspirar moltes altres internacionalistes a anar a Rojava, així com a participar al Moviment d'Alliberament del Kurdistan. La Comuna Internacionalista de Rojava[209] va donar el nom de la Helîn Qereçox a la seva acadèmia.

Heval Nisrin Abdullah

u de les YPJ: Quan la Heval Helîn va arribar d'Angla-
a venir amb nosaltres a les YPJ. La Heval Helîn era una

ernacionalista de Rojava es va crear en connexió amb el Mo-
ventut de Rojava a inicis de 2017 amb tres principis: aprendre, donar suport, organitzar. Des d'aleshores és un lloc de convivència i de formació, on es desenvolupa també la campanya *Make Rojava Green Again* (Fes Rojava verda de nou).

persona diferent, estava plena d'amor. Va aprendre kurd molt ràpidament en les formacions. Quan va arribar no parlava kurd i, tot i així, les dues ens enteníem. En el moment de l'inici de la guerra d'Afrin, jo hi anava i ella no parava de repetir: "jo també vaig a Afrin". Aleshores li deia: "no, tu no vas a Afrin!". Ella insistia, però jo no volia enviar-l'hi. Li vaig dir: "Heval Helîn, jo soc d'aquí, els meus cabells són foscos, puc passar pels controls del Règim però tu com ho faràs?, ets alta i rossa! Diran que no ets kurda". Aleshores ella es va tenyir els cabells. Quan va caure màrtir la Heval Helîn tenia els cabells negres. Nosaltres som kurdes, ella era britànica, però esborrava les fronteres geogràfiques. La Heval Helîn és un exemple de dona que pel seu afecte no mirava les fronteres. Això va tenir molt d'impacte sobre nosaltres.

Abans que caigués màrtir, la vaig anar a veure perquè vaig recordar que era el seu aniversari. Abans, a la cultura kurda nosaltres no celebràvem els aniversaris, però en la seva cultura sí que es fa. Vaig recordar que era el seu aniversari i llavors li vaig comprar un pastís amb el nom escrit. Vaig trucar a les companyes per donar-li una sorpresa. Vaig anar-hi, vam apagar la llum i vaig obrir la porta. Estava molt contenta perquè aquell any estava lluny de casa seva i no havia pogut celebrar el seu aniversari. Vam fer fotos i les vam enviar a la seva família. La Heval Helîn era una gran dona. Quan va caure màrtir em va afectar molt. A nivell internacional feia una gran feina, la seva fe en la llibertat social era gran i creia en la humanitat. La Heval Helîn és una dona que representa totes les dones; ser dona és això.

Carta a la revolucionària Helîn Qereçox

"Helîn o Anna, perquè sé que t'agradaven els teus dos noms, eres com el sol. Irradiaves llum i calor, donaves vida a totes aquelles persones que es creuaven en el teu camí, i per això totes les persones que et van conèixer t'estimaven, t'admiraven. Jo t'admirava, Helîn, pel teu caràcter fort i amorós, la teva visió positiva de la vida, la teva enorme força de voluntat, perquè no

vas claudicar ni per un sol moment en els teus objectius. Admirava la teva ètica, mai menties en les teves opinions encara que fessin mal, mai vas acceptar una injustícia, mai vas callar quan consideraves que alguna cosa no era correcta. Sempre vas buscar acostar-te a la Veritat: llegies, aprenies, escoltaves. Tenies una ment oberta; posaves en dubte els preceptes més bàsics, mai donaves res per fet, i buscaves sempre un nou significat a la vida. Cuidaves les teves companyes i les amigues, donaves sentit real al concepte de Suport Mutu.

La Helîn era una revolucionària. La Helîn era una anarquista, però sobretot era una dona lliure. Vas venir a Rojava per lluitar per l'alliberament de totes les dones del món, i vas lluitar en totes les àrees de l'autodefensa. Vas lluitar contra les idees retrògrades i masclistes, vas lluitar amb un kalàixnikov a la mà, vas lluitar per aprendre la llengua, la cultura i les tradicions d'aquesta terra, vas lluitar contra la part de la teva personalitat sobre la qual el capitalisme havia influït, vas lluitar per ser més lliure i per fer més lliures tots els éssers vius d'aquest planeta. I has vençut en totes aquestes àrees, ningú no pot negar la teva victòria.

Helîn significa "niu" en kurd i no hi havia un nom millor per a tu, ja que estant al teu costat tothom podia sentir-se com a la llar, en un lloc segur, confortable. Creaves família allà on anaves, la família que totes volem construir, entre persones que s'estimen, que es cuiden i que es donen suport. Et deies de cognom Qereçox en honor a les màrtirs que van morir sota les bombes de l'aviació turca, just en el moment en què arribaves a Rojava. Qereçox és la muntanya prop de la frontera de Semalka, frontera que divideix artificialment Rojava i Başûr.

A la teva família, a les teves amigues i amics, a les teves companyes, només us puc dir que he tingut l'enorme sort de conèixer la Helîn, i sé que vosaltres compreneu del que estic parlant. Us acompanyo, encara que sigui des de la llunyania, en el dolor i la ràbia que la seva mort ha portat.

Helîn, tu seràs el meu camí. Ara no m'he de sentir més perduda. Cada vegada que les forces de l'estat, el patriarcat i el capitalisme intentin influir en mi pensaré en tu, i seràs la meva

llum per continuar sempre endavant; com tu sempre ho vas fer. Helîn, el teu assassinat només em dona més força i em genera més ràbia. El dolor no em cegarà, només em farà més forta. Sé que seguint els teus passos estic en el camí correcte, el camí cap a la llibertat, que sempre va ser el teu camí.

T'estimo, Helîn,

Arîn, 19 de Març de 2018"

Delegació de Mares per la Pau

L'Institut Andrea Wolf, en col·laboració amb Kongra Star, va organitzar la primera quinzena d'octubre de 2018 una delegació de set dones europees (dues franceses, dues alemanyes, dues espanyoles i una italiana). Aquesta delegació va ser especial perquè aquestes set dones eren mares d'algunes internacionalistes que estaven en aquell moment a Rojava. L'objectiu de la Delegació de Mares per la Pau era conèixer de primera mà la situació de la zona, -especialment la de les dones i els seus fills i filles, primeres víctimes de la guerra-, així com solidaritzar-se amb les dones desplaçades d'Afrin, valorar-ne les necessitats i les de les famílies perquè, en tornar als seus països d'origen, es poguessin obrir vies de cooperació i suport.

Delegació de Mares per la Pau

La meva motivació per anar a Rojava va ser doble; d'una banda volia saber on i com vivia la meva filla i entendre en el mateix terreny allò que l'havia portada a ser-hi. Em sembla quelcom legítim com a mare. A la vegada, ja coneixia força sobre la història del poble kurd i sobre la revolució social que s'estava desenvolupant a Rojava i volia comprovar de primera mà com estaven les coses allà en relació a l'alliberament de la dona i el desenvolupament democràtic, i viure-ho en directe, no només a través de la premsa. A més, em sentia molt commoguda per la tragèdia d'Afrin. Volia, com a mínim, expressar la meva solidaritat a les desplaçades cara a cara. També volia sentir el seu dolor i la seva esperança, per després, en tornar a la meva ciutat, poder difondre des del cor el que estava passant allà.

Bé, hi ha una tercera raó més idíl·lica: com a antropòloga i europea, visitar Mesopotàmia era especial. Estar on es va iniciar la història de la meva cultura em resultava summament atractiu: creuar el Tigris, mullar-me els peus a l'Eufrates, veure la immensa plana plena de *tells*[210], amb tanta història sota la sorra, és esglaiador.

Per unes i altres raons, sempre que recordo Rojava -i és a diari- em sento agraïda per l'oportunitat de formar part de la delegació. Les dificultats que vam tenir per arribar-hi, les complicacions burocràtiques, la calor, la manca de les comoditats a què estem acostumades aquí, tot això va deixar de tenir importància tot just creuar el Tigris. Van ser tantes les impressions, moltes d'alegres però també d'altres molt doloroses, que em sentia com a "Alícia al País de les Meravelles": un tobogan continu d'emocions. És una experiència que recomanaria a tothom, i que repetiria sense dubtar.

Em va impressionar cada minut, cada imatge: les nenes corrent i rient als carrers, la convivència amb les famílies, la determinació amb què s'expressaven les companyes de Kongra Star, de Jineolojî; totes aquelles dones que mostraven els seus sen-

210 **Tell o Til**: "turó" en àrab. Molts pobles a Rojava estan construïts al costat de turons que clapegen l'extensa plana del territori. Es pot veure que aquests turons no formen part de la geografia natural de la regió, sinó que són producte dels milers d'anys d'assentaments humans.

timents amb tanta naturalitat, tremendament conscients de la responsabilitat assumida amb la seva societat, i la seva capacitat per trencar amb les normes que es donaven per fetes.

Em va impressionar tanta generositat en la precarietat, l'hospitalitat aclaparadora, les abraçades en arribar i als comiats, com si fossis una vella amiga que torna a casa després de molt de temps. També, l'orgull per la seva terra, les ganes d'emprendre, de desenvolupar coses noves sense oblidar les tradicions ni la Natura. Tot i la destrucció, la manca d'infraestructures, la brutícia i la lletjor d'alguns racons, Rojava té alguna cosa que atrapa. Em vaig enamorar de Rojava.

Durant la seva estada, la Delegació de Mares per la Pau va visitar diferents organitzacions de caràcter divers. Entre elles el Comitè de Desplaçades d'Afrin a Kobanê, Kongra Star, les acadèmies de Jineolojî a Hesekê i Dêrîk, l'Institut Andrea Wolf, la Mala Jin de Qamişlo, la Parastina Jin a Kobanê, el poble de dones de Jinwar, etc. També van anar a visitar les famílies desplaçades d'Afrin que residien en aquell moment a Tell Tamer.

Heval Konsu

...der reunir-nos dues vegades amb persones desplaçades ...: una vegada a Kobanê i una altra a Tell Tamer. L'ex...ia a Tell Tamer va ser molt dura i, alhora, entranyable; ... encongir el cor. Els relats de la fugida des d'Afrin, ...ries patides, les necessitats per mantenir les filles, les finestres necessàries per a l'escola. Pensava en les moltes coses que aquí ens sobren i com d'enutjades estem perquè l'estat no ens facilita això i allò! I elles treballant colze a colze, maó a maó, sempre amb l'esperança de tornar a casa seva a Afrin. Aquests dies me'n recordo molt, perquè Turquia i els seus mercenaris estan bombardejant Tell Tamer. On hauran anat ara? Hi haurà finestres a l'escola?

A Kobanê, al Comitè de Desplaçades d'Afrin, vam conèixer el pare de la Şehîd Barîn Kobanê. Em van impressionar la seva fortalesa, la seva dignitat, les seves expressions d'amor profund i respecte per la seva filla. Vaig pensar que era un pare com una

mare, i que això també ho està aconseguint aquesta revolució: que alguns homes obrin els seus cors com a dones.

Les mares de Rojava són dones molt fortes, amb molta decisió i fermesa. Hi va haver tres situacions que em van mostrar la mesura de la capacitat d'aquestes dones per carregar a les espatlles amb un canvi social paradigmàtic:

Les mares que gestionaven la Mala Jin de Qamişlo, amb una claredat de ment i capacitat per mediar en els conflictes familiars que ja voldríem aquí, i en un entorn tan ferotgement patriarcal. Aquestes dones van estar creant les bases per alliberar les dones durant molts anys, en temps de la repressió del Règim Baas; un enorme exemple de resiliència.

Les dones àrabs que vam conèixer a Hesekê, on estaven participant en una formació de Jineolojî. Procedien de Raqqa i ens van explicar alguna història terrorífica de quan el Daesh hi tenia la capital. Una d'aquestes dones havia desafiat el seu marit per anar a la formació i havia perdut el seu estatus familiar, però tenia molt clar el que havia de fer amb la seva vida.

I la Leyla. El meu altre jo. L'altra mare de la meva filla. Sempre estaré en deute amb ella.

Experiències internacionalistes a la Revolució de Rojava

Moltes companyes internacionalistes que van viatjar al nord i l'est de Síria van anar-hi amb una infinitat de preguntes: què significa una vida lliure? Com s'organitza una societat? Què podem aprendre de la revolució de les dones? I per descomptat també els van fer moltes preguntes: per què vau venir aquí? Com percebeu ... Com són les lluites? Aquest intercanvi de parers, ...xperiències han obert el pensament i els cors de les ...nacionalistes que van ser a Rojava.

Heval Bêrîvan (Escòcia)

Com molta gent, vaig sentir que a Rojava s'intentaven posar en pràctica coses en què jo havia cregut durant molt de temps.

Encara que seguia creient-hi, havia perdut l'esperança que fossin realment possibles. Per descomptat, no tenia una idea clara d'on posar la meva energia. No sabia com començar a construir, donar suport o formar part de moviments que fessin aquests passos. Tenia molta ràbia, empenta i energia, però sentia que no sabia cap a on dirigir-la.

Volia aprendre de la realitat del projecte de Rojava, no de la imatge que se'n pot obtenir des de la distància. De fet mai vaig imaginar que fos perfecte i aquesta és una de les coses que em va atreure. Volia conèixer les dificultats a què s'enfrontaven, així com la seva bellesa i èxits, en part perquè aquests èxits podien semblar realment llunyans en el meu propi context.

També em vaig inspirar en altres internacionalistes que hi havien estat abans. Una companya propera va viatjar a Rojava i va caure màrtir durant la invasió turca. Ella i d'altres com ella van fer que semblés possible i real que s'hi pogués anar i ens van acostar molt més la revolució.

No m'imaginava que la meva presència allà suposaria una gran diferència per a la revolució. Em considerava afortunada pel fet d'anar-hi i aprendre. En certa manera, sentia que havia de ser com una esponja o un gran quadern obert, disposada a absorbir tota la informació possible, i després emportar-me-la i esbrinar com aplicar-la a altres llocs. Hi ha quelcom de cert en això, però crec que també era jo qui veia la revolució d'allà i la de casa com quelcom separat, i tractava de trobar respostes mecàniques i pràctiques a qüestions que en realitat són molt més grans.

Encara que vaig anar-hi buscant respostes pragmàtiques, el que sembla que més ha canviat en mi és molt més intangible. Tot i haver perdut companyes, haver vist i sentit coses difícils, haver estat pressionada de formes que no esperava i haver vist molts problemes i qüestions dins de la pròpia revolució, tinc un sentit de l'esperança molt més ferm que abans.

També estic més decidida i compromesa. Em prenc seriosament a mi mateixa com a revolucionària, cosa que ha canviat la meva manera de viure i de participar en la lluita. També em

prenc de debò a qualsevol que digui que és una companya i tot allò que fem. Ja no tracto les nostres accions amb cinisme o amb una sensació de desesperança oculta per la ironia. Em sento molt més connectada a la lluita internacional. Ho sento de cor, però també a la pràctica sé que continuaré treballant amb el Moviment de Dones del Kurdistan mentre visqui.

Heval Barîn (Catalunya)

aig conèixer el Moviment d'Alliberament del Kurdis- a de les primeres coses que em va cridar l'atenció va ı es transmetia la situació durant la guerra per l'alli- nt de la ciutat de Kobanê. Abans d'aquesta data, honestament, no coneixia gaire la feina i la història de la població kurda. Kobanê va ser un tema de debat en molts espais on militava aleshores. Des d'allà vam començar a conèixer la resistència i la trajectòria de les revolucionàries kurdes. Havia florit una revolució, i la sang i l'esforç de les dones era la primera línia del front ideològic de tot un moviment.

Vaig sentir que n'havíem d'aprendre, que havíem de participar-hi. Vaig sentir que ens estaven enviant una proposta a totes les altres dones del globus, i vaig pensar que la meva responsabilitat passava per analitzar la inspiració tan gran que em produïa llegir-les, veure-les, descobrir la seva història, que algunes vegades, em recordava a la de les nostres àvies al 36, a la resistència contra les tropes feixistes, a Catalunya i al territori ibèric. Vaig sentir esperança.

Crec que vaig arribar a Rojava per elles, per les dones. Volia comprendre més què vol dir una proposta després d'alliberar un territori. Moltes vegades pensava que políticament les nostres propostes eren vàlides a l'hora de lluitar, però tenia dificultats per analitzar quina seria la nostra proposta després de, hipotèticament, haver fet la revolució. Discutíem sobre Confederalisme Democràtic: com seria a la pràctica? Com seria la participació de les dones? Com conduir tot un poble sense estat a la construcció d'una societat més lliure, revolucionària? Com analitzaven la identitat d'un poble que n'estava desposseït? Com es defensaven de l'enemic?

Viure un temps a Rojava m'ha permès retrobar-me a mi mateixa i poder obrir més la ment i el cor, des d'un punt de vista personal i col·lectiu. No vaig anar-hi per buscar aventures, no vaig anar-hi a buscar eines que em complaguessin. Vaig anar a la recerca de la llibertat, a la recerca del significat de la camaraderia i del sacrifici, vaig anar-hi per aprendre. Vaig aprendre a estimar de manera diferent, vaig aprendre a sentir les altres, a defensar la terra i les persones que hi habiten. Vaig obrir tant el meu cor que sento que una part de mi pertany a aquelles terres. Vaig trobar-hi alegria, vaig trobar-hi història i resistència, vaig trobar-hi inspiració. També vaig trobar-hi la por de la mort, m'hi vaig topar en cementiris i a zones de conflicte però vaig prendre la decisió ferma d'aprendre i participar. La resistència de les kurdes i les àrabs del territori va penetrar dins del meu ésser, les vaig sentir, les vaig escoltar, vaig aprendre d'elles, les vaig estimar i em van fer ser quelcom més. Soc conscient dels meus privilegis com a blanca i europea, però vaig sentir la passió per la lluita, vaig sentir la responsabilitat, la que tant anava buscant anys enrere en les meves pròpies lluites al territori al qual pertanyo. Vaig trobar la pau amb mi mateixa enmig d'una guerra. Perquè vaig canviar la por a la mort per la por d'estar morta en vida. Vaig trobar el lloc on poder confrontar-me amb la lluita per la vida, amb la meva educació dins del sistema capitalista i patriarcal. Vaig canviar la meva mirada cap al món en general. No voldria ara, que he tornat, no poder complir les promeses que vaig fer a les que lluiten. Ho vaig veure, la lluita per la vida es desenvolupa des de l'amor, així que vaig aprendre a estimar d'una altra manera, lluny d'expectatives patriarcals i dominants.

La manera com es vivia, al principi va ser com un gerro d'aigua freda. Amb el no-res construeixes el tot, i amb el tot construeixes compromís. Tot o res. Vaig haver de reaprendre a viure en col·lectiu, a valorar tots els moments amb les companyes com si fossin els últims, a deixar les meves necessitats personals de banda per analitzar-les i reconstruir el pensament comú. Després de viure d'aquesta manera, vaig entendre com n'és d'important intentar viure a Europa de la mateixa manera: estimar les altres de manera col·lectiva, criticar-nos quan és necessari i ajudar-nos a ser millors companyes les unes amb les altres. El

> meu entendre del compromís va canviar totalment, així com el significat de la dedicació a la lluita. Les tornades al capitalisme sempre són dures. Després d'un temps, em vaig adonar que no voldria tornar a integrar ni la meva ment ni el meu cor al capitalisme i al patriarcat; tot i ser conscient de la seva influència, lluito per mantenir dins meu l'essència del que vaig compartir a Rojava. Parlar-ne em fa sentir que fem perdurar la història.
>
> Tot el que he après he de conservar-ho en els meus pensaments i actes per perpetuar tots els aprenentatges i no deixar que em venci el sistema. De vegades és dolorós en el transcurs del dia a dia. El liberalisme s'apodera de les nostres vides, però si quelcom em va canviar a Rojava va ser el fet de no oblidar mai com n'és d'apassionant la vida quan es lluita per ella. Tinc milers de referents en els meus records, elles em travessen i fan que no em conformi amb mi mateixa ni amb els mètodes que ens va deixar erròniament el capitalisme. Comprometre's i creure en el transcurs de la història per a mi ara vol dir dedicar tot el que puc a les altres. Vaig aprendre a pensar en el futur des del col·lectiu, des del comú i la responsabilitat. Potser moltes de nosaltres no serem testimonis dels canvis que s'experimentaran aquí, però hem de lluitar fins i tot més durament per crear aquest context i aquesta agitació, perquè caigui quan caigui el poder, les que puguin viure aquell moment, sentin que nosaltres continuem amb elles.

Un dels canvis més importants per a moltes companyes que van viatjar a Rojava és la manera de veure, entendre i participar de la lluita internacionalista. Concloure que no existeix la lluita d'aquí i d'allà, sinó que tot està connectat, es retroalimenta i s'enforteix recíprocament. Entendre que l'enemic actua a escala global i que, per tant, la resistència també ho ha de ser.

Heval Bêrîvan

enso en la "Revolució de Rojava" com una cosa indet. La veig com una expressió de quelcom universal. Un t en una llarga història i un lloc on les llambordes s'han ines i l'herba s'ha obert pas. La revolució ha de ser global, o mai no funcionarà, no tindrà sentit. Des d'aquest punt de vista realment totes estem estirant de la mateixa manera.

Tenim els mateixos problemes i la mateixa bellesa, encara que en diferents combinacions. Els sistemes contra els quals lluitem són tots globals. El capitalisme i l'estat estan coordinats a tot el món a nivells que amb prou feines comprenem; així que qualsevol lluita contra ells també ha de ser coordinada.

De vegades es tracta simplement de canviar la manera com et veus a tu mateixa. Pot ser que no duguis a terme accions dràsticament diferents, però veure't com a part d'una xarxa global de companyes fa que ho vegis tot d'un color diferent. Sense això, et pots sentir sola, pots acabar intentant reinventar la roda. I el que és més important, pots acabar encallada en els teus paradigmes i perspectives, sense veure altres punts de vista sobre el món. Especialment per a les persones que creixen en països imperialistes, hi ha un perill real respecte això. Hem de ser capaces de sortir de les concepcions colonials, imperialistes i burgeses del món o no podrem lluitar per la nostra pròpia llibertat ni unir-nos a la lluita per la de les altres. Si no tenim un enfocament internacionalista ens resultarà molt més difícil fer-ho.

Tot això a la vegada és l'internacionalisme per a mi ara. No significa abandonar allò local, allò immediat. El tipus d'organització política de base al teu entorn immediat continua sent el cor palpitant de qualsevol lluita. Però l'internacionalisme és la sang que bombeja aquest cor i porta l'energia de banda a banda.

Necessitem desenvolupar millors pràctiques de crítica que no destrueixin sinó que construeixin. Hem de ser capaces de ser honestament autocrítiques sobre els punts en què els nostres moviments estan fallant, i estar disposades a fer canvis, fins i tot, quan siguin difícils. Hem d'estar preparades per treballar amb més grups i persones. Em resulta molt interessant que molts grups que normalment no treballen junts cooperin quan es tracta de la solidaritat amb el Moviment d'Alliberament del Kurdistan o la Revolució de Rojava. Això demostra que quan tenim l'esperança que quelcom inspirador pot passar realment, i quan podem posar-nos d'acord respecte un objectiu que és més gran que nosaltres i empènyer juntes, podem trencar els patrons de manca de respecte i sectarisme. Però quan no ho tenim, de vegades ens costa cooperar a nivell nacional, i molt més des del

punt de vista internacional. L'internacionalisme és una gran oportunitat per construir també això entre nosaltres. Hem d'estar disposades a comprometre'ns i a fer sacrificis. No amb fredor ni per un sentit del deure cec, sinó perquè ens sentim motivades a fer-ho en veure un indici d'allò pel que estem lluitant, que fa que valgui la pena. Hem d'estar disposades a debatre i assumir la responsabilitat del futur.

Heval Barîn

…acionalisme és, per a mi, una de les bases per a la llui… …a el poder. És la capacitat d'empatitzar i sentir teves … lluites que es desenvolupen a altres llocs; d'assumir la …abilitat de l'acció, la consciència i el reconeixement de …es que s'alcen i s'organitzen contra sistemes opressius i règims totalitaris. Rojava em va ensenyar la germandat entre pobles. A Rojava es mira altres moviments i llocs on hi ha resistència. Vaig entendre que és fonamental aprendre i participar en lluites d'altres territoris per créixer com a revolucionàries, així com per compartir i entendre els motius i mètodes dels diferents llocs. La solidaritat és quelcom principal entre les oprimides, però no n'hi ha prou només amb tenir aquest sentiment, cal fer-lo real i intentar desenvolupar-lo, d'una manera que les fronteres físiques que han creat els poderosos es tornin febles i poroses. Cal sentir cada poble oprimit com un de propi. Encara que no conegui companyes que lluiten en altres parts del món, encara que no hagi pogut anar a l'Amèrica Llatina, a Àsia o a Àfrica, no vol dir que la seva lluita no sigui la meva, ha de ser també la meva. Una única lluita contra el sistema capitalista i patriarcal. Internacionalisme és sentir les que tens al teu voltant, encara que estiguin a centenars de quilòmetres; és estimar la vida i lluitar per ella.

La lluita internacionalista és important per crear unes estructures fortes ideològicament contra el sistema dels poderosos. Els estats practiquen l'aïllament dels pobles, les cultures i els individus; dissenyen una forma de vida en què ens separem les unes de les altres. L'internacionalisme té la capacitat de trencar aquesta lògica liberal; construeix un sentit en les nostres vides i la nostra resistència. Hem d'entendre que res no està aïllat. Quan s'aïlla un territori, matant-lo de gana, explotant les seves

terres, matant les seves arrels, cal assenyalar els que ho executen i els que avalen i possibiliten que això passi. En aquest punt és quan l'internacionalisme ha de tenir la capacitat d'actuar a cada racó d'aquest món, apostant per assenyalar i atacar aquestes accions, els seus col·laboradors i responsables. Els nostres enemics van crear eines i estructures per matar-nos, per destruir les nostres esperances. Si ells es van organitzar per controlar la vida, hem de ser capaces d'analitzar els nostres privilegis, renunciar-hi i contribuir a la lluita global sigui on sigui: aglutinar les forces, els aprenentatges, construir vincles i enfortir lluites d'altres llocs. Vaig entendre que, com a internacionalista a Rojava, era on havia de ser. Vaig veure, vaig aprendre i participar d'un moviment que es fonamenta en l'internacionalisme per crear llaços amb altres resistències, contextualitzant en el propi territori les seves necessitats.

Aquí sento l'essència de reconèixer les diverses lluites com a pròpies, de recordar més sovint els nostres objectius i la nostra elecció de vida, i compartir-ho des del punt de vista territorial i internacional. Als nostres territoris, després de diverses crisis econòmiques i socials, la maquinària del poder va continuar avançant però també es va desenvolupar la solidaritat i la cura entre comunitats. Aquestes crisis no són locals, són mundials. La misèria no entén de fronteres. Per això precisament, si als nostres territoris ens mirem les unes a les altres i ens reconeixem en el mateix costat de la barricada, podrem ser capaces de desenvolupar amb la mateixa passió en altres llocs aquests mateixos sentiments i moments de lluita. Crear una línia del front que camini cap endavant, no que destrueixi el seu interior. A l'enemic li van bé les divisions internes, les fractures i la incapacitat per superar moments repressius. L'origen i la pertinença, la germandat i la responsabilitat, la conservació de les diverses cultures i històries, tradicions i rituals ens ajudarà més a conèixer-nos entre els pobles en lluita. Com a eina del passat i per al futur, l'autodefensa en forma col·lectiva seran les antigues i noves pedres per construir un camí amb més solidesa i resistència davant del capitalisme i el patriarcat.

L´internacionalisme de les dones és un punt d'inflexió molt important. El patriarcat és una realitat d'opressió comuna a tot el món encara que es manifesti de diverses maneres a cada lloc. És per això que afirmem que la lluita contra el patriarcat és indispensable per a un alliberament de tota la societat.

Heval Bêrîvan

quest punt on crec que és realment important aquest ıvi, tant per trobar un terreny comú com per ampli- les nostres perspectives. El patriarcat ha existit a tot lmenys durant els darrers milers d'anys. Podem com- millor quan veiem totes les formes diferents en què expressa. I el que és més important, som més fortes com a nes quan veiem totes les maneres diferents en què les dones poden organitzar-se i s'organitzen a tot el món.

L'internacionalisme de les dones i la recerca d'un terreny comú no vol dir ignorar totes les coses que ens fan diferents. Sovint aquestes coses estan relacionades amb l'opressió, com ara la raça, la classe, la sexualitat i l'expressió de gènere, i totes les diferents formes en què els nostres cossos i el nostre ésser han estat mapejats en la violència sistematitzada. Seria erroni i perillós dir que només perquè totes formem part de l'àmplia i bella identitat de les dones, no existeix això diferenciador entre nosaltres. Però lluitar contra aquestes coses també hauria de ser precisament la nostra motivació. Si ens prenem seriosament la lluita internacionalista de les dones, ens veiem immediatament empeses a examinar els desequilibris de tots els tipus d'explotació sobre les dones; per exemple, les nostres històries colonials. Si posem la nostra lleialtat en totes les dones, no només en les que són com nosaltres, l'internacionalisme de les dones és una "pendent relliscosa" cap a la revolució global!

A cada sistema de dominació, a cada racó d'aquest món, el capitalisme i el colonialisme han atacat les dones i aquelles que surten de la seva lògica binària patriarcal. Identificar aquests mecanismes ens converteix en enemigues frontals del sistema. Però no n'hi ha prou només de visualitzar-los, sinó que també cal derrotar-los i desenterrar-los, fer públiques les seves eines i la seva ideologia i unir-nos per a la nostra autodefensa. L'internacionalisme de dones crea una línia de front capaç de confrontar la dominació, els nostres entorns i el patriarcat interioritzat als nostres propis éssers. La mentalitat amb què algunes hem estat educades s'insereix dins de les nostres personalitats, de manera que així intenten crear en nosaltres éssers tranquils i adequats a les seves normes.

L'aprenentatge col·lectiu d'altres lluites, reconèixer aquests eixos de poder i menystenir-los, seran les claus principals per a una lluita internacionalista de dones. Cal mirar-se les unes a les altres, reconèixer que la mateixa opressió de gènere, classe i procedència, és compartida a tots els carrers, valls i ciutats, muntanyes i pobles. Compartim una opressió específica, de maneres molt diferents de vegades i amb diferents conseqüències, però en reconèixer aquest càstig, recuperem la força i el sentit de la connexió i l'amor a companyes que lluiten en altres llocs. Cal recuperar els valors col·lectius de les societats matriarcals, dels clans en els quals qui cuidava i defensava el poble no tenia una mirada productivista ni individualista. Aquesta és la mirada dels homes que no renuncien al seu patriarcat ni a les estructures jeràrquiques.

El feixisme va voler aniquilar tota organització autònoma de les dones, va voler fer trossos la nostra capacitat de solidaritat de les unes amb les altres. Desitjava aïllar-nos per així fer-nos més febles davant d'ell. Va crear la competitivitat entre nosaltres, els cànons de bellesa, les estructures familiars i se'ns va destinar a la feina de tenir cura de la llar i dels fills. Se'ns va imposar la vida dedicada als altres, sense tenir temps per a nosaltres mateixes i reproduint aquests rols, que el patriarcat va dissenyar per a nosaltres, sense el nostre consentiment.

L'Internacionalisme de les Dones ens ha fet créixer, aprendre i ser més conscients que la manera d'estimar la vida la definim nosaltres, així com la manera de reconèixer-nos i lluitar per cada dona que és esclava del poder. Si cadascuna de nosaltres pren la mateixa decisió, reconeix les companyes zapatistes, les vaguistes a Àsia, les que defensen els seus territoris a l'Àfrica, les que fan florir les seves pròpies muntanyes al Kurdistan, les que dins del capitalisme organitzen xarxes de suport mutu; si sentim que pertanyem a tot un moviment i el fem créixer, farem de l'internacionalisme una de les eines per ser més fortes, per crear espais de vida i lluita col·lectiva. Aleshores podrem redefinir qui som i serem més conscients dels nostres orígens.

Si creem aquest sentir col·lectiu, aquestes noves eines que surten de la lògica patriarcal, recuperarem una manera d'estimar i lluitar que va ser aniquilada; i en ella ens reconeixem, ens donem espai, ens unim i ens plantem davant dels enemics de la llibertat. Penso que crear unitat entre diferents fronts de dones serà la base de les nostres eines per al nostre propi alliberament i així donarem llibertat als pobles oprimits.

CAPÍTOL 19

Jinwar, el poble de les dones

> "Al nostre país, el Kurdistan, les petjades de la civilització de les dones i les seves venes de resistència són encara vives en la cultura, els pobles i les regions. Volem connectar de manera específica la civilització de les dones amb la Revolució de les dones a Rojava i omplir una altra vegada de llum el coneixement de les dones sobre la vida i la llibertat. Avui, per a la societat del Kurdistan i per a les que estimen aquest país, la continuïtat històrica de la dona deessa en un lloc que porta nom de dona, es converteix en un àmbit de la *Xwebûn* de les dones." [211]

El poble de dones de Jinwar, situat prop de la petita ciutat de Dirbesiyê, a l'oest de Qamişlo, és un dels projectes més importants que han sorgit de la revolució de les dones al nord i l'est de Síria. L'objectiu és que les dones puguin construir una vida autònoma, autosuficient i comunitària basada en el paradigma del Confederalisme Democràtic. Jinwar és un projecte holístic, que intenta abastar totes les àrees de la proposta política de l'AANES. Al poble viuen dones de procedència diversa i cadascuna té una història que l'ha conduïda fins allà. Algunes dones van perdre els seus marits i part de les seves famílies en la lluita contra l'Estat Islàmic i van arribar-hi amb els seus fills i filles. Per altres, fer el pas d'anar a Jinwar va significar la ruptura amb relacions violentes i amb les estructures familiars patriarcals. Altres cercaven la seva independència i una vida alternativa al matrimoni. El poble consta de 30 cases fetes d'argila a la manera tradicional de la regió i al centre del poble hi ha una gran cuina comuna on es cuina per a tota la comunitat. També hi ha una escola primària, una acadèmia de dones i el centre de salut Şîfajin. Hi ha una fleca, una botiga, arbres fruiters, un gran hort i espai per als animals. De fet, Jinwar neix d'una utopia que es

---

211 Extracte del Contracte Social de Jinwar.

va fer aventura; neix d'una idea que es va fer realitat. Així va començar la història de Jinwar.

Heval
Rûmet Heval

e de l'Acadèmia de Jineolojî i del Comitè de Cons- de Jinwar: Jinwar és una llarga història que té l'origen el d'una vida lliure. Rêber Apo va escriure en les seves s: "perquè la societat sigui lliure, les dones han de ser Quan vam conèixer les idees de Rêber Apo i quan vam mirar cap a la societat ètica i política, ens en vam convèncer immediatament. Aquestes són les idees en què creiem i que prenem com a base. Volem promoure la Modernitat Democràtica; un nou ordre, un nou sistema, una alternativa a la Modernitat Capitalista. I Jinwar és això.

Ens preguntem: què cal perquè les dones visquin lliurement? En quina mesura les dones són lliures? Les dones poden lluitar lliurement, les dones poden liderar una lluita democràtica, convocar manifestacions, fer reunions. Les dones podem fer qualsevol cosa. Aleshores, per què no hi hauria d'haver un lloc per a les dones? A la història del Kurdistan i de l'Orient Mitjà, les dones es van organitzar autònomament per primera vegada a les muntanyes. Aquesta forma d'organització autònoma no existia prèviament. Abans, les dones vivien entre la societat amb els seus pares, avis, oncles. Jinwar és un model per a nosaltres que ens diu: les dones poden viure autònomament. Ho veiem a les muntanyes, a la guerrilla, però com seria en el marc de la societat? Com podrien les dones viure de forma autònoma entre la societat?

Algunes dones deien: "si les dones tinguessin un lloc on poguessin viure juntes, podríem canviar més coses". No seria possible construir un lloc per a les dones? Rêber Apo va proposar construir una ciutat de dones. Una ciutat d'Ishtar. Va ser sobre aquesta base que vam discutir la idea d'un poble de dones amb les diferents institucions de dones i Kongra Star. Van ser debats bonics i molt inspiradors que van durar tres o quatre anys. Així, les arrels d'aquesta idea es van fer més fortes i profundes. Després, en el context de la Revolució, es va prendre la decisió de construir el poble. La Fundació de Dones Lliures de Rojava va dir: "aquesta és una bona idea, volem donar-hi suport." Van presentar

un model. Les companyes de Jineolojî també van presentar-ne un. El Comitè d'Economia de les dones va suggerir-ne un altre. Totes van crear projectes. Tots tres eren bons, els vam unificar i va sorgir Jinwar. Algunes van pensar en els horts, altres en les cases, altres sobre l'economia del poble i totes aquestes propostes es van combinar en un sol projecte.

Aquest projecte era molt necessari per a les dones a causa de la guerra. Als llocs on hi ha lluita també hi trobem la necessitat de construcció i de vida; no de grans cases estatals de formigó, sinó de construccions naturals, belles i adequades a les necessitats de les dones.

A partir d'aquestes primeres propostes vam sortir a parlar amb més dones: què necessiteu? Què és el que voleu? Les dones es van sorprendre molt, i van preguntar: "de debò?" I vam dir: "sí, de debò! Volem construir un lloc per a les dones." Abans de començar la construcció vam conversar amb la institució de les Famílies de Màrtirs i el Comitè de Medicina Natural. També vam parlar amb els homes sobre els nostres plans. Quan vam presentar el nostre projecte tots es van sorprendre molt i van preguntar-nos: "de debò? Podeu fer-ho?". Les dones deien: "els homes no ens deixaran fer-ho". Així que ens vam asseure a parlar amb els homes de les acadèmies, les institucions... El nostre comitè va parlar amb tots ells. Els homes es preguntaven si les dones podrien fer-ho però finalment van dir: "estem encantats. El que sigui que facin les dones serà bo. Creiem en vosaltres." També vam parlar amb els homes de les institucions religioses, perquè són els que de vegades fan que aquestes coses siguin difícils, però eren xeics[212] de mesquites democràtiques, i les converses que vam tenir amb ells i amb els partits de l'oposició també van ser satisfactòries.

Nosaltres, com a Jineolojî, és clar, també vam tenir molts debats. Com s'hauria de dir el poble? On es construiria? Com hauria de ser un poble d'Ishtar? Vam dir: "podria ser amb forma

---

212 **Xeic**: És un títol honorífic que designa el dirigent d'una tribu, càrrec que es transmet per herència paterna dins de la tradició àrab i musulmana. Aquesta figura s'implementa al segle XIX i es posiciona per sobre de la jerarquia política; és especialment discriminatòria amb les dones.

d'estrella (el símbol d'Ishtar)", però no era factible a causa de la disposició de les terres cultivables. Així que vam fer un nou disseny. La Fundació Hêvî, el comitè de l'administració de la ciutat de Qamişlo, la fundació de dones i l'equip d'enginyeria se'ns van unir per crear el projecte.

Poble de Jinwar

El 10 de març de 2017 vam organitzar un esdeveniment en el terreny on es fundaria Jinwar i vam col·locar les primeres pedres. Ho havíem preparat tot, però encara no teníem un nom per al poble. Assegudes al cotxe de camí ens vam preguntar: "què farem, com hem d'anomenar el poble? *Siyasitî*?" *Sitî* en kurd antic significa germana i *Siya* és ombra. *Siyasitî* amb la idea de "a l'ombra de la meva germana" va ser el primer suggeriment. Una altra companya va suggerir el nom d'"Amara", nom del poble nadiu de Rêber Apo, perquè abans de res és també un projecte seu. Altres companyes havien suggerit altres noms. Una companya va suggerir *jinwar* (*warê jin*, "lloc de les dones") al cotxe. Més tard vam tenir una conversa amb les altres dones del comitè, que hi van estar d'acord i ens vam decantar per aquest nom.

També vam trobar un símbol per a Jinwar, l'*hermel* (ruda siriana). En l'àmbit de la medicina, l'*hermel* s'anomena *Peganum Harmala* i es diu que s'ha utilitzat a Mesopotàmia durant milers d'anys. Té un significat cultural i medicinal important. És símbol de la fertilitat, de l'energia positiva, de la protecció i de la

dona. La planta es considera un remei per a unes 200 malalties. L'*hermel* també s'usava com a calendari. Ara es pot trobar a cases

es kurdes, àrabs, assíries, siríaques, caldees, armènies i on s'utilitza contra el "mal d'ull", per a la protecció i ornament.

Símbol de Jinwar amb l'hermel

Dones de tota la regió i d'altres països del món van participar en la construcció de Jinwar. Jinwar és un lloc d'inspiració i a la vegada un repte que envia un missatge d'esperança a tothom. Les companyes que van viure aquesta experiència no només han construït un poble, sinó un nou model de vida a estendre.

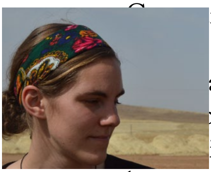

Heval Nûjîn

nya internacionalista que va viure més de dos anys a Fins i tot abans que es posessin les primeres pedres avera de 2017, es va celebrar aquí un míting el 25 de re de 2016. Es van reunir el comitè, les veïnes, diverses ions i persones interessades, i van anunciar oficialment la construcció del poble. Vam celebrar aquell pas i vam plantar arbres juntes. La data es va fixar deliberadament pel 25 de novembre, el dia contra la violència cap a la dona. Aquest fet ja era una gran declaració en si mateix, ja que el missatge que enviaven les dones deia: "construir una Convivència Lliure juntes és la millor resposta a la violència contra les dones. Significa no només condemnar la violència patriarcal, la guerra i el capitalisme, sinó fer un nou pas cap a la vida que volem viure juntes. Representa crear alternatives en el marc de la revolució de les dones, per construir un lloc que doni força i pugui ser un punt de referència per a les dones de tot el món".

Durant l'hivern es van fer molts preparatius; es va organitzar el material i es va construir la primera infraestructura perquè es poguessin fer els treballs de construcció. El 10 de març de 2017 es van col·locar les primeres pedres per als fonaments de les cases. Això va anar seguit d'un període intensiu de treball de construcció al llarg de tot l'any. Des del principi hi va haver un Comitè de Construcció de Dones. Algunes passaven al poble dia i nit, d'altres venien d'hora i a la nit tornaven amb les famílies. Així, doncs, des de l'inici aquesta va ser la base per a la coordinació dels treballs de construcció.

Vaig venir aquí el juny de 2017 i en aquell moment acabava de començar-se la feina amb els maons de tova. Ja s'havien excavat els primers fonaments, però a part d'això encara no hi havia res més. Tot era una gran superfície, calor d'estiu i molta terra vermella polsosa i seca, esgotada pels anys de monocultiu de blat sota el règim sirià. I una petita parcel·la de verdor que eren els arbres i l'hort que les dones del Comitè de Jinwar ja havien plantat anteriorment.

L'única casa que hi havia des d'abans és la que després es va convertir en una cuina comunitària. Estava plena d'escombraries, rates mortes i parts trencades de maquinària agrícola llençada feia temps. També es van construir dues petites cases temporals per a la construcció del poble; una la usàvem com a cuina. Sempre hi havia molta gent que venia a construir, així que cada dia cuinàvem per a 20, 50 o 70 persones. Al costat de la cuina hi havia un lloc ombrejat amb taules i bancs per menjar. I després una altra caseta com a oficina, un lloc on no hi havia tanta pols, per a l'arxiu o per si calia escriure alguna cosa a l'ordinador.

Teníem les nostres coses en una tenda de campanya, amb una lona i uns pals de metall i ens dutxàvem allà amb una mànega i una galleda. Al costat, a l'aire lliure, teníem un llit de ferro, com tota la gent dels pobles; allí és on dormíem. Això vol dir que sempre estàvem fora. Tot l'estiu i tota la tardor hi vam ser. A la tardor i a l'hivern es van acabar les primeres cases. Encara a mig acabar, sense pintura ni mobiliari, ens vam traslladar a una d'aquestes primeres cases. Havíem fet llits amb fusta que ens van donar. Per cert, aquest és també un punt important: moltes persones van donar materials que van ser reciclats per a la construcció. Portes velles que ja no es necessitaven, armaris vells i moltes altres coses. També armaris vells de metall per a l'escola, bancs, barres velles de metall que podien ser reutilitzades. Vam construir una gran carpa per menjar fora, amb tres capes de lona i a dins una estufa de llenya per escalfar-nos, on es cremava la llenya que no es podia reutilitzar més. Aquell mateix any vam acabar les cases, ja amb finestres, pintura de calç a l'interior, terres i mobiliari.

Treballar amb tantes dones tan diferents va ser molt bonic. Dins el comitè hi havia companyes responsables de cada tasca. Una responsable de la construcció de les cases, és a dir, dels aspectes tècnics i arquitectònics; una altra s'encarregava dels grups que venien a ajudar; una altra de la documentació del procés de construcció i els arxius; una altra de les finances; una altra de la cuina comunitària i una altra de l'hort. El treball en si es feia conjuntament, però sempre hi havia algú responsable del seguiment de cada feina. Sempre hi ha hagut aquí dones amb un ba-

gatge molt diferent. Mares, dones grans, joves amb estudis que arribaven de la ciutat, dones que havien passat tota la seva vida al poble, dones que havien estat actives al Moviment de Dones durant molt de temps, etc. La rutina diària consistia a aixecar-se força aviat i després a dos quarts de vuit venien les altres dones de la ciutat i dels pobles propers, que també formaven part del comitè. Esmorzàvem juntes i després acordàvem què calia fer aquell dia i qui ho faria. A les dotze sempre dinàvem juntes i després una altra vegada fèiem diferents tasques fins que les companyes marxaven a la nit.

El desenvolupament de Jinwar va ser i és un procés molt intens en què van participar un nombre increïble de persones des del principi. Un punt important és que els homes i les dones van treballar juntes. Per descomptat només hi havia dones al Comitè de Construcció, però sempre hi havia homes i dones dels pobles del voltant o de més lluny treballant. A causa d'això, va sorgir des del principi una connexió profunda amb l'entorn i sovint visitàvem els pobles veïns. Alguns grups van treballar de forma permanent i per un salari. Això també era necessari, en cas contrari Jinwar no s'hauria pogut construir en tan poc temps. De fet, aquest va ser un aspecte controvertit, perquè al principi el pla que teníem era construir el poble només amb dones. Però això no era realista i es va decidir que era més important construir la infraestructura bàsica perquè les dones poguessin fer el primer pas i dir: "sí, estem arribant al poble de les dones! Volem viure així!" Crec que va ser una bona decisió.

A banda dels grups que treballaven permanentment, teníem visitants gairebé cada dia que venien a ajudar. De vegades ho sabíem abans, de vegades no. Sovint estaves treballant fent alguna cosa i de cop arribaven diversos mini busos amb 50 persones de visita. Però era molt bonic, perquè sempre hi havia un anar i venir molt animat. Sempre s'ha donat per fet que la gent que ve aquí és benvinguda. Hi ha hagut molt d'intercanvi i moltes persones han portat i han adquirit coneixements i idees. Molta gent se sent connectada a Jinwar, per exemple, un dia un grup de professores va venir a fer toves. Un altre dia una unitat de les YPJ van venir i, juntament

amb un grup de dones grans del poble veí, van plantar les tomaqueres i els cogombres. Altres dies venien les assemblees de dones de diferents ciutats, famílies, veïnes, periodistes, tota mena de persones interessades.

Vam tardar dos anys a construir el poble, un any i mig en realitat. Després, pas a pas, més i més dones i infants s'hi van traslladar. Dones kurdes i àrabs, musulmanes i yazidites. El 25 de novembre de 2018, dos anys després de la primera trobada, es va dur a terme l'obertura i la finalització oficial dels treballs de construcció; però, per descomptat, la feina segueix i segueix. La idea del poble no és dir: ara està dret i no es canviarà més! El poble viu i creix cada dia amb cada dona, amb cada infant, amb cada persona que ve, amb l'arribada de cada nova estació. Sempre hi ha molt a fer i noves idees sobre què més es podria fer, què més es podria construir o canviar, i aquest procés no s'aturarà mai.

Inauguració de Jinwar

Jinwar és un espai de canvi social basat en l'esperit i l'energia de la revolució de la dona. Ha tingut molta influència en la societat en general, i particularment en els homes i dones que van treballar juntes en la realització del projecte.

Heval Rumet Heval

nicial era que no hi hagués homes treballant. Què cal per ir un poble? Les dones haurien hagut de conduir camions, n Trex, muntar barres de ferro i motlles o barrejar ciment. a algunes dones que ho podien fer, però no podien venir Així que vam dir als nostres companys que vinguessin a donar-nos un cop de mà i van dir: "d'acord, ens apuntem". Els vam avisar que si venien a treballar aquí haurien de treballar amb dones, que estarien amb nosaltres i que haurien de tractar-nos amb respecte i camaraderia, des del cor, amb un apropament sincer i paraules honestes. Els vam dir que no ens veiessin com a dones en el sentit sexual, sinó que ens havien de veure com a companyes. Moltes dones joves han treballat aquí des del principi. Quan van arribar els homes, kurds o àrabs, molts miraven les dones i els vam dir: "no, no funciona així. Aquesta és com la teva germana, no la miris així. No la miris com a home, sinó com a ésser humà." Estaven avergonyits. Ara homes i dones es poden agafar de la mà, ballar i menjar junts. Al principi no ho feien. Els homes deien: "no, no podem menjar amb les dones. I quan les dones fan toves, veiem les cames nues sota els genolls." I nosaltres els contestàvem: "bé, doncs les veus, no és pas res dolent això!" S'han produït molts canvis en la mentalitat dels homes. Ja no veuen les dones només pel seu gènere, sinó com a persones. Ja no veuen les dones com quelcom prohibit, pecaminós o vergonyós. Això s'ha aconseguit així. L'enfocament de molts homes a la feina era: "aquest és el treball de les dones i aquest és el meu treball com a home." No. Tot és feina de les dones o feina dels homes. Per què? La feina dels motors no és una feina d'homes, però com que ells hi han treballat molt, ha esdevingut la seva feina. Treballar amb l'aigua no és una feina de dones, però com que totes les dones es reunien al seu voltant, s'ha convertit en una responsabilitat de la dona. El treball s'ha tornat sexista i s'ha dividit segons el gènere.

Vam tenir discussions amb els homes, també hem passat per moments difícils. Sovint s'enfadaven i deien: "no vindrem més!" I de vegades els haguéssim dit: "doncs no vingueu!", però no ho vam fer. Després tornaven l'endemà i teníem converses normals amb ells. No és que els diguéssim: "esteu obligats a venir, són les nostres

normes i heu de fer les coses així". Ens hi assèiem, conversàvem i aquestes converses eren boniques. Els homes que han treballat amb nosaltres, segueixen tenint interès per les dones del poble, per exemple, molts dels que van treballar tenien dues esposes, o una esposa, nenes i nens. La relació d'aquests homes amb la seva família ha canviat. També els visitàvem a casa seva. Per tant, diria que en aquest aspecte l'actitud dels homes i, per descomptat, entre les dones, va canviar, ja fossin kurdes o àrabs, treballadores o del comitè, fossin qui fossin, no hi havia cap diferència. Estàvem unides.

La companya Canda és d'Afrin i viu a Jinwar des de principis de 2019. Després d'un matrimoni violent es va separar del marit en un acte d'alliberament. Té dos fills que viuen amb la família d'ell. Quan Afrin va ser ocupada va fugir a un camp de refugiades a Şehba, on es va assabentar que hi havia un poble de dones. Poc temps després va decidir venir a Jinwar.

Heval 1 Canda

u de Jinwar l'any 2020: Com a dones de Jinwar ho zem tot nosaltres mateixes, vivim i treballem juntes. s tenen cura de les ovelles, d'altres treballen a l'hort, al ı la cuina comunitària. La cuina és el centre del poble. ció de la temporada, hi cuinem i mengem juntes. De fet, passem la major part del temps juntes. De vegades fem visites a altres pobles, anem a la ciutat o participem en esdeveniments o manifestacions. Un cop al mes celebrem la nostra gran reunió del poble, on avaluem com va la vida i la feina. També portem els resultats de la reunió a l'Assemblea de Dones del cantó, que se celebra un cop al mes. Cada 15 dies tenim una reunió més petita. Compartim com és la vida, en què hem treballat cada dia, on hem tingut dificultats, què necessitem i fem plans per al futur. Quan venen dones noves llegim amb elles el Contracte Social de Jinwar, on es formula la base sobre com volem viure aquí juntes. Cada any a l'octubre se celebra la reunió anual de Jinwar, on també es renova el contracte social sobre la base de les nostres experiències.

M'alegro que les dones m'hagin donat aquesta feina de portaveu, però tinc tant a fer! De veritat! És força difícil, però per

descomptat faig tot el que cal. Soc responsable de la botiga i alhora estic ensenyant la feina de la botiga a una jove del poble perquè hi pugui treballar amb mi. Li estic ensenyant la comptabilitat. Espero que ens puguem repartir millor la feina per no tenir tota la responsabilitat jo sola, perquè també assisteixo a les reunions de Kongra Star o he de gestionar coses a l'Ajuntament de Dirbesiyê. En general, les coses van molt bé. M'alegra comprovar com es desenvolupa el poble. Al principi va ser força difícil per a mi. Tenia grans somnis i em preguntava si seria capaç de fer-ho. Amb el temps, el meu vincle amb el poble s'ha més fort.

s mesos vaig haver d'anar a Alep per un assumpte fa- entre hi era, els atacs van començar a prop d'aquí (es la invasió turca del mes d'octubre de 2019). Com que ra estava tallada no vaig poder tornar immediatament. Em vaig quedar a casa de la meva germana, però no podia pensar en res més. No podia suportar no estar amb les altres. Tan aviat com el camí va ser obert vaig tornar per defensar el poble. Jinwar és molt important per a mi.

Des de l'inici de la seva construcció, el poble de les dones a Rojava ha estat conegut a tot el món i ha establert contactes amb diferents organitzacions de dones. L'intercanvi cultural i d'experiències amb dones d'altres parts del món permet enriquir la vida al poble i inspirar projectes i lluites a tot arreu.

Heval Nûjîn

l principi moltes persones, especialment dones de di- parts del món, han vingut a visitar-nos. Han vingut tres parts del Kurdistan i de Síria, així com d'Europa, , Líban, Iran, Egipte, Japó, Amèrica del Nord, Mèxic, Argentina. Algunes van allargar més temps la seva estada i es van convertir en part de la vida d'aquí. Moltes no poden venir, però escriuen missatges o cartes, proporcionen suport material i porten la idea de Jinwar i la revolució de les dones als seus països. Especialment quan van començar els atacs a Serêkaniyê, gent de tot arreu es va solidaritzar amb nosaltres i van organitzar accions. Això va ser molt important. També tenim projectes conjunts a llarg termini, com la cooperació entre

Jinwar/*Şîfa* Jin i el *Hevrin Khalaf Heilgarten* de Berlín[213]. En el marc de la Jineolojî i en col·laboració amb l'Institut Andrea Wolf de l'Acadèmia de Jineolojî, tenim debats amb dones de diferents països. La convivència i l'intercanvi internacionalista d'experiències i perspectives són una gran força. Sabem que les nostres lluites estan connectades.

"Les habitants de Jinwar viuen segons la saviesa de la societat ecològica, democràtica i de la llibertat de les dones. Prenen com a fonaments dels seus coneixements la Jineolojî, la ciència de la dona, la vida i la llibertat, i estan en harmonia amb el Moviment d'Alliberament de les Dones del Kurdistan. Jinwar s'organitza com a assemblea i aquesta escull la seva rêveberî. L'assemblea és de les dones; els homes no poden assentar-se a Jinwar, ni prendre lloc a l'assemblea. Les dones són de diferents nacions i obertes a la multitud d'idiomes, cultures i creences."

Contracte Social de Jinwar

Educació

Heval Axîn

ıt de Jinwar: Quan les dones arriben per primera vega- ıble fan els primers passos en la seva formació. Això no necessàriament seure a llegir un llibre o rebre lliçons, l'educació no és només això. Entenem l'educació en d'ètica i principis de vida, actitud, expressió i capacitat d'organitzar-se en tots els àmbits. L'activitat de les dones en totes les feines del poble és també una forma d'educació. Venir al poble sempre vol dir aprendre.

213 El *Hevrin Khalaf Heilgarten* és un jardí d'herbes medicinals per a dones, un projecte de col·laboració entre Rojava i Berlín. Per a més informació adreceu-vos a https://www.flamingo-berlin.org/english/hevrin-khalaf/

L'Acadèmia

Acadèmia de Jinwar

L'Acadèmia de Jinwar és una part important del poble com a lloc d'educació i conscienciació comunitària. A més dels seminaris i debats sobre diversos temes, s'organitzen seminaris pràctics en funció de les necessitats i els interessos de les dones, com ara la lectura i l'escriptura, diverses artesanies, la medicina, l'ús d'ordinadors, etc. La Jineolojî és sempre una part important, és la perspectiva amb què es viu i es reflecteix la vida al poble. Alhora, a l'acadèmia també hi ha reunions on les dones planifiquen i organitzen la vida en comú.

L'educació de les nenes i els nens

Jinwar és el lloc de les dones, però és també el poble de les nenes i nens, que són més nombroses que elles. Al poble, que viu al ritme de les rialles i els plors de la infància, l'educació i la criança són temes quotidians i pedres angulars importants.

Es diu que les nenes i els nens creixen amb la cultura de les mares. Aquí és on tot comença. Quan Rêber Apo parla d'educació, ens diu: "La meva primera escola va ser la meva mare". Aquí tot el poble és una escola per a les infants; aprenen molt de les dones. Si les mares tenen una consciència forta, poden criar millor les filles, però a més d'això necessiten altres tipus de formació. Les nenes viuen, aprenen i juguen juntes. La seva naturalesa és fer amistat amb altres; aprenen de les amigues. En temps de guerra, crisis socials o quan les nenes de la ciutat creixen soles a casa, no poden establir relacions, però aquí són com germans i germanes. Es formen les unes a les altres. No fem distinció entre nens i nenes, han de continuar sent amigues fins que creixin. D'altra banda, hi ha l'educació escolar, que també és molt important. A l'escola, els infants aprenen a llegir i escriure, idiomes, ecologia, estudis socials, matemàtiques, art, etc. Però la pregunta més important és com transfereixen tot això a la vida, perquè només aleshores és realment educació.

Aquí al poble també hem començat a educar les nenes fora de l'escola. Si una infant menteix, té un problema amb la seva mare, colpeja altres infants o no es porta bé amb les d'un altre grup ètnic, aleshores som conscients que hi ha alguna cosa que va malament en l'educació i la convivència i intentem resoldre-la conversant en el dia a dia. Cal tenir en compte que la personalitat es desenvolupa i quan una nena té 11 anys té consciència de si mateixa i és important preguntar-li què vol. Per això, tenim l'Assemblea de nens i nenes de Jinwar. Una altra pregunta que sentim sovint és: fins a quina edat poden viure els nens aquí? Expulsareu els nois en algun moment? Per suposat que no. No separem els nens de les seves mares. Els nens i les nenes que creixen aquí pertanyen al poble i poden viure-hi fins que envelleixin. Volem que creixin aquí amb una ètica diferent. Quan sorgeixen problemes, intentem trobar solucions. Els joves poden anar a l'escola o estudiar fora del poble, també poden mudar-se si volen, treballar en un altre lloc o casar-se.

L'escola *Dayika* Ûweyş[214]

Escola de Jinwar

L'escola *Dayika* Ûweyş, que rep aquest nom en homenatge a la mare de Rêber Apo, consisteix en vuit edificis de planta rodona que serveixen d'aules, on s'estudien els cursos de primària de primer a sisè grau. A més de les infants que viuen a Jinwar, també hi assisteixen alguns nens i nenes dels pobles del voltant.

Mamoste Rojîn Abdallah

…ora de l'escola de Jinwar: Al principi hi havia 13 nens … aprenent kurd i àrab, ara en són més. Les seves edats …els sis als dotze anys. Aprenen idiomes, matemàtiques, … socials, música i art. Quan compleixen certa edat les …an a l'escola secundària a la ciutat. No hi ha segregació …ènere a les aules i les nenes i els nens aprenen a ser res…tuoses i amigables amb les altres.

214 ***Dayika* Ûweyş (Mare Ûweyş):** és el nom de la mare d'Abdullah Öcalan. La paraula *ûweyş* ve de l'àrab i vol dir "plena de vida".

Economia

Un altre dels pilars de Jinwar és l'economia comunal i el pressupost comú. Hi ha un gran hort, camps, arbres fruiters i oliveres, i el que se n'extreu es dedica a l'autosuficiència del poble. Els excedents es conserven, es lliuren a les veïnes i visitants o es venen al mercat de la ciutat. A més a més, hi ha un forn on es fa pa amb farina de producció pròpia, una botiga i altres projectes cooperatius.

Heval Rumet

...alisme ha convertit l'economia en industrial, de manera ...a identitat social de l'economia ha desaparegut. L'eco...no ha de tenir com a objectiu la maximització dels be... sinó que s'ha de basar en les necessitats dels individus ...ocietat.

Per exemple, què fem si tenim excedents? Els posem on calgui. Canviem el blat per l'ordi. Canviem llenties per cigrons. Si tenim molta farina, la canviem per *bulgur* o arròs. Necessitem una economia ecològica, relacions econòmiques naturals. El comerç, les finances, el deute, el sistema bancari o la borsa de valors són conceptes econòmics per als estats. Podem estudiar-los, però sabem que no són socials. Per a la societat aquí no són accessibles i no tenen cap valor.

Necessitem les relacions d'una economia ecològica on l'auto abastament sigui la base. Si es produeixen excedents, s'aprofitaran el proper any. També hi pot haver comerç, perquè les relacions entre les societats solen basar-s'hi. Així, si observem la relació entre les societats kurda i àrab, hi ha una relació cultural, una relació literària, lingüística, una relació basada en l'educació, però també una relació econòmica. Si aquesta relació econòmica és ecològica i es produeix en benefici de les societats, aleshores és gratificant. Però, què estan fent els estats ara? Comercien amb tot. Fins i tot venen la religió i el coneixement. Rêber Apo diu: "Pot ser que la ciència estigui molt avançada avui dia però per què no pot aquesta ciència alimentar la gent que passa gana?"

A Jinwar volem desenvolupar una perspectiva social i ecològica de l'economia. De fet, fins ara la nostra economia al poble

es desenvolupa molt bé perquè es troba en mans de les dones. Per exemple, els nostres arbres tenen tres anys, però tothom ens pregunta: "els vau plantar fa 10 anys? No, fa tres anys, però han crescut molt. No els abonem amb fertilitzants químics i tenen aigua neta, això és tot." L'any passat vam tenir una molt bona collita: blat, llenties i ordi. Aquest any la nostra economia es basa en la collita de l'any passat. Cada dona rep una part mensual dels ingressos de la comunitat com a salari. A més a més, tenim verdures de l'hort i cada mes distribuïm aliments bàsics. Les despeses del cotxe, del combustible, de l'electricitat i totes les altres intentem pagar-les de la nostra pròpia economia. No fem agricultura només de cara al comerç. Aquest any, quan vam fer la collita, vam recollir la palla i l'ordi per als animals. Vam vendre la palla picada, perquè en teníem massa, per poder cobrir altres despeses. Tenim moltes llenties, en guardarem la meitat per a nosaltres i l'altra la vendrem per repartir-nos els beneficis, i així podrem pagar provisions per al poble. Així, doncs, la base de l'economia comunal a Jinwar és el nostre esforç. Sovint es diu que som un exemple de confederalisme de les dones a causa de l'economia comunal i de les relacions que establim aquí.

Ecologia

L'ecologia és un pilar de la Revolució de Rojava. Sense una terra sana i lliure no hi pot haver una vida sana i lliure; per això a Jinwar es promou una manera de viure d'acord amb les necessitats humanes i de tota la natura.

Heval Rumet Heval

Quan parlem d'ecologia no ens referim només a plantar arbres. També entenem la Convivència Lliure com una forma d'ecologia; l'ecologia de l'amor. Per nosaltres, l'ecologia significa l'equilibri entre la societat i la naturalesa; una relació mútua que es complementa. És a dir, un equilibri, des dels núvols fins a l'àtom més petit, la partícula més petita. Tot està interconnectat. Creiem en això, no en la relació amb un déu, no. La nostra connexió amb la natura és allò

> diví. Tot és viu. La connexió entre l'ésser humà, el medi ambient i el regne animal és molt forta. No parlem el mateix idioma que els animals, però els nostres ulls i sentiments ens permeten comunicar-nos entre nosaltres; per exemple, respiro, prenc oxigen i part de l'atmosfera passa a ser part de mi. Tant jo com aquesta planta en formem part i un dia em menjarà, perquè quan mori, em convertiré en terra. Ens complementem i perfeccionem mútuament. A Jinwar volem desenvolupar una vida amb comprensió ecològica.

A causa de les condicions de la guerra i les destruccions anteriors causades pel Règim, a Rojava el tema ecològic és una necessitat que s'enfronta a molts obstacles. Però les dones de Jinwar no s'aturen davant de la primera dificultat i desenvolupen nous projectes ecològics amb creativitat.

Heval Nûjîn

> Les dones de Jinwar han intentat construir el poble des de zero de la forma més ecològica possible. Des del principi es van crear estrets lligams amb els pobles del voltant, que s'han fet cada cop més forts. Hi ha molt intercanvi, suport mutu, reciprocitat i aquesta és la base de la seva filosofia ecològica holística. Fins i tot abans que comencessin els treballs de construcció, es van plantar arbres i es va fer un hort perquè el sòl pogués regenerar-se i també per proveir les dones que viuen i treballen aquí. Moltes de les que venen a Jinwar aporten coneixements i experiència en agricultura. L'ús de fertilitzants i plaguicides químics, que l'Estat sirià va introduir amb la industrialització de l'agricultura, és lamentablement molt comú. Altres problemes són la sequera, agreujada enormement per la guerra i les polítiques hidràuliques de Turquia, el perill d'incendis als camps o les conseqüències del monocultiu. També ho és la tala d'arbres promoguda durant el Règim sirià.
>
> Un altre punt fonamental és la construcció de les cases. Estan construïdes amb maons de fang, que és el mètode de construcció tradicional a la regió. Estan fetes de terra, palla i aigua, se'ls dona forma amb motlles de fusta i s'assequen a la calor del sol. El material de construcció bàsic és, per tant, ecològic. Prové

dels voltants del poble i es pot renovar en qualsevol moment amb mitjans senzills. A més a més, la manera com es treballen les parets assegura que puguin respirar i que les cases es mantinguin fresques a l'estiu i càlides a l'hivern.

La qüestió de la producció i l'ús de l'energia també ha estat un punt important en els debats del comitè. La situació a la regió s'ha caracteritzat durant molt de temps per la guerra i l'embargament, fet que dificulta molt l'aplicació de mètodes alternatius de producció d'energia. No obstant això, a Jinwar hi ha alternatives i es promouen formes de producció d'energia ecològica. Com a primer pas, s'han instal·lat panells solars, de manera que una part del subministrament es basa en l'energia solar.

La Heval Zeynep sovint reuneix les nenes per anar a recollir escombraries perquè d'aquesta manera aprenguin que no es llença res a terra, i s'aconsegueixin petits canvis de mica en mica. Un enfocament ecològic, una revolució ecològica, ha de partir del poder i la vitalitat que ja existeixen: la terra, les arrels, la història de les dones i les societats democràtiques que no poden ser derrotades, així com la cerca social de la llibertat. L'ecologia ens ensenya a entendre tot allò que està relacionat, a sembrar llavors on puguin créixer bé i a recolzar allò que creix perquè segueixi creixent, així com lluitar per la unitat en la diversitat. Aquesta és una filosofia ecològica i alhora la base de la Modernitat Democràtica i el Confederalisme Democràtic. Jinwar és un lloc important per continuar desenvolupant aquest enfocament.

Salut

Centre de salut Şîfa Jin

Des de l'inici del projecte es van fer preparatius per a l'obertura d'un centre de salut especialitzat en salut de les dones i en medicina natural. Amb el temps s'han anat organitzant els primers seminaris, tractaments i estudis sobre medicina natural i el 4 de març de 2020 es va inaugurar oficialment la *Şîfa* Jin, que significa quelcom com ara "la curació de les dones".

Heval Merîwan

Doctora internacionalista i *rêveberî* de la *Şîfa* Jin l'any 2020[215]: La *Şîfa* Jin és un centre de salut i curació per a dones i nenes basat en la medicina natural i moderna, i ha format part del projecte del poble des de l'inici de la construcció de Jinwar. Així com fem amb totes les altres àrees de les nostres vides, volem organitzar i donar forma a la nostra atenció sanitària nosaltres mateixes, i esdevenir un exemple per a tots els llocs on les dones busquen alternatives als sistemes d'atenció sanitària del sistema.

---

215 Women Defend Rojava (05 d'abril del 2020). *"No hi ha res més curatiu que la llibertat" - Şîfa* Jin*, nou centre de salut a* Jin*war*; https://womendefendrojava.net/ca/2020/04/05/no-hay-nada-mas-curativo-que-la-libertad-sifa-jin-nou-centro-de-salud-en-jinwar/

El nostre objectiu és canviar la visió de la societat sobre la salut. Al llarg de la història les dones han tingut un paper important en el camp de la salut. Han recollit i transmès coneixements medicinals i els han desenvolupat i aplicat al servei de la societat, tenint cura també de la salut social. Volem continuar aquesta història i, alhora, permetre a les dones assumir un paper actiu en el camp de la salut i la medicina.

L'objectiu de la *Şîfa* Jin ja s'està començant a assolir: hi ha moltes dones de l'entorn que volen venir i aprendre perquè han escoltat que hi ha aquesta possibilitat. També estem molt contentes que diferents mares hagin dit: "vull enviar les meves filles allà per aprendre". Moltes dones que venen comparteixen els seus coneixements sobre salut i medicina natural per tal que juntes puguem desenvolupar noves maneres de curar i millorar la nostra salut.

Alhora també volem conèixer la situació de la salut de la zona per poder entendre millor quin tipus d'influències té en la salut de les dones i les infants, i així desenvolupar mètodes de tractament adequats. La nostra salut és un mirall de la nostra societat i les nostres condicions de vida. Quan les relacions entre nosaltres i el nostre entorn estan desequilibrades, això també influeix en la nostra salut. Tal com esperàvem, els problemes que porten les dones a la clínica estan relacionats amb el seu paper a casa, el paper dins la societat i també amb el tipus de vida que tenen. Moltes venen perquè tenen dolors a diferents parts del cos relacionats amb les feines que fan a casa. Venen perquè tenen mal de cap o estómac, molt relacionats amb l'estrès. La seva vida gira al voltant del seu marit i les necessitats d'ell i les nenes. Estàs cuidant de tothom i ningú no es preocupa per tu en absolut, no els importa el que t'està passant. Quan els preguntem ens diuen: "sí, per descomptat que hi ha molta feina a casa, hi ha molta pressió sobre mi". I llavors vas a un lloc on la gent se centra en allò que et passa i on et tracten bé i t'escolten i volen que et sentis millor. Un lloc on, tot i que parlem de formes diferents, ens entenem perquè som dones. Els sentiments que sorgeixen en estar juntes ja t'estan guarint perquè per un moment et sents relaxada. Una petita porta s'obre durant uns minuts i veus que

hi ha altres coses i comences a entendre què et passa. Creiem que la comprensió és la llibertat. I, per descomptat, no hi ha res que guareixi més que la llibertat. El nostre cos se sent millor; el nostre cor i la nostra ment se senten millor.

El nostre objectiu no és només el tractament que donem, sinó també crear aquest moment significatiu dins de la clínica, que és bo per a elles i per a nosaltres. La *Şîfa* Jin és un lloc on només hi ha dones relacionant-nos entre nosaltres; un lloc on construïm relacions, on parlem de la vida, de les nostres experiències i del nostre dolor. Tot això fa que la unitat entre les dones sigui més forta i que les dones que venen sàpiguen que poden tornar-hi de nou, que hi ha dones que les estan esperant. Una dona va dir l'altre dia: "potser hauria de venir a viure aquí amb tu". És l'oportunitat i la possibilitat per a les dones de sortir de casa, de relacionar-se amb altres, amb diferents tipus de dones.

A la *Şîfa* Jin treballem sis dones. Aquestes primeres setmanes hem estat treballant juntes cada dia durant moltes hores. Alguns dies són més tranquils, altres força més atrafegats. Estem molt contentes perquè l'equip està treballant molt bé. Dues de nosaltres som grans i les altres són molt joves i no han treballat al camp de la salut abans, o ni tan sols fora de casa. Així que és molt agradable veure com totes nosaltres estem realment compromeses amb la feina, com passem més hores de les que se suposa que hauríem de ser a la clínica i com realment volem que el projecte creixi. Hem posat tota la nostra voluntat en el projecte perquè no és només una feina. I estem millorant cada dia.

Les dones ens diuen: "venim al poble de les dones i no volem anar a un altre lloc". Això és molt especial, perquè és un centre de curació per a dones i nenes que vol canviar la perspectiva de la salut i vol alliberar les dones i la societat. Això és molt gran. La *Şîfa* Jin no seria el mateix si estigués en un altre lloc. És dins de Jinwar. Les dones que venen aquí venen a la *Şîfa* Jin i venen a Jinwar. Això és molt important i dona un gran significat a la clínica i a tot allò que està passant aquí, perquè al final Jinwar no és només per a les dones que hi viuen. Són totes les dones que estan al voltant i que estan connectades amb el poble, elles també són Jinwar.

Històries de vida

Una conversa amb la Zeynep

Heval Zeynep

…ra petita vivia en un poble i el meu pare em va casar …nia 15 anys, va ser dur i vaig afrontar moltes dificultats. …n volia casar. Munyia ovelles i vaques, feia pa, érem sis …es i cinc germans, als quals vaig criar. Els feia el menjar, rentava la roba i rentava els infants. Teníem cavalls i anàvem amb ells a la neu. Era pastora, una vida difícil. Per això em fa mal la cama i m'he fet vella. L'home amb qui em vaig casar era 20 anys més gran que jo. Fa 10 anys vaig dir prou! El meu marit va dir: "no te n'aniràs!", però jo vaig dir: "sí, me'n vaig!" Vaig escriure una nota tan bé com vaig poder i la vaig deixar a casa. Vaig sortir de casa, vaig deixar el meu anell de noces allà, vaig deixar el meu marit i me'n vaig anar a Mexmûr[216]. No ho sabia, però en aquell moment estava embarassada. No sabia què significava estar embarassada o tenir un fill, era molt jove. Vaig donar a llum a un nen, el Çiya, i el vaig criar sola. Va ser difícil al principi, vaig plorar molt, no creia que ho pogués fer. Molta gent em deia: "T'has de casar!" Però vaig dir: "no, no em casaré!" Ja estava farta i no volia viure amb un home. Sovint la gent deia al Çiya: "on és el teu pare? Per què no tens germans i germanes?" Però ell deia amb orgull: "tinc una mare! Mira!".

Al principi no tenia ningú, però a poc a poc em vaig fer un nom, vaig conèixer gent i després em vaig sentir cada cop millor. Vaig créixer, vaig fer més i més amigues i vaig criar el meu fill juntament amb altres mares i nenes. Vaig treballar en una escola i vaig cuidar de 20 infants, les mares no volien que marxés.

Vaig saber de Jinwar per la televisió i vaig prendre una decisió, vaig pensar: "aquí és on vull anar." Així que vaig empaquetar

216 **Mexmûr** (Campament Rûstem Cudî): campament de refugiats kurds emigrats de Bakur (especialment de Botan) a Başûr a causa de la repressió i crema de pobles per part de l'estat turc durant els anys noranta. Actualment és un poble gestionat sota el paradigma del Confederalisme Democràtic. Després de canviar set vegades d'emplaçament a causa de la repressió i la violència de l'estat turc i del Govern Regional del Kurdistan, avui dia es troba situat a 60 km de la ciutat de Hewler (Erbil), al Nord de l'Iraq.

les nostres coses i vaig venir. Molta gent em preguntava: "què hi faràs?" I els deia: "hi aniré i treballaré, veuré què puc fer, potser una botiga, un forn, cuinar, plantar un hort, treballar a casa meva". Si vivim com a dones esclaves ningú serà lliure. Hem ser lliures com a dones per mantenir-nos dempeus. Si les dones sempre es sotmeten molts homes se n'aprofitaran, ens oprimiran, fins i tot ens mataran. Les dones som fortes. Jo vaig dir: "me'n vaig al poble de les dones, no necessito res. Si tinc una manta pel meu fill és suficient. Amb més o menys coses, casa meva serà bonica".

Efectivament, venir aquí, i conèixer les dones, va ser molt bo. Totes ens ajudem les unes a les altres. La feina que fem, la fem juntes. Quan netegem les cases, per exemple, ho fem juntes. O diem: "veniu, anem al forn a fer pa o treballarem a l'hort." Aleshores ens ajudem mútuament, sense ni tan sols preguntar-nos: "podries ajudar-me?". Ho donem per fet, si necessitem alguna cosa, avisem totes les dones i ho fem juntes. Anem plegades a les manifestacions. Vull aprendre, vull fer coses, recollir festucs, decorar *kufiyas*[217] amb boletes per al poble. Vaig fer polseres i les vaig donar a les altres dones, i les que van sobrar les vam vendre a la botiga.

També muntem guàrdies nocturnes. No tinc por. No temo res. Soc una dona forta i vull que totes ho siguem. Vull estar a càrrec de la meva pròpia vida i no necessito un home per fer-ho. Vull que el meu fill sigui ben educat, perquè raoni i sigui raonable. Vull que rebi educació i vull educar-me a mi mateixa. Jo només vaig anar a l'escola uns quants anys, no sé llegir ni escriure bé. El meu pare i el meu germà no volien que anés a l'escola, però tots els meus germans sí que hi van anar. Sempre estava amb les ovelles, però em vull desenvolupar. Les dones s'han de desenvolupar, s'han d'enfortir i construir una vida en comú. Un cop em vaig dir a mi mateixa que volia escriure la història de la meva vida, com va ser la meva infància, com vaig arribar aquí. Mai abans no vaig tenir-ne l'oportunitat. Potser ara tingui sort i vosaltres escriviu sobre la meva història.

217 ***Kufiya***: mocador de diferents models i colors que s'utilitza a tot el Pròxim Orient.

Una visita a la Fatma. Records d'una vetllada a Jinwar

Una nit tres de les filles de la Fatma van venir per convidar-nos a fer un cafè a casa seva. A la típica sala d'estar, amb una catifa gruixuda, coixins a la vora i l'estufa de benzina, estaven assegudes les sis filles, la Fatma i una amiga de la filla gran. Només hi havia un quadre a les parets blanques, la foto del Şehîd Omer, pare de les sis nenes. Mentre ens assèiem, les dues filles més joves van començar a jugar amb nosaltres. Aleshores la Fatma va començar a relatar la seva història. Tot i la duresa de les seves experiències, ho relatava amb una veu tranquil·la i forta i l'ambient entre elles era molt harmoniós.

La Fatma va venir amb les seves sis filles de 3 a 16 anys de Kobanê a Jinwar. Havia passat dos anys a la *rêveberî* del cantó de Kobanê, però durant la guerra va fugir amb les seves filles per anar a Bakur durant dos mesos. La seva casa sempre va romandre tancada perquè ningú hi pogués entrar. Ella i la seva família van ser testimonis de la invasió del Daesh i també de l'alliberament. “Totes ens vam convertir en revolucionàries a Kobanê”, diu.

Quan la Fatma va ser copresidenta a Kobanê, el seu marit (que era de les YPG) ja havia caigut màrtir. Les seves filles anaven a l'escola; la més jove, la Gulistan, es quedava amb una de les germanes mentre la més gran estudiava. Quan van arribar a Jinwar només faltava un any perquè aquesta última es convertís en professora de ball.

“Les dones sovint tenen una vida difícil. Aquí no distingim entre dones kurdes i àrabs. Totes elles han experimentat molt de dolor i tenen força. Mai haguessin dit que no podrien viure sense els homes. Estic sola amb sis nenes, va ser dur, però vam treure molta força de la solidaritat entre dones. Després que el meu marit fos assassinat al front, la gent em deia: “aconsegueix-te un nou marit!” Jo els responia: “no! Hem viscut juntes durant 15 anys i no vull tornar-me a casar”. Les guerrilleres a les muntanyes viuen una vida amb totes les seves dificultats. Les dones d'aquí podem fer el mateix. Soc una dona amb sis filles. Fer-ho tot sola és una revolució”.

La Fatma ha experimentat moltes dificultats en la seva pròpia família. El germà del seu marit li va dir que portés les nenes al poble i que ella tornés amb la seva família, amb els pares. D'aquesta manera les nenes li van ser arrabassades durant cinc dies però va lluitar per recuperar-les. Després que el marit fos assassinat va buscar feina. La van posar a la llista electoral i es va convertir en la portaveu de Kongra Star al cantó de Kobanê durant un any i dos mesos. Era responsable de Kobanê i de 17 pobles del voltant. No obstant això, la família del seu marit opinava que no havia de treballar, sinó quedar-se a casa. Aleshores, es va sotmetre durant sis mesos, però un dia es va enfadar tant que no ho va poder suportar més i en va parlar amb una amiga. Va dir que no ho podia acceptar. Havia fet una bona feina i havia de tornar i fer-se'n càrrec. "La ira m'ha donat força", diu.

Però fins i tot ara la família del marit no la deixa en pau. A la inauguració oficial de Jinwar, el 25 de novembre de 2018, dia de la lluita contra la violència cap a la dona, l'oncle de les nenes la va tornar a veure i li va dir que anés al seu poble. Li va recriminar: "on has portat les nenes? Al fang!". Jinwar és famós pel fang que no deixa d'enganxar-se a les sabates en temporada de pluja. "Tot i així el vaig deixar seure aquí a la meva sala d'estar i li vaig donar menjar", ens va dir la Fatma, sacsejant el cap i rient.

Gràcies a les lleis de les dones, si l'esposa d'un Şehîd es torna a casar, els nens i nenes li pertanyen i no a la família del marit. Però el problema és que moltes famílies pensen de manera conservadora. La família del seu marit va donar suport a la Revolució, però tot i així va caldre una dura lluita contra les velles formes de conducta. "El moviment de dones ha alliberat les dones. Jo només tinc filles, nosaltres tenim una casa autònoma de dones", diu la Fatma orgullosa. Ella mai va preferir tenir un nen en lloc d'una nena.

La Fatma va créixer a Til Temir i va anar a l'escola durant set anys. Els seus cinc germans i dues germanes estan dispersos pel Kurdistan. A causa de la guerra tothom s'ha dispersat. Es va casar als 18 anys i va anar a Kobanê. Ella i el seu marit s'estimaven. El marit es va unir a les YPG al principi, l'any 2011 i va formar-ne part

fins el 2015, quan va caure màrtir a causa d'una mina de l'Estat Islàmic. La seva filla, que ara té deu anys, estava al seu costat quan això va passar i encara té 21 trossos de metralla a la cama; de fet, té el peu esquerre lleugerament desfigurat i li fa mal, però no ho mostra. La Fatma assenyala les polseres d'or i diu: "aquestes polseres són un record. Quan jo mori, cada filla tindrà un cèrcol."

La Fatma coneix el Moviment des que era petita, quan encara hi havia el Règim. Podria haver continuat com a copresidenta, però volia participar en la construcció de Jinwar. Per a ella és difícil ja que va néixer i es va criar a la ciutat. És la primera vegada que viu en un poble. Quan va arribar-hi, el primer dia es va trobar sense pa. A Jinwar, no pots anar a la botiga i comprar pa, has de coure'l. Així que la Fatma volia coure pa però mai havia fet massa en la seva vida. "La primera vegada que vaig enfornar pa la primera meitat de la massa em va caure i després l'altra meitat. Aleshores una amiga em va donar pa. Les companyes d'aquí em van donar molt suport. Les dones s'ajuden entre si i es donen força", explica rient.

"Els nens i nenes que creixen aquí veuran la societat de manera diferent. També hi ha moltes mares solteres a Bakur, però estan separades les unes de les altres i viuen aïllades. Aquí, ja siguin yazidites, àrabs o kurdes, viuen juntes. Totes tenen la seva pròpia història, però no hi ha diferència entre elles." Quan la seva filla petita, al principi, no volia jugar amb els nens àrabs, la mare li va dir que el pare també havia mort per l'alliberament dels nens àrabs i que tenien la mateixa vida. Parlava molt amb les filles sobre la mort del seu marit.

Al final de la nit vam cantar juntes i vam tractar de parlar amb les filles en kurd, vam riure molt i ens va impressionar molt el caliu i la força que cadascuna irradiava.

Dificultats i reptes de la vida lliure

Darrere de les utopies hi ha la força de les dones per realitzar-les, però també les dificultats de la realitat social que fan que cada dia sigui un dia de gran esforç i desafiament a Jinwar.

Heval Canda

comptat hi ha molts reptes a les nostres vides; un d'ells erra. Jo mateixa vinc d'Afrin i he experimentat de pri- ià el que significa que, de cop i volta, la teva terra i la r et siguin arrabassades.

Çiçek, per exemple, va viure aquí durant mig any. S'havia divorciat del marit, que sempre la pressionava a ella i als nens. Ella no ho va voler aguantar i va venir aquí amb els seus fills. Li agradava la vida al poble i els nens també estaven molt millor, però després d'algun temps va tornar amb el marit. Per què? Perquè la seva família la va pressionar i li va dir que no tenir marit no estava bé per a una dona. El seu marit va dir-li que deixaria de pegar-la i que li llogaria una casa a la ciutat, però en realitat ella no confiava en si mateixa i no es podia alliberar d'aquesta opressió interior. No és només l'home que oprimeix, sinó que també la dona absorbeix l'opressió. Ara està sola i se'n penedeix d'haver tornat. Espero que torni a venir aquí, o almenys que faci alguna cosa més, que es quedi sola a la ciutat i comenci a treballar.

Heval Rumet Heval

Totes les dones tenen força per alliberar-se, però els cal coratge i fe. M'encanta quan les dones tenen una voluntat forta. Totes la podem tenir. La meva experiència vital és que sobretot les dones que experimenten situacions i problemes difícils desenvolupen un gran poder i una voluntat forta. Però només si realment entenem d'on venen els problemes, podem decidir no acceptar-los i mantenir-nos fermes en les nostres decisions. Això passa quan ens alcem i ens organitzem, i aquesta és una decisió que hem de prendre dins nostre. Com a dones hem de confiar en nosaltres mateixes i en les altres i desenvolupar una voluntat forta. I aquest poble és el millor lloc per poder fer-ho.

Heval Rumet Heval

és part de la Nació Democràtica, de la Revolució de nes de Rojava. Des del principi vam dir: "si Jinwar és es pot convertir en un model per a altres indrets." Si com aquest es construeix com a part de la Revolució Dones i té ressò a tot el món, llavors tindrà continuïtat. S'haurà convertit en un model. Aquí les dones surten de les normes imposades per la societat i fan un pas endavant com si fos el resultat d'una revolució que dona a llum una recent nascuda. Però també comporta dificultats. No obstant això, quan n'observem el desenvolupament veiem que en pot sorgir quelcom. Veiem canvis en la personalitat de les dones i de la societat. Jinwar és un model per a l'Orient Mitjà, per al Kurdistan, les societats àrabs i les societats siríaques, caldees, yazidites i assíries.

Quan parlem de dones hi ha una realitat social i històrica que ens uneix. "Dona" és una paraula que transcendeix les fronteres nacionals. Ja siguem kurdes, àrabs, alemanyes, italianes, espanyoles, sigui el que sigui, som dones. I sense necessitat de parlar-nos, sense fer servir el llenguatge, ens entenem. Ens sentim l'una a l'altra. El que vivim aquí és el que cada dona viu, encara que amb condicions completament diferents, al seu lloc respectiu. Tota dona vol justícia, llibertat i una vida lliure. Tenim sort, perquè aquí hi ha una revolució en marxa. Som afortunades perquè creixem amb la filosofia de Rêber Apo, però també hem passat per grans dificultats. Per això diem: "cada dona, sigui on sigui, pot fer seva aquesta filosofia." Totes les dones poden llegir els escrits de la Defensa, repensar-los, discutir-los i trobar la manera de fer-los seus.

Tenim ben clar que allà on siguin, les dones poden viure juntes. Les dones poden viure en comunitat, poden escoltar-se les unes a les altres. Els campaments de Jineolojî, que s'estan duent a terme actualment a Europa, en són un bon exemple. Quan un grup es reuneix durant una setmana és meravellós. Les dones poden construir un poble, organitzar un campament, educar-se les unes a les altres; conèixer-se fàcilment i enfortir la voluntat de les altres.

Hi ha molts moviments de dones. A Àsia hi ha moviments internacionalistes, moviments feministes, moviments d'esquerra, feministes socialistes, feministes anarquistes, moviments que estimen la llibertat o moviments culturals. També faig una crida dirigida a elles. Volem enfortir els nostres llaços, que vinguin a visitar-nos i nosaltres també volem visitar-les. Hi ha moviments autònoms de dones i molts altres moviments els noms dels quals desconec. Hi ha pobles de dones a Kenya, l'Iran, Iraq, Líbia, Kuwait, Jordània i també a Àsia, l'Índia i a altres països. Elles també ens poden venir a visitar. Per a nosaltres tot això són relacions molt valuoses i importants. També hi ha hagut dones que han vingut des del Brasil, del Moviment dels Sense Terra, i ara s'estan organitzant alguns seminaris a Colòmbia. Les dones van conèixer el nostre moviment i es van entusiasmar. Les dones que tinguin projectes ens els poden presentar i si és possible també hi participarem. Per la justícia de la dona, per l'ecologia social, per l'educació de les nenes i les dones.

També m'agradaria animar les dones perquè construeixin tants Jinwar com sigui possible, llocs de dones. Poden prendre la forma d'una acadèmia; una Acadèmia Jinwar. Poden ser dues o tres cases en un poble o un barri Jinwar a la ciutat i fer que moltes dones s'hi traslladin, organitzar les formacions allà, es pot fer qualsevol cosa. Poden prendre Jinwar com a exemple i les dones poden continuar amb aquesta filosofia.

CAPÍTOL 20

Caminant cap a la convivència lliure

> "La família no és una institució social que hagi de ser enderrocada, però ha de ser transformada. (...) El sentit ideal de l'associació home-dona es basa en la filosofia de la llibertat, orientada a la societat ètica i política. En aquest marc, la família transformada serà la garantia més forta de la Civilització Democràtica i una de les relacions fonamentals dins d'aquest ordre. (...) La criança d'infants com a motivació per mantenir la institució ha de ser eliminada (...) La camaraderia natural és més important que la relació de parella oficial."[218]
>
> Rêber Apo

L'organització social humana s'ha transformat des de l'estructura de clan matriarcal fins a un sistema familiar al servei de l'estat i del poder patriarcal. Tot i així, al Kurdistan, amb les mares com a avantguarda, la família *welatparêz* -que manté en el seu si la identitat col·lectiva i el sentiment comunitari- s'ha constituït com a front de resistència contra l'avenç de l'estat nació i de la Modernitat Capitalista.

Rêber Apo i les guerrilleres de les muntanyes han obert el camí de les dones perquè impulsin i liderin una transformació profunda de la societat. Gràcies a la seva organització autònoma i a la recerca de llibertat, des de les muntanyes fins a les quatre parts del Kurdistan, les dones kurdes han desenvolupat relacions d'amor profund amb la seva terra, el seu poble i el seu propi gènere, essent un model d'inspiració per al canvi de les relacions en totes les àrees de la vida. Amb la Revolució de Rojava, els canvis polítics i socials han

218 Öcalan, Abdullah (2013). *Liberando la vida*, Editions International Initiative, pàg. 25.

comportat també noves reflexions i pràctiques concretes al voltant del rol de la dona en la societat. D'aquesta manera s'ha sembrat la llavor per a un canvi de mentalitat i de l'estructura familiar tradicional.

Per descomptat, queda molt camí per recórrer per aconseguir una veritable democratització de la família i l'alliberament total de la dona i de la societat. Per això no només les dones han d'alliberar-se de la mentalitat patriarcal, sinó que és indispensable que els homes també ho facin. El Projecte de transformació de l'home i d'educació sobre els principis de la Ideologia de l'Alliberament de la Dona des de la infància són fonamentals per a una transformació profunda i sostinguda de la societat. Tot i així, a Rojava, quan demanem a una dona que valori la revolució, respon sense dubtar: "mai més serà com abans, ara les dones som lliures!". La revolució ha creat un sentiment de llibertat que ha esdevingut un motor per donar continuïtat a la lluita. Aquesta lluita és una lluita de pensament que es materialitza en la vida quotidiana, en la societat i sobretot en el si de la família, perquè les dones no restin tancades entre quatre parets, sinó que el món sigui la llar de la seva llibertat.

> A Rojava, les dones també tenen drets a casa, però aquests drets només s'assoleixen fins a cert punt. Per aconseguir els seus desitjos, la dona ha de complir totes les regles i els desitjos de l'home. Hi ha molta pressió sobre elles. Abans fins i tot de néixer ja hi ha regles preestablertes de com casar-se i tenir filles. Aquí al Pròxim Orient i al Kurdistan hi ha una bella tradició que diu: "les filles són un miracle". Fins als dotze anys se'ls considera com a "àngels", éssers celestials, properes al paradís, però després dels dotze anys, comencen a tenir el període, i aleshores ja no són vistes d'aquesta manera. Això és un problema, i per superar-lo necessitem una anàlisi de la societat i de la religió. Per què les dones joves, quan tenen el període, ja no són considerades àngels? Perquè aleshores es poden quedar embarassades. La menstruació és el començament de la maternitat. Veiem com una ofensa que les joves es casin als dotze anys, però aquí aquesta ha estat la regla de la societat. Això està canviant ara.

En segon lloc, les filles es casen sovint entre la família de l'oncle i la tia. Hi ha relacions incestuoses. Les relacions no han de ser entre la mateixa sang. Ens hi oposem. Però segons la mentalitat patriarcal, diuen: "aquesta és la meva família, el meu parentiu..." i per fer créixer la pròpia família, donen les filles als fills dels seus germans. Això no és bo. Per això hi ha hagut molts canvis amb la revolució. A Jinwar també estem treballant per canviar-ho. Alhora, ens fem la pregunta: s'ha de casar una noia? Les relacions familiars avui dia no són bones ni correctes. Quan una dona es casa i entra a la família de l'home, diuen: "ara ja no és una nena, ara és una dona casada, ara és *pîrek*[219]". Potser té 15 anys, però el dia del seu casament de sobte esdevé vella. La joventut, la seva edat real, s'ha perdut. Aquesta actitud també està canviant lentament. També podem preguntar-nos: per què hi ha matrimoni? Quin tipus de relacions familiars es necessiten? Ha de ser així una família? La família en la forma patriarcal actual no té cap utilitat per a la societat. Noia i noi, dona i home es poden estimar. Aquest amor hauria de ser possible. Però sobre quina base? No és una qüestió de matrimoni forçat, no és una qüestió d'amor per un cos, sinó d'ètica i estètica. Necessita una comprensió ètica de l'amor. Necessita fonaments ètics, polítics i socials d'amor.

"La impossibilitat de l'amor, el gran nombre de divorcis i la dissolució de les famílies són el resultat de la cultura de la violació que pretén esclavitzar i dominar els individus. La societat lliure i socialista només pot existir mitjançant individus dotats col·lectivament de filosofia, ciència, ètica i estètica davant de la cultura de la violació. Sobre aquesta base, és evident que la convivència lliure aportarà bellesa, justícia i bondat als individus i a tota la societat."[220]

Rêber Apo

L'any 2008, la Heval Canda, la Heval Zindan i la Heval Regîya van participar en una formació de dues setmanes a l'Acadèmia de

219 ***Pîrek**:* vol dir "vella" en kurd, però s'usa de manera despectiva cap a les dones.
220 Extracte del cinquè volum del *Manifest per a una Civilització Democràtica* d'Abdullah Öcalan, https://jineoloji.org/fr/hevjiyana-azad-covivance-libre/

Kongra Star del cantó de Cizirê. Els preguntem què significa per a elles el concepte de Convivència Lliure i la perspectiva de la democratització de la família i la relació amb les seves pròpies vides.

La Heval Canda, la Heval Zindan i la Heval Regîya a l'Acadèmia de Kongra Star

Heval Regîya

Membre de Kongra Star de Tirbespî: La Convivència Lliure és una relació sense dominada o oprimida; com en el passat, quan no hi havia violència cap a les dones per part dels homes. Després d'aquell temps, els règims estatals es van imposar i van situar per la força les dones al seu servei. A partir d'aleshores els governs van impedir a les dones sentir-se orgulloses de si mateixes. Però ara les dones tenen espais propis, parlen el seu idioma, van a l'escola, treballen. És quan les dones no poden fer les coses i respondre a les seves necessitats per si mateixes quan queden sota l'opressió de l'home. Els homes no volen veure lliures les dones. Per això poden matar una dona, amb l'excusa de l'honor. Però en realitat la maten perquè resisteix. També hi ha dones que treballen, que estudien, i després han de fer el

te i totes les feines de la casa. Si no fan el que se n'espera, les poden matar. Fins quan ho acceptarem?

Heval Zindan

Rêveberî de Kongra Star de Dirbesiyê: La Convivència Lliure no tracta només de les relacions entre homes i dones. Es tracta de totes les relacions en tots els àmbits, en l'àrea militar, política, social... Volem tornar a una vida i a una societat comunals, sense dominació. Jo no estic casada, i no he tingut dificultats per part de la meva família per treballar a Kongra Star. En realitat la nostra feina i la nostra lluita comencen en el marc de la nostra família, després al nostre carrer, i després al nostre barri, fins a la nostra ciutat i en totes les persones. A casa nostra hi ha una guerra; les nenes que neixen aquí no poden viure la seva vida. Com diu Rêber Apo, el matrimoni és una esclavitud. Els homes continuen sent dominants i estan en contra dels drets de la dona, de compartir-hi una vida bella. Com també diu Rêber Apo, després d'un minut de casada, es pren a la dona tot el que tenia a les mans. Aquesta és la meva visió sobre el matrimoni i no és quelcom que vulgui per a mi.

Heval Canda

Rêveberî de Kongra Star de Çil Axa: Una Convivència Lliure és una vida democràtica, ecològica i amb llibertat per a les dones. Quan parlem de democràcia no només parlem de les relacions amb els homes, sinó també de les relacions amb la infància i la defensa del medi ambient. Les dones són les que construeixen la Convivència Lliure perquè són les que eduquen la societat. Tinc dos germans i dues germanes, i com succeeix a la Societat Natural, ajudem la meva mare en la feina quotidiana. Ens reunim amb la nostra mare i li preguntem l'opinió sobre el que fem. Intento ser una avantguarda per al meu voltant; a través dels meus coneixements intento educar la gent. Al meu poble la influència del moviment ha estat molt important, la gent s'hi ha acostat per saber com organitzar-se i quin significat té la llibertat de la dona. Abans els homes no deien la paraula "jin" (dona), deien "*pîrek*" (vella). L'altre dia m'ho va tornar a dir un company i li vaig preguntar per què feia servir aquesta paraula. Em va dir que així es fa servir entre la societat. Aleshores li vaig preguntar com se sentiria si jo li digués "*zi-*

lamok[221]". Em va escoltar amb atenció i va dir que tenia raó i va prometre no fer servir més aquesta paraula. De moment no penso casar-me, perquè no conec ningú amb qui pugui compartir una vida lliure, equilibrada i amb amor. Si trobo una persona així pot ser que faci el pas, però si no, no. Hi ha altres tipus de família també. La meva tia, per exemple, va perdre el pare i la mare quan era nena. Es va encarregar ella sola dels germans i germanes òrfenes com si fossin les seves pròpies filles, assumint el rol de la mare i el pare, i la seva vida continua molt bé.

Les dones que participen en la construcció del Confederalisme Democràtic representen un nou model de vida en tots els àmbits, inclòs el familiar. Moltes són alhora dona, mare, veïna i companya de lluita, sense renunciar a cap d'aquestes identitats, ja que ho veuen com un rol complet de lideratge per al canvi en cada aspecte social.

Heval Ayşe Heso

Copresidenta del PYD: Primer les dones ens hem de conèixer a nosaltres mateixes, hem de conèixer el sistema patriarcal i hem de conèixer el període de la Deessa-Mare. Les mares durant milers i milers d'anys han construït la societat. Vivien en harmonia amb la natura, n'eren part. Quan confiem en el fet que la dona és vida, aleshores podem conèixer la nostra essència com a dona.

Sóc mare. Quan parlem de mare, el primer que ens ve a la ment és la família. Em pregunto, amb el meu amor cap a la nostra llibertat, amb el meu amor cap al moviment i el sistema del qual formo part, com puc construir una família lliure? Després de les perspectives que m'han donat les formacions que he rebut sobre la meva vida com a dona relacionada amb un home, com puc desenvolupar una Convivència Lliure, una vida comuna, una família democràtica? Un dels meus fills és combatent per la llibertat a Afrin; fins avui la resistència continua allà. Com a dona kurda que vol la pau i que coneix la seva feminitat, em pregunto: quan vaig començar a veure'm a mi mateixa com a

221 ***Zilam:*** vol dir "home" en kurd. *Zilamok* és un joc de paraules que fa la Heval Canda de manera despectiva.

dona? Quan vaig començar a sentir la meva força com a dona, vaig començar a treballar amb el color de les dones, amb la meva consciència i la meva essència, també per a la transformació d'altres dones. Quan em vaig trobar a mi mateixa vaig prendre la decisió que ho podia fer tot. Quan vaig començar a buscar en la meva història com a dona de l'Orient Mitjà vaig trobar el meu origen per lluitar en tots els àmbits: la família, la societat i el sistema. Quan em vaig reunir amb el meu gènere realment vaig poder començar a desenvolupar la meva feina. Per tant, allò que ha estat més important per a la meva personalitat és quan vaig començar a veure'm com a dona.

Què és una dona lliure? Una dona lliure és una dona que s'accepta a si mateixa; que pren la decisió de fer un gran canvi; que construeix la família democràtica; que pot fer les feines més difícils perquè tota la gent pugui viure lliure; que se sacrifica, com la Şehîd Barîn Kobanê. La dona lliure és una personalitat, és l'existència. És una dona que no deixa mai que ningú no li pugui treure els seus principis de llibertat, que s'autodefensa amb ànima i cos. Puc dir que una dona lliure és la que pot transformar i canviar la societat. És una dona que no accepta ser expulsada de la seva terra, que no accepta que es maltracti o es violi cap dona. És la que diu: "el cos de cada dona és com el meu propi cos!" Una dona lliure és aquella que s'alça contra el capitalisme. És la que es queda en la línia de la resistència i que lluita costi el que costi.

"Les dones no érem res, ara ho som tot."[222]

Ja sigui pel somni de portar un futur millor a les seves nenes o bé per defensar la seva terra desafiant les tradicions patriarcals, a Rojava hi ha moltes històries de pare i filla, mare i fill, esposa i marit, germà i germana, etc. que van decidir unir-se a les YPG-YPJ i combatre colze a colze per a la revolució i contra l'ocupació de la seva terra.

222 Una companya a la classe de Jineolojî de l'Acadèmia de les YPJ.

Un dia vam anar amb una companya de Jineolojî a impartir una formació en una acadèmia de les YPJ i vam trobar-hi la Heval Serhildan i la seva filla Solîn. Ens va sorprendre veure una noia tan jove a l'acadèmia i vam preguntar què hi feia. Ens van dir que havia vingut a visitar la seva mare, la qual estava fent la formació, però després tornaria a marxar i no es veurien durant molt de temps. La Heval Serhildan és d'Afrin, el seu marit va morir en un accident de cotxe abans de la guerra i ella va haver d'anar a viure amb la família, però tenia el somni d'unir-se a les YPJ. Al principi les companyes no ho volien perquè tenia tres filles i un fill. Ella ens va explicar: "vaig haver de lluitar molt perquè les companyes acceptessin que m'unís a les YPJ, ningú em podia treure aquesta idea del cap, per la qual cosa, després de dos anys d'insistència, al final m'hi van acceptar. Estimo profundament les meves filles, però no volia la vida de mestressa de casa que la família del meu marit m'imposava. La família del meu marit volia que m'encarregués d'ells, per la qual cosa vaig parlar amb la meva família i la meva mare va acceptar encarregar-se de les nenes. Ella em va donar suport. Soc mare i alhora combatent. Vull que les meves companyes em vegin així, vull obrir el camí per al futur de les meves filles, vull lluitar per alliberar Afrin, la nostra ciutat, la nostra terra."

La Solîn té 15 anys i participa activament de la feina de la joventut. Els primers anys després d'haver-se unit a les YPJ, la Heval Serhildan es va quedar a Afrin, on tenia responsabilitats a l'hospital militar, però quan la feina ho permetia visitava la seva família. Després de la guerra d'Afrin la família es va mudar al cantó de Cizirê, però la Heval Serhildan es va quedar a Şehba, fins que va arribar aquí fa unes setmanes per a la formació. Les companyes li van donar la sorpresa de portar-li la filla a l'acadèmia.

La Solîn va participar de la classe de Jineolojî. Era la més jove de totes les companyes però va ser la que més va participar en els debats. Fins i tot en el *tekmîl* del final del dia va criticar totes les companyes de les YPJ perquè no van participar prou en els debats, que representen "el més important" perquè "ens fan compartir reflexions i avançar en la nostra pràctica i pensament". Les joves que

han crescut amb la revolució i amb mares com la Heval Serhildan tenen una gran personalitat. La Solîn coneixia la Jineolojî perquè l'estava estudiant a l'escola.

Ens vam quedar fins al dia següent, que era el dia del tancament de la formació. Després les companyes tornarien als seus treballs respectius. Quan va arribar el moment de l'anunci de l'assignació de tasques a cada combatent, la comandant va preguntar a la Solîn: "quin tipus de feina creus que pot fer la teva mare?" La Solîn va contestar: "totes! La meva mare ho pot fer tot". La comandant va preguntar amb afecte: "però saps que pot anar-se'n lluny i no us veureu gaire, oi?". La Solîn va contestar que ho sabia i que donava suport a la seva mare en tot.

La revolució va fer que desenes de dones i homes kurds de diferents parts del Kurdistan es desplacessin fins a Rojava amb l'esperança que florís un territori on poguessin viure lliures, expressant la seva pròpia cultura. La Heval Nesrin Abdullah, portaveu de les YPJ, ens va explicar la història de la Heval Sewişka, una dona kurda que va venir de Bakur per combatre i que va demostrar que les fronteres no són barreres que puguin aturar aquelles que veritablement lluiten per la llibertat i per un futur diferent per a tot el poble kurd.

Heval Nesrin Abdullah

val Sewişka va participar de la guerra de Kobanê; era le Bakur, de la ciutat de Silopî. Tenia 18 anys quan va a Kobanê. Va anar a Tell Hamis. Era jove i fumava es. Li vaig demanar que deixés de fumar i ho va fer. a un batalló i després d'un mes les companyes em van trucar per dir-me que la Heval Sewişka no estava gaire bé i que havia tornat a fumar. Vaig anar a veure-la i vam parlar molt; em va dir que no passava res, va prometre no tornar a fumar però no em va dir res més. En aquell temps set companyes i companys del seu batalló havien caigut màrtirs. Tenim fotos seves per quan cauen màrtirs i la Heval Sewişka va demanar agafar-ne una dient-me que era d'un familiar seu, però no va dir res més. Va resultar ferida un any més tard. Tenia el cos cremat i les companyes la van portar a Hewler (Başûr) a un centre especial per a cremades. Després de 22 dies va caure màrtir. Abans del martiri, durant els 22 dies només repetia el meu nom, "Nesrin, Nesrin..." El doctor va preguntar si Nesrin era el nom de la seva mare, ningú sabia que era el nom d'una companya. Van enviar el cos a la seva ciutat. Mirant el funeral a la televisió vaig veure un nen trist sobre el taüt. Vaig trucar a les companyes i vaig preguntar qui era aquell nen. Em van dir que la Heval Sewişka era mare i que el company que havia caigut màrtir era en realitat el seu marit. Ella no va dir res, ni que tenia marit, ni que tenia fill. Això és un sacrifici; pensava en la llibertat del marit, en la llibertat del seu nen, en la llibertat de les dones. No en la pròpia llibertat, sinó en la llibertat de totes. Totes les dones del món l'han de conèixer. Han de saber: "aquesta dona és la Sewişka!". Han de saber fins a quin punt les dones són grans i fortes; això és molt important.

> “La construcció d’una Nació Democràtica al Kurdistan és la nova expressió històrica i social de l’existència kurda i de la seva vida lliure, i requereix una concentració i una transformació tant teòriques com pràctiques. Representa una veritat que requereix devoció al mateix nivell que l’amor veritable. Així com no hi ha lloc per al fals amor en aquest viatge, tampoc no hi ha lloc per a viatgeres sense compromís.”[223]
>
> Rêber Apo

Les mares tenen un lloc privilegiat al cor de la societat kurda. Especialment les mares de màrtirs són considerades gairebé com a sagrades, perquè són les primeres a seguir el camí de la lluita dels seus éssers estimats. Ser mare al Kurdistan no és només ser mare biològica, és ser mare de la revolució. En aquest sentit eduquen les filles i els fills amb un veritable sentiment d’amor, un amor que és més profund que una unió de parentiu; un amor per la terra i la llibertat. Les mares del Kurdistan porten aquest amor sempre, a cada casa, a cada manifestació, a cada reunió i a cada funeral. Sense amor no hi ha revolució.

A través del relat de companyes internacionalistes de l’Institut Andrea Wolf compartim la història d’algunes d’aquestes mares i famílies *welatparêz*:

> “Com a internacionalista nouvinguda a Rojava, em feia por viure entre famílies. Tot i que desitjava conèixer millor la societat i sabia que era important fer-ho, em posava nerviosa la idea de tornar a viure en família després de 16 anys de viure pel meu compte a Europa, sense esmentar el tema de l’idioma, que pensava que seria una barrera molt més gran del que després ha resultat ser. El poble té uns 10.000 habitants; acostumada a la ciutat em sembla petit però en pocs dies m’hi he acostumat. Visc a casa d’una dona que treballa a Kongra Star, amb el seu marit, que és asayîş i les seves tres filles. Cada matí, excepte divendres que, en general, no es treballa, anem caminant fins al

223 Öcalan, Abdullah (2018). *Nación Democrática*, Editions International Initiative, pàg. 65.

centre, on deixem la filla petita de cinc anys a l'escola bressol, -per la qual paga una mica menys de quatre euros al mes -, i d'allà anem cap a la feina.

El lloc de treball és bonic i acollidor. Les dones de Kongra Star són com una família. L'arribada de dones és un degoteig constant. Sempre hi ha manifestacions a les quals assistir, cerimònies on honorar la memòria de les màrtirs, o mares per consolar amb la nostra visita. Va arribant l'hora de recollir la petita i, sota un sol que costa imaginar, tornem a casa a dinar. Un cop allà, s'estenen unes estovalles a terra i amb el pa a mode de coberts es comparteix el modest però abundant menjar. A la tarda netegem la casa, jugo amb les nenes i visitem les veïnes. Ja és de nit quan la temperatura ens dóna un respir. Estirades sobre l'herba, mirant els estels, ella m'explica que la seva mare sempre va ser Apocî, però el seu pare no. Un dia les heval van baixar de les muntanyes per repartir llibres entre la gent del seu petit poble i, passat un temps, poder-los debatre conjuntament. Va ser així com el seu pare poc a poc es va fer també Apocî.

Impressionada pel que m'acaba d'explicar, li pregunto que si, com tantes altres persones, mai no s'ha plantejat anar-se'n a Alemanya. Ella, amb veu dolça i ferma, em contesta que quan les seves filles creixin es formarà i s'unirà a les YPJ, i amb un amor immens als seus ulls acaba dient: '*Ez ê li Rojava bimîrim*' [Moriré a Rojava]."

"Recordo el dia que vaig conèixer la meva *mamoste* [mestra], una dona resolta que ràpidament va fer posar una petita taula i una pissarra precària a prop de l'hort, al costat de la casa, per començar amb la difícil tasca que se li havia encomanat: ensenyar-me kurd.

Viu en una casa amb el marit, la cunyada i les quatre filles més petites. El fill i la filla gran estan casats, però passen gran part del dia a casa seva. Una de les filles, de 16 anys, va acabar batxillerat i aviat començarà Belles Arts; la seva germana de 19 estudia Laboratori. La petita de tan sols 14 anys, però amb les idees molt clares, fa un temps que està completament conven-

çuda d'unir-se a les YPJ, però la seva edat no li ho permet. Des de l'última ofensiva d'octubre de 2019 sobre Serêkaniyê, on una dona jove que va conèixer al seu poble va caure màrtir, el tema s'ha convertit en una obsessió i per a ella el temps no passa, no veu el moment d'unir-s'hi. La Fairuz, la cunyada, va ser obligada a casar-se amb un home molt gran, que ja estava casat. No va arribar a tenir filles amb ell i des que va morir viu amb el seu germà, el marit de la meva *mamoste*.

La meva *mamoste* té 48 anys i ha viscut tota la vida en aquesta zona. El seu pare va tenir dues dones i més de 20 filles. Abans de la revolució no sabia ni llegir ni escriure, però, amb la determinació que caracteritza aquest poble i aquestes dones, en va aprendre, i poc temps després ja ensenyava no només kurd, sinó també Jineolojî, en un col·legi a prop de casa seva. Això ens ajuda a fer-nos una idea de com la revolució ha canviat la vida de les dones.

L'acompanyo a una de les moltes formacions que rep per continuar desenvolupant-se. Sota un sol sense pietat se m'acut dir que Rojava és un forn i que nosaltres som el pa, més tard ho comentarà entre rialles amb les seves joves companyes del curs.

Un dels meus moments preferits del dia és quan, després de dinar, cadascuna busquem un forat al petit menjador on deixar-nos caure. Arribem a ser set persones fent la migdiada juntes. Em sento com en una cova amb la meva manada de llobes o com una abella al meu rusc.

De la mateixa manera que recordo perfectament el dia que la vaig conèixer, recordo també com un dia, mentre sopàvem, la meva *mamoste*, sense previ avís, va dir quelcom que durant setmanes em va deixar una sensació horrible al cos. Mentre agafava un tros de pa, va exclamar: 'Rojava és un forn i nosaltres som el pa, només falta saber qui se'l menjarà, ¿serà l'Estat Islàmic, el règim sirià, Erdogan?' La Fairuz va contestar, 'els mosquits!!!', donant-nos així l'oportunitat de somriure amargament i acabar de sopar."

"Fa un mes que visc amb una família. Sens dubte, on més s'aprèn és entre la societat. Perquè, d'una banda, et trobes amb

moltes contradiccions, i has de buscar una actitud correcta davant d'elles; com donem respostes amb amor i respecte?, com podem donar perspectives des de la humilitat? Això representa un gran creixement per a cadascuna. De l'altra, i encara que soni contradictori, a la societat hi ha molta ètica. Mai no deixarà que actuïs sense ètica.

A la meva família totes són molt *welatparêz*. La Yade treballa a casa dels companys ferits. La primera vegada que vaig arribar a casa d'aquesta família, moltes de les companyes estaven també visitant la Yade. Em vaig quedar molt sorpresa per la relació que hi havia entre elles, tota l'estona abraçades i acariciant-se. Realment vaig veure amor, un amor preciós entre les companyes i la Yade. 'Soc mare de la revolució. Tinc milers de filles i fills combatent cada dia i caient màrtirs", em va dir una vegada. Així, doncs, aquí les mares són mares de totes. La Yade té vuit màrtirs a la família, entre elles el seu germà petit i el seu fill petit. La foto de tots dos dona color al saló de la casa.

Quan vaig arribar a aquesta casa el pare no hi era, ja que és *asayîş* i se n'havia anat a rebre una formació durant dos mesos per a les *rêveberî d'asayîş*. Així que, durant aquest temps, la Yade i jo vam estar dormint juntes al saló. Quan el pare va tornar vaig veure que anava cada nit a dormir a una altra habitació. L'endemà, quan se'n va anar i la Yade i jo ens vam quedar soles al saló, amb la confiança que s'havia creat entre les dues, vaig aprofitar per dir-li: 'Yade, jo també puc anar a dormir a l'altra habitació si ell vol dormir amb tu'. Després de respondre'm entre somriures: 'què passa?, què no vols dormir amb mi?', em va dir: 'quan el meu fill se'n va anar a la muntanya, em vaig dir que les relacions home i dona per a mi s'havien acabat, ja no les accepto, em vaig alliberar'. Em vaig quedar sorpresa. I vaig sentir un amor increïble entre ella i el seu fill guerriller. Motivada per la confiança i l'amor, se'm va obrir i em va explicar tota la seva història. La vida. Una vida de molt dolor i molta resistència.

Quan tenia 15 anys ella i un noi s'agradaven. Ell la va demanar en matrimoni, però la família no ho va acceptar. El noi va

acabar anant al Líban, on en aquell moment es trobava el PKK, i es va unir al partit. Als 16 anys una família de la qual no en sabien res la va demanar en matrimoni. Aquest cop van dir que sí, i la van casar. Aviat va començar a tenir filles. Casar-se amb un desconegut complet... Quan aquest company amb qui s'havien estimat als 15 anys va tornar del Líban, va passar a veure-la per acomiadar-se abans de pujar a la muntanya. Aleshores ella ja tenia dos fills. Es van fer una foto juntes, i se'n va anar. Quan estava creuant per pujar a les muntanyes lliures del Kurdistan va ser atacat per l'exèrcit turc, delatat per kurds traïdors. Va resistir fins a la darrera bala perquè els altres companys poguessin creuar i va caure màrtir. La Yade em va explicar que, una vegada, un dels companys ferits de la casa on treballa li va preguntar: 'Yade, tu et vas casar amb amor?', 'no', va dir ella, a la qual cosa el company li va dir que veia amor en ella, que notava que havia estimat. Ella li va respondre: 'el noi a qui estimava es va unir al partit i va caure màrtir'. En aquell temps la Yade va tenir una filla, però quan pocs anys després va néixer el fill petit li va posar el nom de guerriller d'aquest company màrtir.

Els primers anys de matrimoni la Yade els va viure a Rojava. Es feia càrrec de les filles i del germà petit, que anava a l'escola. Ella, com moltes de les dones d'aquí, no va anar mai a l'escola, per la qual cosa no sap ni llegir ni escriure. Però malgrat la forta repressió del règim sirià, la gent s'organitzava clandestinament per reunir-se a les cases, i qui sabia llegir llegia en veu alta els escrits de Rêber Apo, o escoltaven junts enregistraments d'àudio on algú llegia. Així aprenien, s'autoformaven. Quan tornava a casa, trobava sempre el seu germà amb molts joves. Es pensava que eren els seus companys de l'escola però el germà havia entrat en l'activitat de joventut del PKK. Un dia un heval va anar a casa seva i li va preguntar a la Yade quants diners li donava al seu germà quan anava a l'escola, ja que ell i els seus amics ajudaven econòmicament al partit, i aquell mes el germà havia donat molts diners: 'd'on ha tret tants diners?'. Va anar a mirar a la butxaca del seu abric. Faltava una arracada d'or. El germà petit havia agafat una arracada d'or de la Yade i l'havia venut per donar diners al PKK. Quan la Yade li ho va preguntar, ell es va posar molt vermell, però va aconseguir recuperar l'arracada i

tornar-l'hi. Aleshores ella va trucar als seus pares, que en aquell moment ja vivien a Damasc. 'És millor que us ho digui, el vostre fill està interessat en el partit, fa feina amb els joves i dona diners'. Al cap de pocs dies la mare es va presentar a casa. La mare i el pare de la Yade són de les persones que van tenir la sort de conèixer Rêber Apo. De fet van estar diverses vegades amb ell. 'Si hagués estat per la meva mare cap de nosaltres s'hauria casat. Ens hauríem unit totes al PKK', em va dir la Yade. Així que la mare va arribar, va agafar el seu fill de 15 anys, i se'l va endur al Líban, on es va unir al PKK.

La Yade, amb el seu marit i les seves filles, finalment se'n va anar a viure a Damasc. Un cop allà els companys li van dir que podria veure el seu germà. 'M'hi van portar. Havia crescut una mica. Era tan blanquet. Tan bonic. Va ser l'últim comiat. Se'n va anar cap a les muntanyes'. El Heval Rêbaz Koçer va ser comandant durant 15 anys a les muntanyes fins que, després d'una traïció, va caure màrtir en una emboscada. 'Jo vaig ser tant la seva germana com la seva mare, ja que el vaig criar'. Quan va caure màrtir, el fill petit de la Yade, que tenia el nom de guerriller del company que ella havia estimat, tenia 13 anys. Es va prometre a si mateix que l'arma del seu oncle no quedaria a terra, que ell l'agafaria. Però no ho va dir a ningú fins que va tenir l'edat adequada. Aleshores li va dir a la Yade, va prendre el nom i cognom de guerrilla del seu oncle i, com a Rêbaz Koçer, se'n va anar a la muntanya, unint-se al PKK. El partit, tenint tants màrtirs a la seva família, va decidir enviar-lo a les muntanyes de Rojhilat, ja que són més tranquil·les, però en un atac de l'exèrcit iranià l'any 2011 va caure màrtir, als 18 anys.

Després d'això vam estar parlant de l'amor, ja que ella havia conegut un company i una companya que, després que ella avisés a la rêveberî que veia alguna cosa estranya entre elles, s'havien fugat juntes. Vam estar parlant que fer això és una traïció a la revolució, però és especialment una traïció a l'amor. Perquè si per aquest amor vas cap enrere, tan enrere que fins i tot abandones la revolució, abandones les teves companyes, abandones les màrtirs, tot per què?, per tenir una relació clàssica dins del sistema. Com a molt, aquest sentiment durarà dos anys, fins que se'n penedeixin

i es cansin l'una de l'altre. Però si dues persones revolucionàries que s'han conegut i s'han enamorat en el camí de la lluita per la llibertat fan d'aquest amor la seva força, el seu motor, això els porta endavant; és l'amor que, com diu Rêber Apo, és una recerca de llibertat. És un amor que viurà sempre.

Cada cop que, veient la televisió, anuncien una nova màrtir, els sospirs de la Yade estan plens de dolor. És com si en cada sospir se n'anés una part d'ella. És com si a cada màrtir veiés el seu germà i el seu fill. Tal com ella em va dir: 'si no treballés amb els companys ferits, no podria resistir. Soc la mare de tots. Quan estic entre ells és com si el meu fill i el meu germà visquessin. Viuen entre ells."

CAPÍTOL 21

La importància de les màrtirs i l'organització de les ferides de guerra

"Em van ferir quan portava un mes a la guerra d'Afrin. Vaig estar hospitalitzada durant cinc mesos. Al principi no acceptava la meva mutilació. Sempre repetia: 'em faré una cama nova i tornaré amb les meves companyes com abans'. Algunes companyes han perdut les dues cames i altres han perdut les cames i els braços. Veus que sempre hi ha casos més greus i aleshores ràpidament t'oblides de la teva pròpia situació."

Heval Şervîn Afrin, membre de les YPJ

Cementiri de màrtirs a Kobanê

No hi ha pràcticament cap família a Rojava, com a tot el Kurdistan, que no hagi perdut una filla, un germà o un parent. Les seves imatges adornen tant les llars com els carrers, les places i les institucions del nord i l'est de Síria. Comunes, assemblees, carrers, acadèmies, centres comunitaris, etc., porten els seus noms. En una societat tan marcada per la guerra i la mort, les històries de totes les que retornen ferides, així com les d'aquelles que no tornen, són incomptables. Les batalles de totes i cadascuna de les ciutats i els pobles han deixat les seves pròpies experiències formatives i narratives. El seu record forma part de la vida quotidiana i de la construcció de la societat.

En el transcurs de la història del Moviment d'Alliberament del Kurdistan s'ha establert una cultura pròpia per commemorar les màrtirs. Per a les persones que donen suport i viuen amb el moviment, vol dir donar significat a la vida i a la feina de les companyes que han donat la vida per la revolució; un sentiment que va més enllà de la seva mort física. En convertir-se en màrtir se'ls atorga un nou estat, se les anomena i no se les oblida. Es transmet la seva història, la seva personalitat, la seva determinació en la lluita per la llibertat i les seves reflexions perquè elles i els seus somnis segueixin vius en la lluita i esdevinguin una força per resistir.

Així com explica Heval Cemal, comandant de la guerrilla del PKK: "Les màrtirs no han mort. No moren. En realitat, amb el model que ha desenvolupat Rêber Apo, s'ha assassinat la mort. En la revolució la mort biològica no es converteix en desaparició, sinó en existència. Esdevé la base de la creació de l'esperit, de la força; no s'acaba, no s'afebleix, no mor. Es converteix en immortal. Per això l'eslògan en què diem 'les màrtirs no moren', no és emocional, sinó que en la lluita del PKK esdevé cert. Al PKK el martiri és una font de força i una base per crear una vida lliure".

Experiència d'una companya internacionalista a Rojava

"Vam entrar a l'habitació mausoleu; dues fotografies enormes dels seus fills de mida A1 penjaven d'una de les parets; a sota, un altar amb altres fotografies i petits records dels fills. Als costats de l'altar, dos arbres de plàstic estaven decorats amb centenars de les fotografies petites que es reparteixen durant els funerals de les màrtirs. Aquestes fotos mostren la cara i el nom d'aquelles que van donar la vida per la llibertat de la seva terra. "Jo no deixo que es llenci ni una d'aquestes fotografies a terra, me les enduc totes a casa i les penjo aquí. Mentre visqui, cap serà oblidada", afirma amb determinació la mare d'aquests dos màrtirs.

Sento vergonya perquè ara, mesos i mesos després de conèixer-la, no soc capaç de recordar-ne els noms. I precisament era el que ella més anhelava, que els seus noms no caiguessin en l'oblit. Que ningú oblidés l'enorme sacrifici que van fer els seus fills, i que ha fet ella. Però és que són centenars, milers, les màrtirs en aquesta guerra. Recordo que quan vaig arribar a Rojava, cap al 2017, el primer que realment em va tocar l'ànima era l'assiduïtat amb què anàvem al cementiri. Totes les setmanes, algunes diverses vegades, assistíem a un funeral. A vegades eren només una o dues les màrtirs. D'altres, el número creixia: vuit, nou, dotze… I cada vegada se m'encongia el cor, les llàgrimes em queien per les galtes, incontrolables. Les cares de dolor, desesperació i ràbia de germanes, pares, filles... Mai no m'hi vaig poder acostumar. No vull acostumar-m'hi i fer de la mort violenta i prematura una rutina més.

La connexió de les mares amb les filles i els fills màrtirs és molt especial. En alguns casos fins i tot mística. La mare d'aquests dos joves va saber abans que fos anunciat a la família que els seus dos fills havien caigut màrtirs. En una ocasió va ser una sensació de fred intens; malgrat la calor de l'estiu, se sentia glaçada. Hores més tard va saber que aquell moment havia estat quan el seu fill havia entrat a les neveres de conservació dels cadàvers. La segona ocasió va ser amb el fill petit. El que havia caigut anteriorment va venir a anunciar-li la mort del seu germà i a dir-li que no es preocupés, que estarien al seu costat sempre.

"Potser vosaltres no creieu el que us dic. Potser a la vostra societat europea aquestes coses no passin, però jo sé el que he vist i sentit. Jo sé que els meus fills es comuniquen amb mi".

En una altra ocasió va passar quelcom molt semblant. Vam anar a casa d'una família yazidita, on una de les filles s'havia unit al moviment i havia hagut de marxar lluny. Durant la visita, la mare, sense perdre el somriure ni l'ànim, ens insistia que volia notícies de la seva filla. Ens va advertir: "si alguna cosa li passa a la meva filla no torneu per aquí". Mesos després va arribar la notícia que la seva filla havia caigut màrtir en un bombardeig, precisament al voltant de les dates en què ella ens havia interpel·lat. Una de les seves altres filles ens va confessar que la darrera vegada que vam ser allà ja sabia que la seva filla havia caigut màrtir, ho havia vist en somnis."

"Cada màrtir és una filosofia de vida"

Rêber Apo

Al nord i l'est de Síria les màrtirs formen part de la vida quotidiana; les seves històries s'expliquen, les imatges són visibles. Les cerimònies de dol de les màrtirs són sempre d'invitació pública i hi participa molta més gent a més dels familiars més propers, fins i tot milers de persones. Malauradament, els funerals són un acte públic recurrent. A la tardor de 2020 es va calcular que més de 12.000 combatents havien caigut màrtirs en aquesta guerra, i fins a 25.000 persones havien resultat ferides. Entre elles hi ha un gran nombre de combatents amb lesions greus i de llarga durada.

Membre de Mala Birîndar[224] : Vaig veure tot el caos. Tot passava alhora. La guerra (a Kobanê) en aquell moment era totalment una bogeria i una catàstrofe. No importava on estiguessis, sempre hi havia trets procedents d'alguna banda. Recordo una situació en què el Daesh va arrossegar la Heval Zerîn a un cotxe i se la va emportar. Després d'aguantar sota el foc continu, una bala l'havia atrapat. El mateix li va passar al jove Heval Çekdar. Li havien disparat i jo sostenia el cap amb l'esperança que sobrevisqués. El Heval Çekdar sempre inspirava ganes de viure i esperit de lluita a la gent que l'envoltava. Era jove, però tenia una gran força moral. Li vaig embenar el cap amb la meva bufanda. Mentre ho feia vaig mirar-li als ulls i vaig veure que li sortien llàgrimes fines. Estava ferit, però volia continuar lluitant. Va voler atacar-los, però l'Estat Islàmic va llançar primer una granada i li va ferir una cama. Tenia tantes estelles a la cama que l'arrossegava darrere seu. Va haver d'anar a l'hospital. Li vaig dir. "vine, et portaran a la infermeria". Durant cinc minuts no va dir res. Aleshores, sorprès per la meva afirmació, va dir: "per què vaig a l'hospital? Només tinc algunes estelles". El vaig enviar a l'hospital i li van treure les estelles. Quan va tornar al front més tard, va caure màrtir al final de l'operació d'alliberament.

Hi havia moltes companyes ferides i totes tenien el seu dolor. L'esperit d'aquestes companyes, amb cors tan grans, amb pensaments tan profunds i amb un desig de llibertat tan exuberant, no ha abandonat ni una sola vegada la meva ment des d'aleshores.

El dia de l'alliberament de Kobanê vaig experimentar una alegria tan gran que no vaig saber com expressar-la. D'una banda, el meu cor gairebé explota d'alegria i, de l'altra, vaig plorar molt. Al cap i a la fi, els meus ulls estaven ferits. Un d'ells ja no existia en absolut, només era una gran ferida. El meu cor bategava tan fort que vaig haver de plorar. Vaig sentir totes dues coses alhora: l'alegria de l'alliberament, però també el dolor de perdre totes les meves companyes. Tot va arribar alhora.

La lluita per Kobanê, l'immens nombre de companyes màrtirs durant aquell temps i la seva presència a la ciutat són emblemàtics

224 **Mala Birîndar**: "Casa de les ferides" en kurd.

per a moltes altres ciutats de la regió. Visible des de la frontera turca, el cementiri de màrtirs s'estén cada cop més, amb el pas dels mesos, per la vasta plana. Les paraules de Rêber Apo, "cada màrtir és una filosofia de vida", estan escrites ben visibles a l'entrada. El cementiri de Kobanê és un dels més grans i impressionants de tota la regió, però tota ciutat gran té el seu propi cementiri per a les màrtirs. Les llargues fileres de tombes blanques, les fotos de les combatents, els seus noms i les dates de la seva mort expliquen tota la història de la guerra. No es tracta només de les que van donar la seva vida a Kobanê, sinó també de totes les que van sortir de Kobanê per lluitar en defensa de Serêkaniyê, Ain Issa, Raqqa, Manbij o Deir ez-Zor i de les que van lluitar en les guerrilles a les muntanyes.

Un cop al mes, a primera hora del matí, les famílies de totes les màrtirs al llarg dels anys es reuneixen al cementiri. Hi ha un plor conjunt i se les recorda. Els familiars i les infants reparteixen caramels. El repartiment de dolços és una tradició social de record. Poc després les espelmes il·luminen cada tomba, cap al tard. També ha esdevingut una tradició anar al cementiri de les màrtirs en dies festius, inaugurant així les festes.

L'Associació de Familiars de Màrtirs ha convertit en una de les seves tasques preparar aquests actes commemoratius mensuals a totes les regions. És una tasca difícil, pesada i de gran responsabilitat.

Heval Xebat

'e de l'Associació de Familiars de Màrtirs de Dêrîk: ho diem a algú de la família. Fem que aquesta persona ıi el que signifiquen les màrtirs per a nosaltres. I nor- ıt aquesta persona parla primer amb la família. Quan lia ha superat el primer xoc, els visitem i mirem de comprendre realment la seva situació. Aleshores tres o quatre representants de cadascun dels nostres comitès, de Kongra Star, de les YPG-YPJ, del TEV-DEM i del PYD, organitzem el funeral l'endemà. Ajudem els familiars segons les nostres possibilitats. Quan algú mor afecta molt tota la família. No és gens fàcil. No tothom pot acceptar i assumir el fet que un familiar

hagi caigut màrtir. Quan ha passat una mica de temps, moltes famílies s'impliquen i intenten comprendre-ho. És realment important entendre per què algú va caure màrtir i què vol dir. Les màrtirs han lluitat pel seu poble i el seu país. A la filosofia de Rêber Apo, les màrtirs són les que tot ho saben, les que estimen la llibertat, les que se sacrifiquen per ella. Quan les famílies s'impliquen en el moviment intenten comprendre la trajectòria de les filles.

[illegible]e de l'Associació de Familiars de Màrtirs de Kobanê: [illegible]sponsables de cuidar les famílies de totes les que mo[illegible] importa com ni on. Sempre intentem assumir la res[illegible]litat, ja que totes han participat de la resistència.

[illegible]poc és important si les màrtirs eren de Kobanê. Especialment en la lluita per Kobanê, moltes van venir d'altres llocs a lluitar i van caure màrtirs aquí. També les considerem com a màrtirs de Kobanê i les seves famílies estan connectades a aquesta terra. Volem que tothom pugui viure en pau i ho

Companyes ferides ajudant-se entre elles

volem així per a tothom d'aquest món. Amb elles liderem la lluita contra les bandes assassines gihadistes. Volem derrotar tot el terror que hi ha al món. Per això ens defensem i defensem el nostre poble. També hi ha hagut atacs com el de Kobanê a Europa, com per exemple a França, Alemanya o Itàlia. No importa a quin lloc del món es produeixi el terror, la gent d'allà està experimentant el mateix que les habitants de Kobanê. Per això hem d'establir-hi una connexió.

Les nostres màrtirs són els nostres models de conducta. Les considerem amb gran respecte. Signifiquen llibertat i pau. En temps foscos ens mostren una llum i un camí. I això és així perquè les màrtirs ho són tot per nosaltres. No existiríem com ho fem si no fos per elles. El fet que hàgim pogut tornar aquí després de totes les expulsions, assassinats i exterminis és gràcies a elles. Volem reconèixer aquesta realitat i estar a l'alçada. Per això les defensem a elles així com defensem el que van fer per nosaltres fins al final. Aquesta responsabilitat la tenim a la nostra consciència. A totes les lluites d'alliberament del món,

també a Europa, van ser les màrtirs les que van aportar als pobles els drets i les llibertats que avui tenen. Per això també agraïm a totes les persones solidàries del món que Kobanê hagi estat alliberada i que haguem pogut reconstruir les nostres vides. Totes van actuar segons aquesta consciència col·lectiva i no en benefici propi.

Per tant, les màrtirs són la nostra llum. Durant molts centenars d'anys hem viscut sota la violència, foscor i opressió. Les revolucionàries kurdes van sorgir d'aquestes condicions, es van alçar i lluitar contra l'opressió de l'Estat. Moltes van morir en el procés, convertint-se així en una pedra del pont que ara ens permet passar des de la foscor de l'opressió, sobre l'abisme de la incertesa, fins a la llum d'un futur lliure. Les màrtirs signifiquen tot allò que hem viscut i experimentat. Si no ho haguéssim viscut tampoc podríem donar-los aquest significat. Lluitem amb elles colze a colze.

Al principi, quan algú queia màrtir, no sabíem com donar la notícia a les famílies. Com se li diu a la mare i al pare que la filla o fill ha caigut màrtir? Vam haver d'aprendre'n. Ens trobàvem amb elles, les saludàvem i ja sabien que les seves filles havien caigut màrtirs. Moltes ens deien que els seus màrtirs són de tota la població; que elles també volen la pau i la llibertat, així com les seves filles i fills que van lluitar contra el terror. D'aquesta manera, les famílies també ens van donar força, es van donar suport entre elles i complementar mútuament. És com construir una casa. Primer cal construir els fonaments per poder construir-hi un mur.

Un altre punt important és que sempre hi ha hagut companyes que han intentat salvar les ferides o rescatar les màrtirs durant la batalla. Això demostra el fort esperit de camaraderia i la resistència en la nostra vida i cultura. Moltes companyes han caigut màrtirs per voler salvar o protegir les ferides.

També hi ha una estructura autònoma de dones en el marc de l'Associació de Familiars de Màrtirs, que col·labora amb Kongra Star. En les comissions comparteixen les visites a les famílies, el

suport a les filles o esposes dels màrtirs, l'arxiu i el suport econòmic a les famílies.

Heval Rojda

·e de l'Associació de Familiars de Màrtirs de Kobanê: 3 anys quan em van casar. Moltes ho hem viscut així. s fer allò que vols. Encara ets petita i ja et converteixes : d'una nena. Totes coneixem aquest dolor i treballem ır per superar-lo. El fet de resistir-s'hi fa que cadascuna le nosaltres representi una força. Quan el meu marit va caure nàrtir vaig saber que la meva feina estava a punt de començar.

Volia seguir els seus passos i continuar la cerca de la llibertat. També volia criar les meves filles d'aquesta manera. Volia que continuessin el camí del seu pare. Per aquesta raó també soc aquí. Volem viure la solidaritat entre totes les famílies de màrtirs, perquè el nostre dolor és comú. Per això ens sentim connectades entre nosaltres.

Cada història de cada màrtir hauria de ser explicada. Per desgràcia, això no és possible, però almenys podem deixar una empremta del sentiment que transmet cada història de cada màrtir, cada record d'una combatent valenta que ho va donar tot per un somni, un projecte, un poble i un territori.

Heval Şervîn Afrin

\frin. Em vaig unir al moviment l'any 2013. Em vaig .a resistència perquè la revolució havia començat. Tot nou a Rojava en aquell moment! Em va impressionar i › vaig decidir formar-ne part.

ın va començar la guerra a Kobanê estava fent la meva formació de les YPJ. Malgrat insistíem repetidament que volíem anar a la guerra de Kobanê, les nostres companyes no ens van permetre anar-hi perquè havíem d'acabar la nostra educació. Van dir que si marxàvem ara sense acabar la nostra formació i ens passava alguna cosa, seria molt més difícil de suportar per a totes. No en podien ser responsables. Si volíem tenir èxit, ens havíem de prendre seriosament la nostra educació i això és el que vam fer. Moltes van anar a Kobanê i al cap de dos o deu dies o d'un mes t'assabentaves que havien caigut màrtirs. Vam veure com moltes marxaven al front i sempre miraves el seu

futur amb l'esperança que un dia tornessin vives, però moltes joves companyes no van tornar mai. Per molt que es parli sobre aquells temps, mai no es podrà explicar tot el que va significar.

Quan la guerra va començar a Afrin, després de Kobanê, ens van enviar a totes a les unitats al front. En aquella època ens atacaven per totes bandes, hi havia guerra per tot arreu. Ens movíem d'un front a un altre, sempre amb molta moral i un somriure a la cara. Quan una persona veu tant de patiment i la seva pròpia mort passa davant els seus ulls no ha de caure en un estat de xoc, sinó afrontar la situació amb ànim i força. Quan ens acomiadem d'algú, se'ns omplen els ulls de llàgrimes. Moltes persones encantadores van caure màrtirs en aquell moment. Aquesta guerra és tan dura que es plora molt per les altres.

A Şehba vaig estar al costat de la Heval Serhildan. Just dos dies abans de caure màrtir m'havia trucat: "vine, fem-nos fotos juntes, ningú sap què ens depara el futur". Vam fer-nos la foto. Li vaig dir: "Heval Serhildan, no facis aquestes bromes, no ens passarà res". Després de dos dies vaig tornar a la nostra base. Quan les companyes es van posar en contacte amb nosaltres per ràdio, vam sentir un tret. Vam trucar per ràdio a la Heval Serhildan. Es va posar en contacte amb nosaltres i ens va dir: "hem arribat al punt". Després no va dir res més. Vam córrer ràpidament cap allà. Un projectil de tanc havia atacat la seva posició. Al principi la Heval Serhildan només estava ferida i es va poder retirar, però al final va ser abatuda per una bala al cap. Tres companys més van caure màrtirs amb ella. Eren el Heval Ahmed i dos companys més que seguien intentant posar-se fora de perill. Un va caure màrtir mentre es retirava. Quan vam anar al funeral, semblava que estaven dormint l'un al costat de l'altre. No puc oblidar les seves cares. El martiri d'aquestes companyes va ser molt difícil per a totes nosaltres. Ningú no pot esborrar el dolor de la mort d'una companya; no importa quantes vegades en parlis. Sovint passava que veies una companya i al cap d'una hora moria. Va ser realment difícil, però ni una sola vegada això va abaixar la moral de les combatents. Després d'aquests esdeveniments, la lluita contra l'enemic es fa encara més forta.

Aquest és el poder de les represàlies: sents la teva força i el teu compromís amb les teves companyes molt més intensament.

Un dia, cap a les deu, va començar el foc continu. Els atacs venien del front. Al cap d'una estona les companyes ens van dir que ataquéssim per darrere, que els gihadistes ja havien envoltat la unitat per dalt. Vam anar per l'altra banda i vam trucar a la Heval Rûksen. El nostre codi era "Media". Vam trucar moltes vegades però no hi va haver resposta. Al cap d'una estona totes van tornar, però la Heval Rûksen no va venir. Va estar envoltada fins al final i es va fer explotar amb la seva pròpia granada de mà. La Heval Rûksen va estar en mans dels gihadistes durant dos dies. Després d'això, les companyes van entrar en acció i van recuperar el cos. Aquesta va ser la primera vegada que algú va caure màrtir al meu costat; una companya que està tan a prop teu, que t'ha format, amb qui has viscut i que després cau màrtir al teu costat. Això va ser molt dur i va deixar una petjada a tota la unitat. Ens vam dir que, passés el que passés, venjaríem la Heval Rûksen.

L'organització de les ferides i lesionades de guerra

"Els exemples de companyes són molt efectius. Les companyes que no van abandonar la seva posició activa són exemples d'or en la nostra revolució. Moltes companyes van perdre una cama, un ull o una mà, però enmig de la guerra intensa sempre van participar en les tasques més importants."[225]

Les ferides amb què tornen de la guerra milers de combatents són molt diferents. La majoria no són curables completament. Les amputacions, la paràlisi, la ceguesa, les restes de metralla o fins i tot les hemorràgies internes acostumen a provocar llargs tractaments i restriccions permanents, tant físiques com mentals. Els metges i paramèdics de la regió intenten tractar les ferides de guerra tan bé com poden, però la gran manca de tecnologia mèdica i la migració del personal mèdic capacitat dificulten encara més els tractaments

225 *Ji Bo Yekemîn Kongre Gaziyên Bakur û Rojhilatê Surî* [Per al Primer Congrés de Mutilades de Guerra del nord i l'est de Síria]: https://grojava.com/ji-bo-yeke-min-kongre-gaziyen-bakur-u-rojhilate- suri/

i la seva feina. A més a més, gairebé no hi ha organitzacions internacionals d'ajuda sobre el terreny.

Tot i això estan sorgint nous projectes en l'àmbit mèdic. Des de fa uns anys, per exemple, hi ha un centre de pròtesis a Qamişlo que presta servei de forma gratuïta. Heyva Sor és principalment la que intenta organitzar una infraestructura mèdica per a les ferides i lesionades de guerra.

Mentre que algunes combatents ferides de les YPG-YPJ tornen amb les seves famílies, d'altres s'organitzen a les Mala Birîndar. En tots dos casos formen part d'una organització autònoma dins del Confederalisme Democràtic, que funciona segons els mateixos principis que la resta d'organitzacions de la societat. Actualment hi ha unes 5.000 companyes i companys ferides que es reuneixen en aquesta organització i el nombre no deixarà d'augmentar mentre duri la guerra. Ara hi ha 20 Mala Birîndar repartides pel nord i l'est de Síria. Sis tenen les seves pròpies acadèmies i les àrees educatives són tan àmplies com a la resta d'acadèmies de la regió. Amb molt poques excepcions, totes les que participen en aquestes institucions també són companyes ferides. Només d'aquesta manera pot tenir èxit una autèntica autoorganització i el fet de compartir l'experiència de continuar la lluita des d'un altre àmbit.

Heval Rêvan Mohammed

e de Mala Birîndar de Kobanê: Em preocupen sobre- companyes ferides, concretament les que han perdut el cos. Aquest no és un lloc per a aquelles companyes ides que es curen ràpidament i poden dedicar-se a al- nes, com la dels mitjans de comunicació, o fins i tot tornar al front. Amb nosaltres hi ha les que no tornaran a combatre.

El que volem és el nostre propi sistema. Per això estem construint una acadèmia on les companyes ferides poden ampliar la seva formació i ensenyar-se a si mateixes. Per exemple, poden aprendre les llengües de l'Orient Mitjà o adquirir coneixements tècnics. D'aquesta manera, les companyes greument ferides no haurien de quedar-se sense feina en el futur. Em refereixo no només a l'àmbit militar, sinó també a la societat.

Volem crear la base perquè hi puguin participar. Hi ha moltes possibilitats a la premsa, a la sanitat o a l'educació. Però si, per exemple, una dona va ser atacada pel Daesh, es van cometre crims de guerra davant dels seus ulls o va haver de veure com decapitaven infants, això pot tenir efectes a molt llarg termini, especialment en l'esfera psicològica. És molt important que assumim la nostra responsabilitat amb les companyes ferides. Per això necessitem instal·lacions sanitàries, de fisioteràpia o similars. Però també ens calen recursos per superar l'experiència i les conseqüències psicològiques que comporten aquests atacs.

Acabem de començar a muntar l'organització. Hi ha companyes que estan totalment cegues i volem crear una escola especial per a elles. Hi ha persones que treballen a la premsa encara que hagin perdut els ulls. Treballen amb ordinadors, poden fer servir la seva veu i la seva oïda. Volem ampliar aquestes possibilitats.

Vam començar amb tres o quatre companyes a recollir les primeres experiències. En aquella època, aquest sistema d'organització només existia al cantó de Cizirê. Tampoc hi havia encara aquest gran nombre de companyes ferides. Fins i tot aleshores es notava una voluntat molt forta. Després es van fundar altres comitès, primer a Hesekê i posteriorment a Kobanê, on va haver-hi moltes companyes ferides. Així es va estendre i ara a Afrin, Şehba, Alep, Manbij, Raqqa o Ain Issa tenim centres i comitès. Hi ha cursos de fisioteràpia i d'idiomes. Llegim molt i discutim juntes.

Volem ampliar la nostra organització. Ara hem construït la Federació de Lesionades de Guerra, però encara no tenim un lloc estable. Hem decidit que establirem un centre a cada ciutat. Aleshores podran conviure-hi entre 20 i 40 companyes lesionades. A cada ciutat hi haurà una acadèmia o escola. Ho estem preparant en aquests moments. Ens agradaria que totes les lesionades de guerra poguessin participar en aquesta feina i donar la seva opinió, perquè no s'hagin de quedar a casa. Per a moltes és bo no ser a casa durant algun temps, sinó venir als centres. O hi van i venen, tenen el seu propi cotxe. També els podem pagar una ajuda econòmica mensual. Ens ocupem de tot allò que

> necessiten per a la seva salut i intentem fer tot el que podem. Algunes ho van perdre tot després de la guerra. Si no actuéssim de forma organitzada i ens ajudéssim mútuament, moltes de nosaltres tindríem grans dificultats. Aleshores tampoc podríem curar-nos.
>
> Fins i tot si tens depressió o molt estrès, la formació et pot ajudar. Les companyes es recuperen molt més ràpid si tenen l'oportunitat d'involucrar-se en tasques o formacions. Et preguntaràs com funciona això sense psicòlogues. Poden tenir 20 anys, haver perdut les cames o els braços, o bé estar cegues, però tenen l'ànim alt i molta alegria, només has d'escoltar els seus acudits. El perill més gran que hi ha és que quan s'ha experimentat una cosa així durant la vellesa es perdi l'alegria de viure. També hi ha companyes que han caigut en la depressió. Ho hem d'entendre, ja que també forma part de la nostra vida. Ens hem d'enfrontar a aquesta realitat i trobar la manera d'abordar-la. Els atacs continuaran i totes sabem que podem lluitar i que lluitarem.
>
> Cal un poder mental de persuasió per donar sentit a tot allò pel qual has lluitat. Les companyes que han perdut els braços, les cames o han quedat cegues comparteixen el dolor i el patiment, però també els seus records i experiències. Per això ens reunim i cadascuna explica la seva història personal. Ens escoltem les unes a les altres. Totes parlen de la feina que han fet juntes, de l'esforç que hi han dedicat, com si les companyes màrtirs estiguessin entre nosaltres. Acostuma a ser molt emotiu i hi ha moltes llàgrimes. Aleshores sembla com si elles haguessin caigut màrtirs amb les seves companyes. Però no ens volem perdre en aquests pensaments. Depèn de si assumim la responsabilitat; això depèn de totes nosaltres.

Fins i tot en les circumstàncies més difícils els principis del moviment i la revolució no es perden. També a les Mala Birîndar hi ha organitzacions autònomes de dones. La Federació de Lesionades de Guerra del nord i l'est de Síria va celebrar el seu primer congrés l'any 2019.

Heval Rêvan Mohammed

sell som 36 membres, dels quals onze participem de dinació; d'aquests onze cinc són dones. També tenim dència. Entre les ferides hi ha menys dones que homes, mpre hi ha companyes en l'organització i en els llocs Celebrem les nostres reunions autònomes, redactem els nostres propis informes i assistim a les reunions de Kongra Star. Per a nosaltres les decisions de Kongra Star són vinculants.

També estem afiliades a les YPJ, totes som membres de les YPJ. Especialment per a les companyes més joves aquesta connexió és molt important. Solen ser molt emocionals i se sentirien desvinculades dels seus anteriors deures militars si no tinguéssim aquesta connexió. La desconnexió no és bona i no volem que hagin de patir un nou dolor en la societat. També tenim un sistema autònom a l'acadèmia on formem les nostres fisioterapeutes. No sempre ho expliquem tot als nostres companys. Tenim molta cura de no caure en els rols tradicionals de gènere. En parlem molt obertament i també expressem sempre les nostres crítiques perquè es produeixin canvis.

Mentrestant, la Federació de Lesionades de Guerra ha trobat el seu propi lloc. El gener de 2020 el nou centre per a lesionades de guerra va obrir les seves portes a Qamişlo. En les converses amb les companyes ferides, es fa evident la importància del seu enfocament actiu i polític per a una societat en guerra. La construcció d'un consens social en aquest sentit no és pas una qüestió de rutina. Requereix molts esforços perquè no siguin abandonades a la seva sort.

> Els homes tenen moltes més dificultats per viure amb la debilitat, perquè ja no es perceben com a homes a causa de les seves lesions. Les companyes, en canvi, accepten més ràpidament les situacions perquè parlen molt més del que perceben com a debilitat. Parlen obertament del que els fa sentir insegures o ferides. Tot i que no ho admetin, les seves dificultats són més perceptibles per a elles. Però a l'Orient Mitjà, una dona que ja no pugui caminar tampoc no es podrà casar. No pot tenir filles, atendre un home, cuinar per a ell o rentar roba. Per descomptat, això es troba molt arrelat en la mentalitat. Amb els homes és diferent, es tanquen internament i mostren una cosa diferent cap a l'exterior. No saben mostrar malenconia, preocupacions o tristesa. Sempre volen continuar sent homes forts. Per descomptat que tenen pena, però no ho admeten davant de si mateixos.

Les ferides de guerra ocupen un lloc important a la Revolució de Rojava. Mentre que en altres guerres moltes persones que pateixen danys físics acostumen a perdre les ganes de viure, a l'AANES les lesionades de guerra sempre han de preguntar-se: "a partir d'ara, com i en quina responsabilitat puc treballar per a la revolució i la societat?" El suport mutu i la solidaritat entre les companyes ferides els dona força per fer front a unes condicions de vida que són noves i més difícils.

Heval
Rêvan Mohammed

> tasques de la societat són assumides per les companyes Treballen a les acadèmies, és a dir, al sector educatiu, o lministració, i tenen molta responsabilitat. Això també influència molt positiva cap a la societat. Transmeten
>
> A nosaltres ens va passar el mateix i vam voler transmetre-ho. Milers de persones han caigut màrtirs o han estat ferides, mentre que n'hi ha d'altres que encara no han participat en la reconstrucció de la vida. Quan aquestes persones veuen com les companyes se sacrifiquen, com continuen treballant, estan més disposades a involucrar-se. Hi ha moltes històries com aquesta, en què les companyes ens diuen que totes les que tenen encara que sigui una mica d'honestedat i que han vist el que les companyes han fet per nosaltres, no poden continuar assegudes

a casa i deixar-se emportar. Totes les que han participat en les darreres lluites ho han fet per les màrtirs. Quan les dones criden el "*tilili*" al funeral d'una màrtir, fan una promesa de continuar el camí iniciat.

Però la manera com la gent s'hi enfronta també és diferent. Com a kurdes, hem après a donar una gran importància a tot això. Coneixem aquesta lluita i la responsabilitat que hi ha darrere. En canvi, la població àrab sol ser diferent. Veuen les conseqüències de la guerra sobretot com un destí individual i no sempre poden comprendre que aquesta guerra es lliura per a tota la humanitat. Quan tornen de la guerra amb ferides, el tracte i les mirades que reben solen ser molt més lamentables. És molt difícil, però tot i així veiem el progrés; la societat està canviant enormement. Hem tingut moltes reunions amb les familiars de les companyes ferides per donar-los suport. Són moltes les famílies a qui prestem ajuda econòmica perquè puguin atendre les seves familiars ferides. L'estat emocional de les nostres companyes no pot decaure. Han de poder respirar tranquil·les, tornar a casa i que la família no les vegi com una càrrega. Això suposa un gran repte i un risc, especialment per a la gent que no coneix realment la revolució.

"Amb tant d'amor vam lluitar per la humanitat i vam preservar la nostra humanitat enmig de la guerra. Aquest era l'art de viure i d'estimar al mig del camp de batalla. Elles lluiten constantment per nosaltres al front, i nosaltres lluitem per elles a la rereguarda. Totes lluitem per un món millor."

Heval Sozdar Koçer, paramèdica

Paramèdica: Com a revolucionària que vaig anar voluntàriament a la regió per treballar a l'hospital, em vaig trobar envoltada d'emocions indescriptibles al cor. Mai no hauria somiat que un dia viatjaria al Kurdistan, o a qualsevol lloc, per viure la revolució i utilitzar-hi els meus coneixements mèdics; posar-los a disposició de la societat i de les combatents, i fins i tot dels gihadistes de l'Estat Islàmic. Menys encara se m'hauria acudit fer-ho en la meva llengua oprimida, el kurd. Per mi aquesta decisió va ser molt emotiva i va estar impulsada per una convicció política. Gairebé no podia creure que estigués treballant en un hospital en plena revolució. Ser allà on les nostres companyes lluiten per un món millor i més just. T'imagines un hospital ple d'esperits militants? Les nostres pacients: totes les belles lluitadores que s'han unit a la revolució per convicció i estan disposades a sacrificar moltes coses, fins i tot les seves vides. No pretén ser una imatge heroica, però totes les que eren a l'hospital havien estat ferides en la lluita contra el Daesh.

És una sensació indescriptible atendre les companyes que acaben d'arribar del front, que han passat per sobre de les mines, tenen forats de bala al cos, membres amputats, cranis oberts, un estómac obert... en resum, ferides de guerra. Et quedes allà, no tens temps per pensar, sinó que actues immediatament. Mentre actues en silenci i amb serietat, mil pensaments passen pel teu cap. Sents molt, molt dolor i el teu únic desig és, "si us plau, sobreviu! Si us plau, companya, aguanta!"

El moment més dur per a nosaltres sempre és rebre les companyes màrtirs. Una vida ha arribat al final. Intentes entendre no només psicològicament què significa, sinó que també ho veus físicament. Ara la companya jeu sobre la taula: mires en silenci el cos immòbil que porta les empremtes de la guerra i intentes entendre que s'ha acabat. Mires la cara i penses: "quina persona tan bonica ha mort". Dol increïblement perdre aquesta persona, desconeguda per a nosaltres, però coneguda per les nostres idees, somnis, voluntat i lluita. Plorem a les nostres companyes, plorem i les estimem. Em pregunto molt sovint: sentiria la mateixa proximitat, pena, dolor i amor cap a una persona morta que hagués vist a l'hospital a Alemanya?

Vam aprendre a mirar amb amor les màrtirs, a tocar amb afecte el cadàver. I mai ho hauríem fet si no fossin les nostres companyes. No hauríem pogut acostar-nos mai a un cadàver així sense por, sense ansietat, sense sentir que perdíem el cap. Ho vam arribar a fer perquè no eren només cossos sense vida, sinó les nostres companyes, perquè eren lluitadores que van morir per nosaltres. Recordo les paraules del comandant de la guerrilla Şehîd Atakan Mahir, que descriu exactament aquest moment al seu poema: "Si un dia caic, que no t'espanti el meu cadàver, el crit de guerra. Inclina't cap a mi i besa'm." De la mateixa manera els diríem: "descansa en pau companya, no ens va espantar el teu cadàver, ens vam inclinar i vam besar el teu front per darrera vegada."

En una batalla, en una guerra, la persona està envoltada constantment de vida i de mort. Paradoxalment, només s'aprèn a viure, a estimar la vida, quan s'està envoltada de mort. N'he vist molta, de mort. El front, els pobles buits, les ciutats, les carreteres minades per les quals ens movíem feien olor de mort. Només en aquests moments, quan tot pot acabar per a tu i per a les altres, en qualsevol segon, la gent es planteja el significat de la mort i pensa en què significa la vida. Mentre que en alguns llocs del món la gent lluita per sobreviure, a d'altres no saben què fer amb la seva vida. Els moments en què una combatent màrtir era conduïda a l'hospital era quan una s'aturava i es qüestionava tot: la vida pròpia, l'actitud i l'estima cap a la vida. Abans d'això, puc dir que no pensava gaire en el sentit de la vida. El que sí que sabia era que n'estava insatisfeta. Així que em vaig proposar buscar-lo. Vaig veure la realització de la vida, la satisfacció, la llibertat, la lluita, l'amistat, la mort, l'amor -tots aquests grans temes amb què breguem tot el temps- com a preguntes amb respostes que estan en algun lloc en la distància. I vaig haver de seguir buscant per trobar-hi respostes. Era com fugir tota l'estona. Aquesta cerca esbojarrada, aquesta insatisfacció i aquesta fugida em van encegar, de manera que només veia el que no tenia. Tot el que m'envoltava –la vida que tenia– no la veia. Però puc dir que em vaig tornar a trobar a mi mateixa. Havia buscat en va la llibertat, l'amor i la vida en la distància,

perquè les respostes eren dins meu. És sorprenent que la persona prengui el camí més llarg en comptes del més curt.

És com si renaixessis, comences a valorar la teva pròpia vida, i a estimar-la. És indescriptible, com ara si t'haguessin donat una altra oportunitat de viure una vida realitzada i plena d'amor. Per tal de percebre tot i a tots -els teus propis sentiments, la bellesa de la natura, la gent, els animals- notes coses i colors que abans no percebies perquè havies perdut la sensibilitat cap al teu entorn i la teva vida. Com un mort vivent. Tots aquests passos, processos i realitzacions no es poden entendre aïllats de la lluita. És l'esperit de lluita el que ens anima, el que ens manté vives. És la lluita que allibera els sentiments bells, les emocions, la cooperació i l'amor de les limitacions del patriarcat, les jerarquies i l'explotació.

Tornar a veure les companyes ferides després de la recuperació van ser els moments més bonics durant la meva estada a l'hospital i al front. Un dels fenòmens que es donava era que les ferides -per molt inconscients que estiguessin- podien recordar qui els havia prestat els primers auxilis i qui els havia portat a l'ambulància des del front fins a l'hospital. També nosaltres podíem recordar individualment aquestes companyes ferides. El millor era que sempre preguntàvem per elles. Quan era possible les visitàvem a l'hospital o a la Mala Birîndar. Era enfortidor tornar-les a veure, ja que intercanviàvem molts records i explicàvem anècdotes. A vegades fèiem broma amb elles i dèiem: "oh, *heval*, quin mal de cap em vas donar durant el viatge!" o, "te'n recordes de com em vas maleir per tractar-te i no donar-te aigua per beure?". Ara riem juntes d'aquests moments especials i difícils. Sovint, les nostres ferides també ens visitaven per donar-nos les gràcies. Les nostres ferides, així els dèiem. Ens portaven flors o un mocador. Aquests gestos ens dónaven molta força a totes per continuar endavant, perquè a l'hospital i a l'ambulància només ens envoltaven les ferides i la mort. Eren moments en què respiràvem alleujades. L'amor, l'amistat i el sacrifici adquireixen un significat totalment diferent i preciós en la lluita per la revolució. Aprens a donar-ho tot sense esperar res; a estimar sense ser estimada i morir perquè les teves

> companyes puguin viure. Per això ens alegràvem quan vèiem les companyes que ens venien a visitar. Ens saludàvem com si ens coneguéssim des de feia anys. Ens parlàvem mirant-nos als ulls i ens apreciàvem mútuament. Ens responsabilitzàvem les unes de les altres. Així de confiada era la nostra trobada i disposició per a l'altra sense conèixer-nos. Ens acomiadàvem de les combatents que venien a l'hospital per a una revisió i tornaven al front amb tant d'afecte i atenció com si fos la nostra darrera trobada. Vam aprendre a apreciar cada moment: a mirar amb més atenció els gestos, les expressions facials, les rialles, la veu, el caminar, els cabells i els ulls brillants d'aquestes persones. Només sentíem calor i afecte, perquè sovint ens passava que les combatents de qui ens acomiadàvem al migdia eren portades a l'hospital ferides o màrtirs durant la nit. Així que mai vaig sentir que haguéssim assaborit prou el nostre temps juntes. Sovint ens culpem per no donar a aquestes persones tota l'atenció, la força, la calor, l'amor i un somriure.

Enmig de la guerra vaig aprendre a estimar, un amor sense límits per les meves companyes. Les coneixia a totes com per parlar d'amor? No, no calia conèixer-les; el fet que estiguéssim a la mateixa regió, que estiguéssim lluitant colze a colze en una batalla comuna, n'hi havia prou per sentir amor. Sabia a què renunciaven, per qui lluitaven i per què ho feien. Això va ser suficient per estimar incondicionalment, per confiar i donar cada minut de la meva vida per la seva supervivència.

Biografies de les màrtirs per la llibertat

Dilovan Gever

La Dilovan Gever (Dilan Ölmez) va néixer el 1994 a Gever, Bakur. Va estudiar a la universitat fins que l'any 2014 va creuar a Rojava per unir-se a la revolució. Durant algun temps va estar participant a les feines d'informació com a reportera. La Dilovan Gever va formar part de la resistència a l'ofensiva de l'estat turc el 2019 a les regions de Serêkaniyê i Girê Spî, a Rojava. El 13 d'octubre de 2019 va caure màrtir a la ciutat de Girê Spî sota els bombardejos de l'exèrcit turc.

Abu Leyla

L'Abu Leyla (Faysal Sadou) va néixer al poble Karaişke, prop de la ciutat de Kobanê, el 1984, però va créixer a Manbij. Meitat kurd i meitat àrab, era d'una família pobre, motiu pel qual va deixar els seus estudis per treballar com a mecànic en tallers d'automòbils.

Pare de quatre filles, va prendre el nom d'Abu Leyla per la seva filla petita, la Leyla. Abu Leyla vol dir "pare de la Leyla" en àrab.

Des de l'inici de la guerra a Síria el 2011, l'Abu Leyla va participar a les protestes contra el Règim i el 2012 es va unir a l'Exèrcit Sirià Lliure (FSA), que va organitzar una coalició d'opositors al règim i a les polítiques d'Assad. En aquell moment, Abu Leyla treballava a la fundació de *Jabhat al-Akrad*, que lluitava per una "Síria pluralista", i el nom complet de la qual era "Brigada del front kurd en suport al poble sirià". Al veure la deriva islamista que van prendre els anomenats "rebels sirians" el 2014 es va dirigir a Kobanê i juntament amb les YPG van formar una milícia integrada per persones de diferents pobles (especialment àrabs, turcmans i kurds).

El 2015 va participar activament de la creació de les Forces Democràtiques de Síria i el 2016 va impulsar el Consell Militar de Manbij per alliberar la ciutat que el va veure créixer. El 5 de juny de 2016 va caure màrtir per un tret d'un franctirador de l'Estat Islàmic a Manbij.

Barîn Kobanê

La Barîn Kobanê (Amina Omar) va néixer el 1994 i era original de Kobanê. No va acabar l'educació bàsica. Quan el Daesh va entrar a la regió de Kobanê la seva família va ser assetjada i amenaçada, van segrestar al seu pare i el van alliberar a canvi d'un rescat que va pagar la família. Després d'això, tota la família es va traslladar a la regió d'Afrin.

La Barîn Kobanê, impactada per aquest fet, per la massacre del Daesh a Şengal i per l'assassinat i captiveri de dones, va decidir unir-se a les YPJ el 2015 amb l'objectiu de venjar-les i va lluitar contra l'Estat Islàmic a Kobanê i a Raqqa.

El 2018 va formar part de la resistència d'Afrin contra l'ofensiva iniciada per l'exèrcit turc. El 30 de gener d'aquell mateix any, per no caure en mans de l'enemic, va utilitzar la seva última bala contra si mateixa, escollint el martiri abans que la rendició.

El seu cos va ser despullat i mutilat per part dels grups gihadistes que van col·laborar amb Turquia en aquella operació d'ocupació.

Amara Rênas

L'Amara Rênas (Azizê Aslan) va néixer a Amed el 1999 i es va unir al Moviment de Dones del Kurdistan el 2015. Des que va arribar a Rojava va participar a les tasques de defensa com a membre de les YPJ i va formar part de l'alliberament de Manbij i Tabqa. Va destacar per la seva valentia i determinació durant la defensa davant l'ofensiva de Turquia el 2019, a les regions de Serêkaniye i Girê Spî. Va caure màrtir el 21 d'octubre de 2019, prop de la ciutat de Kobanê. Després del seu martiri, els gihadistes de l'anomenat Exèrcit Nacional Sirià, sota comandància de Turquia, van abusar i mutilar el seu cos.

Arîn Mîrkan

L'Arîn Mîrkan (Dilar Genç) va néixer el 1992 a Afrin. El 2007 es va unir al Moviment de Dones del Kurdistan i, després de formar-se i guanyar experiència a les muntanyes, el 2014 va tornar a Rojava per formar part de la resistència de Kobanê. En un context en què semblava que la ciutat de Kobanê anava a caure perquè estava totalment ocupada pel Daesh, el 5 d'octubre de 2014 l'Arîn Mîrkan va fer una acció d'autosacrifici, atacant un tanc del Daesh durant els enfrontaments, fent detonar una bomba que portava lligada al seu cos. La resistència de Kobanê va fer un gir després d'aquesta acció.

Avesta Xabur

L'Avesta Xabur va néixer a Alep el 1998 i es va unir al moviment el 2014. Des d'aquell moment fins a la data que va caure màrtir va participar de les tasques de defensa de la seva terra com a membre de les YPJ. També va formar part de les YAT, les Unitats Antiterroristes. Va participar en diferents ofensives com la de Tell Rifat i la d'Um Elhos. El 27 de gener de 2018, durant els atacs de Turquia contra Afrin, l'Avesta Xabur va fer una acció d'autosacrifici i va caure màrtir.

Fîraz Dağ

El Fîraz Dağ (Mehmet Aksoy) va néixer el 1985 a Malatya. Quan tenia quatre anys va emigrar a Londres amb la seva família, que era *welatparêz* i alevita. El Fîraz va créixer en aquesta ciutat i va participar a les feines del poble kurd a Europa. Com a kurd i alevita, portava les cicatrius d'un genocidi. Va dedicar tota la seva vida a la lluita contra l'assimilació, negant-se a rendir-se a la brutalitat del sistema.

Va agafar el nom de Fîraz, que vol dir "honorable" en kurd, perquè era el nom del seu tiet, màrtir del Moviment d'Alliberament del Kurdistan. Dağ vol dir "muntanya" i el va agafar del nom del director kurd Halil Dağ, el creador del *cinema de muntanya*, que va caure màrtir el 2008.

El 2017 el Fîraz va viatjar a Rojava per participar a la revolució, fent tasques de premsa. Durant l'ofensiva de Raqqa, va formar part de l'equip de premsa de les YPG. El 26 de setembre de 2017 va caure màrtir mentre filmava l'alliberament de Raqqa.

"Només mira les estrelles
i em veuràs allà.
Just a la corba de la Via Làctia;
on les galàxies es troben..."

Fîraz Dağ

Lêgerîn Çiya

La Lêgerîn Çiya (Alina Sánchez) va néixer a les Serres de Córdoba, Argentina, i va marxar a les Serres Mambises de Cuba per estudiar Medicina. D'idees llibertàries, es va solidaritzar amb el poble kurd i la lluita de les dones pel seu alliberament i va visitar les terres del Kurdistan per després tornar al seu territori. La Lêgerîn Çiya va construir un pont entre els pobles del Kurdistan i els pobles d'Amèrica Llatina. Quan va tornar al Kurdistan va conèixer la força de les muntanyes i després va creuar a Rojava, on va formar part del desenvolupament del sistema sanitari a l'Administració Autònoma. El 17 de març de 2018 va caure màrtir en un accident de cotxe quan anava a una reunió per organitzar l'ajuda mèdica a Afrin.

Índex

Pròleg ... 7
Introducció ... 11
Glossari ... 15

CAPÍTOL 1
Fonaments històrics i ideològics del
Moviment de Dones del Kurdistan ... 19
Moviment d'Alliberament del Kurdistan ... 21
Cap a un nou paradigma revolucionari ... 24
Canvi de Paradigma ... 28

CAPÍTOL 2
Del règim sirià a l'Autonomia Democràtica ... 33
De la caiguda de l'Imperi Otomà al Baasisme ... 34
L'arribada del Moviment d'Alliberament
del Kurdistan a Rojava i a Síria ... 41
L'expulsió del Règim i la construcció
de l'Autonomia Democràtica al nord i l'est de Síria ... 56
La Tercera Guerra Mundial ... 68
Breu ressenya de la defensa
i la resistència des de l'any 2012 ... 71
La resistència de Sheikh Maqsoud ... 76
La vida sota l'Estat Islàmic ... 86
El genocidi a Şengal ... 95
La resistència de Kobanê ... 105
L'alliberament de les zones de l'Eufrates ... 112
L'ocupació d'Afrin ... 118
Continuació dels atacs: Serêkaniyê i Girê Spî ... 128

CAPÍTOL 3
Forces d'autodefensa 135
Els primers passos de les YPJ 144
Alliberant Kobanê 152
Més enllà de Rojava 156
Invasions de Turquia a Rojava 166
Asayiş Jin 169
HPC-Jin 173

CAPÍTOL 4
Les organitzacions de dones
al nord i l'est de Síria 179
Kongra Star 181
Experiències de les companyes de Kongra Star 186
Dificultats i obstacles en la participació de les dones 194
Experiència d'una companya de l'Institut Andrea Wolf 196
Els atacs contra el moviment de dones
al nord i l'est de Síria 199
Consell de les Dones del nord i l'est de Síria 203

CAPÍTOL 5
Educació 207
Comitè d'educació i acadèmies de Kongra Star 208
Acadèmia de Ciències Socials 219
Sistema educatiu 222
Les universitats a l'AANES 231

CAPÍTOL 6
Jineolojî 235
Treballant des de la pràctica:
els centres de recerca de Jineolojî 242
La formació a la Jineolojî 245
Jineolojî Ciwan 252
La Jineolojî és una ciència per a totes les dones del món257

CAPÍTOL 7
Relacions i aliances diplomàtiques 261
Relacions diplomàtiques de Kongra Star 263
Campanyes de Kongra Star 268
Les relacions diplomàtiques en l'àrea de l'autodefensa .. 272
La diplomàcia al Moviment d'Alliberament del Kurdistan: conceptes teòrics i ideològics 276

CAPÍTOL 8
Justícia 283
Mala Jin 288
El Jutjat Social 291
El Consell de Justícia de la Dona 299
Les Lleis de la Dona 300
Presó 304
Territoris alliberats 307
Deir ez-Zor 307
Manbij 308
Afrin 311

CAPÍTOL 9
Les institucions socials de dones a Rojava i al nord i l'est de Síria 315
Comitès socials de Kongra Star i tev-dem 315
Comissió de la Dona 322
Organització SARA 328
Organització Nûdem 333

CAPÍTOL 10
Política 337
Democràcia 346
Consell Democràtic Sirià 348

CAPÍTOL 11
Economia 351

CAPÍTOL 12
Municipalitat i Ecologia 373
Ecologia 384

CAPÍTOL 13
Salut 397
Acadèmia de Salut de Qamişlo 400
Fundació Weqfa Jin 405
Centre de Naturopatia de Dirbesiyê 408
Seminaris d'Anatomia 410
Llevadores 414
Heyva Sor 415
Şehîd Lêgerîn Çiya 425

CAPÍTOL 14
Art i cultura 427
Kevana Zêrîn 439
Organització Rewşenbîr 445
Komîna Govend 446
Komîna Film a Rojava 449

CAPÍTOL 15
Mitjans de comunicació de les dones 457
Jin TV 464
La premsa de la joventut i les dones joves 473
Comunicació i premsa de les YPJ 478

CAPÍTOL 16
L'organització de les dones joves 487
La resistència de les dones joves 491

La importància del Moviment de Joventut per a les dones joves al nord i l'est de Síria 494

CAPÍTOL 17
La Nació Democràtica de Dones al nord i l'est de Síria.. 505
Religió 509
Dones àrabs 513
Dones siríaques, caldees, assíries i armènies 519
Dones kurdes 527
Dones Yazidites 529
Dones alevites 533

CAPÍTOL 18
Internacionalisme 535
Recordant la Heval Avaşîn Têkoşîn Güneş.................. 540
Records d'una companya internacionalista sobre el poble on va caure màrtir Heval Avaşîn Têkoşîn Güneş... 542
Recordant la companya Helîn Qereçox......................... 545

CAPÍTOL 19
Jinwar, el poble de les dones....................................... 565
Educació 577
L'Acadèmia... 578
L'educació de les nenes i els nens 578
L'escola Dayika Ûweyş 580
Economia.. 581
Ecologia... 582
Salut... 585
Històries de vida 588
Una visita a la Fatma. Records d'una vetllada a Jinwar . 590
Dificultats i reptes de la vida lliure............................ 593

CAPÍTOL 20

Caminant cap a la convivència lliure 597

"Les dones no érem res, ara ho som tot." 604

CAPÍTOL 21

La importància de les màrtirs i l'organització de les ferides de guerra 615

Experiència d'una companya internacionalista a Rojava 617

L'organització de les ferides i lesionades de guerra 626

Biografies de les màrtirs per la llibertat 637

Ecologia del llibre

Cada vegada que es comparteix un llibre, l'impacte ecològic d'haver-lo produït es divideix entre dos. Si es comparteix una altra vegada es divideix entre quatre, si una altra entre vuit... Així, fins a l'infinit.

És per això que incloem, en cadascuna de les nostres edicions, una fulla de més; perquè s'anotin les persones que han compartit el mateix llibre.

Nom **Lloc**

Motxilla econòmica

En un exercici de transparència, hem decidit exposar quins són els costos que hi ha darrere de la publicació de cada llibre. Creiem totalment necessària l'accesibilitat a la cultura i la necessitat de generar-la des de posicions crítiques. Intentem que els preus dels nostres llibres no siguin desorbitats, però que, alhora, siguin viables per a sostenir el projecte.

Esperem que això ajudi les lectores a prendre consciència del que suposa. El preu de venda d'aquest llibre es divideix de la següent forma:

Impressió i post-impressió	26 (%)	6,2 €
Edició	8 (%)	1,9 €
Recuperació inversió	14 (%)	1,9 €
Autor/a	10 (%)	2,4 €
Distribució	8 (%)	2,0 €
Llibreria	30 (%)	7,2 €
IVA	4 (%)	0,9 €
PVP	100 (%)	24 €

Aquest llibre s'ha acabat d'imprimir a finals de febrer de 2024, enmig de la sequera més gran mai registrada a Catalunya.